הארץ

5.80 שקלים, יום שישי ה' באייר התשנ"ה, 5 במאי 1995 VOL 77/23035 MAY 5 1995

כולל מע"מ, באילת 5.00 שקלים

מבצע מיוחד לחברי הסגל האקדמאי בישראל

מקינטוש PowerBook 520c

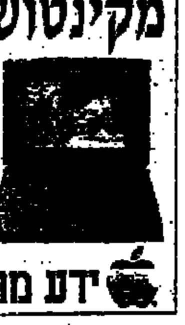

מחשב נייד צבעוני הכולל:
*מעבד תמלילים *תוכנת מצגות
*גיליון אלקטרוני *יומן פגישות
*ספר כתובות וטלפונים
*תוכנת תקשורת ועוד.

המבצע בתוקף עד ה-15.5.95 בלבד.

ידע מחשבים ותוכנה 03-5768657

רבין יצא לוואשינגטון. יציג לקלינטון דרכים לקידום המו"מ עם דמשק, בהן שיחות חשאיות בדרג בכיר

הערכה בישראל: ארה"ב לא תגביר את מעורבותה במשא־ומתן עם סוריה

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

ארצות הברית לא תעמיק את מעורבותה במשא־ומתן בין ישראל לסוריה, ולא תשנה את דפוסי פעילותה כמתווכת בין הצדדים. כך העריכו אתמול גורמים מדיניים בכירים בירושלים, לקראת צאתו של ראש הממשלה, יצחק רבין, לביקור בוואשינגטון. לדבריהם, "לכל אחד יש סדר יום משלו במזרח התיכון". בשבועות האחרונים חזר רבין ואמר כי הוא שולל להולוטין הצעות גישור אמריקאיות.

ראו עמוד 2א

הגורמים הבכירים העריכו שהממשל ימשיך עוד כמה שבועות במאמצים לקידום המשא־ומתן בערוץ הסורי, ולאחר מכן יעשה הערכת מצב יסודית של הסיכויים לפריצת דרך. בממשל האמריקאי מעריכים שהמשא־ומתן נמצא בתקופה קריטית, משום ש"סוף העונה יהיה בסוף השנה", כדברי הגורמים הבכירים.

רבין יצא אמש לארה"ב, שם ידון עם הנשיא, ביל קלינטון, ועם מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, בדרכים לקידום המשא־ומתן עם סוריה. רבין יציע לפתוח בשיחות חשאיות בדרג בכיר, רעיון שהסורים דחו עד כה. בראיון שהעניק ערב החג ל"ידיעות אחרונות" אמר רבין כי הרעיונות החדשים שהוא מביא לוואשינגטון "אינם שינויי עמדות, אלא דרכים לשיפור המשא־ומתן".

שר החוץ, שמעון פרס, שנועד עם קלינטון ביום ראשון השבוע בניו יורק, התרשם כי הממשל אינו רואה טעם בהגברת מעורבותו בתיווך בין ישראל לסוריה, כדי למנוע רושם שישראל עושה ויתורים בעמדותיה בגלל לחץ אמריקאי. הממשל מעריך כי אם ייווצר רושם כזה, ייפגע הסיכוי להשיג הסדר. קלינטון אמר לפרס כי האמריקאים יוכלו להתערב בנושא רק אם יתבקשו על ידי שני הצדדים.

פרס ביקש לשכנע את קלינטון להתערב אישית בערוץ הסורי. הוא אמר לנשיא כי הסכם שלום ישראלי־סורי שונה מהסכם עם כל מדינה אחרת, כיוון שהוא יביא לסיום מצב המלחמה במזרח התיכון ולשלום כולל בין ישראל לעולם הערבי.

לפני צאתו לארה"ב נמסר לפרס מידע, לפיו נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, מצפה להבהרה ברורה יותר של התמורה שיקבל מארה"ב אם יחתום על הסכם שלום עם ישראל. שר החוץ דיבר על כך עם הנשיא, וקלינטון ענה לו: "ארה"ב תעשה כל שיידרש, אחרי שהצדדים יגיעו לפריצת הדרך".

בישראל ובארה"ב יש הערכות שונות לסיבת העיכובים שנוקט אסד בשיחות עם ישראל. לדברי הגורמים הבכירים, "גם האמריקאים לא יודעים אם זו טאקטיקה [כדי להוציא מישראל ויתורים נוספים] או שיש לו בעיות פנים קשות". בדיווחים רבים שהגיעו לישראל בשבועות האחרונים ממקורות אירופיים ורוסיים, נאמר כי אסד עסוק כעת במאמץ להכשרת בנו בשאר כיורש בהנהגת סוריה, ועניין זה עומד בראש סדר העדיפויות שלו.

בממשל האמריקאי עדיין מקווים שאם תושג התקדמות במשא־ומתן על סידורי הביטחון, יהיה אפשר להשלים את טיוטת ההסדר הישראלי־סורי, ולפתוח במשא־ומתן על קו הנסיגה של ישראל מהגולן. גורמים בממשל העריכו שאם יצליחו לסכם את הקמת תחנות ההתרעה של סוריה וישראל בגולן ובגליל, ולהבטיח לישראל טכנולוגיה צבאית מתקדמת, יודיע רבין על נכונותו לנסיגה מלאה מהגולן לגבול הבינלאומי.

אחרי ביקור רבין יגיע לוואשינגטון שר החוץ הסורי, פארוק אשרע, ולקראת סוף החודש ייתכן מסע דילוגים נוסף של כריסטופר לירושלים ולדמשק. האמריקאים רוצים להביא לחידוש שיחות הקצינים מישראל ומסוריה, ולדבריהם זו הדרך היחידה לקידום של ממש במשא־ומתן.

באמצע מאי יבוא לארה"ב הרמטכ"ל, אמנון שחק, וידון בין השאר בסידורי הביטחון בין ישראל לסוריה. שחק הבהיר [illegible]

(סוף בעמוד 2א)

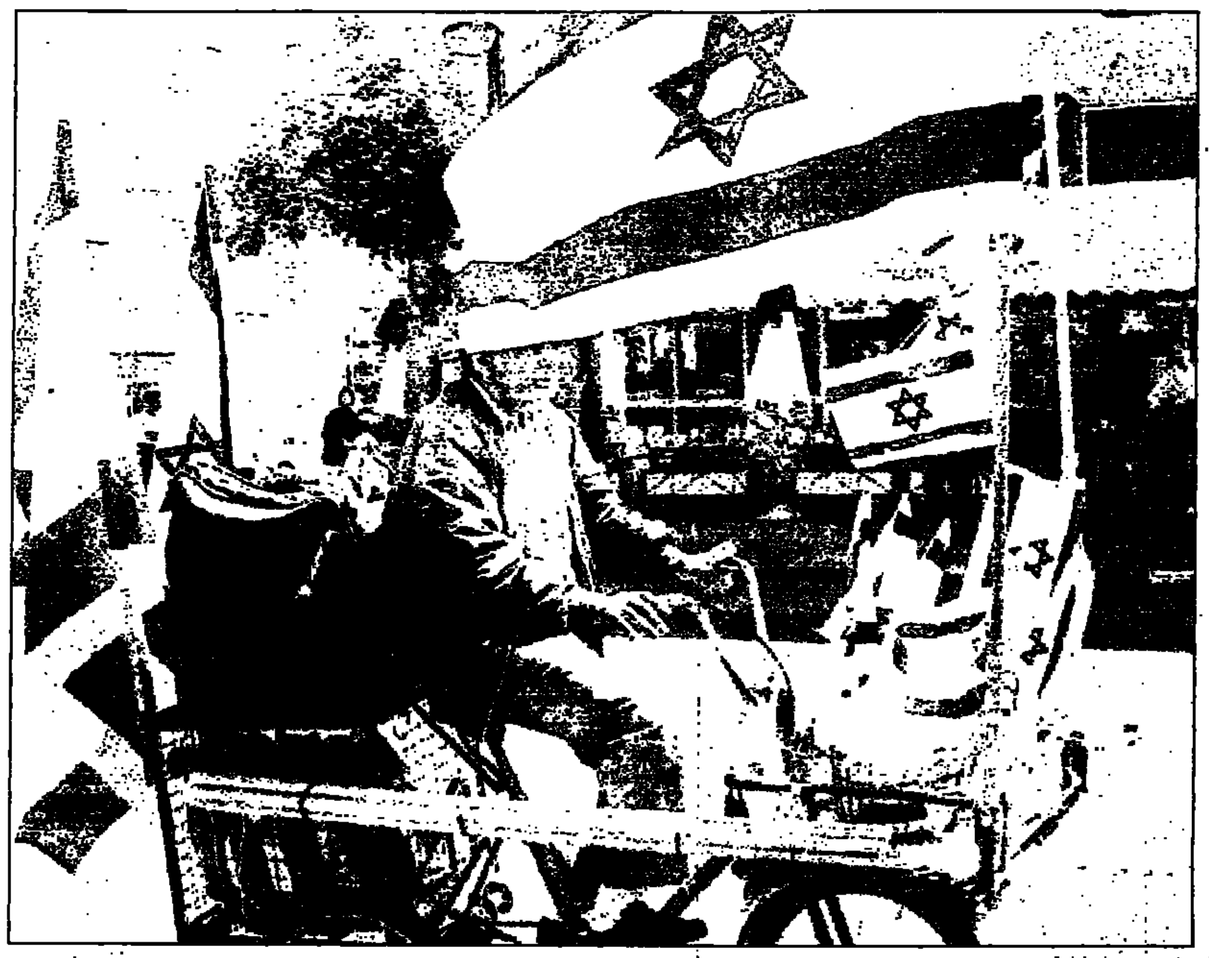

תצלום: רויטרס

רוכב אופניים נושא את דגלי המדינה לכבוד יום העצמאות. עשרות אלפים חגגו את החג ברחובי הארץ; צה"ל פתח בסיסים לביקורי אזרחים, רוב שמורות הטבע מלאו מטיילים ורבים צפו במפגני חילות צה"ל בת"א ובירושלים. (ראו עמוד 6א).

נשיאי ארה"ב ורוסיה ייפגשו בשבוע הבא במוסקווה

רוסיה: נממש את עסקת הכורים עם איראן למרות האמברגו שהטילה ארה"ב

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בפגישתו עם נשיא רוסיה, בוריס ילצין, יאמר נשיא ארה"ב ביל קלינטון כי הוא משוכנע שכל שיתוף פעולה גרעיני עם איראן מציב בפני רוסיה סכנות כבדות, ומאיים על תהליך השלום במזרח התיכון. כך מסר אתמול מזכיר המדינה וורן כריסטופר לקראת ביקורו של קלינטון ברוסיה ובאוקראינה בשבוע הבא.

כריסטופר הוסיף שקלינטון יביע את דאגתו נוכח הידיעות האחרונות על הסכם ומגעי של משרד האנרגיה הגרעינית של רוסיה למכור צנטריפוגות (מאיצים) גם לאיראן ולהכשיר מדעני גרעין איראניים. לדבריו, ארה"ב סבורה כי הדבר יתרום במישרין ליכולת הגרעינית של איראן ולכשרה לייצר פצצות אטום.

קודם לכן פירסם "וואשינגטון פוסט" ידיעה לפיה הבטיח שר החוץ הרוסי, אנדריי קוזירב לעמיתו האמריקאי, בפגישה שקיימו בימים אלה בוואשינגטון, כי רוסיה לא תמכור לאיראן מפעל צנטריפוגאלי להעשרת אורניום. על פי העיתון, הבטחה דומה נתן סגן שר החוץ הרוסי גיאורגי מאמדוב לתת־מזכיר המדינה לין דייוויס. הוא הבטיח גם כי רוסיה תוודא שהפסולת הגרעינית, משני הכורים שבכוונתה לספק לאיראן, לא תישאר בידיה, על מנת למנוע שימוש בחומר זה לייצור פצצות אטום.

כריסטופר ציין כי לאיראן אין שום בסיס לגיטימי לנסות לפתח כוח גרעיני, והביע תקווה שרוסיה תאמץ גישה זו. הוא הוסיף כי העסקה הגרעינית של רוסיה עם איראן משבשת גם את מאמצי ארה"ב לבלום את הפצת הנשק הגרעיני בעולם.

כריסטופר הוסיף כי בשיחותיו עם עמיתו הרוסי, הוא יסקור מידע רגיש ביותר הנוגע לכוונותיה של איראן ויוכיח לו כי כל שבע המדינות המתועשות מתנגדות לשיתוף פעולה גרעיני עמה. רוסיה מצפה שפורום שבע המתועשות יאשר בקרוב סיוע מיוחד לשיקום כלכלתה.

"וואשינגטון פוסט" מסר עוד כי הממשל העביר לרוסיה מסרים מרומזים כי הוא ייאלץ, על פי חוק, להפסיק את הסיוע הכלכלי, אם מוסקווה לא תבטל את העסקה עם איראן.

סוכנויות הידיעות מוסיפות: דובר משרד החוץ במוסקווה, גריגורי קאראסין, הדגיש אתמול כי רוסיה נחושה להוציא לפועל את העסקה למכירת כורים גרעיניים לאיראן, אך הכחיש כי העברת הטכנולוגיה תסייע לאיראן לפתח נשק גרעיני.

"לא נעקוט כל צעד שיסייע לאיראן להשיג יכולת גרעינית", אמר קאראסין בשיחה עם כתבים. הוא לא הגיב ישירות לטענותיה של ארה"ב, שמוסקווה מתכוונת לספק לאיראן דלק גרעיני בדרגת העשרה גבוהה ומערכת צנטריפוגאלית מתוחכמת.

(סוף בעמוד 18א)

צה"ל בנה חומות בטון לאורך צירי תנועה בדרום לבנון

מטרתן למנוע פגיעות של טילי הסאגר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

צה"ל בנה בשבועות האחרונים חומות בטון גבוהות, שאורכן כמה עשרות מטרים, לצד צירי תנועה מרכזיים בדרום לבנון. החומות הוקמו בניסיון להתמודד עם טילי הסאגר שיורים מחבלים על שיירות צה"ל בדרום לבנון.

מפקד עוצבת הגליל, תא"ל צ', אמר כי החומות נועדו למנוע מאנשי החיזבאללה לפגוע בשיירות צה"ל הנעות בסמוך לצמחייה גבוהה. בניית החומות, הוסיף מפקד העוצבה, החלה לפני כמה שבועות.

בדרום לבנון שוררת מתיחות, בעקבות היתקלות בין כוח צנחנים לבין 11 אנשי חיזבאללה בג'בל רפיה שבדרום לבנון, שלשום בלילה. בהיתקלות נהרגו חמישה מחבלים, ויתר השישה נפצעו והצליחו לברוח.

מפקד יחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון, תא"ל גיורא ענבר, ומפקדים בכירים בגזרה ערכו תחקירים ראשוניים. מתברר שההיתקלות היתה בשטח הררי קשה לתנועה, וכי אנשי החיזבאללה וכוח הצנחנים זיהו אלה את אלה בו־זמנית, ובידי מטווח קצר נהרגו מיד חמישה מחבלים.

עוד התברר בתחקיר שמדובר בכוח איכותי של החיזבאללה, שאנשיו היו חמושים באמצעי לחימה מתקדמים. לפי התחקיר, פעלו הצנחנים במהירות וביעילות.

ראו עמוד 4א

קצינים בכירים מסרו ל"הארץ" כי תוצאות ההיתקלות בג'בל רפיה הן "מכה קשה לארגון החיזבאללה, והדימו את המוראל של כוחות צה"ל וצד"ל". לדברי הקצינים, המחבלים היו בדרכם לבצע פיגוע באזור.

תקריות ירי

במהלך החג דווח על תקריות ירי בדרום לבנון. מחבלים ירו אש ארטילרית לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל באזור רולן, סג'ד וריחאן שבתחום רצועת הביטחון. דווח גם על תקריות ירי במוצבים קדמיים של צד"ל בגזרה המערבית. בכל המקרים לא דווח על נפגעים. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות ירי של מחבלים.

הפסטיבלים יכולים לחכות
יואל מרקוס
עמ' ב1

מחיר הנורמליות
זאב שטרנהל
עמ' ב2

צדו היהודי של הניצחון
אינה שפירד
עמ' ב6

בן גוריון ויחסו ליידיש
שבתי טבת
עמ' ב4

ילדי האקדחים של לח"י
עדה אושפיז
עמ' ב5

"דמיונו של פסיכיאטר"
צבי הראל
עמ' ב7

הטלוויזיה של השבוע
אורית שוחט
ואורי קליין
עמ' ב12

בגליון זה
46 עמודים
בארבעה חלקים

לוח העיר

חלק ב' – 10
חלק ג' – 6–7
חלק ד' – 1–14

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9610	-0.16%
שטר	2.97	—
	של	
יציג	3.4770	—

MAGNET
UPS – אל פסק
177-022-3123
מאגנט – מערכות אלקטרוניות בע"מ

במבצע חשאי של משרדי החוץ הישראלי והבריטי חולצו ישראלים מנמל סודאני

מאת ירח טל ודפנה ורדי

ספינה ישראלית, שעל סיפונה היו לפחות 5 ישראלים, עזבה ביום חמישי בערב את סודאן לאחר שנאלצה לעגון שם במשך יומיים. על תפעול הספינה הישראלית "פנטזי 2" אחראי הוארד רוזנשטיין ממושב חופית.

ראו עמוד 5א

הספינה הקטנה, נושאת דגל של פנמה, יצאה מנמל אילת. היו עליה לפחות חמישה ישראלים, חלקם מחזיקים, ככל הנראה, גם בדרכון זר. קברניטה של הספינה הוא בעל נתינות בריטית.

ביום שלישי חל בספינה קלקול מכאני. כתוצאה מכך נאלץ הקברניט לנווט את הספינה אל הנמל הקרוב ביותר, נמל פורטסודאן.

סודאן מזוהה בשנים האחרונות כבסיס לאימונים של טרוריסטים הקשורים במשטרים איסלאמיים קיצוניים. שליטה של המדינה, גנראל עומאר אל־באשיר, משתף פעולה עם טהראן.

מיד עם הגיע הנוסעים לסודאן הם חיפשו דרך להעביר מסר לארץ בדבר מקום הימצאם. המסר הועבר דרך אחרים מעובדי החברה, בה מועסקים הישראלים, והגיע גם למשרד החוץ בירושלים. בתוך המצב של משרד החוץ לא היה ברור באותה שעה אם הרשויות הסודאניות מודעות לאזרחותם של חלק מן הנוסעים על הספינה. לכן הוטל איפול מוחלט על כל המגעים שנעשו כדי לחלצם משם.

אנשי משרד החוץ פנו במקביל לשגרירות בריטניה בארץ ולמשגרירות בלונדון לאנשי משרד החוץ הבריטי. בריטניה נבחרה להיות הגורם המקשר מאחר שיש לה יחסים טובים עם סודאן. הבריטים הפעילו מיד את אנשי שגרירותם בחארטום ואלה יצרו קשר עם הספינה. הנוסעים לא חויבו לרדת מן הספינה. עם זאת, הוטל עליהם קנס על כניסה בלתי חוקית למים הטריטוריאליים של סודאן.

בשעות הערב המוקדמות של יום חמישי נודע בירושלים כי הספינה עזבה בשלום את המים הטריטוריאליים הסודאניים. כל נוסעיה שלמים ובריאים.

"פנטזי 2", ש־35 מטר אורכה, משייטת במערב אפריקה ובאזור מצרים. אל הספינה מגיעים חובבי צלילה הטסים מכל העולם לאי סיישל, ממורח לקניה ומשם מפליגה הספינה לאורך חופים במערב אפריקה למטרת צלילה.

דפנה ורדי מוסיפה: לפי גרסת מקורות בריטיים, שלושה ישראלים, שלושה אזרחים בריטים ואזרח אוסטרלי הם שעגנו בסודאן. השבעה היו על סיפונה של ספינה, שעסקה בתחקיר עבור רשת הטלוויזיה "דיסקברי". לפי אחת הגרסאות, הספינה, שהיא בבעלות ישראלית, נכנסה בטעות למים הטריטוריאליים של סודאן. לפי גרסה אחרת, כמה מהנוסעים צללו במים הטריטוריאליים של סודאן ומשמר החופים של סודאן העביר את אנשי הספינה לחארטום, שם הם המתינו במשך יומיים.

נתניהו תומך בהתרת תפילת יהודים בהר הבית; "הליכוד יטפל בנושא ברגישות הראויה"

מסר על כך במכתב לאחד מראשי "חי וקיים"

מאת נדב שרגאי

"יש להסדיר את זכות התפילה של היהודים בהר הבית, על אחת כמה וכמה כשאנו נותנים חופש פולחן לכל הדתות בירושלים": כך כתב יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, במכתב ליהודה עציון, מראשי תנועת "חי וקיים" שהיה מאנשי המחתרת היהודית.

ראו עמוד 5א

נתניהו מוסיף, "ברור שיש לטפל בנושא זה ברגישות הראויה". לדבריו, הוא מאמין שהליכוד יוכל "לעשות זאת כיאות", לאחר שיחזור להנהגת המדינה. הוא מציין עוד במכתב כי "זכותו של העם היהודי על מקום קודשו – הר הבית – אינה ניתנת לערעור".

בדברים אלה יש משום חידוש כיוון שכל ממשלות הליכוד בעבר דבקו בסטטוס קוו, שעיצב שר הביטחון לשעבר, משה דיין, לאחר מלחמת ששת הימים, לפיו ניתנת ליהודים אפשרות לבקר בהר הבית, אולם נשללת מהם הזכות לקיים פולחן יהודי ותפילה במקום, בגלל "חשש להפרת הסדר ושמירת שלום הציבור". מסיבה זו לא הותקנו תקנות להסדרת זכויות התפילה של היהודים בהר הבית על ידי שרי הדתות לכל אורך השנים, למרות שהחוק מסמיך אותם להתקין תקנות מסוג זה. גם ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, מצדד בהמשך הסטטוס קוו.

בתשובה לשאלה אם מהווה המכתב לעציון שינוי הקו של הליכוד בנושא זה, אמר דוברו של נתניהו, שי בזק: "העמדה הבסיסית של הליכוד היא לאפשר ליהודים, כמו לבני דתות אחרות, להתפלל בהר הבית, שהוא המקום המקודש ביותר לעם היהודי. עם זאת, מודע נתניהו לרגישות הרבה, שנוצרה במשך השנים סביב סוגיה זו, והנושא ייבדק על כל היבטיו, כולל רגישותה של הדת היהודית לעניין, לאחר שתקום ממשלה בראשות הליכוד".

השב"כ: 150 איש מהכוח של ג'יבריל רג'וב פועלים במזרח ירושלים

העירייה תבקש מביהמ"ש צו הפסקת עבודות בנייה באוריינט האוס

מאת נדב שרגאי

השב"כ מסר לאחרונה, בדיווח רשמי לדרג הפוליטי של הוועדה לביטחון ירושלים, על 150 אנשים, הפעילים במנגנון הביטחון המסכל של אש"ף, בפיקודו של ג'יבריל רג'וב, בתחומי מזרח ירושלים.

על פעולות השיטור של אנשי רג'וב במזרח ירושלים פורסמו בעבר ידיעות, אולם זו הפעם הראשונה שבה מוסר השב"כ, בפורום רחב יחסית, דיווח על גודלו של כוח רג'וב בירושלים. מקורות ביטחוניים אומרים כי 150 אנשים נכללים בגרעין הקשה הקבוע של רג'וב במזרח העיר, ופרט לכך, יש מאות סייעים ומודיעים נוספים, הפועלים בשירותו של רג'וב במזרח העיר.

פעילות רג'וב במזרח העיר מתקיימת כבר למעלה משנה בהסכמת השב"כ, אשר סבור כי שיתוף פעולה עם רג'וב גם במזרח ירושלים, יביא לו תועלת ביטחונית. לפעולת רג'וב במזרח העיר מתנגדים בחריפות שר המשטרה משה שחל וראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, אולם ראש הממשלה יצחק רבין, נותן גיבוי לראשי השב"כ בעניין זה.

מדיווחים שנמסרו באחרונה, עולה כי רג'וב פועל לעתים גם במערב ירושלים. כך, למשל, נראו אנשיו פעמים רבות באזור קניון מלחה בירושלים, בעת שעקבו אחרי חשודים בשיתוף פעולה עם ישראל או אחרי יהודים העוסקים בקניית אדמות בירושלים.

גם חטיפות של תושבי מזרח העיר [illegible] נמשכות. לפני זמן מה נחטף ערבי שנחשד כי הוא עומד למכור את ביתו ליהודי. כדי לשכנע את אנשי רג'וב שהחשד הוא חשד שווא, הסכים האיש להשכיר את חנותו ברחוב סאלח אדדין למשטרה הפלשתינית של רג'וב, אשר הפעילה במקום משרד למשך מספר שבועות, ואחר כך העתיקה אותו למקום אחר.

במקרה אחר הטיל השב"כ הפלשתיני מעין עוצר על אזור בשכונת בית חנינא, תוך ניסיון לעצור חשוד בשיתוף פעולה עם ישראל. אנשי רג'וב ערכו חיפוש מבית לבית באותו אזור ולבסוף הסתלקו מהמקום בלי שמצאו את החשוד. במקרה זה, שלא כדרכם, פעלו אנשי רג'וב בירושלים כשהם חמושים.

במקביל ממשיכים אנשי רג'וב לתפקד כמשטרה בעניינים פליליים. הם פועלים נגד עברייני מוסר, סוחרי סמים וגנבים באזורים שונים של מזרח ירושלים. כמעט בכל הכפרים והשכונות במזרח ירושלים פועלים כיום

(סוף בעמוד 18א)

05055571

2 הולכי רגל, רוכב אופניים ו–2 נהגים נהרגו בתאונות בחג

ששה נפצעו, שניים מהם קשה ושניים בינוני

מאת גבי זהר, רויטל לוישטיין וסוכנות עתים

חמישה בני אדם, ביניהם שני הולכי רגל, נהרגו בתאונות דרכים ביום העצמאות. בתאונות נפצעו ששה – מצבם של שניים קשה, ושניים נפצעו באורח בינוני.

דוד פרידה, תושב ירושלים בן 25, נהרג בערב יום העצמאות בכביש הצפונית לנהריה. מכונית סנדר פגעה בפרידה כשחצה מעבר חציה, והוא נהרג במקום. המשטרה מסרה כי נהגת המכונית הפוגעת, בת 19 ממושב לימן, נחקרה במשטרה, ושוחררה.

הולכת רגל נהרגה בערב יום העצמאות מפגיעת מכונית ליד גשר גבעת אולגה בכביש החוף. האשה חצתה בשעות אחר הצהרים את כביש החוף ליד מחלף אולגה.

נהג מכונית נהרג אתמול סמוך ל־3.30 לפנות בוקר, כשמכוניתו התנגשה בעמוד חשמל ליד שפרעם. בתאונה נפצע באורח בינוני אדם נוסף שהיה במכונית.

אדם נהרג ביום החג בהתהפכות מכוניתו באזור התעשייה אלון מורה.

רוכב אופניים נהרג במוצאי חג העצמאות בכביש בן שמן, ליד הישוב מכבים. רוכב האופניים נסע ליד צומת קברות המכבים; מכונית שנסעה מאחוריו פגעה בו, והוא מת במקום.

מרי ג'ונסון, תיירת משוודיה בת 25, נפצעה בערב החג באורח קשה בתאונת אופנוע, ליד חוף הדקל באילת. ג'ונסון פונתה במסוק של חיל האוויר לבית החולים סורוקה בבאר שבע. בתאונה נפצע באורח בינוני נהג האופנוע, שלום פניה, בן 24 מיהוד, אצלו התארחה ג'ונסון.

תושב רחובות בן 80 נפצע בערב יום העצמאות באורח קשה בתאונת דרכים בעיר. האיש חצה את הכביש ברחוב הרצוג, ומכונית פרטית, בה נהג בן 19, פגעה בו.

נותרו וילות אחרונות* בהזמנה אישית

מי שבנה וילות בהזמנה אישית בכפר־שמריהו, הרצליה־פיתוח, ורמת השרון
בונה את הוילה שלך בהזמנה אישית בשכונת "גבעת־הברושים" בקרית קריניצי, ר"ג בסמוך לרמת אפעל ואוניברסיטת בר אילן.

לראשונה בארץ נבנית שכונה של וילות בודדות בהזמנה אישית על כ־1/2 דונם קרקע פרטית לכל יחידה. השכונה נבנית ע"י חברת הבניה אלגום בע"מ מקבוצת מטפלד, וכל זאת מספר דקות נסיעה מתל־אביב.

שכונת "גבעת הברושים" נבנית לתוך שכונה קהילתית קיימת ובפיתוח סביבתי חדשני בסגנון שנות ה־2000: מערכות חשמל, תקשורת וכבלים תת־קרקעיים, פארק ירוק בפאתי השכונה, רחובות מרוצפים, עמודי תאורה דקורטיביים וגדרות עם ציפוי אבן.

מפרט טכני עשיר הכולל: זיגוג כפול, זכוכית אנטי־סאן, ריקוף, SKY LIGHT, מטבחים מפוארים ושיש.

מבחר דגמים בסגנונות שונים פרי תכנונם של מיטב אדריכלי הוילות.

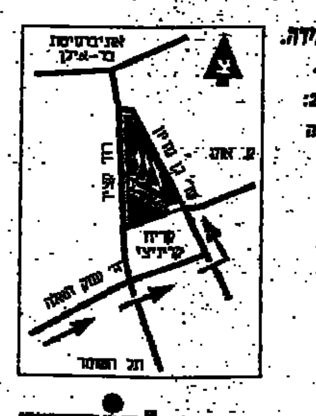

המחיר החל מ– $633,000 כולל מע"מ.

* שלב ב'.

משרד המכירות: שד' בן גוריון פינת הנשיא, קרית קריניצי, ר"ג טל: 03-6351003.
האתר פתוח למבקרים בימים: א', ב', ד', ה' בין השעות: 9:00–13:00, 16:00–19:00, ג', ו' בין השעות: 9:00–14:00. בשבת בין השעות: 10:00–14:00.

אלגום
יצירות מופת בבניה
אלגום חברה לבנין בע"מ
25 שנות מוניטין

هكذا من الأصل

هكذا منذ الأصل

ביקור ראש הממשלה בארה"ב

רבין יבקש מהקונגרס לא לקצץ בסיוע לישראל

ראש הממשלה גם יקרא להעניק סיוע צבאי לירדן. בביקורו האחרון בארה"ב ביקש מובארק שאם יקוצץ הסיוע למצרים, יוטל קיצוץ דומה גם על ישראל

יצחק רבין וביל קלינטון. רבין יסביר לחברי הקונגרס שהסיוע האזרחי נועד לממן החזרי הלוואות שנתנה ארה"ב לישראל לרכישת נשק
תצלום: ארכיון

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

בפגישותיו עם ראשי הקונגרס האמריקאי יבקש ראש הממשלה, יצחק רבין, לשמור על הסיוע לישראל ברמתו הנוכחית – 3 מיליארד דולר בשנה, מתוכם 1.8 מיליארד דולר סיוע צבאי ו–1.2 מיליארד דולר סיוע אזרחי.

רבין יאמר למנהיגי הרפובליקאים בסנאט ובבית הנבחרים כי הוא מבין את השינוי בסדרי העדיפויות בחלוקת התקציב האמריקאי, אך אם ארה"ב מעוניינת בקידום השלום, הביטחון והיציבות במזרח התיכון, עליה להמשיך במתן הסיוע לישראל ולשותפיה לשלום. הסיוע חשוב, יאמר רבין, כדי לבלום את האיסלאם הקיצוני, וכדי להפגין את תמיכתה של ארה"ב במדינות המשתתפות בתהליך השלום.

ראש הממשלה יבקש מחברי הקונגרס שלא לפגוע בסיוע האזרחי, ויסביר להם כי למעשה זהו סיוע ביטחוני, שנועד לממן החזרי הלוואות שנתנה ארה"ב לישראל לרכישת נשק, לפני שהסיוע הצבאי ניתן בשלמותו כמענק. כיום משמש כמעט כל הסיוע האזרחי להחזר ההלוואות הישנות, למרות שהוא ניתן רשמית תחת הכותרת של עזרה לפיתוח כלכלת ישראל.

בחודשים האחרונים, מאז שזכו הרפובליקאים בבחירות לשני בתי הקונגרס, גברו בארה"ב הקריאות לקיצוץ בסיוע החוץ, ובכלל זה למזרח התיכון. ישראל ומצרים מקבלות את הסיוע הגדול ביותר.

יו"ר ועדת המשנה להקצבות חוץ בבית הנבחרים, סוני קלהאן, הציע שישראל תיזום קיצוץ סמלי בסיוע האזרחי שלה, כדי לעזור לכלכלה האמריקאית. יו"ר ועדת החוץ בסנאט, ג'סי הלמס, הציע להמיר את הסיוע הצבאי במענק מתקציב ההגנה האמריקאי, לאחר שתחושב תרומתה הביטחונית של ישראל לארה"ב.

רבין מתנגד בתוקף ליוזמות אלה ומבקש למנוע כל שינוי בהיקף הסיוע ובהרכבו הפנימי.

נשיא מצרים, חוסני מובארק, שביקר בארה"ב בראשית אפריל, אמר לחברי הקונגרס שהוא מודע ללחצים הפנימיים בארה"ב, וביקש שאם יקוצץ הסיוע למצרים, יוטל קיצוץ זהה גם על ישראל. דבריו נאמרו בתגובה להצעות, שלא התקבלו בינתיים, לקצץ במענק למצרים או להמיר את הסיוע הצבאי שלה בסיוע אזרחי.

הצעות אחרות שהועלו בקונגרס היו לקצץ בסיוע למצרים ולישראל, כדי לממן את הסיוע לפלשתינאים ולירדן. עקב הזיקה הקיימת בין המענקים למצרים ולישראל, מאז הסכמי קמפ דייוויד מתנגדת ישראל להקטנה בסיוע האמריקאי למצרים.

רבין יתמוך בארה"ב גם בסיוע לשותפי השלום של ישראל, ובייחוד לירדן. ראש הממשלה יקרא לגרום את מחיקת חובותיה של ירדן לארה"ב, ובמקביל להעניק לה סיוע צבאי למודרניזציה של כוחות היבשה והאוויר. המלך חוסיין נתקל בהתנגדות קשה לכך בביקורו האחרון בוואשינגטון, ואחרי הביקור פורסם שיצא זועם מפגישותיו עם ראשי הקונגרס.

ראש הממשלה יסביר שמדינות שחתמו הסכמי שלום עם ישראל מבקשות לחזק בתמורה את ביטחונן הלאומי, והדבר יתרום לחיזוק היציבות האזורית.

קלינטון ורבין ידונו בסוגיות ביטחוניות, בהן האיום האיראני ומכירת נשק אמריקאי לערבים

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

"החבילה הביטחונית" עליה ידון ראש הממשלה, יצחק רבין, עם הנשיא ביל קלינטון וראשי מערכת הביטחון האמריקאית, תתמקד בגיבוש הבנות בסוגיות עקרוניות.

● האיום האיראני. רבין ישבח את קלינטון על החלטתו להטיל אמברגו סחר מוחלט על איראן, ויביע את תמיכתה המוחלטת של ישראל בצעדי הנשיא. ערב צאתו לארה"ב אמר רבין שהוא מצפה לשמוע הצעות נוספות מקלינטון ומהממשל, להרחבת שיתוף הפעולה המודיעיני. רבין גם יחזק את ידיו של קלינטון, לפני פגישתו עם עמיתו הרוסי בוריס ילצין, בהתנגדותו לעסקה הגרעינית של רוסיה עם איראן. עדיין לא ברור אם רבין ייפגש עם ראש הסי־איי־אי בפועל, ויליאם סטודמן.

● מכירות נשק לערבים. רבין יאמר לקלינטון כי במזרח התיכון יש עדיין בעיות של יציבות, למרות תהליך השלום, ולכן יש לשקול היטב את הספקתן של טכנולוגיות צבאיות חדשות למדינות ערב. ישראל מתנגדת לשתי עסקות מתוכננות: האחת למכירת טילי אוויר־אוויר "אמראם" לאיחוד האמירויות, והשנייה למכירת טילים נגד־טנקים "טאו" מדור מתקדם לכווית.

ראש הממשלה יסביר שמדינות המפרץ אינן מאיימות על ישראל, אך יש חשש שהטילים יגיעו למדינות עוינות. ארה"ב הציעה לישראל "לעקר" את טילי האוויר־אוויר שיסופקו לאמירויות, כך שמטוסי צה"ל יהיו חסינים מפניהם.

● לוויין הריגול. רבין יסביר את מניעיה של ישראל בשיגור הלוויין "אופק 3", ויציע לארה"ב שיתוף פעולה בפרויקט.

● פרויקט החץ. בעת הביקור אמורים משרד הביטחון והפנטגון לסכם את תוכנית ההמשך לפרויקט הטיל־נגד־טילים "חץ", ואת אופן ניצולו של התקציב הנוסף בסך 40 מיליון דולר, שארה"ב הבטיחה לשנה הבאה. אל רבין יתלווה מנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, שיקיים פגישות נפרדות עם בכירי הפנטגון ומחלקת המדינה העוסקים בבקרת נשק.

● האמנה הגרעינית. למחרת ביקורו של רבין תיערך בניו יורק ההצבעה על הארכת תוקף האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני. קלינטון הבטיח לנשיא מצרים להעלות את הסוגיה הגרעינית עם רבין, אך מקורות אמריקאיים אמרו לקראת הביקור שהנושא אינו על סדר היום.

רה"מ ייפגש היום עם כריסטופר ופרי

ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, יגיע היום לוואשינגטון. הוא ייפגש עם מזכיר המדינה, וורן כריסטופר. לאחר מכן יופיע לפני הוועד היהודי האמריקאי וייפגש בפנטגון עם מזכיר ההגנה, ויליאם פרי.

ביום ראשון יופיע רבין לפני פעילי הבונדס. בשעות אחר הצהריים ייפגש עם הנשיא, ביל קלינטון, ובערב יופיע בוועידת השדולה הפרו־ישראלית אייפא"ק.

ביום שני יקיים ראש הממשלה שיחות בקונגרס. הוא ייפגש עם ראשי ועדות השירותים המזוינים בסנאט ובבית הנבחרים ועם ראשי סיעות המיעוט בשתי הוועדות. רבין גם ייוועד עם מנהיג הרוב הרפובליקאי בבית הנבחרים, ניוט גינגריץ', ועם מנהיג הרוב הרפובליקאי בסנאט, רוברט דול.

ראש הממשלה גם ייפגש ביום שני עם יו"ר ועדת המשנה להקצבות חוץ בבית הנבחרים, סוני קלהאן, ועם יו"ר ועדת המשנה להקצבות חוץ בסנאט, מיץ' מקקונל. הוא יופיע לפני מליאת ועדת החוץ של הסנאט ולפני מליאת ועדת החוץ של בית הנבחרים.

בדרכו חזרה לישראל יקיים רבין ביקור אבלים בניו ג'רזי אצל משפחתה של אליסה פלאטו, שנרצחה בפיגוע בכפר דרום.

אלוף בן

קלינטון באיגרת לרבין לכבוד יום העצמאות: נעבוד עמכם כדי לעמוד באתגרי השלום

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

באיגרת ברכה ליום העצמאות ששלח נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, לראש הממשלה, הוא מביע את תמיכת ארצו במאמצי ישראל להשגת "המטרה של חיים בשלום וביטחון במזרח התיכון".

קלינטון כותב באיגרת ליצחק רבין: "קבל נא את ברכותי החמות לרגל יום השנה ה–47 להקמת מדינת ישראל.

"בחגגו יום עצמאות זה, יכול העם בישראל לשאת בגאווה את החזונות הדינאמיות של אומתו. הישגיה הראויים לציון של ישראל, אשר הושגו תמיד מול איומים ואתגרים גדולים, זכו להערצה וכבוד מצד העם האמריקאי.

"מאמצינו להשגת שלום צודק, כולל ובר קיימא בין ישראל לשכנותיה הערביות השיגו התקדמות משמעותית.

"ממשלתך עשתה צעדים נועזים לעבר השלום, תוך שהיא מונחית על ידי אומץ לבך וראייתך, אדוני ראש הממשלה. עם זאת, נותרו עדיין אתגרים קשים ואנו נעבוד עמכם כדי להתמודד עמם. אני בטוח שמאמצינו יכולים להשיג לישראל את הביטחון והשגשוג להם היא ראויה.

"ישראל זוכה לתמיכה בלתי מעורערת מצד ארה"ב במאמציה להשגת המטרה של חיים בשלום וביטחון במזרח התיכון.

"ערכים משותפים"

"תמיכה זו מושרשת עמוק במסורת משותפת לערכים דמוקרטיים, וזכויות הפרט ושלום אזרחי. ערכים משותפים אלה הם בסיס מוצק ליחסים בינינו, שנותרו חזקים וקרובים באופן יוצא דופן.

"בשם כל האמריקאים, אני מעביר את ברכותיי החמות ביותר לך ולעם ישראל".

הערכה בישראל

(סוף מעמוד א1)

צות השלום האמריקאי כי הוא יתקשה להגדיר את צורכי הביטחון של ישראל, לפני שידע איפה יעבור הגבול. בראיונות שהעניק ערב חג העצמאות אמר שחק כי אין בכוונתו לנהל בעצמו את המשא־ומתן עם הרמטכ"ל הסורי, משום שיש דברים חשובים יותר בסדר העדיפויות שלו.

עקיבא אלדר מוסיף: דובר הבית הלבן, מייקל מקקארי, אמר אתמול כי אין לצפות להתפתחויות משמעותיות כתוצאה מפגישתם של קלינטון ורבין ביום ראשון. לדבריו, חשיבות הפגישה בהזדמנות שהיא תעניק לקלינטון להדגיש מחדש את האינטרס האמריקאי בהתקדמות תהליך השלום. הוא ציין כי שני האישים ידונו בהתפתחויות האחרונות בשטחים ובערוץ הסורי.

השיחות בין שגרירי ישראל וסוריה בארה"ב, איתמר רבינוביץ' וליד מועלם, הגיעו השבוע למבוי סתום. מקורות בוואשינגטון אמרו כי בתחילת השבוע הסתמן פתרון למחלוקת על עקרון השוויוניות, אשר מונעת את חידוש השיחות הצבאיות. אולם, בהמשך השבוע התברר כי האופטימיות היתה מוקדמת ועדיין אין הסכמה.

(ע), הרמטכ"ל, אמנון שחק, התייחס אתמול לכוונות של סוריה במשא־ומתן עם ישראל. "אני מניח שאם אסד שולח את נציגיו וממשיך במשא־ומתן שמתנהל כבר די הרבה זמן", אמר שחק, "הוא בוודאי היה רוצה בשלום. אני מניח, שאם אסד רוצה בשלום, הוא מבין שזה טוב גם לסוריה. אני מבין, מכל המהלכים הסוריים, שאסד קבע לעצמו איזה־שהם כללים למשא־ומתן ואיזה־שהן נקודות, שבשלב זה הוא לא משנה אותן, וכאן הדעות חלוקות. אחרת, הדברים היו בוודאי מתקדמים הרבה יותר, גם בנקודת הזמן שבה אנחנו נמצאים".

נשיא המדינה, עזר וייצמן, אתמול בקבלת פנים לסגל הדיפלומטי: "אם הנשיא הסורי רוצה באמת ובתמים לעשות שלום, עליו לנקוט בדרכים שונות. כרגע, המצב רעוע".

דמשק (ע"צ). משלחת של המכללה הצבאית של הפנטגון, "נשיונל וור קולג'", ביקרה בצד הסורי של רמת הגולן. כך מסרו ביום רביעי מקורות דיפלומטיים אמריקאיים בדמשק. בהודעה לא נמסר דבר על מטרת הביקור. מקור סורי רשמי אמר כי האורחים גם נפגשו ביום שלישי עם סגן נשיא סוריה, עבד אל־חלים חדאם, ודנו עמו בהתפתחויות בתהליך השלום.

בקונגרס האמריקאי מתגבשת בימים אלה הצעה לקבל לאלתר חוק, שיביא להעברת שגרירות ארה"ב בישראל מתל אביב לירושלים. מקורות בקונגרס אמרו כי ייתכן שעוד בעת ביקורו של רבין בארה"ב יודיעו ראשי שתי הסיעות בסנאט על החלטתם לדחות את בקשת הנשיא, לעכב את הצעת החוק עד לשלב המשא־ומתן על הסדר הקבע בין ישראל לפלשתינאים.

לפני כחודש שלחו הסנאטורים של ניו יורק אלפונס ד'אמאטו (רפובליקאי) ודניאל פאטריק מוינהן (דמוקרט) מכתב למזכיר המדינה, בחתימתם של 93 סנאטורים, ובו תביעה להעביר את השגרירות לירושלים לא יאוחר ממאי 1999 – מועד פתיחת השיחות על הסדר הקבע.

עד כה לא התקבלה תגובתו של הממשל למכתב, אך בכירים בממשל מרגישים כי הנשיא חושש שההחלטה על העברת השגרירות בעיתוי הנוכחי תחבל בתהליך השלום. בסמכות הנשיא להטיל וטו על ההחלטה.

שבת

	ק"ש	מוצ"ש
ירושלים	6.43	8.01
תל־אביב	7.01	8.03
חיפה	6.55	8.04
באר שבע	6.59	7.58

רישום: קדישמן

יג'
לא משפת הגבורה נבנה לנו את שפת המוסר
המפקיע את אדמת שכנו מפקיע את זכותו לשכנות

בן אהרון צך

הייתם נשארתם ישראל היפה שלי

יהושע קדישמן

ציור: קדישמן

ברחוב טרומפלדור חשתי כי טוב להיות בעד ארצנו

שאלו שלום ירושלים!

ההתקפה האחרונה של יצחק רבין ואהוד אולמרט על ירושלים המיזרחית אינה עניין של דיור ושיכון.

זוהי תוכנית מגובשת להוציא את ירושלים המיזרחית מידי תושביה הפלסטינים וליצור עובדה מוגמרת, בטרם משא־ומתן.

אין זו רק התקפה על הפלסטינים הירושלמיים, שאדמתם נשמטת מתחת לרגליהם, אלא התקפה על העם הפלסטיני כולו. שירושלים המיזרחית היא בירתו הטבעית.

זהו הימור על שלומה וביטחונה של מדינת־ישראל: מיבצע זה יפוצץ את תהליך־השלום ויחזיר אותנו אחורה לימים האפלים ביותר של שפיכות־דמים, טרור, אינתיפאדה ומילחמה.

עוד ניתן למנוע את האסון!

בואו להשתתף במישמרת מחאה ואזהרה בקו התפר בירושלים, ביום שישי הבא, 12.5.95, בשעה 2.00 אחרי־הצהריים, ליד החומה, בפינת רחוב יפו. הסעה מתל־אביב, היכל התרבות, בשעה 12.30.

התקשרו איתנו במספר 5221732
או כתבו לת"ד 11112,
תל־אביב 61110.
עזרו לנו במימון הפעולות
והמודעות הבאות!

גוש שלום

לעורר
סקרנות
לדעת
יותר

אוניברסיטת תל־אביב מציעה סדנאות מדע ודעת בקיץ '95.

פיסיקה מודרנית, סדנת ניסויים בפיסיקה, מסתרי כדה"א, אסטרופיסיקה, יסודות הכימיה, פרקים במתמטיקה, תקשורת אלקטרונית, מחשבים, פרדוכסים, מיקרוביולוגיה, הנדסה גנטית, מדעי הרפואה, יחסים בינלאומיים, משפט, פילוסופיה ועוד ועוד......

הסדנאות מיועדות לבוגרי י'–י"ב
מחזור א', 9.7.95–20.7.95, מחזור ב', 23.7.95–3.8.95

לתושבי הצפון והדרום: לחטיבה עליונה בלבד!
יתקיימו גם סדנאות בבאר שבע

כל הקודם זוכה!

ההרשמה ביחידה, 14 במאי עד 1 ביוני, בימי א', ג', ה' 9:00 – 12:00, 16:00 – 19:00
ניתן להרשם גם באמצעות הדואר

לפרטים נא לפנות: אוניברסיטת תל־אביב, בניין שרות, חדר 335,
טלפונים: 6408469, 6408154, 6407759, 6407748–03 פקס: 6408184–03 מודם 6407674–03

מחשבה תחילה
שוחר מדע
אוניברסיטת תל־אביב

לרון קופמן
איתך באבלך על מות אביך

הארץ

אתמול

טלוויזיה

"לא אשכח זאת רעי"

הקרב על גבי יושע, ערוץ 1, יום ד' 12:25
הקרב על כיס פלוג'ה, ערוץ 3, יום ד' 14:05

בידורי יום הזיכרון מצליחים להעביר משהו, פידור, בצער שאין לו סוף, הם מצליחים גם להמחיש עובדה בנאלית: דוקומנטציה היסטורית, גם כרונה תובבנית, מעניינת פי כמה מתוכניות הרביסיה הברתותיות, מהבידור המייגע של ליל העצמאות עצמו.

ישראל היפה באמת מתבטאת בראיונות עם אנשים לא־ידועים שיש להם מה לספר. צפיתי שלשום בשתי תוכניות כאלה: שתיהן עוסקות במלחמת העצמאות, סיפורים על קרבות שנשכחו. התוכנית ששחזרה את ההתקפה על משטרת נבי יושע, באצבע הגליל ("לא אשכח זאת רעי"), התמקדה יותר באנשים שנפלו. השנייה ניסתה לתת תמונה כוללת של הכישלון לכבוש את כיס פלוג'ה.

בבחינת רגשות, התוכנית על גבי יושע היתה אפקטיווית יותר: הלוחמים שדיברו כאילו חיו מחדש, עד כדי בכי, את מה שעבר עליהם באותו לילה, לפני 47 שנה. הלילה שבו ברחו בשטח הבוצי – בוכים ופצועים ומושפלים – וירדו ברגל לבטה, אל כביש ראש־פינה–מטולה.

בבחינת הניסיון לפרוס את תמונת הקרב כולו, התוכנית על כיס פלוג'ה היתה יסודית ומפורטת יותר. ההיסטוריון מאיר פעיל נתן כמו הנחה בשטח ותרם קונטקסט חיוני, במלוא יכולתו הרגילה. עם זאת לא הורגש שיש עורך מעליו, שינצל אותו כראוי. דוגמה: כאשר ד"ר פעיל אומר שהמשימה היתה לכבוש שני כפרים, "אחד בזרוחה מכאן, עיראק אל־מנשייה, והשני במערבה מכאן, פלוג'ה", העורך צריך להדגיש בכתובית איפה בדיוק אותו "כאן", איפה פעיל עומד, ומהו הכביש המודרני שאנחנו רואים. הרי חלק מהדרמה הוא העובדה שהסיבה המצרית שלמה התבססה בשטח שנראה כיום בעינינו כעורף מובהק, 50 דקות מבחלף גנות.

חגי חיטרון

דם לא היה שם

העימות בין ז'אק שיראק וליונל ז'וספן, הטלוויזיה הצרפתית, יום ג', 22:00

מאז העימות הטלוויזיוני המפורסם ב–1960 בין ג'ון קנדי וריצ'רד ניקסון, שהתמודדו על נשיאות ארצות־הברית, הפך העימות על המרקע הקטן בין מועמדים לתפקידים ממלכתיים רבים חלק חשוב בתרבות הפוליטית המערבית. לכן טבעי היה שהעימות הטלוויזיוני בין שני המועמדים לנשיאות צרפת, ז'אק שיראק (ימין) וליונל ז'וספן (שמאל), יעורר מתח. ערב העימות, התבטאויות של נציגי תקשורת עוררו את הרושם שצפוי דו קרב בין שני מתאגרפים האמורים להכריע זה את זה, בנקודות או בנוקאאוט, לעיני קהל הצופים־הבוחרים.

להפתעתם הגמורה של כולם, ולאכזבתם של רבים, העימות הטלוויזיוני שיראק־ז'וספן, שארך למעלה משעתיים, עבר ללא רגעים דרמטיים, ללא זיקוקין דינור, ללא דם. השניים ניהלו שיח ענייני מאוד, שקט, בצרפתית משובחת, תוך כבוד הדדי. בדיעבד מתברר ששני המועמדים ויועציהם הבינו שרוב קהל הצופים־הבוחרים אינו עומד לשפוט אותם על פי אמירות דמגוגיות, או התקפות מילוליות, אלא לפי תוכן תשובותיהם לבעיות המטרידות את החברה הצרפתית.

שני המועמדים לא ליהגו על בעיות שברומו של עולם, אלא נצמדו לקרקע המציאות הצרפתית, ועסקו בבעיות היום־יום של אזרחיהם. כל אחד מהם הציג את תוכניותיו לפתרון בעיות כגון תעסוקה ליותר משלושה ורבע מיליון מובטלים והוצאת הכלכלה של צרפת מקיפאונה.

ז'וספן בהחלטיות, ושיראק בלשון רפה, גינו ביטויים של גזענות שפשו בחברה הצרפתית; ואולם, שניהם נזהרו מלתקוף חזיתית את ז'אן־מארי לה־פן – מנהיג החזית הלאומית בעלת הנטיות הניאו־פאשיסטיות שזכה להישג מרשים בסיבוב הראשון – בתקווה למשוך את קולות תומכיו בסיבוב השני.

יוסף אלגזי

הצחוק כעינוי סיני

"שתוק שואו", ערוץ 3, 20:15;
העולם על־פי יצפאן, ערוץ 3, 21:00

ערוץ 3 מביא שתי תוכניות בידור ברצף. "שתוק שואו" בנויה, ככל הנראה, על עיקרון מתוחכם. היא מספרת סיפור מבולבל ובלתי מצחיק, אבל יוצרת נקודת ראות ממנה אנחנו מתבקשים לצחוק על הטמטום של הסדרה, ובכך להתגבר על העובדה שהיא מטומטמת. בחלק הראשון של הרעיון, אם אכן יהיה לסוף רעתם של יוצרי התוכנית, ההצלחה מושלמת. הסיפור ממש מטומטם, הדמויות נאלות, הטקסט מטופש, ממש נהר גואה של טיפשות קם עלינו לכלותנו. גם הקהל, לפי הצחוקים במקומות הלא נכונים, די מטומטם.

את האפקט של הצחוק על הטמטום אמורים לספק קטעי קישור קצרים, הכלולות של ברק רגעי, ועצם הטמטום שאינו משאיר מקום לספק שאיש אינו מתכוון אליו. בתוכנית אמש סיפק את האפקט הזה בעיקר הקטע שאליו מובילה התוכנית, העוסק בתוכניות הטוק שואו – הראיון עם יאיר ניצני כהדה בוטס והפרודיה על נעמי שמר.

עובד או לא עובד? בינתיים לא מספיק, אבל הרעיון מעניין. נתן דטנר וענת וקסמן יכולים להחזיק סדרה מסוג זה, אבל טיפול לא נכון בחומר עלול להיות מסוכן, התוכנית יכולה ליקרוס בקלות.

אחר כך הגיע העולם לפי יצפאן. הרעיון היחיד שעמד מאחורי התוכנית היה שיצפאן הוא איש מצחיק ואם ילבש בגדים וימצא את עצמו בקרקס, התוכנית תעבוד מאליה. יצפאן הוא באמת איש מצחיק, אבל הוא צריך כותבים טובים ולא לדבר כל כך הרבה. אחרי עשרים דקות לא עמד בי כוחי והיד נשלחה אל השלט ברעד עצבני. אולי הפסדתי את הפואנטה, אבל עד אז זה לא היה בלתי מצחיק או מביך. זה היה נורא.

רוביק רוזנטל

האוניברסיטה העברית בירושלים
מזמינה את הציבור לסדרת ההרצאות החמישית בתכנית
הרצאות ירושלים - הרווארד
שתינתן ע"י
פרופסור פרימן דייסון
המכון ללימודים מתקדמים, פרינסטון
בנושא:
LOOKING FORWARD
◄ הרצאה ראשונה ביום שני, ח' באייר תשנ"ה, 8.5.95
NEW DIRECTIONS IN SCIENCE
◄ הרצאה שניה ביום חמישי, י"א באייר תשנ"ה, 11.5.95
NEW DIRECTIONS IN TECHNOLOGY
◄ הרצאה שלישית ביום שני, ט"ו באייר תשנ"ה, 15.5.95
NEW DIRECTIONS IN EVOLUTION
ההרצאות תתקיימנה בשעה 16:00 באולם הסינט ע"ש ליטוינסקי, שליד בניין המנהלה, קריית האוניברסיטה, הר הצופים

האוניברסיטה העברית בירושלים
המכונה לעשיית משפט בישראל · הפקולטה למשפטים · לשכת עורכי הדין, ועד מחוז ירושלים
הזמנה לערב עיון
בנושא
בית דין לחוקה?!
המרצים: ■ ח"כ יצחק לוי ■ עו"ד חיים צדוק ■ פרופ' קלוד קליין
המנחה: שופט בית המשפט העליון (בדימוס) משה לנדוי
הדיון יתקיים ביום שני, ח' באייר תשנ"ה, 8.5.1995, בשעה 20:00 במרכז המשפטי של לשכת עורכי הדין, רחוב שופן 1, ירושלים
הציבור מוזמן

תוכנית בצה"ל להקמת משרדי קישור וסיורים משותפים עם הפלשתינאים בגדה, כולל חברון

לפי מסמך שהוכן באגף התכנון, בראש מנגנון התיאום והקישור יעמוד קצין בדרגת אלוף – ככל הנראה האלוף גבי אופיר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

אגף התכנון בצה"ל הכין תוכנית להקמת משרדי קישור משותפים לישראל ולפלשתינאים בגדה המערבית, וסיורים משותפים בכל עיר בגדה. המסמך עוסק גם בחברון; ככל הידוע, זאת הפעם הראשונה שבה מופיעה התייחסות להפעלת הסדר ביניים בחברון.

לפי המסמך, בראש מנגנון התיאום והקישור ומערך הסיורים המשותפים יעמוד קצין בדרגת אלוף – ככל הנראה מפקד כוחות צה"ל בגדה, האלוף גבי אופיר. לצד מנגנון הקישור תוקם ועדה ביטחונית משותפת, בראשות קצין בדרגת תת־אלוף, ומתחתיה גוף מטה לתיאום ולקישור בראשות קצין שדרגתו סגן־אלוף (להשוואה: ברצועת עזה יש שלושה משרדי קישור ותיאום עם הפלשתינאים, ובראש הוועדה הביטחונית עומד קצין בדרגת תת־אלוף).

בכל חטיבה בגדה המערבית – חטיבות רמאללה, שכם, טול־כרם, חברון, ג'נין ובית לחם – יופקד קצין בדרגת אלוף־משנה על משרדי הקישור שבתחום חטיבתו.

לפי מסמך אגף התכנון, יוקם משרד קישור משותף, שבראשו יעמוד קצין בדרגת סגן־אלוף, בערים חברון (למרות טענה רשמית לפיה לצה"ל אין כל תוכניות לגבי חברון), בית לחם, קלקיליה, טול כרם, רמאללה, שכם וג'נין.

בכל עיר יהיו סיורים משותפים לכוחות משמר הגבול או צה"ל, ולשוטרים פלשתינאים. זו הפעם הראשונה שבה מתברר כי צה"ל מכין תוכנית לסיורים משותפים בחברון.

קצינים בכירים מסרו כי למרות הכחשות רשמיות, צה"ל מכין תוכניות גם לפינוי חברון.

גורמי צה"ל המופקדים על פינוי ערי הגדה, כמו אלוף פיקוד המרכז אילן בירן, ראש אגף אפסנאות האלוף תני שלום, ואנשי אגף התקציבים בצה"ל, אמורים לקיים ביום שלישי פגישה מכרעת עם אנשי משרד האוצר, במטרה להגיע להסכמה על הסכום שיקבל צה"ל לצורך פינוי הגדה.

קצין בכיר מסר ל"הארץ" כי בפגישה ידרוש צה"ל מקדמה משמעותית – בנוסף ל־70 מיליון שקל שכבר קיבל – כדי להתחיל בהוצאת מכרזים וקניית ציוד לקראת פינוי ראשוני של שתי ערים לפחות בגדה. "אם לא יהיה כסף", אמר הקצין הבכיר, "לא יהיה פינוי".

בראיונות לגיליונות החג של עיתוני הערב מתח הרמטכ"ל, רב־אלוף אמנון שחק, ביקורת מרומזת על האלופים אילן בירן ושאול מופז, שהתראיינו ל"הארץ" ואמרו כי פינוי ייתכן רק אם לא יהיה טרור. האלוף בירן אמר כי הוא ממליץ לפנות את ג'נין תחילה, בתנאי שייסללו כבישים עוקפים ויובטח הביטחון בצירים.

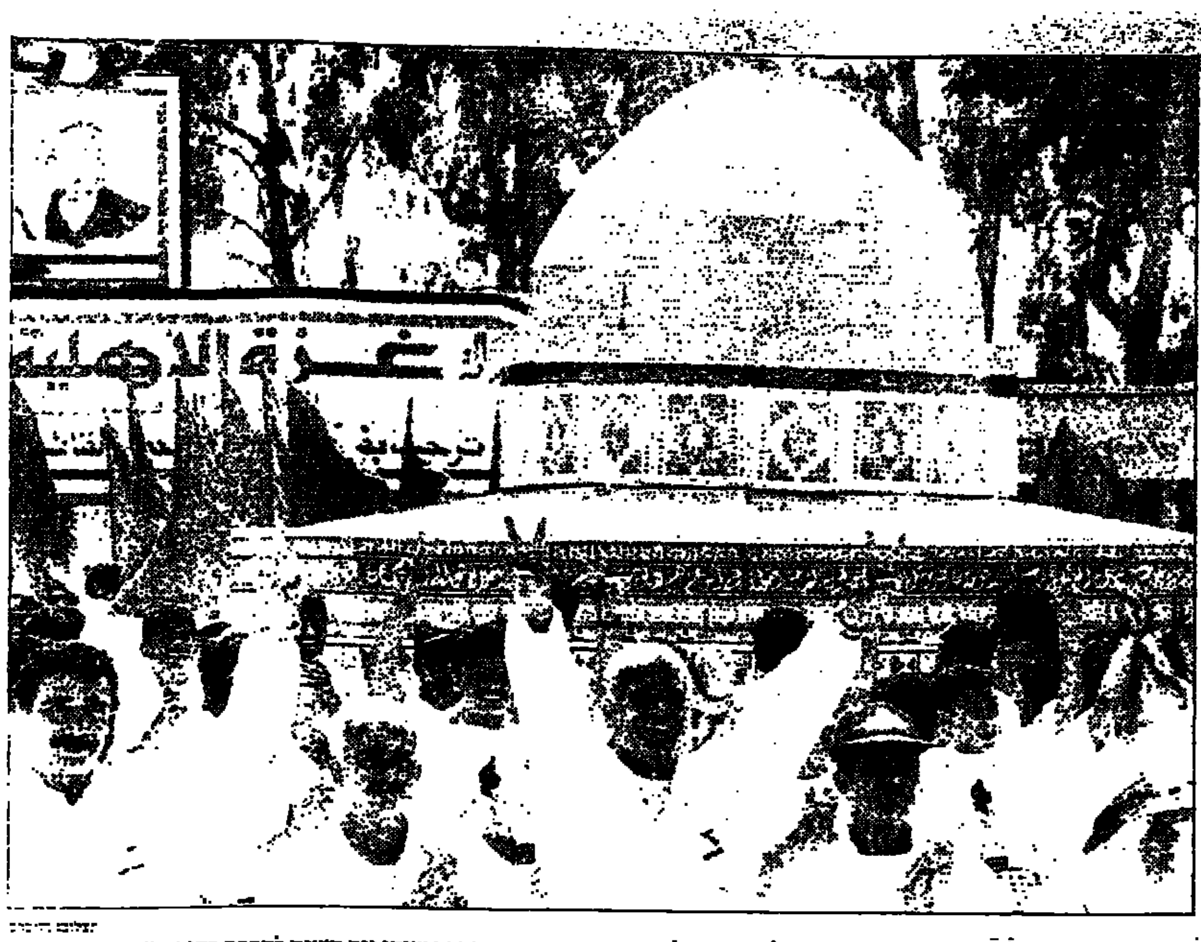

בעזה נערכה עצרת לציון "שיבת השוטרים הפלשתינאים לאדמתם". הוצגה העובדה שזהו יום השנה להסכם קהיר. משתתפי העצרת נשאו דגם של כיפת הסלע והפריחו יונה לבנה, הנראית משמאל, מעל תמונתו של ראש הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת

ערפאת שלח עשרות איגרות לראשי מדינות כדי שיפעלו לביטול ההפקעות

מאת אודי ניר

התובע הכללי של הרשות הפלשתינית ברצועת עזה, האלד אל־קידווה, שב וקרא שלשום לתושבי הרצועה להסגיר לידי שלטונות הביטחון הפלשתיניים את כלי הנשק ואמצעי הלחימה הבלתי־מורשים שבידיהם.

בראיון לסוכנות הידיעות הרשמית הפלשתינית "ופא" הזכיר אל־קידווה כי חל איסור על החזקת חומרי נפץ וכלי נשק בלתי מורשים, על ייצורם, רכישתם או מכירתם. הוא הוסיף כי הרשות הפלשתינית רואה את הסוגיה בחומרה רבה, והחליט לאסוף את כלי הנשק וחומרי הנפץ שאינם מוחזקים ברשיון.

יום השנה לחתימת הסכם האוטונומיה בקהיר עבר שלשום כמעט ללא טקסים ותגיגות בשטחי הממשל העצמי. רק עצרת אחת התקיימה בעזה, בחסות הרשות הפלשתינית וביוזמת משרד החינוך ברשות. 3,000 איש השתתפו בעצרת, רובם תלמידי בתי ספר מהרצועה.

פעילים בשטחים מסרו כי הרשות נמנעת מליזום חגיגות בגלל אווירת הדכדוך והזעם שגרמו הסגר, האבטלה והפקעת האדמות בירושלים.

ערפאת ממשיך במאמציו לגייס את דעת הקהל הבינלאומית, ובעיקר הערבית, נגד החלטת ישראל להפקיע אדמות של ערבים לבנייה יהודית בירושלים. שלשום שלח ערפאת עשרות איגרות אישיות לראשי מדינות ערב ומדינות האיסלאם, למנהיגי המדינות הבלתי־מזדהות ולראשי ארגונים בינלאומיים, בבקשה להתערב וללחוץ על ישראל לביטול ההחלטה.

בצעו־מתאה אמר סירב ראש המשלחת הפלשתינית למשא ומתן בעניין הבחירות בשטחים, סאיב עריקאת, להיפגש עם עמיתו הישראלי – היועץ המשפטי של משרד החוץ, יואל זינגר, במשרד החוץ שבמערב ירושלים. לפיכך יתקיים היום בתל אביב המפגש המכין לקראת סיבוב השיחות הבא בעניין הבחירות. השיחות יתקיימו בקהיר, בין 15 ל־17 בחודש.

בראיון לתחנת הרדיו "קול פלשתין" אמר עריקאת כי אם זינגר מבקש ממנו להיפגש במערב ירושלים, הרי שעליו לקיים מפגש גומלין במזרח העיר. עד כה נערכו מפגשי ההכנה שבין סיבובי השיחות במשרדו של עריקאת ביריחו.

עריקאת אמר שלשום כי אם תעמוד ישראל בהבטחתה לסיים את המשא ומתן על יישום הסדרי הביניים בגדה המערבית עד תחילת חודש יולי, יהיה אפשר לקיים את הבחירות למועצת הרשות כבר בתחילת ספטמבר.

לוועדת ההכנה לבחירות, הסביר עריקאת, דרושים חודשיים אחרי חתימת ההסכם כדי להנפיק תעודות לבוחרים ולמועמדים להיבחר, לעבור על הערעורים והאישורים לרשימות המועמדים, ולהקצות את 22 הימים הנחוצים למערכת הבחירות.

על פי הערכת הוועדה המכינה, מספר בעלי זכות הבחירה בשטחים (לרבות מזרח ירושלים) הוא 1.2 מיליון.

הוצת משרדו של השבועון הפלשתיני האופוזיציוני "אל־אומה" במזרח ירושלים

בעל העיתון: ההתנכלויות לשבועון הן דוגמה ל"דמוקרטיה הפלשתינית"

מאת אודי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

אלמונים הציתו ביום שלישי בערב את משרד השבועון הפלשתיני האופוזיציוני "אל־אומה" היוצא־לאור במזרח ירושלים. לפני שבועיים פרצו כ־20 צעירים לבית הדפוס של "אל־אומה" והחרימו ממנו את הלוחות המוכנים לדפוס, כדי למנוע את פרסומו. הבעלים והעורך של העיתון, עדנאן אל־חטיב, חשד כי עושי דברה של הרשות הפלשתינית עומדים מאחורי ההתנכלויות.

אל־חטיב אמר אתמול כי ביום שלישי בערב התקשרו אליו אנשים שמשרדיהם נמצאים בשכנות למשרדו, ברחוב סלאח אדין במזרח ירושלים. הם סיפרו לו שאש עולה מהמשרד. אל־חטיב חש למקום. שם, לדבריו, מצא כי אלמונים פרצו את דלת המתכת הכבדה של המשרד, ריכזו בחדר אחד את כל הציוד והציתו אותו. "הכל עלה באש", הוא סיפר. כוחות של מכבי האש ומשטרת ישראל באו למקום, וקבעו נחרצות כי אכן מדובר בהצתה.

אל־חטיב מסר כי הגיש תלונה למשטרה. "מה שהכי מפליא אותי, הוא שאמצעי התקשורת הפלשתיניים – העיתונים והרדיו – כלל לא דיווחו על כך. כאילו זה קרה בטנזניה ולא בנקודה המרכזית ביותר ברחוב הראשי של מזרח־ירושלים", אמר אל־חטיב. הוא העיד כי ההתנכלויות לעיתון שלו הן דוגמה ל"דמוקרטיה הפלשתינית" תחת שלטון הרשות הפלשתינית.

מאמר ברוח זו פירסם אל־חטיב בגיליון האחרון של עיתונו, שיצא לאור לפני שבוע. תחת הכותרת "אל־אומה מול דמוקרטיית הדיכוי" נכתב כי למחרת הפשיטה על בית הדפוס של העיתון, לפני שבועיים, התברר מי הן הפושטים, כאשר הציוד שהוחרם מבית הדפוס נמצא על שולחנו של פקיד בכיר ברשות הפלשתינית ביריחו.

"אל־אומה" הוא עיתון אופוזיציוני מובהק, שמאז החל להתפרסם לפני כשלושה חודשים, תקף את הרשות הפלשתינית באופן בוטה מאוד. תפוצתו, לפי דיווחים של מוכרי עיתונים פלשתיניים, אינה עולה על מאות עותקים. "אל־אומה" מבטא קו המאפיין את ארגונו של אחמד ג'בריל ("החזית העממית, המפקדה הכללית").

עדנאן אל־חטיב אמר כי אין הוא יודע מתי יוכל לשוב ולהוציא את השבועון לאור.

הרשות הפלשתינית וירדן חתמו על הסכם להקלות מכס

מאת אודי ניר

הרשות הפלשתינית וירדן חתמו אתמול על הסכם סחר, הפוטר ממכס או מפחית את שיעור המכס על סדרה של מוצרים.

על ההסכם חתמו בעמאן שר המסחר והתעשייה של ירדן, עלי אבו ראגב, ושר הכלכלה והמסחר ברשות הפלשתינית, אחמד קריע (אבו אל־עלא).

ההסכם נחתם אחרי שלושה ימים שבהם דנו על אופי המוצרים שלא יחויבו במכס ועל דרכי יישום הפטור. נקבע כי ההסכם ייפתח לעיון מחדש ולשינויים בכל שישה חודשים. בהסכם גם נאמר, כי שני הצדדים שואפים לכינון אזור סחר חופשי ביניהם בתוך שלוש שנים.

ד"ר סמיר חלילה – המשמש מנכ"ל במשרד הכלכלה והמסחר של הרשות הפלשתינית וניהל את המו"מ מן הצד הפלשתיני – אמר שהדגש במו"מ על ההסכם היה לבודד סחורות יצוא שעליהן יוטל פטור ממכס, באופן שהמשק המייבא לא ייפגע. כלומר, אמר, יינתן פטור למוצרי יבוא שהמשק המייבא זקוק להם, ואין בו ייצור משמעותי שלהם.

המוצרים הירדניים העיקריים שהרשות הפלשתינית תתיר לייבא בלא מכס הם מלט, פלדה, דשנים, וכן נפט וכשלב מאוחר יותר, סוגי דלק אחרים. הסחורות הפלשתיניות העיקריות שירדן לא תטיל עליהן מכסים הן סבון, שמן צמחי, שיש ומרצפות ועבודות יד העשויות מצדפים.

בסוף חודש יולי ובתחילת אוגוסט השנה מתכוונת הרשות הפלשתינית לקיים בבירת ירדן תערוכה של מוצרים פלשתיניים, לקידום שיווקם בירדן.

פלשתינאי מירדן חדר לישראל, נחקר והוחזר לארצו

גופת פלשתינאי נמצאה בכפר ליד רמאללה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

פלשתינאי תושב ירדן, שחצה את הגבול לישראל ליד היישוב אפיקים שבעמק הירדן, נתפס על ידי כוחות צה"ל ולאחר חקירה הוחזר לירדן.

המקרה אירע ביום רביעי בצהרים. כוחות של צה"ל זיהו את החדירה, ולמקום הגיעו כוחות נוספים. בחיפוש באזור נתגלה הצעיר הפלשתינאי, שלא היה חמוש. הוא נעצר לחקירה, ולאחר מכן הוחזר לירדן.

זוהי הפעם השלישית בתוך שלושה שבועות שבה חודרים פלשתינאים מירדן לישראל.

גופת גבר פלשתינאי נתגלתה אתמול בשעות הבוקר באזור הכפר בית סירא שליד רמאללה. ההרוג הוא תושב רפיח שהתגורר בכפר. הוא נהרג מאש שנורתה על ביתו. מקורות משטרה מעריכים כי הוא נרצח משום שנחשד בעבירות מוסר.

באזור גוש קטיף נורו אתמול כמה יריות לעבר סיור משותף של צה"ל ומשמר הגבול. מהירי לא נפגע איש. ברמאללה דווח על שני מקרים של יידוי אבנים לעבר חיילי צה"ל. בקבוק תבערה הושלך באזור חברון לעבר כוח של צה"ל. בשני המקרים לא היו נפגעים.

(ע). שני בקבוקי תבערה נזרקו ביום שלישי בערב לעבר כלי רכב צבאי, שעבר בעיירה בית ג'אלה. אתמול בבוקר יידו פלשתינאים אבנים לעבר כלי רכב צבאיים במרכז רמאללה. בשני המקרים לא היו נפגעים.

פיס

בהגרלת הפיס שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים:

1. בסך 1,000,000 שקל כרטיס מספר 507307.
2. במכונית זכה כרטיס מספר 562681.
3. בסך 5,000 שקל כרטיסים 056463, 282109, 724844, 850372, 589174, 523351, 142405, 001555.
4. בסך 1,000 שקל כל הכרטיסים המסתיימים ב־5 הספרות 03541, 25522, 04128, 77263, 45401, 35024, 18919, 63092, 53745, 28516, 59014, 43680, 24245, 86627, 58723, 24414, 17107, 48195, 45389.

המשטרה הפלשתינית עצרה יותר מ־10 פעילי חמאס חמושים בעזה

(ע). המשטרה הפלשתינית בעזה עצרה ביום רביעי בלילה וביום חמישי לפנות בוקר, למעלה מ־10 פעילי חמאס החשודים בהחזקת נשק. עשרות שוטרים עורכים זה מספר ימים פשיטות על בתי פעילי החמאס, בעיקר בדיר אל־באלח, מחנה הפליטים שאטי ושכונת שייח רדואן בעזה.

בחמאס רואים במעצרים הטרדה בלתי פוסקת של אזרחים פלשתינאים על ידי השוטרים.

אחד מבכירי החמאס אמר: "המשטרה הפלשתינית מנסה לשבור את רוחם של פעילי החמאס והג'יהאד האיסלאמי, אך במקום זאת היא תביא למלחמת אחים".

מפקד המשטרה הפלשתינית בעזה ראזי אל־ג'באלי אמר, כי המעצרים באים כדי לפרוק פעילים בארגוני הסירוב מנשק.

לוטו

בהגרלת הלוטו שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 13, 29, 34, 37, 38, 47. המספר הנוסף – 4.

תואר שני בתקשורת בשנה אחת

מתחילים בישראל מסיימים במסצ'וסטס

אתה יכול ללמוד ולקבל תואר שני
Master of Science, בתקשורת.
את שני הסמסטרים
הראשונים אתה לומד
במכללה לישראל (כיום וחצי
בשבוע) ובנוסף, סמסטר קיץ
בארה"ב (ששה שבועות) ב-
CLARK UNIVERSITY

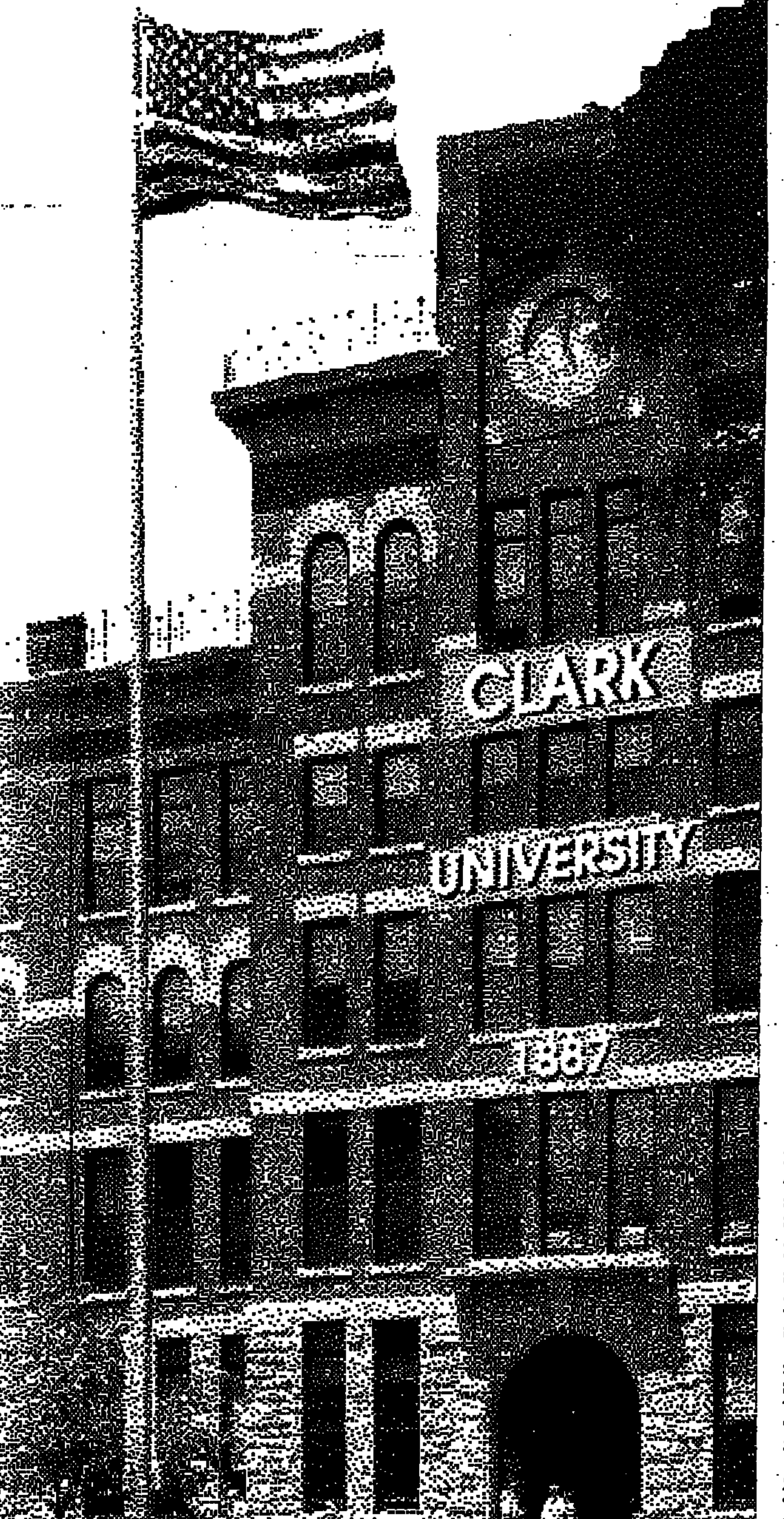

למי מיועדת התכנית?
לבעלי תואר ראשון בכל התחומים.

לפרטים נוספים ולקבלת ידיעון
גם למסלול במנהל פיננסי,
טלפן ל: 03-5270072 (רב קווי),
פקס: 03-5270074
רחוב נהרדעא 5 תל-אביב

המכללה לישראל
CLARK UNIVERSITY
C.O.P.A.C.E.

مطابقة للأصل

תחקיר ההיתקלות שבה נהרגו 5 אנשי חיזבאללה: המחבלים היו מיחידת עילית שתיכננה פיגוע קשה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, ומפקד יחידת הקישור בדרום לבנון, תא"ל גיורא עינבר, שיבחו את כוחות הצנחנים שפעלו במהירות והשיגו הישג משמעותי לכוחות צה"ל, בהיתקלות שלשום בדרום לבנון. בהיתקלות נהרגו חמישה אנשי חיזבאללה, ועוד שישה נפצעו. בפיקוד הצפון רואים בתוצאות ההיתקלות מכה קשה לחיזבאללה.

ביום שלישי בלילה נעו 11 מחבלים חמושים באמצעי לחימה רבים, כגון מקלעים ומקלעי נ"ט, ומצוידים במכשירי קשר. לפי ההערכה מדובר בכוח איכותי של החיזבאללה, שהתכונן לבצע פיגוע קשה. הם הלכו בשטח הררי קשה לתנועה.

באזור ג'בל רפיה, בגזרה המזרחית של אזור הביטחון, זיהו כוחות הצנחנים ויחידות החיזבאללה אלה את אלה, ויזמו מיד אש מטווח קצר. חמישה מחבלים נהרגו מיד.

כוח הצנחנים הסתער לעבר אנשי החיזבאללה, ובהסתערות נפצעו עוד שישה מחבלים, שהצליחו לברוח. במקביל ירו מחבלים במשך שעה אש ארטילרית לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל באזור סוג'את.

למקום התקרית הגיעו כוחות נוספים של צה"ל וצד"ל, החלו לסרוק את האזור. על גופות אנשי חיזבאללה ההרוגים נמצאו מפות של השטח ההררי.

"עלייה במוראל"

מתחקיר האירוע מתברר שהצנחנים הגיבו במהירות, וכי אנשי החיזבאללה הספיקו לירות לעברם.

קצין בצה"ל אמר כי תוצאות ההיתקלות תורמות לעליית המוראל בכוחות צה"ל וצד"ל.

לדברי מקורות במטכ"ל, זו אחת הפעולות הטובות של צה"ל בגזרה זו בחודשים האחרונים.

בשעות הלילה והבוקר של יום רביעי היו תקריות ירי נוספות. אש ארטילרית נורתה לעבר מוצבי צד"ל וצה"ל; צה"ל הגיב באש ארטילרית לעבר מקורות הירי. מקור צבאי מסר כי צה"ל השתדל לפגוע במטרות של חיזבאללה, ולא בכפרים.

החיזבאללה לא הודיע עדיין על מות חמישה מאנשיו.

בניגוד לידיעה ששודרה בקול ישראל ובערוץ 2, לא נפצע חייל צה"ל בדרום לבנון.

תחקיר פיגוע ההתאבדות בבינת ג'בייל

הסתיים התחקיר שביצע אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, על פיצוץ מכונית התופת באזור בינת ג'בייל, שבו נפצעו 11 חיילים. התברר שאסון כבד נמנע בזכות המרווח הגדול שנשמר בין כלי הרכב בשיירה שהותקפה, וערנותם של נוסעיה.

במכונית התופת, שהורכבה בדרום לבנון, היה מחבל אחד. לנוכח העובדה שהמכונית נצמדה לשיירה, הוחלט לבצע פעולות נקודתיות לשמירת ביטחון הפנים וצירי התנועה בדרום לבנון, בשיתוף תושבי דרום לבנון וצד"ל.

נזקים בכפרים

צור (ע"י). מקורות בתנועת ההתנגדות האיסלאמית – הזרוע הצבאית של החיזבאללה – אישרו כי הארגון מבצע סדרת תקיפות נגד עמדות של צה"ל וצד"ל. אנשי החיזבאללה מסרו כי הם ירו ממטולי רימונים, מרגמות ומכונות ירייה על סיור ישראלי בדרך המקשרת את הכפרים דיר סיריאן ואלמאן בגבול אזור הביטחון, וטענו כי טנק ישראלי נשרף.

מקורות ביטחון לבנוניים אמרו כי אנשי החיזבאללה ירו שלושה טילי קטיושה על עמדה משותפת של צה"ל וצד"ל בכפר מארכבה, שבאזור הביטחון.

קצין ביוניפי"ל מסר כי בידי התגובה של צה"ל על כפרים שיעיים ועמדות של החיזבאללה פגעו יותר מ-60 פגזים בקאבריחה, האריס, פרון, האבוש, כפר רומאן, ערב סאלים, ג'בל ראפי, ואדי אל-אחראר, כאבורייה ואלמאן. "ההפגזה גרמה לנזקים בכמה כפרים", אמר הקצין.

אתמול בבוקר ירו ספינות חיל הים לעבר חמש ספינות דיג לבנוניות – מסרו מקורות ביטחוניים. הדייגים חזרו לנמל.

אזרחים נהרגו

צידון (ע"ד וע"צ). שני אזרחים, בהם ילדה בת ארבע, נהרגו, ושלושה אנשים נוספים נפצעו אתמול מירי תותחי צה"ל בדרום לבנון – מסרו מקורות רפואיים. הילדה נהרגה מפגז שפגע בביתה בקאפרה, כפר הנמצא בשליטת החיזבאללה בגבול הגזרה המערבית של אזור הביטחון. אבי הילדה נפצע.

בכפר ג'רג'וח שבאזור אקליס אלתופאח נהרג אדם נוסף, ושניים אחרים נפצעו, אחד מהם קשה.

תצלום: יואב לוף

שוטרים עוצרים את אנשי תנועת "חי וקיים" שפרצו לרחבת הר הבית. אנשי התנועה הדפו את השוטרים שניסו לחסום את דרכם, התעטפו בטלית והחלו לקרוא פרקי תהילים

אנשי הוואקף תקפו את חברי תנועת "חי וקיים" שפרצו להר הבית

3 שוטרים שניסו להפריד בין הניצים נפצעו קל. 12 יהודים נעצרו

מאת נדב שרגאי

כ-20 מאנשי תנועת "חי וקיים" ניסו להתפלל אתמול בהר הבית. סמוך ל-9.30 בבוקר הצליחו כמה מהם לחדור להר הבית דרך שער הכותנה שבצפון מערב ההר (שער הכאטנה).

אנשי התנועה הדפו את השוטרים שניסו לחסום את דרכם, התעטפו בטלית והתחילו לקרוא פרקי תהילים ולשאת את תפילת הלל. כעבור כמה דקות תקפו אותם עשרות אנשי ואקף. שלושה שוטרים שניסו להפריד בין אנשי "חי וקיים" לבין אנשי הוואקף נפצעו קל וטופלו במקום. אחד מאנשי הוואקף נחבל, ופונה לטיפול בבית החולים מוקאסד שבמזרח ירושלים. גם כמה מהמתפללים היהודים נפצעו קל.

12 מחברי התנועה הובלו למעצר לאחר שלא צייתו להוראות השוטרים, לפנות את המקום ולהפסיק להתפלל. בין העצורים יהודה עציון, שהיה מחברי המחתרת היהודית והשתחרר מהכלא לפני כמה שנים, ומיכאל בן חורין, תושב נוב שבגולן, פעיל כך לשעבר.

מאז חג חנוכה האחרון ניסו אנשי "חי וקיים" תשע פעמים להתפלל בהר הבית; אתמול הם ניסו להתפלל שם בפעם העשירית. ברבים מהניסיונות הצליחו חברי התנועה להערים על המשטרה, להיכנס לרחבת הר הבית, ולהתפלל במקום במשך כמה דקות.

בכמה מהניסיונות התחפשו חברי התנועה לערבים או לתיירים, ולאחר שהיו בתוך רחבת ההר פשטו את תחפושתם, התעטפו בטלית, והחלו להתפלל בעצרת מיד. אתמול, יום העצמאות, לא ניסו חברי התנועה להתחפש, ולמרות זאת הצליחו להיכנס לרחבת ההר.

מוטי קרפל, מראשי "חי וקיים" התלונן אתמול כי היהודים שניסו להיכנס להר הבית "הותקפו בצורה ברוטאלית על ידי אנשי משטרת ישראל, ושניים מהם נחבלו עד זוב דם". לטענתו, האירוע הסתיים, ואנשי התנועה יגישו תלונות נגד אנשי משטרה והוואקף שהתקיפו מתפללים ללא כל סיבה סבירה, כדבריו.

"זאת הדרך שבחרנו לחגוג את יום העצמאות ה-47 של מדינת ישראל", אמר קרפל, "כל המצבו הוא שיאפשרו לנו להתפלל בהר הבית, המקום הקדוש ביותר לעם היהודי. איננו מדברים על פגיעה במוסלמים כאן, ולא יעלה על הדעת שבשל כך יתייחסו אלינו בברוטאליות ויתקיפו אותנו באלימות. הניסיונות שלנו לעלות להר ולהתפלל בו יימשכו".

מהמשטרה נמסר כי אנשי התנועה הם "גורמים משולי הימין הקיצוני, המנסים בכל מחיר להתסיס את הרוחות בירושלים". בתוך כמה שבועות יוגשו כתבי אישום נגד כמה מחברי התנועה, שהשתתפו בניסיונות הפריצה להר הבית בחודשים האחרונים.

תנועת "חי וקיים" קמה לפני כמה שנים. מטרותיה הן שינוי המשטר בישראל למשטר עברי הלכתי, כינון הסנהדרין, ו"הכשרת הלבבות לקראת הגאולה". כמה מאנשי התנועה סירבו לאחרונה לשרת שירות מילואים בצה"ל, בגלל הסכמי אוסלו ומדיניות הממשלה בעניין אש"ף.

התנועה פרסמה כמה הודעות הקוראות למרי אזרחי לא אלים, בניסיון לסכל את המשך מימוש הסכמי אוסלו. לטענת אנשי "חי וקיים", פעילות תנועתם בעניין הר הבית נועדה לשנות את מדיניות הממשלה ביחס לתפילת יהודים במקום.

בסוף השבוע פרסמה התנועה תוצאות של סקר שהזמינה מכון "גיאוקרטוגרפיה", בו נכללה שאלה בדבר זכויות היהודים ותפילת יהודים בהר הבית. מהסקר עולה שיותר מ-80% מהיהודים שנשאלו סבורים כי ראוי להקצות לפחות שוויון זכויות בתפילה בין יהודים לערבים. כ-14% סבורים כי זכות התפילה צריכה להינתן רק ליהודים או בעיקר ליהודים.

גם אגודת "אל הר ה'" פרסמה אתמול הודעה בעניין הר הבית, בה נאמר שראשי התנועה מקיימים בימים אלה התייעצויות עם משפטנים לקראת עתירה לבג"ץ, בבקשה שיורה לשר הדתות להתקין תקנות שיאפשרו תפילת יהודים בהר הבית.

ישראל מידד, תושב שילה, מראשי האגודה, אומר כי האגודה מבקשת לממש את חוק השמירה על המקומות הקדושים גם בהר הבית, כפי שבמערת המכפלה – מקום המקודש לשתי הדתות – הסכימה הממשלה לסידורים ביטחוניים המאפשרים תפילות של יהודים ומוסלמים על פי חלוקה בשעות ובאולמות נפרדים.

מידד אמר שבהר הבית היהודים אינם מבקשים להתפלל בתוך מבנה משותף, אלא באזורים הרחוקים ממסגד אל אקצא או ממבנה כיפת הסלע.

ממשלות ישראל דבקות בסטטוס קוו בהר הבית, שנקבע לאחר מלחמת ששת הימים, בהכרעתו מנהל הוואקף המוסלמי את המקום, בו מותרת התפילה רק לבני הדת המוסלמית; ביקורים, ללא תפילה, מותרים לבני כל הדתות.

עו"ד פלדמן: יש למחוק את ירדן מחוק נכסי נפקדים, הסותר את חוזה השלום

מאת משה ריינפלד

עו"ד אביגדור פלדמן שלח מכתבים לראש הממשלה, יצחק רבין, וליועץ המשפטי למשרד החוץ, עו"ד יואל זינגר, ובהם קרא למחוק את שמה של ירדן מחוק נכסי נפקדים, תש"י-1950. הוא הודיע שבכוונתו לפתוח בהליכים משפטיים למטרה זו.

לפי חוק נכסי נפקדים, אדם בעל נכס בישראל, שהוא אזרח של אחת מהמדינות המוגדרות כ"מדינות אויב" – ובהן ירדן – או שהיה בה, נחשב לנפקד ונכסיו מוקנים לאפוטרופוס על נכסי נפקדים.

עו"ד פלדמן סבור כי אזכור ירדן בחוק זה סותר את חוזה השלום שנחתם עמה. לטענתו, חוזה השלום מחייב את הצדדים לבטל "התייחסויות מפלות וביטויים של עוינות" בחקיקה של כל צד.

עו"ד פלדמן מציין, כי חוק נכסי נפקדים מתבסס על הפילוסופיה לפיה מי שקשור למדינה העוינת את ישראל, מאבד את זכותו לבעלות על רכוש בישראל, שהיא זכות אדם יסודית. ואולם, עקב חתימת החוזה עם ירדן, אומר פלדמן, הוצאה מדינה זו ממעגל מדינות האויב, ולכן עברה מן העולם ההצדקה, אם היתה כזאת, לשלילת זכות זו.

וייצמן יצא לחגיגות היובל לניצחון על הנאצים בלונדון, פאריס ומוסקווה

ייפגש עם נשיא רוסיה ילצין, ואולי גם עם נשיא ארה"ב קלינטון

מאת דפנה הררי
סופרת "הארץ" בבריטניה

נשיא המדינה, עזר וייצמן, מבקר היום בלונדון לרגל חגיגות לציון יובל לניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית. הנשיא ישתתף בחגיגות שיתקיימו בלונדון בסוף השבוע, ולאחר מכן יסע לפאריס ולמוסקווה, שם ישתתף בטקסים דומים יחד עם ראשי מדינות נוספות.

במסעו ייפגש וייצמן עם נשיא רוסיה בוריס ילצין, ואולי גם עם נשיא ארה"ב ביל קלינטון. כך אמר מנכ"ל בית הנשיא, אריה שומר.

היום יבקר הנשיא בבסיס חיל האוויר המלכותי "קתינגסבי", שם תתקיים לכבודו ארוחת צהריים רשמית.

בשבת ישתתף הנשיא בארוחת הערב הרשמית בבניין "גילדהול", בהשתתפות המלכה אליזבת וראש הממשלה, ג'ון מייג'ור. ביום ראשון ייפגש עם אנשי המנהיגות הצעירה של המגבית היהודית בבריטניה, וישתתף בטקס רב-דתי בכנסיית סנט פול. לאחר הטקס תארח המלכה אליזבת את ראשי המדינות לארוחת צהריים בארמון בקינגהאם, ולאחר מכן יתארחו ראשי המדינות בטקס המרכזי שיתקיים בהייד-פארק.

(ע). מאנגליה ייצא הנשיא לצרפת, שם ישתתף בחגיגות שייערכו ליד שער הניצחון בשדרות שאנז-אליזה. הנשיא יתארח לארוחת ערב בארמון האליזה, יחד עם יתר המנהיגים שישתתפו בטקסים, וייפגש עם מנהיגי יהדות צרפת.

במוסקווה ישתתף הנשיא בטקסי הניצחון שייערכו סמוך לקרמלין, יבקר בבית הכנסת הגדול בעיר וייפגש עם ראשי יהדות רוסיה. בשובו לארץ יביא עמו הנשיא 100 עולים חדשים, רובם הגדול צעירים מרוסיה.

חוסיין מלך ירדן יארח את וייצמן במעונו בלונדון

נשיא המדינה, עזר וייצמן, ייפגש היום עם חוסיין מלך ירדן, שהגיע אתמול ללונדון לרגל חגיגות היובל לניצחון בעלות הברית באירופה. למלך נודע שגם הנשיא וייצמן ישהה בלונדון, והוא הזמין אותו ואת רעייתו ראומה לבקר במעונו הפרטי באזור וינדזור.

אל נשיא המדינה ורעייתו יצטרפו שגריר ישראל בבריטניה, משה רביב, ורעייתו חנה, וכן אנשי פמליית הנשיא וייצמן. בווינדזור ייפגשו הנשיא ורעייתו עם המלך ואשתו המלכה נור, נסיך הכתר ורעייתו ובכירים אחרים המלווים את מלך ירדן.

דפנה הררי

חוק שמתגבש בסנאט יאפשר לאמריקאים ממוצא פלשתיני לתבוע פיצויי מישראל

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

יו"ר ועדת החוץ של הסנאט, הרפובליקאי ג'סי הלמס מצפון קרולאינה, מכין בימים אלה טיוטת הצעת חוק חדשה, שתאפשר, בין היתר, לאמריקאים ממוצא פלשתיני לתבוע מישראל פיצויים עבור רכוש, שהופקע על ידי ישראל.

"וואשינגטון טיימס" פירסם אתמול, כי הלמס מכין הצעת חוק, שנועדה בעיקרה להדק את האמברגו הכלכלי על קובה. הצעת החוק, שאומצה גם על ידי חבר בית הנבחרים הרפובליקאי דן ברטון מאינדיאנה, אמורה לסלול את דרכם של פליטים קובאנים להגיש תביעות בבתי משפט מחוזיים בארה"ב נגד המשטר בהוואנה, בגין רכוש שהופקע מידם לפני שנכנסו לארה"ב והפכו לאזרחיה. החוק הקיים בארה"ב מאפשר רק למי שהיה אזרח אמריקאי בעת שרכושו הופקע, להגיש תביעות מעין אלו.

מקור רפובליקאי בקונגרס אמר, כי החוק מתמקד במדינות אמריקה הלטינית, כמו קובה, ניקרגואה וקוסטה ריקה. לדבריו, "מעולם לא היתה כוונה לאפשר לפלשתינאים לתבוע את ישראל".

לדברי אותו מקור, צוות של הסנאטור הלמס פועל לערוך את הצעת החוק, כך שהיא תהיה "אזורית" – כלומר תאפשר רק לאזרחים אמריקאים, שרכושם הופקע על ידי משטרים באמריקה הלטינית, לתבוע פיצויים מכל אדם שגנבו, או הפיק רווח מאותו רכוש.

בשגרירות ישראל בוואשינגטון סירבו להתייחס לאפשרות שהחוק, בניסוחו הנוכחי, יקנה גם לפלשתינאים, שהיו בעלי רכוש בישראל ובשטחים לפני שהיגרו לארה"ב, זכות לתבוע אזרחים ישראלים, שנטלו מרכושם הנטוש.

אולם, ה"וואשינגטון טיימס" מצטט מקורות, הטוענים כי הלמס, והצוות שפעל עימו, כבר הסכימו לנסח מחדש את הצעת החוק, כך שלא תחול על פליטים פלשתינאים. קודם לכן אמרו מקורות בקונגרס, כי "ההצעה היא אנטי-ישראלית ואין כל כוונה לערכה, באופן כזה שהיא תיצור שני מעמדות של אזרחים אמריקאים".

בימ"ש פסק: על רשות העתיקות לשאת בעלות של חפירות הצלה

מאת גבי זהר

רשות העתיקות תישא בהוצאות חפירות הצלה ביישוב – כך קבע בית משפט השלום בנצרת, בהחלטה תקדימית. עד כה נאלצו יישובים ואזרחים, שבתחום מגוריהם ביצעה הרשות חפירות הצלה בעקבות גילוי ממצאים ארכיאולוגיים, לשלם את הוצאות החפירה.

בקיבוץ הגושרים שבגליל העליון התגלו לפני כמה שנים שלוש מערות קבורה גדולות, ובהן ממצאים נדירים מתקופת הברונזה (לפני כ-4,000 שנה). השטח יועד לבניית שכונת מגורים חדשה של הקיבוץ. רשות העתיקות הורתה לחברי הקיבוץ לבצע את עבודות החפירה, אולם אלה סירבו. רשות העתיקות ביצעה את החפירות בהשקעה של כ-50 אלף שקל, שאותם תבעה מהקיבוץ.

בכתב ההגנה טען פרקליט קיבוץ הגושרים, עו"ד מאיר הפלה, כי הכרזת המקום כאתר עתיקות לא נעשתה כדין, וכי העתיקות שהתגלו לו חסרות ערך מדעי. מנהל רשות העתיקות, אמיר דרורי, אמר במשפט כי במקרים רבים לא דרושה התערבות המשטרה או בתי המשפט, וגם במקרה של הגושרים נוהל מו"מ. הרשות, אמר, הציעה למשק שימצא ארכיאולוג מטעם מוסד מוכר שיבצע את החפירה.

סגן נשיא בית המשפט, השופט נסים ממן, דחה את תביעת רשות העתיקות, וקבע בפסק הדין התקדימי: "מעשיה של הרשות דינן כדין דרישת כסף על ידי עובד ציבור בגין פעולה הקשורה לתפקידו, על כל הכרוך והנובע מכך. רשות העתיקות, לא רק שהיא חוטאת בעצמה, אלא גם מחטיאה אחרים ומביאה אותם לכלל עבירה".

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי הרוח
בית-הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג
החוג לספרות עברית
מכון כץ לחקר הספרות העברית
יום עיון על הנושא:
שירת שאול טשרניחובסקי
עם הופעת הספר שאול טשרניחובסקי – מחקרים ותעודות בעריכתו של בועז ערפלי, הוצאת מוסד ביאליק
דברי פתיחה: פרופ' טובה רוזן, ראש החוג לספרות עברית
דברי ברכה: פרופ' יהודה נאיני, ראש ביה"ס למדעי היהדות
המרצים ביום העיון: פרופ' שמואל ורסס, פרופ' דן מירון, פרופ' עוזי שביט, פרופ' רות קרטון-בלום, ד"ר יהודית בר-אל, ד"ר אבנר הולצמן, ד"ר יוחאי אופנהיימר, פרופ' זיוה שמיר, פרופ' ישראל לוין, גב' עידית כנפי, ד"ר פנחס גינוסר, פרופ' בועז ערפלי
יום העיון יתקיים ביום א', ז' באייר תשנ"ה, 7.5.95, באוניברסיטת ת"א, בניין גילמן, אולם 496, בין השעות 18:00–10:00
– הציבור מוזמן –

הוצאת שוקן | עמותת אומנויות יפן
לרגל הופעת הספר
יפן המסורתית, תרבות והיסטוריה
מאת
בן-עמי שילוני
הנכם מוזמנים לאירוע שיתקיים
ביום שישי, ה' באייר, 5.5.95, בשעה 12:00
באולם קאופמן במוזיאון תל-אביב,
שד' שאול המלך 27, תל-אביב.
• הייחוד התרבותי של יפן המסורתית
הרצאתו של פרופ' בן-עמי שילוני
האוניברסיטה העברית, ירושלים
• תכנית אמנותית
לפרטים: כדיה מוזס, טלפון 08-468437, 08-362948
דמי כניסה: 10 ש"ח לחברי העמותה; 20 ש"ח לקהל הרחב

האוניברסיטה העברית בירושלים
גאה במוריה
חתני פרס ישראל לשנת תשנ"ה
פרופ' דב ניר
פרופ' מיכאל רבין
ושולחת את ברכתה
לרגל קבלת הפרס
בכבודכם נתכבד

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למדעי היהדות | אוניברסיטת בר-אילן | המחלקה להיסטוריה כללית
מתכבדות להזמינכם ליום עיון בנושא
50 שנה לסיום מלה"ע ה-II
בתוכנית:
קבלת פנים – כיבוד קל
ברכות:
פרופ' משה כוה, רקטור האוניברסיטה
פרופ' יהודית דישון, דיקן הפקולטה למדעי היהדות
ד"ר משה גת, ראש המחלקה להיסטוריה כללית
מושב ראשון: אירופה
יו"ר: פרופ' צבי בכרך, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' חדוה בן ישראל, האוניברסיטה העברית "לקח מדיניות הפיוס ומדיניות המערב אחרי המלחמה"
ד"ר משה גת, אוניברסיטת בר-אילן "בעיית השיקום והביטחון של מדינות מערב אירופה לאחר המלחמה"
ד"ר רפי ואגו, אוניברסיטת תל-אביב "יחסי מזרח אירופה מול עברם – 50 שנה למלה"ע ה-II"
הפסקה – כיבוד קל
13:00–11:30 מושב שני: ארה"ב והמזרח הרחוק
יו"ר: ד"ר בת-עמי צוקר, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר איל נווה, אוניברסיטת תל-אביב "אינטלקטואלים אמריקאים ליברלים נוכח מציאות המלחמה הקרה"
פרופ' איתן גלבוע, ביה"ס ליחסים בינלאומיים ושינגטון; ביה"ס לתקשורת ומדעי ההתנהגות, המרכז הטכנולוגי, חולון "ארה"ב וסדרי עולם חדשים, 1945–1990: תיאוריות מתחרות"
פרופ' אהרון שי, אוניברסיטת תל-אביב "מלחמת העולם השנייה כמערכה בסבך המזרח-אסיאני"
14:30–13:00 הפסקת הצהרים
16:00–14:30 מושב שלישי: המזה"ת
יו"ר: פרופ' סטיוארט כהן, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' גבריאל בן-דור, אוניברסיטת חיפה "ההסדר האיזורי במזה"ת לאחר המלחמה"
פרופ' גד גילבר, אוניברסיטת חיפה "המלחמה כמאיץ, המלחמה כבלם: חברה וכלכלה במזה"ת בסימן המלחמה"
פרופ' מיכאל כהן, אוניברסיטת בר-אילן "יעודו של המזה"ת באסטרטגיה של המערב"
16:15 קבלת פנים באדיבות שרות ההסברה, שגרירות ארצות הברית, באולם הסינט, בניין המנהלה

CARMEL COLLEGE
Mongewell Park
Wallingford, Oxon OX10 8BT
Telephone (01491) 837-505
Fax (01491) 825-305

כרמל קולג', פנימייה יהודית לתלמידים ותלמידות גילאי 11-18, הממוקמת באזור כפרי באנגליה, במרחק של פחות משעה נסיעה מנמל התעופה היתרו, וקרוב לאוקספורד. בית הספר מכשיר תלמידים לאוניברסיטאות בבריטניה, אירופה, ארצות הברית וישראל.

כרמל קולג' רכש מוניטין ברחבי העולם בשילוב המוצלח של הישגים אקדמיים עם פעילות חברתית ענפה המבוססת על ערכים מסורתיים.

למעוניינים בפרטים נוספים, תינתן הזדמנות להיפגש אישית עם המנהל של **כרמל קולג'**, אשר יהיה בתל-אביב בשבוע השני של חודש מאי.

לקביעת פגישה נא להתקשר עם עדי קפלן ושות', בית אליהו, רחוב אבן-גבירול 2, תל-אביב. טלפון: 03-695-6454.

האוניברסיטה הפתוחה
מתכבדת להזמינך ליום עיון בנושא:
חמישים שנה לסיום מלחמת העולם השנייה: ניתוח ופרספקטיבה היסטורית
התכנסות
חלק א': שואה ואנטישמיות
דברי פתיחה:
ד"ר ג'ודי באומל
פרופ' רוברט ויסטריך
האנטישמיות והעם היהודי אחרי השואה
ד"ר דינה פורת
סקירת האנטישמיות עד שנות ה-90
חלק ב': אירופה לאחר השואה
יו"ר: ד"ר חנה יבלונקה
פרופ' רוברט ליברלס
דיוקנם של יהודי גרמניה בשואה – מבט לאחור
ד"ר רפי ואגו
השואה במזרח אירופה הפוסט-קומוניסטית
פרופ' דן מכמן
היום שאחרי: יהודי מערב אירופה בתום השואה
דברי סיכום:
ד"ר חנה יבלונקה
סיום משוער בשעה 19:45
יום העיון יתקיים ביום חמישי, י"א באייר תשנ"ה,
11 במאי 1995,
בבית התפוצות, רח' קלאוזנר, רמת-אביב
יום העיון יערך במסגרת הקורסים:
בימי שואה ופקודה; פולין: תולדות יהודי מזרח אירופה ותרבותם; שמונת ישראל ופרעות ברוסיה; האנטישמיות במאה ה-19.
הציבור מוזמן

هكذا من الأصل

"עוצרים כדי לצלול, ואם מגיע סיור סודאני אומרים שיש תקלה", מספר סקיפר באילת

ב־92' שיגר חיל האוויר מסוק מיוחד לחלץ את נוסעי הספינה, שעלתה על שרטון מול חופי סודאן

מאת רויטל לוינשטיין

הספינה "פנטזי 2" שייכת לקבוצת משקיעים זרים. היא רשומה בפנמה ומפליגה תחת דגל פנמי. על תפעול הספינה אחראי אהוד רוזנשטיין ממושב חר־פית, שהיה בעבר בעליה של ספינת הטיולים והצלילה "פנטזי 1".

נוסעי "פנטזי 2" הם בדרך כלל אורחים ממדינות זרות, לרוב אמריקאים, ולעתים מצטרפים להפלגות גם ישראלים. את הספינה משיט כיום סקיפר בריטי, אלכס רבילה.

שרון רוזנשטיין, רעייתו של אהוד מנהל הספינה, הכחישה אתמול כי ה"פנטזי 2" הוכנסה לנמל סודאן והוחזקה בו שלושה ימים. "לא היה עניין של תקלה במנועים ואין שום סיפור. לא היה שום אירוע כזה ולא היו שום עיכובים. הנוסעים חגגו את יום העצמאות על הספינה וכולם בריאים ושלמים בדרך לאילת. הספינה תגיע לישראל בדיוק לפי המתוכנן".

הקשר עם "פנטזי 2" מתקיים באמצעות מערכת קשר לוויינים, ישירות על ידי אהוד רוזנשטיין. בעבר התקיים הקשר דרך תחנת רדיו חוף בחיפה, בנוהל הקבוע של ספינות ישראליות ברחבי העולם. לפני חודשים מספר הפסיקה ה"פנטזי 2" את הקשר דרך תחנת החוף הישראלית ומאז לא מתקיים. מרדיו חיפה נמסר אתמול כי הקשר עם הספינות מתקיים ביוזמת הספינות, וכי "פנטזי 2" ביטלה לפני כחצי שנה את נוהל הקשר היומי שהיה נהוג בעבר.

לפני שבועות ספורים, סיימה הספינה את שהות החורף באיי סיישל והחלה בהפלגה חזרה לנמל האם באילת.

פרדי סטורהיל, בעל ספינות צלילה בשארם א־שייח, העובד בים־סוף זה 15 שנים, אמר אתמול כי אינו מכיר את פרטי התקרית האחרונה, אולם לעתים, בעת שיט בסמוך לחופי סודאן, מגיעה ספינת סיור סודאנית ומבקשת להיכנס לנמל פורט סודאן לבדיקה. "לפי מה ששמעתי, המשטרה הכניסה את פנטזי 2 לבדיקה כזו", אמר.

סקיפר נוסף, שעבר באזור ים סוף שנים רבות, סיפר כי ספינות המשייטות בסמוך לחופי סודאן, עוצרות לעתים לבצע צלילות בשוניות, מבלי לבצע נוהל כניסה למדינה. במקרים כזו מגיע הסיור הסודאני לבדיקה, טוענים על פי רוב מפעילי הספינות כי אירעה תקלה במנועים, שחייבה היקשרות בסמוך לשוניות. "זהו תרגיל ידוע, ואפשר שזה גם מה שקרה עם הפנטזי 2 הפעם", אמר.

עלות החילוץ: 2 מיליון דולר

אין זו הפעם הראשונה שה"פנטזי 2" מגיעה לסודאן: בתחילת נובמבר 1992 עלתה הספינה על שרטון בסמוך לחופי סודאן, באזור גדוש שוניות, כ־1200 ק"מ דרומית לאילת. על סיפונה היו כ־20 אנשי צוות ונוסעים, חלקם ישראלים. היא היתה אז בדרכה לאיי סיישל, לשהיית החורף.

אותות מצוקה ששידרה הספינה נקלטו בישראל, ובשל היותה של הספינה באזור עוין, הוחלט על חילוץ עשרה מהנוסעים ואנשי הצוות במסוקים של חיל האוויר. על סיפונה נותרו שמונה אנשי צוות.

החילוץ מהים היה מסובך ומורכב ביותר, מאחר שהמסוק עלול היה להפוך את הספינה תוך התקרבות אליה למסורת החילוץ. לבסוף חולצו הנוסעים ואנשי הצוות מהאוויר. לאחר החילוץ התברר כי גוף הספינה לא נפגע כתוצאה מהעלייה על שרטון. עלות מבצע החילוץ המסובך נאמדה אז בכשני מיליון דולר, וצה"ל שקל לחייב את בעליה בשני שלישים מעלות החילוץ. באותה הפלגה השיטו את הספינה ערן ודמסקוי מאילת.

ה"פנטזי 2" נחשבת לספינה המפוארת ביותר בארץ. אורכה כ־32 מטר ומשקלה כ־140 טון. היא בעלת שלושה סיפונים ומצוידת במכשור משוכלל ביותר. היא נבנתה באירופה לפני כ־25 שנים והובאה לאילת לפני כחמש שנים, לאחר שחודשה לחלוטין. בחודשי הקיץ היא עוגנת באילת. בחודשי החורף מדרימה "פנטזי 2" לאיי סיישל ומקיימת שם שיט צלילה.

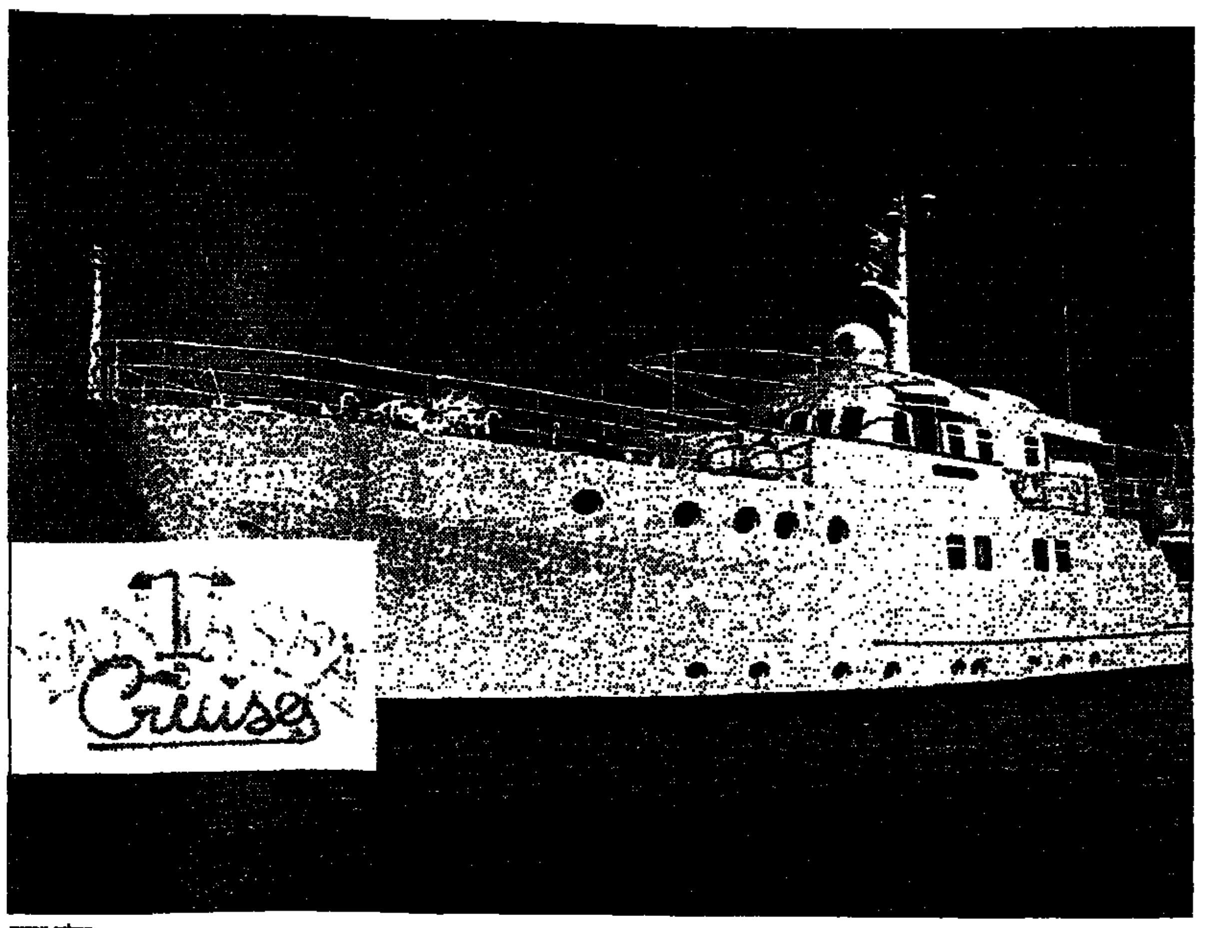

תצלום ארכיון

הספינה "פנטזי" שנאלצה לעגון בנמל בסודאן. הנוסעים הישראלים נקנסו על כניסה לא חוקית למים הטריטוריאליים של סודאן

מסלול הספינה "פנטזי"

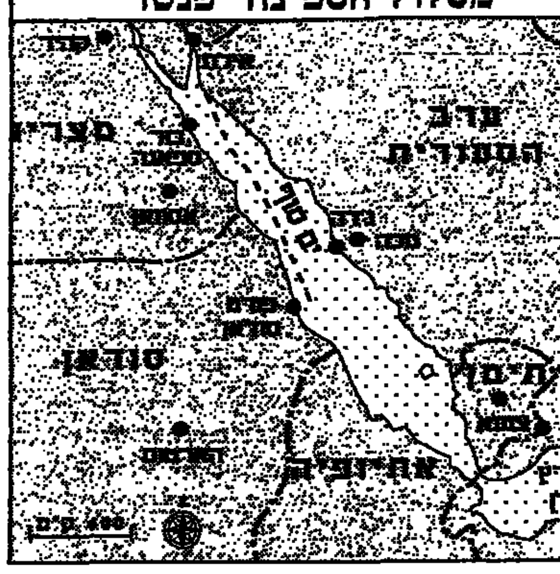

במשרד החוץ הוקם חדר מצב, ועל הפרשה הוטל איפול מוחלט

סיבת האיפול: אי הוודאות אם הסודאנים ידעו שהנוסעים ישראלים

מאת ירח טל

עם היוודע דבר כניסתה של הספינה הישראלית לנמל סודאני, מיד נכנס לפעולה חדר המצב במשרד החוץ. הפרטים שהגיעו לארץ לא היו ברורים והתעורר חשש לגורל הישראלים מקרב אנשי הספינה. סודאן נחשבת לאחת מהמדינות המוסלמיות העוינות ביותר את ישראל ועל פי מקורות מודיעין, היא נמנית עם התומכות העיקריות בטרור הפונדמנטליסטי האיסלאמי, אחרי איראן.

הקשר בין צוות הספינה לבעלי הספינה בארץ היה מקוטע. גם לא היה ידוע אם הסודאנים יודעים כי מדובר בספינה ישראלית וכי יש עליה אורחים ישראלים. לכן הוחלט להטיל איפול מוחלט על הפרשה.

משרד החוץ בירושלים פנה לשגרירות הבריטית בארץ והשגרירות הישראלית בלונדון פנתה במקביל למשרד החוץ הבריטי, כדי שיתערב אצל שלטונות חרטום. המטרה היתה לוודא כי לא אירע דבר לישראלים ולהביא לשחרור הספינה.

מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, ניהל את המגעים עם הבריטים. לפי הדיווח שהגיע למשרד החוץ, לא עצרו השלטונות הסודאניים את אנשי הספינה, אולם מנעו את ירידתם אל החוף בימים שבהם עגנו במימי הנמל הסודאני.

אמש לא היה ידוע במשרד החוץ אם השלטונות הסודאניים חקרו את אנשי הספינה ואם כן, האם ידעו כי יש ישראלים על הסיפון. הספינה המשיכה במסלול הטיול המתוכנן והיא תחזור לארץ כעוד כשבועיים.

רפנה ורדי מוסיפה: הציר המדיני בשגרירות ישראל בלונדון, גדעון מאיר, הוא זה שפנה אל עמיתיו במשרד החוץ הבריטי בבקשה לסיוע בעניינם של הישראלים. בתשובה לשאלה, ציין מאיר את שיתוף הפעולה הטוב שקיבל ממשרד החוץ הבריטי.

לכבוד
פרופ' חנוך גוטפרוינד, נשיא האוניברסיטה העברית
ופרופ' יהושע בן-אריה, רקטור האוניברסיטה העברית

הנדון: פרופ' משה צימרמן

קראנו בשאט נפש ובחלחלה את השוואותיו של פרופ' משה צימרמן בין נוער היטלר והאס אס, השותפים להשמדת העם היהודי, לבין המתיישבים בחברון;

ההשוואה בין "מאיין קאמפף" לבין ספר התנ"ך, תחת כסות אקדמית, ראויה לכל גינוי.

עם כל רצוננו כי חופש הביטוי האקדמי יהיה שמור לכל איש סגל באוניברסיטה הן במישור המחקרי והן בהתבטאויותיו הציבוריות, הרי שהתבטאויותיו של פרופ' צימרמן כפי שהובאו בעיתון ירושלים מיום שישי 28.4.95 עברו כל גבול אפשרי של התנהגות שניתן לסובלה במסגרת מוסד האוניברסיטה העברית בירושלים.

למען כבוד של העם היהודי בכלל וכבודה של האוניברסיטה בפרט, אוניברסיטה שאנו נמנים בגאווה על שורותיה ואשר אתם עומדים בראשה, אנו דורשים מכם התנערות פומבית מדברי השיטנה של פרופ' משה צימרמן. מקומו לא יכירנו בסגל ההוראה של האוניברסיטה העברית.

אנו קוראים לכינוס מיידי של סינט האוניברסיטה לדיון בנושא!

בכבוד רב

פרופ' איתמר אביעד	פרופ' נתן גרוסוביץ	פרופ' יונתן מן	פרופ' יצחק פרנס
פרופ' שרגא אברמסון	פרופ' עדי גרפונקל	פרופ' קלמן מן	פרופ' בנימין פרנקל
פרופ' צבי אופיר	פרופ' אברהם הוכברג	פרופ' אברהם מני	פרופ' הרשל פרקש
פרופ' ראובן אור	פרופ' אברהם הלפרין	פרופ' יעקב מרדר	פרופ' דוד צוקר
פרופ' דפנה אטלס	פרופ' יהודה ל. ורנר	ד"ר יואב מתן	פרופ' דוד קהאן
פרופ' זאב אייזנשטט	פרופ' אלברט זילכה	ד"ר מרדכי ניסן	פרופ' אליעזר קאופמן
פרופ' חפציבה איל	פרופ' הנרי זליג	פרופ' שמואל ניסן	פרופ' מאיר קיסטר
פרופ' צבי איל	ד"ר רפי זלצר	פרופ' יצחק ניר	פרופ' גף קמחי
פרופ' מרסל אלייקים	פרופ' אלי זמסקי	פרופ' חיים סומר	פרופ' נעם קפלן
פרופ' אוריאל בכרך	פרופ' ישראל ז"ק	פרופ' חיים סידר	פרופ' מרדכי רבינוביץ'
פרופ' יצחק בלברג	פרופ' שאול ידגר	פרופ' צבי סימון	פרופ' יוסף רבני
פרופ' שרה בן-אור	פרופ' שאול יציב	פרופ' אסתר סמואל-כהן	פרופ' ארנולד רוזין
פרופ' חגי בן-שמאי	ד"ר רפי ישראלי	פרופ' חיים פוגרונד	פרופ' מרתה רוזין-ויינשטוק
פרופ' משה בנזימן	פרופ' אריאל כהן	פרופ' משה פולק	פרופ' רינה רייספלד
פרופ' אדם בקירקונסט	פרופ' חיים לבנון	פרופ' יהודה פייטלסון	ד"ר איילה שטבהולץ
פרופ' אדריאן בקר	ד"ר אפרים ליבנר	ד"ר ראובן פינק	פרופ' נח שטרן
ד"ר רפאל ברויאר	פרופ' אלכס לובוצקי	פרופ' ישראל פלנר	ד"ר אבשלום שיאון
פרופ' נתן גולדבלום	פרופ' אסא ליפשיץ	ד"ר אילנה פרבר	פרופ' משה שרון
פרופ' יהודה גולדשטין	פרופ' חוה ליפשיץ	ד"ר שולמית פרוש	פרופ' טוביה שרצקי
ד"ר גרשון גולומב	ד"ר אהרון ממן	פרופ' חנה פרנס	**(רשימה ראשונה)**

מרצים להיסטוריה באונ' העברית דורשים לדחות הקריאות לפיטורי פרופ' צימרמן

נשיא האוני': הדברים שיוחסו לו מקוממים, אך הבנתי שהוצאו מהקשרם

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' חנוך גוטפרוינד, נפגש שלשום עם פרופ' משה צימרמן בעניין התבטאויותיו בשבוע האחרון. בשיחה הסביר פרופ' צימרמן כי חלק מהדברים שיוחסו לו בעיתונות הוצאו מהקשרם. אתמול אמר פרופ' צימרמן כי "קיבלתי את הגיבוי משלטונות האוניברסיטה לזכות הבסיסית לומר את דברי".

בימים הקרובים אמור לבדוק רקטור האוניברסיטה העברית, פרופ' יהושע בן־אריה, את בקשתה של קבוצת פרופסורים מן האוניברסיטה לערוך כינוס דחוף של הסנאט במטרה לדון בהתבטאויותיו של פרופ' צימרמן. במכתב ששלחו הפרופסורים לרשויות האוניברסיטה, הם קובעים כי "מקומו של פרופ' צימרמן לא יכירנו בסגל ההוראה של האוניברסיטה".

לאחר הפגישה שלשום הסביר נשיא האוניברסיטה העברית, פרופ' גוטפרוינד, כי קיים את הפגישה "על מנת לשמוע מפי פרופ' צימרמן את התייחסותו לכותרות שהופיעו בעיתונים בקשר לראיון שנערך עמו, ואשר קוממו אנשים רבים ופגעו בהם. הדברים אלה קוממו גם אותי. הבנתי מפרופ' צימרמן כי לפחות לאחת מבין אותן כותרות אין כל בסיס, וכותרות אחרות הוצאו, לטענתו, מהקשרן".

פרופ' גוטפרוינד הוסיף כי "האוניברסיטה אינה מתערבת בהתבטאויותיהם של חוקריה. זוהי מהותו של עקרון החופש האקדמי, שאנו חייבים להגן עליו, עיקרון הנבחן דווקא במקרים הקשים. לא ראוי שבכל מקרה כזה יאוים מקום עבודתו של החוקר".

ביום רביעי נפגשו מרצי החוג להיסטוריה כללית באוניברסיטה העברית כדי לדון בפרשה. בסיומה של הפגישה, בה השתתף גם פרופ' צימרמן, הוחלט להעביר מכתב לרשויות האוניברסיטה ובו דרישה לשמור על החופש האקדמי ולדחות את כל הפניות לפטור או לנזוף בפרופ' צימרמן. בפגישה השתתפו, בין היתר, הפרופסורים יהושע אריאלי, דורון מנדלס (ראש החוג להיסטוריה כללית), בן עמי שילוני ובנימין זאב קדר.

בסיומה של הפגישה הוחלט לפרסם הודעה משותפת, לפיה מביעים הפרופסורים "את תרעומתנו על כך שבחברה הישראלית, ובמיוחד בקרב הנוער, מתפשטות תופעות של גזענות, לאומיות קיצונית, שנאת הזר וזלזול בכבוד האדם באשר הוא אדם. תופעות אלה, כפי שאנו יודעים על סמך לימוד העבר, הן משחיתות ועלולות להמיט עלינו אסון".

עם זאת, נאמר בהחלטה כי "אנו מתקוממים נגד ההשוואה הגורפת המיוחסת לפרופ' צימרמן בין הנוער היהודי בחברון לבין 'נוער היטלר', ובין ספר התנ"ך לבין 'מיין קאמפף'. למרות הסתייגויותינו מתוכן הדברים המיוחסים לפרופ' צימרמן, אנו סבורים כי זכותו כפרופסור וכאדם מן השורה להביע את דעתו בצורה חופשית. חופש הביטוי הוא בבת עינה של חברה דמוקרטית ושל האקדמיה, גם כאשר הדברים הנאמרים אינם ערבים לאוזנינו".

אלוני תמנה את פרופ' רינה שפירא ליו"ר הוועד המנהל של רשות השידור

מאת עידית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

שרת התקשורת, שולמית אלוני, החליטה למנות את פרופ' רינה שפירא, כלת פרס ישראל לחינוך לשנת 95', לתפקיד יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור.

פרופ' שפירא, 63, חוקרת ומרצה בסוציולוגיה של החינוך באוניברסיטת ת"א ובעלת התואר הבכיר ביותר בתחום זה בישראל, נמנתה עם מקימי היחידה לסוציולוגיה של החינוך והקהילה באוניברסיטה, ושימשה בעבר כראש ביה"ס לחינוך, דיקן הסטודנטים וראש החוג לסוציולוגיה.

פרופ' שפירא תחליף בתפקיד את עו"ד מיכה ינון, שהיה יו"ר הוועד המנהל במשך שש שנים, בשתי קדנציות לא רצופות.

ח"כ יהלום דורש לדחות בשעה את שידור מהדורות החדשות בטלוויזיה במוצ"ש

"שידור המהדורה לפני צאת השבת גורם לניתוק ציבור גדול מהחדשות"

מאת עידית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

ח"כ שאול יהלום (מפד"ל) דרש מרשות השידור ומהרשות השנייה לדחות בשעה את שידור מהדורות החדשות במוצאי שבתות וחגים, לטובת הציבור הדתי והמסורתי.

בפנייתו אל יו"ר רשות השידור, עו"ד מיכה ינון, ואל מנכ"ל הרשות השנייה, נחמן שי, טוען יהלום כי בתקופת הקיץ, החל מהשבוע, יוצאת השבת אחרי 8 בערב – שעת שידור מהדורת החדשות המרכזית והיחידה במוצאי שבת – והלפות דקות ארוכות עד שהציבור הדתי חוזר מבתי הכנסת ועורך הבדלה. בשבועות הבאים יתאחר צאת השבת, ויחול לאחר 8 וחצי.

ח"כ יהלום טוען כי שעת שידור המהדורה גורמת לניתוק של ציבור גדול מהחדשות בטלוויזיה למשך שתי יממות, שכן נמנע ממנו לצפות גם ביומנים ובחדשות בלילות שבת – פגיעה חמורת הבדקה שניתן למצוא לה פתרון בקלות רבה. הוא מציע ששני הערוצים יחזרו לשעת השידור המקורית של "רואים עולם" ומוסף השבת של ערוץ 2 – ב־9 בערב.

ינון הודיע בתגובה כי הוא הציג את הדרישה בפני הנהלת הרשות, וההצעה נבדקת בחיוב. שי אמר כי הדבר מהווה בעיה מבחינת הכיין המשדר בשבת, שכן 9 בערב היא זמן צפיית שיא, אך "ההצעה נבדקת".

مطابق للأصل

مطابق للأصل

בי"ד העדה החרדית הספרדית: אסור לעמוד דום ביום הזיכרון. ח"כ בניזרי: בעילוי נשמות אנחנו, הדתיים, מבינים יותר

מאת שחר אילן

לקראת יום הזיכרון פירסם בית הדין של העדה החרדית הספרדית פסק הלכה, לפיו אסור לעמוד דום בשעת הצפירה ביום הזיכרון.

בהודעה שעליה חתומים "דברי תינו הגאונים שרי התורה, בית הדין של העדה החרדית הספרדית, שליט"א", נאמר: "הצפירה שעושים ועומדים דום מנהג הגויים זה נגד תורתנו הקדושה. וזה איסור חמור שכתוב אבדיל אתכם מן הגויים".

בית הדין של העדה החרדית הספרדית הוא בית דין קיקיוני, שרק מעטים סרים למרותו. הרבנים החברים בו אינם מוכרים. על רקע זה מפתיע שדווקא הוא פירסם איסור מפורש על עמידת דום בצפירה, דבר שאפילו נטורי קרתא או בד"ץ העדה החרדית האשכנזית לא עשו.

ראש סיעת מרצ בעיריית ירושלים, ארנון יקותיאלי, אמר בתגובה: "מי שלא רוצה שיעמוד בפתח בית הכנסת שלו עם סברוויץ' ביום הכיפורים, שיהיה בן אדם ולא רק חרדי, ויישב בבית בשעת הצפירה".

עוד אמר יקותיאלי: "הציבור הספרדי, שבמשך שנים שמענו שהוא בתוך הליכוד, ורוצה להיות בשלום, עולה פתאום בקיצוניות על הרבנים יוצאי אירופה, ומתעקש לפגוע ברגשות הרגישים ביותר לציבור החילוני".

ח"כ שלמה בניזרי (ש"ס) הגיב: "כנהוג ש"ס, הרב עובדיה יוסף, הורה שיש לעמוד דום בזמן הצפירה ובמקומות ציבוריים כדי לא לפגוע ברגשות, וכך אבותנו מורים לתלמידינו".

הוא הוסיף כי בישיבת "אור החיים", שהוא מכהן כמשגיח הרוחני שלה, נהוג לערוך ביום הזיכרון שיחה על מעלת החיילים שנפלו על קידוש השם, וכן ללמוד ולומר משניות לעילוי נשמתם.

עם זאת, אמר בניזרי, כל הרבנים החרדים מסתייגים מעמידת דום בשעת הצפירה. "לנו יש דרכים אחרות, כמו קריאת תהילים ואמירת משניות. אני לא מבין למה החילונים עומדים – הרי הם לא מאמינים בהישארות הנפש. אז הם עומדים לאוויר? לעצמם? אם תאמרו שהם עומדים לעילוי נשמת החיילים – אז בעילוי נשמות אנחנו, הדתיים, מבינים יותר".

בניזרי אמר שהגיש הצעת חוק לפיה בשעת הצפירה יאמרו אזרחי ישראל תהילים ומשניות, "במקום סתם לעמוד ולחשוב אני לא יודע על מה, שזה ביטול תורה". אבל, הוסיף, "בוועדת השרים לחקיקה התנגדו לזה".

במאמר המערכת של "יתד נאמן", בטאונו של הרב שך, נכתב ביום שלישי כי עמידת דום – המכונה במאמר "שולחן הרומיה בצפירה" – היא "מנהג נוכרי עקר וחסר תוכן". מערכת העיתון טוענת שלחילונים הפוגעים ברגשות החרדים כשהם נוסעים בשבת אין זכות לבקש מהחרדים לעמוד דום כדי להתחשב ברגשותיהם.

בכמה ישיבות חרדיות קיצרו גיות בשכונת מאה שערים סברו רושלים הכריזו על צום לאות אבל על הקמת המדינה. בישיבת "תורה ויראה" של נטורי קרתא אף נתלו דגלים שחורים. במודעות שפירסמו נטורי קרתא נכתב: "המנהיגים הציונים נטלו חלק לא מבוטל בשואה בשל טעותם כי רק בהם תהיה לנו הארץ".

בערב יום העצמאות תלשו כמה נערים חרדים במאה שערים דגלים ממכוניות חולפות. על הצעד יות בשכונה הרבקה, כמדי שנה, מודעות לפיהן העצות סגורה ביום העצמאות לאות אבל על הקמת המדינה.

רבנים חרדים רבים, ביניהם פוסק-ההלכה יוסף שלום אלישיב, הצטרפו השנה לאיסור על השתתפות בחגיגות יום העצמאות, בטענה שכל מי שמשתתף בהן מסייע למחללי הקברים ביפו.

במודעה המסורתית של בד"ץ העדה החרדית (האשכנזית) ליום העצמאות נאמר: "אנו מזהירים בכוח התורה ובגזירת עירין קדישין, כי אסור להשתתף בשום שמחה משמחותיהם ותגעותיהם ובתהלוכותיהם ומצעדיהם". מי שמשתתף בחגיגות, מזהיר הבד"ץ, "נעשה שותף ואחראי לתועבותיהם".

מפקד ביה"ס לצניחה שבר את רגלו כשצנח במפגן

יחידת הקישור של צה"ל אירחה את שגרירי המדינות הנוטלות חלק בכוחות האו"ם באזור

(ע). אירועי יום העצמאות ה־47 למדינת ישראל נפתחו שלשום בהדלקת 12 משואות בהר הרצל. יו"ר הכנסת, שבח וייס, הזכיר בדבריו את העובדה שמלאו 50 שנה לניצחון על הנאצים, וציטט בשיר של חיים גורי: "אל תהיה קרבן ואל תהיה רוצח".

בקבלת פנים שערכה יחידת הקישור של צה"ל לכוחות זרים, לכבוד מפקד כוחות האו"ם באזור ושגרירי המדינות הנוטלות חלק בכוחות האו"ם באזור, אמר עוזר ראש אג"ם, האלוף איתן בן אליהו: "לפני 40 שנה גדלתי בירושלים, סמוך לעמדות הלגיון הירדני. היום אני רואה כאן את הגנראל הירדני עבנו, וזוהי חגיגה מיוחדת. זהו סימן לשלום, שהוא הסימן הבולט של חג העצמאות הזה". בן אליהו כיוון בדבריו למשלחת ירדנית בראשות הגנראל מנסור אבו ראשד, קצין הקישור של צבא ירדן.

יותר מ־10,000 איש צפו אתמול במטס הצדעה ובמפגן צניחה באיצטדיון האוניברסיטה העברית בקאמפוס גבעת רם. מפקד בית הספר לצניחה, שדרגתו אלוף משנה, שבר את רגלו כשנגע בקרקע. הוא פונה לבית החולים הדסה עין-כרם לקבלת טיפול.

בבית הנשיא נערכה קבלת פנים ל־120 חיילים מצטיינים, לוותיקי הלוחמים ומפקדי צה"ל במלחמת העצמאות. הנשיא הביע בדבריו ללוחמי תש"ח כי הדור הצעיר המשרת היום בצה"ל אינו נופל מהם, וכי המדינה "נמצאת בידיים טובות".

בכל הצירים המרכזיים בגזרת העסקים היה אתמול עומס תנועה כבד. סביב הכינרת נוצר לחץ תנועה כבר בשעות הבוקר. גם באתרי הנופש ברמת הגולן ובאזור נהריים היה עומס גדול של מבקרים.

14 קיבלו את פרס ישראל; יצחק בן אהרן: גם לשכנינו הפלשתינאים מגיעה ריבונות

(ע). בטקס, שציין את נעילת אירועי יום העצמאות, הוענקו אתמול בערב פרסי ישראל ל־14 זוכים, על הישגיהם בתחומי האמנות, המדע ותרומה מיוחדת לחברה ולמדינה. הטקס נערך בתיאטרון ירושלים, במעמד נשיא המדינה עזר וייצמן, ראש הממשלה יצחק רבין, נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, יו"ר הכנסת שבח וייס, ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט ושרת האמנויות והתקשורת שולמית אלוני.

ואלו שמות זוכי הפרסים:

- ● ד"ר קלר אפשטיין זכתה בפרס בתחום חקר הארכיאולוגיה.
- ● פרופ' דב ניר זכה בפרס בתחום חקר הגיאוגרפיה.
- ● פרופ' עמוס פונקנשטיין זכה בפרס בתחום חקר ההיסטוריה היהודית.
- ● פרופ' יהודה אמיר זכה בפרס בתחום חקר הפסיכולוגיה.
- ● פרופ' רינה ספירא זכתה בפרס בתחום חקר החינוך.
- ● פרופ' ישראל דוסטרובסקי זכה בפרס בתחום המדעים המדויקים.
- ● פרופ' מיכאל רבין זכה בפרס בתחום חקר מדעי המחשב.
- ● נתן זך זכה בפרס בתחום השירה העברית.
- ● אברהם ב' יהושע זכה בפרס בתחום הספרות העברית.
- ● לאה ניקל זכתה בפרס בתחום הציור.
- ● מנשה קדישמן זכה בפרס בתחום הפיסול.
- ● דוד רזניק זכה בפרס בתחום האדריכלות.
- ● יצחק בן אהרן ועדה סרני זכו בפרס התרומה המיוחדת למדינה ולחברה.

את הפרסים העניק הנשיא וייצמן, והשרה אלוני נשאה דברים מטעם ממשלת ישראל. "לפני כ־100 שנה כתב בנימין זאב הרצל את ספרו 'מדינת היהודים'. החרדים ראו בו מורד ומשיח שקר, ואילו הלורד רדשילד אמר כי אם החלום יתגשם, יקום גטו אורתודוכסי, ובו שנאת זרים".

לאחר 100 שנים של עשייה, ניתן לקבוע כי בצד הבורות להחזיק בחרב, העט לא יבש. הקמנו דמוקרטיה, אמנם סטונת טיפות, אך אפשר להתגאות בה", אמרה השרה אלוני.

בשם זוכי הפרס דיבר יצחק בן אהרן, איש תנועת העבודה, שקיבל את פרס ישראל על תרומתו המיוחדת לחברה ולמדינה. הוא קרא לממשלת ישראל להאיץ את תהליך השלום. "גם לשכנינו הפלשתינאים מגיעה עצמאות וריבונות. נטלנו את חלקנו ועשינו בארץ נפלאות. כעת יש לאפשר לפלשתינאים לפתח את החלק שלהם בארץ. בשני חלקים אלה תקום שלמות הארץ", אמר.

בן אהרן קרא לממשלת ישראל להתקדם גם במסלול הסורי ואמר, כי "אין זו השעה לחשבונות גורל"ן, אלא לעשיית שלום ושלמות מצפוננו".

סיעת המפד"ל הודיעה אמש כי היא מוחה על "ניצול הבמה הממלכתית של פרסי ישראל לצרכי תעמולה פוליטית". בהודעת הסיעה נאמר, כי "בעידודה ובסיועה הנריב של השרה שולמית אלוני, הפכה הבמה המכובדת לבמה צינית של פוליטיקה קטנונית ואנטי-ציונית".

יו"ר ארגון המורים התיכונים וממלא מקום מזכ"ל הסתדרות המורים, מציע להעביר את פרסי ישראל מידי השרה אלוני לידי ועדה מקצועית, שתפעל ליד לשכת נשיא המדינה. "לראשונה, ניכר היה מאמץ לרחוק לחלוטין את במת פרסי ישראל מכל סממן ערכי, יהודי, ומכל מסר חברתי. זה היה עלוב ועצוב", אמר.

תצלום: דוד כוחר

מנשה קדישמן מקבל את פרס ישראל בתחום הפיסול, בטקס בתיאטרון ירושלים

משה מזוז מנתיבות זכה בתואר חתן התנ"ך העולמי לנוער

בתואר חתן התנ"ך בתפוצות זכה צבי גולדמן, בן 16, מקנדה

מאת סופר "הארץ"

משה מזוז, בן 18, תושב נתיבות ותלמיד קריית החינוך עוזיה, זכה אתמול בתואר חתן התנ"ך העולמי לנוער תשנ"ה.

כסגן ראשון לחתן התנ"ך הוכתר יונתן פולק, בן 18, מרמת גן, תלמיד ישיבת בני-עקיבא בכפר הרא"ה. בתואר סגן שני לחתן התנ"ך זכה אלידע אבן חיים, בן 18, מנתיבות, תלמיד ישיבת בית יהודה בכפר מימון. כסגן שלישי הוכתר ישראל אליצור, בן 17, מירושלים, תלמיד ישיבת חורב בבירה.

כחתן התנ"ך בתפוצות הוכתר צבי גולדמן, בן 16, תלמיד ישיבת אור-חיים בטורונטו.

לאחר הכתרתו כחתן התנ"ך העולמי סיפר מזוז, כי החל ללמוד לחידון כבר לפני שנה, וזאת לאחר שאשתקד הגיע לשלב חידון התנ"ך הארצי ולא הגיע לחידון העולמי. מזוז הוסיף, כי הוא שמח שהצליח להגשים את המטרה שלשמה התמודד בחידון.

חידון התנ"ך העולמי נערך זו הפעם ה־32, ואורגן על ידי מפקדת קצין חינוך ראשי בצה"ל בשיתוף משרד החינוך, הסוכנות היהודית, הקרן הקיימת לישראל ועוד. בחידון התנ"ך העולמי השתתפו השנה 50 בני נוער ממספר שיא של 30 מדינות. נושא החידון היה "כבוד האדם והשלום בין אדם לחברו".

ראש הממשלה יצחק רבין, ששאל את המתמודדים את שאלת ראש הממשלה המסורתית, אמר שהמלה "שלום" מוזכרת בתנ"ך 237 פעמים. לדבריו, "אפשר ללמוד מכך שמראשית קיומו, רודף העם היהודי לשלום ומבקש שלום, אף על פי שטרם הגיע אל המנוחה ואל הנחלה".

ראש הממשלה הוסיף, בפנותו אל המתמודדים: "אנו מנסים בימים אלה לבנות שלום, ואולי עוד בימינו תזכו לראותו בעיניכם. די לנו בקרבנות, בדם ובדמעות. אני מאמין ומתפלל שהדור שלכם יהיה דור השלום, שידע מלחמה רק מתוך קריאת ספרי ההיסטוריה. אני קורא לכם להוסיף דעת, לקנות תורה ולחזור אלינו הביתה לישראל".

סקר מטעם הרשות השנייה: בערב החג צפו בערוץ השני פי 2 מהצופים בערוץ 1

כ־20% מצופי הטלוויזיה צפו בממוצע בערב החג בערוץ 2, לעומת 10% שצפו בערוץ 1. כך עולה מסקר צפייה שערכה חברת טלסקר עבור הרשות השנייה. הסקר התבצע בזמן אמת, עד 10 וחצי בלילה.

מהסקר עולה כי בין 8 ל־9 בערב צפה מספר דומה של צופים בטקס סיום יום הזיכרון בשני הערוצים. ב־9, כאשר החל שידור התוכניות המרכזיות – רון שילון בערוץ 2 ורן מרגלית בערוץ 1 – צפו בטלוויזיה 36.9% ממשתתפי הסקר: בערוץ 1 צפו 9%, ובערוץ 2 צפו 19%.

מנכ"ל הרשות השנייה, נחמן שי, אמר בתגובה כי ערוץ 1 השקיע מאמץ, ו"זו ההוכחה לכוחה המדרבן של התחרות, אך באותה מידה אני שמח שהרשות השכילה לפתח תוכנית שהיתה יותר אטרקטיבית". ברשות השידור מסרו שאין לרשות נתונים משלה, ולפיכך הם לא מגיבים. ברשות טענו שכל מי שצפה בטלוויזיה נחשף לשני הערוצים, שכן תופעת ה"זאפינג" (מעבר מערוץ לערוץ) היתה בשיאה, והצופים צפו בכל רגע נתון במה שעניין אותם באותו רגע.

הטלוויזיה הירדנית שידרה במלואו את הראיון שערך רן מרגלית עם המלך חוסיין, יורש העצר חסן וראש הממשלה יצחק רבין, ואף בגרסה ארוכה מזו ששידרה הטלוויזיה הישראלית. הראיון שודר בירדן כמעט ברגע שהוא שודר בארץ.

עירית רוזנבלום

החוקר הפרטי אייל טופז חשוד במסירת עדות כוזבת על אחותו של עופר נמרודי

טופז העיד כנראה בפברואר כי רות ויסברג חשודה בהזמנת האזנות סתר. מעצרו הוארך בשבוע

מאת יוסי הטוני וראובן שפירא

מעצרו של החוקר הפרטי אייל טופז, בן 40 מתל־אביב, הוארך שלשום בשבוע. בבקשה להארכת מעצרו נכתב כי הוא חשוד "בשיבוש הליכי חקירה, הגשת תלונת כזב ובידוי ראיות".

בקשת המשטרה, להאריך את מעצרו של טופז ב־10 ימים, נידונה בפני סגן נשיא בית משפט השלום בפתח־תקווה, שלי טימן. בבקשה נטען, בין היתר, כי טופז מסר ב־13 בפברואר '95 עדות במשטרה שממנה עולה חשד לכאורה לבדיקת האפשרות לבצע האזנת סתר שלא כדין. בחקירה עלה חשד שזו עדות כוזבת. טופז גם חשוד בבידוי ראיות ושיבוש הליכי משפט.

סניגורו של טופז התלונן בדיון על כך שהחוקר, "שאינו החשוד החשוב ביותר בפרשה", צריך להיות עצור ביום העצמאות. לדבריו, אין צורך במעצר במשך החג, שכן ביחידה הארצית לחקירות פשעים לא נערכות חקירות בחג.

הסניגור הוסיף כי מה שעשה לקוחו פורסם על ידי הכתבת ניקול קראו ביום שישי האחרון במקומון "העיר". בכתבה הנדונה פורסם בלעדית כי "א', חוקר פרטי המשתף פעולה עם המשטרה, מסר בעבר עדות במשטרה, הקשרת את רותי ויסברג, אחותו של עופר נמרודי, להזמנת האזנות סתר שבוצעו לעובדים בתוך בניין 'מעריב'".

עוד נאמר בכתבה כי תוכן עדותו של החוקר א' נסתר על ידי עדויותיהם של ויסברג עצמה, של בעל חברת חקירות שבשירותו הוא עבד, ושל קצין משטרה שתיווך בין ויסברג לחוקרים הפרטיים. כשהתעורר חשד חוקרי המשטרה כי גרסתו של א' אינה נכונה, סירב א' להיבדק במכונת אמת. בעל חברת החקירות, לעומת זאת, הסכים לעבור את הבדיקה להוכחת גרסתו, ומאז סיום הבדיקה, לא נקרא יותר למשרדי היחידה. לכן נראה כי דבריו, המנוגדים לאלה של א', התבררו כנכונים.

עוד נכתב בעיתון כי "בערך באותו זמן שבו נמסרה עדותו השניה במחלוקת של א', הציע לו איש שירות הביטחון לשעבר, העובד כיום עבור אחד העיתונים, עשרות אלפי דולרים בתמורה לתצהיר ולעדות במשטרה שבהם יפרט את חלקה של רותי ויסברג בהזמנת האזנות סתר. ברגע האחרון, ולאחר שהעדות במשטרה והתצהיר כבר הושלמו על ידי א', נסוג נציג העיתון וביטל את העסקה".

טופז משתף פעולה עם המשטרה. "מה שפורסם ב'העיר' היה מעשה משובה ילדותי. הוא לא משבש הליכי משפט", סיכם הסניגור.

נציג היחידה הארצית לחקירת פשעים סירב להתייחס לתוכן הכתבה שפורסמה ב'העיר'.

חוקרי המשטרה בודקים את החשד כי טופז העליל עלילה על ויסברג, כאשר טען שהיא מעורבת בהזמנת האזנות סתר.

בהחלטתו להאריך את מעצרו של טופז בשבוע, כתב השופט טימן, בין השאר כי גרסת החשוד סותרת את גרסת החוקרים, המחשידים אותו במסירת עדות לא נכונה ובשיבוש הליכי חקירה. קיים חשש, ציין השופט, שאם ישוחרר טופז הוא ישבש את החקירה, מאחר שתהיה לו נגישות לאנשים אחרים שיש לחקור בפרשה.

טופז היה חבר קרוב של החוקרים הפרטיים רפי פריזן וחגי מרעקי. כבר בתחילת החקירה בפרשת האזנות הסתר, לפני כשנה, הוא נעצר והמשטרה חקרה אותו על קשריו עם רפי פריזן ויעקב צור, בעלי חברת החקירות "אגם", שהם החשודים המרכזיים בביצוע האזנות הסתר כלתי חוקיות.

ככל הידוע, במשך השנה האחרונה נפגשו חוקרי היחידה הארצית לחקירות פשעים פעמים רבות עם טופז והפעילו עליו לחצים כבדים, בכלל זה הצעה של תמורה כספית נכבדה, כדי שיהיה עד מדינה בפרשת האזנות הסתר. טופז סירב להיות עד מדינה, אבל מסר לחוקרי המשטרה מידע רב, כולל עדויות מפורטות על פרשת האזנות הסתר ועל חלקם בה של פריזן, צור, חגי מועקי וחוקרים פרטיים אחרים. בעקבות העדויות האלה נוצר קרע בין טופז לבין פריזן.

בענף החוקרים הפרטיים טוענים כי חוקרי המשטרה איימו על טופז כי יפתחו נגדו תיק על החזקת סמים, בעקבות חיפוש שערכו בביתו וכי טופז היה נתון בשנה האחרונה במצב אישי קשה, בגלל לחצי המשטרה.

רות ויסברג. טופז העיד נגדה

בערב יום העצמאות שוחרר החוקר הפרטי זאב לאופר. לאופר חשוד בביצוע האזנות סתר רבות, כולל בשליחות העיתון "ידיעות אחרונות". בהוראת השופט טימן, הוא ישהה עוד שלושה ימים מהיום בביתו, נאסר עליו ליצור קשר עם המעורבים בפרשה, יציאתו מן הארץ נאסרה, והוא שוחרר בערבות של 100,000 שקלים.

פרופ' פקלמן דורש הסקת מסקנות אישיות נגד חוקרי המשטרה שהוציאו צו מעצר נגדו

מכחיש שחברת פי־ארסי העבירה כסף מ"ידיעות אחרונות" לחוקר לאופר

מאת ראובן שפירא

פרופ' רב פקלמן, שנחקר בשבוע שעבר על ידי המשטרה בחשד למעורבות בפרשת האזנות הסתר, וידידו, פרופ' אוריאל רייכמן, המסייע לו, מאשימים את המשטרה בפעולה לא תקינה ובהתנהגות חריגה בזימונו לחקירה של פרופ' פקלמן. השניים טוענים כי הוצאת צו המעצר בבית משפט, צו שהיה מיועד להבאתו של פקלמן לחקירה, והדלפתו לטלוויזיה, היו מיותרות וגרמו נזק כבד לשמו הטוב של פקלמן, שהוא פרופ' למשפטים.

לגופו של עניין, הכחיש פרופ' פקלמן כל קשר שלו או של מישהו מאנשי חברתו, פי־ארסי, לפרשת האזנות הסתר או להעברת כספים מהעיתון "ידיעות אחרונות" לחוקר הפרטי זאב לאופר, כפי שטענה נגדו המשטרה. "טענות המשטרה הן הבל. אנחנו לא העסקנו שום חברות חקירה ואנחנו לא משתמשים בשיטות האלה. מעולם לא התנקשנו לתווך בהעברת כספים. איננו בלדרים של כספים. המשטרה מנסה לדוג. מהחקירה שלי במשטרה לא התרשמתי שלחוקרים יש עדות או שמץ ראיה נגדי".

הפרופסורים דורשים משר המשטרה להתנצל על התנהגות החוקרים "ולשים קץ להשתללות ולרדיפת הפרסום" של חלק מחוקרי הפרשה.

המשטרה מסתייגת מהתקשורת את פרטי בקשת המעצר, שהוצאה מראש נגד פקלמן, ואת נסיבות בקשת המעצר והסבריה בעניין. צו המעצר הוצא בבית משפט השלום בתל־אביב לפני כ־10 ימים ונשמר מאז בכספת בית המשפט, תחת חיסיון, כיוון שמדובר היה בצו נגד חשוד שעדיין לא נעצר.

ביום רביעי, אחרי שפרופ' פקלמן כבר נחקר במשטרה, סירבה המשטרה להיענות לדרישת העיתונאים לחשוף את בקשת המשטרה ונימוקיה להוצאת הצו.

הנימוק לסירוב המשטרה, כפי שמסר דובר המשטרה, היה "אנחנו מנועים מלפרסם את הצו מאחר שמדובר בנתונים חקירתיים המופיעים בבקשה לצו".

גם מגעים שקיימו ביומיים האחרונים פרקליטיו של פרופ' פקלמן עם קצינים בכירים במשטרה, בדרישה לחשוף את הצו שהוצא בבית המשפט ואת הנימוקים לו, הסתיימו ללא תוצאות, והמשטרה עמדה בסירובה.

עד כה הציגה המשטרה בפרשת האזנות הסתר צווי מעצר והבאה רבים וכולם פורסמו. משפטנים אמרו ביום רביעי כי התעקשותה של המשטרה בפרשה היא מוזרה ותמוהה והיא פוגעת בזכות הציבור לדעת ובזכויות הפרט של מי שהצו הוצא נגדו.

פרקליטיו של פקלמן עומדים לפנות היום במכתבים רשמיים לנושאי תפקידים משפטיים וממלכתיים בדרישה לבדוק את פרשת הוצאת צו המעצר ולגרום לכך שההליך שנעשה בבית המשפט בעניינו של פרופ' פקלמן ייחשף לידיעתם ולידיעת הציבור.

שר המשטרה משה שחל ביקש מהמפכ"ל אסף חפץ לבדוק את טענות פקלמן ולקבל דיווח אם היתה הצדקה לצורה שבה פעלה המשטרה בעניינו.

במסיבת עיתונאים, שכינס במשרדו בתל־אביב ביום רביעי, האשים פרופ' פקלמן את המשטרה שהיא "משתמשת בכלים שפוגעים בזכויות האדם. אדם קם בבוקר ומגלה פתאום שהוא פושע נמלט, שיש צו מעצר נגדו וש־5 ימים הוא נרדף ומבוקש על ידי המשטרה.

"אני עמל כל חיי כאזרח הגון במדינה, באקדמיה, בצבא ומנסה לשמור על טוהר וניקיון כפי בכל דרך שהיא, וכהרף עין כל מה שבנית מכפש וטבול ברפש", אמר פרופ' פקלמן. הוא ציין כי אין שום בעיה לאתר אותו. הטלפון האישי שלו מופיע בספר הטלפונים, כך גם הטלפון של מקום עבודתו באוניברסיטה ובחברת פי־ארסי.

"לא צריך חמישה ימים כדי למצוא אותי, צריך בסך הכל 5 דקות, אבל המשטרה החליטה להשתמש בכלי חדש. לא מודיעים לאדם שהוא דרוש לחקירה, ומוציאים הודעה לתקשורת שהבן אדם הוא פושע מבוקש", אמר פקלמן.

הוא הודיע כי הוא דורש התנצלות אישית של שר המשטרה, חקירה בעניין ההדלפה לטלוויזיה, והסקת מסקנות אישיות נגד אנשי המשטרה "שפעלו בדרך בלתי נאותה" בעניינו.

דובר המשטרה מגיב: "נעשו מספר ניסיונות לאתר את פרופ' פקלמן בדרכים המקובלות ומשהדבר לא הועיל, הוצא הצו בעניינו. עם זאת, הנושא ייבדק".

יעקב פוליקר התאבד על קבר בן דודו, שנהרג לפני 4 שנים בשירותו הצבאי

מאת גבי זהר

יעקב (קובי) פוליקר, בן 22 מקרית חיים – בן דודו של יעקב פוליקר שנהרג מפגיעת קטרה בשירותו הצבאי, תוך כדי ריב עם חברו – התאבד בערב יום העצמאות. קובי פוליקר, שהוא גם אחיינו של הזמר יהודה פוליקר, ירה בעצמו באקדח של אביו על הקבר של בן דודו, ככל הנראה בגלל הדיכאון שממנו התקשה להתאושש מאז נהרג בן הדוד.

שני בני הדודים נולדו באותה שנה, והיו חברים טובים. קובי פוליקר נהרג לפני כארבע שנים, בהיותו בן 19. הוא מת מפגיעה של קטרה שהטיח בו חברו לאוהל, במאהל במחנה ג'באליה שברצועת עזה. החייל שגרם למותו נידון בעקבות המקרה לעונש מאסר.

מותו של פוליקר והמשפט המתמשך שנערך לאחר מכן, החמירו את רישומם הקשה על בן הדוד, קובי פוליקר, בנם של פנינה ומיכאל.

קובי פוליקר, שהשתחרר משירותו הצבאי בחודש ספטמבר האחרון, התקשה להתמודד עם מותו של בן הדוד. ביום רביעי הוא עזב את דירת הוריו, השאיר מכתב בחדרו, נטל את אקדחו של אביו ויצא לבית העלמין בצור שלום. הוא ירה כדור אחד בפיו על הקבר שבו היה קבור בן דודו.

לא הגיע הביתה

הוריו הגיעו לבית העלמין בצור שלום בשעות הערב, לאחר שהחלו לדאוג לבנם, ושם מצאו אותו. רופא שהוזעק למקום קבע את מותו של פוליקר.

הוא הותיר הורים ושלוש אחיות. סבו, יעקב פוליקר, הוא ניצול שואה מהעיר סלוניקי שביוון, אשר איבד רבים מבני משפחתו בשואה.

צלום: אלברטו דנקברג

אנשי יחידת הסמים של משטרת מחוז הדרום מציגים 20 ק"ג של מריחואנה, שתפסו בערב יום העצמאות בנגב. הבלשים צפו על בריכת מים באזור משאבים, בעקבות מידע מודיעיני על עסקת סמים הצפויה להיעשות במקום. הם תפסו שני חשודים, שמסרו ביניהם כ־20 ק"ג של הסם, שהוברחו, לפי החשד, ממצרים, דרך הגבול שבאזור הר הנגב. היחידה המרכזית של משטרת מרחב הנגב תפסה שלשום שלושה ק"ג מריחואנה ושטחי גידול נרחבים של קנבים, במאהל בדואי ממזרח לבאר־שבע. (ע)

225 אלף שקל פיצויים לאדם שרופא לא איבחן כי חלה בסרטן

מאת עדנה ארידור

תושב תל אביב שתבע רופא כירורג מקופת חולים מכבי על שלא איבחן, לטענתו, את מחלת סרטן העור שהתפתחה אצלו ולא טיפל בה כראוי, יקבל פיצוי של 225 אלף שקל.

הפיצויים ישולמו לאיש בהתאם להסדר שהושג מחוץ לכותלי בית המשפט, ואושר על ידי שופט.

בכתב התביעה, שהוגש לאחרונה לבית המשפט המחוזי בירושלים באמצעות עו"ד אילנה דינור, טוען האיש, כי בעקבות הטיפול הרפואי הרשלני שקיבל הוא הפך לנכה במאה אחוז ואיבד את יכולתו לתפקד בחיי היומיום.

בעקבות זאת תבע האיש מרופאו פיצויים בסך 1.6 מיליון שקל.

פלילים

● **חשודים בדקירת בני־זוג מיפו.** בלשי תחנת המשטרה ביפו עצרו ביום שלישי שני צעירים, בן 29 ובת 25, בחשד כי תקפו בדקירות סכין בעל ואשה ביפו.

לטענת המשטרה, ב־25 באפריל בשעות הבוקר ניהלו שני החשודים – בעלי עבר פלילי – ויכוח עם בני הזוג, סמוך לפרדס אבו סייף. בעת הוויכוח שלפו השניים סכין ודקרו את הגבר בידו ואת אשתו בבטנה. האשה נפצעה באורח בינוני ואושפזה בבית החולים וולפסון בחולון. הבעל נפצע קל, ושוחרר מבית החולים לאחר קבלת טיפול. (ע)

● **עובד עיריית אשדוד חשוד בקבלת טובות הנאה.** עובד עיריית אשדוד, המועסק כפקח בכיר בשוק העירוני, נחקר לפני כמה ימים בתחנת משטרת אשדוד בחשד לקבלת טובות הנאה.

מפקד משטרה אשדוד, סגן ניצב חיים פרץ, אישר את דבר החקירה ואולם אמר כי מממצאים ראשונים עולה שאין ממש בחשדות המיוחסים לפקח.

החקירה נגד העובד נפתחה לאחר שבעלת דוכן למכבר בגדים בשוק העירוני הגישה נגדו תלונה במשטרה לפיה נהג לקבל מתנה בגדים בחינם תמורת העלמת עין מחריגות בנהלים בשוק. האשה טענה, כי בימים האחרונים היא סירבה להיענות לדרישות העובד, ובתגובה הוא החל לרשום לה דו"חות.

בחקירתו הכחיש הפקח את החשדות נגדו, וטען כי בעלת הדוכן העלילה עליו עלילה בעקבות סכסוך ביניהם. (דניאל אביב)

● **חשוד בהפצת כסף מזויף.** צעיר בדווי, משבט אל־עזאזמה בנגב, חשוד כי הפיץ שטרות מזויפים של 100 שקל. החשוד, סעיד אלזוג, נעצר ביום רביעי, לאחר ששילם תמורת דלק שמילא בתחנה בערבות באמצעות שטר כסף מזויף. (ע)

רוצה להתקדם בחיים?

התקדמות בחיים = (עבודה מתקדמת בתעשיית התוכנה*)² + לימודים להתמחות במחשבים

*עבודה בתעשיה מובטחת לכל בוגר התמחות בהצלחה.

מכון סלע להתמחות במחשבים, מכשיר מתכנתים מעולים המתמחים במקצועות המחשב
מגמות ההתמחות הן פרי פיתוח משותף לקבוצת סלע וחברות נוספות בתעשיית ההיי־סק המתקדמת,
והן פונקציה של דרישות שוק העבודה באופן שמאפשר למכון להבטיח מקום עבודה מתקדם בתעשיית
ההיי־טק או מערכות המידע לכל בוגר התמחות בהצלחה.

החלה ההרשמה לסימסטר קייץ ולשנה"ל תשנ"ו:

לימודי בסיס/הסבה

לימודי הבסיס / הסבה כוללים לימוד שפות תוכנה מודרניות כדוגמת C ו־C++; לימוד בסביבות פיתוח מודרניות כגון Windows ו – UNIX ולימוד היסודות המוצקים בתיאוריה של מדעי המחשב. הלימודים משלבים הרצאות, תרגילים מודרכים, פרוייקטים ועבודות בית. תוכנית הלימודים עוסקת בנושאים שימושיים ומעשיים באופן שמאפשר לבוגר שלב זה לבחור בין חיפוש עבודה כתוכניתן מתחיל או לימודי המשך להתמחות ועבודה בכירה.

לימודי התמחות

לימודי ההתמחות כוללים מקצועות התמחות שונים, בחלוקה פנימית למגמות לימוד. בלימודים מושם דגש רב לתירגול ולימוד מעשי משולב בביצוע פרוייקטים ייחודיים בתעשיה או בקבוצת סלע. הלימודים כוללים בחירה באחד המסלולים:

- פיתוח תוכנה במתודולוגיית Object Oriented למערכות מידע בסביבת Windows
- תקשורת וניהול מערכות פתוחות
- פיתוח תוכנה במתודולוגיית Object Oriented למערכות היי־טק בסביבת UNIX או Windows

הלימודים בכל שלב ושלב, (בסיס/התמחות), מקבילים בהיקפם לשנת לימודים אקדמית.
החלה ההרשמה לשנה"ל תשנ"ו, ניתן להרשם לסמסטר קייץ ולהרויח שנת לימוד.
הלימודים נערכים במעבדות ההדרכה המצויידות ביותר בישראל
עם מרצים בעלי מוניטין בינלאומי בתעשיה

הלימודים גמישים: לימודי ערב/יום,
במתכונת מלאה או חלקית.
תחילת הלימודים ביולי 95.

מכון סלע מקבוצת סלע
הדרכה
תוכנה
תקשורת
ומערכות

03-6190999

מכון סלע להתמחות במחשבים

ספורט

עורך אבי רצון

ברד ליף חתם במכבי ת"א לשנתיים בחוזה של 160 אלף דולר לשנה

מאת אריה ליבנת

מכבי תל אביב החתימה ביום שלישי בלילה את ברד ליף לשנתיים על חוזה שלפיו יקבל בכל אחת מהן 160,000 דולר. ליף בן ה־34 שיחק בהפועל גליל עליון ב־13 השנים האחרונות וזכה עימה באליפות אחת ובשני גביעים. החתמתו נועדה מבחינת מכבי כדי לתת לה את הערך המוסף של מתאורה, כבראה במקומו של ג'ף קנט שלא יוכל לשחק בגביע אירופה. קנט אגב מועמד לעבור להפועל חולון.

חולון מעוניינת בבאק ג'ונסון

הפועל חולון מעוניינת להתחזק בשחקן הפועל תל אביב בעונה שעברה באק ג'ונסון. אולם, המאמן פיני גרשון אמר שלא יחל מו"מ עימו לפני שמכבי ת"א תחליט, אם היא מעוניינת בו. מכבי ת"א תחליט בתחילת השבוע הבא במי היא מעוניינת. ייתכן שהיא תבחר בזוגל אלכסיס, וחולון שתתיר את ההסכם שהושג עימו תחתים את ג'ונסון. יו"ר חולון אריה יאגוס מסר, כי ייתכן שחולון תחתים לבסוף את אלכסיס וג'ונסון ביחד, מותנה בהחתמת שמעון אמסלם. חולון גם הולה במו"מ עם אלי בלול, ששיחק בשנה האחרונה במכבי ירושלים.

בימי החג נפגשה חולון עם גור שלף, מאיר טפירו ומארק קארבר. היום תהיה פגישה עם ישראל אלימלך. מעמדו של דורון שפע, שמבוקש ע"י קבוצות רבות – עדיין לא ברור. יש לו אופציה בחוזה לעונה נוספת, אולם ההנהלה ביקשה ממנו להוריד משכרו.

בני הרצליה תחתים זר לצד כץ ואודייטי

בני הרצליה החליטה להחתים רכז זר, שישחק לצידם של אמיר כץ וליאור אודייטי. כץ שיש לו חוזה לשנה נוספת בהרצליה, קבע עם להיום פגישה שתקבע את עתידו. נראה שאחרי שיובהר לו שלא יחתם זר בתפקיד פורוורד יבטל את בקשתו לשחרור מהקבוצה. הרצליה החליטה לוותר על כוונתה להחתים את באק ג'ונסון. המאמן מולי קצורין אמר: "אנחנו מאמינים שג'ון הארדסון יסכים להמשיך".

● הפועל אילת עדיין לא החתימה מאמן לעונה הבאה. המו"מ עם צבי שרף נמשך, אך שני הצדדים עדיין לא הגיעו להסכמה. אחת הדרישות של שרף היתה לא לגור באילת, אלא לטוס לפני ואחרי כל משחק ואימון.

● יעקב גינו, מאמן מכבי הוד השרון בשנתיים האחרונות ייפגש היום עם הנהלת גליל עליון, ואם שני הצדדים יגיעו להבנה הוא ימונה לעוזרו של דייויד בלאט.

● נבחרת הנשים תתמודד בשבת (18.00) נגד נבחרת מתאר רוזות במשחק אימון באולם העירוני ברמת גן.

● אולימפיאקוס פיראוס תארח מחר את פאנתיניקוס אתונה במשחק הראשון בגמר הפלייאוף ביוון. אולימפיאקוס הביסה שלשום את הירקליס סלוניקי 81–47 (30–36) במשחק השלישי והקובע. בגמר במחצית השנייה ספגה האלופה היוונית רק 17 נקודות. הירבו לקלוע לזכותה: פסולאס 19, ג'ונסון 14, סיגאלס 12, טומיץ' 12. להיראקליס: ברי 22.

תצלום: אריאל
ברד ליף חולף על פני מוטי דניאל בדרך לסל מכבי. משמאל גיא גודס. בעת הם ישתפו פעולה אחרי שליף חתם לשנתיים במכבי

ג'נטרי פוטר ממיאמי

מיאמי (אי־פי). אלווין ג'נטרי, מאמן מיאמי היט, פוטר אתמול מתפקידו לאחר שנכשל להצעיד את הקבוצה למשחקי הפלייאוף. ג'נטרי בן ה־40 הוליך במהלך העונה את קווין לופרי, שפוטר עם השתלטותו של מיקי אריסון על הקבוצה.

מעוזיה סגל: תודה להפועל ת"א

מעוזיה סגל, גיבור מלחמת יום הכיפורים שהועלה השבוע לדרגת סרן, שלח שלשום מכתב תודה להפועל ת"א כדורסל.

כתב סגל: "לאחר סיום עונת הכדורסל והצלחת הפועל ת"א להגיע לגמר־סל, ברצוני להודות לקבוצה על ההסכמה לארח בכל העונה ילדים חולי סרטן ונכי צה"ל. אין לי ספק שביקורי הפצועים והחולים במשחקי הכדורסל משכיח מהם, ולו גם לשעה קלה, את היגון והכאב שהם נושאים יום יום.

"ביום הזיכרון לחללי צה"ל, ולאחר שצה"ל הכיר בפעילותי כמתנדב והעניק לי דרגת קצונה למרות נכותי הקשה, חשוב לי להודות על עזרת הפועל ת"א לעמותת שמחה הולצברג. אני מקווה שהקבוצה תמשיך להעניק לנו את האפשרות לבקר גם בעתיד במשחקיה עם ילדים חולי סרטן ופצועי צה"ל".

מעוזיה סגל איבד במלחמה את שתי רגליו, יד שמאל ועין אחת, והוא נחשב למופת בתחום השיקום.

ניר קלינגר: אם ננצח את מכבי הרצליה אפשר יהיה בוודאות לדבר על אליפות

בהרצליה רואים במשחק הזדמנות מצויינת להתנתקות מהתחתית. בקבוצה מאמינים שניצחון על מכבי תל אביב יבטיח עונה נוספת בליגה הלאומית

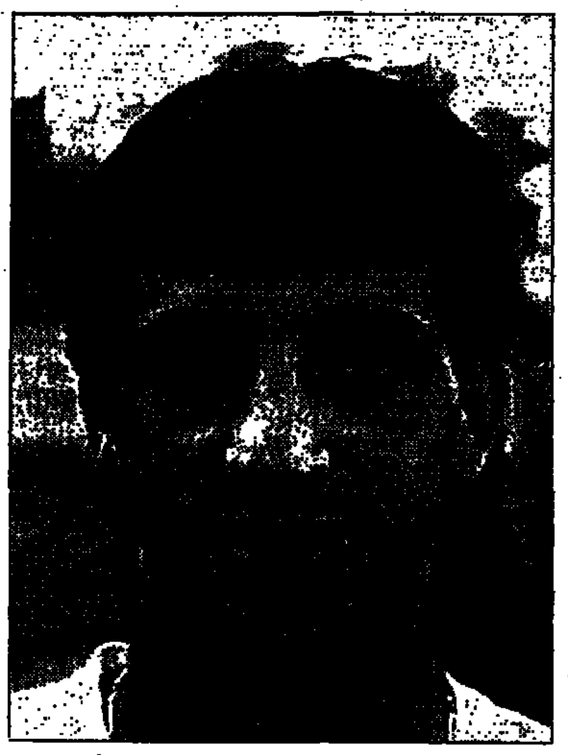

עופר מזרחי. זכרונות טובים מהמשחק הראשון

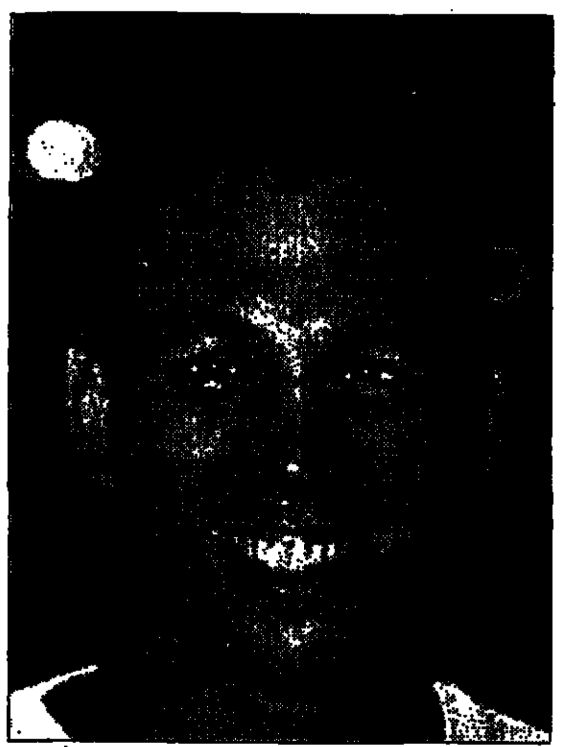

תצלום: ארכיון
ניר קלינגר. ניצחון בדרך אליפות

מאת שלומי ליה ואשר גולדברג

3,000 כרטיסים כבר נמכרו להצגה הכפולה מחר בהרצליה, כאשר במשחק הראשון בשעה 15:45 תתארח המוליכה מכבי תל אביב אצל מכבי הרצליה ובמשחק השני בשעה 18:00 תארח עירוני ראשון לציון את השנייה בטבלה, מכבי חיפה (שידור ישיר בערוץ 2).

בהרצליה לא זוכרים התעניינות כזאת זה זמן רב וצפים שימכרו כל 4,000 הכרטיסים שנותרו למכירה ובסך הכל יהיה האיצטדיון מלא בעשרת אלפים צופים – מספר שיא באיצטדיון בהרצליה.

מגן מכבי הרצליה אבי אלמון לא יוכל לשחק נגד מכבי תל אביב. אלמון שנפצע ברגלו בשבוע האחרון ולאחר זריקה שקיבל נראה היה שיהיה כשיר למשחק, אבל אתמול התברר כי הוא ייאלץ להחמיץ את ההתמודדות. לעומת זאת יחזור להרכב הרצליה יוסי מדר ודניאל ברילובסקי ויתכן שגם משה אמסלם ישחק.

בהרצליה רואים במשחק הזדמנות מצויינת להתנתקות מהתחתית. בקבוצה מאמינים שניצחון על מכבי תל אביב יבטיח עונה נוספת בליגה הלאומית. השחקנים והדורי רצון להפתיע ולנצח. המאמן ואב זלצר: "לא נבוא לסגור את המשחק. אנחנו לא מתכוונים לתת למכבי תל אביב ליהנות כל הזמן, גם למכבי הרצליה יש מה להציע מבחינת כדורגל וכשיש לנו אתגר, כבר הוכח שהקבוצה שלי מסוגלת להתעלות. אני לא מזלזל במכבי תל אביב, זו קבוצה מצויינת שהסיכויים הם לטובתה, אבל גם אנחנו צריכים לא פחות מהם את הנקודות ואני מאמין שיתפתח משחק כדורגל ברמה גבוהה".

החלום של קליימן

היו"ר רוני קליימן היה במשך שנתיים יו"ר מכבי תל אביב. להרצליה הוא הגיע בזמן שהקבוצה היתה במצב קשה בתחתית. קליימן: "אני מאוד אוהב את מכבי תל אביב והחלום הגדול ביותר שלי הוא שמכבי תל אביב תהיה אלופה ומכבי הרצליה תישאר בליגה הלאומית. אבל בשבת, עם כל הסנטימנטים למכבי תל אביב, אני נמצא במכבי הרצליה ורוצה שהקבוצה שלי תנצח. אנחנו חייבים את שלוש הנקודות כדי לא להיקלע למאבקי תחתית חריפים. מכבי תל אביב קבוצה טובה אבל גם מכבי הרצליה יכולה לשחק כדורגל ברמה גבוהה, בייחוד לעיני הקהל הרב שיבוא לחזות במשחק. קיימת התעניינות רבה לקראת המשחק ואני מאמין שהקהל שיבוא להרצליה יזכה בהצגה כפולה ברמה גבוהה".

הקפטן עופר מזרחי הצטיין בסיבוב הקודם בתיקו 4–4 בבלומפילד נגד מכבי תל אביב. מזרחי כבש צמד והיה השחקן הבולט במשחק. מזרחי: "ברור שיש לי זכרונות טובים מהמשחק הזה. זה היה בהחלט משחק טוב שלי ושל מכבי הרצליה, אבל זה לא מבטיח לנו שום דבר במשחק מחר. זה סיפור חדש לגמרי".

● אם תנצחו תוכל לעזור לקבוצת האם שלך מכבי חיפה.

אני לא מחפש לעזור למכבי חיפה אלא רק את הטובה של הקבוצה שלי, מכבי הרצליה. אנחנו חייבים לנצח את המשחק כדי לא לקלקל את התוצאות הטובות שלנו מהסיבוב השני. אם מכבי חיפה תהנה מזה, שיבושם לה. גם אם ננצח את מכבי תל אביב, מכבי חיפה עדיין צריכה לנצח את המשחק שלה. אבל אני מתעסק במכבי הרצליה ורוצה שהקבוצה שלי תנצח ושנישאר בליגה. זה יהיה הפרס הכי גדול עבור רוני קליימן שעושה עבודה גדולה בהרצליה.

מכבי תל אביב קיימה אמש אימון בשעה מאוחרת לקראת המשחק בשבת נגד מכבי הרצליה. המאמן אברהם גרנט, כמה שחקנים והצוות המקצועי הגיעו בטיסה מקרית שמונה שם קיימה נבחרת צה"ל אותה הדריך אברהם גרנט משחק נגד נבחרת כוכבים. האימון היה טקטי שבו גרנט תירגל כמה שחקנים ששבו להרכב לאחר היעדרות מהמשחק הקודם נגד הפועל בית שאן בגין הרחקה.

מכבי תל אביב תשחק עם שני חלוצים

להרכב יחזור גדי ברומר, אמיר שלח וניר סבילייה שסיימו לרצות עונש הרחקה. הקשר אבי נימני לא סיים את עונשו ולא ישחק מחר. קפטן מכבי תל אביב ניר קלינגר: "זה המשחק החשוב ביותר שלנו העונה. אם ננצח את מכבי הרצליה אפשר בוודאות לדבר על אליפות. זה משחק קשה מול קבוצה שנלחמת נגד ירידה לליגה הארצית. אבל אני מאמין שננצח את המשחק ולא ניתן למכבי חיפה שום סיכוי להיצמד אלינו".

מכבי תל אביב תקיים היום אימון בוקר נוסף במגרש בקרית שלום. המאמן גרנט ישוחח אחרי האימון עם כמה שחקנים על ההיבט הטקטי של המשחק. הכוונה היא לשחק עם שני חלוצים בחוד, ניר סבילייה ואלי דריקס. בקישור ימשיך לקבל יורי שוקאנוב, כובש שער הניצחון נגד הפועל בית שאן, אשראוי ייפתח בהרכב. לעמדת הבלמים יחזור גדי ברומר ואמיר שלח.

קהל רב של אוהדי מכבי תל אביב כבר הבטיח את בואו למשחק. עד אתמול רכשו אוהדי מכבי תל אביב 1,500 כרטיסים.

סיכוי גדול שרביבו ישחק

למרות כאבים עזים בגלל השבר בידו

מאת רוני ברנשטיין

מכבי חיפה תשחק מחר מול עירוני ראשון לציון, כשכל תוצאה מלבד ניצחון עשויה להרחיק אותה מהמשך המאבק על האליפות.

חיים רביבו, ששבר את ידו במשחק הליגה האחרון מול בני יהודה, סובל מכאבים חזקים. ידו עדיין חבושה בגבס, אך נראה שזה לא ימנע ממנו לשחק בשבת. רביבו לא סבור שתהיה השפעה לכך שמשחקה של חיפה יתקיים לאחר משחקה של מכבי תל אביב: "אין זה משנה שמכבי תל אביב תשחק לפנינו ונדע את התוצאה של המשחק. אנחנו ממשיכים להאמין בעצמנו ונילחם על האליפות עד לדקה האחרונה".

קשטן וסבצ'נקו מועמדים להחליף את גרנט במכבי ת"א

אם יודיע שהחליט לא להמשיך לאמן את הקבוצה

במכבי תל אביב ממתינים לפגישה שתהיה בשבוע הבא עם אברהם גרנט. בהנהלת הקבוצה עדיין לא יודעים אם גרנט ישאר בקבוצה, או יעבור לאמן את הפועל חיפה.

בשלב זה עדיין אין מצהירים מה תעשה הקבוצה אם גרנט יודיע בפגישה שתהיה לו ביום ראשון, או ביום רביעי, עם יו"ר חברת הניהול דייויד פדרמן, כי החליט לא להמשיך במכבי תל אביב. אם יודיע גרנט שהוא מעדיף לאמן בחיפה, יש לקבוצה התל אביבית כמה מועמדים להחליפו.

הראשון הוא דרור קשטן, שאימן בתחילת העונה את הפועל חיפה. השני בעל הסיכויים הוא מאמנה הרוסי של הפועל באר שבע ויטאלי סבצ'נקו שלגביו קיבל הצוות במכבי תל אביב דעות חיוביות. בימים האחרונים נבדקות תכניותיו של סבצ'נקו לעונה הבאה; מאמנים נוספים ששמם מוזכר הם משה סיני וניסים בכר.

כמה משחקני הקבוצה פנו בימים האחרונים ליו"ר מודי פלד וביקשו לפתוח במו"מ על תנאי שכרם לעונה הבאה. פלד דחה את כל הבקשות. הוא הודיע, כי רק בתום העונה ולאחר שימונה מאמן לקבוצה יתחילו לדון עם השחקנים על תנאי שכרם לעונה הבאה.
אשר גולדברג

הפועל חיפה: מלבד טלקר ואהרוני כולם כשירים

הפועל חיפה התאמנה אתמול למשחקה החשוב היום (16:00) נגד מכבי עירוני אשדוד. מלבד עופר טלקר ואיתן אהרוני, שייעדרו בגלל כרטיסים צהובים, כשירים כל שאר השחקנים למשחק. הקבוצה התכנסה אמש בבית מלון ותשהה בו עד למשחק.
רוני ברנשטיין

ח"כ מגע יעלה בועדת הכנסת את פרשת מורדוב

ח"כ דוד מגע (ליכוד) מתכוון להעלות בישיבת ועדת הספורט של הכנסת את פרשת האירועים סביב המשחק, ואחריו, שבין בית"ר תל אביב לבין הפועל צפריירים חולון, וכן את ההאשמות בדבר שיפוטו של סבי אלנקוה במשחק. יו"ר בית"ר ת"א, בן ציון מורדוב, שהוזמן לדין משמעתי אמר, כי ברצונו להתייצב בפני הועדה עם עורך דין.
אשר גולדברג

הפועל פתח תקוה: מוטי קקון סיים את העונה

מוטי קקון, חלוץ הפועל פ"ת, סיים את העונה. קקון הסיר ביום רביעי את הגבס מרגלו, אך בצילום חוזר התברר שהשבר ברגלו לא התאחה. היא קובעה למשך חודש נוסף. משמעות הדבר שקקון סיים את העונה.
אשר גולדברג

אראל: טייבה תארח את שמשון בדליית אל כרמל

היום יוחלט בהתאחדות לכדורגל היכן יהיה המשחק של הפועל טייבה נגד שמשון תל אביב, במחזור ה־27 בליגה הארצית בכדורגל – וזאת בגלל עונש הרחקה של טייבה. תחילה היתה כוונה לקיים את המשחק בכפר קאסם, אך ההתאחדות התנגדה. אמש אמר מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל יעקב אראל, כי נכון לאמש יש כוונה לקיים את המשחק בדליית אל כרמל, אלא שקבוצת שמשון מתנגדת לכך.
משה הרינגעס

נבחרת צה"ל – קרית שמונה 2–4 במשחק ראווה למען תושבי הצפון

משה סיני, אבי כהן, צביקה פיק, שלום רוקבן ואורי מלמיליאן חיזקו את הקבוצה מהצפון

מאת שלומי ליה

במשחק ראווה חגיגי שהיה אתמול בקרית שמונה, ניצחה נבחרת צה"ל נבחרת מחוזקת של קרית שמונה 2–4 (1–2). במשחק שנערך למען תושבי הצפון חיזקו את קרית שמונה אורי מלמיליאן, משה סיני, אבי כהן, צביקה פיק ושלום רוקבן. בנבחרת צה"ל שיחקו אלון מאיה, אפיר קופל, אלי אברבנל, רון נחמן, חיים תג'ג' ואחרים.

את נבחרת צה"ל אימן הצוות המקצועי של מכבי תל אביב, בראשות המאמן אברהם גרנט ועוזרו עמנואל אפיר. את נבחרת קרית שמונה אימן מאמן עירוני אשדוד יהושע פייגנבוים.

במחצית הראשונה, כאשר מלמיליאן וסיני שיחקו בנבחרת הכוכבים, הם הוכיחו את המוניטין שרכשו, כאשר היו כדורגלנים פעילים, וקרית שמונה לא נפלה ברמתה מנבחרת צה"ל. בהמשך, ככל שחלפו הדקות, החל הכושר הגופני להשפיע ונבחרת צה"ל לחצה על שער קרית שמונה.

השערים לנבחרת צה"ל: רון נחמן, אלי אברבנל, שער עצמי ובזוני. לקרית שמונה: מאיר בן מרגי וקולוס פרז.

בסיום המשחק אמר מאמן נבחרת צה"ל, אברהם גרנט: "מטרת המשחק היתה לתת כמה שעות של נחת לישובי הצפון שלא קל להם בזמן האחרון. התוצאה במשחק היא משנית. מי שבא לראות את המשחק ראה שהשחקנים לא זילזלו ולכן התפתח משחק כדורגל טוב".

מאמן קרית שמונה מתוקנת, יהושע פייגנבוים אמר: "היה משחק טוב ואני שמח להיות שותף לאווירה זו ביום העצמאות. זה היה כיף ואני מוכן לחזור עליו כל שנה".

טבלת הליגה הלאומית

.1	מכבי ת"א	26	25–52	53
.2	מכבי חיפה	26	28–59	51
.3	באר שבע	26	33–45	43
.4	בית"ר ירושלים	26	30–39	40
.5	הפועל ת"א	26	26–33	40
.6	הפועל פ"ת	26	32–38	39
.7	צפריירים חולון	26	47–42	35
.8	מכבי פ"ת	26	34–34	32
.9	בני יהודה	26	39–38	32
.10	בית"ר ת"א	26	52–40	30
.11	עירוני ראשל"צ	26	37–33	29
.12	מכבי הרצליה	26	43–38	28
.13	הפועל חיפה	26	45–38	28
.14	בית שאן	26	43–33	28
.15	מכבי נתניה	26	46–29	26
.16	עירוני אשדוד	26	47–36	25

טבלת הליגה הארצית

.1	מכבי יפו	26	29–35	48
.2	הפועל בת ים	26	32–39	39
.3	הכח רמת גן	26	28–34	38
.4	קרית גת	26	31–36	38
.5	הפועל טייבה	26	19–21	37
.6	הפועל אשדוד	26	33–41	36
.7	כפר סבא	26	31–39	36
.8	הפועל ר"ג	26	29–30	36
.9	מכבי יבנה	26	30–30	36
.10	נס ציונה	26	33–35	35
.11	הפועל ירושלים	26	33–38	33
.12	הפועל חדרה	26	29–29	30
.13	קרית שמונה	26	36–23	30
.14	הפועל אשקלון	26	39–27	28
.15	הפועל לוד	26	41–24	28
.16	שמשון ת"א	26	41–30	26

משחקי השבת בלאומית

● מכבי הרצליה – מכבי ת"א
הרצליה, 15.45. חיים ליפקוביץ'
● ראשון לציון – מכבי חיפה
הרצליה, 18.00. איל צור
● הפועל ת"א – צפריירים חולון
בלומפילד, 16.00. חנן מרגנב
● בית"ר י-ם – מכבי נתניה
טדי, 16.30. יעקב בן חמו
● בני יהודה – הפועל פ"ת
בני יהודה, 17.00. מאיר לוי
● הפועל חיפה – עירוני אשדוד
שישי, ק. אליעזר, 16.30. י. בן יצחק
● מכבי פ"ת – בית"ר ת"א
פתח תקוה, 17.00. סהיל ראזי
● הפועל בית שאן – באר שבע
בית שאן, 17.00. עמית קליין

משחקי השבת בארצית

● הפועל ר"ג – מכבי יפו
מכתש, 17.00
● קרית שמונה – כפר סבא
קרית שמונה, 17.00
● הפועל לוד – נס ציונה
לוד, 17.00
● הפועל אשקלון – הפועל אשדוד
אשקלון, 17.00
● הפועל ירושלים – הפועל חדרה
שישי, טדי, 16.30
● הפועל טייבה – שמשון ת"א
שישי, דליית אל כרמל (ודיות), 17.00
● הפועל בת ים – קרית גת
בת ים, 17.00
● מכבי יבנה – הכח רמת גן
שישי, יבנה, 16.30

משחקי סוף השבוע בליגה א'

משחקי סוף השבוע במחזור ה־27, מחוז צפון: מכבי עפולה – בני נצרת עילית, מכבי עוספיה – כפר קנא, טירת הכרמל – מכבי עכו, הפועל עכו – בני סכנין, מכבי תמרה – גבעת אולגה, מכבי חדרה – מכבי שפרעם, אום אל פאחם – אחי נצרת.

מחוז דרום: בית"ר באר שבע – באר יעקב, הפועל מרמורק – כפר שלם, קרית מלאכי – רמת עמידר, הפועל מרכזים – אור יהודה, קרית אונו – הפועל ירוחם, הפועל יהוד – דליית אל כרמל, לורוס חולון – מכבי שעריים, צעירי יפו – בית"ר רמלה.

המשלחת דיווחה: עלינו לדירוג 8–1 אבל הכדורעפניות הגיעו ל־9–13

ראשי נבחרת הנשים של ישראל המופיעה בטורניר האביב באוסטריה לא ידעו את התקנון ומזכיר איגוד הכדורעף העביר דיווח שגוי לתקשורת

מאת אריה ליבנת

פרשיית דיווח מוטעה וטענה לאי הגינות ספורטיבית, השנייה בשנה האחרונה, התגלתה ביומיים האחרונים סביב נבחרת הנשים בכדורעף.

הנבחרת שמשתתפת השבוע בטורניר האביב באוסטריה ניצחה ביום שלישי 2–3 את אסטוניה במשחק דרמטי (23–21) במערכה הקובעת. ראש המשלחת ויקטור טל דיווח למזכיר האיגוד צבי שגב על הניצחון הגדול, והשניים חשבו שהנבחרת עלתה לבית הדירוג 1–8. שגב אף דיווח על כך לעיתונות, שטרחה לפרסם בצורה בולטת את ההישג הגדול. בעוד הנבחרת הישראלית שמחה על ההישג הפתיעה צרפת את פולין וסיימה במקום השני בטבלת הבית, לפני ישראל (בזכות הפרש מערכות עדיף), ולפני שהתברר לנבחרת ישראל שמבית ג', אליו היא שובצה, עולות רק שתי הראשונות.

בטורניר שהשלב המוקדם שלו היה בוולפסבורג והשלב הסופי בוינה, משתתפות 13 נבחרות. לבתים א' וב' שובצו ארבע נבחרות, ולבית ג' – שובצו חמש, כולל ישראל. ראשי הנבחרת וראשי האיגוד בארץ חשבו שמבית ג' (ומאחד הבתים הנוספים) תעלה גם הנבחרת שתסיים שלישית, אולם המארגנים הודיעו שמהבתים הקטנים יעלו 3 מ־4 הראשונות.

כך יצא שיוון וסלובקיה שסיימו במקום ה־3 בבתים א' וב' בהתאמה, עם ניצחון אחד ושני הפסדים עלו לבית 1–8, בעוד ישראל שדורגה במקום ה־3 בבית ג', אחרי שלושה ניצחונות (על צרפת, על אסטוניה ועל סלובקיה) והפסד אחד (לפולין) נסעה לוינה, כדי להשתתף בבית 9–13.

בית ג'

.1	פולין	4	3–10	7
.2	צרפת	4	5–11	7
.3	ישראל	4	7–9	7
.4	אסטוניה	4	9–6	5
.5	סלובקיה	4	12–0	4

ראשי הנבחרת שלחו מכתב מחאה ותלונה על הסדר זה. בנבחרת טוענים שפולין מכרה את המשחק לצרפת. "ההוכחות" של ישראל לכך הן שעוזר מאמן צרפת הוא פולני, ושפולין נוצחה בידי צרפת בתוצאה שהתאימה בדיוק גם לה. פולין החזקה נוצחה 3–1 ונשארה ראשונה. הפסד חלק (0–3) היה מעלה את צרפת למקום הראשון, שמקנה עדיפות להמשך המאבק בבתים 1–8.

את ראשי הנבחרת לא ניתן היה להשיג אמש. הן פתחו את ההופעה בבית 9–13 בניצחון, 3–1 (11–15, 15–13, 9–15, 5–15) על שוויץ. מזכיר האיגוד צבי שגב אמר: "נבדוק את הנושא, כי הוא חמור מאוד. יש פה משהו לא ספורטיבי. נבדוק בסיוע של גבי לוטן (שופט) וגבי קראוס (חבר הנהלה, ויו"ר איגוד שופטי הכדורסל), אם מארגני הטורניר הרגו מהתקנות. אני מאמין שהבנות יסיימו את הטורניר במקום ה־9 עם הפסד בודד וזו תהיה בושה וכלימה".

● הנבחרת לא ידעה את תקנון הטורניר לפני תום השלב הראשון?

צבי שגב: "התקנון לא מופיע מצב בו בבית אחד יש חמש נבחרות. הנבחרות היו אמורות להתחלק לארבעה בתים, אך הונגריה פרשה, ושינתה את מבנה הטורניר. האוסטרים הבטיחו לשלוח לנו את הבולטין החדש של האליפות, אבל עד היום לא קיבלנו אותו. אם היינו יודעים כמה נבחרות עולות יכולנו לבדוק את תקינות התוצאות".

● אם לא ידעתם את התקנה, לפי מה דיווחתם שהנבחרת עלתה לדירוג 1־8?

"יצאנו מתוך הנחה שבבית שלנו יעלו שלוש נבחרות, וגם היינו אופטימיים שפולין תנצח את צרפת".

● נבחרת הגברים נחלה שלשום הפסד שלישי בטורניר האביב שנערך בפורטוגל, 3–0, בידי דנמרק. הנבחרת תתמודד הערב (18.00) נגד ליטא, בשבת (21.00) נגד ספרד המארחת עד כה, וביום ראשון (11.30) נגד סלובקיה.

אתלטיקה: המחזור השני באליפות לאגודות ייערך מחר

המחזור השני באליפות ישראל לאגודות אתלטיקה ייערך מחר ב־16.00. במרכז התחרות המירוץ ל־200 מטר גברים בו יאבקו על הבכורה שיאן ישראל איתי אילתו, אלוף ישראל אשתקד כפיר גולן, והעולה החדש מרוסיה דימיטרי קליגר, שניצח במירוץ הראשון שבו השתתף בישראל (400 מטר) במחזור הראשון לפני שבועיים.

מקצועות אחרים שעשויים לספק מתח עניין: קפיצה לרוחק – מארק מליסוב יתמודד ברוגל נתום, שחזר בחודש האחרון לפעילות לאחר פציעה; יידוי פטיש – איגור גילר ינסה לשבור את שיא הישראלי 65.30 מ'.
אריה ליבנת

● קווינס פארק ריינג'רס הצטרפה לקבוצות וליידס המעוניינות לרכוש את מול באסקין.

דינו באג'יו העניק לפארמה מקדמה בגמר גביע אופ"א – 1–0 על יובנטוס

הבקיע את שער הניצחון במשחק הראשון. הגומלין ב־17 במאי בסן סירו

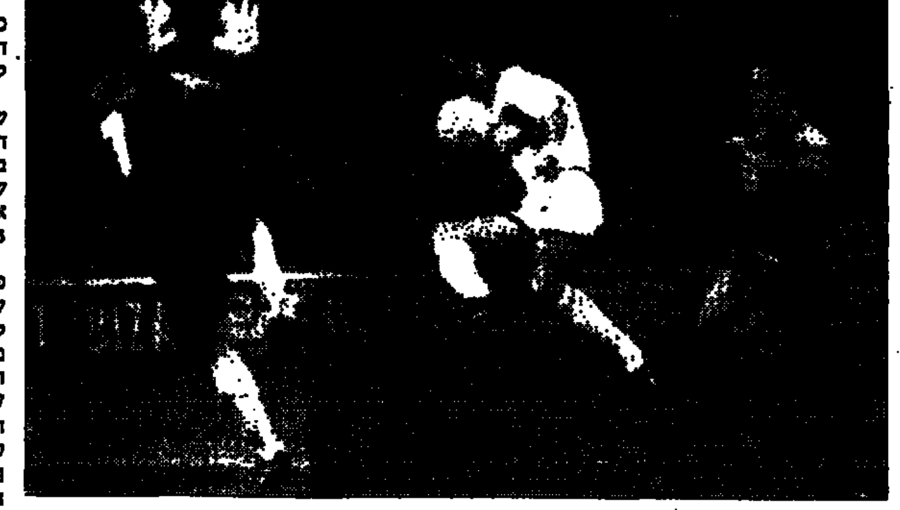

תצלום: אי־פי
דינו באג'יו (במרכז) מכניע בבעיטה מהאוויר את שוער יובנטוס, בגמר הראשון בגביע אופ"א

פארמה ניצחה שלשום 0–1 את יובנטוס במשחק הראשון בגמר גביע אופ"א. הגומלין יהיה באיצטדיון סן סירו במילאנו, לשם העבירה יובנטוס את הבית שלה, ב־17 בחודש.

שתי הקבוצות המובילות את הליגה באיטליה, שייפגשו גם בגמר הגביע האיטלקי, שיחקו היטב וקצב המשחק היה מהיר מאוד. תוצאת המשחק נקבעה כבר בדקה ה־5 בבעיטת יעף של דינו באג'ו.

יובנטוס הגיבה בהתקפות רבות, אבל פאבריציו ראוונלי ורוברטו באג'ו החמיצו. למרות זה, נראה שיובנטוס עמדה במשימתה כשספגה הפסד מזערי.

שני שחקנים, אחד מכל קבוצה, לא יופיעו בגומלין בגלל שספגו כרטיס צהוב שני במפעל: דידייה דשאן מיובנטוס ואנטוניו בנארינו מפארמה.

בסיום התלונן מאמן יובנטוס על שיפוטו של הספרדי לופז ניאטו, וטען כי פסיקותיו קיפחו את קבוצתו. לעומתו, טען מאמן פארמה, נביו סקאלה: "חמישה משחקני ספגו כרטיסים צהובים".

● בלגיה (משחק ראשון בחצי גמר הגביע). אנדרלכט – אקרן 2–0, אאלסט – פ.צ. ברוז' 0–0.

● יורגן קלינסמן, חלוץ טוטנהאם, הודיע כי יחליט על עתידו בשבועיים הקרובים.

מילאן תוכל לארח את פוג'יה בסן סירו

רומא (רויטר). התאחדות הכדורגל של איטליה התירה אתמול למילאן לקיים את משחק הבית הקרוב שלה בליגה נגד פוג'יה באיצטדיון סן סירו.

ההתאחדות הקלה בעונש שהטילה על מילאן בעקבות רציחתו של אוהד גנואה לפני המשחק בין הקבוצות ב־29 בינואר. ההתאחדות החליטה להכפיל את הקנס המקורי שהוטל על מילאן ל־82,900 דולר.

90 דקות לרוזנטל בתיקו 3–3 של טוטנהאם בניוקאסל

מאת גיורא גורמן

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). רוני רוזנטל שותף 90 דקות במשחק התיקו של טוטנהאם בניוקאסל.

המשחק היה מרתק מאוד, כשניוקאסל עלתה כבר בדקה ה־10 ליתרון 0–2 משערים של קית' גילספי (7) ודארן פיקוק.

טוטנהאם הגיבה בשלושה שערים תוך ארבע דקות: בדקה ה־22 מסר רוזנטל לניק בארמבי, בדקה ה־24 קבע יורגן קלינסמן שיוויון ובדקה ה־26 העלה דארן אנדרטון את טוטנהאם ליתרון 2–3.

בדקה ה־54 הורחק הצ'כי פאבל סרניצ'ק מניוקאסל אחרי שהכשיל ברחבה את בארמבי. קלינסמן בעט את כדור העונשין מ־11 מטר, ומייק הופר, השוער המחליף של ניוקאסל, הדף בכבוד בהראשונה בכדור. בדקה ה־65 ספג קולין קאלדרווד מטוטנהאם כרטיס צהוב שני, והורחק. פיטר בירדסלי קבע את השיוויון בדקה ה־70.

מצבה של קריסטל פאלאס התחמר בתחתית, אחרי שהפסידה 3–1 במשחק חוץ בסאות'המפטון. מאתיו לה טיסייה הבקיע כבר אחרי 38 שניות לסאות'המפטון. הסטון קבע 0–2 בדקה ה־10. סאות'גייט צימק בדקה ה־27, ולה טיסייה חתם את התוצאה בדקה ה־86.

שאר התוצאות: אסטון וילה – מנצ'סטר סיטי 1–1; אוורטון – צ'לסי 3–3; ווסטהאם – ק.פ.ר. 0–0; ארסנל – ווימבלדון 0–0.

● פאריס סן ז'רמן זכתה שלשום בגביע הליגה הצרפתי, אחרי ניצחון 0–2 בגמר במשחק נגד באסטיה. הניצחון הבטיח לפן ז'רמן הופעה בגביע אופ"א בעונה הבאה.

● הולנד. מאסטריכט – אייאקס אמסטרדם 0–3.

هكذا من الأصل

ספורט

סמואל פרש מראלי קורסיקה

בגלל תקלה טכנית בגל ההינע הקידמי. לפני שפרש דורג הנהג הישראלי רביעי בקבוצה N

מאת יעקב צלאל

ראס סמואל פרש ביום רביעי מראלי קורסיקה עוד ביומו הראשון מבין שלושה. סמואל פרש בקטע המיוחד, השביעי מבין שמונה באו־תו יום, בעקבות תקלה טכנית. גל ההינע הקידמי במכונית הפורד אסקורט קוסוורת נשבר וקרע את הברגים המחברים אותו לתיבת ההילוכים. סמואל שסבל מבעיות טכניות כמעט מתחילת הראלי דו־רג אחרי 5 הקטעים המיוחדים הראשונים במקום הרביעי בקבוצה N.

הראלי החל עבור סמואל ברגל שמאל כבר ביום שלישי, כשהוא עשה תאונה קלה עם מכוניתו בנסיעת אימון. התאונה היתה כבר בתחילת הנסיעה וסמואל נאלץ לדחות את שלב הברכת המכונית לראלי עצמו.

"אחרי תחילת המירוץ עברו שני קטעים עד שהתרגלתי למכו־נית", סיפר סמואל, "וכשהתחיל ללכת בסדר נפל הלחץ במשאבת דלק והמכונית התחילה לקרטע. בין הקטע השלישי לרביעי לא היה זמן להחליפה והיא הוחלפה רק בין הקטע החמישי לשישי".

אבל נקודת השבירה של סמואל, או של מכוניתו ליתר דיוק, הי־תה בקטע השישי כשגל ההינע הקדמי נקרע. לא ניתן היה להחליפו וסמואל יצא לקטע השביעי עם הנעה אחורית בלבד ואחרי קילומטר אחד פרש. "זה הספיק למכונית והספיק גם לי", סיכם סמואל את הראלי. "זה היה מסוג המירוצים שלא הלך בהם שום דבר".

להערכתו של סמואל מאחר שזהו ראלי קשה מאד פיזית למכונית ומאחר שלוח הזמנים שלו הוא לוחץ ביותר, מה שחסר לו הוא עוד צוותי שירות לפזר לאורך המסלול. לרשותו של סמואל עמדה רק משאית שירות אחת. פרט לכך לפורד יש בעיה של אמינות במירוץ קשה כל כך ומכל מכוניות פורד בקבוצה N נותרה רק אחת בסיום היום הראשון של הראלי.

סמואל אמור לשוב לישראל בתחילת השבוע הבא. תוכניותיו לע־תיד אינן ברורות אבל יתכן שהוא יחזור להתחרות באליפות צרפת בקבוצה A בסיוע סובסידיה של ממשלת צרפת וחברות שיתמכו בו.

יונייטד תנסה לצמק ביום ראשון את הפער בצמרת לשתי נקודות

תארח את שפילד וונסדיי. המוליכה בלקבורן תשחק ביום שני במגרשה נגד וסטהאם

מנצ'סטר יונייטד תנסה לצמק את הפער בינה לבין מוליכת הלי־גה האנגלית, בלקבורן רוברס, לשתי נקודות אם תנצח בביתה את שפילד ונסדיי ביום ראשון. ביום שני תארח בלקבורן את וסטהאם.

מנצ'סטר יונייטד תחסר את הקפטן שייעדר ממשחקי הקבוצה עד סיום העונה, אחרי שעצב בגבו נפגע באימון.

במשחקי הליגה בשבת ינסו נוריץ' וקריסטל פאלאס לנצח את יריבותיהן ולמנוע ירידה לליגה הראשונה (לידס תארח את נוריץ' ופאלאס תארח את וסטהאם).

שאר המשחקים: אסטון וילה – ליוורפול; קריסטל פאלאס – וסט־האם; אברטון – סאות'המפטון; איפסוויץ' – קובנטרי; לידס – נו־ריץ'; לסטר – צ'לסי; נוטינגהאם – מנצ'סטר סיטי; ק.פ.ר. – טוטנהאם.

● גרמניה. משחק העונה בגרמניה ייערך ביום ראשון בין השניה בטבלה, הדר ברמן, למוליכה, בורוסיה דורטמונד. הערב: פרייבורג – קייזרסלאוטרן; ואיסבורג – מינכן 1860. בשבת: באיירן לוורקוזן – המבורג; קרלסרואה – שאלקה; באיירן מינכן – באייר אורדינגן; דינמו דרזדן – שטוטגרט; בוכום – איינטרכט פרנקפורט; מנשנגלדבאך – פ.צ. קלן.

● צרפת. נאנט – מונאקו; סושו – ליון; רן – פאריס סן ז'רמן; מונפליה – קאן; סט. אטיין – ליל; לה האבר – אוקזר; לנס – מץ; שטרסבורג – באסטיה; מארטיג – ניס; בורדו – קן.

● ספרד. דפורטיבו לה קורוניה תארח בשבת את ברצלונה. ריאל מדריד תארח ביום ראשון את ריאל סוסיאדאד.

● סקוטלנד. אברדין – דאנדי יונייטד; היברניאן – הארטס; מאת־רוול – קילמרנוק; פארטיק – פאלקירק. ביום ראשון: סלטיק – גלאז־גו ריינג'רס.

ביאנקי הארוך חוזהו באינטר

מילאנו (איי־פי). אוטאביו ביאנקי, מאמן אינטר מילאנו, האריך את חוזהו בקבוצה לעונה נוספת עד יוני 1996. כך הודיעה שלשום הנה־לת הקבוצה.

מאסימו מוראטי, נשיאה החדש של הקבוצה, תמך בהארכת חוזהו של המאמן בן ה־51.

וים יונק, שחקנה ההולנדי של הקבוצה, עבר מאינטר לפ.ס.ו. איי־נדהובן. הקבוצה ההולנדית החתימה את השחקן לחוזה של ארבע שנים, ותשלם למועדון האיטלקי 3.8 מיליון דולר.

● טומי סוונסון, מאמן נבחרת שוודיה בכדורגל, הודיע אתמול כי הוא דוחה את הצעת אתלטיק בילבאו מספרד לשמש כמאמנה. סוונסון הודיע גם, כי יישאר בתפקידו עד סיום משחקי אליפות אי־רופה לאומות באנגליה 1996. בילבאו הציעה בתחילת השבוע לסוו־נסון מיליון דולר לעונה.

תיקו ביתי 2–2 לא מנע עליית סארספילד לרבע גמר ליברטדורס

משחקי הגומלין בשמינית גמר גביע הליברטדורס נערכו אתמול לפנות בוקר בדרום אמריקה. מחזיקת הגביע, ולז סארספילד מארגנטינה, סיימה את משחק הבית שלה נגד אינדפנדיינטה בתיקו 2–2, ועלתה לשלב הבא כשניצחה בסיכום 5–2.

שאר התוצאות (הקבוצות המודגשות העפילו לרבע הגמר): פאל־מייראס – בוליוואר (בוליביה) 3–0 (1–3); פניארול (אורוגוואי) – אתלטיקו נסיונאל (קולומביה) 3–1 (2–6); גרמיו – אולימפיה (פארא־גוואי) 2–0 (0–5); סרו פורטניו (פאראגוואי) – אמלק (אקוואדור) 0–2 (אמלק ניצחה 5–4 בבעיטות 11 מ'); מילונאריוס (קולומביה) – אליאנזה (פרו) 0–2 (1–3); ריבר פלייט – אוניברסידאד קאתוליקה (צ'ילה) 1–3 (3–4).

שידורי הטלוויזיה

יום שישי

ערוץ הספורט

8.30 כדורסל מספרד; 10.00 כדורגל: נבחרת צה"ל – נבחרת מכבים; 12.00 כדורגל מארגנטינה; 13.30 כדורגל מספרד; 15.00 האבקות; 16.00 בשידה; 17.00 פוטבול מנוריאל; 17.30 כדורסל מספרד; 18.30 יומן בינלאומי; 19.30 חמש על האש; 20.00 קיקבוקס; 20.50 כדורגל: המשחק הראשון בגמר; 22.00 כדורגל אירופי; 23.00 כדורגל מאנגליה.

יורוספורט

13.00 טניס – רבע גמר טורניר מדריד; 19.00 קאראטה: שידור ישיר מהלסינקי של אליפות אירופה לנוער.

שבת

ערוץ 2

12.30 בעיטת פתיחה; 17.55 כדורגל, שידור ישיר: הפועל ראשל"צ – מכבי חיפה; 21.05 הדקה ה־91.

ערוץ הספורט

9.00 טניס שולחן; 9.30 כדורגל מספרד; 11.00 פוטבול מנוריאל; 11.30 כדורגל אנגלי; 12.30 כדורגל אירופי; 13.30 יומן בינלאומי; 14.30 כדורגל – מסידרת הגמר; 15.30 קפיצות ראווה על סוסים; 16.00 סנוקר – ה"אירידיש מאסטרס"; 17.00 כדורסל ספרדי; 18.00 רוגבי עולמי; 18.30 אליפות ישראל לנוער בקארטה; 19.00 האבקות; 20.00 בשידה; 21.00 כדורסל מספרד; 22.00 כדורגל, תקציר: מכבי הרצליה – מכבי ת"א; 23.00 פוטבול מנוריאל; 23.30 כדורגל מארגנטינה.

סמארטספורט

7.00 כדורסל, שידור חוזר: שיקאגו – שארלוט.

ספורט

22.00 כדורגל מהליגה הספרדית.

סן אנטוניו, אינדיאנה ופיניקס עלו לחצאי הגמר האיזוריים עם מאזן 3–0

שיקאגו עלתה ליתרון 1–2 בסיבוב הד1 נגד שארלוט בניצחון 103–80. מייקל ג'ורדן קלע 25 נקודות

מייקל ג'ורדן (משמאל) מחפש דרך לעבור את שומרו טיירון בוגס

דנוור (רויטר). סן אנטוניו ספאר־רס, הקבוצה בעלת המאזן הטוב באן.בי.איי. בעונה הסדירה, העפי־לה שלשום לחצי גמר המערב אח־רי שהשלימה ניצחון 3–0 בסידרה על דנוור נאגטס, כשגברה עליה 99–95.

דייל אליס מדנוור קבע שוויון 93–93 בסל מטווח השלוש, 37 שניות לסיום המשחק. צעד וחצי של שון אליוט, 32 שניות מסיום המשחק, העלה את סן אנטוניו לי־תרון אותו לא שמטה עד הסיום. הוא גם דייק בשלוש מארבע קלי־עות עונשין בשניות הסיום, והו־ריד ריבאונד, 2.7 לסיום המשחק.

אליוט סיים את המשחק עם 18 נקודות (14 מ־16 מקו העונשין). איוורי ג'ונסון ודייויד רובינסון תרמו 24 נקודות כל אחד. בסיום אמר אליוט: "זה היה משחק קשה מאד. ידענו שהם ילחצו, והם עשו את זה בסיום. לא נבהלנו מהם, ושיחקנו את המהלכים שלנו".

מאמן דנוור, ברני ביקרסטאף, הודח ברבע השני הקהל המקומי החל להשליך חפצים ומטבעות למגרש. מאמן סן אנטוניו, בוב היל, נפגע ממטבע ואמר: "זו האווירה העוינת ביותר שנקלעתי לה מעולם".

● אטלנטה הוקס – אינדיאנה פייסרס 105–89 (אינדיאנה ניצ־חה בסידרה 3–0). אינדיאנה היתה לקבוצה היחידה במזרח, שהעפילה לחצי הגמר האזורי בלי הפסד. רג'י מילר היה גיבור הניצחון עם 32 נקודות, 15 מהן ברבע השלישי בו הוכרע המשחק. אינדיאנה ניצ־חה בו 34–20, ולא שמטה את הי־תרון עד הסיום.

מארק ג'קסון הוסיף 19 נקודות ודיק סמיטס סיים עם 17 נקודות ו־14 ריבאונדים. "לא ציפיתי לנ־צח את הסידרה בשלושה משחקים. קיוויתי לנצח בסידרה, ואני מרו־צה מאד", אמר בסיום מאמן אינ־דיאנה, לארי בראון.

מוקי בליילוק בלט באטלנטה עם 20 נקודות, בהם חמישה סלים מטווח השלוש. "נלחמנו בהם, התשנו אותם אבל הם עמדו בזה", אמר בסיום מאמן אטלנטה, לני וילקנס.

● פורטלנד טרייל־בלייזרס – פיניקס סאנס 109–117 (פיניקס ניצחה בסידרה 3–0). פיניקס הש־לימה עונה בה ניצחה שמונה פע־מים את פורטלנד ללא אף הפסד. צ'ארלס בארקלי סחף את קבוצתו לחצי הגמר האזורי עם 47 נקודות ו־12 ריבאונדים.

בארקלי דייק ב־16 מ־26 קלי־עות השדה שלו, והוסיף 11 מ־13 קליעות העונשין. בסיום אמר: "ני־סינו לעשות כל שביכולתנו לסיים את הסידרה. לא רצינו לה־משיך להיות בפורטלנד עד יום שבת".

רוד סטריקלנד בלט בפורטל־נד, שתעבור לשחק בעונה הבאה באולם חדש "רוז גארדן" המכיל 21,700 מקומות במקום ב"ממוריאל קוליסאום" שהכיל רק 12,888 מקומות, עם 21 נקודות. קליף רובינסון הוסיף 19 נקודות. זו העונה השלישית ברציפות, שפורטלנד הודחה בסיבוב הראשון של הפלייאוף.

● שיקאגו בולס – שארלוט הורנטס 103–80 (שיקאגו מובי־לה 1–2 בסידרה). טוני קוקוץ', שלא שיחק היטב במשחק השני בסידרה, סיים את המשחק עם 22 נקודות, 14 מהן ברבע השלישי. מייקל ג'ורדן הוסיף 25 נקודות, וסקוטי פיפן תרם 14 נקודות, תש־עה אסיסטים וחמישה ריבאונדים.

שיקאגו סיימה את המחצית במהלך 14–3, והובילה 50–42. ברבע השלישי הכריעה את המש־חק. בשכסיומו הובילה שיקאגו 84–60.

אלונזו מורנינג, שהצטיין במשחק השני בסידרה, קלע רק 13 נקודות (2 מ־9 מהשדה). לארי ג'ו־נסון קלע 22 נקודות לשארלוט. המשחק הרביעי בסידרה נערך לפנות בוקר בשיקאגו.

● בוסטון סלטיקס – אורלנדו מג'יק 77–82 (אורלנדו מובילה 1–2 בסידרה). אורלנדו קלעה את שמונה הנקודות האחרונות במש־חק, ועלתה ליתרון בסידרה.

בשבת לפנות בוקר ייערך המשחק הרביעי בסידרה, וייתכן כי זה יהיה המשחק האחרון באו־למה האגדי של בוסטון – בוסטון גארדן.

ניק אנדרסון, שסיים את המש־חק עם 24 נקודות, השווה את התוצאה ל־77–77 בסל מטווח השלוש, 1.10 דקות לסיום המש־חק. שאקיל אוניל הטביע את הכ־דור, 28 שניות לסיום המשחק, והעלה את קבוצתו לית־רון. אנדרסון חתם את תוצאת המשחק בקליעות עונשין.

אוניל סיים את המשחק עם 20 נקודות ו־21 ריבאונדים, אבל קלע רק 6 מ־14 מקו העונשין. אנפרני הארדוויי תרם 16 נקודות, שמונה ריבאונדים, שבעה אסיסטים וש־לוש חסימות.

די בראון ודומיניק וילקינס קלעו 16 נקודות כל אחד לבוס־טון. בסיום אמר מאמן בוסטון, כריס פורד: "אנחנו רוצים לנצח במשחק הרביעי, ואחרי זה לנצח גם באורלנדו כדי שנמשיך לשחק בבוסטון גארדן".

יוסטון בסכנת הדחה

האלופה היוצאת, יוסטון רוק־טס, עלולה לסיים את העונה הנו־כחית כבר בשבת לפנות בוקר, אחרי שנוצחה בביתה 95–82 בידי יוטה ג'אז שמובילה 1–2 בסידרה.

קארל מלון בלט עם 32 נקודות ו־19 ריבאונדים ביוטה, שהכריעה את המשחק במהלך 12–0 ברבע הרביעי. 6 דקות לסיום המשחק קלע קלייד דרקסלר סל, שצימק את התוצאה ל־78–81 ליוטה. בח־מש הדקות הבאות לא הצליחה יו־סטון לקלוע, ויוטה ניצחה במשחק.

"משחק ההגנה שלנו ברבע הר־ביעי היה המפתח לניצחון", אמר בסיום המשחק מאמן יוטה, ג'רי סלואן. עוד בלטו ביוטה: דייויד בנואה 14 נקודות ו־10 אסיסטים; ג'ון סטוקטון 13 אסיסטים.

אקים אולאג'ואן בלט ביוסטון עם 30 נקודות ועשרה ריבאונדים. קני סמית הוסיף 20 נקודות, וק־לייד דרקסלר סיים עם 17 נקו־דות. בסיום אמר מאריו אלי מיוסטון: "כבר היינו בעמדות פי־גור. אם נרצה, ננצח בשבת".

ורנון מקסוול, שחקן יוסטון, שוחרר לפי בקשתו ממשחקי הק־בוצה בסידרה זו בגלל בעיות אישיות.

דל האריס מאמן העונה

אינגלווד, קליפורניה (איי־פי). דל האריס, מאמן לוס אנג'לס לייקרס, זכה שלשום בתואר מאמן העונה באן.בי.איי. בבחירה של עי־תונאים ושדרים המסקרים את הליגה.

האריס קיבל 62 קולות מ־105 אפשריים, והקדים את מייק פראטלו מקליבלנד קאבאלירס שקי־בל 15 קולות. בוב היל מסן אנטוניו ספארס קיבל 12 קולות, ג'רי סלואן מיוטה ג'אז 5 ודיק מוטה מדאלאס מאבריקס 5.

לוס אנג'לס לייקרס ניצחה העונה ב־15 משחקים יותר מאשר בעונה שעברה, והעפילה לפליי־אוף אחרי היעדרות של שנה.

האריס, בעל מאזן 380–375, הוא המאמן השלישי בתולדות הלייקרס שזוכה בתואר. הקדימו אותו ביל שרמן ב־1972 ופט ריי־לי ב־1990.

סטאין – כישרון אתיופי תוצרת ישראל

איילה סטאין לא היה ספורטאי באתיופיה. כשעלה לארץ התיישב במושב ליד עכו, גר בקרוואן, התפרנס מגננות. הוא ניסה לחקות את הרץ האתיופי דניאל דסטה, התגלה כרץ מצטיין למרחקים ארוכים, ניצח בכל 15 התחרויות האחרונות בהן השתתף ולדברי מאמנו יאיר קרני הוא נחשב כיום לאחד מ־30 הרצים הטובים ביותר בעולם. עכשיו הוא חולם על הופעה באולימפיאדת אטלנטה ב־1996

מאת אריה ליבנת

איילה סטאין. בלובליאנה ינסה להשיג את המינימום האולימפי

עונת האתלטיקה החדשה עדיין בחיתוליה, אבל כבר עכשיו קל להצביע על האתלט שעשה את ההתקדמות הגדולה ביותר לעונה שעברה ושטובים סיכוייו להיבחר לאתלט השנה: הרץ למרחקים, איילה סטאין, שזכה בכל 15 התחרויות האחרונות בהן השתתף.

בסוף החודש ימלאו ארבע שנים לעליית סטאין ומשפחתו (אשה ו־4 ילדים) מאתיופיה. גילו של סטאין לא ברור. לטענתו, גם לפי רישומי איגוד האתלטיקה, הוא בן 40. לפי דעות אחרות, בהן דעת מאמנו יאיר קרני, הוא רק בן 32. עם עלייתו לארץ התיישב במושב הצורית יסף ליד עכו, שם עבד למחייתו בגננות וגר בתנאי קרוואן קשים.

באתיופיה הוא לא השתתף בפ־עילות ספורטיבית, אבל כששמע על הרץ הצעיר דניאל דסטה, שע־לה גם הוא מאתיופיה, החל גם הוא לחשוב בהדרגה על תחרויות ריצה.

באוקטובר 1992 התקבל סטאין לאגודה המפוארת (לפחות בעבר) הפועל סולם צור, שם גילה ניצנים של הצטיינות. אבל תיכנון עבודה לקוי, וגם יחסים מעורערים עם האגודה ועם מאמנו אנטוניו סנטו־רו, מנעו ממנו הישגים.

סטאין מספר על תקופה זו: "היו בינינו מחלוקות מקצועיות ואישיות. לדוגמה: בקשתי למענק ממשרד הקליטה. האגודה קיבלה עבורי 1,000 שקל, אך סירבה לה־עבירם לידי, בגלל שנעדרתי שבועיים מאימונים. באגודה לא התחשבו בי, למרות שידעו שאש־תי חלתה באותם שבועיים, ואני נאלצתי לטפל בילדיי ולהתאמן לבד. לבסוף קיבלתי את הכסף רק בעבור 4 חודשים".

אחרי שנה בסולם צור ביקש סטאין לעזוב את האגודה, אך זו דרשה ממנו 6,000 שקל בעד השי־חרור. מאחר שלא היה לו כסף לש־לם נכנס להסגר. למזלו, קבע חוק ההסגר ותיקים, כי אתלט יכול להת־חרות בשנת ההסגר מבלי לייצג שום אגודה. וכך יכול היה סטאין להתחיל להתאמן בדצמבר 1993 אצל מאמן הפועל כפר סבא לריצ־ות ארוכות, יאיר קרני, ולהש־תתף העונה בתחרויות. בסיום העונה יתבקש לעבור לאגודה, אך כרגע עדיין אינו יודע במי לבחור. מאמנו קרני סבור שכפר סבא תתקשה לספק לו תנאים הו־למים ולכן יעדיף, אולי, את מכבי תל אביב.

קרני, הרץ למרחקים ארוכים המצליח של ישראל בכל הזמנים, זכה ב־23 תארים בארץ, הבולט בהם הזכייה במרתון ב־1981 עם שיא ישראלי, שנשבר רק 13 שנים אחר כך, בידי רב קרמר. להישגים בינלאומיים קרני לא הגיע. ההז־דמנות הגדולה נמנעה ממנו כאשר ישראל לא השתתפה באולימפיא־דת מוסקווה ב־1980, אחרי שעבר את המינימום למרתון.

גם כיום, בגיל 44, בו כבר עם אימון אתלטים מצטיינים כמו לולי לייבוביץ', דניאל דסטה ועדית בנתוכין צבי, ממשיך קרני להתח־רות במרתונים ולסיים בין המקו־מות 4 עד 6. קרני: "החניכים שלי צריכים לעבוד קשה כדי להשיג אותי".

נחזור לסטאין. מרגע שהחל להתאמן אצל קרני במכון וינגייט לא איחרו התוצאות לבוא. בין הישגיו הגדולים ניתן למנות שיא ישראלי במירוץ על כביש ל־10 ק"מ 28.57 דקות; שיא ישראלי במשותף עם דסטה מכפר סבא בריצת שעה ל־20 ק"מ (ריצה מיו־חדת שהתוצאה בידי קרני בה השופטים מודדים את זמן האתל־טים אחרי 20 ק"מ ואת מספר הק"מ בשעה שהם הספיקו); זכייה בחצי מרתון עין גדי שמהווה למ־עשה אליפות ישראל; זכייה באלי־פות ישראל במירוצי שדה.

קרני מספר על תחילת דרכו של סטאין: "בסולם צור הוא הש־תתף בשלושה מרתונים בשנה וב־תחרויות שלא התאימו לו. אחרי תקופה קצרה התברר לי שעדיף שיתמחה במירוצים למרחקים קצ־רים. תוך זמן קצר הוא הגיע להישגים מפתיעים, שהעלו את רמתו מבינונית לתודעת הכל. מבחינת היכולת הוא הכישרון הג־דול ביותר שהתגלה אי פעם באר־ץ ואני אומר זאת כאחד שנמצא בענף 28 שנה. הוא בחור חזק שעשוי מחומר טוב. דבר לא שובר אותו. פעם ניצח בשלוש תחרויות יום אחרי יום".

מזכיר איגוד האתלטיקה התב־קש לחוות דעתו על האתלט המצ־ליח החדש: "זכינו זמן רב עד שיגיע אחד האתלטים האתיופים לצמרת. [illegible] לרצים. אני מקווה שיגיע להישגים בינלאומיים. עם כל הכבוד למירו־צי כבישים – מרכז האתלטיקה על מסלול. איני רואה סיבה שהוא לא יצטיין גם במירוצי מסלול. הוא בחר במירוצי כביש בגלל סיבה כלכלית. הוא נמצא במצב כלכלי לא קל".

למרות הישגיו האחרונים, לא נשמע סטאין אופטימי להמשך. הבעיות הכלכליות מציקות לו מאוד, והוא אפילו שוקל עזיבת האימונים. אצבע מאשימה הוא מפנה כלפי איגוד האתלטיקה: "אף אחד לא מוכן לעזור לי כלכ־לית, ובגלל זה אני שוקל לפרוש. אני מרוויח כסף רק ממירוצים וקשה להתקיים מכך. זה בסה"כ 8,000 שקל לשנה, ובאותו זמן אני מפסיד כסף אותו יכולתי להרויח בעבודה. כשבוע בו התחריתי באי־רופה הפסדתי הרבה כסף שאיש באיגוד לא טרח לשלם לי. אם הייתי שייך לאגודה הייתי מקבל מקסימום 2,000 שקל בחודש, וגם זה לא היה מספיק".

כיום גר סטאין בדירה בגני אלון, מושב ליד חדרה. הוא קנה את הדירה בסיוע הסוכנות. הוא עובד 12 שעות ביום בקו החלוקה של הבנזין בקיבוץ מעברות, מה שמונע ממנו להתאמן כסדרו. קר־ני: "הוא מתאמן 4 פעמים בשבוע. תנאי האימון האופטימליים עבורו הם פעמיים ביום, בלי לדאוג לפר־נסתו". סטאין: "אתלטים ממדינות אחרות מתאמנים כל השבוע. איך האיגוד מצפה ממני להישגים תוך חודשיים אם אני מתאמן כל כך מעט?"

למרות המצב הכלכלי נראה שאין אתלט שיצליח לעצור את המירוץ המדהים של סטאין ואת גמיאת ההישגים שלו. שאיפתו ושאיפת מאמנו היא הצלחה במישור הבינלאומי, כדי להבטיח את כרטיס ההשתתפות באולימ־פיאדת אטלנטה. בחודש הבא יתח־רה סטאין בלובליאנה, סלובניה, באליפות אירופה לאומות ליגה ב' (דרג שלישי באירופה), ויצטרך להשיג שם את המינימום האולימ־פי: פחות מ־28.10 דקות במירוץ על מסלול ל־10 ק"מ. עד עכשיו השתתף סטאין בשני מירוצים באירופה. הוא סיים במקום ה־60 במירוץ חצי מרתון בספטמבר וב־מקום ה־91 באליפות העולם במי־רוצי שדה שהיתה במארס.

לדברי מאמנו יאיר קרני ניתן לצפות ממנו להישגים טובים מא־לה בעתיד. "ממי שהוריד תוך שנה וחצי 2 דקות וחצי משיאו במירוץ ל־10 ק"מ (מ־31 ל־28.5), יש לצפות שיוריד דקה נוספת תוך שנה. כבר כעת הוא בין ה־30 הטובים בעולם".

אן.בי.איי. / עמיחי אלפרוביץ'

וואשינגטון תבחר שניה בלוטורי

וואשינגטון בולטס ומיניסוטה טימברוולבס סיימו את העונה הסדירה במאזן זהה, 21–61. בהגרלה ביניהן נקבע שלבולטס יהיו 183 כדורים בהגרלה לעומת 182 לטימברוולבס

וואשינגטון בולטס ניצחה בשבוע שעבר בה־גרלה שנערכה בינה ובין מיניסוטה טימברוול־בס, ותקבל 183 כדורים בבחירות הלוטורי – הגרלת סדר הבחירות בדראפט בין הקבוצות שלא העפילו לפלייאוף – שתהיה ב־21 בחודש בניו ג'רזי. הדראפט עצמו יהיה ב־28 ביוני בטורונטו.

וואשינגטון ומיניסוטה סיימו את העונה במאזן זהה, 21–61, ובהגרלה שערך רוד ת'ורן, הסגן הבכיר לנשיא האן.בי.איי., ניצחה וואשינ־גטון. מיניסוטה תקבל 182 כדורים בהגרלה.

לוס אנג'לס קליפרס, הקבוצה בעלת המאזן הגרוע בליגה אשר תבחר ראשונה, תקבל 250 כדורים מבין ה־1,000. שאר הקבוצות, שישתת־פו בלוטורי (לפי הסדר): פילדלפיה; גולדן סטייט; דטרויט; ניו ג'רזי; מיאמי; מילווקי; דא־לאס; סאקרמנטו.

ת'ורן ערך שתי הגרלות נוספות בין קבוצות שסיימו במאזן זהה את העונה הסדירה, ובהן נקבע כי יוסטון תקבל את הבחירה ה־19 בדרא־פט ושיקאגו את הבחירה ה־20. עוד נקבע שאו־רלנדו תקבל את הבחירה ה־25 וסיאטל את ה־26.

11 הקבוצות שלא הגיעו לפלייאוף מקבלות כדורים הנושאים את שמותיהן בסדר ההפוך לזה בו סיימו את העונה הסדירה – הקבוצות בעלות המאזנים הגרוע מקבלים יותר כדורים. בהגרלה נבחרות שלוש קבוצות, והשאר נקב־עות לפי הסדר בו הגיעו להגרלה.

לפי שיטה זו, סיכוייה של הקבוצה בעלת המאזן הרע ביותר לבחור בין שלוש הראשונות בדראפט גדול מאוד בגלל שיש לה הרבה כדו־רים. כפי הנראה, סאקרמנטו תבחר במקום ה־11 בדראפט.

סטארקס – הראשון שקלע יותר מ־200 סלי 3 בעונה

ג'ון סטארקס. זרק יותר, החטיא יותר

ג'ון סטארקס, קלע ההגנה של ניו יורק ניקס, ניצל את קירוב קשת השלוש לעבר הסל והיה לשחקן הראשון שקלע יותר מ־200 סלים מה־טווח הזה בעונה אחת.

סטארקס סיים בשבוע שעבר את העונה הס־דירה עם 217 סלים מ־611 נסיונות (35.5%), הקדים את מוקי בליילוק מאטלנטה הוקס ודן מארלי מפיניקס סאנס עם 199 סלים. דאנא בארוס מפילדלפיה 76' קלע 197 סלים, ורג'י מילר מאינדיאנה פייסרס קלע 195.

אחוז ההצלחה של סטארקס העונה ירד בהשוואה לעונה הקודמת, בה דייק ב־42% מהשורה וקלע 19 נקודות למשחק, לעומת העו־נה בה קלע 15.3 נקודות למשחק ב־39.5%.

בתחילת העונה חתם סטארקס על חוזה חדש לשלוש שנים בניו יורק. החוזה הזה מבטיח לו שכר כולל של 13.1 מיליון דולר, אבל למרות זה סטארקס לא הצליח לשפר את משחקו. הוא טוען, כי לא איבד את הרעב למשחק ומקווה לכפר על העונה הסדירה בזכייה באליפות.

"זה הזמן שלי, ושל הקבוצה", אמר לאחרונה סטארקס בראיון לניו יורק טיימס. "חשוב מאוד שנזכה השנה באליפות. פטריק יואינג לא הופך לצעיר, גם דרק הארפר לא. יש לנו הרבה שח־קנים שיהיו מוכנים מאוד בפלייאוף", הוסיף.

פט ריילי, מאמן ניו יורק, משוכנע כי סטאר־קס יצליח יותר בפלייאוף: "ג'ון יודע שאני תומך בו. הוא תמיד נתן את כולו במשחקים ובאימונים. בפלייאוף הוא יצליח יותר. אז הוא יוכיח, כי הוא קלע חוץ מצויין. כל כך הרבה נאמר על הזריקה שלו, והוא רוצה להוכיח לכו־לם כי הוא מסוגל לקלוע. הוא עובד על הקלי־עות בכל אימון, אבל אסור לו להפסיק. הוא חייב להמשיך".

ריילי גם התייחס לזריקות הרבות [illegible] מטווח ה־3. "איני חושב, שהוא זורק יותר מדי מעבר לקשת. הוא בסך הכל זורק ב־10% יותר מאשר בעונה שעברה. זה קרה רק בגלל שקירבו את הקשת לסל. הוא תמיד זרק מהטווח הזה. צריך לתת לו אשראי על ההצלחה שלו מהטווחים האלה. הוא מהווה סיכון תמידי על הגנות היריבות שלנו. הוא מסייע לנו מאוד".

גארי סט. ג'ין ימשיך לאמן את סאקרמנטו קינגס

גארי סט. ג'ין, מאמנה בן ה־53 של סאקרמנ־טו קינגס, האריך את חוזהו בקבוצה בשלוש ע־נות.

סט. ג'ין ירוויח בכל עונה 700,000 דולר. הארכת החוזה היא פרס לעבודה שעשה בש־לוש השנים האחרונות, ובייחוד בעונה האחרונה אותה סיימה הקבוצה במאזן 39–43 – הטוב שלה בעשר השנים מאז עברה לסאקרמנטו.

"גארי הוא מאמן צעיר בליגה, שהצעיד את הקבוצה להישגים מצויינים בעונה האחרונה", אמר ג'אף פטרי, סגן נשיא סאקרמנטו קינגס. "אנחנו מצפים להשגים הרבה יותר טובים בע־תיד", הוסיף פטרי אחרי חתימת החוזה.

סט. ג'ין היה מבוקש בידי מספר מהקבוצות בליגה, אבל החליט להמשיך בסאקרמנטו. "הק־בוצה שלנו התקדמה הרבה מאוד בעונה האחרו־נה, ואנחנו מצפים להמשיך לבנות סגל שחק־נים, שיביא לסאקרמנטו את משחקי הפלייאוף", הסביר סט. ג'ין.

סט. ג'ין לא שיחק מעולם כדורסל, והחל בקריירת האימון שלו בתיכון בו למד, צ'יקופי, מאסצ'וסטס. הוא אימן בתיכון שבע שנים ואז עבר לרמה המקצוענית. הוא היה עוזר מאמן בכל שנות ה־80 בשלוש קבוצות – מילווקי באקס, ניו ג'רזי נטס וגולדן סטייט ווריירס. בעונת 1992–1993 החל לאמן את סאקרמנטו, והעונה כמעט הצעיד אותה לפלייאוף אבל נכשל בסיום במאבק נגד דנוור נאגטס על המ־קום השמיני במערב.

דייויד סטרן רוצה לסיים המו"מ על הסכם שכר חדש

שחקני הליגה הטובה בעולם משחקים ללא הסכם שכר מסיום סידרת גמר הפלייאוף אש־תקד בין יוסטון רוקטס לניו יורק ניקס. בשבוע שעבר קרא המפקח הכללי של הליגה, דייויד סטרן, להחשת המשא ומתן בין הנהלת הליגה להנהלת איגוד השחקנים כדי להגיע להסכם עוד לפני סיום העונה הנוכחית.

"הדבר חשוב מאוד, ביחוד עכשיו. אנחנו חשים בלחץ הגובר לקראת מציאת הפיתרון", אמר סטרן. "שני הצדדים יודעים את המוטל עליהם, ושני הצדדים יודעים מה יקרה עם לא יגיעו להסדר", הוסיף המפקח הכללי.

ב־14 באפריל התפטר צ'ארס גראנתהאם, יו"ר איגוד השחקנים, מתפקידו. דייויד סטרן לא רואה סיבה לנסיגה במשא ומתן עם התפט־רותו של גראנתהאם. "את השחקנים מייצגים חמישה או שישה אנשים, ורובם נותרו בתפקי־דם", הסביר סטרן.

סטרן לא פירט על בעניין המשא ומתן, והס־ביר את צעדו ב"איני נושא ונותן עם אמצעי התקשורת".

ניו אורלינס עשויה להצטרף בעתיד לליגה כקבוצה ה־30

ואנקובר גריזליס וטורונטו ראפטורס, שתי הקבוצות הקנדיות שיצטרפו בעונה הבאה ללי־גה, אמורות להשלים את הסכמי ההצטרפות שלהן לליגה עד 15 במאי. כך מקווה גם דייויד סטרן.

המפקח הכללי של הליגה הוסיף, כי למרות שהליגה לא שואפת להתרחב יותר (עם הצטר־פות הקבוצות הקנדיות יגדל מספר הקבוצות בליגה ל־29 קבוצות), הנהלת האן.בי.איי. תקבל את טפסי ההרשמה של קבוצת משקיעים מניו אורלינס.

בראש קבוצת המשקיעים הזו עומד טום בנ־סון, הבעלים של קבוצת הפוטבול ניו אורלינס סיינטס. "אנחנו חושבים, שיש לו קבוצת משקי־עים מצויינת והוא יהיה בעל קבוצה נהדר", אמר סטרן.

יחסים מעורערים בין השחקנים בניו ג'רזי

אחת הסיבות להצלחות קבוצות נעוצה גם במירקם החיובי ביחסים בין השחקנים. ניו ג'רזי נטס לא התאפיינה השנה ביחסים חמים בין שחקני הקבוצה, בעצם לא היו בכלל יחסים בין השחקנים.

קני אנדרסון, כוכב הקבוצה, יושב בסיום המשחקים לבדו וצפה שאחד מחבריו לקבוצה ישאל על בתו בת החצי שנה. הוא גם מסביר: "זה לא סוד, שרוב האנשים בחדר ההלבשה של הקבוצה לא אוהבים זה את זה. איני מצפה להיות מאוהב בחבריי לקבוצה, אבל אנחנו חיי־בים לעשות משהו בנדון. המצב הזה משגע או־תי".

ינקה דריי הרוקי כמעט לא מגיע לחדר ההל־בשה בסיום המשחקים, מאז שעבר ניתוח בחו־דש פברואר. הוא יודע שאם יגיע, יצחקו שאר השחקנים על יכולתו וכשרונו, שלדעתם הם מועטים.

פי. ג'יי. בראון, שחקן השנה השניה, מסכם תמונת מצב עגומה בקבוצה שהחלה להתפרק עם מותו של דראזן פטרוביץ' לפני שנתיים: "כמעט כל השחקנים רוצים לעזוב את הקבו־צה".

קני אנדרסון. בתו לא מעניינת את חבריו

صورة عن الأصل

משפחת אופטיבייס
משתתפת באבלו של המנכ"ל
רן איזנברג
במות
אביו ז"ל
אופטיבייס
ההנהלה וצוות העובדים

הנהלת וצוות עובדי
ויקון
משתתפים באבלו של
מנכ"ל אופטיבייס
רן איזנברג
במות
אביו ז"ל

קבלת מודעות אבל
03-5755555

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
רחל כהן ז"ל
לבית ספקטור
הלוויה תתקיים היום, יום שישי, ה' באייר תשנ"ה – 5.5.95 בשעה 10.30 לפנה"צ בבית העלמין הישן בחוף הכרמל, חיפה
נפגשים ליד השער הראשי
המתאבלים: משפ' ארנון ויעל כהן
משפ' רן ודיוי כהן
משפחות: ספקטור, יובל, מנדלסון, מרדור

למשפחת פיינר
משתתפים באבלכם על מותו של אב המשפחה
משה פיינר ז"ל
איש יקר וידיד נאמן
חברת "למדן" בע"מ
ומשפחות למדן.

למשפחת פיינר
אתכם באבלכם הכבד במות האב
משה ז"ל
ראובן נוימן
נוימן תעשיות פלדה לבניה בע"מ.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו, סבינו
יוסף (יוסקה) קופמן
ההלוויה תתקיים ביום שישי, 5.5.95, ה' באייר תשנ"ה בשעה 12:00 בבית העלמין הירקון, כביש חוצה שומרון.
נפגשים ליד שער הכניסה.
רעייתו: שרה קופמן
בנו: רון קופמן וב"ב
בתה: אורלי נקר וב"ב
אחיו: אליעזר קופמן וב"ב

אנו מודיעים בצער רב על מותה של יקירתנו
סוניה (שרה) אטלס ז"ל
בת גרשון בכר ז"ל
שהובאה למנוחות ביום ג' 2.5.95
המתאבלים:
אמה: גיז'ה בכר
גיסה: ד"ר מיכאל אטלס וב"ב
גיסה: בנימין אטלס וב"ב
בתה וחתנה: טל וערן תדמור
בנה וכלתה: גל ושרונה אטלס
בנה: ניצן אטלס
נכדה: אופיר תדמור

חלפו עשרים ואחת שנה לנפילתו של
רב־סרן ד"ר
אחיקם אבני (פיינשטיין) ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ז' באייר תשנ"ה (7.5.95), בשעה 17.00 בבית הקברות הצבאי בקרית־שאול.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

לאמנון ענב
אתך באבלך
חברי מועצת הנגידים
ועובדי הקרן הדו־לאומית למדע
ארה"ב־ישראל

אחרי 30 לפטירת יקירתי
פנינה (קורנפלד) הניס
ניפגש לגילוי מצבה
בשער החדש בבית העלמין חולון
ביום א', 7 במאי בשעה 15:30.
משה הניס

בצער רב אנו מודיעים על מותו הטראגי
של יקירנו
גרשם לובובסקי הי"ד
ההלוויה תערך היום, יום שישי, ה' באייר תשנ"ה 5.5.95 בשעה 13:00.
מסע ההלוויה יצא מביתו ביסוד המעלה דרך בית הכנסת לבית העלמין שבמקום.
המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמי וסבתנו היקרה
שרה רוזטי
הלוויה התקיימה ביום ד' 3.5.95
המתאבלים:
חיה ושמואל גלאי
תמר, אתי ונעמה גת
מיכאל ואביבה גלאי
והמשפחה בארץ ובחו"ל

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
נחום שמיר ז"ל
נעלה לקברו ביום ב' 8.5.95 בשעה 15:00 בבית הקברות הירקון.
תודה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה
המשפחה

יקירנו האהוב
משה פיינר ז"ל
איננו עוד
ההלוויה התקיימה אתמול יום חמישי
ד' אייר תשנ"ה 4/5/95
אבלים וכואבים:
אשתו: טובה
בנו: עודד
בנו וכלתו: בוקי וורדה
בתו וחתנו: שרה ופאול שפרינגר
אחיותיו: סוניה ולאה
נכדיו: שלומי, בועז, אייל, גיא, עדי
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל
יושבים שבעה בבית המנוח, רח' חנקין 8, תל־אביב

למשפחות פיינר ושפרינגר
אתכם באבלכם על פטירתו של
יקירכם
משה פיינר ז"ל
ההנהלה וצוות העובדים של:
פיינר פלדות לתעשיה ובנין (1989) בע"מ
פ.ו.ש. תעשיות בנין בע"מ
כיפוף ראשון בע"מ

מזכ"ל רצ מבקשת היתר לבקר ב"מרתפי חקירות השב"כ"
מאת אורי ניר

מזכ"ל רצ, זהבה גלאון, מבקשת משר המשטרה, משה שחל, לאפשר לה ולמשלחות של נציגי ארגונים לזכויות האדם לבקר במתקן החקירות של השב"כ במגרש הרוסים, שבו נחקר העציר עבד א־סאמד חריזאת טרם שמת מפגיעה מוחית.

באיגרת לשר שחל כתבה גלאון: "יש לחשוף את מרתפי השב"כ החשוכים לאור השמש של הביקורת הציבורית. זוהי הערובה היחידה לכך שלא ייעשו שם, בשמנו, מעשים שאי־אפשר להשלים עמם". לדבריה, "יש להתרשם באופן בלתי אמצעי גם ממתקני החקירה עצמם, ולא רק ללמוד על אמצעי החקירה המופעלים מתוך עדויות הנחקרים. אם אין לשב"כ מה להסתיר, אין סיבה שלא להתיר ביקור כזה".

עד כה לא הותרו ביקורים מסוג זה במתקני השב"כ.

ועדת האו"ם נגד עינויים הביעה "זעזוע ממות עציר פלשתינאי בחקירתו בכלא"

ז'נווה (ע"י). ועדת האו"ם נגד עינויים הביעה צער על מותו של עציר פלשתינאי בכלא ישראלי. "אנו מזועזעים מהעובדה שאדם העצור בכלא מת במהלך חקירה", אמר אחד המומחים העצמאיים של הוועדה, פיטר ברנס מקנדה, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בז'נווה.

הוועדה דרשה בשנה שעברה מישראל לשנות את שיטות החקירה של עצירים פלשתינאים, מאחר ש"בזמן חקירות חשאיות אפשר להפעיל כוח יתר", אמר ברנס.

שאלת ישראל לא היתה על סדר היום במושב של הוועדה, שבדקה דיווחים מהולנד, מאוריציוס, איטליה וירדן.

מת השופט המחוזי בדימוס עקיבא הגין

(ע). עקיבא אריה הגין (הגינג), שופט בדימוס של בית המשפט המחוזי בת"א, מת אור ליום רביעי, בגיל 73.

הגין נולד בקראקוב, פולין, ועלה לישראל ב־1934. הוא למד בישיבת חברון, באוניברסיטה העברית בירושלים, בבית הספר הממשלתי למשפטים בירושלים ובאוניברסיטת הארווארד בארה"ב.

הגין שימש כיועץ משפטי של משרד האוצר, יועץ לעניני כלכלה בשגרירות ישראל בלונדון וניהל פראקטיקה פרטית.

הלווייתו התקיימה ביום רביעי בירושלים.

שני גברים אנסו והיכו אשה בדירה ביפו
דחקו באשה לשתות ואנסו אותה בהיותה שתויה
מאת משה מובאל

שני גברים אנסו אשה בת 35 ברחוב הקישון ביפו, בערב יום הזיכרון.

האשה, תושבת תל אביב, נפצעה, ואושפזה בבית חולים. שני החשודים באונס, שזהותם ידועה למשטרה, נמלטו מהדירה.

בשעות הלילה יצאה האשה, עולה מחבר המדינות, לבילוי בעיר עם צעיר שהכירה, אף הוא עולה חדש. לדבריה, הצעיר הציע לה להיכנס לדירה ברחוב הקישון ביפו, שם המתין להם גבר נוסף. השלושה – שני הגברים והאשה – שתו כמויות גדולות של וודקה.

ערפול חושים

האשה סיפרה כי שני הגברים עודדו אותה ודחקו בה לשתות, וכשהיתה שתויה אנסו אותה, היכו אותה ופצעו אותה באיברי המין.

לאחר שאנסו אותה עזבו השניים את האשה, שדימומה היתה בערפול חושים.

כעבור כמה שעות הגיעה האשה לתחנת המשטרה, שם התלוננה על אונס קבוצתי שבוצע בה שעות קודם.

האשה הועברה לבית החולים רוקח בתל אביב, שם קיבלה טיפול רפואי. הצוות הרפואי שבדק את האשה מצא כי היא היתה קרבן לתקיפה מינית.

פרטי החשודים ידועים למשטרה

לאחר שהתאוששה מעט והתפכחה משכרותה מסרה האשה עדות נוספת לחוקרי המשטרה, ואמרה שאנסו אותה שני גברים. האשה מסרה לחוקרים את פרטי הגברים שאנסו אותה.

מפקד משטרת יפו, סגן ניצב יעקב פלג, אמר כי זהות שני החשודים בביצוע האונס ידועה למשטרה, שמחפשת אחריהם. חוקרי המשטרה חיפשו אחר החשודים בדירה בה נאנסה האשה, אך הם לא היו שם.

המשטרה מסרה כי אחד החשודים, בעל הדירה ברחוב הקישון, טרם שב לדירתו.

השב"כ: 150
(סוף מעמוד 1א)

בציגים של רג'וב, המזוהים כתרבת לתלונות התושבים. בתחום הפלילי תופסים בהדרגה אנשי רג'וב את מקומה של משטרת ישראל במזרח העיר.

בקרב משתפי פעולה עם ישראל במזרח ירושלים שוררת אווירה קשה עקב הגברת הפעילות של שירות הביטחון הפלשתיני באזור ירושלים. אחדים מהם קיבלו איומים על חייהם. במקרים אחדים הוזהרו אותם משתפי פעולה על ידי השב"כ הישראלי, שהאיום אכן ממשי והומלץ להם להעתיק את מקום מגוריהם או לשנות עיסוק.

היועץ המשפטי של עיריית ירושלים יבקש הבוקר מבית משפט השלום בעיר להוציא צו הפסקת עבודה לעבודות בנייה בלתי חוקיות, הכוללות יסודות של קומה חדשה, באוריינט האוס, מטה אש"ף שבמזרח ירושלים.

הבנייה הבלתי חוקית התגלתה בערב יום העצמאות על ידי פעילי "הפורום למען ירושלים", המאגד בתוכו פעילי ימין וברשם סגן ראש העיר מטעם המפד"ל, שמואל מאיר. אנשי הפורום דיווחו למאיר על עבודות הבנייה בביקום ומאיר שלח לשם פקחים של העירייה ביום רביעי לפני הצהריים. כתחילה סירבו אנשי האוריינט האוס לאפשר לפקחי הבנייה של עיריית ירושלים להיכנס לשטח, אולם לאחר שהתעלמו מן המקום אמרו לעיתונאים כי אין להם התנגדות שפקחי העירייה יבדקו את העבודות.

לכל אורך היום התנהלו מגעים בין עיריית ירושלים לבין המשטרה. העירייה ביקשה שהמשטרה תלווה ביקור נוסף של הפקחים במקום, אולם המשטרה טענה כי בגלל עומס המטלות בערב יום העצמאות אין באפשרותה להקצות כוח אדם למשימה זו. רק אתמול, בצהרי יום העצמאות, ליוו שוטרים פקחים של עיריית ירושלים שביקרו באוריינט האוס ווידאו שאכן מתבצעת במקום עבודת יסודות לקומת מרתף חדשה.

ובעוד כמה ימים תוציא, ככל הנראה, העירייה צו הריסה לבנייה הלא חוקית שאותו יצטרכו אנשי האוריינט האוס לקיים תוך 60 יום.

רוסיה: נממש
(סוף מעמוד 1א)

העשויים לאפשר לה להעשיר אורניום ולפתח נשק גרעיני.

"אני חושב, שהצירוף בין טילי קרקע־קרקע ארוכי טווח לבין ראשי טילים עם חומר כימי או גרעיני הוא איום ממשי, שמדינת ישראל חייבת לקחת אותו בחשבון, וחייבת להיערך לאפשרות שאיום כזה יהיה", אמר אתמול בערב הרמטכ"ל אמנון ליפקין־שחק בראיון בתוכנית "מבט" בטלוויזיה לרגל יום העצמאות.

ביחס להערכת הזמן, שבו יוכלו איראן או עיראק, למשל, להשיג יכולת גרעינית, אמר הרמטכ"ל: "יש לנו הערכה, אבל כשמסתכלים על התהליך מרחוק – לא זו הבעיה העיקרית. הבעיה היא עצם קיומו של התהליך".

ארגנטינה אינה מצפה לראיות חדשות על מעורבות איראנית בשני פיגועי הטרור הקטלניים נגד מרכזים יהודיים בבואנוס איירס, שיהיה בהן כדי לשכנעה להצטרף לאמברגו הסחר שהטילה ארה"ב על איראן – נאמר בהודעת הממשלה.

שר החוץ הארגנטינאי, גידו די טלה אמר ביום רביעי, כי ביקש הבהרות לגבי הצהרותיו של מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר, כדהאשים את איראן בפיגועים שהתפוצצו אחריהם שביל של דם, מבית ליד ועד בואנוס איירס". "אולם אין אנו מצפים לחדשות. אין היום יותר מידע ממה שהיה בדצמבר", אמר השר לכתבים.

במקביל, רוסיה וקובה מסרו אתמול, כי עליהן לפעול יחדיו להשלמת ציודה של תחנת כוח גרעינית בקובה.

שתי המדינות הכירו את הצורך להאיץ את שיתוף הפעולה בהשלמת ציודו של הכור האטומי בחורגואה שבקובה, שבנייתו מצויה בשלביה האחרונים. בהודעה המשותפת לא נכללו פרטים נוספים. וכמו כן, לא נאמר כיצד תשלם קובה תמורת הסיוע הרוסי.

מלאו שלוש שנים לפטירתו של יקירנו
יוסף גילן
נתייחד עם זכרו
רעייתו: עדה גילן
ומשפחות: בהט, גלזר, יובל, סטולמן ופלד
שבת, ו' אייר תשנ"ה, 6 במאי 1995.

המחלקה למדעי היהדות
ביוניברסיטי קולג' לונדון
משתתפת באבלה של המשפחה על מותו של
פרופסור יהושע זיגפריד שטיין
ראש המחלקה לשעבר.

במלאת 12 שנה לפטירת יקירתנו
נעמי גורן
נעלה לקברה ביום א' ה־7.5 בשעה 15.00 בבית העלמין בקיבוץ נחשון
המשפחה

מוראיאמה: ביקורי בסין נועד לציין חרטה על תוקפנותה של יפאן בעבר

בייג'ין (רויטר). ראש ממשלת יפאן, טומאיצ'י מוראיאמה, אמר אתמול כי שיחותיו עם מנהיגי סין וביקוריו באתרי זיכרון רגישים מתקופת מלחמת העולם השנייה ממחישים את החרטה שחשה ארצו על תוקפנותה הצבאית בעבר.

"על מנת לבנות תחושה של אמון הדדי עם שכנותינו באסיה ובמקומות אחרים, חיוני שאנו, בני העם היפאני, נביט נכוחה בהיסטוריה של הקשר שלנו עם שכנינו, ונודה במה שהתרחש", אמר מוראיאמה במסיבת עיתונאים בבייג'ין. "אני ראש הממשלה היפאני הראשון, המבקר בגשר מארקו פולו, ומטרתי היא לגרום לעם הסיני להבין את התחושות של יפאן בנוגע למלחמה", הוסיף. מוראיאמה ביקר שלשום בגשר, שבו הובילו חילופי אש בין כוחות סיניים ויפאניים ביולי 1937 לפלישה כוללת של הצבא היפאני לסין.

ראש הממשלה היכה על חטא על התוקפנות היפאנית גם בשיחותיו עם ראש ממשלת סין, לי פנג, ועם נשיאה, ג'יאנג זמין.

בתשובה לשאלת כתבים אם יפאן מוכנה לפצות קרבנות מלחמה סיניים, השיב מוראיאמה, כי על בסיס איגרת שהוחלפה ב־1972 בין יפאן לסין ובה כוננו יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות, "בעיית הפיצויים אינה קיימת עוד". למרות זאת, לא פסל מוראיאמה על הסף את האפשרות לקבלת תביעות של יחידים מקרב קרבנות המלחמה: "איני יודע באילו מקרים מדובר, אך אנו נבדוק כל מקרה לגופו", אמר. לדבריו, מנהיגי סין לא העלו באוזניו את סוגיית הפיצויים.

לי פנג הביע בפני מוראיאמה את חששו מפני כוחות מיליטריסטים שעדיין קיימים ביפאן, ואשר אינם שותפים לדעותיו של מוראיאמה. ראש הממשלה הסיני ביקש מעמיתו היפאני לנקוט צעדים לרסנם.

למרות שהמפלגה הסוציאליסטית של מוראיאמה קראה זה מכבר לכפרה על עברה של יפאן, הרי שבעלי בריתו מהמפלגה הליברל־דמוקרטית נאבקים בניסיון להעביר בפרלמנט הצעת החלטה, שבה תתנצל יפאן רשמית על מעשיה במלחמה. "ההחלטה תלויה בפרלמנט", אמר מוראיאמה. "תקוותי היא, שבסופו של דבר היא תתקבל".

שר הפנים הרואנדי: מאות בני ההוטו המכותרים במחנה קיבהו הסכימו לשוב לבתיהם

קיגאלי (רויטר). כמעט 1,800 בני הוטו, שכותרו על ידי חיילים בני טוטסי במחנה בדרום רואנדה – שם נטבחו לפני שבועיים אלפי בני הוטו – הסכימו לשוב לבתיהם, דיווח אתמול שר הפנים הרואנדי. בכך יסתיים כנראה בשלום הקיפאון במחנה קיבהו, שרבים חששו כי יוביל למרחץ דמים.

"באופן עקרוני, כולם הסכימו ללכת הביתה. אנו מאמינים לדבריהם", אמר שר הפנים, סת סנדאשונגה. בני ההוטו נדחקו לתוך מתחם מוזהם בקיבהו לאחר שרבים אחרים – על פי מקורות באו"ם, הגיע מספרם לאלפיים – נטבחו ב־22 באפריל במהלך מבצע של חיילי הממשלה, הנשלטת בידי בני טוטסי.

בני ההוטו דרשו מעבר חופשי לזאיר, אך הממשלה שניתקה את אספקת המזון והמים למחנה, טענה כי מדובר בפושעים ותיקים, שיש לעצרם. אתמול, אמר סנדאשונגה: "העיקרון שלנו הוא שלא לעצור אף אחד במחנה, אלא להחזירם לכפריהם, שם ייחקרו על ידי הרשויות המקומיות".

"150 נטבחו בידי המורדים בסיירה לאון"

פריטאון (רויטר). מורדי החזית המהפכנית המאוחדת (RUF) בסיירה לאון טבחו כ־150 בני אדם בהתקפה במרכז היהלומים קיודו, כך דיווחה תחנת הטלוויזיה הממלכתית. "בשעות המוקדמות של ה־29 באפריל, תקפו מורדי ה־RUF את העיירה קיודו וטבחו כ־150 בני אדם", דיווחה הטלוויזיה שלשום בערב. עדי ראייה שנמלטו לבירה פריטאון, דיווחו כי מספר ההרוגים גבוה בהרבה. לדבריהם, עד 200 בני אדם נהרגו בקיודו, אך עד ראייה אחד טען, כי מספר זה עשוי לכלול את הרוגי הקרבות שפרצו בעקבות מתקפת נגד של כוחות הממשלה והמתגרים.

נמל חיפה

אל לקוחות נמל חיפה

החל מיום ראשון 7.5.95
יוארך שידות השחרור של מכולות
מן המסוף המזרחי
למשאיות
גם לשעות הלילה

רשות הנמלים והרכבות

לפרטים נוספים – מחלקת מכולות
טלפון: 04-518 311

אמרקניה

רכבת ישראל

הודעה לציבור

עקב עבודות הקמת "תחנת השלום" יחולו שינויים בלוח הזמנים של רכבות הנוסעים החל מיום ב' 8.5.1995

1. שינוי מועדי יציאה של רכבות:
מירושלים - לת"א בשעה 14:55 (במקום 15:05)
מת"א - לרחובות בשעה 17:05 (במקום 17:15)

2. ביטול רכבות (זמני):
הרכבת מתל-אביב לרחובות בשעה 07:50
הרכבת מרחובות לתל-אביב בשעה 08:40

היברו יוניון קולג' - מכון למדעי היהדות
רח' דוד המלך 13, ירושלים, טל. 02-203333

מזמין את הקהל
לסידרת הרצאות במסגרת

פורום יהדות ליברלי

מצפון והלכה: התנגשות?
הרב עו"ד אורי רגב, ראש המרכז לפלורליזם יהודי
יום ראשון, 7 במאי 1995, בשעה 7:30 בערב

הרצאות נוספות בסידרה:
14.5.1995 "השתלת איברים והמתת-חסד ביהדות":
הרב עו"ד אורי רגב והרב אחוד בנדל (התנועה המסורתית)
21.5.1995 "גיור לא אורתודוקסי: האלטרנטיבות"

הכניסה חופשית

סדרת ההרצאות בתמיכתה האדיבה של קרן עמך לצדקה בע"מ

חדשות חוץ

פרשנים בצרפת: העימות הטלוויזיוני בין שיראק לז'וספן היה משעמם, והסתיים בתיקו

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). "הרבה מהומה על לא מאומה", כך הגדיר משקיף צרפתי רב־מוניטין את ההתרגשות וההכנות שקדמו לעימות הטלוויזיוני בין ז'אק שיראק לליונל ז'וספן. גם שאר הפרשנים ובעלי הטורים בכלי התקשורת היו, למעשה, תמימי דעים: העימות היה מכובד למדי, מהוגן מאוד, פרגוני, עסק במגוון רחב של נושאים, אך מעל לכל – הוא היה ארוך (שעתיים ורבע), ומשעמם.

בניגוד לעימותים טלוויזיוניים במערכות הבחירות הקודמות, קשה להצביע הפעם ולו על משפט אחד שייכנס להיסטוריה של החיים הפוליטיים בצרפת. בהרבה עניינים היתה, למעשה, הסכמה בין שני המועמדים, ובשאר הנושאים קשה היה להצביע על מחלוקת חריפה במיוחד.

ניגודות מול עצבנות

עם זאת, העימות הבליט מאוד את ניגודי האופי בין שני האישים, ובכך חשיבותו. שיראק היה בדרך כלל נינוח מאוד, התנסה באיטיות, והרבה להתלוצץ ולחייך. ז'וספן לעומתו דיבר בקצב מהיר מאוד (כפול משיראק), הרבה לקטוע את יריבו, ובמשך חלקים ניכרים מהדיון נראה מתוח למדי, ואפילו עצבני. שניהם, אגב, היו מוכנים היטב, והגיעו לאולפן מצוידים בשלל נתונים ומספרים. ז'וספן הוא שנתן את הטון לגבי נושאי הדיון, והצליח לגרור את שיראק להתפלמסות בכמה עניינים. אולם שיראק שמר על קור רוח מופלג, ולא איבד את שלוותו אפילו לרגע. שניהם התייחסו זה לזה באדיבות מופלגת, ונמנעו לחלוטין מכל גלישה לחילופי דברים עוינים או בוטים.

"צ'צ'ניה – סיפור ישן"

ההערכה הכללית, המבוססת על שיחות עם פרשנים ועם אישים פוליטיים, מלמדת כי התוצאה בעימות הזה היתה תיקו. מבחינות רבות, תוצאת תיקו שכזו מתאימה מאוד לשני המועמדים. שיראק זוכה ליתרון של כ־8% בסקרים, ובמצב הנוכחי הוא עלול רק להפסיד. עליו למשוך את קולות הימין הקיצוני תוך שמירה על קולות המרכז. כל סטייה או התבטאות חדה מדי לכיוון כזה או אחר עלולה לעלות לו בבריחה של מצביעים לז'וספן. יועציו התרו בו שלא להתפתות באמירות כוללניות בלי בו, גם אם לא תהיה בכך תשובה לשאלות שיוצגו לו.

דוגמה טיפוסית לגישה שהפגין שיראק היתה תשובתו לשאלה על הדרך שבה יטפל במשבר בצ'צ'ניה. בעוד ז'וספן התייחס ליחסים עם רוסיה ולערכי הדמוקרטיה, העדיף שיראק לצטט שורה מלרמונטוב, ולהסתפק בתשובה הבאה: "צ'צ'ניה, אתם יודעים, זה סיפור ישן מאוד".

גם עבור ז'וספן, התיקו הזה נוח למדי. במפלגה הסוציאליסטית עדיין מתקשים לעכל את העובדה שהוא הצליח להשיג 23% בסיבוב הראשון ולהעפיל לסיבוב השני. הפתעתו היתה כה גדולה, שעצם ההישרדות של ז'וספן בזירה הפוליטית נחשבת להישג בפני עצמו. זוהי מערכת הבחירות הראשונה שלו, וזהו גם העימות הראשון שלו מול שיראק המשופשף. כל דבר שאינו בבחינת הפסד צורב, נחשב, לכן, להישג של ממש עבורו.

שני המועמדים חזרו אין ספור פעמים על המלה "שינוי". שיראק הוסיף גם את המלה "סוציאליזם" בכל פעם שהתייחס לדבריו של ז'וספן. המועמד הסוציאליסטי דווקא הקפיד שלא להגות את המלה הזו, ונמנע גם להזכיר את השם "מיטראן".

עם זאת, ניתן להצביע על כמה עניינים שבהם באו לידי ביטוי גישות מנוגדות של שני המועמדים. ז'וספן הביע התנגדות להמשך מהלכי ההפרטה של החברות הממשלתיות, ואילו שיראק תמך בכך. ז'וספן הציע לקצר את תקופת הכהונה הנשיאותית לחמש שנים, ואילו שיראק מעוניין בשמירה על הקדנציה של שבע שנים. ז'וספן תובע לבטל את "חוקי פסקואה", המגבילים את הזכות של בני מהגרים לקבל אזרחות צרפתית, ואילו שיראק תומך בחוקים אלה. שיראק הציע להגדיל את המע"מ כדי לכסות את הגירעון בתקציב השירותים החברתיים, ואילו ז'וספן מציע להגדיל את המס הישיר על בעלי ההכנסות הגבוהות.

עיקר תשומת הלב הציבורית בצרפת בימים האחרונים היה מוקדש לעניין אחר: רצח הצעיר המרוקאי במרכז פאריס על־ידי גלוחי ראש המקורבים ל"חזית הלאומית" של ז'אן־מארי לה־פן. בניסיון להרגיע את סערת הרוחות שפרצה במדינה, נקטה המשטרה פעולות נמרצות, ועצרה לחקירה כמה מראשי הקבוצות של גלוחי הראש באזור פאריס. עם זאת, טרם נעצרו החשודים במעשה עצמו.

שלשום נערכה הפגנת המונים באתר הרצח. שני המועמדים לנשיאות הקפידו לשגר להפגנה נציגים בכירים, אולם ההפתעה הגדולה היתה השתתפותו של פרנסואה מיטראן. הנשיא הקשיש והחולה המסיים את כהונתו בעוד מספר ימים, בא למקום והשליך זר פרחים לנהר. לה־פן ממשיך להכחיש כל קשר או אחריות של תנועתו לרצח.

הערכה: המפלגה השמרנית תובס בבחירות המקומיות באנגליה ווילס

הפגנות אלימות פרצו בדרי, צפון אירלנד, לפני ביקורו של מייג'ור

תצלום: אי־פי
תומך שין פיין דוחף קצין משטרה בריטי בהפגנה שהתקיימה שלשום בדרי, צפון אירלנד

מאת חנה הררי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, עמד אתמול בפני תבוסה הצפויה למפלגתו בבחירות לרשויות המקומיות באנגליה ווילס. כ־12 אלף מועמדים יתמודדו על מושבים ברשויות מקומיות, רובם באזורים בהם התמיכה מוענקת באופן מסורתי למפלגה השמרנית ולמפלגה הליברל־דמוקרטית. ההערכה היא שחוסר שביעות הרצון בציבור מתפקודה של המפלגה השמרנית יביא לכך שבין אלף לאלפיים מנציגיה יאבדו את מושבם.

במערכת הבחירות שלוש המפלגות הגדולות נאבקו בעיקר סביב נושא מחיר השירותים הניתנים לתושבים באזורים השונים ואיכותם של שירותים מוניציפאליים. אך רבים מהבוחרים הודו שהנושא העיקרי שישפיע על החלטתם יהיה תפקודה של הממשלה ולא זה של הרשויות המקומיות. כמה מנציגי השמרנים שנאבקים על מקומם ברשויות המקומיות החליטו שלא להסתכן בתבוסה והציגו עצמם כמועמדים עצמאיים.

סתירות בין העמדה שהציג מייג'ור לבין זו של שר האוצר בענייני מיסוי פגעו בימים האחרונים במעמד הממשלה, והספקות המחודשים באשר לתהליך השלום בצפון אירלנד ודאי לא מוסיפים לפופולאריות שלה.

מייג'ור אמר אתמול שתהליך השלום בצפון אירלנד לא ייפגע כתוצאה מההפגנות האלימות שנערכו שלשום בעיר דרי לקראת ביקורו הצפוי של ראש הממשלה שם. שעות אחדות לפני שמייג'ור הגיע לאזור לביקור מתוכנן, החל הקהל שנמנה עם תומכי המחתרת הרפובליקאית להפגין למען שחרורם של אסירים אירים המוחזקים בבתי כלא בריטיים. ראש הממשלה האשים את שין פיין, הזרוע הפוליטית של האי־אר־אי באחריות להפגנות האלימות – הקשות ביותר מאז הפסקת האש.

משפט סימפסון

הכימאי המשטרתי: הדם שהתגלה מתחת לציפורניה של הקרבן נרקב בטרם נבדק

לוס אנג'לס (איי־פי). התביעה במשפט הרצח הכפול של או־ג'יי סימפסון המשיכה ביום שלישי להתעסק בראיות מדעיות. היא התייחסה לגרב, שהוכתמה בדם מסוג הזהה לזה של ניקול בראון סימפסון, ובטיפת דם שהתגלתה על שביל בסמוך לגופתה שייתכן כי מקורה באשם.

הכימאי גרגורי מאתסון אמר, כי ישנו "סיכוי גבוה" לכך, שהדם שהתגלה מתחת לציפורניה של הקרבן, הוא שלה. עם זאת, הוסיף, כי אינו מסוגל לפסול על הסף אפשרויות אחרות, משום שנראה כי הדם נרקב בטרם היה סיפק לבדוק אותו במעבדה.

מאתסון העיד, כי דגימת הדם של גב' סימפסון היא מסוג BA, בעוד שהדם שמתחת לציפורניה הוא מסוג B, שאינו תואם לדמו של סימפסון, וגם לא לזה של הקרבן השני, רונלד גולדמן. מאתסון הראה למושבעים, כיצד יכול מצבה של דגימת דם להידרדר, ובכך להניב תוצאות מטעות בבדיקות. לדבריו, מרבית הסיכויים הם שמדובר בדמה של הקרבן.

מאתסון, הכימאי המשפטי הראשי במעבדת הדם של המשטרה, העיד גם, כי דם בעל סוג זהה לזה של סימפסון נתגלה על גרב בסמוך למיטתו. הוא הוסיף כי דמו של סימפסון הוא מסוג זהה לזה של טביעת רגל מוכתמת בדם, שהתגלתה בשביל המוביל לביתה של ניקול בראון סימפסון.

המושבעת טרייסי האמפטון, שהודחה מתפקידה ביום שני, נלקחה מביתה על אלונקה והובהלה לבית החולים באמבולנס. ככל הנראה, לקתה האמפטון בשבץ.

בקצרה

● לאטוויה. רבבות לאטווים הריעו אתמול, לאחר שמומחי חבלה אמריקאים פוצצו מגדל מכ"ם בגובה 19 קומות, שהפך לסמל הכיבוש הסובייטי בן 50 השנה של האומה הבאלטית הקטנה. המתקן, שכונה על ידי המקומיים "המפלצת", בלט מאוד על רקע הנוף המיוער בטרם סדרה של פיצוצים מבוקרים הפכה אותו לערימת בטון ופלדה. נשיא לאטוויה, גונטיס אולמאניס, העלה על נס את הרס המבנה, ששכן באחד מבסיסי ההתרעה החשובים ביותר של בריה"מ לשעבר, כ"צעד מכריע בדרך לחיזוק עצמאותנו". (איי־פי)

● דרום אפריקה. נשיא דרום אפריקה, נלסון מאנדלה, ומנהיג שבט הזולו מאנגוסוטו בותלזי, לחצו אתמול זה את ידו של זה בניסיון לשים קץ למחלוקת, העלולה לעורר סכסוכים נוספים בין תומכיהם. הופעתם מול המצלמות עמדה בניגוד חד לדברים שנאמרו בימים הקודמים, שכללו את קריאתו של בותלזי לתומכיו להתנגד לשלטון המרכזי, ואת איומו של מאנדלה להפסיק את העברת המימון הפדראלי לקוואזולו־נאטאל, המחוז הנשלט על ידי אינקאתה, מפלגתו של בותלזי. בנאום שנשא מאוחר יותר בפני הפרלמנט, אמר בותלזי, כי מאנדלה התחייב להיענות לבקשתה של אינקאתה לתיווך בינלאומי במחלוקת סביב אופיה העתידי של המדינה. (איי־פי)

● גרמניה, טיבט. קלאוס קינקל הפך אתמול לשר החוץ הגרמני הראשון שאירח את מנהיגה הרוחני הגולה של טיבט, הדלאי לאמה, והפגישה זכתה עד מהרה לתגובה דיפלומטית חריפה של סין. בייג'ין רואה בדלאי לאמה מנהיג של תנועה בדלנית, ומחתה בפני גרמניה על הפגישה עוד בטרם נתקיימה. אתמול, ביטל ברגע האחרון סגן יו"ר הוועדה המתכננת של סין, יה קאינג, פגישה מתוכננת עם קינקל. (רויטר)

● לבנון. מנהיג הפלאנגות לשעבר, סמיר ג'עג'ע, אמר שלשום – היום האחרון למשפטו בעוון רצח יריב פוליטי – כי השלטונות בלבנון מעוניינים "לצלוב" אותו. בנאום הסיכום שלו בפני בית המשפט העליון של לבנון, אותו נשא בתום דיון משפטי שנמשך שישה חודשים, אמר ג'עג'ע, כי לו ולחברי מיליציית "הכוחות הלבנוניים" (הפלאנגות) לא היה כל קשר לרצח המנהיג הפוליטי הנוצרי דני שמעון, רעייתו ושני בניו. פסק הדין יימסר ב־24 ביוני. (רויטר)

המועצה המקומית אריאל
ד.נ. 24945 טל. 741743 * 744238 * 744288 * 06741237

– מכרז מס. 5/95 –
תוספת לבי"ס יסודי ב'

1) המועצה המקומית אריאל מבקשת בזאת את קבלת הצעות מקבלנים רשומים לבניית תוספת בבי"ס יסודי ב'.
2) את מסמכי המכרז ניתן לרכוש במשרדי מהנדס המועצה, תמורת 1800 ש"ח אשר לא יוחזרו בכלל.
3) ההצעות תוגשנה במעטפה סגורה בצירוף ערבות בנקאית צמודה בשיעור של 5% מערך ההצעה כולל מע"מ לתקופה של 90 יום מיום 16.05.1995 הצעה ללא צירוף ערבות בנקאית לא תובא לדיון בכלל.
4) רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון הפנים על הרישומים כמפורט במכרז הרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות בניה (ענף 100 סיווג ג – 4), צריך לצרף את כל האישורים המתאימים כולל תעודת רישום בפנקס, תעודת ניהול ספרים, השתכנות לסכום הצעה מע"מ חתום ע"י רואה חשבון.
5) יתקיים סיור קבלנים ביום שני 8.05.1995 המפגש בבנין המועצה המקומית בשעה 10:00 בבוקר.
6) ההצעות תוגשנה חתומות בצירוף המסמכים הדרושים המפורטים לעיל. ההגשה במסירה אישית עד יום שלישי 16.05.1995 שעה 12:00.
7) אין המועצה חייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בכבוד רב
רון נחמן
ראש המועצה

מדינת ישראל
משרד המשפטים
אגף האפוטרופוס הכללי
הודעה בדבר מכירת מקרקעין
מכרז מס' 7/95

האפוטרופוס הכללי מזמין בזה - הצעות לרכישת הנכס דלא ניידי הבא:
מגרש בחיפה הנמצא בשכונת "כרמליה" בצד המערבי (הגבוה) של רחוב חת, ששטחו 770 מ"ר. המגרש רשום בספרי המקרקעין בחיפה כחלקה 46 בגוש 10784.
על המציע לבדוק בעצמו ועל אחריותו את אפשרויות הניצול של זכויות הבניה בנכס ולברר ברשויות התכנון והרישוי המוסמכות את כל הדרישות התכנוניות והאחרות מכל סוג שהוא.
טופס הצעה ניתן לקבל במשרדנו בחיפה, רחוב חסן שוקרי 2.
הצעות ניתן להגיש אך ורק על גבי טפסי הצעות ביום ד' - 31.5.95 עד שעה 12:00 במשרד האפוטרופוס הכללי בחיפה רחוב חסן שוקרי 2.
ועדת המכרזים תשב באותו יום ובאותו מקום בשעה 12:15 ותדון בהצעות שנתקבלו.
המציעים מוזמנים להשתתף בישיבת ועדת המכרזים הנ"ל.
על המציע לצרף פקדון בשיעור 10% ממחיר ההצעה, בשיק בנקאי, לפקודת האפוטרופוס הכללי.
הצעות שתוגשנה שלא בהתאם לתנאי המכרז לא יובאו לדיון.
המכירה כפופה לאישור בית המשפט.
אין האפוטרופוס הכללי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
בעניין פרטים נוספים ניתן להתקשר למשרד האפוטרופוס הכללי בחיפה עם מר אמיר אפטר טל' 02-316613 ו/או מר י. גולדמן טלפון מס' 02-316615 בין השעות 08:00-13:00.
ירושלים: 2.05.95

י. צוריאלי, עו"ד
משנה לאפוטרופוס הכללי

מדינת ישראל
משרד המשפטים
אגף האפוטרופוס הכללי
הודעה בדבר מכירת מקרקעין
מכרז מס' 6/95

האפוטרופוס הכללי מזמין בזה - הצעות לרכישת הנכס דלא ניידי הבא:
דירה בחיפה ברחוב ברזילי 23 א', בת 2 חדרים בקומת קרקע ששטחה 48.56 מ"ר, ורשומה בספרי המקרקעין בחיפה כחלקה 67/11 בגוש 10864.
על המציע לבדוק בעצמו ועל אחריותו את אפשרויות הניצול של זכויות הבניה בנכסים ולברר ברשויות התכנון והרישוי המוסמכות את כל הדרישות התכנוניות והאחרות מכל סוג שהוא.
מחיר מינימום להגשת הצעות 115,000.- ש"ח.
טופס הצעה ניתן לקבל במשרדנו בחיפה, רחוב חסן שוקרי 2.
הצעות ניתן להגיש אך ורק על גבי טפסי הצעות ביום ד' - 31.5.95 עד שעה 11:00 במשרד האפוטרופוס הכללי בחיפה רחוב חסן שוקרי 2.
ועדת המכרזים תשב באותו יום ובאותו מקום בשעה 11:15 ותדון בהצעות שנתקבלו.
המציעים מוזמנים להשתתף בישיבת ועדת המכרזים הנ"ל.
על המציע לצרף פקדון בשיעור 10% ממחיר ההצעה, בשיק בנקאי, לפקודת האפוטרופוס הכללי.
הצעות שתוגשנה שלא בהתאם לתנאי המכרז לא יובאו לדיון.
המכירה כפופה לאישור בית המשפט.
אין האפוטרופוס הכללי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
ניתן לבקר בדירה בתיאום מראש עם מר חיים אביטל ממשרדנו בחיפה בטלפון מס' 04-621103, בין השעות 08:00-13:00.
ירושלים: 30.04.95

י. צוריאלי, עו"ד
משנה לאפוטרופוס הכללי

חייג
04-623166/7
03-5121333/44
02-254245/8
ואתה מנוי על
הארץ

המכרז של המדינה
בלעדי למחזיקי ישראכרט

ארכיון הארץ
"הארץ" רח' שוקן 21 תל אביב

מאגר המידע של "הארץ" עומד לרשותך
בארכיון קטעי עיתונות של "הארץ" –
החל משנת 1945 – לפי נושאים,
אישים, שמות ומקומות.

מאמר אחד אפשר לקבל בפקס.
טל. 03-5121162/3, פקס. 03-5121165
השירות בתשלום

התיאטרון הלאומי הבימה
התיאטרון הקאמרי של תל-אביב
התיאטרון העירוני חיפה
תיאטרון באר שבע
בית ליסין
האופרה הישראלית - ת"א
תיאטרון הש"ר
03-5182812 | 03-6927777 | 03-6916653 | 07-238278 | 04-620670

יומן

עיתוי שקוף לאמברגו

התגובות הצוננות של מדינות אירופה, יפאן ואוסטרליה להודעתו של הנשיא קלינטון להדק את אמברגו הסחר על איראן, לא הפתיעו את הממשל בוואשינגטון. בהסבירים את הצעד החדש, הדגישו מזכיר המדינה כריסטופר ופקידי הבית הלבן והאוצר, כי ידוע להם שאין בו כדי לנתק את זרם הנפט מאיראן ואת זרימת המזומנים לקופתם של פטרוני הטרור הבינלאומי. הם דיברו על צעד ראשון, מעין הנפת דגל, מופת לשאר מדינות העולם החופשי. הוויתור האמריקאי על הכנסות מיצוא סחורות ויבוא דלק מאיראן, נועד להדגים בפני רוסיה, שאפילו מדינה קפיטליסטית כארה"ב מקריבה עקרונות כמו מלחמה בטרור ובאיום הגרעיני.

בשבוע הבא, כאשר יישב מול ילצין, לא יצטרך קלינטון להשפיל מבטו בתבעו מהמנהיג האביון לספוג את מחיר אובדן הכנסה של מיליארד דולר, בגין עסקת הכורים הגרעיניים עם איראן. הוא יוכל לספר לו על אלפי משרות אמריקאיות שירדו לטמיון עם אובדן שוק יצוא של יותר מ–300 מיליון דולר.

אלא שכמו במקרים רבים, גם הפעם פגעה בחירת הזמן המקום באמינות מדיניות סבירה למדי של קלינטון. העיתוי אינו יכול שלא לעורר חשד, בארה"ב ומחוצה לה, שיותר ממה שהאמברגו נועד להשפיע על הפוליטיקה הפנימית בטהראן, הוא כוון לזירה הפנימית בארה"ב. הצו הנשיאותי הראשון, שאסר על חברות אמריקאיות ("צו קונקו") לפתח מקורות נפט באיראן, נחתם יממה לפני דיון בסנאט על הצעת חוק אנטי־איראנית שיזם הסנאטור הרפובליקאי אלפונס ד'אמאטו, ממדינת ניו יורק, עתירת ההשפעה היהודית. ההודעה על הצו השני, נמסרה יממה לפני הדיון בבית הנבחרים בהצעת חוק דומה שיזם הרפובליקאי פיטר קינג, אף הוא מניו יורק. בחירת המקום – ועידת הקונגרס היהודי העולמי, ניו יורק – לא מסייעת לארה"ב להדוף את הטענה המתפשטת בעולם, שהאמברגו לא נקי משיקולים מפלגתיים.

עקיבא אלדר

תצלום: איי־פי

חייל סרבי־בוסני תופס מחסה כמוך לגשר על נהר הסאווה, המקשר בין שטחים שבשליטת הסרבים בבוסניה ובקרואטיה. הגשר – הנמצא ליד בוסאנסקה גראדיסקה, כ–130 ק"מ דרומית־מזרחית לזאגרב – שימש מטרה להפגזות עזות של הכוחות הקרואטיים

חדשות חוץ

הסרבים בבוסניה ובקרואטיה מאיימים לשתף פעולה כדי לכבוש חזרה שטחים שנפלו לידי הצבא הקרואטי

200 סרבים במובלעת סלאבוניה המערבית ניהלו קרב עיקש עם הקרואטים

זאגרב (רויטר). מנהיגי הסרבים בבוסניה ובקרואטיה איימו אתמול לקום ולכבוש את השטחים שנפלו השבוע בידי צבא קרואטיה, אם הקרואטים יסרבו לשוב לעמדותיהם המקוריות ולהשיב לסרבים את השליטה בהם.

מנהיג הסרבים־הבוסנים, רדובן קאראדז'יץ', אשר גינה את המתקפה הקרואטית כ"תוקפנות שלוחת רסן", ושניים מעוזריו הבכירים נועדו אתמול עם מנהיג הסרבים בקרואטיה, מילאן מארטיץ', במעוזו בקנין, במטרה לתאם את צעדי התגובה [illegible].

בהודעה שפורסמה מטעם הפיקדה הצבאית המשותפת לסרבים־הבוסנים ולסרבים־הקרואטים, נאמר כי למועצת הביטחון של האו"ם "מתחייבת בפני הקהילה הבינלאומית להבטיח את שהותה של האוכלוסייה הסרבית בשטח הכבוש, ואת חזרתו של צבא קרואטיה לעמדותיו המקוריות". אם לא ייעשה כן, "נחושות ה־RSK וה־RS (ה'מדינות' הסרביות בקרואטיה ובבוסניה) להשתמש בכל האמצעים העומדים לרשותן כדי לשחרר את האוכלוסייה הסרבית ואת כל אזור סלאבוניה המערבית".

בפגישה בקנין נידונו גם הצעות לאיחוד אפשרי של שתי ה"מדינות", אך טרם נתקבלה החלטה בנדון.

צבא קרואטיה ניהל אתמול קרב עיקש עם גרעין קשה של 200 חיילים סרבים, שסירבו להיכנע במובלעת הסרבית הכבושה, סלאבוניה המערבית. כתבים שהיו עדי ראייה לקרבות מסרו שהסרבים – הלוחמים האחרונים שנותרו מתוך כוח שמנה במקור 2,500 איש – הבגיחו את העיירה פאקראץ, ובתגובה הוגברה עליהם אש מרגמות ותותחים מצד הקרואטי.

מרבית הכוח הסרבי, ששלט בסלאבוניה המערבית מאז 1991, הניח שלשום את נשקו ונמלט תחת חסות האו"ם לבוסניה, לאחר שמנהיגיהם הפוליטיים הסכימו להפסקת אש. "נותרו 200 חיילים סרבים שכנראה מתנגדים לנסיגה, ויצאו משליטת מפקדיהם", אמר אתמול בזאגרב דובר מטעם האו"ם, ואלס נאצ'ינשיק. בערב הודיע הדובר הממשלתי בקרואטיה שהלוחמים האחרונים במובלעת הניחו את נשקם, אולם לא ניתן היה לאשר ידיעה זו.

הצבא הקרואטי כבש השבוע את סלאבוניה המערבית מידי הסרבים, דבר שגרם לסרבים להגיב בירי טילים על זאגרב, שכתוצאה ממנו נהרגו ששה בני אדם וקרוב למאתיים נפצעו.

אובדן סלאבוניה הוא התבוסה החמורה ביותר שספג המיעוט הסרבי בקרואטיה מאז התקומם נגד הכרזת העצמאות של הרוב הקרואטי לפני ארבע שנים, וכבש שליש משטחה של המדינה.

שתי המובלעות שנותרו עתה בידי המיעוט הסרבי בקרואטיה מהוות כ–20% משטחה של המדינה.

ככל הנראה קיצונים בהנהגת מילאן מארטיץ' הם שעמדו מאחורי מטח הטילים. הסברה היא, שמנהיגים סרבים אחרים בקרואטיה מתנגדים להסלמת העימות עם זאגרב.

השליח המיוחד של האו"ם ליוגוסלוויה לשעבר, יאסושי אקאשי, אמר כי ראש ממשלת קראינה הסרבית, בורוסלאב מיקליץ', הבטיח לו בטלפון שלשום בלילה, כי הסכם הפסקת האש יכובד, אם הקרואטים יקיימו את הבטחתם, שלא לפגוע בשבויים או בחיילים סרבים נסוגים.

המאמצים להביא את שני הצדדים לשולחן המו"מ התעכבו, לאחר שהמתווכים הבינלאומיים ביטלו פגישה שקבעו להיום בז'נווה. "שני הצדדים חשו כי מוקדם מדי לקיים שיחות", אמר מקור דיפלומטי יודע דבר. ייתכן כי הפגישה תידחה לשבוע הבא.

טורקיה הודיעה כי הסיגה את צבאה מצפון עיראק

אנקרה (רויטר). שר ההגנה הטורקי, מהמט גולהאן, אמר אתמול, כי לאחר ששה שבועות בהם נמשך המבצע של צבא טורקיה נגד המורדים הכורדים בצפון עיראק, לא נותר ולו חייל טורקי אחד מעבר לגבול.

"לא נותר שם אף חייל. פינינו את כולם ומעתה נסתפק באמצעי ביטחון עליהם נקפיד באזור הגבול", אמר גולהאן לכתבים לפני פגישה של הקבינט. ב–20 במארס, חדרו 35 אלף חיילים טורקים לאזור במסגרת מבצע נגד כוחות מפלגת הפועלים הכורדית (פ.ק.ק). יותר מ–20 אלף מהם נסוגו ב–25 באפריל.

אנקרה מגנה התקפה על שר טורקי שביקר ביוון

אתונה (איפ"י). יוון האשימה אתמול שר טורקי בהתנהגות מתגרה בביקור בלתי רשמי שנמשך יומיים, שבו התארח אצל בני המיעוט המוסלמי בצפון יוון.

דובר ממשלת טורקיה, שר המדינה ילדירים אקטונה, הכעיס פקידים יוונים וכן את הציבור היווני, בכך שטען בביקורו, כי המיעוט באזור הרגיש, הסמוך לגבול בין שתי המדינות, הוא טורקי וכי הוא מדוכא.

על פי חוזה לוזאן, שנחתם ב–1923 לאחר המלחמה בין יוון לטורקיה, המיעוט מתואר כ"מוסלמי" ולא "טורקי". כמחצית מבין 120 אלף בני המיעוט הם ממוצא טורקי, כך מסרו פקידים יוונים.

בעיר סלוניקי, המטיר המון של יוונים, קפריסאים וכורדים אבנים, ביצים וחבל על האוטובוס של אקטונה ומפלייתו. פקיד יווני מסר, כי אקטונה נפגע קלות בידו וברגלו. טורקיה גינתה את האירוע ומחתה על "אמצעי הביטחון הרשלניים" שננקטו בביקורו של אקטונה. דובר ממשלת יוון, אוואנגלוס ונייזלוס, גינה אף הוא את האירוע, אך האשים את אקטונה ב"הפרת כללי האירוח" בהתבטאויותיו השנויות במחלוקת.

תקראו טוב טוב כי הצעה כזו לא קראתם מעולם

קחו חופשה ל 20 שנה וגם את הכסף קבלו חזרה

$3950*

מעניקים לכם זכות על יחידת נופש במלון הפאר ריג'נסי פאלאס בצפת או לחלופין ב 1400 בתי מלון נוספים בעולם–הפתיחה באוגוסט 1995

קלאב ריג'נסי–תפישת נופש עולמית

שיטת הנופש שלנו מבוססת על תפישה יחודית המקנה לך ולמשפחתך זכות על יחידת נופש למשך שבוע שלם (אתם קובעים באיזה שבוע) כל שנה, במשך 20 שנה. היחידה תישמר לשימושכם הבלעדי, ע"מ לספק את כל צרכי הנופש והבילוי שלכם, וזאת כדי להעניק לכם חווית נופש מושלמת במקום ובכל מקום אחר בעולם.

קלאב ריג'נסי–השקעה שהופכת להון

בעוד אתם נהנים מחופשותיכם, השקעתכם תהפוך להון ועם תום החוזה שלכם (כעבור 20 שנה) יוחזר לכם במלואו, *ללא כל תנאי* סכום הפיקדון הראשוני שהפקדתם צמוד לדולר. כל מה שצריך לעשות הוא להפקיד סכום כסף השווה למחיר הסוויטה שבחרתם ולהתחיל לתכנן את החופשה הבאה שלכם.

ריג'נסי פאלאס–מלון אחד שהוא הרבה

המלון ממוקם על אחד מאתרי הטבע המרהיבים, בפסגתו של הר כנען, הצופה על הכינרת וקרוב אל כל אתרי הטבע המרהיבים בגליל ובגולן. המלון ומועדון הבריאות המפוארים כוללים 85 חדרים עם ג'אקוזי פרסי וסוויטות, לובי, בר, בריכת שחיה מקורה ומחוממת, בריכה לילדים (ושמרטפיה), מכון אירובי, מכון לקוסמטיקה ועיסוי רפואי, סאונה וג'אקוזי, בריכת זרמים, חדרי משחקים, חדר ביליארד, מתקני ספורט, מסעדה, חדר אוכל חנויות ועוד.

ערבות בנקאית
נתונה על כל סכום הפיקדון עד פתיחת המלון.

אגרת חוב
תרשם על שמכם להבטחת החזר הפיקדון.

התשלום
ניתן לשלם עד 36 תשלומים.

יש לכם זכות לנופש ביותר מ 1400 בתי מלון בעולם, לדוגמא:

AUSTRALIA-PACIFIC PALMS
ARUBA-PAYA LINDA BEACH RESORT
ATLANTIC CITY-LA RENAISSANCE
BAHAMAS-GREAT HOUSE AT RAMADA SOUTH OCEAN
BALI-CLARION SUITES
BRAZIL-MARINA PALACE
CALIFORNIA-PLAZA RESORT AND SPA
CANADA-CLUB DE VACANCES TREMBANT
EGYPT-SINBAD BEACH RESORT
ENGLAND-DEVON COURT
EILAT-ROYAL BEACH HOTEL
FINLAND-SAARISELKA
GERMANY-HOTEL FURSTENHOF
GREECE-CLUB DELTA AT PORTO CARRAS
JAMAICA-POINCIANA BEACH CLUB
LAS VEGAS-POLO TOWERS
MALAYSIA-GOLDEN RESORT TOWER
MEXICO-ROYAL CARRIBEAN
MIAMI-CLUB NEWPORT
NETHERLANDS-CLUB GRAN DORADO
NEW YORK-VILLA ROMA COUNTRY CLUB LODGE
ORLANDO-MARRIOTT'S ROYAL PALMS
PARIS-METROPOLE OPERA
PERU-SERRANOVA INTERNATIONAL
PORTUGAL-FOUR SEASONS FAIRWAYS
PUERTO RICO-CLUB CALA DE PALMS
RENO-THUNDERBIRD RESORT CLUB
SCOTLAND-DALFABER GOLF & COUNTRY CLUB
SINGAPORE-AMARA RESORT
SPAIN-ALOHA MARBELLA
SWEDEN-LOMAPORSSIARE
SWITZERLAND-PANAROME
TAHO-ROYAL ALOHA CLUB
THAILAND-HOLIDAY CLUB ANDAMAN
TURKEY-CLUB PATARA
URURGUAY-CLUB APARTUR
VAIL-SANDSTONE GREEK CLUB
VENEZUELA-LAKE PLAZA BEACH CLUB
VENICE-VILLALAGUNA
WAIKIKI-ROYAL ALOHA CLUB

*מספר היחידות מוגבלות, המחיר מבוסס על שבוע היחידה וגודל היחידה ולא כולל עמלה.

צלצלו חינם לתיאום פגישה 177-022-4540

CLUB REGENCY קלאב ריג'נסי

מפקידים נופשים מרוויחים

שעות הקבלה: א'-ה' 8:30-19:00, ו' 8:30-14:00

מזג האוויר

שבת	ראשון	שני

קריר, וייתכן גשם

היום יהיה מעונן חלקית בדרך כלל, וקריר מהרגיל לעונה. בצפון הארץ ייתכן גשם מקומי. הים יהיה גלי עד גבה גלים: גובה הגלים כ–100 עד 150 ס"מ; טמפרטורת המים 20 מעלות. תנשב רוח דרום־מערבית עד מערבית במהירות של 25 עד 35 קמ"ש וישררו תנאים טובים לראייה. בחרמון יהיה קר יחסית וייתכן גשם. אין תנאי גלישה.

תיאור המפה הסינופטית: אפיק מעל טורקיה ומזרח הים התיכון גורם להזרמת אוויר קריר יותר ובלתי יציב לאזורנו. אוויר קר יחסית השוהה במזרח אירופה גורם שם למזג אוויר סגרירי. רכס ברומטרי משתרע מעל מערב אירופה ומרכזה וגורם שם למזג אוויר יציב ולטמפרטורות גבוהות יחסית.

בשבת יהיה מעונן חלקית ותחול ירידה נוספת בטמפרטורות. בצפון הארץ יירד גשם וייתכן גם במרכזה. ביום ראשון – מעונן חלקית ועדיין קריר מהרגיל. בצפון הארץ יירד גשם וייתכן גם במרכזה. ביום שני – מעונן חלקית.

תחזית להיום

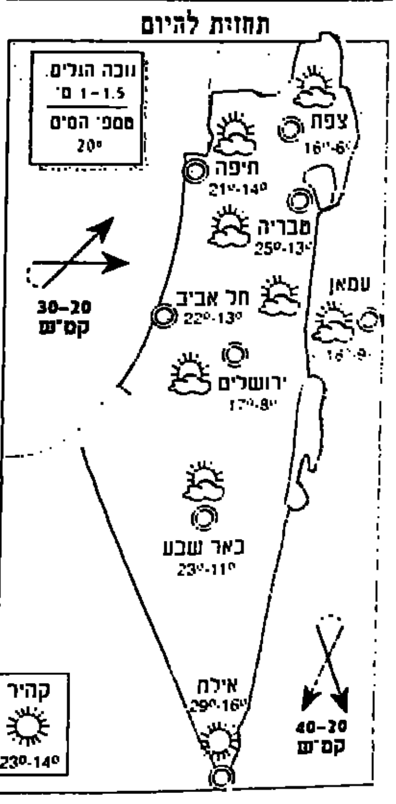

המפה הסינופטית החזויה להיום

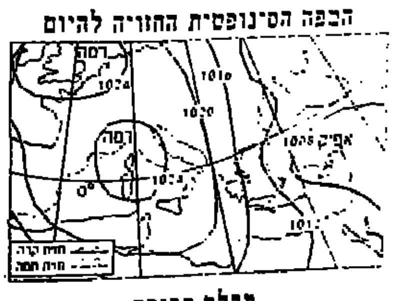

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 4.5.95 שעה 17:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
תל אביב	--	836	560
הגליל העליון	--	758	925
הגליל המערבי	--	741	640
חיפה	--	642	540
דרום הכרמל	--	600	580
נתניה	--	816	570
ירושלים	--	722	558
יבנה	--	718	540
יריחו	--	148	163
באר שבע	--	275	205
אילת	--	16	32

מפלס הכנרת

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	8	13	גשם
אמסטרדם	10	26	בהיר
אתונה	11	17	גשם
בריסל	11	25	בהיר
ברלין	3	19	בהיר
וינה	3	19	בהיר
ז'נבה	8	22	מעונן חלקית
[illegible]	3	15	מעונן חלקית
לונדון	10	26	בהיר
מדריד	11	25	מעונן חלקית
מוסקווה	5	9	גשם קל
ניו יורק	12	15	גשם
פאריס	11	26	בהיר
פרנקפורט	8	25	בהיר
קופנהאגן	10	19	מעונן חלקית
רומא	9	21	בהיר

תחזית מזג האוויר: חברת "מטאוטק", מיוחד ל"הארץ"

זיהום האוויר

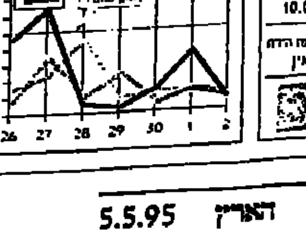

שמש, ירח

זריחת השמש 05:51
שקיעת השמש 19:22
זריחת הירח 10.06
שקיעת הירח אין

הארץ
כלכלה

יום שישי 5.5.95 | העורך נחמיה שטרסלר

מבזק

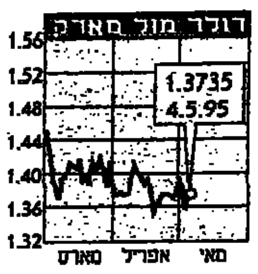

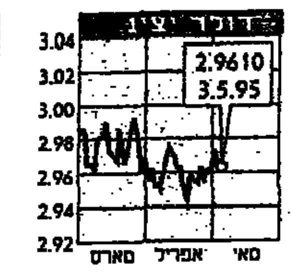

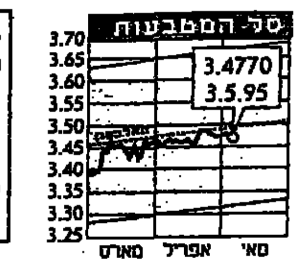

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר

מארק	1.3735	-0.30%
ין	83.96	+0.36%
לישט"ש	1.617	00.0%
ריבית בנק ישראל		14.0%
פריים־רייט		15.5%

• • •

מגדל תמנה את מבטחיה ל-40 מוסכי הסדר (עמוד 2ג)

• • •

ההסתדרות תשבית את מפעלי תדיראן ביום שני (עמוד 2ג)

• • •

אנשי עסקים פלשתינאים מתנים השקעות באוטונומיה בחקיקה שתבטיח את כספם (מזרח תיכון, עמוד 3ג)

• • •

ד"ר לינדה עפרוני: הדרג הפקידותי באוצר עושה מניפולציה בנתוני השכר (כוח אדם, עמוד 4ג)

אושר שימוש לא חקלאי בקרקע חקלאית במושבים

המועצה הארצית לתכנון ובנייה תנסח את המלצות ועדת קרמן להוראות תכנון

מאת עמירם כהן

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה אישרה בערב יום העצמאות את המלצות ועדת קרמן לעניין שימוש לא חקלאי בקרקע חקלאית במושבים.

המועצה הטילה על צוות מצומצם לנסח את ההמלצות להוראות תכנון, כדי שהוועדות המחוזיות והמקומיות לתכנון ולבנייה יוכלו לפעול לפיהן.

הוועדה לבחינת הבנייה לייעודים לא חקלאיים במושבים, בראשות מנהל הרשות לתכנון במשרד החקלאות, מרדכי כהן (קרמן), שמונתה על ידי מנכ"ל משרד החקלאות, הגישה את המלצותיה באוגוסט 94'.

הוועדה העריכה, שכ-2,000 עסקים לא־חקלאיים מתנהלים על אדמות חקלאיות במושבים. על פי הערכות מאוחרות יותר, היה מספר העסקים כפול. הוועדה המליצה לאפשר להקים עסקים לא חקלאיים גם בתחומי המושבים (חלקות א'), תוך מגבלות מתמידות על גודל העסק, סוגו ומגבלות הקשורות באיכות הסביבה.

הוועדה המליצה גם להקים אזורי מלאכה במושבים (בחלקות ב'), בשטח של עד 50 דונם למושב, וקבעה כי יש להעדיף הקמת אזורי מלאכה משותפים לכל כמה מושבים. עוד הומלץ להקים במועצות האזוריות פארקים תעשייתיים, שיאפשרו להקים תעשיות גדולות יותר.

הדו"ח מתייחס גם לעסקים חורגים קיימים. מחבריו קובעים, כי יש לפנות עסקים שאינם עומדים בתנאי איכות הסביבה ויש לתת ארכה של שלוש שנים לעסקים שעומדים בתנאי איכות הסביבה, אך אינם עומדים בתנאים אחרים, כדי לאפשר להם לעמוד בתנאי הוועדה.

הממשלה כבר אישרה את ההמלצות. אישורה של המועצה הארצית נדרש כדי להפוך את ההמלצות להוראות תכנוניות לוועדות התכנון והבנייה.

על פי הערכות במשרד החקלאות, השטח הכולל של קרקעות חקלאיות במגזר המושבי והכפרי, שעליהם הוקמו עסקים לא חוקיים, מסתכם בכ-5,500 דונם, ושוויין של האדמות אלה לשימוש עסקי מסתכם בכמיליארד דולר.

אינדיקטורים להתפתחות המשק

ינואר–מארס 95' לעומת נובמבר–דצמבר 94'

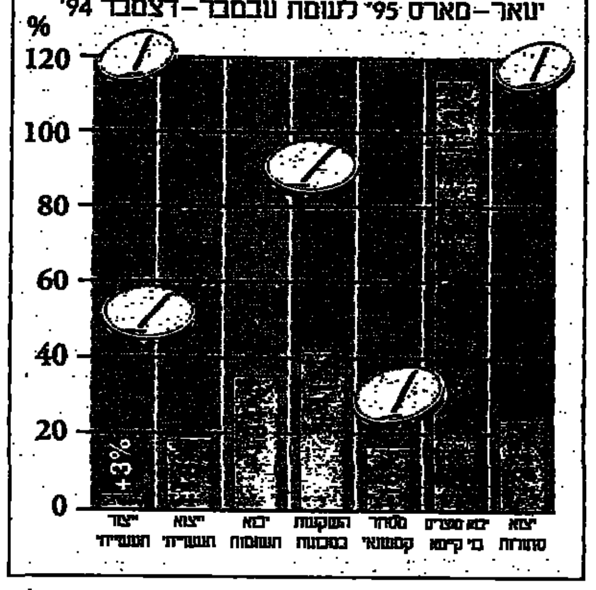

מקור: הלמ"ס

היצור התעשייתי עלה בינואר־מארס 95' ב-3% לעומת נובמבר־דצמבר 94'. יבוא התשומות עלה בינואר־מארס 95' ב-34% בהשוואה לנובמבר־דצמבר 94'

יורם גביזון

יופחתו תשלומי מס רכישה בעקבות עדכון מדרגות המס ב-2.1%

על דירה בשווי 200 אלף ד' ישולמו פחות 294 שקל מס רכישה

מאת גדי מליץ

נציבות מס הכנסה הודיעה שלשום על עדכון מדרגות מס רכישה בשיעור של 2.1%. כתוצאה מכך, יופחתו תשלומי מס רכישה. העדכון בתוקף מ-16 באפריל 95' ועד 15 ביולי 95'. העדכון בוצע עקב שינוי המדד, ועל פי תקנות מס שבח מקרקעין. מדרגות מס רכישה מתעדכנות אחת לשלושה חודשים.

על דירות מגורים יוטל מס בשיעור 0.5% לרכישה בשווי 245,045 שקל (במקום 240 אלף ש'); עד 475,410 שקל יוטל מס בשיעור 3.5% (במקום 465,620 ש'). מעל סכום זה יוטל מס של 4.5%.

על משקים חקלאיים יוטל מס בשיעור של 0.5% לרכישה בסכום המגיע עד ל-146,765 שקל – זאת במקום 143,740 שקל, עד כה. ברכישה שסכומה גבוה מסכום זה יוטל על הרוכשים מס בשיעור של 5%.

עקב שינויים אלה, אדם הרוכש דירה בשווי של 300 אלף שקל (100 אלף דולר) ישלם היום 3,148 שקל במס רכישה – סכום הנמוך ב-152 שקל מהסכום על פי המדרגות הישנות.

אדם הרוכש דירה בשווי של 600 אלף שקל (200 אלף ד') ישלם היום 14,850 שקל במס רכישה – סכום הנמוך ב-294 שקל מהסכום ששולם בעת שחלו המדרגות הישנות.

טבע זינקה ב-5.9%

וול סטריט

צבי רבין

שלשום בלילה, זמן מה לאחר פתיחת המסחר, החלה להסתמן מגמת ירידות כללית במניות הישראליות. הירידות הקיפו את מרבית המניות, ובמיוחד את המניות הקלות יותר. מג'יק, אורבוטק, טלרדה, לנאופטיקס, והמימד הרביעי ירדו ב-10%. גם טבע ואי.סי.איי הצטרפו למגמת הירידות בכ-2%.

לעומת זאת, בבורסות בארה"ב היו עליות חדות, ומדד הדאו ג'ונס עלה ב-45 נקודות לרמה של 4,372. הדאו המשיך במסעו מעלה והגיע לשיא של 4,410.5 נקודות שעתיים לפני הסיום. מדד זה היה שיא חדש, ואולם הוא החזיק בדיוק כמה דקות, ומרמה זו נפל ל-4,347 נקודות. בסיום הוא סגר ב-4,358.6.

התנודתיות הגבוהה בדאו והעליות בתחילת המסחר נבעו מעליות במניות הטכנולוגיה והמגזר הפיננסי: אלו טיפסו עקב נתונים שפורסמו על המשך האטה בקצב הצמיחה במשק.

ההסבר לירידות מיד לאחר הזינוק היו עקב חשש המשקיעים מהנתונים שעתידים להתפרסם מחר.

העליות בדאו לא השפיעו גם אתמול על הישראליות, ורובן נסחרו בירידה, חוץ ממניה אחת – טבע, שעלתה ב-5.9%. זו החלה לטפס מיד עם תחילת המסחר עד לסיום, לאחר שנפלה שלשום ב-2%. המחזור הגדול במניה, כ-1.2 מיליון מניות, והעליות נבעו ככל הנראה מהמלצת קנייה שפירסמה חברת גרנטל.

אי.סי.איי המשיכה גם אתמול לרדת, ואיתה – לנאופטיקס, שנפלה בדולר נוסף ל-9.7 דולר במחזור גבוה. בשני ימי התנג נפלה המניה ב-2 דולר.

טבלת תוצאות המסחר במניות הישראליות בוול סטריט – בעמוד 4ג

בזק: קשרי האוטונומיה לחו"ל ינותקו ביום ראשון בחצות

מאת אבי בליזובסקי

חברת בזק הודיעה, כי אם לא תשלם הרשות הפלשתינית את חובותיה לחברה עד יום ראשון בחצות, תנתק את התקשורת הבינלאומית של הרשות. בזק מסרה, כי קבעה מועד זה, לאחר שנציגי הרשות, ובראשם, הממונה על התקשורת ברשות, מוחמד סקייק, לא עמדו בהתחייבות שמסרו למנכ"ל החברה, יצחק קאול, בפגישה שערכו.

על הפלשתינאים היה, לדברי בזק, להודיע עד יום שני שעבר על תשלום חוב של 16.5 מיליון שקל, אך הם לא עשו זאת.

בזק פנתה גם למשרדי התקשורת והאוצר בבקשה שיקזזו מהתשלומים לרשות הפלשתינית את חובה לבזק, אך נענתה בשלילה.

מנכ"ל בזק, יצחק קאול, אמר כי בזק השקיעה מאמצים רבים כדי לשמור על רציפות התקשורת לאוטונומיה ולספק לה שירותי תקשורת. הוא הוסיף כי החברה לא תוכל להשלים עם מצב של הפסדים כבדים בגין שירותים שסיפקה.

עצמאות לשער החליפין

פרנקל. אולי הגיעה העת

הוויכוח על שער החליפין אינו עוזב אותנו מאז בלימת ההיפר־אינפלציה ב-85'. התעשיינים טוענים כל השנים, ששער החליפין נמוך מדי, ויש לבצע פיחות. בנק ישראל טוען תמיד שאין צורך בפיחות. האוצר עומד לרוב בין השניים בעמדת ביניים – הוא רוצה קצת פיחות וקצת לא־פיחות.

הדיון המתמשך הזה הוא תוצאה ברורה של שליטת האוצר ובנק ישראל על שער החליפין. כל בזבוז האנרגיה הזה היה נמנע – אם היה מונהג בישראל שער חליפין נייד, כך ששער החליפין היה נקבע לפי כוחות השוק, בלי התערבות מלמעלה, ולא היה למי לבוא בטענות. ליצואנים היפאנים אין למי לבוא בטענות – גם כאשר הין התחזק בתוך 3 חודשים ב-20% – כי שם אין "מדיניות אלכסון", ואין "תחום". כל יצואן נאבק לבדו כמיטב יכולתו.

תנאי המשק מתאימים היום להנהגת משטר חדש של שער חליפין. בשנים האחרונות נהנית ישראל ממוניטין ואשראי נוח בשוקי ההון הבינלאומיים. היא אינה סובלת מזעזועים ריאליים חריגים, והאינפלציה מצויה במגמת ירידה. שוק ההון הפנימי של ישראל נפתח לתנועות הון בינ"ל. לכן כדי לשלוט על משתנים חשובים, כמו ריבית ואינפלציה, יש לשחרר את שער החליפין – אחרת המדיניות המוניטרית הופכת לפחות אפקטיווית.

במשטר חדש של שער חליפין נייד היתה הממשלה מוכרת לציבור באופן רציף את המט"ח שהיא מקבלת מחו"ל, תוך השארת רזרבות מתאימות לעת חירום. שער החליפין היה נקבע בשוק. אם קיימת סכנה שהיצוא ייפגע, ושעודף היבוא יגדל – ציבור המשקיעים, שיצפה למחסור במטבע חוץ, יגדיל את הביקוש למט"ח, ושער החליפין יעלה, כלומר, יתבצע פיחות. אין אמנם ביטחון שהפיחות יתנהג בדיוק לפי הפרשי האינפלציה בין ישראל לחו"ל בטווח הקצר, אך בטווח הארוך ייווצר שיווי משקל.

מחקרים בארה"ב מלמדים כי ערך השוק של חברות, אשר חלק ניכר ממכירותיהן נובע מיצוא, מגיב מעט מאוד לתנודות בשער החליפין הריאלי של הדולר. בניגוד לציפיות המקובלות, המניות של חברות אלה אינן עולות במיוחד בעת פיחות, ואינן יורדות כמעט בזמן ייסוף. נראה שהחברות המייצאות יודעות לנהל את הסיכונים הכרוכים בשערי החליפין טוב יותר מהחברות הישראליות. שם השער חופשי, לכן החברות סומכות יותר על עצמן, מאשר על בייגה שוחט ויעקב פרנקל שלהם.

אם קיים עתה שיווי משקל בשוק המט"ח, הכרזה על פיחות לא תשנה דבר. לעומת זאת, אם תפסיק הממשלה לייבא הון מחו"ל, או שתעביר אותו ישירות לרזרבות, אזי יתבצע פיחות גם במשטר של שער חליפין נייד בלי צורך בהכרזה חגיגית.

נחמיה שטרסלר

אזהרה לבעלי עסקים

פזומט ודלקן 2000 עובדים עליך בעיניים!

מכשירים כמו דלקן 2000 ופזומט, אינם מעניקים לך שום יתרון בניכוי הוצאות הרכב.

בימים אלו מפרסמות ומעודדות חלק מחברות הדלק את התקנתם של מתקני תדלוק ממוחשבים ברכב. לפי הפרסום, **רק** המתקן מקנה לבעל העסק, את הזכות להנות מהכרה בהוצאות אחזקת הרכב - כבר היום. **פרסום זה הוא שיקרי ומטעה.** התקנה המתנה את יהכרה בהוצאות רכב בהתקנת המתקן הממוחשבי לא נכנסה לתוקף.

האמת ברורה: כל מה שנדרש להכרה בהוצאות, הוא דיווח על הקילומטרז' בתחילת השנה ובסופה.

אזהרה זו מוגשת מטעם דור אנרגיה.

פג'יעה נוספת ברווחיות

הכנס המסורתי על רווחיות הבנקים התמקד השנה בתחזיות להרעה במצבם, על רקע ציפיות לגידול בהפרשות לחובות מסופקים ושחיקה נוספת בהכנסות משוק ההון

מאת מרית גילת

במאי 94' בערך ערב העיון המסורתי בעניין רווחיות הבנקים תחת הכותרת "האם צפויה ירידה משמעותית ברווחיות מערכת הבנקאות?". כבסיס להשוואה באותו דיון שימשו תוצאות 93' – שנה שבה לנוכח הגאות בבורסה, הציגו כל הבנקים רווחי שיא. התשובות שסיפקו הנואמים השונים חבקו את כל קשת הדעות.

המפקח על הבנקים, זאב אבלס, הזהיר אז, כי "אסור להסתנוור מהרווח ב-93'", וצפה הרעה בתוצאות עקב המשך השחיקה ברווחים הפיננסיים, מחד גיסא, ויציבות בהכנסות התפעוליות, מאידך גיסא.

מהעבר השני ניצב פרופ' דן גבעולי, שהציג מודל לחיזוי רווחים המנבא עתיד ורוד למערכת הבנקאות: ירידה קלה ברווח במשך שנתיים, ואחר כך גידול ניכר עד לשיא ב-98'.

התמוטטות הבורסה החלה שלושה חודשים לפני שנערך הכנס, ולכן בדרך הטבע, היא תפסה מקום מכובד בדיון. גם כאן, נחלקו הדיעות: מנכ"ל בנק המזרחי, דוד בלומברג, התריע, כי רווחי הבנקים מפעילות בבורסה ילכו ויצטמקו על רקע התגברות התחרות מצד מתווכים אחרים. לעומתו, הפגין מנכ"ל הבנק הבינלאומי, שלמה פיוטרקובסקי, אופטימיות באמרו, כי "הצמיחה המואצת בשלוש־ארבע השנים האחרונות מבטיחה מספיק פרנסה לכולם".

אלא שהאירועים בהמשך 94' טרפו את הקלפים. לא זו בלבד שהבורסה לא התאוששה, היא המשיכה להידרדר – במונחים של שערי המניות, וחשוב יותר מבחינתם של הבנקים – במונחים של מחזורי המסחר. את 94' סיימו חמשת הקבוצות הבנקאיות הגדולות בירידה של כ-17% ברווח הנקי – נתון שגם הוא מוטה כלפי מעלה, עקב התוצאות הטובות של בנק הפועלים, שכלל לראשונה את חלקו ברווחי כור.

עד שהגיע המועד לכנס שוב את הפורום השנתי בעניין רווחיות הבנקים – עבר הדיון לפסים פסימיים בהרבה. ביום העיון שהתקיים בסוף אפריל 95', הסכימו הדוברים, עקרונית, כי צפויה שחיקה ברווחיות הבנקים. הוויכוח ביניהם נסב על שאלת המינון. ומאחר שבין הדוברים היו שלושה בכירים במערכת הבנקאות, לא מעט מהזמן נוצל להתקפות על מדיניותו של בנק ישראל, המבקשת להקטין את היקף פעילות הבנקים בשוק ההון, ומוסיפה את כניסתם לתחומי הביטוח הפנסיוני.

בהרצאתו הדגיש המפקח על הבנקים כי שני תחומים יעיבו במיוחד על הרווחיות בעתיד: שחיקה נוספת בעמלות הגבוהות בשוק ההון, כיוון שההאטה בפעילות לא קיבלה את ביטויה המלא ב-94'; וגידול בהפרשה לחובות מסופקים. לדבריו, הירידה המתמדת בהיקף ההפרשות בשנים האחרונות צפויה להיפסק, ואולי גם להתהפך. אבלס הזכיר, כי ב-94' הפרישה המערכת בממוצע 0.8% מתיק האשראי, לעומת רמות של 1%–1.2% המקובלות בבנקאות בעולם. לדבריו, על רקע הירידה בהכנסות התפעוליות והשחיקה ברווחים הפיננסים,

אבלס. צפוי התייעלות | ברנע. פרשנות עגומה

הבנקים נלחמים כיום להגדלת תיק האשראי. "באווירה של תחרות מוגברת, יש סכנה של אי הקפדה על קריטריונים למתן אשראי, שיוצרת פוטנציאל להפסדי אשראי עתידיים", אמר.

לסיכום אמר אבלס, כי במשק שבו יורד קצב הצמיחה – צפוי כי ב-95' יגיע הגידול ל-5% לעומת 7% ב-94' – אין לצפות להגדלת העוגה הבנקאית. "כדי לשמור על רווחיות, על הבנקים לנקוט בצעדי התייעלות. עניין זה הוזנח בגלל הפריחה במערכת בשנים האחרונות", אמר.

לפרופ' אמיר ברנע היתה פרשנות עגומה יותר; הוא צפה כי התשואה הממוצעת על ההון במערכת הבנקאות תישחק ב-95' ל-5%, לעומת 7% ב-94', ו-9% ב-93'. ברנע הדגיש, כי ההפרשות לחובות מסופקים קטנו ב-94' ב-400 מיליון שקל (לאחר קיטון של 600 מ' ש' ב-93'), זאת בשעה שתיק החובות הבעייתיים נותר ללא שינוי; ואילו עליית הריבית הריאלית במשק הגדילה את מידת הסיכון. הוא צפה גידול בהיקף ההפרשה במגזר הקמעוני ובענף הבנייה, שבו, למרות גידול באשראי, ההפרשות נותרו אפסיות.

להב: "התחרות בין הבנקים מתגברת, גם אם לא חדרה לתודעה של אנשי בנק ישראל"

בהתייחסו לשוק ההון אמר ברנע, כי השפעת הקצה של המשבר בבורסה שחל ב-94', תביא לירידה ניכרת בהכנסות התפעוליות ב-95'. הוא הראה, כי ברבעון הרביעי ב-94' היו ההכנסות התפעוליות של הבנקים נמוכות ב-100 מיליון שקל, מהממוצע הרבעוני בשנה כולה. לכן, צפה לירידה של 400 מיליון שקל בהכנסות מעמלות ב-95' לעומת 94'. מאחר שההוצאות התפעוליות בבנקים הן קשיחות, וקיים חשש לגלישה של תוספת השכר בסקטור הציבורי למערכת הבנקאות – יהיה קשה לקזז את הירידה בהכנסות.

ברנע אמר, כי כמחצית מהכנסות הבנקים משוק ההון נובעות מפעילות בני"ע המתמצית השנייה – מדמי ניהול קרנות נאמנות וקופות גמל. לכן, תוכנית הפנסיה של הממשלה, שצפויה להסיט כספים מקופות הגמל לקרנות הפנסיה, מעוררת "בעיה אמיתית" לבנקים. "יש להחלטות הממשלה בתחום זה השפעה מהותית על רווחיות הבנקים ושוויים", אמר.

השחיקה ברווחיות המערכת, שימשה לשלושת הבנקאים שדיברו בכנס, רקע להצגת תביעותיהם מבנק ישראל. האימפליקציה היתה ברורה: לא ניתן יהיה לשמור את הרווח רק על ידי התייעלות – יש לאפשר לבנקים להיכנס לתחומי פעילות חדשים.

המשנה למנכ"ל בנק לאומי, גליה מאור – לשעבר המפקחת על הבנקים – תקפה את המפקח הנוכחי על עמדתו הנוקשה האוסרת על הבנקים לנהל קרנות פנסיה ולהקים חברות ביטוח. מנכ"ל משותף בבנק הפועלים, שמעון רביד, התמקד בעניין הקרוב לליבו: ההחלטה להכריח את בנק הפועלים להיפטר ממרבית אחזקותיו בכלל, אמפ"ל, דלק וחוד. "אין ספק שבנק הפועלים היה בנק אחר, פחות רווחי, פחות יעיל ופחות טוב ללא הנכסים הריאליים שלנו. אנחנו מרוצים מאוד מהאסטרטגיה שלנו של אחזקת 25% מההון בתאגידים ריאליים", אמר.

יו"ר בנק דיסקונט, גדעון להב, תקף את החלטת הממשלה לחייבו למכור את מרכנתיל דיסקונט. לדבריו, בגלל גודלו היחסי, עצמאותו לא תגביר את התחרותיות במערכת. "התחרות בין הבנקים מתגברת ועוצמתה ידועה ללקוחות, גם אם לא חדרה לתודעה של אנשי בנק ישראל, שמתקשים להיפרד מאמיתות ישנות", אמר.

שלושת הבנקאים הבכירים הביעו מורת רוח קשה גם מנוסח הצעת חוק קופות הגמל, שלא תאפשר לבנקים רוב בדירקטוריונים של הקופות, או דריסת רגל בוועדות ההשקעה שלהן; וכן את המאבק שמנהל בנק ישראל כדי לאסור על הבנקים לעסוק בייעוץ בני"ע. להב ניסח את השורה התחתונה: "בנק ישראל צריך להחליט אם יאפשר לבנקים להתפתח באופן שיבטיח את רווחיותם, או אם יגזור עליהם קיפאון".

יש להבין כי הבנקים ימשיכו ביתר שאת במאבק נגד בנק ישראל, וכפי שציין איש אקדמיה שישב בקהל: "הירידה הנוספת ברווחי הבנקים ב-95' תיתן בידיהם נשק. יש בבנק ישראל הרבה רפורמיסטים שרוצים ליצור שינויים חשובים במערכת הבנקאות כדי להקטין את מידת הריכוזיות במשק. עם כל הקשיים בעמידה מול הבנקים הכוחניים, כל עוד הרווחיות היתה גבוהה – המלאכה היתה קלה יחסית. בשנים הרזות יהיה קשה לעשות רפורמות".

مطابق للأصل

هكذا من الأصل

מגדל תפנה את מבוטחיה ל–40 מוסכי הסדר

כחלק מהקמת מחלקת תביעות רכב בקבוצה

מאת רונית מורגנשטרן

חברת הביטוח מגדל חתמה על הסדרי עבודה מיוחדים עם כ–40 מוסכים מכל הארץ.

ההסכמים עם המוסכים הם צעד נוסף לקראת הקמת מחלקת טיפול מיוחדת בתביעות ביטוח רכב, שתשרת את כל חברות הקבוצה: מגדל, המגן, סלע, מעוז ושמשון.

במסגרת ההסדרים המיוחדים, תפנה מגדל את לקוחותיה אל המוסכים שבהסדר, כשבתמורה יתחייבו המוסכים לקנות את החלפים – בתנאי שיהיו הזולים ביותר – מחברת פיננס, שבה רכשה לאחרונה מגדל 49.9% מהבעלות, והאופציה לקבלת 0.1% נוספים.

בנוסף, יתחייבו המוסכים המשתתפים בהסדר המיוחד על ביצוע תיקונים מהירים וכן על אחריות לתיקון. מבוטחי החברה שיסכימו לתקן את מכוניותיהם שנפגעו בתאונה (אירוע ביטוח) במוסכי ההסדר של החברה, ייהנו מהנחה של 40% בדמי ההשתתפות העצמית. הפעלת החברה לביטוח ישיר זרזה את התהוותה של מחלקת תביעות הרכב במגדל.

לדברי מנכ"ל מגדל, עוזי לוי, אין בדעת החברה להוסיף בשלב זה מוסכים נוספים להסדר, והיא מתכוונת להתחיל להפעילו בד בבד עם הפעלת התעריף הדיפרנציאלי שלה, ב–15 במאי למבוטחים חדשים ומ–1 ביוני ללקוחות המחדשים את ביטוחם בקבוצה.

ההסתדרות תשבית את מפעלי תדיראן לשעתיים ביום שני

מאת חיים ביאור

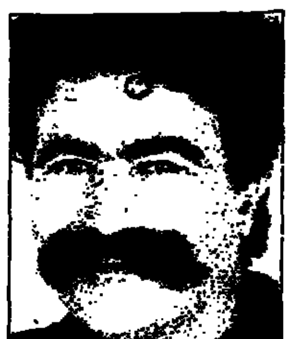
פרץ. לאות הזדהות

ההסתדרות החליטה בערב יום העצמאות להשבית ביום שני את כל מפעלי תדיראן למשך שעתיים, משעה 12:00.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ, אמר שהשביתה תתקיים לאות הזדהות עם עובדי קבוצת הקשר של תדיראן בחולון, השובתים כבר עשרה ימים, במחאה על פיטורי 170 מהם.

עם זאת, לא ברור אם השביתה תכלול גם את מפעל אלישרא, ואת מפעל התקשורת של החברה בפתח תקוה. זאת, מאחר שוועדי העובדים בשני מפעלים אלה טרם הודיעו סופית על הסכמתם להשתתף בשביתה.

היום תכנס ההסתדרות את ועדי העובדים של כל מפעלי תדיראן, כדי להבטיח שהשביתה בחברה תהיה כללית.

הנהלת קבוצת הקשר של תדיראן שיגרה ערב החג מכתב אישי לכל העובדים, ובו קראה להם להפסיק את השביתה.

במכתב, החתום על ידי מנכ"ל הקבוצה, בני מידן, נאמר שהשביתה מסבה נזקים כבדים למפעל. "המשך השביתה יהרוס כל סיכוי לרווחיות" ציין מידן. הוא הוסיף שאם לא תחודש העבודה, תחזור בה ההנהלה מההצעות שהעלתה לתוספת שכר בהסכם העבודה החדש.

עוד נאמר במכתב: "נקלענו למשבר חמור. זה זמן רב שהנהלת המפעל מנסה להגיע עם ועד העובדים להסכם עבודה חדש, ולבצע צמצומים הכרחיים בכוח האדם, ללא הצלחה.

לפי סקר שכר שביצענו בקבוצת הקשר, בהשוואה לעשרות חברות, שכר העובדים בקבוצה אינו נופל לעומת חברות אלה, אלא עולה עליו. לפיכך, אין מקום לתוספת שכר כלשהי מעבר למוצע על ידי ההנהלה. הצענו לוועד העובדים לגבש בשיתוף תוכנית להשתתפות העובדים ברווחי הקבוצה, אך הוועד לא הסכים. דחיית התוכנית לצמצום כוח האדם עלולה למנוע את סיכויי הצלחת הקבוצה".

אנשים ועסקים

בראון. ישתתף בכנס

יוגב: "שילוב מוצלח"

לוי. הקים ועדה

אביטל. בחרה נציגה

כנס הנציבות הישראלית־אמריקאית

הנציבות למדע וטכנולוגיה, המשותפת לארה"ב וישראל, תתכנס בוואשינגטון ביולי, בהשתתפות שר המסחר האמריקאי, רון בראון, ושר התעשייה והמסחר, מיכה חריש.

בלשכת המדען הראשי במשרד התמ"ס בוחרים עתה פרויקטים שיכללו בתוכנית המשותפת.

הנציבות הוקמה בתחילת '94 ביוזמתם של נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, וראש הממשלה יצחק רבין. מטרת הקמתה היתה להדק את שיתוף הפעולה הטכנולוגי בין ארה"ב לישראל. הנציבות תומכת בתוכניות מחקר ופיתוח משותפות לחברות וגופים ישראליים ואמריקאיים.

במושב הנציבות הקרוב יוכרז על 4 תוכניות משותפות שיקבלו מימון. לפרויקטים משותפים בשלוש השנים הקרובות הוקצו 30 מיליון דולר.

הנציבות מתמקדת בביוטכנולוגיה ורפואה; תקשורת אלקטרוניקה ומיקרואלקטרוניקה; איזרוח טכנולוגיות צבאיות; איכות הסביבה; אנרגיה וחקלאות.

זהר בלומנקרנץ

משייטים בערוץ 2

חברת אלרונט תקשר את תוכנית המולטימדיה החדשה של ערוץ 2 "אינטראקס TV", לרשת האינטרנט הבינלאומית.

אלרונט תקשר את משתמשי התוכנית לאינטרנט, תספק מידע וכתובות שונות של אתרים ברשת הבינלאומית. כמו כן, יתבקשו הצופים לבצע משימות אינטראקטיביות, שבהן יהיה עליהם "לנסוע" לאתרים שונים באינטרנט.

בתוכנית ישולבו פינות שישתפו את הצופים באופן פעיל, יתקיים דיון בעניין אקטואלי, אפשר יהיה לסייר בגלריה וירטואלית, ועוד.

התוכנית הראשונה תשודר במוצאי שבת.

עירית רוזנבלום

יין וממון

יקבי ברקן ביצעו עסקות בהיקף של כחצי מיליון שקל, בתערוכה הבינלאומית למשקאות חריפים – ASWA – שהתקיימה באפריל בבוסטון, ארה"ב.

מהיקב דיווחו אתמול, כי בתערוכה נחתמו עסקות עם רשתות שיווק בחוף המערבי של ארה"ב ועם גדולי הסיטונאים בחופי היבשת.

עיקר העניין הוקדש לוודקה בטעמים שונים, ולליקרים טבעיים של היקב.

זהר בלומנקרנץ

שילוב עתיר קלוריות

רשת דומינוס פיצה, המתמחה במשלוחי פיצות הביתה, החלה ערב יום העצמאות בשיווק גלידות האגן דאז. שתי החברות, משתייכות לאותה חברה אם – אומני – שבבעלות ג'י.איי. פיצה.

דומינוס פיצה היתה הראשונה ששילבה במשלוחיה אפשרות להזמנת גלידה, בכוונה להציע ארוחה מלאה. "השילוב בין הפיצה לגלידה הוכח כמוצלח, ובמהלך עסקי טבעי הוסכם השנה לשתף פעולה עם האגן דאז", אמר מנכ"ל דומינוס פיצה, אורי יוגב.

הגלידות ישווקו באריזות בנות 450 גרם (4–5 מנות) בארבעה טעמים שונים: שוקולד בלגי, תות, טופי־פאדג' וחמאת פקאן. מחיר האריזה 19.90 שקל ולמזמינים גם פיצה – המשלוח חינם.

ג'י.איי. פיצה נמצאת בתהליך של שינוי בעלות: רג'נט השקעות – 34.5%, החברה לישראל – 34.5%, איאן פישר – 13.5%, אורי יוגב – 4.5% ו–13% נוספים יימכרו בחודשים הקרובים.

זהר בלומנקרנץ

חווה ישראלית בסין

שר החקלאות, יעקב צור, יחנוך בשבוע הבא חווה חקלאית ישראלית בסין, שהוקמה בהשקעה של 2 מיליון דולר. החווה הוקמה לאחר בקשה מיוחדת של סגן ראש ממשלת סין הממונה על הכלכלה והחקלאות בסין, דאו ביאהואה, מראש הממשלה יצחק רבין.

החווה משתרעת על 750 דונם, וממוקמת במרחק של 60 קילומטרים מבייג'ין.

בחווה מגדלים ירקות ומטעים בהדרכת שני מומחים ישראלים, השוהים דרך קבע בחווה. החווה תשמש, לדברי צור, "כמוקד מכירות שלנו בסין, שבה חיים 800 מיליון חקלאים". תוצרת החווה כבר משווקת בבייג'ין.

על המשלחת הישראלית לסין נמנים גם מנכ"ל משרד החקלאות, יונתן בשיא, ומנכ"לי חברות ישראליות גדולות העוסקות בתשומות חקלאיות, ביניהם מנכ"ל תנובה, יצחק לנדסמן, ומנכ"ל אגרקסקו, שלמה תירוש.

עמירם כהן

ועדה תבחן את מיסוי עורכי הדין

נציב מס הכנסה, דורון לוי, הקים ועדה לבחינת היבטי המיסוי של עורכי הדין. בוועדה יהיו חברים נשיא לשכת רואי החשבון, דניאל דורון, ופקיד שומה תל־אביב 3, משה בביר.

הוועדה תצטרך ללמוד את התחום ואת היבטי המס המיוחדים לו, ולהגיש המלצות בנוגע לאופן ההדרכה, להנחיות הנדרשות לאנשי המס העוסקים בתחום, ולציבור הנישומים.

הוועדה תבחן את סוגיית מיסוי עורכי הדין ותוודא כי כל ליקוי שחוזר על עצמו ושעלול להעיד על בעיה – הנובעת מחוסר הבחנה נכונה ומפורשת, או כללים מתאימים – תועבר לידיעת הנוגעים בדבר על מנת שלא תישנה.

זהר בלומנקרנץ

יעדים חדשים ביחסי ציבור

הגברת מעורבות האיגוד הישראלי ליחסי ציבור כגורם ציבורי בעל השפעה, וחתירה להתמקצעות של העוסקים ביחסי ציבור והפיכת העיסוק למקצוע עומדים במרכז תוכנית העבודה החדשה של האיגוד הישראלי ליחסי ציבור, שאושרה פה אחד לפני יום העצמאות, על ידי ההנהלה החדשה של האיגוד. התוכנית הוצגה על ידי היו"ר החדשה, סילביה בית הלחמי, שפרשה בפני הנהלת האיגוד את יעדי האיגוד לקדנציה הבאה.

בישיבה הראשונה שקיימה הנהלת האיגוד לאחר בחירתה נבחרו ואושרו ועדות המשנה של האיגוד. לראשונה בתולדות האיגוד נבחרו כחברי ועדות אנשים שאינם חברי הנהלת האיגוד.

לסגן יושב ראש האיגוד ולגזבר נבחר צבי אייל. אלישבע ריפתין נבחרה כמזכירת האיגוד. יו"ר תא היועצים היא לאה מנדליס, נציג איגוד היזמים – יחיאל אמיתי. נציג IPRA (האיגוד הבינלאומי ליחסי ציבור) הוא משה דיין.

יושבי ראש הוועדות יהיו: משה פרוואקס – ועדת ביקורת, זהר אשכול – ועדת אתיקה, יחיאל אמיתי – חסויות וגיוס כספים, מרגלית מולדאנו – קשרים עם ארגונים, שוקי גורדמן – גיוס חברים, משה דיין – אירועים, מיכל גלילי – השתלמויות. בצוות התגובות חברים סילביה בית הלחמי, צבי אייל ומשה דיין.

כן נבחרה מערכת לבטאון האיגוד, "יחצ"ע טוב", שעורכה הוא רענן רוזל.

זהר בלומנקרנץ

גלריית אוטנטה באקספו '95

אוטנטה, גלריה לעיצוב במגדל האופרה בתל־אביב, נבחרה לייצג את ישראל בתערוכת אקספו '95. התערוכה תתקיים במנהטן שבניו־יורק בין ה–21 ל–26 במאי, לרגל יום העצמאות ה–47' של ישראל ותציג את הישגי המדינה בתחומים כמו מיחשוב, תיירות, תעשייה, טכנולוגיה ואמנויות.

אוטנטה נבחרה על ידי הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק, קולט אביטל, ועל ידי קונסול התרבות של ישראל בארה"ב, אביבה בריסקמן.

הגלריה תציג עבודות של 35 אמנים ומעצבים ישראלים בתחומי התכשיטנות, יודאיקה, מתנות וחפצי אמנות. בין האמנים שיוצגו בתערוכה: עמית שור, אריה אוטיר, יעל בריסקר, נורית ואבי ברמן וקלמן שמי.

זהר בלומנקרנץ

מדריך לסחר ביפאן

דן אנד ברדסטריט ישראל משווקת מדריך סחר חוץ ליפאן, JTD. המדריך המופק מדי שנה ביפאן, כולל מידע על חברות יפאניות העוסקות ביצוא ויבוא, וכן על חברות יפאניות המחפשות הזדמנויות עסקיות ברחבי העולם.

לדברי סמנכ"ל חברת דן אנד ברדסטריט, דורון דפנא: "המדריך מעניק לאנשי עסקים בישראל הזדמנות נדירה לקבל מידע עדכני על כ–2,800 חברות ביפאן העוסקות בסחר חוץ".

דפנא הוסיף: "התפוגגות החרם הערבי והגדלת הפתיחות של חברות יפאניות, פותחות היום אפשרויות לפעילות עסקית בשוק היפאני. מנקודת ראותו של היצואן הישראלי יש במדריך החדש שפע של הזדמנויות עסקיות".

לדברי יו"ר ארגון סחר החוץ היפאני, מורו פוג'ישימה: "מטרת שיווק המידע ברחבי העולם היא לסייע לכל החברות המעוניינות להיכנס לשוק היפאני".

המדריך משווק בשיתוף דן אנד ברדסטריט יפאן והארגון לסחר החוץ ביפאן, ומחירו 750 דולר.

דן אנד ברדסטריט ישראל היא חברה בת בבעלות מלאה של דן אנד ברדסטריט העולמית. בחברה כ–60 עובדים והיא מתמחה באספקת שירותי מידע עסקיים. החברה מפיקה את מדריכי הדירוג העסקי של ישראל – דנ'ס גייד ודנ'ס 100, ואת דנ'ס אקספורט – מדריך היצוא של ישראל.

לדן אנד ברדסטריט ישראל שירותי דו"חות עסקיים, מעקבים, התראות וחוות דעת על חברות בארץ ובחו"ל, למקבלי החלטות בתחום אשראי וניהול סיכונים.

זהר בלומנקרנץ

מינוי

● מרים פיינברג־זמרש מונתה לעורכת המגזין "ארץ". היא מורת דרך מוסמכת ומחברת ספר לצליינים המבקרים בישראל.

אלונקס ישראל מספקת מחשבים לרשות הפלשתינית

מאת זהר בלומנקרנץ

החברה הבת הישראלית של יצרנית המחשבים האישיים הבריטית, אלונקס, סיפקה במשך שני חודשי פעילותה בישראל, מאות מחשבים אישיים, גם לתחומי האוטונומיה. החברה דיווחה, כי בכוונתה להגיע למכירות של כ–5,000 מחשבים בשנה, ולנגוס כ–10% משוק מחשבי המדף בישראל.

לדברי מנכ"ל אלונקס ישראל, יהודה יניב, עיקר המכירות התמקדו בשוק המוסדי. החברה סיפקה מערכות מיחשוב לגופים מוסדיים בתחום הביטוח, תעשיות היי־טק, הבנקאות ולבעלי עסקים בתחום השירותים.

לדבריו, החברה סיפקה מערכת מיחשוב למשרדי הפנים והאוצר בתחומי האוטונומיה. בדעת החברה להעמיק את חדירתה לשווקים שמעבר לקו הירוק, וכן לירדן ולמצרים.

אלונקס היא יצרנית מחשבים השלישית בגודלה בבריטניה, מתמחה בפיתוח ובייצור מחשבים אישיים ומשווקת אותם בשיווק ישיר.

משתלת ספידשא רכשה המדשאות בקיבוץ גליל ים ב–300 אלף ש'

מאת עמירם כהן

משתלות "ספידשא" בקיבוץ גלגל רכשו ב–300 אלף שקל את מדשאות קיבוץ גליל ים המשתרעות על 60 דונם.

עובדי ספידשא יחלו השבוע לעקור את הדשאים בגליל ים, ולהעבירם ללקוחות החברה.

הדשא, מסוג "קיקויה", שמקורו במדשאות גליל ים יישתל על 22 דונם בפארק רעננה, בעסקה בשווי 180 אלף שקל.

מפעל ספידשא בבקעת הירדן הוא המפעל הגדול ביותר בארץ לייצור דשא מוכן. המפעל מגדל דשא מסוגים שונים על 550 דונם ומתבסס על שיווק ארבעה סוגי דשא עיקריים: "קיקויה", "באפלו נגסי", "אלטור" ו"סופר אלשרד".

עובדי הדר החליטו להמשיך השביתה מול משרדי יונה

מאת חיים ביאור

120 עובדי מפעל העוגיות הדר בירושלים החליטו להמשיך את שביתתם. העובדים מתכוונים לשבות בתחילת השבוע הבא מול משרדיו של נשיא התאחדות הקבלנים, מרדכי יונה, שבבעלותו המפעל. העובדים, וחלקם תושבי השטחים, גם חוסמים את שערי המפעל ומונעים הוצאת סחורות וציוד ממנו.

פיצויים וקומות

עובדי הדר פתחו בשביתה עקב מחלוקת בינם לבין הנהלת המפעל על שיעור פיצויי הפיטורין שיקבלו. מזכיר ההסתדרות במרחב ירושלים, שמעון צוריאל, מסר כי ההסתדרות אישרה את שביתת העובדים. לדבריו, החלטת ההנהלה לשלם לעובדים פיצויים בשיעור 100%, לפי שכר המינימום, היא בגדר "שערורייה".

יונה רכש את המפעל בינואר '92. כיום הוא מחזיק ב–80% מהבעלות עליו. יתרת הבעלות היא בידי אהרון ליפמן, שמואל הירשברג ושותפים אחרים.

בדעת בעלי הדר לסגור את המפעל ולבנות על הקרקע בניין משרדים בן 6–5 קומות. ההחלטה התקבלה, לאחר שמחירי הקרקע במקום שבו נמצא המפעל, שכונת תלפיות, האמירו ב–200% ב–3 השנים האחרונות.

רכזי יזמות חינוכית־עסקית יחלו לפעול בעוד 4 חודשים

מאת זהר בלומנקרנץ

רכזי יזמות חינוכית־עסקית אשר הוכשרו על ידי הרשות לעסקים קטנים, יחלו לפעול במוקדים לסיוע ולקידום עסקים קטנים (מס"קים) ברחבי הארץ, החל מספטמבר '95.

הרכזים יספקו ייעוץ, ליווי והנחיה לקבוצות של יזמים צעירים באזורם, וכן יקשרו בינם לבין המגזר העסקי ומערכת החינוך.

קבוצת יזמים צעירים מבית ספר בויאר בירושלים, זכתה במקום השני ביריד המוצרים הבינלאומי ליזמים צעירים, שנערך בהולנד בחול המועד פסח.

הקבוצה, בהנחייתו של שלמה ברוש מאינטל, זכתה בקטגוריית המוצר הטוב ביותר ביריד.

משלחת ישראל ליריד מנתה 9 בני נוער בגילאי 16–18, מבתי הספר בויאר בירושלים ואורט יד שפירא בתל־אביב. בני הנוער השתתפו בשנה האחרונה בתוכנית "יזמים צעירים – עושים עסק", שהתקיימה בשיתוף הרשות לעסקים קטנים, בנק לאומי לישראל וחברות מובילות במשק הישראלי.

הארגון, שהחל לפעול במכון ואן ליר בירושלים ב–'89, מפעיל את התוכנית שבה פועלים המגזר העסקי ומערכת החינוך בישראל תוך שיתוף פעולה, לפיתוח יזמות בקרב בני נוער וצעירים.

התמ"ס פירסם קריטריונים לפרסי היצוא ל–'94

מאת זהר בלומנקרנץ

משרד התעשייה והמסחר פירסם את הקריטריונים לקבלת פרסי "יצואן מצטיין", "יצואן מוסמך", "יצואן בכיר" ו"פרס היצוא". "פרס היצוא לשנת 1994" יוענק ליצואן המצטיין מקרב היצואנים, שייצא בסכום של יותר מ–25 מיליון דולר נטו.

המינהל לסחר חוץ במשרד התמ"ס הודיע, כי בימים הקרובים יקבלו היצואנים שייצאו ב–'94 בסכומים הגבוהים מ–350 אלף דולר נטו את "הוראות המינהל הכללי" של המשרד, בדבר תנאים לקבלת תעודת "יצואן מוסמך" ותעודת "יצואן בכיר", וכן תנאים להגשת מועמדות לקבלת התואר "יצואן מצטיין" ו"פרס היצוא" ל–'94.

ועדה ציבורית, המתמנית מחדש בכל שנה, ומונתה השנה על ידי מנכ"ל התמ"ס, יוסי שניר, בוחנת את התנאים שהיו מקובלים לקבלת התארים ואת המצב במשק בשנה הרלוונטית, ובהתאם לכך מציבה אמות־מידה לפרסים.

חברי הוועדה, שבראשה סמנכ"ל לסחר חוץ, זוהר פרי, יבחרו את הזוכים בתואר "יצואן מצטיין", ואת הזוכה ב"פרס היצוא".

יצואנים הרשאים להגיש מועמדות לתואר "יצואן מצטיין" הם אלה שעמדו בכל התנאים שבהוראות המנכ"ל, וייצאו בסכום הגבוה מ–4 מיליון דולר נטו.

על התואר "פרס היצוא" רשאים להתמודד יצואנים שזכו בעבר בתואר "יצואן מצטיין", ייצאו בסכום הגבוה מ–25 מיליון דולר נטו ב–'94, ועמדו בשאר התנאים המפורטים בהוראות.

תעודות "יצואן מוסמך", זכאים לקבל יצרנים, שייצאו בסכום הגבוה מ–350 אלף דולר נטו.

תעודות "יצואן בכיר" תוענק ליצרנים שייצאו בסכום הגבוה מ–15 מיליון דולר נטו.

בתחילת יולי יערך טקס שבו יעניקו נשיא המדינה ושר התמ"ס, את תעודות ההוקרה למצטיינים ואת "פרס היצוא".

האיחוד האירופי ישקיע 50 מ' ד' בשיפור הווטרינריה במזה"ת

מאת עמירם כהן

האיחוד האירופי ישקיע 50 מיליון דולר בשיפור רמת הווטרינריה במזרח התיכון – כך נמסר בתום כנס אזורי שעסק בווטרינריה, בשבוע שעבר בסביליה.

מתקציב ההשקעות שנקבע, 15 מיליון דולר מיועדים להקמת תשתית וטרינרית בשטחי האוטונומיה.

בדיוני הכנס נמסר, כי מדינות האיחוד האירופי הכירו בצורך הדחוף בהשקעה מיוחדת להעלאת רמת הווטרינריה במזרח התיכון, לאחר שנים מרובות של נגעי הפה והטלפיים, האופייניים לאזור, וחדרו לאחרונה לבולגריה, יוון ואיטליה.

מחלת הפה והטלפיים גורמת לתמותת בקר צעיר ולירידה בתנובת החלב בבקר בוגר, ובכך גורמת לנזקים כלכליים עצומים למגדלי הבקר.

בכנס השתתפו כ–70 אורחים, בהם נציגים מירדן, מצרים, האוטונומיה, האיחוד האירופי וארצות הברית.

בתום הכנס, שאורגן על ידי מנהל השירותים הווטרינריים בישראל, פרופ' ארנון שמשוני, העניק יו"ר התאחדות הווטרינרים במצרים, פרופ' עלי מוסא, מגן מיוחד לשר החקלאות, יעקב צור, בשל פעולתו להעמקת שיתוף הפעולה הווטרינרי בין מדינות האזור.

מגדלי הפירות: גידול של 85% צפוי ביבול הנקטרינות

מאת עמירם כהן

ארגון מגדלי פירות מסר כי ההערכה היא שיבול הנקטרינות השנה יגיע ל–50 אלף טונות לעומת 27 אלף טונות בשנה שעברה – גידול של 85%.

יבולי הנקטרינות אשתקד נפגעו קשה כתוצאה משרב כבד בחודש אפריל. המגדלים מסרו, כי הפרי השנה יהיה גדול במידה, מתוק ובשרני.

לראשונה תייצא השנה מועצת הפירות כמות גדולה של נקטרינות ואפרסקים למערב ומזרח אירופה.

משלוח ראשון של 50 טונות נשלח השבוע לאירופה. בקרוב ייצא משלוח ראשון של 500 טונות אפרסקים ונקטרינות לרוסיה. בסך הכל, צפוי ב–'95 יצוא של 1,500 טונות נקטרינות ואפרסקים לאירופה.

במכרז המוניטרי: עודפי ביקוש של 6.5 מיליארד ש'

מאת גדעון מלין

שיעור הריבית הממוצע שנקבע שלשום במכרז המוניטרי היומי של בנק ישראל לבנקים היה 14%.

ריבית המגירה נקבעה לשיעור דומה. בנק ישראל הקטין את סכום המכרז ב–400 מיליון שקל ל–1.6 מיליארד שקל, והביקוש למכרז הסתכם ב–8.1 מיליארד שקל.

השקל התחזק שלשום לעומת הדולר, עקב היחלשות המטבע האמריקאי בשוקי העולם. השער היציג של הדולר שנקבע על ידי בנק ישראל היה 2.961 שקל – ירידה של 0.169% לעומת השער היציג ביום הקודם. השער היציג של סל המטבעות נשאר ללא שינוי – 3.477 שקל.

השקל פוחת לעומת המארק הגרמני ב–0.404%, והשער היציג שנקבע היה 2.158 שקל. השקל פוחת לעומת הין היפאני ב–0.137%, והשער היציג שנקבע היה 3.5557 שקל. לעומת זאת, התחזק השקל לעומת הלירה שטרלינג ב–0.407%, והשער היציג שנקבע היה 4.7764 שקל.

פסגות

הודעה

על הצעה מיוחדת של יחידות השתתפות

ניתנת בזאת הודעה על הצעה מיוחדת של היחידות בקרנות הנאמנות המפורטות להלן בהתאם לתשקיפי קרנות אלה, וזאת לכל תמורה כספית החל מ־7.5.95 ועד 1.6.95 שעה 11:00.

פסגות משולבת — **פסגות לימיט***

פסגות יציב — **פסגות מניות***

היחידות בקרנות הנ"ל מוצעות במחיר יחידה בתוספת הוספה של 0.25%

* קבלת הזמנות בקרנות הנ"ל - עד השעה 13:00.

המנהל: פסגות מנהלי קרנות נאמנות - לאומי אגוד בע"מ

הנאמן: קסלמן וקסלמן חברה לנאמנויות (1971) בע"מ

האזינו ביום א' בערוץ 7 משעה 16:00

איתן דנציג יראיין את

הד"ר יעקב ורקר

נשיא המכון הישראלי לחברה ולכלכלה

בנושא: מערכת המיסוי בישראל - מעמד המבקר בגופים הציבוריים.

מראיין אורח: העיתונאי בני ציפרין

"כלכלה, משק, עסקים וחברה"

AM 711, 1143, FM 105

פסגות

פסגות עולם — **פסגות כל חודש**

הודעה על ביטול הסדר להגשת הזמנות עד שעה 12:30

ניתנת בזאת הודעה כי החל מיום 5.5.95 עם פרסום התשקיף החדש של קרן פסגות עולם, והחל מיום 12.5.95 עם פרסום התשקיף החדש של קרן פסגות כל חודש, מופסק ההסדר לפיו ניתן להגיש עד שעה 12:30 אחה"צ בקשות לרכישת יחידות עד לערך המוצע ליחידות הקרנות האמורות, או הוראות לפדיון יחידות עד לערך הביקוש ליחידות קרנות אלה.

מנהל הקרנות: פסגות מנהלי קרנות נאמנות - לאומי אגוד בע"מ

יש קרן אור בשוק ההון– אילנות רימון

השיגה בחודשים ינואר - אפריל 95

6.02%

* משקיעה רוב נכסיה באפיקים שיקליים: מק"מ/גילון.
* סולידית ביותר.
* מתאימה להשקעה לטווח קצר וארוך.
* ללא שעור הוספה כלל.

התוצאות מובילות לאילנות

אילנות דיסקונט קרנות נאמנות

הכינוס השנתי

של

איגוד מנהלי משאבי אנוש בישראל

יום ה', 22 ביוני, בתל-אביב

הנושא המרכזי:

מערכת יחסי העבודה בישראל 1995

שינויים ותמורות לאור המהפך בהסתדרות

אורח הכינוס:

ח"כ חיים רמון, מזכ"ל ההסתדרות

המרכז הישראלי לניהול

פרסים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

איגוד מנהלי משאבי אנוש בישראל

משקיעים רוצים ביטחונות

אנשי עסקים פלשתינאים מתנים השקעות באוטונומיה בחקיקה שתבטיח את כספם. הרשות אינה ששה לחוקק חוקים, כל עוד נדרש להם אישור ישראלי

אנשי עסקים פלשתינאים מת־נים השקעות ברשות הפלשתינית בחקיקת חוקים שיבטיחו את גודל ההשקעות. "יש כספי פרטי, אפילו הרבה, אבל עד שלא יבטחו ההש־קעות – לא נשקיע". כך אומר אחד באנשי העסקים הפלשתי־נאים, שנהל אכובה, כשביקש להשקיע בתחומי הרשות הפלש־תינית.

"צווה – ונשקיע"

"לפני שנה וחצי, כשכולם הת־להבו מהסכם השלום, באתי ליא־סר ערפאת עם עוד כמה חברים והודעתי לו: רק תצווה, ואנחנו נשקיע. חשבתי שהתגובה תהיה נלהבת, ושנוכל מיד להתחיל בע־בודה". ברשות הפלשתינית מסת־כלים על משקיע פלשתינאי כאילו הוא מתכוון קודם כל לגנוב את כספי הרשות. אין שום כתובת שאפשר לפנות אליה – חוץ מיו"ר הרשות הפלשתינית, ערפאת. כשאתה כבר מדבר עם אנשים בכירים, אתה מגלה כי התחרות ביניהם קשה.

"הם מאשימים איש את רעהו בסחבת ומושכים בכתפיים, כשא־תה מבקש פתרונות. ניירות עבו־דה ואישורים יכולים להמתין שבועות וחודשים, עד שמישהו מואיל לתת לך תשובה. וכש־מישהו כבר מצליח לקבל אישור לפרויקט, הוא אינו בטוח שיתנו לו לסיים אותו, ואין כל ערבויות לכך שהתמורה תשולם בזמן או תשולם בכלל", אמר.

מחזיק תיק הכלכלה ברשות הפלשתינית, אבו־עלא, אינו מכ־חיש שלרשות יש בעיות שאינן נוגעות רק לכמות הכסף המצוי ברשותה. בראיון לעיתון "א־שרק אל־אוסט" הוא מספר כי הרבה תו־כניות גדולות להשקעות ופיתוח מונחות זמן רב במגירה "משום שאיננו מתפנים לטפל בהם. קודם כל עלינו לפתור את הבעיות היו־מיומיות, לתת לאנשים עבודה ול־חם, ורק אחר כך נוכל להוציא גם את הפרויקטים לפועל".

הצד המשפטי

אבו־עלא מוטרד במידה לא פחותה מהצד המשפטי הכרוך בכ־לכלה הפלשתינית: "הוגשו כמה הצעות חוק הנוגעות לעידוד הש־קעות ופטור ממסים, אבל הן עדיין לא אושרו". מאחורי ניסוח עדין זה מסתתרת מחלוקת בדבר הדרך, שבה יש לאשר חוקים חדשים. על פי הסכמי אוסלו, חייבת כל חקי־קה שכזו לעבור לאישור הוועדה הישראלית־פלשתינית המשותפת. הרשות – וערפאת במיוחד – אינם ששים לבקש אישור ישראלי לחו־קיקה הפלשתינית. לפי שעה הם ממתינים, כנראה, לשינוי מעמדה המדיני של הרשות, או ליצירת גוף מחוקק פלשתיני – רק אז הם מתכוונים לאשר את החוקים. סב־רה אחרת גורסת שיאסר ערפאת מבקש לנהל את ענייני הכלכלה בדרך גזילה, שתאפשר לו לשנות את כללי המשחק ולקבוע בכל עת, מי ייהנו מהכספים. כך או כך, בנוסף למצב המדיני גם המצב המשפטי מרחיק משקיעים, פלש־תינאים, ובמיוחד זרים, מהשקעות ברשות הפלשתינית.

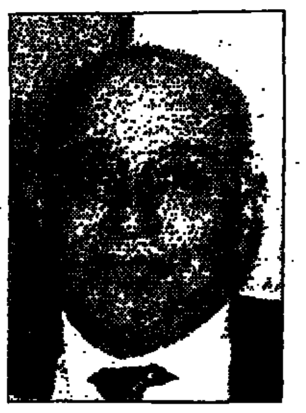
אבו־עלא. סדר עדיפויות

ערפאת. ממתין לשינוי

קרן המטבע הבינלאומית והב־נק העולמי המליצו לערפאת כיצד לפעול, כדי לקבל במהירות את כספי התרומות. בין היתר, המליצו להפחית את מספר עובדי הרשות, ולהקפיא משכורות. כלכלן פלש־תינאי אומר כי אלה תנאים שה־רשות אינה יכולה לעמוד בהם: "גם כך מגיע שיעור האבטלה ל־60% בעזה, ול־25% ביהודה. במצב כזה הפכה הרשות למעסיק החשוב ביותר, שבלעדיו יהפכו כל תושבי הרצועה למקבצי נדבות". הסגר התכוף, אובדן מקומות העבודה בישראל, מקור ההכנסה העיקרי של תושבי האוטונומיה, וחוסר היכולת להוציא סחורות אל השוק הישראלי והירדני, הפכו את מצרים לפתח הצלה.

לפני שבועיים פתחה הרשות הפלשתינית במו"מ עם שר הכלכ־לה המצרי, מחמוד מחמד מחמוד, כדי לקבל ממצרים אישור להחכ־רת אזור הרציפים בנמל פורט־סעיד לרשות הפלשתינית לצורך יבוא ויצוא של סחורות. הרשות מבקשת גם למתוח צינור נפט ממ־צרים לרצועה ולהתחבר אל רשת החשמל המצרית.

הרשות הגישה למצרים בקשה להכיר בתעודות מקור שתנפיק לי־צרנים ויצואנים פלשתינאים, כדי להקל על מעבר סחורות והפצתן במצרים ובמדינות ערב אחרות, שחוששות כי הסחורה הפלשתי־נית, מקורה בישראל.

מצרים עדיין לא נענתה לב־קשות הפלשתינאים, משום שטרם נמצאה דרך להבטיח שמעבר הס־חורות בנמל פורט־סעיד ואליו, לא יהיה תירוץ להברחת סחורות ללא מכס לתחומי המדינה. כדי למנוע אפשרות זו, מבקשת הרשות להקים לשכת מסחר מצרית־פלשתינית, ולקבוע רשי־מת סחורות שיהיו פטורות ממכס בשתי הרשויות.

הפלשתינאים מעריכים כי הרשות מייבאת סחורות בשווי שני מיליארד דולר בשנה – מהם כ־200 מיליון ד', יבוא ממצרים. יתר הסחורה מגיע בעיקר מיש־ראל, ומעט – ממדינות באירופה.

ברשות מקווים שהיבוא ממצ־רים יוכפל על חשבון היבוא מיש־ראל, ובכך להפחית את תלותה במשק הישראלי. אולם במצב המ־דיני הביטחוני, שבו שרויה האו־טונומיה, קשה לראות כיצד תממש את התוכנית – "כשאין הכנסות אין גם מה לייבא".

"חזון ואיומים"

איש העסקים הפלשתינאי מת־ריע מפני האפשרות שאנשי עס־קים פלשתינאים יפנו לירדן או למצרים ויבקשו להשקיע בהן, אם יימשך מצב זה ברשות הפלשתי־נית.

"אתם מנהלים באופן רצוף דיו־נים עם הירדנים על הקמת פרויק־טים לאורך עמק הירדן; אתם מדברים על כבישים משותפים, תחנות כוח ותיירות. לפלשתי־נאים אתם מבטיחים רק חזון ואיו־מים. אם לא תאפשרו למגזר הפרטי להתפתח, תישארו עם רשות פלשתינית, שאת אזרחיה תיאלצו לממן מכספי משלם המ־סים הישראלי, ולא הפלשתיני", אומר איש העסקים.

חלון הזדמנויות

מדד כלל־ערבי: צמיחה של 2.2%

קרן המטבע הערבית שמרכזה באבו־דאבי פירסמה החודש את הדו"ח הרבעוני שלה. מהדו"ח עולה, כי בורסת ניירות הערך בתוניס ובורסת הסחורות בקזב־לנקה רשמו את העליות הגבוהות ביותר מתחילת השנה.

הקרן ערכה השנה, לראשונה, סקר שמטרתו לק־בוע מדד ערבי בדומה למדד דאו ג'ונס. עורכי הסקר קיבצו את נתוני הבורסות בשש מדינות ערביות, שבהן התקיים סחר בורסאי ב־94', והתייחסו אליהן כאילו היו בורסה של מדינה אחת. המדינות שהשתת־פו בסקר היו ירדן, בחריין, עומאן, כווית, תוניס ומרוקו. נתוני הסקר מראים, כי מתחילת השנה (ינואר־מארס) צמחו שוקי הכספים הערביים בשיעור של 2.2% (לעומת 3.6% בשוק האמריקאי).

דו"ח הקרן מראה עוד, כי ערך המניות שנסחרו בשש המדינות הללו הגיע ל־29.4 מיליארד דולר. יותר משליש מסכום זה הוא ערך המניות שנסחרו בשוק הכוויתי, וכ־4.5 מיליארד דולר – את ערך המניות שנסחרו בשוק הירדני.

שוקי ניירות הערך במדינות ערב הם שווקים מת־פתחים, הסובלים בעיקר מחוסר פתיחות להשקעות זרות. חוקי רוב המדינות אוסרות על רכישת מניו־תיהן של חברות מקומיות בידי זרים, לרבות ערבים ממדינות אחרות. רק זרים בעלי אישורים מיוחדים, הביזנגים במשותה, רשאים לרכוש מניות מקומיות. ברוב המדינות, גם בעלי אישורים אינם יכולים לר־כוש יותר מ־49% ממניותיה של חברה מקומית – פרטית או ממשלתית. עם זאת, צופים כי כמה מדי־נות שנקלעו לקשיים כספיים, בהם סעודיה וכווית, ישנו את חוקיהן, ויאפשרו השקעות של זרים – אפילו רכישת שליטה בחברות ממשלתיות.

הצעה: רכבת בין מצרים, לוב, תוניסיה, אלג'יריה ומרוקו

מסילת ברזל שתחצה את המגרב, ותקשר בין מצ־רים, לוב, תוניסיה, אלג'יריה ומרוקו עומדת במרכז הדיונים שמקיימים נציגי חמש המדינות בקהיר.

על פי ההצעה, שיזמה מצרים, תממן כל מדינה חלק מהמסילה, בהתאם לאורך המסילה שיעבור בש־טחה.

לוב הציעה, כי תשתתף במימון חלק גדול יותר, בתמורה לכך שמצרים תתרום את שירותי ההנדסה והתכנון, ואילו על אלג'יריה, תוניסיה ומרוקו יהיה לנצל את קשריהן עם מדינות אירופה כדי שיסייעו במימון הפרויקט.

מקורות במצרים מסרו, כי צרפת, המחזיקה השנה בנשיאות האיחוד האירופי, הבטיחה, לפעול אצל יתר מדינות האיחוד כדי שיסייעו להקמת המסילה. שרי התחבורה של מדינות המגרב ומצרים ייפגשו בסוף החודש כדי לקדם את הפרויקט, ואולם נראה, כי קיימים חילוקי דיעות בין מדינות המגרב, בשל חששן של תוניסיה ומרוקו מפני תנועה חופשית וישירה של אזרחים אלג'יריים ולוביים בשטחן.

סוגייה זו תידון בפגישה נוספת בין שרי החוץ של המדינות הללו שתתקיים מיד אחרי מפגש שרי התח־בורה.

הסעודים עוברים למזגנים מדבריים וחסכוניים

הניסיון לחסוך באנרגיה אינו פוסח גם על מדינה עתירת אנרגיה כמו סעודיה. ממשלת סעודיה מעו־דדת עכשו את אזרחיה לחסוך בחשמל, ומקליצה להם להשתמש במזגנים מדבריים (דזרט קולר) במ־קום במזגנים רגילים הצורכים חשמל רב יחסית. להערכת איש העסקים הסעודי, עבד אל־עזיז אלעי־סי, סגן יו"ר מועצת המנהלים של חברת הענק אלעי־סי, יצרוך השוק הסעודי כ־90 אלף מכשירים כאלה בשנה.

זהו שוק חדש ההולך ומתפתח, ועדיין חסר בו הייצור המקומי, לעומת מזגני האוויר הרגילים, שבהם הייצור המקומי עונה על כ־90% מהצריכה במדינה.

חברת אלעיסי מתכוונת להקים מפעל חדש לייצור המזגנים המדבריים. בכך תהפוך גם ליצרנית מוצרי החשמל החשובה במדינה. בידיה ארבעה מפע־לים לייצור מכונות כביסה ומפעל חדש לייצור מק־ררים אמריקאים. אבל גם ייצור זה אינו מכסה אלא חלק קטן מצורכי השוק.

בסעודיה, סבור אלעיסי, אפשר למכור כ־200 אלף מכונות כביסה בשנה וכ־150 אלף מקררים חדשים.

בינתיים, מספק הייצור המקומי רק 60 אלף מק־ררים וכ־40 אלף מכונות כביסה. היתר מיובאים בעיקר מארצות־הברית, שמוצרי החשמל שלה נהנים במוניטין במעותיה, בעלים פחות ממוצרים אירו־פאים.

מבצע ההיוון – מבט נוסף

האם מבצע היוון דמי החכירה היה כה כדאי כמו שהוצג בתקשורת? או אולי ההכרזה על מבצע ההיוון וההטבות "המפליגות" הכרוכות בו אינן משקפות את כל האמת?

בנושא זה כתב ב־28 בפברואר עו"ד חיים גבעתי מכתב למנהל מינהל מקרקעי ישראל, עוזי וכסלר: "הנני אחד מאותם אזרחים שקיבל בברכה את מבצע ההיוון שנעשה על ידי משרדך וביוזמ־תך.

בבניין מסוים נקבע ערך הקרקע לצורך ההיוון לסך של 4,658 שקל למ"ר. בחודש מאי '94 טיפלתי במכירת דירה באותו בניין. ערך הקרקע נקבע ל־2,797 שקל למ"ר. כלומר, במשך 8 חו־דשים העלתם את ערך הקרקע בכ־70%! האם יש הסבר לכך שעליית ערך הקרקע הינה בסמוך מאוד למבצע ההיוון, וההנחות הכרוכות בו?"

מנהל אגף חוזים במינהל מקרקעי ישראל, בני בן צבי, ענה לגבעתי כך: "הפרשי ערך הקרקע בין שתי העסקות נובע בעיקר מעידכון משמעותי של ערכי קרקע אשר בוצע בחודש מאי '95. העסקה אשר בוצעה ב־94' נתמחרה מערכי קרקע הנכונים ליום הגשת הבקשה, ואילו העסקה הש־נייה מיוחסת לערכי הקרקע המעודכנים המשוע־רכים ליום הגשת הבקשה. עדכון ערך הקרקע לא קרה סמוך למבצע ההיוון, הוא נעשה ללא קשר למבצע ההיוון, וחשדותיך אינם במקום".

כדאי לטהר, אבל לא חובה

על המדרכה לפני גן העיר בתל־אביב, בצל שמשיה צבעונית, יושבות שתי נערות ומציעות את "מטהר המים הביתי הטוב בעולם" – במחירי מבצע ועם הרכבה חינם. המטהר החדשני, אתה למד, "הורג 99.98% מהמיקרואורגניזמים שבמים, מסנן 99.99% מהחלקיקים המרחפים, ומטהר 100% מהתנקות והמזהמים הכימיים האחרים, שמ־בקרת המדינה התריעה עליהם בדו"ח המבקר 44".

כהוכחה, מוגשים למתעניין צילומים של העי־תונים הרלוונטיים בדו"ח – עם הדגשים במקומות המתאימים. עוד מצויין בדפי ההסבר, כי המטהר עומד בקריטריונים של התקן האמריקאי, הידוע בחומרתו. ומן הסתם, האופציה של מטהר מים ביתי זולה יותר בטווח הארוך משימוש במים מינרלים – אם מבקבוקים ואם ממיכלים גדולים יותר.

לפני שתקנה, עדיף שתשאל את עצמך כמה שאלות בסיסיות. הראשונה בהן היא האם המטהר הביתי נחוץ לך בכלל? משרד הבריאות פרסם בעבר, ולא פעם, שאין כל סכנה בריאותית בשתיית מים המסופקים על ידי הרשויות המקומיות, ועל ידי מערכת המים הארצית באמצעות חברת מקורות.

יותר על כן, בתוך שנים מספר יופעלו במדינה מערכות סינון חדישות שיעלו את רמת הנקיון של המים משלוש יחידות שקיפות לחצי יחידה – כפי שמקובל בארה"ב.

מצד שני, נמצאו בשנים האחרונות הפתעות לא נעימות במערכות המים של כמה ישובים בארץ. הפתעות הללו נובעות מהגידול העצום בעומס הפעילות האנושית, התעשייתית והחק־לאית על מאגרי המים התת־קרקעיים בישראל כתוצאה מהגידול באוכלוסיה. היו גם התפרצויות בודדות של מחלות, שמקורן ככל הנראה בזיהום מים.

בכלל, איכות המים בישראל יורדת. וכמובן, ההבדל הגדול הוא בטעם. מי הברז שאנו שותים מכילים ריכוז גבוה של כלור, ויש להם טעמי לוואי שונים ומשונים. מטהרי המים, למיניהם, מסלקים לחלוטין טעמים אלו.

למסקנה חד־משמעית קשה להגיע, אבל מי שהחליט לרכוש לו מטהר מים, רצוי שיקפיד על כמה כללים – שכן בשוק הזה יש שרלטנים רבים, וחברות נפתחות ונסגרות לעתים מזומנות.

מטהר ביתי אמור לעשות שלוש פעולות – סינון חלקיקים מוצקים וחול בעזרת מסנן מיקרו־ני; הרחקת הכלור, הריחות וטעמי הלוואי באמצ־עות מסנן פחם פעיל; וקטילת חיידקים שעלולים להיות במים כתוצאה מזיהום במי ביוב או צנרת פגומה. להלן כמה נקודות שכדאי להתייחס אליהן ברכישת מסנן:

- ● שירות – יש לוודא שמובטח שרות על המ־כשיר לאורך זמן, ושהחברה המייצרת והחברה המשווקת מוכרים בשוק. נזכיר, כי מדובר במ־כשיר שאמור לפעול במשך שנים.
- ● מפסק ביטחון – מכשיר טוב הוא מכשיר שמ־פסיק את זרימת המים מהברז כשיש תקלה במער־כת קטילת החיידקים. במכשירים היותר משוכללים הקטילה נעשית באמצעות קרינה אולטרה־סגולה. מכשיר כזה נאטם אוטומטית בזמן תקלה. כשאין מפסק, עלול המכשיר להוציא מים לא מטופלים, שיתכן שהם אף מסוכנים.
- ● מחירים – המחירים הם פחות או יותר ברמה דומה. מחירו של מטהר ביתי נע בסביבות 1,300–1,400 שקל. מי שמציע מטהר ב־700 שקל – ראוי לבדוק היטב אם זול אינו יקר במקרה הזה. עלויות האחזקה מסתכמות בהחלפת הפילטר פעם בשנה או פעם בחצי שנה – לפי סוג המכשיר. פילטר להחלפה עולה 50–60 שקל. יש גם אפש־רות לביטוח.

אחת החברות, תנ"ה תעשיות, גם דואגת לש־לוח תזכורות הביתה שהגיע הזמן להחליף את הפילטר.

- ● תו תקן ישראלי – כדאי לבדוק האם למוצר תו תקן של מכון התקנים הישראלי. תעודה כזו עשויה להעיד, כי המכשיר מתאים לתנאי הארץ מבחינת רמת הקטילה הבקטריולוגית, רמת הסי־נון הכימי והבטיחות. תוי תקן של מדינות אחרות אינם בהכרח רלוונטיים עבור המשתמש הישראלי, מאחר שטיב המים במדינות אלה עשוי להיות שונה לחלוטין מאשר בישראל, והדרישות ממ־טהרים שונות גם כן.

עמירם כהן

מסמך מוזר ועלוב

מסוף הגבול של הבנק הבינלאומי זכה לשבחים על היותו זול בהרבה משל המתחרים. אלא שהמ־חיר הוא לא תמיד הדבר היחיד שקובע אצל הלקוחות. השבוע קיבלנו מכתב תלונה על מעבר הגבול של הבינלאומי בערבה. "מי שמבקשים להמיר כסף בבנק נדרשים לחתום על מסמך מוזר ועלוב זה", כותב סאשה ארבל מרמת השרון. הוא מצרף דף מקומט ומלוכלך, שעליו הודפסו בצורה עקומה כמה שורות. הדפוס כל כך מטושטש, שרק בקושי רב זיהינו שבכותרת כתוב "הצהרת הלקוח בעת המרת מטבע לנסיעה לחוץ לארץ בתחבורה יבשתית". את ההצהרה עצמה לא הצלחנו לקרוא.

"מן הראוי שהבנק יתן דעתו על כך", כותב ארבל. דבריו, מצאו אוזן קשבת בבינלאומי. דוב־רת הבנק הצדיקה את התלונה ומסרה, כי תדאג שבעתיד כל הטפסים שעליהם יחתמו לקוחות יהיו קריאים ואסתטיים.

פסגות

פסגות עולם

קרן נאמנות

קרן פתוחה

הודעה בדבר פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31(ב)(2) לחוק השקעות משותפות בנאמנות התשנ"ד–1994 (בתשקיף זה: "החוק"),

ניתנת בזה הודעה כי פרסום תשקיף שבו

הצעה לציבור

של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש ע.נ., רשומות על שם, המוצעות במחיר היחידה, כפי שיקבע מעת לעת, בתוספת הוספה של 1.5% או פחות, כמפורט בפרק א' בתשקיף.
היחידות האמורות מוצעות החל מ־5.5.95 ועד 4.5.96 וזאת, כפוף לאמור בסעיפים 4 ו־5 לפרק א' בתשקיף, בימים בהם מתקיים מסחר בבורסה בישראל.

הגשת בקשות

הבקשות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה לבנק אגוד לישראל בע"מ, רחוב אחוזת בית 6 תל־אביב, ולחברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב (להלן: "הבורסה") האחרים והמועברות למנהל הקרן באמצעות מסלקת הבורסה.

מדיניות השקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)

1. בהתאם להסכם הקרן:
(א) (1) לפחות 30% מנכסי הקרן יהיו ניירות ערך של תאגידי יצוא (כמשמעותם בס"ק (א)(2) להלן) ו/או תיירות ומלונאות (כמוגדרם בבלוין השערים של הבורסה) ו/או ניירות ערך הצמודים במלואם או בחלקם למטבע חוץ ו/או הנסחרים במטבע חוץ, לרבות ניירות ערך חוץ.
(2) "ניירות ערך של תאגידי יצוא" - ניירות ערך הנסחרים בישראל ומחוצה לה, שהונפקו על ידי תאגידים ישראליים, אשר לא פחות מ־40% של הכנסותיהם היו ממכירות ליצוא וזאת בהתאם לדו"חות הכספיים השנתיים האחרונים שלהם, ואם היו להם למועד דו"חות אלה גם דו"חות מאוחדים - בהתאם לדו"חות המאוחדים האמורים.
(ב) הוראות ס"ק (א) לסעיף זה ניתנות לשינוי על ידי תיקון הסכם הקרן ללא צורך באישור אסיפה של בעלי היחידות.
2. כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי הדירקטוריון של מנהל הקרן, יהיו לפחות 50% מנכסי הקרן ניירות ערך מהסוגים הנזכרים בס"ק 1 (א)(1) לעיל. עם זאת ירידה משעור ההשקעה האמור למשך תקופה שאינה עולה על שני ימי מסחר בבורסה בישראל, לא תחשב כחריגה משעור זה.
3. מנהל הקרן רשאי לרכוש בעבור הקרן ניירות ערך חוץ ואופציות הנסחרות מחוץ לישראל (בתשקיף זה: "אופציות חוץ") בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן (ראה סעיף 3 לפרק ו' בתשקיף).
4. שווי אופציות המוחזקות בקרן, למעט אופציות תיק מעוף (אופציות CALL), לא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן, ושווין יחד עם שווי נכסי אופציה המוחזקים בקרן לא יעלה על 20% מהשווי הנקי של נכסי הקרן (ראה גם סעיף 3(ב) לפרק ו' בתשקיף). פרטים בדבר מהות האופציות והסיכונים הכרוכים בהשקעה בהן ובניירות מבואים בסעיף 3(ב) לפרק ו' בתשקיף.
5. מנהל הקרן עשוי לבצע את העסקות הבאות, כפוף להוראות הדין והסכם הקרן:
(א) קניה, מכירה וכתיבה אופציות וחוזים עתידיים.
(ב) מכירה בחסר.
(ג) השאלה או חתימה על הסכם השאלה של ניירות ערך, לצורך עסקת מכירה בחסר ובלבד שאינה בעד קרן אחרת שבניהולו.

ההשקעות העיקריות של הקרן בשנה שנסתיימה ביום 28.2.95

ממוצע ההשקעות העיקריות של הקרן (לפי שעורי ההחזקות בסוף כל חודש), בשנה שנסתיימה ביום 28.2.95, היה כמפורט בזה:

	ב־% מסה"כ נכסי הקרן
אג"ח ממשלתיות צמודות מט"ח	40.9
מניות הנסחרות בישראל	25.9
אג"ח קונצרניות צמודות מט"ח	8.6
ניירות ערך חוץ	6.9
אג"ח לתמורה	3.5
מזומנים	10.4

נתונים נוספים על השקעות הקרן

אג"ח צמודות מט"ח	49.5
ניירות ערך של "תאגידי יצוא"	16.2
ניירות ערך של תאגידי תיירות ומלונאות	0.3

נתונים על התשואה של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים

	שעור העליה/הירידה בשנה שנסתיימה ביום: 28.2.95 (ב־%)	28.2.94 (ב־%)
התשואה של יחידות הקרן המחושבת בהתבסס על מחירי הפדיון כפי שפורסמו בבלוין השערים של הבורסה	-13.0	4.1
מדד אגרות חוב ממשלתיות לסחורות הצמודות מט"ח	2.5	5.3
מדד מניות	-41.4	22.8
מדד אגרות חוב קונצרניות לסחורות הצמודות מט"ח	-1.5	7.2
מדד המחירים לצרכן (לפי המדד בגין החודש האחרון לכל תקופה)	13.4	9.9

השכר השנתי של מנהל הקרן והנאמן (ראה פרק י' בתשקיף)

על פי הסכם הקרן זכאי מנהל הקרן לקבל שכר שנתי השווה ל־4% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן בניכוי ההתחייבויות, אך כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי מנהל הקרן, מקבל מנהל הקרן שכר שנתי השווה ל־2% בלבד מהשווי האמור.
על פי הסכם הקרן זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.2% מהשווי האמור.

מונחים בתשקיף

מונחים בתשקיף המצויים בחוק ובתקנות שהוצאו על פיו, תהיינה להם אותה משמעות כמשמעותם בחוק ובתקנות האמורות, אלא אם צויין אחרת בתשקיף.
עותק מן התשקיף ומהיתר רשות ניירות ערך לפרסומו יוגש לרשם החברות ולבורסה לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי בנק אגוד לישראל בע"מ ואצל כל חברי הבורסה האחרים.

תל־אביב, ה' באייר, תשנ"ה
5 במאי, 1995
* כפוף לאמור בסעיף 3 להלן.

מנהל הקרן: **פסגות מנהלי קרנות נאמנות - לאומי אגוד בע"מ**
הנאמן: **קסלמן וקסלמן חברה לנאמנויות (1971) בע"מ**

ועדת גבולות תקבע אם להעביר 2,800 דונם ממודיעים ללוד

מאת גד פרץ

ועדת גבולות, בראשות יחז־קאל הרמלך, תבדוק אם לאשר העברת 2,800 דונם מתחום השי־פוט של מועצה אזורית מודיעים לעיר לוד. מדובר בקרקע חק־לאית, השייכת למושבים אחיס־מך, בן שמן וגינתון.

עיריית לוד הגישה בקשה לספח את השטח לתחומה, מאחר שלטענתה לא נותרו שטחים פנויים להתפתחות העיר.

ראש מועצת מודיעים, יחזקאל דמתי, כינה את ההצעה "שוד וג־זל לאור היום". לדעתו, עיריית לוד לא מיצתה את עתודות הק־רקע בדרום העיר ובמערבה.

הוועדה קיימה עד כה שתי ישיבות בעניין, ובימים הקרובים תקיים ישיבה נוספת.

אושרו תוכניות לבניית 4,400 יחידות דיור באשקלון

מאת גד פרץ

הוועדה לתכנון ולבנייה בעי־ריית אשקלון אישרה לאחרונה תוכנית לבניית 3,000 יחידות דיור בשטח המשתרע משכונת עופר ועד לאזור התעשייה הד־רומי.

התוכנית הוכנה על ידי משרד השיכון, ובעירייה מעריכים כי המכרזים הראשונים ייצאו בעוד שנה. על השטח אמורות לקום בעתיד כ־10,000 יחידות דיור, בבנייה רוויה (דירות 3, 4 ו־5 חדרים) ויחידות צמודות קרקע.

תוכנית נוספת היא תוספת של 1,400 דירות בשכונת נוה אילן בסמוך לשכונת נאות אשק־לון.

המכרזים הראשונים לרכישת הקרקע ייצאו בחודש יולי־אוגוסט.

נדל"ן

161 אלף ד' ל־4 חדרים בכרמליה בחיפה

דירת 4 חדרים ברחוב חנה בשכונת כרמליה שבחיפה נמכרה תמורת 161 אלף דולר (כ־40 אלף דולר לחדר). שטח הדירה 95 מ"ר, והיא נמצאת בקומה השנייה. הדירה נמכרה עם מחסן וחניה צמודים.

190 אלף ד' ל־5 חדרים ברחוב אינשטיין

דירת 5 חדרים ברחוב אינשטיין בחיפה נמכרה תמורת 190 אלף דולר (38 אלף דולר לחדר). שטח הדירה 120 מ"ר, יש לה מרפסת גג, והיא נמצאת בקומה השנייה. הדירה זקוקה לשיפוץ, צמודים לה חנייה והמחסן, ויש לה כניסה נפרדת.

142 אלף ד' ל־5 חדרים ברחוב ליאון בלום

דירת 5 חדרים ברחוב ליאון בלום שבמבואות הכרמל בחיפה נמכרה תמורת 142 אלף דולר (כ־28.5 אלף דולר לחדר). שטח הדירה 132 מ"ר, והיא נמצאת בקומה הרביעית. לדירה שני חדרי רחצה ושירותים.

העסקות בוצעו על ידי תיווך אנגלו סכסון בחיפה.

אודי אלשוויר

638-20-20
לוח העיר
מי שלא זוכר - לא מוכר!

هكذا منه الأصل

פוליטיקה / צבי זרחיה

שוחט. משנה טקטיקה

בן פורת. סוגיה במשרד

הולנדר. שכר נמוך לשרים

מקדים תרופה למכה

בעקבות המפלה שספג באחרונה שר האוצר, אברהם שוחט, לאחר שוועדת הכספים החליטה, בניגוד לעמדתו, להעלות את שכר השופטים בעשרות אחוזים – הוא נקט טקטיקה שונה לגבי הצעה להעלות את שכר השרים והח"כים.

בניגוד להתנהגותו של שוחט בפרשת העלאת שכר השופטים, שבה כמעט שלא נשמע קולו בטרם התקבלה החלטת ועדת הכספים להעלות את שכרם, הרי שבעניין שכר השרים והח"כים הוא החליט לפעול במרץ רב לפני שיהיה מאוחר מדי.

שוחט, שקרא בתחילת השבוע ב"הארץ" כי חברו ח"כ גדליה גל, יו"ר ועדת הכספים (עבודה), יזום דיון בוועדה בהעלאת שכר השרים, מיהר לפרסם את עמדתו הנחרצת נגד העניין. האוצר גם הודיע כי 1,700 בעלי משרות צמודים בצורה כלשהי לשכרם של השרים והח"כים, וטען כי העלאת שכר השרים והח"כים תביא לפריצת מערכת השכר.

וכאילו לא די בכך, לבקשתו של שוחט כונסה באמצע השבוע, חרף הפגרה, ועדת הכנסת שהחליטה להקפיא את הדיון בהעלאת שכר הח"כים. בכך הצליח שוחט, לפי שעה, לדחות את קבלת ההחלטות להעלאת שכר הח"כים והשרים וגם להוריד מעליו סקטורים שונים שהעלו תביעות שכר לנוכח ההצעות להגדיל את שכר הבכירים.

העניין בכל הסיפור הוא ששוחט לא יזם את כינוסה של ועדת הכספים, שהתכוונה ממילא לדון בהעלאת שכר השרים, אלא את זימונה של ועדת הכנסת.

בכנסת תוהים, האם שוחט חשש מכך שוועדת הכספים לא תיענה לדרישתו שלא להעלות את שכר הח"כים, כפי שלא קיבלה את התנגדותו להעלאת שכר השופטים. או שמא ביקש שוחט להוציא את הערמונים מידי הח"כים של ועדת הכספים, שהרי לאחר שהביא בוועדת הכנסת לדחיית הדיון בהעלאת שכר הח"כים – אין כל כך מקום לדיון בשכר השרים. ייתכן גם ששוחט רצה ל"הרוג שתי ציפורים במכה אחת", כלומר, להביא לדחיית הדיונים בשכרם של הח"כים ושל השרים. ולפי שעה בכך הוא הצליח.

ניתוק בלתי אפשרי

בקרב הח"כים הובעה השבוע תרעומת על כך שהעלאת שכרם נקשרה בהעלאת שכר השרים ועוד כ-1,700 ויותר בעלי משרות במשק. הח"כים טוענים שוועדת רוזן צבי, בראשות פרופ' אריאל רוזן צבי, שבחנה את תנאי העסקתם ושכרם, המליצה כי שכרם יוגדל ב-33% בתמורה לכך שיוותרו על הכנסות מחוץ לכנסת. גם פרופ' רוזן צבי הדגיש השבוע, כי אין מדובר בתוספת שכר לח"כים עקב רמת שכרם הנוכחית, אלא בהעלאה כתנאי לביטול עיסוקיהם הנוספים.

כיום מותר לכל ח"כ להשתכר מחוץ לבית המחוקקים עד כדי 50% משכרו השנתי כח"כ, ומדובר בכ-65 אלף שקל בשנה. ועדת רוזן צבי הציעה לאסור על הח"כים להשתכר מחוץ לכנסת כדי למנוע לכאורה מצבים של ניגוד עניינים, ולגרום לח"כים להקדיש את מרב זמנם ומרצם לעבודה הפרלמנטרית.

הח"כים טוענים כי הם "מקריבים" את ההכנסות הנוספות שלהם בתמורה להעלאת שכרם בכנסת, אך לא כך נוהגים שרי הממשלה, וכמוהם מרבית הצמודים לשכר הח"כים והשרים, כמו מנכ"לים בשירות המדינה, בחברות הממשלתיות, בתאגידים הממשלתיים ואלה הצמודים להם.

כידוע, חל איסור על השרים ועל הצמודים להם ולח"כים (למעט מקרים חריגים) לעסוק בעיסוקים נוספים. יוצא איפוא, שהח"כים יוותרו על הכנסותיהם הנוספות לצורך הגדלת שכרם, וכל היתר לא יעשו כן. לפיכך סבורים הח"כים, שאין לקשור את שכרם לשכר השרים.

הבעיה היא שניתוק שכר ח"כים משכר השרים בלתי אפשרי. ראשית, מאחר שכל השרים (למעט יעקב צור) הם ח"כים – הרי שממילא עם העלאת שכר הח"כים יועלה גם שכרם של אלה המכהנים בממשלה. שנית, היעלה על הדעת שמנכ"לים בשירות המדינה, מנהלי תאגידים ממשלתיים ואחרים, ששכרם צמוד לשכר הח"כים, ישתכרו יותר מהשרים הממונים עליהם?

לא השרים יפרצו

מזכיר הממשלה, שמואל הולנדר, סבור ש"אין ספק כי שכרם של השרים, על פי כל קנה מידה אובייקטיווי, נמוך מאוד לעומת היקף האחריות והפעילות שלהם בעבודה".

הולנדר, ששימש במשך שנים רבות כיועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, ער לכך ש"יש בעיה מבחינת ההשלכות של העלאת שכר השרים על כלל המשק". לכן הוא מעדיף שהשרים יעדיפו להמשיך ולהתפשר בשכרם הנוכחי הנמוך, ובלבד שלא יפגעו במערכת השכר במשק.

אגב, הולנדר מדגיש כי השרים לא יזמו את העלאת שכרם ולא פנו בעניין לוועדת הכספים, אלא מדובר ביוזמה של הכנסת. כידוע, היוזמה הזו של ח"כ גדליה גל (עבודה) הוקפאה לפי שעה.

האם היא תבכר לשתוק?

בימים אחרונים דנים במשרד מבקרת המדינה בסוגיה, האם מבקרת המדינה, מרים בן פורת, תקיים ביום ד' את מסיבת העיתונאים הקבועה עם הצגת דו"ח הביקורת השנתי.

מדי שנה מקיימת מבקרת המדינה פגישה עם הכתבים בעת הצגת הדו"ח השנתי. ואולם השבוע התבשרו הכתבים, שעדיין לא ברור אם יתקיים האירוע המסורתי.

בקרב הכתבים הובעה הטענה שאם המבקרת לא תיפגש עמם – הרי שהדבר ישקף, ככל הנראה, את רצונה להוריד פרופיל. כזכור, אשתקד זעם עליה ראש הממשלה, יצחק רבין, כאשר "מי היא שתדבר על הפלמ"ח", קודמו, יצחק שמיר, כעס על דבריה לגבי קליטת העלייה בתקופת ממשלתו". גם היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, התעמת עמה אשתקד בשאלת חשיפת העניינים המועברים אליו מאת המבקרת, כדי לשקול אם להורות על פתיחתה של חקירה משטרתית לגביהם.

כזכור, המבקרת התנגדה לחשוף במה מדובר, ואילו בן יאיר סבר ההיפך.

ב-92' נמנעה המבקרת מלכנס מסיבת עיתונאים בעת פרסום הדו"ח, מאחר שהדבר היה כחודש וחצי לפני הבחירות לכנסת, וב-93' נמנעה ערב בחירתה לכהונה נוספת.

מודאג מעל לראש

יו"ר הכנסת, שבח וייס (עבודה), מוטרד מאוד מרמת הבטיחות תקרת אולם המליאה. וייס שיגר באחרונה מכתב אל סגן מזכיר הכנסת, דוד לב, שבו ביקש לבצע בדיקה בטיחותית של התקרה. הוא הביע חשש ש"ייתכן כי חלק מהברגים התרופפו, וכהם הברגים של הקישוטים התלויים באולם".

קצין הכנסת, איתן בן אליהו, שקיבל עותק ממכתבו של וייס, השיב כי על פי בקשתו נבדקו תקרת אולם המליאה והקישוטים בפברואר 91', לאחר שלא נבדקו יותר מ-20 שנה. ואולם הדבר לא סיפק את וייס.

כוח אדם / חיים ביאור

מניפולציה בנתוני השכר

"שכרם הריאלי של השופטים נשחק", אומרת הכלכלנית ד"ר לינדה עפרוני, המאשימה את האוצר ב"הטעיית הציבור"

"שכר השופטים נשחק יחסית לשכרן של קבוצות עובדים אחרות במגזר הציבורי. כל הטענות, שלפיהן תוספות השכר לשופטים, שאישרה ועדת הכספים של הכנסת, יגרמו לפריצת מסגרת השכר במשק – הן הטעייה מכוונת מצד משרד האוצר", טוענת הכלכלנית, ד"ר לינדה עפרוני.

לדבריה, השופטים לא הצליחו בשנים האחרונות אפילו לשמור על שכרם הריאלי, מאחר שתוספת היוקר משולמת עד תקרת שכר, שהיא מתחת משכר השופטים.

ד"ר עפרוני מציינת שמנגנון של זחילת שכר בגין קידום בדרגה ובוותק מפצה רק באופן חלקי את השופטים, משום שתוספת הוותק מחושבת רק עבור וותק שיפוטי, וגם אז שיעורה 0.7% מהשכר לכל שנת וותק שיפוטי. לדבריה, "מסלול הקידום של השופטים אף הוא איטי יחסית, ולכן השופטים לא יכלו לצמצם את שחיקת שכרם הריאלי בעזרת מנגנוני הקידום בדרגה ובוותק".

עוד טוענת ד"ר עפרוני, שמה שיצר בעיה לגבי השופטים, הוא השינוי הגדול בשכרם של עובדים אחרים בשירות המדינה, המהווים קבוצות התייחסות טבעיות ולגיטימיות לגבי השופטים. מדובר בעיקר ברופאים בבתי החולים הממשלתיים, שלהם ניתנה אפשרות לנהל מאבק מקצועי בעניין שכרם, והם זכו לתוספת שכר ריאליות בשיעור של 50% בשנה וחצי האחרונות. שכרם של 350 השופטים נשחק בעשרות אחוזים בהשוואה לשכרם של כ-3,000 הרופאים בשירות המדינה.

"בכירים בחוזה אישי"

יתרה מכך, אומרת עפרוני, נציבות שירות המדינה יצרה דירוג חדש הקרוי "בכירים בחוזה אישי". בקבוצה זו כלולים כיום 300 פקידים בשירות הממשלתי הנהנים, לדבריה, מקפיצת שכר שוטף ופנסיוני של יותר מ-50% במעבר ממעמד של עובד רגיל למעמד של עובד בחוזה אישי.

בעלי החוזים האישיים, היא מבהירה, צמודים אוטומטית לשכר המנכ"לים במשרדי הממשלה, המושפעים משכר הנבחרים. "לא היה כל צורך בהצמדה זו, מאחר שמדובר בחוזים אישיים, שאותם ניתן להגדיר על ידי רמת שכר. אלא שבכירי משרד האוצר ונציבות שירות המדינה, הנהנים מחוזים אישיים אלה, השפיעו על מקבלי ההחלטות כדי לשפר את שכרם", טוענת עפרוני.

לדבריה, פקידים אלה הם מלכתחילה אנשים המקורבים לשר האוצר, ויכולים לעשות לובי לעניינם ביתר קלות לעומת קבוצות עובדים אחרות. הראיה היא שרק בשבוע האחרון בכירים אלה זכו להטבה מפליגה בתנאי הפנסיה בעלות של עשרות מיליוני שקלים.

שר האוצר, אברהם שוחט, שוגה בכך שהוא מסתמך יתר על המידה על פקידיו, שלא תמיד מציגים לפניו תמונת מצב אמיתית וחסרת פניות, אומרת עפרוני. לדבריה, "הדרג הפקידותי באוצר עושה לא פעם מניפולציה בנתוני השכר".

משוב למנהלים מעובדים זוטרים

"הניהול האוטוקרטי – תפיסה לפיה מנהל מקבל משוב רק מהממונים עליו – עבר מהעולם", אומר בני מונטה מחברת פילת למיון כוח אדם

אחת לכמה חודשים, מוזמן יוסף כ., מנהל שיווק בחברה גדולה למוצרי אלקטרוניקה, לנהל שיחה בארבע עיניים עם מנכ"ל החברה, ולקבל ממנו משוב על עבודתו. כ. שומע ביקורת על כך שקצב הגידול במכירות האט מאז נכנסה לשוק חברה מתחרה, או דברי שבח על עסקת המיליונים הנראית באופק הודות לפעילות שיווק אגרסיווית.

לעומת המשוב שמקבל כ. מהממונה עליו, הוא לא שמע מעולם מה דעתם של הכפופים לו במחלקה על רמת עבודתו, יעילותו ויחסו עם זולתו.

כ. הוא מאותם מנהלים בדרג הביניים, שמעדיפים לנהוג בעניין זה כבת יענה, ולא להקשיב לרחשי הלב של העובדים הזוטרים לגבי תפקודו, מחשש שייחשף לביקורת שלילית.

התנהגות זו של מנהלים בדרגי הביניים, המתחמקים מכל הזדמנות לשוחח בארבע עיניים עם הכפופים להם, כדי להימנע ממבוכה, אינה מתאימה לארגונים דמוקרטיים ומודרניים, המתבססים על מעורבות עובדים. כך אומר בני מונטה, מבעלי חברת פילת, העוסקת במיון כוח אדם והטמעת מודלים לעבודה.

"הניהול האוטוקרטי – תפיסה המצדדת במתן משוב למנהל רק מהממונים עליו, ולא ממי שדרגתם פחותה משלו, עברה מהעולם", קובע מונטה.

מונטה מציין, כי חשוב, שהמשוב יהיה "משוב של 360 מעלות". לדבריו, הערכה שמקורה רק בדרג הבכיר, עלולה להיות חלקית ואף מעוותת, מאחר שהאיש הבכיר המוסר את הערכתו, חשוף לעתים ללחצים של כפיף (עובד הכפוף לבכיר ממנו) כוחני ומניפולטיבי.

עם זאת, מונטה מזהיר מפני התבססות של ארגונים על שיטה זו בלבד: "אם כך יקרה, הדבר יתפרש כניסיון של ההנהלה למצוא חן בעיני העובדים".

מונטה. משוב גם מכפיפים

חידושים טכנולוגיים

מנהל בדרג הביניים, אומר מונטה, ראוי שייפגש אחת לתקופה עם הכפיפים במחלקתו, בארבע עיניים כדי לקבל מהם תשובות לשאלות כגון: האם המנהל דואג לעדכן את העובדים בעניינים הקשורים למדיניות החברה? האם המנהל מגלה יעילות בניצול הזמן העומד לרשותו? האם המנהל ער לחידושים טכנולוגיים ודואג להכניסם ליחידת העבודה שלו?

מונטה מציין, כי העובדים אינם חייבים להשיב על השאלות בפגישה בארבע עיניים, אלא יכולים להעביר את תשובותיהם בכתב, בשאלון סטנדרטי.

בכל מקרה, אומר מונטה, ראוי שהשאלות בעניין תפקודו של המנהל בדרג הביניים המופנות לעובדים הכפיפים ולדרג שמעליו יהיו זהות, כדי לאפשר השוואה.

השיטה הזו של הערכה מהכפיפים והמדרג הבכיר כאחת ("משוב 360 מעלות") היא כלי אפקטיווי לשינויים בהתנהגות של מנהלים, אומר מונטה.

לדברי מונטה, לא רק המנהלים בדרג הביניים עצמם יכולים להפיק מכך תועלת, אלא הדבר יכול להשפיע לטובה גם על העובדים הזוטרים, הנוכחים לראות שמנהלם ער לרחשי הלב שלהם.

הירחון "FORTUNE" כותב, כי 70% מהחברות המצליחות בארה"ב מפעילות מערכת משוב מסוג זה למנהליהן.

בישראל, אומר מונטה, חודרת שיטת "משוב 360 מעלות" לחלק מהבנקים וחברות האשראי, בעוד שארגונים תעשייתיים אינם גלויים בה, מכיוון אופיים השמרני.

לדברי מונטה, השיטה מתאימה בעיקר לחברות העוסקות במתן שירותים, מאחר שלגביהן ניתן לשתף במשוב לא רק את העובדים הזוטרים ואת הדרג הבכיר ביותר, אלא גם את לקוחות החברה, שהם גורם חיצוני ואובייקטיווי.

עבודה במשפט / נחום פינברג

הביטוח הלאומי לא ישלם לנכה עבור "אביזרי נוחות"

מר לוי הוא נכה עבודה לצמיתות בשיעור 84%. הוא משותק חלקית בארבע גפיו, מוגבל בניידות ומתהלך בעזרת מקל.

לוי מתגורר בבית פרטי, ובו חניה מקורה, שממנה מובילה דלת אל הבית. כדי להיכנס עם רכבו לחניה, או לצאת ממנה, על לוי לצאת מרכבו, לפתוח את השערים ואחר כך לסגור אותם. התובע מתגורר בביתו מ-84', ואילו השערים הותקנו על ידו ב-92'.

"תחליף לרגליים"

התובע הגיש תביעה נגד המוסד לביטוח לאומי ל"מענק לסידורים חד פעמיים". זאת, לצורך תשלום על התקנת מנגנון חשמלי לפתיחת שער החניה ולסגירתו. על פי חוק הביטוח הלאומי יינתן המענק, בין השאר, אם הוא דרוש ל"סיוע בהתאמת תנאי המגורים".

טענתו העיקרית של התובע היתה, כי הרכב משמש לו "תחליף לרגליים ולכן השער, שנועד להגן על רכבו מפני גניבה, כמוהו כאביזר המגן על גופו מפני נזק". מטעם זה, טען התובע "יש לראות את השער כחלק חיוני מתנאי המגורים, וכי המנגנון החשמלי יחסוך לו את הקושי והמאמץ הכרוכים בפתיחת השער וסגירתו".

שופטת בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב, הנית שגיא, דחתה את תביעתו של לוי, בקבעה כי השערים אינם חלק מתנאי המגורים, והם נועדו בעיקר להגן על הרכב מפני גנבים ולספק פרטיות לדיירי הבית.

שופטת בית הדין הארצי לעבודה, נאוה רימן, אישרה את פסק הדין שקבע בית הדין האזורי באומרה כי פסק הדין מתיישב עם תכליתו של חוק הביטוח הלאומי. והיינו, מתן סיוע לנכים הקשים באמצעות מענק מיוחד, להשיג את הסידורים הנובעים מנכותם לצורך ניהול אורח חיים תקין.

מטרתם של התנאים וההגבלות שנקבעו בחוק היא, לקבוע קנה מידה סביר והוגן למתן המענק. התקנת שער חשמלי אוטומטי, מבלי שזה יהיה חיוני, מאחר שהתובע מסוגל, אף כי תוך מאמץ, להיכנס לרכבו ולצאת ממנו, הוא מעבר לקנה מידה שנקבע בחוק.

6 שנים בלי שער חשמלי

בית הדין לעבודה, על שתי ערכאותיו, נתן משקל לעובדה שבמשך שש שנים התגורר התובע בביתו והשתמש בשערים ללא המנגנון החשמלי.

בית הדין הדגיש עוד, כי המענק על-פי החוק מיועד אך ורק לאביזר חיוני הדרוש לנכה, עקב נכותו, לניהול אורח חיים תקין.

(דב"ע נו/263-0. המערער – בעצמו, למשיב, עו"ד מנדלסון)

הכותב הוא עורך דין

ניו-יורק / 4.5.1995

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה	נמוך	% שינוי שנתי 95	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי (במליוני דולרים)	מכירות (במליוני דולרים)	שווי שוק (במליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	135.26	0.1	---	---	136.87	134.62	---	---	138.19	108.68	17	---	---	---	---	---
סאיטקס	22⅛	0.3	21⅞	22⅛	22⅛	21⅞	238,700	5,281,238	24¾	15½	35	749.0	64.0	704.0	943.4	15
טבע	35¾	5.9	35¾	35⅞	35⅞	33¾	1,204,300	43,053,725	36¾	21⅜	48	342.0	57.4	588.0	1917.3	33
אי.סי.איי.	16½	-2.2	16¼	16½	17	16⅛	388,600	6,411,900	17½	11¼	21	322.0	77.0	385.0	1235.7	16
אדיוגמיקס	1 11/16	-10.0	1 11/16	2	1⅞	1 11/16	15,600	26,325	2 3/16	15/16	23	11.3	-6.5	7.3	10.1	---
אדיוסופט	7¼	1.8	6⅝	7¼	7¼	5⅞	129,500	938,875	9¾	6⅛	4	16.0	1.7	9.8	29.0	17
אורבוטק	11½	2.2	11	11⅝	11½	11¼	2,000	23,000	13	8	42	51.0	9.2	118.0	138.5	15
איי.איי.אס	2 15/16	-4.1	2 15/16	3 1/16	3 1/16	2 15/16	12,900	37,893	4⅛	1⅞	18	68.0	-9.2	91.8	40.9	---
איי.אס.י.	2 5/16	0	2 5/16	2½	---	---	---	---	2⅜	1	22	6.3	-3.3	15.0	10.5	---
אלביט	18¼	-3.9	18¼	19	18¼	18¼	200	3,650	22	16¼	-13	325.0	38.8	709.0	328.3	8
אלדין	14⅞	5.8	14½	15	15	13½	137,100	2,039,363	15½	6¾	70	11.1	2.4	7.4	63.8	27
אלסינט	2	0	2	2⅛	2⅛	2	8,600	17,200	2¼	1¼	5	175.0	10.1	234.0	158.8	16
אלרון	9	4.3	8⅝	9	9	8⅝	35,100	315,900	10⅜	8	-1	188.0	7.6	459.0	156.5	21
אלקטריק פיול	5⅜	2.4	5¼	5⅝	5½	5¼	2,700	14,512	6⅛	4⅛	-14	23.5	-0.6	4.2	45.9	---
אמ. סיסטמס	3⅞	0	3⅞	4⅜	4	3⅞	8,000	31,000	4½	3⅛	-6	9.0	-3.1	4.8	20.8	---
אראל	3¼	13.0	2⅞	3⅛	3⅛	2⅞	12,800	41,600	4¾	2⅝	-19	10.0	1.1	4.1	12.8	12
ארית	31/32	0	13/16	31/32	---	---	---	---	1 78/128	13/16	-35	10.0	-3.7	26.7	6.0	---
בי.וי.אר	5¼	5.0	5	5½	5⅜	5¼	6,500	34,125	5¾	3⅜	5	13.7	-1.1	17.6	30.6	---
ביוטכנולוגיה	2 13/16	-6.3	2 11/16	3	3⅛	2¾	286,900	806,906	3⅛	2	31	19.0	-7.4	17.4	106.1	---
גילת	16¾	0.8	16½	17	16¾	16½	104,100	1,743,675	16¾	12	40	36.6	6.1	27.0	139.9	23
די.אס.אס.איי.	6½	0	6⅜	6¾	6¾	6⅜	4,600	29,900	7⅜	4¾	37	31.0	9.8	80.0	46.3	5
הכשרת ישוב	9	0	8½	9	---	---	---	---	12	8½	-17	124.0	3.8	156.0	83.8	22
הלת'קייר	1⅜	-9.3	1⅜	1 17/32	1 17/32	1⅜	9,000	12,375	1¾	1⅜	-10	16.0	-0.2	7.2	15.4	---
מימד רביעי	3¾	7.1	3⅝	3 13/16	3⅞	3⅝	120,500	451,875	6⅞	3⅜	-10	40.0	-6.6	24.7	41.1	---
מאואר	21½	0	21	21½	22	21	23,800	511,700	23¾	10¼	95	62.0	7.7	58.0	215.0	28
פי.די.ג'י.	¾	0	¾	1	---	---	---	---	1 3/16	¾	-25	5.6	-0.2	2.5	2.3	---
מכוטפיקס	6¾	0	6¾	7	6¾	6¾	4,000	27,000	7¼	3⅝	32	30.5	-1.0	19.0	53.1	---
מלגרף	1¼	0	1¼	2	---	---	---	---	3¼	1¼	-52	7.0	-4.9	2.4	4.0	---
מלדמה	8¼	3.1	8	8½	8½	8	58,800	485,100	9⅜	4⅛	74	50.2	0.6	28.2	85.6	143
ישפק	¼	0	¼	9/32	---	---	---	---	½	¼	-50	10.0	2.0	1.0	4.7	2
ברטל	9	0	8¾	9	---	---	---	---	9¼	7	22	17.8	2.5	75.0	---	---
לן-נט	19⅛	-1.3	19⅛	19¾	20	19⅛	125,400	2,398,275	25¼	16	-19	78.0	5.6	70.0	204.3	36
לייזר	5⅝	-1.1	5⅜	5¾	5⅝	5⅝	7,000	39,375	6¼	4 15/16	-2	10.0	4.0	38.0	32.5	8
לנאופטיקס	9⅝	-10.5	9⅝	9⅞	10½	9¼	164,200	1,580,425	11¾	6	18	35.0	3.0	20.5	57.6	19
מג'יק	3⅞	-8.8	3¾	4	4	3⅝	49,100	190,262	6¼	3¾	-34	15.0	-1.5	21.0	15.0	---
מגל	4½	0	4⅛	4⅝	---	---	---	---	5	2¾	50	14.4	1.7	16.8	22.4	13
מדיסאל	½	0	5/16	⅝	---	---	---	---	1⅞	5/16	-73	4.2	-2.6	0.4	4.3	---
נייר חדרה	48⅛	-1.0	47⅞	48⅞	48¼	48⅛	100	4,837	50⅛	41½	3	145.0	10.6	252.0	183.8	17
נקסוס	4½	-5.3	4½	4¾	4⅝	4½	7,000	31,500	5	3⅛	-5	-13.6	3.7	-1.8	22.4	6
סילוקום	3⅜	0	3⅜	4 1/16	3⅜	3⅜	2,000	7,250	4¾	3¼	-12	6.0	0.5	3.0	10.5	21
שושפ	2½	0	2 5/16	2½	2½	2½	1,500	3,750	3⅜	1⅜	18	9.7	-0.5	27.6	17.1	---
עידן	⅜	0	⅜	7/16	---	---	---	---	9/16	¼	9	13.2	-3.0	14.5	11.1	---
עץ לבוד	5¾	0	5⅝	5⅞	---	---	---	---	6⅝	5½	-8	25.0	2.8	97.0	17.2	6
ראדא	3¾	5.4	3⅜	3¾	3¾	3⅜	59,300	214,962	4⅛	3	-3	13.0	0.1	34.0	21.3	213
קומפ	1⅞	-6.3	1⅞	2	2⅛	1⅞	10,100	18,937	3⅝	1⅜	-32	4.7	0.6	4.3	10.1	17
ת.א.פ.	3¾	0	3¾	3⅞	---	---	---	---	3½	3¼	11	51.0	2.0	172.0	98.2	49
תאת	2⅛	0	1 15/16	2⅛	---	---	---	---	2⅞	1 11/16	-17	11.0	---	16.5	18.9	---
תרו	7⅞	0	7½	7⅞	7⅞	7½	22,400	176,400	8½	6½	7	21.8	3.4	42.1	74.9	22
תדיראן	17⅛	0.7	17	17¼	17¼	16⅞	14,700	251,737	24	15	-18	222.0	36.0	813.0	335.8	9
אמפל	6	0	5⅞	6	6 1/16	6	7,400	44,400	7⅛	5½	-10	172.0	14.4	81.8	142.4	10
אינדיגו	52	0	51½	52	53¼	50	178,600	9,287,200	53½	15¾	212	50.0	-21.0	81.0	2607.8	---
אפי	44⅝	-1.4	44½	45	46	44½	219,400	9,790,725	57¼	24	62	113.0	21.0	130.0	536.4	26
ג'אומק	8½	-2.9	8½	8¾	8⅞	8½	130,400	1,108,400	9⅞	6¾	-2	80.0	-37.0	64.0	430.4	---
די.אס.פי.	14⅜	-4.2	14¼	14½	15¼	13¾	107,800	1,549,625	16¼	10	44	---	---	---	114.6	---
די.אס.פי.גרופ	23	-2.6	22½	23	24¼	22½	397,700	9,147,100	23¾	13¾	18	---	16.4	61.6	211.6	13
נס טנ'	18	-1.4	18	18¼	18¼	17½	260,200	4,683,600	22	15¼	-11	39.0	5.0	23.4	712.8	143
מרקורי	20	-2.4	20	20¼	20¾	20	82,800	1,656,000	24	11¾	45	39.0	5.0	23.4	255.6	51
ספיאנס	3¾	-9.1	3¾	3⅞	4⅛	3¾	97,600	366,000	4⅛	½	111	107.0	29.0	-6.3	45.8	2
פי.אי.סי.	27¼	0	27	27¼	27⅜	27¼	5,300	144,425	28¼	20¼	-4	307.0	33.4	31.8	511.2	15
קומברס	15½	0	15¼	15½	15⅝	15¼	194,300	3,011,650	15⅝	11	31	103.0	12.0	99.0	308.4	26
קרן ישראל	12	1.0	11⅞	12⅛	12⅛	11⅞	11,400	136,800	12⅜	9	19	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהפסקה בנכסית הרשומות מתחת לקו חייבים בנכס.

לפעמים אחד ועוד אחד זה הרבה יותר משניים...

3Com

פתרונות התקשורת המעולים של 3Com משווקים מעתה באמצעות אלדור

התקשר עוד היום- טלפון: 03-6459292.

אלדור מחשבים בע"מ

שפה חדשה בעולם התקשורת

שווקים

מימושים בדאו לאחר שיא חדש

וול סטריט

הדאו ג'ונס ממשיך לשים ללעג ולקלס את כל אותם אנליסטים, סכנאים וחזאים שונים ומשונים, שכמה מספר לא מבוטל של חודשים מנבאים תרשות לבקיים את התמוטטותה הקרבה והולכת של וול סטריט.

הדאו כבראה לא שמע עליהם ומפתח לו אישיות עצמאית ומלאת חיים. יום מסחר מעניין ורווי תהפוכות היה אמש בוול סטריט. לאחר העליות החדות שלשום, הוסיף הדאו אמש לכיעוס את דרכו מעלה.

כדרכו בקודש בתקופה האחרונה פתח את יום המסחר בירידות שערים. בשעות הצהריים, חצה הדאו את רמת 4,400 מציב שיא היסטורי חדש.

בהמשך יום המסחר החל מימוש רווחים אגרסיבי שלחץ את המדד לטריטוריה שלילית.

את העליות החדות של התקופה האחרונה מסבירים הסוחרים בשורה של דו"חות כספיים מצויינים שעלו בהרבה על הציפיות. לפי הסוחרים, הסביבה הכלכלית של הדאו בה שערי הריבית יורדים ורווחי החברות עולים ממוטטים את הסיכוי לראות קריסה.

בסיכומו של היום ירד הדאו ב 14 נקודות או 0.3% לרמה של 4359 נקודות.

מדד S&P עלה ב 0.3 נקודות לרמה של 520 נקודות, ואילו ה נסדא"ק ירד ב 3.5 נקודות לרמה של 846 נקודות.

אירופה

בבורסה של לונדון היתה אמש מגמה מעורבת כאשר בסיכומו של היום מצא עצמו מדד פוצי במעט ללא שינוי.

את יום המסחר פתח הפוצי בעלייה בה קבע במהלך היום רמת שיא של 14 חודשים, אך מייד לאחר מכן נרגע כאשר מניות הבנקים מובילות את ירידות ומסתננות את ההתלהבות. ההתלשות במהלך המסחר נבעו מדאגה מהעלאה המתוכננת למחר של כמוני נקודה בשערי הריבית באנגליה.הדאגה היתה שהעלאה זו שכבראה תתרחש, אינה סוף פסוק וכי העלאות נוספות עומדות בפתח.

סוחרים הסבירו את העליות בתנודות היום, בתגובה לעוצמתו של שוק אגרות החוב בארה"ב. הנתונים הכלכליים בארה"ב נראים חלשים וכאשר התשואה על אגרות החוב יורדת, נוצר שוק מניות עולה, הסבירו.

בסיכומו של היום עלה מדד פוצי ב 1.7 נקודות או 0.05% לרמה של 3264 נקודות.

הבורסה של פאריז חוותה אמש ירידות מחירים.

ירידות אלו יוחסו על ידי הסוחרים לתהליך טבעי של מימוש רווחים, תוך ציפיה להתחדשות העליות בקרוב. האופטימיים אף רואים את מדד ה CAC חוצה בקרוב את רמת 2,000 הנקודות.

המסחר בבורסה הפריזאית נעדר לאחרונה בצל הבחירות לנשיאות, שם גוברות הציפיות לנצחונו הכמעט וודאי של שירק הנחשב בקרב משקיעים הן מבית והן מחוץ כפרו עיסקי לעומת יריבו הסוציליסט ז'וספן.

מניותיהן של חברות הבנקים הצרפתיים לעדנה תחת הנהגתו של שירק, עלו אמש נוכח ציפיות לליברליזציה שיערוך שירק בכלכלה הצרפתית.

בסיכומו של יום המסחר ירד מדד CAC ב 24.88 נקודות או 1.26% לרמה של 1946 נקודות.

עליות שערים בפרנקפורט. מזון מעליות השערים החדות שלשום בוול סטריט, עלה מדד DAX לרמה הגבוהה ביותר בה שהה מזה שמונה שבועות. שוק אגרות החוב בגרמניה חזק, הדולר יציב וכלכלתה של ארה"ב נראית עכשיו בסדר אמר כריסטופר ארץ, סוחר באחת מחברות הברוקרים הגדולות. סיבות אלו,הוסיף, מרמזות על המשך עליות בגרמניה וכנראה שגם בכל אירופה.

מדד הדאקס עלה אמש ב 16.11 נקודות או 0.79% לרמה של 2,044 נקודות.

בציריך, שוויץ, היו אמש עליות שערים. מעודד מהנעשה בוול סטריט ומעוצמתו של שוק אגרות החוב עלה מדד SMI לרמה הגבוהה ביותר שלו מזה 11 שבועות.

בין העולות בלטו יצרנית השעונים סווטש ומניות המזוהות עם המגזר הפיננסי.

מזרח רחוק

עליות שערים מתונות תוך כדי מחזורי מסחר דלים, איפיינו אמש את יום המסחר בבורסה של הונג קונג. מדד האנג סאנג עלה ב 0.24% לרמה של 8319 נקודות בסיום היום.

מחזורי המסחר הצנועים והוסר הפעילות נבעו מהעדרם הבולט של משקיעים יפאניים הנמצאים בחופשה.

מבין המניות הסוחרות ביותר בלטה המניה של קונגלומרט המזון, המסחר הקמעונאי וייצור האופנועים C.P.Pokphand שהציגה באפריל האחרון רווח שהיה גדול פי שלושה מצפיות האנליסטים. רווחיה לרבעון הראשון גדלו ב 32% ומכירותיה הוכפלו. הרווח התפעולי היה 1.8$ לאחר הפסדים של 10.4$. התגובה לא איחרה לבוא והמניה עלתה אמש ב 4.4% למחיר של 2.25 דולר במחזור מסחר גדול.

משקיעים הסבירו כי מה שתרם לרווחיה של החברה היה התעצמותו של הין אל מול הדולר, שכן את רב מכירותיה, מבצעת החברה תמורת המטבע היפאני.

ריביות

בארה"ב, עלו איגרות החוב לאחר פרסום נתוני התעסוקה שהורו על עלייה של 20,000 דרישות חדשות נוספות לתעסוקה.

בכך עלה מספרם של דורשי התעסוקה בארה"ב על בסיס עונתי ל 371,000. נתון זה שהיה בבחינת הפתעה גרם לעלייה בשעריהן של אגרות החוב, והיווה ראיה נוספת לכך שקצב הצמיחה במשק האמריקאי הואט.

הריבית על איגרות חוב ל 30 שנה ירדה לרמה של 7.21%, הרמה הנמוכה ביותר מאז סוף חודש אפריל בה עמדה הריבית על 7.1%.

סחורות

בניו יורק, ירדה אמש הנחושת לשערה הנמוך מזה ארבעה חודשים. הירידות נבעו מן הירידה במכירות דירות חדשות וממיתון הביקוש למכוניות חדשות. תהליך זה, יצר ירידה בביקוש לנחושת.

התחלות הבניה בארה"ב, ירדו ב 3.3% בחודש מארס דבר שלדברי מחלקת המסחר, משקף האטה בכלכלה כולה.

ריווחים שנתקבלו שלשום מן החברות פורד ומזדה הודו כי חלה ירידה של 6.1% במכירת מכוניות על בסיס שנתי.

חוזה על הנחושת למסירה ביולי, ירד ב 2.4 סנט למחיר של 1.235 לפאונד. במהלך שלושת השבועות האחרונים, ירד מחירי הנחושת ב 9.45 סנט.

במהלך המסחר בניו יורק עלה אמש חוזה למסירה ביוני על הזהב ב 1.8% או 0.46% לרמה של 393.2%.

פלדיום ליוני נסגר בעליה של 2% במחיר של 166$ לאונקיה.

לאחר שני ימי ירידות נסוגה במחירו חיש הנפט מסוג קרוד את מגמת העליות. העליות נבעו מחששם של משקיעים מירידה נוספת של המלאים כאשר עונת הביקוש לנפט עומדת בפתח.

מלאי הנפט בחופי המפרץ של טקסס ולואיזיאנה, ירדו ב 2.1% בשבוע החולף והם נמוכים ב 4.7% לעומת השנה שעברה.

בשיקאגו נפל מחיר החיטה לאחר דו"חות שהראו כי איכות החיטה וכמותם של יבולי החורף גדולה מתחזיותיהם של האנליסטים. היבולים הוערכו על ידי חברות שונות בכמויות הנעות בין 1.6 – 1.65 מיליארד בושל, אך אלה היו כאמור גדולות יותר.

חוזה למסירה ביולי ירד ב 4.25 סנט למחיר של 3.555$ לבושל.

שערי הסגירה בשווקים

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבחות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.11975	7.71
פרנק בלגי	20.614	7.04
מארק גרמני	1	7.04
לירה אירית	2.252	7.04
פרנק צרפתי	3.5655	3.89
כתר דני	3.932	3.66
אסקודו פורטוגלי	105.8	2.31
פזטה ספרדית	89	0.66

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.3735	1.3725	1.3676
פרנק שווייצרי	1.134	1.133	1.1258
לישט"ט	1.617	1.616	1.6133
ין	83.97	83.92	83.93
דולר קנדי	1.3632	1.3627	1.3682
פרנק צרפתי	4.896	4.894	4.9162
אקו*	1.3347	1.3337	1.3334
ד' אוסטרלי*	0.741	0.7405	0.7379
ד' סינגפור	1.3909	1.3899	1.3752
לירטה	1656	1654	1655.18

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	6.188%	6.313%	6.500%
שטרלינג	7.063%	7.260%	7.750%
ין	1.375%	1.438%	1.531%
פר"ש	3.438%	3.484%	3.625%
מארק	4.558%	4.598%	4.839%
אקו	6.359%	6.438%	6.625%
פר"צ	7.875%	7.375%	7.051%
גילדן	4.540%	4.640%	4.890%
ד' קנדי	7.680%	7.680%	7.680%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 9.00%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	6.160%	4.570%
6 חודשים	6.280%	4.630%
1 שנה	6.500%	4.750%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.77%
שנה	6.11%
10 שנים	6.87%
30 שנה	7.17%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4359.66	-13.49	-0.31%	4410.5	4347.21	13.70%
	S&P 500	520.54	0.06	0.01%	525.4	519.44	13.34%
טוקיו	ניקיי 225	17088.66	277.2	1.65%	17116.01	16733.72	-13.36%
הונג קונג	האנג סנג	8319.75	20.08	0.24%	8370.69	8317.93	1.57%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2069.98	3.63	0.18%	2069.98	2065.83	-7.57%
לונדון	FTSE 100	3264.3	1.7	0.05%	3288.2	3260.6	6.49%
פרנקפורט	דקס	2044.79	16.11	0.79%	2052.1	2041.05	3.46%
פאריס	CAC 40	1946.19	-24.88	-1.26%	1987.57	1944.17	3.46%
מילנו	MIBTEL	10475	106	1.02%	10507	10355	2.79%
ציריך	SMI	2641.7	23.1	0.88%	2648	2619.1	0.49%
אמסטרדם	EOE	424.8	0.5	0.12%	7071	423.64	2.49%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב יוני (דולר לאונקייה)	393.3	1.6
כסף יולי (סנט לאונקייה)	617.5	13.9
פלטינה יולי (דולר לאונקייה)	459.7	2

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	390.4
כסף (דולר לאונקייה)	5.98
פלטינה (דולר לאונקייה)	459.5
פלדיום (דולר לאונקייה)	164.75

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2769
בדיל ספוט (דולר לטונה)	6875
עופרת ספוט (דולר לטונה)	612.5
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1076
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1817.5
ניקל ספוט (דולר לטונה)	7140

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה מאי (דולר לטונה)	3125	17
קקאו מאי (לי"ש לטונה)	937	-15
גומי מארס (דולר לקילו)	0	0

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים מאי	103	0.25
כותנה מאי	109.27	-0.48
קפה מאי	171.5	-8.7
קקאו מאי (דולר לטונה)	1329	-37
סוכר מאי	N	570.5

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי (סנט לבושל)	-1.75	356.75
חיטה מאי (סנט לבושל)	-1.75	252
תירס מאי (סנט לבושל)	1	62
בקר חי יוני (סנט לליברה)	0.225	

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	18.7
ברנט יולי	18.4
דובאי ספוט	17.4
מראין ספוט	17.3
טקסס קרוד ספוט	20.2
נפט לחימום ספוט	51

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדרה)

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	208
נפטא פר"ב	170

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
235.06	-0.44	-0.19%

בעולם

עלייה בדורשי העבודה בארה"ב לרמה הגבוהה ביותר מאז יולי '94

מספרם עשוי לרדת, אם יגבירו הצרכנים את הוצאותיהם בהשוואה לקצב הזוחל של הרבעון הראשון

ואשינגטון (בלומברג). מספר התביעות לקבלת דמי אבטלה עלה בשבוע שעבר לרמתו הגבוהה ביותר מאז יולי '94. הדבר מצביע על כך, שהמעסיקים חוששים כיום להעסיק עובדים נוספים, לנוכח היחלשות המשק.

על פי נתונים שפירסם אתמול משרד העבודה האמריקאי, עלה מספר דורשי העבודה ב–20 אלף ל–371 אלף – המספר הגבוה ביותר מאז ה–16 ביולי '94, אז הסתכם מספר דורשי העבודה ב–385 אלף. בשבוע שקדם לו, עלה מספר דורשי העבודה ב–10,000. מספר דורשי העבודה עלה בארבעה מתוך חמשת השבועות האחרונים.

הדו"ח של משרד העבודה, שפורסם יום לפני פרסום נתוני התעסוקה לחודש אפריל, מחזק את הסברה, כי המעסיקים ממעטים כיום לקבל לעבודה מועסקים חדשים ואף מגבירים את קצב הפיטורים בהשוואה למצב לפני כמה חודשים.

בימים האחרונים צימצמו כלכלנים את האומדנים לגידול במספר מקומות העבודה בחודש אפריל, באופן שישקף את האטה הכללית במשק האמריקאי.

בשבוע שעבר הראו נתונים שפירסם משרד המסחר האמריקאי, כי עקב ירידה בביקוש הצרכנים למוצרים בני קיימא, האטה הצמיחה במשק האמריקאי בשלושת החודשים הראשונים של השנה לקצב שנתי של 2.8%, בהשוואה לקצב שנתי של 5.1% שנרשם ברבעון האחרון של '94.

"מדובר בנחיתה רכה של המשק", אמר כלכלן מחברת מאריה פודרינג ראמידז בניו־יורק. "בשום פנים ואופן אין מדובר בחזרה לרמות של מיתון". מספר דורשי העבודה עשוי לרדת, אם יגבירו הצרכנים את הוצאותיהם בהשוואה לקצב הזוחל של הרבעון הראשון, הוסיף סטין.

למרות האטת המשק ברבעון הראשון, העידו דיווחי התעסוקה של הממשלה על כך, שבחודשים האחרונים נוצרו מקומות עבודה חדשים בקצב מהיר, בנוסף לעלייה בהיקף של 3.5 מיליון מקומות עבודה ב–'94 – העלייה הגבוהה ביותר מזה עשר שנים. עם זאת, ידוע כי לרוב מעיד מספר המועסקים על מצבו של המשק באיחור מסוים.

הכסט הגרמנית תרכוש את מאריון מרל האמריקאית תמורת 7 מיליארד דולר

פרנקפורט (אי־פי). ענק הכימיקלים והתרופות הגרמני, הכסט, הודיע אתמול כי חתם על הסכם לרכישת יצרנית התרופות האמריקאית, מאריון מרל דאו. מדובר באחת מהרכישות הגדולות ביותר בהיסטוריה של ענף התרופות.

העסקה, שהיקפה כ–7 מיליארד דולר, ושעליה הוכרז לראשונה בינואר, היא הרכישה הגדולה ביותר של חברה אמריקאית על ידי חברה גרמנית, והיא תקפיץ את הכסט מהמקום הרביעי למקום השלישי בדירוג חברות התרופות הגדולות בעולם.

בעקבות הרכישה, מתכוונת הכסט לנהל את עסקי התרופות העולמיים שלה תחת שם של חברה חדשה – הכסט מאריון רוסל. חטיבת התרופות בהכסט מכונה כיום הכסט רוסל פארמה, ואשתקד הסתכמו מכירותיה ב–10.3 מיליארד מארק (6.3 מיליארד דולר). כ–60% ממכירותיה הן לשוק האירופי.

הכסט מסרה, כי באמצעות הרכישה היא מבקשת לחזק את מעמדה בארה"ב, שוק התרופות הגדול בעולם. 66% ממכירות מאריון מרל דאו בשנה שעברה היו בצפון אמריקה.

הכסט רוסל פארמה השקיעה אשתקד יותר מ–1.1 מיליארד דולר במחקר ופיתוח של תרופות חדשות. בינואר אמר מנכ"ל מאריון מרל דאו, פרד ליונס, כי אחד מהגורמים ששכנעו אותו להצטרף להכסט הוא מחוייבותה למחקר. "נוכל להיות חזקים יותר, ולפעול בצורה טובה יותר בשוק העולמי, אם נשתף פעולה בשווקים מסוימים עם חברה נוספת", אמר.

סיכוי קלוש להתקדמות בשיחות הרכב בין ארה"ב ליפאן

ואנקובר (אי־פי). הסיכויים לפריצת דרך בשיחות בין ארה"ב ליפאן בעניין הרכב נראים קלושים. נקודת המחלוקת העיקרית לגבי התחייבותם של יצרני הרכב היפאנים להאריך את תוקף התוכניות בנות שלוש השנים לגבי קנייה של חלפים מתוצרת ארה"ב, שנועדו להגדיל את מכירתם ליפאן.

היפאנים מותחים ביקורת חריפה על גישה זו, בטענה שהדבר פוגע בעקרונות השוק החופשי. ואולם ממשל קלינטון מתעקש שללא התחייבויות רכישה, ארה"ב לא תוכל לרשום התקדמות משמעותית בבעיה הגדולה ביותר בסחר עם יפאן: מכוניות וחלפים היו בשנה שעברה, הגורם לכ–60% מגרעון השיא שנרשם במאזן הסחר בין יפאן לארה"ב – 66 מיליארד דולר.

השיחות בין ארה"ב ויפאן המשיכו אתמול במקביל לכינוס חצי שנתי של שרי הסחר מארה"ב, האיחוד האירופי, קנדה ויפאן, המתקיימת סמוך לוואנקובר, קנדה.

השרים דנו בסוגיות שונות, בין היתר בהצטרפותה של סין לארגון הסחר העולמי (WTO) וכן בהעברת מימון ל–WTO והגברת הפתיחות בארגון.

דאו קורנינג שוקלת להכריז על פשיטת רגל

מישיגן (בלומברג). חברת דאו קורנינג הודתה אתמול בפומבי במה שאמרה לעורכי דין מזה חודשים: היא עשויה לבקש הגנה משפטית מפני נושים, במטרה להתמודד עם תביעות משפטיות הנוגעות להשתלות סיליקון.

החברה לכימיקלים ממישיגן מסרה כי "אינה שבעה רצון" ממאמצים ליישוב אלפי התביעות שהוגשו נגדה, ומניסיונות להחזיר לעצמה עלויות מחברות הביטוח המכסות את פעילותה.

"מסיבות אלה", אמר סגן נשיא החברה לתכנון וכספים, ג'ון צ'רצ'פילד, "שוקלת כיום החברה חלופות שונות, כולל הגנה משפטית על פי סעיף 11 של חוק פשיטות הרגל בארה"ב".

דאו קורנינג היא מיזם משותף לדאו כמיקל וקורנינג, בבעלות שווה. אם אכן תבקש החברה הגנה משפטית מפני נושיה, עלולות שתי החברות לספוג הפסדים ניכרים.

דאו קורנינג הסכימה על אופציית פשיטת הרגל שלושה ימים לאחר ששופט פדראלי, המפקח על הסדר משפטי בהיקף 4.2 מיליארד דולר ליישוב התביעות השונות, אמר כי לא יהיה די בסכום זה כדי לפצות את כל המושתלות. במקרה זה, עשויות החברות הנתבעות לצמצם את סכום הפיצויים לכל אחת מהמושתלות, דבר שעלול לסכן את החברה, שכן הוא יאפשר לכמה מהנשים להגיש תביעות אישיות.

ה–FCC עשויה לוותר לפוקס על הגשת תביעה

ואשינגטון (בלומברג). נציבות התקשורת הפדראלית (FCC) קבעה, כי ניוז קורפ שבבעלות פוקס, הפרה את חוקי הבעלות הזרה. עם זאת, נתנה הנציבות לחברה הזדמנות לקבל פטור מהמגבלה הקבועה בחוק, כך שתוכל להימנע משינויי המבנה היקרים שיידרשו על מנת שתוכל לעמוד במגבלה זו.

ה–FCC מסרה, כי תעניק לניוז קורפ מאוסטרליה ארכה של 45 יום כדי לספק לה ראיות משכנעות, כי מתן הפטור משרת את האינטרס הציבורי. זהו התנאי היחידי לפיו מתיר החוק ל–FCC להעניק פטור ממגבלת הבעלות.

אם ניוז קורפ לא תצליח לשכנע את ה–FCC להעניק את הפטור, מתכוונת הרשות לאלץ את החברה לשנות את מבנה אחזקותיה בארה"ב, כך שתעמוד במגבלה. החוקים הפדראליים אוסרים על חברות זרות להחזיק ביותר מ–25% מזיכיון להפעלת תחנת טלוויזיה בארה"ב.

ההחלטה בנוגע לניוז קורפ באה לאחר חודשים ארוכים של חוסר וודאות מבחינתו של יו"ר החברה, רופרט מרדוק. מאז סתיו '94, בודקת FCC, אם חברתו הטעתה את הרשות במתכוון ב–'85, כאשר הגישה בקשה לרכישת שש תחנות טלוויזיה בארה"ב כדי להקים את רשת פוקס.

דו־פון: מעולם לא מנענו במתכוון ראיות במשפט

ג'ורג'יה (בלומברג). שני עו"ד המובילים של חברת דו־פון אמרו כי החברה לכימיקלים מעולם לא מנעה במתכוון ראיות במשפט שהתקיים ב–'93 בעניין קוטל המזיקים בנלייט מתוצרתה.

אחד מהם הודה בשימוע שהתקיים בביהמ"ש, כי "אין כל דרך בה היינו יכולים להעביר את כל המידע". עם זאת, הוא הוסיף, לא נקשר כל קשר להסתרת מסמכים.

החברה מואשמת בהסתרת תוצאות של בדיקות, בהן זוהה לכאורה קוטל עשבים רב עוצמה בדגימות של קוטל המזיקים מדגם בנלייט DF. מאות חקלאים הגישו תביעות, לפיהן הזיק התכשיר ליבוליהם.

"לאורך כל הדרך, היתה דו־פון כפופה להוראת ביהמ"ש להציג את כל הראיות הנוגעות למקרה", אמר השופט, רוברט אליוט. "שבתי והוריתי לדו־פון להציג את כל הראיות ואף נאלצתי להטיל עליהם סאנקציות משום שלא עשו כך". במאי '93 הטיל אליוט על החברה קנס של מיליון דולר בעוון אי־מסירה של מסמכים משפטיים.

צוות מנצח

Forbes

בחור צעיר עשה שגיאות אבל המשיך לחלום, ואביו לא הפסיק לממן את חלומותיו. זה הסיכום של הצלחתה מדהימה של סופרים אינטרנשיונל בעסקי הביגוד.

לפני 34 שנה החליט ג'ורג' פלדנקרייז, אז פרקליט בן 25 בהוואנה, קובה, לברוח מהאי עם משפחתו.

פלדנקרייז התיישב במיאמי ביץ' והיה לסוכן של יצרנים זרים וייבא מוצרים כמו חלקי מכוניות וחלים מיפאן.

אחרי שנים אחדות הקים פלדנקרייז יחד עם אחיו חברה קטנה בשם "סופרים אינטרנשיונל", לייבא בגדים.

בשנת הכספים שהסתיימה ב–31 בינואר הגיעו הכנסותיה של "סופרים" ל–85 מיליון דולר, ורווחיה – ל–4 מיליון דולר. חלקה של משפחת פלדנקרייז בסופרים, 66%, מוערך היום ב–28 מיליון דולר.

לא היתה הצלחה מיידית. בימיה הראשונים ייבאה סופרים פריטים של בתי ספר כנסייתיים, חולצות רפויות המעוצבות על גברים היספנים. מאוחר יותר ייבא פלדנקרייז מכנסי גברים וחולצות תחת מותגים פרטיים.

ב–'80 עדיין היתה סופרים זעירה – המכירות באותה השנה היו 5 מיליון דולר, הרווח מעט יותר מ–50 אלף דולר, אך מזלה עמד להשתנות. בנו של ג'ורג' פלדנקרייז, אוסקר, היה להוט להצטרף אל אביו.

"אוסקר הוא זה שמבין באופנה", אומר איזק ולצר, נשיא אידזון, יצרנית בגדי גברים ממיאמי. "הוא יודע מה הלקוח שלו יהיה מסוגל למכור לצרכן".

כישוריו של אוסקר לא בלטו כל כך בשנותיו הראשונות בחברה. בעוד אביו טיפל בפיננסים של החברה וביצור שלה, היה אוסקר נחוש בדעתו להקים את המותגים העצמאיים של סופרים. בשנתו הראשונה הוא הכניס לשוק מכנסיים בסגנון איטלקי. המכנסיים, שיוצרו בקוריאה ושווקו תחת השם פלדיני, נמכרו במחיר קמעוני של 65 דולר, כמחצית מן המחיר של מכנסיים איטלקיים. ואולם, פלדיני לא נחשב להצלחה גדולה. בתוך חמש שנים הגיעו מכירותיו של המותג ל–5 מיליון דולר. בינתיים גם שני המותגים החדשים של אוסקר לחולצות ספורטיביות – ג'יאני אבוזי וסימולטאניאוס – לא הצליחו. הקו של ג'יאני הופסק.

פלדנקרייז סירב לוותר על חלומו ליצור מותג בשביל סופרים, ואביו המשיך לממן את חלומות הבן. עקשנותם השתלמה ב–'89.

כשהחל שוק בגדי הגברים להיעשות ספורטיבי יותר ובעל "מראה של תוצרת חוץ", התכונן אוסקר להוציא לשוק חולצות ספורט צבעוניות ממשי וראיון מודפסים. אבל משום שזכר את האכזבות של מכנסי פלדיני וחולצות אבוזי, חיפשו אוסקר והמעצבים של סופרים אחר כיוון מרכזי לבגדים החדשים: "שיוקפו בכמה רעיונות על מותג שיהיה חלק מן המתרחש באותו הזמן – מיחזור, סיבים טבעיים, שמירת הסביבה. לבסוף הגענו לנושא טבעי".

זה היה להיט. הביגוד היה מכוון לגברים אמריקאים מהמעמד הבינוני. בשנתם הראשונה הם הגדילו את מכירותיה של סופרים מ–15.5 ל–18 מיליון דולר.

מתוך הערכה שהמגמה של המראה החדש איננה משהו זמני חולף הוציא אוסקר שנה אחר כך לשוק חולצות סרוגות מודפסות של "נושא טבעי".

היה זה הימור מסוכן, שהעמיד את סופרים מול מותגים גדולים בהרבה כדוקרס וכאיזוד. אבל החולצות התקבלו. ב–5 השנים שהסתיימו ב–31 בינואר גדלו המכירות של חולצות בעלות המותג נושא טבעי מאפס ל–35 מיליון דולר, ועכשיו הן מהוות 41% מכלל המכירות של סופרים. לעומת זאת, מוצרים בעלי מותג פרטי ירדו מ–75% מן המכירות ל–35%.

משום שהיו זקוקים להון כדי לנצל את הצלחתו של "נושא טבעי" מכרו בני משפחת פלדנקרייז ב–'93 למשקיעים מהציבור 34% מסופרים תמורת 13.8 מיליון דולר. (המניה הוצעה במחיר של 11.50 דולר ונסחרה באחרונה מעבר לדלפק במחיר של 12.25 דולר). בסתיו האחרון הם הגדילו את קו האשראי של החברה בניישונסבנק מ–15 ל–25 מיליון דולר, ועכשיו הם רוצים להגדיל אותו שוב.

כשדוקרס של ליווי'ס שטראוס משמש לו כדוגמה, מתכנן אוסקר פלדנקרייז לצרף את מותג "נושא טבעי" למכנסיים, מכנסיים קצרים, גרביים וסוודרים. ביום האב יופיעו תחתוני בוקסר צבעוניים ממותגה סרוגה עם התוויות של "נושא טבעי". בסתיו תצא סופרים עם אוסף של חולצות ומכנסי גברים עם אותה התווית.

ג'ורג' פלדנקרייז צופה ש"נושא טבעי" יעלה השנה את המכירות של סופרים ל–120 מיליון דולר. אנליסטים בוול סטריט חושבים שהרווח לשנה שתסתיים ב–31 בינואר 1996 יגיע לסביבות 1.75 דולר למניה, לעומת 1.10 דולר למניה בשנה האחרונה.

נושא טבעי של סופרים לא יהווה לעולם מתחרה לדוקרס של ליווי'ס. החברה פשוט קטנה מדי. עם שווי כללי של 42.8 מיליון דולר (שמתוכם מהווים תובות – 50%), מצפה סופרים להוציא השנה פחות ממיליון דולר על פרסום באמצעי התקשורת. דוקרס תוציא ככל הנראה 25 מיליון דולר.

איזק ולצר, המכיר היטב את האב והבן לבית פלדנקרייז מסביר, כי "לכל אחד מהם יש הרבה הערכה ליכולתו של השני. הם אינם מנסים להיכנס לתחום המומחיות של השני".

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים!

שערי מטבע חוץ / 3.5.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.88	3.03	2.89	3.03	2.89	3.03	2.9324	2.9797	2.9349	2.9794	2.9343	2.9821	2.9610	-0.17%	0.00%	-1.89%	-2.61%
1 מארק גרמני	2.10	2.21	2.11	2.21	2.10	2.21	2.1369	2.1714	2.1423	2.1748	2.1379	2.1730	2.1581	0.40%	0.28%	10.73%	9.92%
1 לירה שטרלינג	4.65	4.88	4.68	4.90	4.69	4.91	4.7326	4.8090	4.7414	4.8131	4.7345	4.8131	4.7764	-0.41%	-0.35%	1.32%	0.58%
1 פרנק צרפתי	0.58	0.62	0.58	0.62	0.59	0.62	0.5988	0.6085	0.5990	0.6081	0.5990	0.6090	0.6045	0.17%	-0.53%	7.12%	6.34%
100 ין יפני	3.46	3.63	3.47	3.63	3.47	3.63	3.5213	3.5781	3.5237	3.5771	3.5187	3.5769	3.5557	0.14%	0.78%	17.49%	16.62%
1 גילדן הולנדי	1.87	1.97	1.89	1.97	1.88	1.97	1.9088	1.9396	1.9132	1.9422	1.9093	1.9405	1.9264	0.34%	0.27%	10.69%	9.88%
1 פרנק שווייצרי	2.54	2.68	2.57	2.69	2.55	2.67	2.5929	2.6348	2.6007	2.6401	2.5914	2.6339	2.6175	0.49%	0.15%	13.75%	12.91%
1 כתר שוודי	0.39	0.42	0.40	0.42	0.39	0.41	0.4013	0.4078	0.4024	0.4086	0.4012	0.4082	0.4053	-0.88%	-1.12%	0.20%	-0.54%
1 כתר נורבגי	0.46	0.49	0.47	0.49	0.46	0.49	0.4737	0.4814	0.4705	0.4807	0.4737	0.4815	0.4782	0.19%	0.17%	7.15%	6.36%
1 כתר דני	0.53	0.56	0.54	0.56	0.53	0.56	0.5430	0.5518	0.5428	0.5511	0.5432	0.5521	0.5482	0.33%	0.31%	10.41%	9.60%
1 מארק פיני	0.68	0.72	0.68	0.71	0.68	0.71	0.6921	0.7033	0.6915	0.7020	0.6917	0.7038	0.6982	0.13%	-0.06%	9.50%	8.70%
1 דולר קנדי	2.12	2.23	2.12	2.23	2.12	2.23	2.1572	2.1920	2.1589	2.1916	2.1582	2.1938	2.1781	-0.40%	0.30%	1.33%	0.59%
1 דולר אוסטרלי	2.10	2.21	2.17	2.29	2.09	2.21	2.1421	2.1767	2.1396	2.1720	2.1438	2.1790	2.1638	0.25%	0.22%	-7.65%	-8.33%
1 ראנד דרום-אפריקאי	0.73	0.83	0.58	0.83	0.69	0.81	0.8087	0.8218	0.8093	0.8216	0.8096	0.8234	0.8166	-0.13%	-0.18%	-4.11%	-4.81%
10 פרנק בלגי	1.01	1.07	1.00	1.07	1.02	1.07	1.0355	1.0523	1.0299	1.0456	1.0357	1.0527	1.0457	0.30%	-0.04%	10.28%	9.47%
10 שילינג אוסטרי	2.98	3.13	2.99	3.14	2.99	3.13	3.0379	3.0869	3.0420	3.0881	3.0366	3.0863	3.0654	0.35%	0.24%	10.64%	9.83%
1000 לירטה איטלקית	1.73	1.82	1.73	1.84	1.75	1.84	1.7618	1.7903	1.7621	1.7889	1.7629	1.7918	1.7769	-0.15%	1.09%	-4.34%	-5.04%
100 פזטה ספרדית	2.34	2.46	2.47	2.52	2.37	2.49	2.3854	2.4239	2.3900	2.4262	2.3871	2.4262	2.4085	-0.01%	-0.23%	5.20%	4.43%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.9091	3.9722	3.9141	3.9733	3.9112	3.9752	3.9470	0.21%	0.05%	6.60%	5.82%
1 דינר ירדני	4.14	4.43	4.12	4.40	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3231	-0.17%	0.69%	1.95%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0181	0.00%	1.12%	-1.09%	---
1 לירה מצרית	0.83	0.90	0.83	0.89	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9105	-0.16%	-0.81%	-4.23%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.4436	3.4992	3.4401	3.5004	3.4454	3.5015	3.4770	0.00%	0.07%	3.32%	2.56%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 3.5.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6199	1.3720	0.8327	1.1312	4.8983	1.5371	1.6664	2.8316
1 לירה שטרלינג	1.6131	---	2.2132	1.3433	1.8248	7.9014	2.4794	2.6881	4.5677
1 מארק גרמני	0.7288	0.4518	---	0.6069	0.8245	3.5701	1.1203	1.2145	2.0638
100 ין יפני	1.2008	0.7444	1.6476	---	1.3584	5.8821	1.8458	2.0011	3.4003
1 פרנק שווייצרי	0.8840	0.5480	1.2129	0.7361	---	4.3300	1.3588	1.4731	2.5031
1 פרנק צרפתי	0.2042	0.1266	0.2801	0.1700	0.2309	---	0.3138	0.3402	0.5781
1 גילדן הולנדי	0.6506	0.4033	0.8926	0.5418	0.7360	3.1868	---	1.0841	1.8422
1000 לירטה איטלקית	0.6001	0.3720	0.8234	0.4997	0.6789	2.9395	0.9224	---	1.6992
10 פרנק בלגי	0.3532	0.2189	0.4845	0.2941	0.3995	1.7299	0.5428	0.5885	---

לאל על מטענים
יש תשובה לכל בקשה
צלצל 03-6917211
השמיים פתוחים
ELAL אל על
CARGO מטענים

هكذا من الأصل

צילומעתיק

דרושים/ות מאזור ירושלים

אנשי/ות מכירות

א י כ ו ת י י ם

לשיווק מכונות צילום מסמכים ומוצרי מיכון מתקדמים

רכב חברה ותמיכת מערכת טלמרקטינג מובטחים!

המתאימים/ות יקבלו הדרכה מקצועית ברמה גבוהה, תחומי פעילות מוגדרים ובסיס לקוחות קיים.

קורות חיים לצילומעתיק בע"מ רח' משה הס 4, ירושלים

לחברת י.ע.ל (הסלט) דרושים

צעירים/ות

לחלוקת לילה

עבודה מתאימה גם לסטודנטים/יות

לפנות לטל. 02-6536608.

02-6514172 לכוכי

נופש מושלם חובק עולם

קלאב הוטל

קלאב הוטל לעבוד בכיף ולהרוויח הרבה?

כן אפילו כמשרה נוספת, בעבודה מעניינת ומלאת אתגרים.

אנו מעוניינים בך השאפתן .ית

מעוניין/ת לשמוע?

לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון:

02-722878

אורט

מחוז ירושלים דרושים/ות

מורים/ות

להדרכת מבוגרים בשעות הערב

עיבוד תמלילים (א-ב)

- מזכירות רפואיות • שרטוט אדריכלי
- שרטוט פרטי נגרות וריהוט
- שרטוט ממוחשב (אוטוקד)
- תחשיבים אישיים (חמרר ותוכנה)

לפנות לטל: 02-251979

לסוכנות נסיעות בירושלים

דרוש/ה

מומחה/ית לנסיעות עם לקוחות

נא לפנות בכתב לת.ד. 831 ת"א 65132

למוסד ציבורי

מזכיר/ה בעל/ת ידע בהפעלת מחשב והדפסה מוטיבציה גבוהה

לפנות ללימור

03-5639435/431/447

בס"ד

דרושים

לישיבה התיכונית בקרני שומרון

מורים לכיתות ז'-יב'

במקצועות:

* המתמטיקה * מחשבים * פיזיקה
* כימיה * הסטוריה * אזרחות

לבעלי נסיון מתאימים

אפשרות הגשה לבחינות הבגרות.

ראש הישיבה

בבית: 09-929966 או בערב: 09-929561

Nortec

INTERNATIONAL LTD.

לחברה בינלאומית באזור התעשייה רעננה דרושים/ות

1. **אחראי/ת ייצור** להפעלת צוות ממוחשב
   שליטה בתוכנות בסיסי-חובה.
   הכרת תכנות גרפיות-יתרון.
   יכולת ניהול צוות.
2. **מחסנאי/ת** למחסן ממוחשב
3. **מזכיר/ה** אנגלית שפת אם

ת.ד. 2142 א.ת. רעננה 43100, פקס: 09-986270

לחברת פרסום בהרצליה דרוש/ה

גרפיקאי/ת

בעל/ת שליטה מלאה בקוורק (פרילנד + פוטושופ)

יכולת עיצוב גבוהה ונסיון בסקר פרסום

לפנות לטל. 03-5766643 או לפקס. 03-5766645 (השאר ריבה)

סודיות הסטר בקפידה

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

דרושים/ות

מפעילי/ות מכונה

בעלי/ות רקע טכני

לעבודה במשמרות

שכר מעולה+הסעות

אשדוד 08-560446

באר שבע 07-437917

לבוטיק

ליאורה ודינה

פורום-הרצליה

בחורה מנוסה לניהול ומכירה 8 שעות ביום

04-390515

רות פרי

למשרד ההכרויות המוביל בארץ למשרה מלאה בתל-אביב

דרושה

בוגרת מדעי החברה/החברה

אמביציוזית ונאה

גיל 37-50

09-918596

בין השעות 10.00-20.00

לייעץ מפעלי השקיה" בקיבוץ נען

דרושים/ות

1. מנהל/ת מחלקת פלסטיק

- בעל/ת כושר ניהול, ארגון ותכנון גבוה.
- נסיון של 5 שנים לפחות בהזרקה
- נסיון ניהולי מוכח, ידיעת השפה האנגלית, מגורים במרכז.

2. מבלטן לתבניות הזרקה פלסטיות

- נסיון 5 שנים,
- ידע בחריטה וכרסום,
- ידיעה בארוזיה- יתרון.

נא לשלוח קורות חיים להגר,

"נען מפעלי השקייה"

קיבוץ נען, מיקוד 76829 או בפקס 08-442109

לחברה בענף התקשורת בכפר סבא

דרושים/ות

- מזכירה
- מנהח"ש סוג 3 עם נסיון
- פקידה כתבנית (עברית-אנגלית)
- פקיד/ת משלוחים
- מנהל מחסן
- מחסנאי
- System Manager
- אנשי מכירה לכל הארץ

נסיון בענף מוצרי חשמל ותקשורת

לפנות לת.ד. 2169 כפר סבא לידי אבי

המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד

למשרד שמאות מקרקעין בתל אביב

דרושים/ות

שמאים/ות / מתמחים/ות

טלפון: 03-6055650 פקס: 03-5465674

ל- מגדלי הים התיכון בת ים דרוש/ה

אח/ות מוסמך/ת

לחצי משרה, נסיון בעבודה קהילתית ובתי אבות

נא לפנות אל בטי: 03-5553666 (סודיות מובטחת)

למשרד פרסום

דרוש/ה

מעצב/ת גרפי

03-6967877

למלון

סונסטה ירושלים

דרושים

*פקידי קבלה

*קפטנים

*טבחים

*מלצרים/מלצריות

נא לפנות טלפונית מהשעה 09:00 בבוקר 02-6528221 ליוסי

לאולמות תצוגה למכירת

רהיטי איכות

דרושים

אנשי מכירות

*שעות גמישות

(גם בשבת)

*בסיס+עמלות

*אפשרי כעיסוק נוסף

טל: 08-418771/2

06-260016/7

דנאל

כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

מנהל/ת אדמיניסטרטיבי/ת

נסיון ניהולי

רקע במכירות/שיווק

בן יהודה 7 ירושלים 02-252177

צלצל דנאל זה עובד

דרושות

דיילות מכירה לרשתות שיווק

בירושלים, רעננה וחיפה

03-9336079

08-564599

דנאל

כח אדם וסיעוד

דרושים/ות:

מנהל/ת עבודה

נסיון בתעשייה, לניהול צוות גדול

חשמלאי/ת מוסמך/ת

עם נסיון של שנתיים בתעשייה

מפעילי/ות מכונות

בוגרי 12 שנות לימוד עם רקע טכני

רח' קופ"ת 1 אשקלון

טל. 07-750097

צלצל דנאל זה עובד

לחב' מחשבים מובילה

דרוש/ה

אחראי/ת לאבטחת איכות

עם נסיון מוכח

לפנות לת.ד. 33077 חיפה

דנאל

כח אדם וסיעוד

לחברה ממשלתית

דרוש/ה

הנדסאי/ת מכונות

טלפון: 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

למשרד נסיעות יסאי צעיר ודינאמי במרכז ת"א דרוש

קליבר

מומחה בעל תיק לקוחות נכבד

(אפשרות לשותפות)

ת.ד. 57230

ת"א 61571

לאולפן ירושלים- משרד דיוד

דרושים/ות

מדריכים/ות

לעבודה שיקומית מעניינת

במשרה מלאה, בהרצליה

לפנות לטליה או שרה:

02-415675, 02-411212

02-411546

דרוש בליר רג'ף

לעבודה קבועה בימי שישי

אפשרויות קידום

תושב פ"ת

03-9225060

למגאזין ארצי מוביל בתחומו

איש/ת מכירות מנוסה ונמרץ/ת לשטחי פרסום

אוירה נוחה, אפשרות קידום

המשרד בהרצליה טלי: 09-561554

לחברה לעמילות מכס בת"א

דרוש

פקיד רשוי עם נסיון

וידע בסיווג לעבודה בתחנות ובמשרד

03-6394708 מאיר / דוד

לחברה המשווקת ציוד רפואי

נציג/ת מכירות לאזור השרון

✓ מעל גיל 25 ✓ עדיפות לאקדמאים ולבעלי/ות נסיון קודם

קורות חיים לשלוח לת.ד. 45986 חיפה

עבור חברה ארצית בעלת מוניטין בינלאומי

דרושים/ות לכל אזור השרון:

סוכני/ות הסברה ומכירות

מנוסים וגם מתחילים

הופעה ויחסי ציבור טובים *12 שנות לימוד לפחות

רכב רצוי אך לא הכרחי *תנאים מעולים למתאימים

*אוירה צעירה *הדרכה וליווי עד להצלחה *אפשרות קידום.

09-989199 (אבו)

לבר"כה ברעננה דרושים:

1. מנהל תפעול
2. מצילים
3. מדריכי שחייה

נעלים טובים

09-424467

לעיתון הארץ

דרושים

סטודנטים/ות

למחלקת המנויים

לחצי משרה

משמרת 16:00-21:00

דרישות התפקיד:

נסיון בעבודה עם קהל

נסיון בעבודה עם מחשב

אחרי שירות צבאי

להתקשר מיום א' לטל':

03-5121340 למאיר

מקדמת - מכירות

אנו מחפשים משהו שונה...

בדירה דינמית, בעלת אורגניזציה שוקית + יכולת קומקטיבית גבוהה ויוצאת דופן.

הופעה נאה, אך לצרכן יכולה לעבוד קשה.

המועמדת תשמש קבועה בחברה.

- בדירה ומתפתחת

מועמדות מתאימות בלבד, עם רצון לביירות ושעה עבו"ה בלתי שגרתיות יפנו בפקס קצר ומקורי ל 03-6950132

או ליובלים ת.ד. 18213 ת"א 61181

לרב בריח תל אביב דרושים/ות

* **פקיד/ת טלמרקטינג**
* **מקדמי/ות מכירות**

לעבודה בשעות אחה"צ (לא דרוש נסיון)

לקביעת ראיון נא להתקשר לטל: 03-5283166

למפעל גדול דרושים

מסגרים/רתכים שכר גבוה

עובדים כלליים

מאזור אשדוד, אשקלון, יבנה והסביבה

חשמלאים בכל הרמות

תנאים טובים

המעוניינים יפנו ל"אוניקו"

08-567688

דרוש/ה

לרשת שיווק

קצין/ת בטחון סמוי/ה

לתושבי עוד בלבד

לאחת מחנויות רשת שיווק ענפה למשרה חלקית

(מתאים גם לסטודנטים)

טל' 09-574516 לעיטם

לעיתון מעריב

רשת שוקן

דרושים

אנשי מכירות צעירים/ות

עד גיל 30

בעלי אמביציה ויכולת ניהול משא ומתן

- נסיון קודם אינו הכרחי
- יוזמה ואחריות
- 12 שנות לימוד
- יתרון לתושבי פ"ת והסביבה
- משרה מלאה-שעות לא שגרתיות
- רכב חובה

תנאים טובים למתאימים

לפנות מיום א' 03-9347171 לשני

טוב

בשופרסל

דרושים/ות

לרשת שופרסל באזור המרכז

- **קופאים/ות**
- **מחסנאים/ות**
- **עובדי מח' בשר**
- **עובדי מח' ירקות**
- **עובדי מח' חלב**

לחסרי נסיון תינתן הכשרה במקום

נא לפנות לטלפון

03-6187873, 03-6188320

שופרסל הכי משתלם

רשות שדות התעופה בישראל

דרושים

מאבטחים

לתפקיד אחראי ומעניין בנמלי התעופה אילת, עובדה, ירושלים.

התפקיד מוצע ליוצאי יחידות קרביות העונים לנתונים הבאים:

- לוחמים בוגרי קורס פיקודי לאחר שרות צבאי מלא.
- בוגרי 12 שנות לימוד לפחות.
- בריאות תקינה (למרכיבי משקפיים חובה עדשות מגע רכות).
- דוברי אנגלית ברמה גבוהה.

תחילת העבודה מותנית בתהליך מיון וכן בקורס 8-9 שבועות.

למתאימים אנו מציעים:

- תנאי שכר נאותים והטבות נוספות.
- מגורים, הסעות, כלכלה.
- אפשרות יציאה לחו"ל מעת לעת ועפ"י הצורך.
- אפשרות קידום בעבודה.

המעוניינים בעלי הכישורים המתאימים יפנו בכתב בצירוף הפרטים הבאים: שם, כתובת, מ"ס ת"ז (כולל ספרת ביקורת), מס' אישי בצה"ל, צילום תעודת שיחרור וקורות חיים.

לרשות שדות התעופה נתב"ג ת.ד. 7 מיקוד 70100 גיוס עובדים עבור מאבטחים לשדות התעופה הפנים ארציים.

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

למפעל מסודר דרושים

חשמלאים/יות מוסמכים/ות עוזרים/ות

אפשרי ללא נסיון

אשדוד 08-560446

באר-שבע 07-437917

זמיר

אחראי/ת משמרת

ברמנים/יות מלצרים/יות

עובדי מטבח עם נסיון בלבד

לתאום ראיון לפנות לסמדר

בימים א', ג', ה', בשעות 10:00-16:00

טל' 03-6850247/8

לחברה מובילה בתחומה דרושים/ות

נציגי/ות מכירות מעולים

(מכל רחבי הארץ)

לקיום פגישות מתואמות מראש

בעלי/ות נסיון קודם, בעלי/ות רכב.

למתאימים/ות תנאים מצויינים

נא לפנות לתבור בטלפון 03-6474574

למשפחת שילב

רשת החנויות המובילה למוצרי תינוקות

דרושים/ות

יועצות מכירה

יכולת מכירה מעולה

תקשורת בין אישית ברמה גבוהה

יכולת עבודה בצוות

עד גיל 35 (עדיפות לאמהות), עבודה בשעות גמישות

קופאיות

בעלות תעודת בגרות

יכולת עבודה בשעות גמישות

נהג / מחסנאי

בחור צעיר ונמרץ

בעל מוטיבציה לעבודה קשה למשרה מלאה.

לפרטים לגבי יועצות וקופאיות:

גן העיר (אורנית) טל. 03-5279064

קניון ר"ג (אחיעד / יעקוב) טל. 03-5780430

לפרטים לגבי נהג / מחסנאי:

גן העיר: (אורנית) 03-5279064

יעקבי

כל מוצג פל

לחברת יעקב יעקבי ובניו בע"מ

דרוש/ה

סוכן/ת מכירות

לאזור המרכז

- כשרון ותיסיון במכירה • מסירות וחריצות • השכלה תיכונית • גיל כ-30 נשוי/אה • מגורים בגוש דן

תנאים טובים לאדם המתאים.

עבודה עם אתגר ועניין רב.

לשלוח קורות חיים ונסיון במכירות בכתב יד בלבד למנכ"ל החברה ת.ד. 1157 ת"א 61010 (לא בדואר רשום) ולציין עבור סוכן מכירות ומספר טלפון לקביעת ראיון. רק מועמדים מתאימים ייענו.

- סודיות מובטחת-

לסונול ישראל בע"מ

דרושים

טכנאי/ת אחזקה

למיתקון וסיפול בציוד סכבי ועבודות אחזקה שוטפות בתחנות התידלוק

באזור המרכז והדרום

התפקיד מתאים לטכנאים מוסמכים ומנוסים בתחום מיכשור ובקרה/אלקטרוניקה/חשמל

עדיפות לבעלי נסיון בעבודות אחזקה בתעשיה

נדרשת ידיעה טובה בעברית והבנה באנגלית.

רשיון נהיגה חובה

נהגי/ות סמיטריילר

מנוסים לעבודה אחראית

מגורים בגוש דן

נא לפנות בכתב ולציין פרסים על השכלה. הכשרה ונסיון לת.ד. 214 חיפה 31001 עבור המשרה הרצויה

פרומרקט

דיילות

לעבודה

ברשתות השיווק

באזור מגוריך.

שכר משתלם.

בימי רביעי וחמישי אחה"צ וביום שישי בבוקר

03-5653922 הילה

היפרמרקט

לסניף חיפה דרושים/ות

- **מוכרנים/ות**
- **קופאים/ות**

לפנות למלניא - 03-6199121

הראיונות יתקיימו בחיפה

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

למפעל גדול בבאר שבע דרושים/ות

מפעילי/ות מתקן כימי

- לאחר שירות צבאי
- עבודה במשמרות

07-437917

אנחנו בהחלט רוצים אותך!

היפנה אשה יולדת פרסום לנזין בוחת השרון!

הכישורים הנדרשים:

תושבת השרון ■ גיל 28-35 ■ בעלת רכב

רצוי נסיון במכירות ■ מוטיבציה גבוהה

למתאימה מובטחת קליטה מקצועית בארגון דינמי וצעיר באוירה טובה-שכר מעולה

לפרטים נא לפנות לטל: 09-576172

עבור "משרת יועצת פרסום"

למפעל בטחוני באזור חיפה

דרושים

מכונאי רכב

דרישות התפקיד:

א. עד גיל 35

ב. אחרי שרות צבאי מלא

ג. בוגר בי"ס מקצועי מוכר

ד. בריאות תקינה

ה. נסיון במקום עבודה

ו. רצוי בוגרי יחידות חיל חימוש

המעוניינים ישלחו קורות חיים, צילומי תעודות על לימודים, צילום תעודת שחרור לת.צ. 02639 צה"ל-עבור מחור כ"א

לחברת תקשורת מובילה בתחומה

דרושים/ות

אנשי/ות מכירות בעלי יכולת מו"מ והופעה נאה מאזור המרכז.

רכב חובה, עד גיל 27

לפרטים טל: 03-9269661

לחברה ארצית בתחום הקרמיקה והכלים הסניטריים

לסניף ירושלים

דרושים/ות בדחיפות

איש/אשת מכירות

רצוי עם נסיון בענף

פקיד/ת מכירות

נא לפנות: בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 16195 ירושלים 91161 עבור משרה מס' 10

לחברה בענף פרסום חוצות דרוש/ה

נציג/ת מכירות ארצי

- הכרות עם ענף הפרסום רצויה,
- עדיפות לבעלי רכב

טלפון: 03-5793022

---

indigo

אינדיגו חברה עתירת ידע בקרית ויצמן, פיתחה טכנולוגיה חדישה המהווה פריצת דרך בתחום הדפוס האלקטרוני. במהלך החודשים האחרונים פרצה אינדיגו לשוק הדפוס העולמי עם מוצר מהפכני אשר זכה להכרה עולמית.

למחלקת הרכש הבינלאומי

מתאם/ת קבלני משנה BC

ניהול תיאום היצור ומועדי אספקת הזמנות בין המפעל לבין קבלני המשנה. אחריות על תהליכי העבודה אצל קבלני המשנה בכל השלבים עד לאספקה. העבודה כרוכה בנסיעות רבות.

- הנדסאי/ת מהנדס/ת מכונות או תעשיה וניהול.
- נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה עתירת ידע - בתפקיד דומה.
- ידע במערכות MRP וניהול יצור.
- אנגלית על בוריה.
- יכולת עבודה תחת לחץ.

פנה/י בכתב בציון קוד המשרה המבוקשת אל: אינדיגו בע"מ ת.ד. 150 קרית ויצמן, רחובות 76101. פניות טלפוניות לא תענינה. מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד.

- סודיות מוחלטת מובטחת -

משנים את דפוסי החיים.אינדיגו.

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

מסגרים/ות רתכים/ות מנוסים/ות

הסעות+ארוחות

טל. 08-560957

טל. באר-שבע 07-437917

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

בואו לעבוד אצלנו!

סטודנטים/יות

לעבודות סיור, רשיון נהיגה חובה

מוקדנים/יות

לעבודה במשמרות

נא לפנות לסניף באר שבע 07-437917

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

לאחד מלקוחותינו דרושים/ות

נהגים/ות עד/מעל 15 טון

07-437917, 08-560957

ליפאורה-תברוי

דרושים/ות

סדרני/ות סחורה

לרשתות השיווק

לאזורים:

כפר סבא, רעננה, פ"ת, הרצליה

* רכב / קטנוע - חובה
* תנאים טובים למתאימים/ות

09-402773

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

למפעל גדול בבאר-שבע דרושים/ות

עובדי/ות פלסטיקה

ארוחות+הסעות

פרטים: 07-437917

זמיר

שירותי כח אדם בע"מ

אצלנו יש עבודה!

מלגזן עם רשיון

לעבודה קבועה, במפעל מסודר

אשדוד 08-560957, ב"ש 07-437917

גרפיקאית

לעיתון מקומי ליומיים בשבוע

נסיון בעיצוב מודעות מסחריות

שליטה ומיומנות בפריהנד ופוטושופ

לטלפן בימים ב' ג' ד'

08-405188 לתמר

מגן שהר

שרותי רפואה ליליים

לחברה ארצית המובילה בתחומה

לסניף השרון

מזכיר/ה

לניהול משרד

ידע בהפעלת מחשב הרפסה, הנהח"ש

ימי עבודה א'-ה' 08.30-17.00

יום שישי 08.30-13.00

נהגים

ברכבם הפרטי להסעת רופאים, מהשעות 7 בערב עד 7 בבוקר

לתושבי רעננה, הרצליה, כפר סבא בלבד

טל. 09-422121/2

טי קיו אס (T.Q.S)
(Total Quality Sales)
בית לתפקידי שיווק ומכירות

ללקוח- חברה גדולה ומתרחבת בתחום התיוק המשרדי דרושים/ות:

אנשי מכירות

צעירים/ות ודינמיים/ות לעבודת שטח
לסניפיה בכל הארץ

המתאימים יקבלו רכב חברה, שכר + עמלות ואפשרות להגיע להישגים גבוהים.

נא לשלוח קורות חיים לחברת טי.קיו.אס. בע"מ (T.Q.S), ליד המקדמיה למכירות, רח' ז'בוטינסקי 138 ר"ג 53603, ולציין ע"ג המעטפה- למס' משרה 888.

נופש מושלם חובק עולם

קלאב הוטל

את/ה מוזמן להשתלב בהצלחתינו

דרושים: * מנהל צוות מכירות
* נציגי שיווק עם/בלי נסיון
* דיילי/דיילות טלמרקטינג

מתקבלים צעירים/ות מעל גיל 21 בעלי השכלה תיכונית
למועמדים המתאימים שיתקבלו לאחר מיון אנו מציעים:
* הכנסה גבוהה במיוחד * קריירה בתחום השיווק * הכשרה מיקצועית מקיפה

לקביעת ראיון נא להתקשר:
אזור חדרה: 06-344860 אזור נתניה: 09-826402

חולם להיות עצמאי?

לחברת שיווק והפצה ארצית בעלת בלעדיות על מותגים יוקרתיים
דרוש

סוכן הפצה ומכירות
לאזור הרצליה ורמה"ש

אנו מציעים:
* עבודת שטח הכוללת אחריות בלעדית על אזורי הפצה ומכירה * הפצת סחורות לנקודות קמעונאיות (חנויות, מכולות, קיוסקים וכד') וקידום מכירות למאגר לקוחות קיימים ומוצרים מבוקשים.

הכנסה 6,000 ש"ח ומעלה
פוטנציאל להתפתחות ולהכנסה גבוהה במיוחד

דרישות התפקיד:
* עצמאי * בעל רכב מסחרי קטן * מגורים באזור * גיל 25–35 בתום שירות צבאי * כושר גופני גבוה * כושר ביטוי טכחות ויכולת טובה ליצור קשר

מועמדים מתאימים יפנו בכתב-יד בצירוף קורות חיים ל"בר"-שיווק והפצה בע"מ רח' יגאל אלון 129 ת"א 67433 פקס 03-6952110

רק מועמדים מתאימים ייענו
- סודיות מובטחת -

לחברה המיצרת לוחות/יומני שנה

סוכנים/ות

למתאימים רווחים גבוהים, רכב+ נסיון במכירות חובה!

טל: 04-212113-4 פקס: 04-212115

דרוש/ה

סוכן/ת מכירות

✔ הופעה ייצוגית
✔ בעל/ת רכב
✔ רצוי נסיון
✔ בוגר/ת 12 שנות לימוד
✔ מגורים במרכז

לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 2383, יבנה

דרוש/ה מנה"ת

כללית

בעל/ת נסיון של 3-5 שנים במקצוע
רצוי בעל/ת נסיון במוסד ציבורי
בעל/ת תעודה בהנהח"ש סוג 3
נסיון בהפעלת מחשב בתחום הנהח"ש
היקף המשרה הנדרש: 50%

קו"ח בכתב יד יש להעביר למנהל כ"א קופ"ח מחוז המרכז ת.ד. 15043 ראשל"צ

בנארית

בית התוכנה מס. 1 של ענף הבניה

דרושים

אנשי מכירות

בעלי מרץ וזמנה לתפקיד אתגרי

הזדמנות לעבודה רבת ענין ואתגר בחברה המובילה בתחומה

תנאים טובים למתאימים

נא לשלוח קורות חיים
לבנארית בע"מ, יגאל אלון 159 ת"א טל 03-6965255

דרוש/ה

JCS תל-אביב

מתאם/ת אמצעי הפקה/מבצעים

דרישות התפקיד:
☐ נסיון בעבודת צוות בתנאי לחץ ועבודה עם קהל
☐ נסיון בהפקות סלולידיה - יתרון
☐ אנגלית חובה - שפות נוספות יתרון
☐ תואר אקדמאי - יתרון

נא לשלוח קורות חיים בכתב יד לרח' המסגר 38 ת"א, 67211, או בפקס. 5374842

לחברת רם-פרטס דרושים/ות

1 סוכנים/ות לחלקי חילוף לרכב
2 סוכנים/ות לציוד בקרה למוסכים

תנאים טובים למתאימים/ות 03-5619587

למפעל באשדוד
דרושים/ות

מכשירנים/ות

בוגרי צבא, להתקנת ציוד וכיולו

שרטט/ת אוטוקד

רקע בחשמל

לחברת [illegible]
טל. 03-9666139
פקס. 03-9666218

מעבדי/ות תמלילים

מעולים/ות למשרות זמניות
שכר 12-18 ש"ח לשעה
עפ"י כישורים

02-256511

חוף התמרים
[illegible]
שפת הים ת.ד. 2192 עכו 24101

דרושים/ות

מקידי קבלה אקדמאים

קב"ט

טבחים

טבח ארוחות בוקר

הנהח"ש סוג 2

שוטפי כלים

04-9815815 לסיניה

נציגת מכירות ארועים

(עיסקיים ומשפחתיים)

למשרה זו נא לשלוח קורות חיים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מכריזה על משרות פנויות:

1 כנר/ת מן השורה לעונת 1995/96

2 ויולן/ית מן השורה לעונת 1995/96

מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 11292 ת"א 61112 (עבור מרים אלדור), עד 15.5.95

לעיתון **העיר** דרושים:

רוכשי מודעות
באמצעות הטלפון

לעבודה קבועה בעתון
08:30–16:00 לא כולל שישי

* בוגרי תיכון חובה
* כושר ביטוי בע"פ
* אפשרות להרויח הרבה כסף

לפרטים לפנות לנעמי צ'רפק 03-5634691

מתלם אלקטרוניקה (1965) בע"מ-"ואלי יאקאי"

סוכן/ת לשוק המוסדי

(חברות גדולות, ועדי עובדים וכד')
✔ גיל 25+
✔ נסיון במכירות חובה
✔ רכב חובה
✔ שכר בסיס+עמלות

פקיד/ת קבלה לאולם התצוגה ומעבדת השרות

✔ השכלה תיכונית
✔ גיל 25+

לתאום ראיון להתקשר ל 03-5626534 ולבקש את אדז

א.י. הכוונים בע"מ

✔ יעוץ בשיווק ✔ אבחון והשמה ✔ שרותים פיננסיים

לחברה המובילה בתחומה דרושים/ות

אנשי/נשות מכירה!

בעלי אוריאנטציה שיווקית
ורצון להצליח
נסיון בתחום המוסדי/פרטי (רצוי רכב)

[illegible]

Hard Rock CAFE

רשת המסעדות האמריקאיות הסובות בעולם.
דרושים למטבח:

* מנהלי משמרות רציניים בעלי מוטיבציה גבוהה המעוניינים להשתלב בצוות מקצועי מוביל.
* העבודה הינה במשמרות (כולל סופי שבוע).
* שכר הולם והכשרה למתאימים.

נא לפנות למטבח בין השעות 10:00–14:00 בכיכר דוך קרה דיזנגוף 45 דיזנגוף סנטר ת"א

למרכז מתמחה בשכוני ילדים דרוש/ה

מרפא/ה בעיסוק

בעל/ת יכולת ארגון
לעבודה שיקומית עם ילדים
לחצי משרה בשעות הצהריים.

קורות חיים נא לשלוח למקסה: 02-259294

דרוש/ה

פקיד/ה

לניהול משרד

* אחרי צבא.
* דינמי/ת.
* ידע באנגלית.
* רצוי ידע בסיסי בהליכי יבוא והנהלת חשבונות.
* למשרה מלאה.

נא לשלוח קורות חיים
ת.ד. 5175 ראשל"צ 75150

[illegible]
פרסום, הפקות, דיזיין, קוסמטיקה
דרושים

אנשי שיווק

טלפון: 03-5123170
(24 שעות ביממה)

מוסד ציבורי בתחום הבריאות

לסניפים:
טבריה, בית-שאן, קרית-שמונה צפת, דרום רמת הגולן ומנחמיה

דרושים/ות

מנהלים/ות מוקד דיור עיד

*בוגרי תיכון *יתרון לאקדמאים
*רקע פיקודי-יתרון *יכולת ביטוי
*יכולת ניהולית מוכחת-משרה 001

פקידי/ות מוקד דיור עיד

*בוגרי תיכון *הופעה נאה *יכולת ביטוי
*העבודה "קרובה לבית"- משרה 002

תנאים טובים למתאימים

לטלפן מיום א' 03-5333311 לרינת או לצפריר

ארטדיירקטור

בוגר בצלאל או אחר ● בעל מעוף
שליטה במקינטוש ● ניסיון ● מרץ

קופירייטר

ניסיון ● יצירתיות ● זיקה שיווקית

תקציבאי/ית

נסיון בתקציבים בינוניים ● יוזמה
תואר אקדמאי ● כושר ארגון וניהול

גבישי יהונתן
פקס. 03-5609360

רוברט הלף ROBERT HALF

עבור חברת יעוץ כלכלי במרכז
דרוש/ה לצפון

איש/ת מכירות

(משרה 2840)

✓ בעל/ת יכולת איתור לקוחות חדשים
✓ יכולת תקשורת בינאישית וכושר מו"מ
✓ בעל/ת אופי נמרץ ודינמי
✓ השכלה מתאימה - יתרון

- שמירת סודיות מובטחת -

נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033 בציון משרה ע"ג המעטפה.

רוברט הלף ROBERT HALF

לחברה בענף המזרנים
דרוש/ה מידית

נציג/ת מכירות

★ בעל/ת נסיון מוכח במכירה וניהול מו"מ
★ יכולת עבודת שטח עצמאית
★ יחסי אנוש טובים
★ בעל/ת רכב — יתרון

נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033 טל: 04-673095

רוברט הלף ROBERT HALF

עבור חברה בתחום מוצרי בניה
דרושים/ות

1. איש/ת רכש

(משרה 2640)

✓ נסיון מוכח ברכש חו"ל ומקומי
✓ ידיעת שפה אנגלית-חובה, אטלקית-יתרון

2. איש/ת מכירות

(משרה 2740)

✓ ניהול מערך סוכנים
✓ בעל נסיון מוכח במכירות
✓ יחסי אנוש טובים

- שמירת סודיות מובטחת -

נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033 בציון משרה ע"ג המעטפה.

פרסום ושיווק

פרידמן/לכנר

תקציבאי/ת בכיר/ה
5 שנים נסיון, השכלה פורמלית. אופציה לשיתוף

תקציבאי/ת מתחיל/ה
שנתיים נסיון כעוזר תקציבאי

קופירייטר/ית
מקצוען/ית כפרילנס או משרה חלקית

מנהל/ת משרד + טרפיק
ניסיון בעבודת הפקה, במלצות, שליטה באנגלית

פקיד/ה + הנהח"ש
למשרה חלקית, נסיון בענף יתרון

קורות חיים לפקס: 03-5245704 התקציבאים לטל: 03-5271171

לחנות מועדון מחסני מזון

דרושים/ות

מחסנאי / מנהל מח' חלב

בדבר פרטים נא לפנות למנהל אבי זאבי-טל. 07-282404/5

למצוק-מוקדי עזרה ואבטחה

אנשי/נשות מכירות.

אחרי שרות צבאי. לאזור המרכז. רכב חובה. קורות חיים נא לשלוח לפקס. 6483119 או לת.ד. 39485 ת"א, 61394

עמלות ובונוסים גבוהים!

מועצה מקומית גני תקווה
MUNICIPAL COUNCIL OF GANEI TIKVA

תאור המשרה:

רכז/ת מדור גני ילדים וקצין/ת ביקור סדיר

היקף המשרה: משרה מלאה
השכלה: תואר B.A. בתחום החינוך ו/או בסוציאולוגיה
כישורים אישיים:
* הכרה טובה של מערכת החינוך היסודית והעל יסודית.
* נכונות לעבודה בשעות לא שגרתיות.
* יכולת עבודה בצוות.
* יכולת תיאום ופיקוח.
* יכולת ארגונית מוצלחת.

יכול להגיש מועמדות גם מי שמוסמכים לאחד מהתפקידים הנ"ל בהיקף של חצי משרה.

תאור המשרה:

מנהל/ת שפ"ע

היקף המשרה: משרה מלאה
השכלה: השכלה תיכונית או מקצועית מתאימה.
כישורים אישיים:
* נסיון בניהול צוות עובדים ופיקוח.
* ידע והתמצאות בתוקף עזר עירוניים.
* יכולת מו"מ עם גורמים שונים במועצה ומחוץ למועצה.
* כושר ביטוי בע"פ ובכתב.
* מנהיגות ויכולת עבודה בצוות מגוון.

תאור המשרה:

מחסנאי/ת

היקף המשרה: משרה מלאה
השכלה: השכלה תיכונית או מקצועית מתאימה.
כישורים אישיים:
* ידע בניהול מלאי.
* יכולת וידע במיחשוב.
* כושר גופני טוב.
* יכולת הבעה בכתב ובע"פ.
* נסיון בתפקיד דומה.

תאור המשרה:

ספרן/ית

היקף המשרה: משרה מלאה
השכלה: תואר אקדמי בספרנות.
כישורים אישיים:
* נסיון מקצועי כספרן בספריה ציבורית.
* כושר ניהול וארגון, סדר ונקיון.
* ידע ונסיון בעבודה עם מחשב.

המעוניינים יפנו לקבלת טפסים מתאימים לאחראית כח אדם במועצה, הגב' אלישבע טלפון 03-5310813. הגשת מועמדות עד ליום 11.5.95.

אבישי לוין
ראש המועצה המקומית.

המשטרה אתגר

ליחידה המיוחדת ללוחמה בטרור

לוחמים

אם אתה יוצא יחידה קרבית, בוגר קורס פיקודי (מכ"ם, מש"קים ומעלה) גיל עד 25, 12 שנות לימוד, בריאות תקינה
אנו מציעים לך עבודה מעניינת עם צוות צעיר, שכר ותנאי שרות טובים, אפשרויות קידום וקביעות בעבודה.

מועמדים העונים לכל הדרישות יפנו בכתב בצרוף קורות חיים (בציון כתובת ומס' טלפון) לת"ד 375 רמלה לידי לאורה מיקוד 73230

– המועמדים המתאימים יענו –

למחוז ירושלים

ליחידת האופנועים המבצעית

בוגרי יחידות קרביות

בעלי רשיון לאופנוע,
עדיפות לבעלי נסיון ברכיבת שטח,
בוגרי 12 שנות לימוד, בריאות תקינה,
גיל עד 35 שנה.

מועמדים העונים לכל הדרישות יפנו לטל' לשכות הגיוס:

לשכת גיוס ירושלים	02-391475
לשכת גיוס ת"א	03-5644290
לשכת גיוס חיפה	04-354415
לשכת גיוס באר שבע	07-464540
לשכת גיוס רחובות	08-371488

לחברה לשיווק מערכות מיזוג / דרושים:

אקלים ליין
אנשי מכירות
לעבודה במשרד ובשטח

◆ איכותיים ויצירתיים
◆ בעלי יכולת עבודה מול קהל מאזורים יוקרתיים
◆ רכב חובה

המשרה מלאה, לתושבי אזור השרון והמרכז. הכשרה תינתן למתאימים.

משכורת בסיס + אחוזים.
לקביעת ראיון טלפנו לטל: 09-421787

לפרויקט ייחודי בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
7.5.95 - 31.5.95 לתאריכים

דרושים/ות

בחורים/ות

* בעלי תעודת בגרות מלאה לפחות - יתרון לבעלי/ות השכלה על-תיכונית
* אחרי שירות צבאי מלא
* בעלי ידע במחשבים

לעבודה במשרה מלאה בשעות הבוקר/אחה"צ

נא לפנות מיום א'
לסניף ירושלים
רח' יפו 33
טל' 02-254440

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

"מאוחדת"

הקופה המובילה במדינה!

לקופת חולים מאוחדת דרושים/ות

לסניפינו בתל-אביב, חולון ובת-ים

רופאים/ות פנימיים/ות

מומחים/ות, למשרות מלאות וחלקיות

לסניפנו ברמלה

סייעים/ות מוסמכים/ות

לרופאי שיניים, עם נסיון, למשרות מלאות ולעבודה במשמרות

לסניפנו ברחובות

פיזיותרפיסט/ית

למשרה חלקית

אח/ות מוסמך/ת

למרפאה גניקולוגית, למשרה חלקית

לסניפינו בקרית-ספר ושוהם

רופא/ת ילדים

מומחה/ית, למשרה חלקית

לסניפינו בשוהם ולוד

אח/ות מוסמך/ת

למשרה חלקית

למשרות ברחובות, רמלה, שוהם, קרית-ספר ולוד, נא לפנות לגבי סויו או אורנית בימים: א' - ה' טל. 08-451095

למשרות בתל-אביב, חולון ובת-ים נא לפנות לגבי הדסה, טל. 03-6953066, 03-6941501

תנאים טובים למתאימים/ות
- סודיות מובטחת -

המאוחדת דורשת לשלומך.

לרשת שיווק ארצית
לרגל פתיחת סניפנו החדש
בגבעת שאול - דרושים/ות:

ממלא/ת מקום מנהל סניף ואחראי/ת על קבלת והזמנת סחורה
רצוי נסיון קודם במכירות או בניהול מחסן

מזכיר/ה ומפעיל/ת מחשב
בעל/ת יכולת ללמידת תוכנות מחשב חדשות

קופאי/ת ראשי/ת
רצוי ידע בהנהלת חשבונות ונסיון קודם בקופה או בכספים

אחראי/ת פיקוח ובטחון
מעל גיל 25
בעל/ת נכונות לשעות עבודה מאומצות

אחראי/ת מחלקת קפואים ומעדניות
יכולת תפעול צוות עובדים
רקע בתחום המזון הטרי, עדיפות לנסיון בבשר

אחראי/ת מחלקת ירקות ופירות
בעל/ת נסיון בתחום

נא להפנות קורות חיים לפקס. 03-9260676, או לת.ד. 10074, פ"ת 69001, עבור משאבי אנוש.

דנאל
כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

מורה/מדריך/ה

לתוכנות עיבוד תמלילים
טלפון 02-252177

צלצל דנאל זה עובד

דרוש

מנהל שווק ומכירות לענף הטקסטיל לשווק המוסדי

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 336 רעננה

כפיר
באזור המרכז דרוש/ה:

עובד/ת לעבודות דואר

רשיון נהיגה בקטגוריה חובה
טל. 03-201181-5

לחברת כ"א באזור המרכז
דרוש/ה:

מוקדן/ית

לשעות הבוקר / אחה"צ
טל. 03-201181-5

עבודת קיץ
משתלמת מכל הבחינות!

בואו להשגיח על נבחני הבגרות
בחודשים מאי, יוני, יולי,
ותהנו משכר של 15 ש"ח לשעה.

דרישות
● גילאי 23 ומעלה
● שליטה מלאה בעברית
● 12 שנות לימוד

נא לפנות לסניף מנפאואר מיום א':
סניף ת"א צפון
רח' ברזיל 15, רמת אביב טל: 03-6415111
סניף ת"א דרום
רח' קויפמן 4, טל' 03-5105545

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

דרוש/ה קלדנ/ית

רצוי נסיון במקינטוש
פריהנד

03-5634648
ימים א'-ד' עבור שרית

לחברה בתחום התקשורת דרושות

מוקדניות

עבודה במשמרות
לפחות 4 ימי עבודה בשבוע
שליטה באנגלית-שפה נוספת יתרון
עדיפות לסטודנטיות

לפרטים נוספים נא לפנות החל מיום א' טל. 03-5173562, 03-5173373

לחברה בתחום התקשורת הכתובה

דרוש/ה

פקידה למשרה חלקית

דרישות התפקיד:
השכלה תיכונית מלאה
אחרי שירות צבאי
שליטה על מעבד תמלילים איינשטיין
תודעת שירות גבוהה
עד גיל 30

לפנות החל מיום א' אל שרית
03-5634660

לחברת התיירות "אוקינוס"

דרושים/ות פקידי/ות מכירות
צעירים בעלי מוטיבציה,
כושר ביטוי ושכנוע מעולה!
עדיפות לבעלי ניסיון
בתיירות חוץ/ פנים

טלפון: 03 - 5732211 (אולי)

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

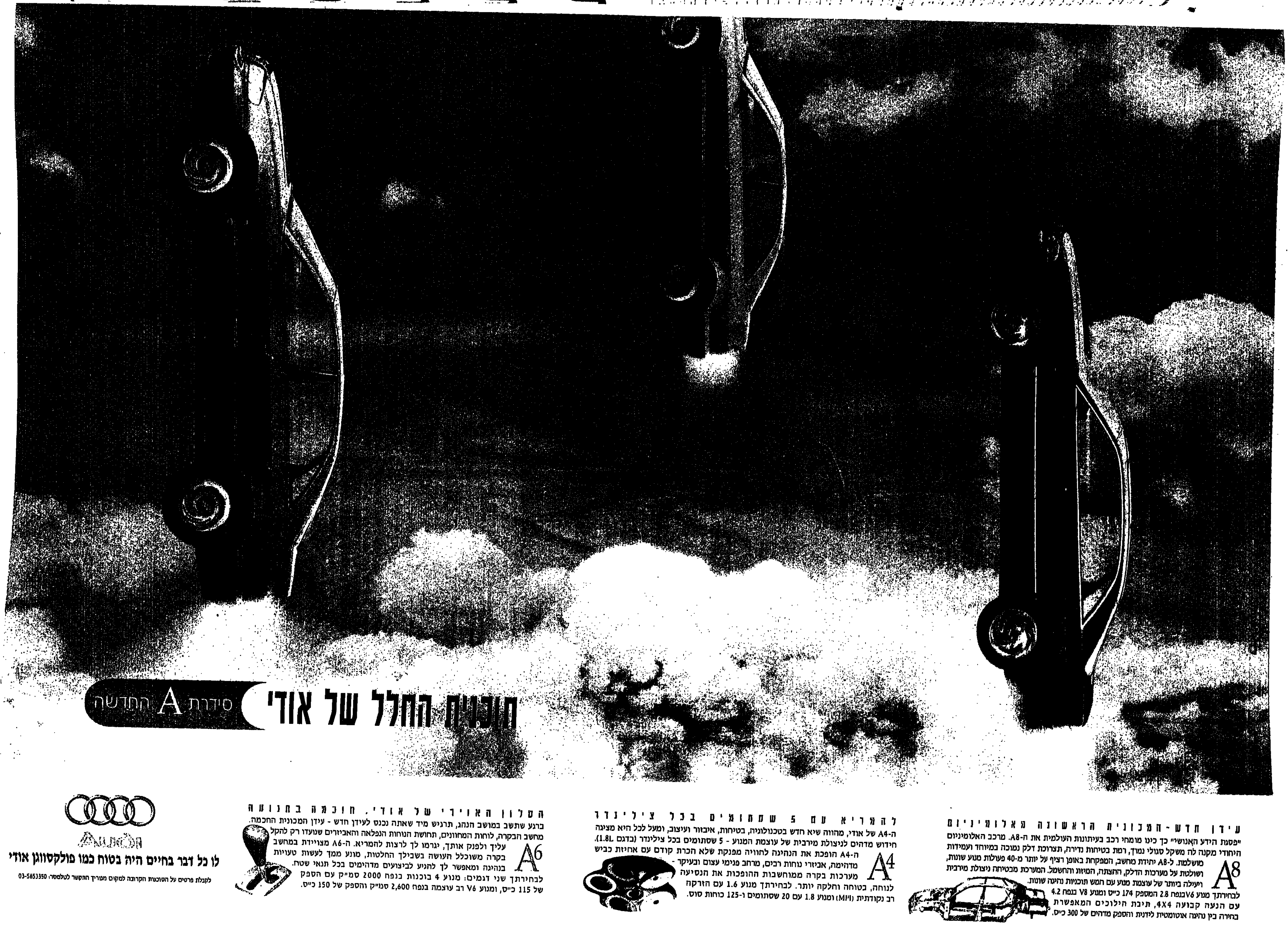

הארץ

יום שישי ה' באייר תשנ"ה
5 במאי 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' מערכת 6810012, הנהלה 6815857, מודעות 6815859
ירושלים: רחוב הבצלאל 3, טל' 6—02-254245, ת"ד 275 י-ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 7—04-623166, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות חלוקה למנויים 03-5121533, 03-5121344; מודעות לוח הדרושים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

להפרדת הדת מהמדינה

הרב הראשי אליהו בקשי־דורון מודאג מאוד ממספרם הרב של עולים ועולות המגיעים לארץ מחבר המדינות ואינם נחשבים יהודים על פי ההלכה. הוא טוען כי יש מאות אלפים הרשומים במרשם האוכלוסין של משרד הפנים כיהודים אך אינם יהודים ("הארץ", 13.5). אם תוסיף תנועת העלייה להתעצם ומליון וחצי עד שני מיליונים של אזרחי ברית המועצות לשעבר ימֵמשו את זכות העלייה וההתאזרחות שחוק השבות מעניק להם, בקשי־דורון צופה כי יתוספו למדינה בין חצי מיליון למיליון אזרחים ש"זיקתם ליהדות רופפת ביותר".

הגשמתו המלאה של חזון שיבת ציון מצטיירת בעיני הראשון לציון, למרבה האירוניה, כסיוט של ממש. מאות אלפים מבין העולים מחבר המדינות זקוקים לדעתו לייהוד, ואין דרך לייהד אותם אלא בגיור. אבל הרב בקשי־דורון והרב ישראל מאיר לאו מקבלים את גישת הרבנים החרדים כי מותר לגייר רק מי שישמור מצוות: כדי לשמור אותן צריך לדעת אותן. הקורס ללימוד המצוות באולפני הגיור אורך בין חצי שנה לשנה; ולכך, לדברי בקשי־דורון, "אין ביקוש גדול". קיימים רק שלושה בתי דין לגיור והרב מאשים את הביורוקרטיה של משרד הדתות המונעת זה שנה הקמתו של בית דין רביעי.

אולם גם אם ימלא משרד הדתות את דרישתו של בקשי־דורון – מיעוט זעיר בלבד מבין העולים שמדובר בהם ימהר להירשם לאולפני גיור: רובם ככולם אינם חשים בצורך להשלים את אזרחותם הישראלית באמצעות קבלת עול תורה. לא זו בלבד שמדינת ישראל אינה קוראה לפעול כסוכנות לגיור – רובם המכריע של העולים מרוסיה אינם רואים את עצמם כמועמדים לו. משמע, יחיו בקרבנו רבבות ואולי מאות אלפים שהחליטו על רקע של ייחוס משפחתי להצטרף לעם ישראל, אבל הרבנות הראשית אינה מכירה ביהדותם.

המדינה, שהיא מדינה חילונית מאחר שקמה על פי רצונם של יהודים שהחליטו לא להמתין לשיבת ציון עד ביאת המשיח, אינה רשאית להתעלם מן הבעיה שהרבנים הראשיים יוצרים. אסור לה לחסום בפני העולים, בניהם ובנותיהם את הדרך להקמת משפחה, משום שהרבנים שהוכרו מטעם המדינה כרושמי נישואין מסרבים להתיר להם חתונה בנוסח של חופה וקידושין; גם אין לה זכות לכפות עליהם להוסיף ולקיים ברית נישואין חרף רצונם להתגרש, אך בית דין רבני מסרב לפסוק למען גירושין מאחר שברית הנישואין ממילא אינה תקפה אם שני הצדדים, או אף צד אחד בלבד, אינו יהודי על פי ההלכה.

המחוקק חייב ליצור אפשרות לנישואין אזרחיים, ואין עוד להירתע מביטולו של חוק הנישואין והגירושין. בקשי־דורון חושש מכך: אם תופרד הדת מהמדינה, ייעלם צביונה היהודי של ישראל. אבל צביון זה אינו מותנה בחוק זה ובכל המשתמע ממנו; הוא נקבע, קודם לכל, על ידי העובדה שיהודים הם רובה המכריע של אוכלוסיית המדינה. עיקרו של רוב זה הם יהודים בעלי תודעה לאומית, המכבדים את מורשתו הדתית של עם ישראל כחלק מתרבותם הלאומית, אבל נמנעים מקיום המצוות. העולים והעולות ישאפו להתמזג עם אותו רוב ביתר מרץ ככל שתמהר המדינה לפטור אותם מכפיפות לרבנות הראשית.

הפסטיבלים יכולים לחכות

מאת יואל מרקוס

השבוע הופתעו כמה עשרות אזרחים מהשורה ששמם הוא ישראל ושם משפחתם ישראל או ישראלי, כשהוזמנו על־ידי ראש הממשלה לקבלת הפנים שערך במוצאי יום העצמאות. לגימיק זה, מבית היוצר של מחלקת ההפקות והפסטיבלים בלשכת רבין, פוטנציאל מפליג. לנשף הבא יהיה אפשר להזמין כל מי ששמו מדינה מדינה או ישראל מדינה או עובד מדינה. וכשיתקרב מועד הבחירות יהיה אפשר לצרף למסעותיו של רבין בוואשינגטון כל אזרח ישראלי ששמו מתחיל ברבין או נגמר ברבין. ובשלב הסופי יונפק אולי, מי יודע, לכל אזרח ששמו מתחיל ביצחק ונגמר ביצחק, כרטיס לוטו רב־טורי לכל החיים.

מערכת הבחירות של 96' החלה הרבה יותר מוקדם ממה שצריך, ומגמתה הברורה פולחן אישיותו של רבין. רמז לכך ראינו כבר באותו המפורסם לאומה, בתצלום הצבעוני של הזוג המלכותי שפורסם ערב פסח, בראיון נוסח אלה הכוריך ביומן השבת של קול ישראל ובעיקר בהפקת הענק ששודרה בערוץ 1. יתודה בכך שיד ימינו ושמאלו של רבין, אשף ההפקות, פעל אישית להפוך את האירוע לתשדיר שירות למען רבין. הוא אישית שלח פאקס לקרג תוסיין וגייס אותו לפריימריס של רבין. ולא שקט ולא נח עד שאידגן לטופע זה מצעד כוכבים שהמפיק האגדי ססיל ב' דה־מיל לא היה מתבייש בו. וכל זה כדי להאפיל על הצגה ביבי־פרס שהיה עוד לכבב אצל דן שילון בערוץ השני. כך ייעשה לאדם שאין בו יראת מלכות.

ובכל שהסקרים יוסיפו להצביע שנתניהו עדיין מכה את רבין בכל הרכב אפשרי – מתעורר החשש שילך ויגדל מספר הפקות הענק. סיסמת מלחמת השחרור "כל הארץ חזית, כל העם צבא" הולכת ותהפוך ל"כל העם צופים, כל הארץ במה". ורק דבר אחד איני מבין: איך עוד לא חשבו על בול או מטבע הנושאים את דיוקניהם של בני הזוג רבין?

אך יש מקום לחשש שגימיק ה"לום השעשועים" לא יציל את רבין מגורלו. פסטיבלים הם הווה בלתי נמנעת בימי הפריימריס והבחירות האישיות לראשות הממשלה – אך אינם יכולים להיות תחליף או כיסוי להעדר הכרעות קשות ומוצקות. השלום עם ירדן הוא אמנם הישג חביב, אך כמה פעמים ובכמה צורות עוד ימחזרו את חיזור של המלך ואת הבס היקוק של חסן? אף שרבין ופרס קידמו מאוד את תהליך מדריד, נראית הממשלה בעיצומו של ריקוד משנות החמישים הקרוי "פאר סרובלה", שני צעדים קדימה, שני צעדים אחורה – שעיקרו: מסתובבים ומדדים באותו מקום. זה המצב עם הפלשתינאים והוא לא ישתפר כל עוד לא יהיה מהלך דרמטי עם סוריה.

בלי הסדר כזה עוד השנה, יעשה רבין עוול לעצמו אם יציג את מועמדותו לראשות ממשלה. מי שיבקש את אמון הציבור בגיל 74 על תקן של ליכוד ב', יגלה שהבוחר יעדיף את המקור, יותר צעיר, יותר יפה, מדבר עברית בלי שגיאות ומסוגל אפילו לומר "יונייטד סטייטס" במקום "יונייטד סטס". בשביל אריפריצת דודך, ביבי טוב לא פחות מרבין.

הנושא הסורי הוא החידה היותר גדולה של רבין. אנליסית הבין מלכתחילה ששלום עם סוריה לא רק יוציא אויב מסוכן ממעגל המלחמה וישים קץ לקרבות בדרום לבנון, אלא תהיה לו השפעה מחשמלת על קידום השלום עם הפלשתינאים.

ללא ספק ידע רבין מראש שהמחיר תמורת השלום הכולל יהיה כבד ויכלול הורדת היישובים. אז מה קרה לו? מה באמת עמדתו? האם העמימות שהוא משדר היא תרגיל במו"מ או בבואה של אי־יכולתו להחליט? אומרים לי שאסד מוכן להסדר בשלבים, אך היה רוצה שבהסדר ביניים נגדיר יישוב או שניים, גם משום שהוא רוצה להיות בטוח שרבין מסוגל להתמודד עם המחיר הכואב והורדת יישובים. רבין, לעומתו, היה רוצה להתחיל בהסדר ביניים שייתן לו כהונה נוספת נינוחה וישאיר את הניתוחים הקשים לבאים אחריו.

בשלב זה, הבטן של רבין עדיין לא יודעת מה ישרת אותו בבחירות – הסדר עם סוריה או המשך המצב הנוכחי. הסקרים בעניין זה מעידים שהעם מבולבל: הרוב רוצה שלום, הרוב יודע שיהיה צורך בויתורים מכאיבים אך הרוב לא רוצה לוותר. בסתירה פנימית זו, פרס חולק על רבין: ראשית, אנחנו (רבין ופרס) כבר בגיל שיכולים להרשות לעצמנו את עול ההכרעות הקשות, כדי להקל על אלה שיבואו אחרינו. שנית, מנהיג חייב לעשות מה שהוא מאמין, לא מה שהסקר אומר. פרס מאמץ את המוטו של בן־גוריון, "לא שואלים העם מה הוא רוצה, אלא עושים מה שהעם צריך".

פריצת הדרך להסדר שלום עם סוריה היא לא רק מה שהעם צריך אלא גם המפתח להמשך הקריירה של רבין מעבר ל־96'. בינתיים אין שום סיבה לפסטיבלים – הבוחר אינו כה טיפש כפי שחושבים שם למעלה.

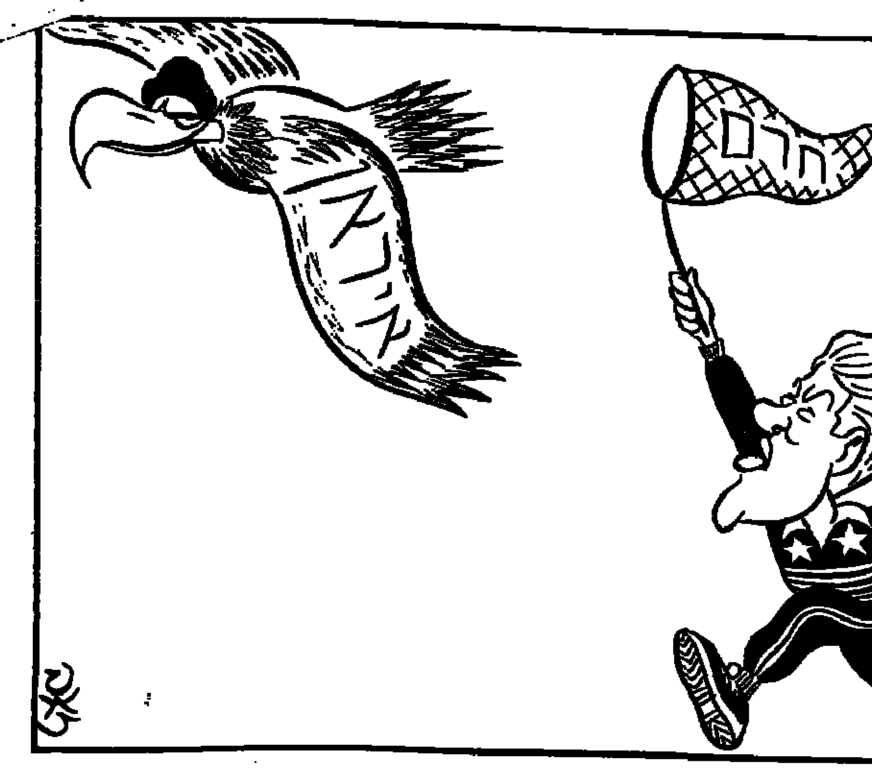

כמה פצצות בידי ישראל

מאת זאב שיף

כל אימת שמתפתח ויכוח בינלאומי בענייני גרעין מתחיל מסע ספקולציות בשאלה כמה פצצות גרעין יש לישראל. העיתונות מצטטת מקורות שונים ומגיעה בדרך כלל להערכה כי לישראל יש כ־200 פצצות גרעין. ערב כינוס הוועידה להארכת תוקפה של האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני, שדיוניה עדיין נמשכים, פורסמו כמה הערכות.

העיתון האמריקאי "דיפנס ניוז" מצטט מקורות מודיעין אמריקאיים, שעל פיהם יש במאגר הגרעיני של ישראל כ־230 פצצות. ערב הוועידה פירסם המודיעין הרוסי הערכה על התפוצה הגרעינית. בהתייחסו לישראל נאמר כי בידה בין 100 ל־200 פצצות וכי היא ממשיכה לפתח כלי נשק מתקדמים עם קיבולת קיינה מוגברת ותגובה גרעינית מואצת. עוד נטען שם כי ישראל מכרה בעבר לדרום אפריקה כמות קטנה של טריטיום, המשמש להגברת העוצמה של פצצות גרעין.

בפרק על איראן מביא דו"ח המודיעין הרוסי את הטענות האמריקאיות על תוכניותיה של טהרן לייצר נשק גרעיני, אך מדגיש כי רוב האשמות לא אומתו. דבר לא נאמר על הכוונה הרוסית למכור לאיראן כורי כוח ומתקן להעשרת אורניום.

המצרים מרבים להזכיר כי בידי ישראל כ־200 ראשים גרעיניים. עם זאת, הם חוזרים ומבקשים שישראל תנקוב במספר המדויק (איזו מדינה עושה זאת?) כדי לייצר אווירה טובה במזרח התיכון. המצרים משתמשים במספר הגבוה כדי לחזק את טענתם כי ישראל מייצרת פצצות גרעין מעבר לכמות הדרושה לה להרתעה בסיסית ולשימוש במקרה של סכנה לקיומה.

באחרונה פורסם (ב"אינטרנשיונל סקיוריטי") מאמר מקצועי מאלף מאת ארבעה פיסיקאים נודעים – שני אמריקאים, אנגלי והודי. המאמר עוסק בעיקרו בהצעה להפסיק ייצור של חומרים בקיעים ולאפשר למדינות הגרעיניות הבלתי־מוצהרות (הודו, פקיסטאן וישראל) להצטרף לתוכנית בלי לחתום על אמנת NPT ובלי שייפגעו המאגרים שכבר נמצאים ברשותן.

במאמר זה מובאת הערכה שונה בנוגע לארסנל הגרעיני הישראלי. זו ההערכה המספרית הנמוכה ביותר. לדברי הכותבים, בנתה ישראל עד 1990 בין 52 ל־94 ראשי קרב גרעיניים ומאז יכלה לבנות עוד שניים עד ארבעה בכל שנה. לדבריהם, חלק מהפצצות כוללות טריטיום להגברת עוצמתן והן בנויות בתצורה מתקדמת. בטבלה מיוחדת הם מעריכים גם את כמות הפלוטוניום באיכות צבאית שבידי כל מדינה. לישראל יש, על פי טבלה זו, כ־350 קילוגרם פלוטוניום.

אף שמדובר במספר הפצצות הנמוך ביותר, ארבעת הפיסיקאים אומרים כי בידי ישראל המאגר הגרעיני הגדול והפצצות המתקדמות יותר בין שלוש המדינות הגרעיניות הלא־מוצהרות, והיא גם בכוננות גרעינית גבוהה יותר מאשר הודו ופקיסטאן. על הודו נאמר כי ב־91' היה בידה פלוטוניום ל־60 ראשים גרעיניים ומאז נוספה כמות לכ־20 ראשים. לפקיסטאן יש אורניום מועשר לשש עד 10 פצצות.

במשך ועידת NPT גם הגיע לשיא המאבק האמריקאי למנוע מאיראן לייצר נשק גרעיני. הוא מתמקד במאמץ לבטל את עסקת כורי הכוח עם רוסיה. באחרונה פרסם כי נוסף על ארבעת הכורים מתכוונת רוסיה למכור לאיראן מתקן להעשרת אורניום. ההסבר יהיה כי במתקן ייוצר הדלק לכורי הכוח, אך באמצעותו תוכל טהרן לעשות קפיצת מדרגה לנשק גרעיני. גם אם מתקן ההעשרה יהיה בפיקוח, יוכלו האיראנים להקים מתקן סודי נוסף, שקל לבנותו בהשוואה לכור, ובו יעשירו את האורניום עד לרמה צבאית. הטכנולוגיה הדי כבר תהיה בידיהם. בדרך זו של מכירת מתקנים להעשרת אורניום סייעו בשעתם הרוסים לסינים לייצר נשק גרעיני.

פנייתה של וואשינגטון למדינות שונות לסייע לה במאבק לקתה בחולשה מוסרית, משום שחברות אמריקאיות עשו בינתיים רווחים נאים בעסקת דלק עם איראן. השבוע שינה זאת הנשיא ביל קלינטון בצו מיוחד האוסר את העסקות. זהו למעשה אמברגו אמריקאי. לאיראן, שמספר תושביה 60 מיליון בקירוב, יהיו צורכי אנרגיה גדולים בעתיד, אך וואשינגטון טוענת כי מדובר גם במדינה המספקת טרור בינלאומי. המאבק האמריקאי אינו רק נגד נשק גרעיני איראני, אלא מאבק כלכלי כולל. כך הותרת וואשינגטון לבטל מלווה יפאני גדול לאיראן להקמת מפעל הידרואלקטרי על נהר קראן. היא פועלת גם להוצאת איראן מקונצורסיום דלק גדול האמור להעביר דלק מאזרבייג'אן דרך איראן.

האם יצליח המאבק? הוא כדאי יסב נזקים כלכליים לאיראן ויכביד על תוכניות פיתוח כולל לנשק גרעיני. ספק אם יפסיק כליל את התוכנית הגרעינית הצבאית האיראנית. כדי לבטל את עסקת הכורים לא די לאיים על רוסיה. בוואשינגטון מבינים כי יש למצוא תחליף להפסדים (במיליארד דולר) שתסבול רוסיה מביטול העסקה. לכן משתעשעים שם אפילו ברעיון הקשור בהסכם הגרעין עם צפון קוריאה. בהסכם זה נקבע כי לצפון קוריאה יימכרו כורי כוח מדרום קוריאה. על פי הרעיון החדש, תהיה זו רוסיה שתספק את הכורים לצפון קוריאה. זו תהיה התמורה בעד ביטול העסקה עם איראן.

מפולת השכר המאיימת

מאת אברהם טל

מפולת השכר במגזר הציבורי היא קרוב לוודאי הכישלון האישי הגדול ביותר של בייגה שוחט כשר האוצר. כבר שכחנו איך זה התחיל – בחיבוקים ובנשיקות שהעתירה מנהיגת האחיות אילנה כהן על שוחט מחייך מאוזן לאוזן לאחר חתימת הסכם השכר ב־93'. בהסכם זה קיבלו האחיות תוספת האמורות בין 45% ל־55%, שהשאירו אותן פעורות פה. אחר כך בא הסכם המורים, שהכפיל בקירוב את מה שנקבע במסגרת השכר לעובדי המדינה במסווה של "שינוי סדר העדיפויות". נקודת הציון הבאה היתה הסכם שכר עם הסגל האקדמי, לאחר ניהול מו"מ כושל בידי האוצר, שהעניק תוספת האמורות ב־60%–70%. בין לבין נחתמו הסכמים עם הרופאים העובדים הפרה־רפואיים, העובדים הסוציאליים, המשפטנים, המהנדסים ואקדמאים אחרים, שקבעו תוספות שכר בהיקפים דרמים.

המשמעות הכספית המצרפית של הסכמים אלה היא עניין לגרוש. לא פורסם דו"ח מוסמך על מחירם, אבל קיימים נתונים מצרפיים על השפעתם עד כה (ביצוע ההסכמים הולך ונמשך עד 96'): בין השנים 92' ו־94' עלה השכר הריאלי, כלומר בניכוי האינפלציה, בממוצע למשרת שכיר במגזר הציבורי ב־11%, בעוד שבמשק כולו עלה ב־1.7%; כאשר משווים את הרבעון האחרון של 94' לרבעון האחרון של 92', העלייה במגזר הציבורי היתה כ־17% (במשק כולו 0.9%).

באחרונה התחוללה סערה בעניין הסדרי השכר של השופטים וחברי הכנסת ומוצמדיהם. הטענה השכיחה נגד תוספת שכר גבוהות לקבוצות אלה היא שיגררו תביעות בדרגים נמוכים יותר: שר האוצר הזהיר מפני השלכות חמורות על המשק ושרת העבודה הזרוחה הקשתה איפה הדוגמה האישית. אלא שהפעם החל התהליך בכיוון ההפוך – לא מלמעלה למטה, אלא מלמטה למעלה.

תנאי השכר של הבכירים היו מותאמים פחות או יותר לרמות השכר שהיו מקובלות במגזר הציבורי. שכר שופטים נע בין כ־13 אלף (שופט שלום עם שבע שנות ותק) ל־24 אלף שקל, ושל חברי כנסת ושרים בין כ־13.7 ל־16.5 אלף שקל, הכל תוך עדכון אוטומטי בכל שלושה חודשים לפי השכר הממוצע במשק. לכאורה יכלו הבכירים לצפות ששכרם יותאם מכוח העדכון התקופתי לתוספות ששולמו במגזר הציבורי. אלא שהפעם העדכון עתיד להידרדר לזמן רב: בעוד שהשכר במגזר הציבורי יזנק בשנתיים האחרונות, השכר במגזר העסקי לא השתנה, או נשחק, כך שהשכר הממוצע במשק כמעט שלא עלה (ראו לעיל). מנגנון העדכון מפגר ולא יעניק לבכירים בעתיד הקרוב את הפירות, שקטפו עובדי המגזר הציבורי באופן מיידי. על רקע זה יש לראות את ההחלטה "לשבור את הכלים", כל קבוצה בנימוקיה ובשיטותיה (השופטים בלחץ על ועדת הכספים, הח"כים באמצעות ועדת רוזנצבי).

הגורם העיקרי שהניע את תהפוכת שכר הבכירים טמון איפוא בהתמוטטות של מדיניות השכר הכללית, ושר האוצר לא יוכל להאשים אלא את עצמו, שהחור שנבעה בחומה ב־93' הפך פרצה ענקית ב־95'. אחרי שהצמרת פעלה בכיוון בלתי שגרתי – מלמטה למעלה – היא צפויה לפעול במוקדם או במאוחר בכיוון השגרתי, ונציב שירות המדינה הודיע לא כבר כי על שולחנו מונחות חמש תביעות שכר ממשרדי ממשלה שונים. אחרי תוספת השכר לשופטים, ואם יאושרו לבסוף התוספות לח"כים, הגלגל לא ייעצר שם.

מעבר להשפעה הכמותית, לתביעות הבכירים נודעה גם השפעה איכותית. הוכח שכאשר מדובר בכסף, אין הבדל בגילוי אטימות לקשיי המשק בין שופטי ארץ לאזרחים מן השורה, ושגם שופטים מוכנים לאמץ הסדר פיקטיווי (תשלום הוצאות רכב על נסיעות בתפקיד) כדי להגדיל את הכנסתם.

מערכת השכר במגזר הציבורי מעוותת כתוצאה מהסכמי השכר האחרונים כפי שלא היתה מעודה וטעונה בדק בית יסודי. זו בעיה ארגונית: הבעיה הכלכלית העיקרית שהסדרי השכר מציבים היא, שהולכת ומתגבשת בשירותים הציבוריים רמת שכר מעבר לכושר הנשיאה של המשק. נכון שרמת השכר בשירותים הציבוריים בישראל היתה נמוכה בהשוואה למקובל בחו"ל, ובדרגים הבכירים – בהשוואה למגזר העסקי. אך כאשר האבטלה הסמויה במנגנונים הציבוריים נאמדת בין 10% לדעת הממעיטים ל־25% לדעת המרבים, רמת שכר מתגברת במגזר המונה 625 אלף משרות שכיר היא פצצת זמן כלכלית.

אפשר להציל

מאת גדעון סאמט

עדיין אפשר להציל את ההסדר. קשה, אין הרבה זמן, אבל אפשר. משונה עד כמה לא חודרת ברוב הישראלים התומכים בו ההכרה שגורל ההסכם תלוי על בלימה. משום כך, ואולי בגלל איזו לאות מצטברת, לא נשמעים כמעט קולות מתריעים על האפשרות שהעסק יתמוטט.

מי שמוכנים להישיר מבט אל הסכנה הזאת ולא להתכחש לה, יכולים לאסוף די סיבות לחשש. לוח הזמנים השתבש לגמרי. הזהגיה הגוברת בין ביצוע ההסכם להפסקת הטרור מעמידה דרישה בלתי מעשית. מתרבות ההסתייגויות של צמרת צה"ל, החוששת לקבל אחריות ורוצה לכסות את עצמה מכל עבר. ההנהגה הפוליטית אינה בהירה והיא מקנה תחושה שהדרך אינה אצה לה. כיוון שכמעט לא נעשו בשטח שום הכנות ממשיות, להבדיל מניירות עבודה, קשה לראות איך מהקרקע הצחיחה הזאת יצמח הסדר ביניים.

בניגוד לאלוף פיקוד המרכז, אין לממשלה תוכנית מגירה למקרה שהמו"מ ייכשל. אף אחד בצמרת הפוליטית אינו מודה שההסדר עלול ליפול. לכן היה מעניין לקרוא מה יש לאלוף אילן בירן לומר על כך. בראיון ל"הארץ" ביום שישי שעבר, דיבר האלוף בגלוי על "אפשרות שהדרך זו לא תעלה יפה". עריכת הדרישות שלו (ושל הצבא) מחזקת מאוד את האפשרות הזאת.

ההיערכות המחודשת של צה"ל היא תנאי לקיום בחירות בגדה. על שני אלה יקום או ייפול ההסדר. כדי לבצע את הפינוי, דרושים לאלוף בירן לא פחות ממיליארד שקל בכל אחת משלוש השנים הקרובות. מה יעלה כל כך הרבה כסף? צירים עוקפים, שמירה על התנחלויות, פרישה מחדש של המחנות, מתן "יכולות" למשמר הגבול, למשטרה, לצבא, לשב"כ, למודיעין, לחיל הקשר. התוכנית תתבע "חודשים ארוכים".

אף אחד מהדברים האלה עדיין לא נעשה, כי האלוף עדיין לא קיבל הוראה מהממשלה לבצע את התוכנית "קשת צבעים ב'". עליו להיות מוכן גם שהממשלה לא תאשר את התוכנית "והמו"מ ייכשל". ואם הממשלה אינה זוכרת, הוא עצמו מזהיר שאין להתחיל בפינוי לפני שערפאת יוכיח את יכולתו נגד הטרור. הקיצור, שואלים את הצבא, ההסדר צריך לעלות ביתה אבל לא בבית ספרנו.

האלוף לא הסתיר שהצבא אמנם גם ימלא פקודות, אבל לא בכל מחיר: "גם אם מישהו יגיד, כבמטה קסמים אני רוצה את זה אתמול, הוא יכול להגיד". מהיבטים רבים, לפי התרשמותו החשובה של האלוף בירן, "אנחנו רק בראשיתו" של המו"מ על הנסיגה הבחירות. ומהיבט הכלכלי, הביצוע הוא אירוע מאקרו־כלכלי שאותו השווה ל"רעידת אדמה".

שום גורם מוסמך לא סיפר לפניו, בלשון כה מפורשת וגלוית לב, עד כמה התוכניות לביצוע הסדר הביניים תלויות באוויר. יש טעם לחזור על הקבלות של אלוף הפיקוד, באותו מי שהתמיך, כי יש בהן חיזוק למה שישראלים רבים מסרבים לקלוט. בין היסוסיו של ראש הממשלה, לחצי הצבא והמתנחלים, איומי הטרור, בעיות המימון (והעובדה שצה"ל האוצר לא התבקש לכלול הוצאה כזאת בתקציב 95'), אדישות מפוקחת ברחוב הישראלי, תסכול מעמיק בקרב הפלשתינאים וקשיי ביצוע אמיתיים בשטח – בתוך כל הסבך הזה המייאש למדי – רק מעשה נמרץ מאוד יוכל להציל את ההסדר.

הדרך היחידה היא לקיים את הבחירות בגדה, כמו שמחייב ההסכם כולו, תוך כדי סדרה של פשרות. לא יהיה שום פינוי אלא אם הממשלה תורה לצבא הנחיה פוליטית ברורה לבצע את דרישותיו ואת לוח הזמנים שלו. ערפאת מצדו לא יוכל ללכת לבחירות אלא אם יהיו תמונות משכנעות די הצורך של חיילים ישראלים מתפנים, אבל לצורך יום הקלפי יהיה עליו להסתפק בנסיגה מוגבלת.

מה שיחסר בהיערכות מחודשת יוכלו להשלים גורמי משקיפים בינלאומיים שהופעלו בהצלחה בבחירות בעייתיות, בניקרגואה למשל. אפשר להזמין הנה את הנשיא לשעבר ג'ימי קרטר שהתמחה בתיווכים כאלה. מצדנו, שיבואו לגנה אפילו שוטרים מצרים. שסגן הנשיא אל גור יבוא לתת לפלשתינאים תחושת מיגון כנגד נוכחות צבא ישראלי. שרבין יכלם את פקפוקיו שבגללם סירב לאשר אפילו את סגירת בסיס הטירונים בבית אל, דיבר בימה קמצנית על פינוי טירונים בלבד, עד רמת רחבעם־2.

אפשר להתיר את הפלונטר של ההסדר בהתחלת הפינוי בקצב מרוזג, מיד אחרי חתימת הסכם הביניים ב־1 ביולי וקיום הבחירות, בתמיכה בינלאומית מאסיבית. יש סיכון מסוים במהלך מורז כזה. אבל גרועה מזה האפשרות שתהליך ימות מסחבת מפני שהצבא הוביל את הממשלה באף. זה מה שצפוי לקרות אם במקום משוק ההשהיות לא תבוא החלטה פוליטית נחושה על מבצע של פינוי חלקי ובחירות בגדה בתוך חודשים ספורים בלבד.

בזבזנים עד מאוד

בהדרגה מפציע חשד נורא: אולי איננו כה פיקחים כפי שנדמה לנו?

מאת דורון רוזנבלום

לכמה מ"האטרקציות המרכזיות של חג העצמאות", שממילא מאבדות מהאטרקטיביות שלהן, מיתוסף זה כמה שנים טעם־לוואי נוסטלגי: הזיקוקים מזכירים לנו את הימים שבהם טרם התפוצצו בשמי עינינו רקטות רציניות מאלה. מטס חיל האוויר מזכיר לנו את הימים שבהם רוב בעיות הביטחון "נפתרו" בכמה גיחות נועזות; "הראיונות המיוחדים לחג" עם ראשי הצבא והמדינה מזכירים לנו את הימים שבהם שתינו בצמא את חוכמת מנהיגנו והשתבבנו מפיהם ב"גניוס היהודי" המתגלם בכל תחומי חיינו.

ואמנם, עד לפני כמה שנים היה דומה ששום דבר – גם לא הזמן עצמו (שתמיד "פעל לטובתנו") – אינו יכול לערער את מארג הדימוי העצמי הפיקחי שטווינו סביבנו: פעולות התגמול, מלחמת הבריה, ההיצמדות לשטחים, ההתיישבות בגולן, הענישה הקולקטיבית, חיסום הגזרות, הפצצות העומק, הקמת ימית, הידוק המצור על ביירות, חיזוק עיראק, החלשת איראן, החלשת עיראק, חיזוק איראן, הצמחת החיזבאללה, החלשת אש"ף, חיזוק החמאס, החלשת החמאס, חיזוק אש"ף – כל אלה הצטרפו בעינינו למסכת הוכחות־ידועה של פיקחות מופלאה.

קשה להצביע על הרגע המדויק, שבו התחיל הדימוי העצמי הזה להתערער: לאחר הכישלון בלבנון? התבוסה באינתיפאדה? עסקת ג'יבריל? לאחר חטיפת החייל הראשון? השני? רצח השלישי? גירוש והחזרת אנשי החמאס? הטבח בחברון? מכונית התופת הראשונה? השנייה? מכל מקום – בתוך זמן קצר, בזה אחר זה, התערערו שלושת עיקרי האמונה של הישראליות: הכוח, התקווה והפיקחות.

תחילה (לאחר ההתקוממות בשטחים ובלבנון) נתקלנו בגבולות הכוח; אחר כך (לאחר שנבובה תוחלתנו לאינסטנט־שלום) נתקלנו בגבולות התקווה; כיום – דווקא בשלהי כהונתה של הממשלה הפרגמטית, הפיקחית והנבונה ביותר בישראל – אנו נתקלים בגבולות הפיקחות. דווקא עכשיו מפציע לאטו החשד הנורא מכל: אולי בכל זאת איננו כל כך פיקחים כפי שנדמה לנו? שמא חומקת מתחת ידינו איזו חוכמה שמעבר לתחבלנות ערמומית?

זה ודאי אומר משהו, שאחרי מאה שנות גניוס ביטחוני ופיקחות צה"לית נשארנו חשופים לטרור, נטולי הגנה בליסטית על העורף, ועם הגליל כבן־ערובה של ארגון טרור. זה ודאי אומר משהו, שאחרי אינספור תריקים מבריקים ותחבולות מבריקות מילכדנו את עצמנו כך שלא נוכל להוריד יישובים, לסגת משטחים, להתפשר בירושלים ולעשות שלום אמת. אולי זה אומר שפיקחותנו המפורסמת, בסיכום כללי, השיגה בדי־עמל מה שמטומטם פשוט יכול היה להשיג בקלות?

●

מי שעקב אחר רשימת חללי צה"ל, ששודרה ביום הזיכרון בטלוויזיה – עם ממוצע קבוע של יותר מחלל אחד לכל יום מימי קיומה של ישראל, עם הרוגים ונפגעים כמעט בכל שבוע, גם בשנים ה"שלוות" ביותר – לא יכול להימנע מהרהור מר: אמנם נכון שברוב המקרים התקפנו; אך עד כמה נזהרנו מלהיות "בזבזנים עד מאוד", כבמאמר המשורר? בזבזנים בזמן, בזבזנים במבצעי סרק, בזבזנים בתרגילי השהיה, בזבזנים ביצירי הענשה והשתלטות, בזבזנים בששון אלי קרב – בקיצור, בזבזנים בכל אותם תרגילים מתוחכמים, שבסופו של דבר, ישירות ובעקיפין, עלו לנו בדמים רבים עוד יותר?

זה זמנה נדמה שאף אחד מ"הרעיונות הפיקחיים" שלנו כבר אינו עובד יותר: לא רק הגולמיים שבהם ("ביעור קני מחבלים", "כוח ההרתעה", "שיטת המקל והגזר") אלא גם המתוחכמים יותר: הוברר למשל שאי־אפשר להביא את הסוס הפלשתיני אל המים וגם לאלץ אותו לשתות; הוברר למשל שאי־אפשר להקים "מזרח תיכון חדש" רק משום שמתחשק לנו (ראה דברי ראש אמ"ן על נזקי ועידת קזבלנקה); הוברר שאי־אפשר להניח לבעיה הפלשתינית להתבשל בבית של עצמה מאחרי גדר; הוברר שפיוס, הפקעות, הענשה ונישול אינם הולכים יחד. גם פתרונות התאקי המטולאים, שרבין מוריד מפעם לפעם מהבוידם ("הגבוסים", "הסגר", "הגירוש", "גדר הפרדה"), נשברים בזה אחר זה ככלים חלולים (מה נעשה למשל כאשר יעופו טילים או פגזים מעבר ל"גדר ההפרדה"? נקים גדר גבוהה יותר, כמו במגרשי טניס?).

"תהליך אוסלו" עוד יכול להתברר כחוכמה מדינית, אך נראה שהוא מתבסס בהדרגה לעוד "תרגיל פיקח" שלנו – מאלה המתפוצצים לבסוף בפרצופנו. כאחת מהברקותיו אמר פעם אבא אבן: "היסטוריה מלמדת אותנו שאומות ואנשים מתנהגים בתבונה רק אחרי שמיצו כל אלטרנטיבה אחרת". אם לשפוט לפי ההתמצות הערמומיות, ההשהיות המחושבות והשלומיאליות הארגליסיות – ההכרעה בין רבין ובין נתניהו מתמקדת עדיין בשאלה: כמה אלטרנטיבות של איוולת עוד נותרו, וכמה שנים וקורבנות ייקח לנו למצות את כולן.

יותר פאר.
יותר נוחות.
יותר שירות.
עכשיו הזמן לטוס
סוויסאיר.

מהיום בכל פעם שתטוס בין תל־אביב לציריך תהנה ממטוס האירבוס A313 המחודש והמודרני. מהרגע הראשון שתעלה על כבש המטוס תרגיש בבית, זאת בגלל עיצוב הפנים החדיש, התאורה הנעימה, ותחושת המרחב. הרגשה זו רק תגבר לאחר שתשקע לתוך אחת מהכורסאות הנוחות והחדשות, שהותקנו בשתי המחלקות. מחלקת העסקים החדשה והמשופרת שלנו המציעה לך משקאות ומזון מעגלת השירות, תוכננה על מנת להעניק לך שירות אישי המתחשב בצרכיך המיוחדים לאורך כל הטיסה. כשאתה מוסיף לכל אלה את המטבח המעולה, תוכניות הבידור, והשירות השונה כל כך משאר חברות התעופה, אתה מבין שמעולם לא היה זמן טוב יותר לטוס סוויסאיר.

Time is everything.

swissair

هكذا من الأصل

מהומה בחצר הקדמית

כמו שרבין עובד עם שרי ממשלתו, כך הוא עובד עם יועציו: עושה כטוב בעיניו, אומר ככל העולה על רוחו, יוצק דפוסי עבודה המתאימים רק לו, אבל אינו מעורר עליו איבה או כעס, ובוודאי לא לאורך ימים. פרישות והיערכות חדשה בצוות של ראש הממשלה

מאת רוביק רוזנטל

עודד בן־עמי עדיין לא החליט אם הוא פורש ממשרתו כדובר משרד הביטחון, אבל אם יפרוש, יצטרף לשיירה חסרת התקדים של היועצים והעוזרים הפורשים בזה אחר זה מחצרו של רבין. גד בן־ארי, הדובר הראשון במשרד ראש הממשלה, התפטר ונמלט לשדות ליבות בצפון אמריקה. חיים אסא, היועץ לביטחון לאומי, התפטר ברעש גדול. זק נריה היה יועץ מדיני, הולך. שמעון שבס הולך. יועצו, רון קרומר, הולך. בני כהן, הדובר שבא במקום בן־ארי, הולך אחרי שבס. עודד בן־עמי תליתי שמעון, על סף עזיבה. אריה ברוש, שהיה הממונה על קשרי רבין והמפלגה, עזב את תפקידו בבית מפלגת העבודה – בואו של שבס לתל אביב יצר לו בעיה. שבס לא התערב עד כה בעניינים מפלגתיים, וברוש לא עסק בעניינים שהיו בהם חיכוך עם שבס. ברוש ושבס אינם תמימי דעים, וברוש שקל פרישה. רבין ומנכ"ל משרדו החדש, צבי אלדרוטי, ביקשו ממנו לעבור למשרד בירושלים ולעבוד בתחומים שונים שיוטלו עליו והוא נענה. הנשארים, נח כנרתי, היועץ לענייני התיישבות, ואילן פלאטו, היועץ הכלכלי, באו באמצע הקדנציה.

ליד רבין – ובאותה עבודה שנכנסו אליה לאחר הבחירות ב־'92 – שרדו שניים: איתן הבר, ראש הלשכה, והאלוף במילואים דני יתום, המזכיר הצבאי שהושאל במשך הקדנציה לתקופה הקצרה לפיקוד המרכז, וחזר. יחד עם שבס, הם היו שלישייה מובילה, שלא עבדה כצוות, אבל מעמדם היה שווה כמעט לרבין. הבר קנה את עולמו בהפקת חזיונות השלום, אבל כוחו הרב בפנקס הפגישות ובניהול יום־יומי של פעילותו של רבין. הבר, בניגוד לשבס, אינו בעל שאיפות פוליטיות אישיות ואינו מעומת עם המערכת הפוליטית. יתום יצר לו מעמד מיוחד בשל היותו איש הצבא הבכיר היחיד במערכת, ורבין, כידוע, מתקשר עם אנשי צבא בכירים טוב יותר מכל קבוצה אחרת. סגנון העבודה של יתום ריכוזי ומסודר, ויש מגדירים אותו "אימפרטור". מבין השלושה, יתום נחשב לבעל המידע הרב ביותר והקרוב ביותר לרבין, ומתואם אתו.

הפורשים פרשו, אבל במפתיע לא נשמעים מסביבתם דברי כעס או האשמה כלפי רבין. כמו שהוא עובד עם שרי ממשלתו, כך עובד רבין עם יועציו. הוא עושה כטוב בעיניו, אומר בכל העולה על רוחו, יוצר דפוסי עבודה המתאימים רק לו, אבל אינו מעורר איבה או כעס, ובוודאי לא לאורך ימים. אנשים פורשים, הוא מגיד כתף בוטה ומבקר: מי שלא נאה לו, שיחפש ג'וב אחר. גינה לניר שימשה יועצת לרבין כשהיה שר הביטחון, ולא רצתה ללכת אתו למשרד ראש הממשלה, מסיבות אישיות. היא שומרת אמונים לו ולסגנונו המיוחד. לא חשוב, אומרת לניר, אם מחליפים דובר או אם יועץ הולך. רבין עובד כמו שהוא רוצה, מי שיכול הולך עם זה, ומי שלא – לא.

חיים אסא, ששימש יועץ לרבין לפני בחירות 92' ואחריהן, סבור שיש לכך מחיר. "כשהתמנו אתי על ההסכם שאהיה יועץ אסטרטגי, רבין אמר: 'אף פעם לא עבדתי עם יועצים, חוץ מתקופה של 11 חודש בקדנציה הראשונה, עם יהושפט הרכבי'. כאן נעוצה הבעיה. אני סבור שהמערכת הפוליטית המורכבת היום דורשת צוות חושב ומתכנן מקצועי, לא פוליטי, שיתכנן, יבקר ויוכל לפתור משברים. אחרת זה כמו לשוט בלי מצפן".

המהומה בחצרו של רבין נולדה מהתמהיל המיוחד בין הסגנון הספונטני, המנותק־לכאורה של רבין, לבין הסגנון האגרסיבי והריכוזי של שבס. אחד מיועציו של רבין בעבר אומר: "אם רבין רוחש לאדם אמון, העבודה מצוינת. אם הוא מאבד אמון – הוא מייבש אותו. לעומת זאת, שבס סבר שכל דבר צריך לעבור דרכו, וכל היועצים צריכים להיות מטעמו. מי שגילה עצמאות יתר ופתח דלת חופשית לרבין, נפגע. היה לו רצון לשלוט באופן טוטלי על כל מה שעושה רבין".

פרישת הדוברים המהבהבת היא דוגמה מובהקת לתיאור הזה. כתבים מדיניים מרבים בגעגועים על תקופת שלטונו האחרונה של יצחק שמיר. אולי לא היו אז התרחשויות מסעירות, אבל היה סדר. אבי פזנר עסק בענייני מדיניות, יוסי אחימאיר בענייני פנים ומפלגה, שניהם היו קרובים, כל אחד בתחומו, ליצחק שמיר, ביטאו את עמדותיו והעבירו את המידע שהיה מעניין להעביר. אצל רבין התרחשה המהומה בתחום הדוברות כבר בראשית הדרך. מעולם לא נעשתה חלוקה ברורה. איתן הבר, כראש לשכה, נהג פעמים רבות כדובר בפועל. לא היה לרבין דובר בענייני המפלגה, ברוש לא היה אמור להיות דובר ובנושאים אלה לא היתה כתובת, פרט לאיתן הבר. הדובר הרשמי, גד בן־ארי, התקשה מאוד למלא את תפקידו, אף על פי שיש הערכה לדעתו ולאישיותו. בשל דפוסי העבודה של רבין ושבס, לא התאפשר מגע יום־יומי של בן־ארי עם רבין, המידע שיכול להעביר לתקשורת היה מועט מאוד, והוא ניזון משבס והבר, שגם הם לא ידעו הכל. בני כהן, שהוחזק על ידי שבס, לא הצליח להגיע לכימיה עם רבין או עם התקשורת, לא יצר דפוסי עבודה סדירים ולא פתר את הבעיה שהחזיקה את בן־ארי – מידע שוטף וקשר עם רבין. מצד שני, בין רבין לבין עיתונאים לא־מעטים נקשרו יחסי ריעות ישירים, הם מטלפנים לביתו, צדים אותו ביציאה מישיבות, חוכים תדיר לראיונות ללא תיווך דוברי.

דווקא עודד בן־עמי, המהרהר בפרישה, זכה באמונו של רבין, אך הוא נושא עמו תסכול מתמשך כבר מראשית הקדנציה. שני משרדיו של רבין, ראשות הממשלה ומשרד הביטחון, אינם משאירים מקום לשני דוברים בעלי מעמד שווה, והיה קשה להגדיר תחומי פעולה. החלוקה בפועל השאירה פירורים מעטים לבן־עמי, שבתחילת הקדנציה ציפה להקיף כדובר את מכלול הנושאים שרבין עוסק בהם. פרישת כהן הרבתה את סיכויי בן־עמי לזכות במשאת נפשו, והוא הגיע לסיכום בעניין עם רבין. קשה להצביע על נימוק משכנע לכך שרבין העדיף עליו את עליזה גורן. התנהגותו של רבין בפרשה מעידה שאכן זה יחסו ליועצים בכלל ולא רק לדוברים – לא חשוב מה תהיה חלוקת הסמכויות ביניהם, בלבד יהיה ממילא.

לצד משיכת הכתף הרבינית, פעל המכבש של שבס, ובמוצר של רבין נשמעו אנחות רווחה גדולה ומעט הבעות צער על פרישתו של שבס. כלפי היועצים היה לשבס כוח מוחלט. גד בן־ארי פרש במידה רבה בעטיו, חיים אסא פרש בעטיו. אסא הוא אדם שנוי במחלוקת והיום טוענים לא־מעטים שהיתה זו טעות להביאו לעבודה מלכתחילה. מצד שני, הוא עשה עבודה פורייה ומוצלחת עם רבין עד בחירות 92', ועל סמך הקבלות הללו התבקש להמשיך ולעבוד. אסא: "שבס ואני רכבנו שלושת רבעי שנה אחרי המינוי, הוא סחב את החתימה על האישור הפורמלי שלי כעובד מדינה ואני נאלצתי לעבוד כיועץ חיצוני. הרגשתי שהוא מנטרל אותי. הייתי קובע פגישות עם רבין – הן היו מתבטלות. הקמתי צוותים עם אנשים העובדים בשכר, הכנו תוכניות בתחומים שונים, כלכלה חזיתי, ולא הבנתי שמסובבים לי את הגב".

לאחר הריב עם שבס, בעניין הוועדה למלחמה באבטלה, התמקד אסא בענייני ביטחון לאומי ומאז היה ביניהם נתק. אסא: "ספגתי הרבה מהלומות שבאו מתוך המשרד. הרגשתי מבודד, הרגשתי שמפריעים לי. רבין לא קנה את ההפרעות, שמר עלי, אבל הוא לא יצר מצב שבו יכולתי לעבוד באמת. אחד הדברים המוזרים בחצר של רבין הוא שרבין נותן לאנשים להיאבק ליד דלתו, במקום לתבוע ניהול מסודר, מתוכנן, ופגישות מסודרות עם יועצים. אחרי שהתמנתי כיועץ, התחלתי להרגיש הנתק. המסמכים שהכנתי לא עברו בזמן, תגובות ראש הממשלה לא חזרו אלי. בסופו של דבר, המסמך האחרון שהכנתי לא הגיע לרבין כפי שקבעתי, וכשהתברר לי שהוא לא הועבר, פוצצתי את העניין בראיון ב'הארץ'. למחרת פוטרתי".

זק נריה נכנס כיועץ מדיני ועד הסכמי אוסלו נזקק אך מעט לשירותיו. הוא נהג לומר: "אם אמות במשרד, יעברו יומיים עד שימצאו אותי". תקופת ניסוח ההסכמים נתנה לו כר נרחב לפעולה, אבל עקרונית התגלתה בעיה מבנית. גינה לניר: "ליועץ מדיני לא נותנים לנהל משא ומתן בפועל; לעניינים האלה יש מערכות ממוסדות. תפקידו לשבת ולחכות שראש הממשלה ישאל אותו שאלה, ולא פשוט לעבוד כך. מה גם שרבין נהג לדבר עם אנשים הקשורים בתהליך המדיני במישרין. כשרצה להתייעץ, הרים טלפון לפרס ולברק והתייעץ, ואין בכך שום רע".

שמעון שבס מודה שהיתה תחלופה רבה במשרד, אך מסביר זאת באופי הדינמי של העבודה. "עשינו שינוי, עברנו משיטת יועצים לשיטת אגפים, המשרד נעשה דינמי ותבע הרבה מהעובדים. בתחומים שבניתי היתה יציבות ורוב האנשים שהבאתי נשארו. עם גד בן־ארי היתה לי מערכת יחסים מצוינת, ובכל מקרה, כל עזיבה היא סיפור אחר. זו לא תופעה". אנחות הרווחה על לכתו של שבס נשמעות גם מכיוון השרים. שבס, איש מוכשר ופעלתן, התגלה כמי שמוכן להיכנס לעימותים כדי לקדם עניינים החשובים לו, אבל הוא חסר את היכולת לצאת מן העימותים שיצר ולהביא לרגיעה. הוא רשם כמה הצלחות בקרבות שלו עם שרים בממשלה, בעיקר עם שרים מסוגה רבין כשחוס ובן־אליעזר, אבל הפסיד במלחמה. העובדה שלא הצליח לשמור עם השרים על יחסי עבודה תקינים ולהגיע להסכמות, גרמה שמקורות הכוח שלו התייבשו. אפילו יעקב צור, שהביע בפומבי צער על לכתו של שבס, פסל בשעתו כניסה של מומלצי שבס למשרד החקלאות, כמו ישראל בר־יעקב כמנכ"ל המשרד ונח כנרתי כנציב המים.

לניר: "העובדה ששרים נאנחים אנחות רווחה על פרישת שבס אינה לזכותם. שבס יודע לעבוד, וכל מה שעשה, נועד לתרום. לשבס יש קבלות בענייני פנים, כמו רמת מחירי הדיור, שחרור קרקעות לבנייה, טיפול נקודתי בהגדרת האבטלה, ואם הוא חושב גם על עתידו הפוליטי האישי, זה טבעי בהחלט". אנחת הרווחה בין השרים משתלבת בקבלת פנים אוהדת במיוחד לצבי אלדרוטי, המבשר על תקופה של מתינות והפשרה אחרי תקופה רוחשת קרבות ועימותים.

שבס מכיר היטב את הטענות הללו. "לפני כשנה וחצי עשיתי במודע ניסיון, לא נכנסתי לדיון ענייני עם שרים ולא מסרתי הודעות מטעמי במשך יותר מחודש. הפופולריות שלי עלתה פתאום פלאים. האמת היא שעם רוב השרים העבודה המשותפת מצוינת. היו לי ויכוחים עניינים עם שני שרים. ויכוח גדול עם בייגה על שוק ההון, ויכוח אתו שנגרר לוויכוח עם פואד על מחירי הדיור. זה יצר מתחים, אבל נועד לקדם את המדיניות של הממשלה ושל השרים האלה עצמם. אם אתה מנכ"ל, אתה חייב לבצע מה שמצפים ממך, אחרת תגרום נזק באי עשייה. אם אתה אנמי, אתה נהפך לכותב נאומים וסורק לא רלוונטי".

השאלה התלויה ועומדת המעסיקה עתה את בית מפלגת העבודה, היא: האם שבס אכן יפעל במפלגה כפי שהודיע, או שמא יגיע לפעול במפלגה הוא דרך ציבורית לרפד את פרישתו? מעטים נכונים להסכים ששבס פרש מרצונו וללא אילוצים מעמדת מפתח כניהול משרד ראש הממשלה, כדי לעבור לפעילות מפורפלת ובעייתית במפלגה, הנחשבת פחותה מהממשלה במעמדה ובהשפעתה. לניר: "שבס מסיים את תפקידו, אבל זו לא התפטרות. אין לו ריב ומחלוקת עם רבין. יש דברים שהוא רצה לעשות, אבל המערכת לא היתה מסוגלת לקבל. ושיהיה ברור: אם רבין יתמודד על ראשות הממשלה, שבס ינהל את המערכה שלו".

נסים זוילי, מכל מקום, העביר מסרים ברורים למי נגד השתלבותו של שבס בבנין המפלגתי, ועתה נראה שאם יפעל שבס במפלגה כפי שהוא מתכוון, תתחדד מערכה חדשה ברחוב הירקון: זוילי כנגד שבס, כשמאחורי הראשון מציץ פרס ומאחורי השני, רבין. פרס ורבין, זקני השבט, למדו אולי לשמור על איפוק. האנשים שלהם, שכל אחד מהם נאבק על מעמדו הפוליטי ועל תפקידי מפתח בעתיד, יילחמו. אם כך יהיה, אם ירצו בכך פרס ורבין או ימאנו, המחנות הרדומים של מפלגת העבודה יחזרו אל הרגל.

שבס כופר בתסריט הזה. "לא הייתי מסוגל לבוא בלי הסכמה של זוילי, המהלך היה מתואם אתו ואני אעבוד תחת מרותו. היום אין שום סיבה למאבקי כוח בין רבין ופרס אחרי תקופה כל כך טובה ביניהם".

אסא: "המסמכים שהכנתי לא עברו בזמן, תגובות ראש הממשלה לא חזרו אלי. בסופו של דבר, המסמך האחרון שהכנתי לא הגיע לרבין כפי שקבעתי, וכשהתברר לי שהוא לא הועבר, פוצצתי את העניין בראיון ב'הארץ'. למחרת פוטרתי"

שבס. אנחת רווחה ומעט הבעות צער על פרישתו

יתום. הקרוב ביותר לרבין והמתואם אתו

בן־עמי. תסכול מתמשך מראשית הקדנציה

הבר. קנה את עולמו בהפקת חזיונות השלום

מחיר הנורמליות

אילו אימצה לה החברה הישראלית כולה את נורמת ההתנהגות של קיצוני חברון, היא היתה נהפכת – במושגי העולם המערבי, הפתוח, הליברלי והחילוני – למוקצה מחמת מיאוס

מאת זאב שטרנהל

מאז ומעולם היתה מטרתה המוצהרת של הציונות לעשות את היהודים לעם נורמלי. היום כבר אפשר לומר בביטחון מלא שהמשימה הוגשמה מעל למקווה. לא זו בלבד שאין עוד בעולם המערבי חברה נורמלית יותר מהחברה הישראלית, אלא שאנו, כפי שהיה אומר ג'ורג' אורוול, אפילו נורמליים קצת יותר: אצלנו רוצח פוליטי נהפך לקדוש ואלפי אנשים רצים להשתטח על קברו, וכוהנות הוקירות של הגיגול הגבדי שלנו קודות תאונות עבודה מצערות. אין היום ארץ מערבית שבה מותו של צעיר היה עובר בקלות ובטבעיות כזאת, אין עוד חברה שבה אלפי לאומנים פנאטים, נושאי נשק ופורעי חוק, מאורגנים ביישובים אוטונומיים הסומכים בסבי המשטרה, נהנים מהגנת השלטון ומעיזים עוד לאיים על מי שאומר להם את האמת.

בחברה פחות נורמלית, המשנה לשעבר לנשיא בית המשפט העליון, שהתיר באופן גלוי ופורמלי שימוש בעינויים, היה מבקש סליחה ומחילה. ראש השב"כ היה נדרש להסתלק וראש הממשלה, הנושא באחריות פוליטית ומוסרית לשירותי הביטחון, היה מבטיח בכנסת כי המקרה לא יישנה. אך בחברה נורמלית, שופט עליון מעניק היתר להתעללות באנשים שרק מעטים מאוד ביניהם מסרבים באמת. ראש השב"כ מסתפק בזימון חוקריו לשיחות מפקד וראש הממשלה אינו מבין כלל מה רוצים ממנו, שהרי יש לו אישור מהשופט לנדוי. החוקר הלא־יצלח עובר לתפקיד אחר, שבו ילמד אולי להבחין בין גולגולת רכה לראש בעל איכות טובה יותר, כזה שלא יכיל את השירות. מעניין מה היה טיב התגובה הציבורית אצלנו אילו מקום כל ההתרחשויות האלה לא היה במדינת היהודים אלא ברוסיה או בצרפת.

כאן באמת טמון העיקר. החברה הישראלית פיתחה לה מנגנוני הגנה צדקניים שנועדו להגנה בפני ביקורת, ספק יהודית מבפנים. מהתגובות ההיסטריות שליוו את דברי הביקורת והמצדיקים הלא הרשים כשלעצמם, שהטיח הפרופ' משה צימרמן בקיצוני המתנחלים של חברון, היה אפשר להסיק שהיהודים נושאים בקרבם גנים מיוחדים המחסנים אותם בפני דפוסי חשיבה והתנהגות דומים, קרובים ואף זהים לאלה של לאומנים קיצונים במקומות אחרים ובזמנים אחרים.

רק מי שאוטם להלוטין לנעשה סביבו אינו מבין שהאגף הקיצוני, האינטגרליסטי של התנועה הלאומית היהודית, פיתח, במיוחד בדור האחרון, דרכי חשיבה והתנהגות קרובות אם לא זהות לאלו של הגרועות שבתנועות הלאומיות האירופיות. הגרעין הקשה של ההתנחלות האידיאולוגית, זו שראתה ברצח במערת המכפלה מעשה פטריוטי נאצל והפך את קברו של גולדשטיין למקום של עלייה לרגל, מסוגל פחות או יותר לכל.

חסד עשה השמאל הישראלי עם מתנחלי חברון, מנהיגיהם ורבניהם, שלא ריכז בספר שגור אחד את כל דברי השנאה והשטנה שהופצו שם בשנים האחרונות. ביסוס הזהות היהודית על צירוף של לאומיות אינטגרלית עם אמונה במעמדו היהודי של העם הנבחר, הכפירה העקשת בעיקרון של זכויות טבעיות, בשוויון בין תושבי אותה ארץ ומתוך כך, הסירוב המוחלט להכיר בזכויותיו הלאומיות של עם אחר, הנכונות להפעיל שוחד כאמצעי שליטה של יום־יום, השימוש במיתוסים פולחניים ובאינדוקטרינציה של עליונות שבטית, יוצרים בחברון אווירה של פנאטיות המעלה בהכרח אנלוגיות קשות מבשרא. הנכונות להחזיק את הערבים במצב תמידי של נחיתות, חוברת עם הזלזול בחוק ובסדר הדמוקרטי: כל אלה אינם רק עניין של יום יום שם, אלא יש להם גם ביטוי אידיאולוגי. אילו אימצה לה החברה הישראלית כולה את נורמת ההתנהגות של קיצוני חברון, היא היתה נהפכת, במושגי העולם המערבי, הפתוח, הליברלי החילוני, למוקצה מחמת מיאוס.

תופעת הבריונות שקנתה לה שליטה בחברון נוטה להתפשט אל תוך הקו הירוק. צבי קצובר איים על משה צימרמן "באמצעים משפטיים ואחרים". מעניין למה התכוון ראש המועצה מחברון. האם ישלח את בריוניו להבעיר את מכוניתו של צימרמן או לנפץ את השמשות בביתו? אחרים דרשו את פיטורי הפרופסור להיסטוריה גרמנית ואף הציעו להחזירו לגרמניה, שאביו נמלט ממנה בשנות השלושים. אבל מדוע רק צימרמן? מדוע לא כל מי ששונא על החבורה הפנאטית מחברון ואינו חושש מפניה?

אך לא רק שם משתולל הימין הקיצוני: אם לא יפוטר צימרמן, בישר לנו ח"כ רן כוהן, יקוצץ תקציב האוניברסיטה העברית. מצד שני, פעלים קנאי גוש אמונים גם בתוך האוניברסיטה עצמה, ועושים פלסתר את מושגי היסוד של חירות אקדמית. המוסד עצמו, מתוך חולשה, מגלה סימנים של התקפלות. כך מתחילה "בגידת האינטלקטואלים". גם לתופעות אלו היו תקדימים קשים באירופה של שנות השלושים, ולא רק בגרמניה.

כל אלה הם אות אזעקה אמיתי ומחייבים עמידה מתמדת על המשמר. שוב ושוב חושף הגלם ההתנחלותי את פרצופו המכוער והמרסן מאיים להתפשט ולכרסם בנו. הביצה שנוצרה בשטחים מחייבת ייבוש ופינוי בטרם תשקע בה החברה כולה.

סופר. "האם האחים טאוויאני גזענים?"

השד הדמוגרפי של ארנון סופר

הפרופ' ארנון סופר שוב נקלע לעין הסערה: בשיעור בחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת חיפה הולל את פרשת הג'מוסים, והפולמוס הזה לא יירד מכותרות העיתונים עד שידחוק אותו פולמוס אחר

מאת גבי זהר

אין זו הפעם הראשונה שהפרופ' ארנון סופר, גיאוגרף מאוניברסיטת חיפה, מחולל סערה ציבורית ומרתיח את הליבה היהודית־ערבית הרותחת ממילא. הוא עשה זאת עם פרסום התחזית הדמוגרפית שלו, שכונתה "השד הדמוגרפי": שנה לאחר פרוץ האינתיפאדה, קבע כי עד שנת אלפיים, יהיה יחס מספרי שווה כמעט בין יהודים (55%) לערבים (45%) במדינת ישראל. לפני חמש שנים, בכינוס באוניברסיטת חיפה, הזהיר כי בתוך עשר שנים יהיו הדרוזים לעדה המפגרת ביותר במדינה. הוא תומך נלהב של תוכניות ייהוד הגליל ויישוב עירוני יהודי באזור ואדי ערה. בספרו של דויד גרוסמן, "נפקדים נוכחים", צוטט מפיו המשפט: "יחסם של ערביי ישראל למדינה הוא כמרחק הטנק הסורי מכפר פרס".

והנה שוב נקלע סופר לעין הסערה: בשיעור בחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת חיפה, על הילודה בכפר המצרי, העלה לפני כ־130 סטודנטים – כמה עשרות מהם סטודנטים ערבים – שורה ארוכה של דברים על מצבו העלוב של הכפר המצרי ועל בורותו ובערותו של הפלח המצרי. "הבאתי דוגמאות הממחישות את הבורות, המחלות, האדישות, העוני, ובין השאר הזכרתי גם את משכב הבהמה, שהוא תופעה נפוצה בכפרים המצריים".

"בסוף השיעור ניגשה אלי תלמידה שהזדעזעה מהסיפור וביקשה לוודא אם אכן רווחת תופעה כזאת. בעקבות פנייתה, הטלתי על התלמידים ארבעה נושאים חדשים לעבודות: הכפר המצרי, הכפר הסורי, הכפר העירקי, משכב בהמה בחברות פסטורליות חקלאיות. הבהרתי כי בשום פנים אין משכב בהמה מופיע רק בכפר המצרי, אלו תופעות ידועות בקרב רועים באלפים, באיטליה ובמזרח התיכון כולו. בסרט 'פאדרה פאדרונה' הוצג משכב בהמה בחברת רועים איטלקית. האם האחים טאוויאני, שהציגו תופעה זו בסרטם, הם גזענים?"

ג'עפר פרח, כתב המקומון החיפאי "כל בו", צוטט סטודנטית ערבייה שנכחה בשיעור. היא סיפרה כי כמה מן הסטודנטים הערבים נטשו את השיעור בזעם. "סופר", ציטטה הסטודנטית, "מתייחס אלינו כאל פצצת זמן. הוא מנסה להפחיד את הציבור היהודי בילודה של הערבים. בדיון על הפלח המצרי הוא אמר כי אין מה לדבר עם בני אדם שהיחס שלהם הוא לג'מוס. בדיון על הקצבת מים הוא אמר כי תל־אביבי מתרחץ כמה פעמים בשבוע וערבי רק פעם אחת בשבוע".

על כך הגיב סופר: "אמרתי שישראל יכולה לטעון כי יהודים משתמשים במאה מטר מעוקב מים לשנה, ערבים ישראלים ב־60 מטרים מעוקבים וערביי השטחים או ירדן – ב־30 מטר מעוקב, וכי הם 'יכולים להישאר בלכלוכם'. דיברתי על הג'קוזי, על גובה המים של היהודים ושצריך לתת מים לחברה לפי הצריכה. בהרצאותי אני נוהג להציג את האבסורד העלול להיווצר מפרשנות מעוותת של כללי הלסינקי, הבוררים את חלוקת המים בין מדינות. לכל תוב שאמרתי ההיפך, הוא שקר מכוון".

הפרופ' ארנון סופר נחשב אחד המומחים החשובים בתחום חקר מקורות המים וכמה מ־16 ספריו נוגעים בעניין זה. אחדים מהם ספרי חובה לתלמידי תיכון בארץ. "ייעידו 130 תלמידי הקורס שלי, אם בדברי על הפלח המצרי היה שמץ שנאה או בוז לפלח המצרי. אפשר גם לקרוא את תיאור הכפר המצרי בספרי 'תמורות בגיאוגרפיה של המזרח התיכון', בעברית ובערבית, שלמדו 150 אלף תלמידים בעשור האחרון – ולהיווכח אם יש בתיאורי נימה של זלזול. אדרבא, יש הזדהות עם סבלו ומצוקותיו של הפלח המצרי".

סופר הוא צבר, שילדותו עברה עליו בראשון לציון. אביו היה איש מפא"י ואחיו נהרג כאיש פלמ"ח ליד קיבוץ גברעם. הוא מרצה מבוקש מאז שנת 1970, במכללה לביטחון, בפו"ם ובבית הספר לקצונה בכירה של המשטרה בצעורים. היה דיקן הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת חיפה, וכיום הוא מרצה בכיר בה. אל הסגל האקדמאי באוניברסיטה הצטרף ב־1964, ומאז הוא יושב עם משפחתו בחיפה. ניירות עמדה ומחקרים שלו משמשים בסיס לקבלת החלטות במשרדי ממשלה ובמינהל מקרקעי ישראל, ובימים אלה הוא מעלה הצעות לפתרון בעיותן של הפזורות הבדואיות בגבעת היישובים הלא־מוכרים. התבטאויותיו המעוררות סערה עשויות להשכיח כי שימש לפנים יו"ר המרכז היהודי־ערבי באוניברסיטת חיפה.

כ־16% מהסטודנטים באוניברסיטה זו הם ערבים. רבים מהם באים ללמוד בחוג לגיאוגרפיה. חוג זה נחשב בחיפה לחוג ימני ביותר, אולי מפני שקציני צה"ל רבים לומדים בו. מפגש זה יוצר לעתים עימותים במסגרת השיעורים. לשיעוריו של סופר מגיעים יותר תלמידים ערבים מאשר לקורסי בחירה של מרצים אחרים. הוא מדריך סטודנטים ערבים לדוקטורט ולעבודות מאסטר ועל פי משאלי אגודת הסטודנטים הוא נחשב מרצה מבריק. אחד מתלמידיו היה האלוף (מיל') עמרם מצנע, כיום ראש עיריית חיפה. המישור חודשים לפני פרוץ האינתיפאדה, כשמצנע מונה לאלוף פיקוד המרכז, שיגר אליו סופר מכתב אזהרה ובין השאר כתב: "בתוך כמה חודשים יחול באזור שלך תוהו ובוהו ואתם תצטרכו לתת הוראה להרוג אחמדים ודניאלות. גם אם תהיה חכם וטיפש, רשע וטוב, האזור שלך אבוד". סופר סייע לתלמידו לשעבר בצעדיו הראשונים בחיפה ועד היום שוררים ביניהם יחסים טובים.

מפה סודית שראיתי אצלו מתארת את פרישת הבעלות הערבית והבדות הארמות בשטחי מדינת ישראל. מפה זו עשויה להסביר את העמדה שסופר מבטא בשנים האחרונות: "כשאני עוסק במכלול הנושאים הגיאוגרפיים, רואה את היקף הפעילות המוסלמית בבתי הקברות והמסגדים בישראל, רואה את פעילותו של אחמד טיבי כאזרח ישראלי המשרת אויב, רואה את הספרות והשירה באום אל־פחם, שומע על תחושות הערבים כלפינו ודרישות לשנות את הדגל הישראלי ואת ההמנון – זה סופה של מדינת היהודים כמובן המוכר ביותר. בקטע הזה אני מוצא את עצמי בפער ובניגוד הולכים וגדלים מהשמאל הישראלי, שהייתי רוצה לתת לו אשראי שזה קצת מתוך נאיביות וקצת מיצרי התאבדות, אבל לא מרגע לב".

הרגע שבו חצה את הקווים משמאל לרבין היה באוסלו, כשראה את ח"כ דדי צוקר מפגין עם חבריו בגבעות ג'בל הארץ ומרגיש כי בבחירות בעוד שמונה שנים יוכלו להיבחר 16 חברי כנסת ערבים: "הערבים והיהודים הולכים לשלוט על המדינה. אם אני אצטרך לבחור בין דמוקרטיה למדינה יהודית – אעדיף מדינה יהודית. אם יהיה תיקו בהכרעת היהודים על רמת הגולן, מי שיקבע אם נרד מהגולן יהיו ערביי ישראל, וההכרעות דומות יהיו בעוד הרבה מים בעתיד הקרוב. באופן אישי, אני אוהב ערבים ואוהב את תרבותם ואת תרבות האיסלאם. אני קשור מאוד לעדה הדרוזית ובמלוא הכנות רוצה שלערביי ישראל יהיה טוב, רק שאני מתנגד לכבי שאין לו תקוה. אני רואה את הקושי שלנו לעצור את השיטפון של ערבים שייכנסו לכאן בעקבות הסכמי השלום, אני רואה את עוצמת השנאה כלפינו הבאה לביטוי במתאבדי האיסלאם. המודל הנבון כיום הוא של בני עקיבא ולא של השומר הצעיר, וזו אני אומר כחילוני גמור, שגילה כי שלמות אלוהי והבריה צריכים לעבוד לבוסטון כדי לדבר שם על שוויון זכויות". את מקומו האידיאולוגי רואה סופר בין יצחק רבין, אפרים סנה, הדרך השלישית ובנימין נתניהו, ובעבר דחה את הצעתו של ח"כ רחבעם זאבי לקבל את המקום השני ברשימת מולדת לכנסת. סופר מתנגד לטרנספר והרצחי, תומך ביציאת צה"ל מריכוזי אוכלוסייה ומציע לספח את קלקיליה, המורדות המזרחיים של ואדי ערה ובקעת הירדן.

הד"ר אחמד טיבי, יועצו של יאסר ערפאת, התעמת כמה פעמים בעבר עם ארנון סופר. פרשת הג'מוסים מלבה שוב את העימות בין השניים: "הוא חוזר ומשתמש באקדמיה כבימה להשמעת דעות גזעניות נגד קולקטיב, ובמקרה זה קולקטיב ערבי", אומר הד"ר טיבי, "אין מקום להתבטאויות כאלו במסגרת אקדמית. הוא רשאי לעשות זאת במסגרת מפלגה כמו מולדת או כהנא חי. אני חושב שמישהו באוניברסיטת חיפה, אם שמה של האוניברסיטה יקר לו, חייב לקרוא אותו לסדר. ההתנהגות וההתבטאויות של האיש הזה הן ברמה של ג'מוס, ולא סתם ג'מוס אלא ג'מוס קטן שמוכן לא התרחק. אני מקווה שסטודנטים, יהודים וערבים, ידירו את רגליהם מהרצאותיו והאוניברסיטה תתנער מדבריו".

הניסיון לקבל תגובה מכמה מעמיתיו הערבים של סופר לאקדמיה, לא צלח. הפרופ' ג'ורג' קנזה והד"ר מאגד אל חאג' היו עסוקים מכדי להגיב. נשיא האוניברסיטה והרקטור אף הם לא התייחסו בפומבי לעניין הג'מוסים ולא העבירו תגובה לכתבה זו. נשיא האוניברסיטה אמר שהוא מסתפק בתגובתו של סופר לפרשה. גם הפרופ' גדרית קליאוט, ראש החוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת חיפה, סירבה להגיב על הדברים. סופר עצמו סבור שלא היה טעם לקרוא לו לבירור: "אם הוצאתי מסקנות מעוותות או אבסורדיות, היה מקום לבירור, אבל כל בר דעת הבין את הקשרם של דברי. נשיא האוניברסיטה, שהיה תלמיד שלי, יודע היטב את עמדותי בבעיה הדמוגרפית שעליה דיברתי במאות פורומים".

והעולם יהפוך (אולי) למקום בטוח יותר

ימים אחדים לפני ההצבעה על הארכת תוקפה של האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני מגבירים האמריקאים את מאמציהם להשיג תמיכה של רוב מכריע בעמדתם. ההשפעה של ארה"ב ובעלות בריתה הגרעיניות מותירה מעט מאוד סיכוי להסתייגויותיהן של המדינות הבלתי־מזדהות, שמומחים ופרשנים מערביים מוצאים כי חלקן מוצדקות

מאת שלמה שמיר

ניו יורק

בתום השבוע השני של דיוני "הוועידה להער־כת האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני והר־חבתה", המתכנסת במרכז האו"ם בניו יורק, השאלה העומדת במוקד העניין היא מה יהיה גוד־לו של המיעוט שיתמיד בהתנגדותו להארכת האמ־נה לתקופה בלתי־מוגבלת ובלי תנאים. להיקף המיעוט שיצביע נגד יוזמת ארצות הברית ובע־לות בריתה, שמטרתה למסד את תוקף האמנה, יהיה משמעות ניכרת בנוגע למעמדה של האמנה ולמחויבותן של המדינות החתומות עליה להימנע מהפרתה.

המועד להגשת הצעות ויוזמות בנוגע להארכת תוקפה של האמנה פג אתמול. נציגים אמריקאים ומערביים אומרים כי יסתפקו בהצבעה הסופית ברוב פשוט, שלדבריהם כבר מובטח, ומתאמצים להבהיר כי לא יוטרדו מהצבעת־נגד של מיעוט, אפילו יהיה ניכר. אולם בה בעת מובילים בכירים במשלחות ארה"ב וצרפת מערכת שתדלנות נמרצת כדי לרתום רוב מסיבי לאישור הארכה בלתי־מוגבלת. הם עדיין לא נואשו מהתקווה להשיג הסכמה כללית.

עוד בטרם החלה הוועידה את דיוניה טענו נציגים אמריקאים כי כ־100 מדינות מקרב 178 החתומות על האמנה הבטיחו את תמיכתן בהארכה בלתי־מוגבלת ונטולת תנאים שלה. בסוף השבוע רווחה במרכז האו"ם הערכה כי הרוב המובטח עומד על 130 – מספר שעדיין ישאיר מיעוט גדול מדי לטעמן של מדינות המערב התומכות בעמדת ארה"ב. לקראת מועד ההצבעה עתידה ארה"ב להגביר את לחציה על המדינות שעדיין מסווגות כ"מתנגדות". דיפלומט מערבי בכיר העריך השבוע כי בימים שנותרו עד להצבעה, שתתקיים ב־9 במאי, תטיל ארה"ב את מלוא כובד משקלה ותצליח לבסוף להבטיח רוב ניכר, או להביא לצמצום המיעוט להיקף שייזכר כבלעג. בעוד לוגם מכוסית בלאדי מרי במסעדת המשלחות אמר הדיפלומט לכמה עיתונאים: "אני יכול להבטיחכם שבסוף היום הצעצועים המסוכנים (כלי הנשק הגרעיניים) יישארו רק בידי הברנשים החזקים בשכונה ולתקופה בלתי־מוגבלת".

לשונות רעות במסדרונות הוועידה אומרות כי בתחילתה להשגת רוב מסיבי אין ארה"ב מהססת לנקוט אמצעי פיתוי כלפי מדינות קטנות, בהם מתן שלמונים.

המאמץ לסיכול היווצרותו של מיעוט גדול נגד הארכה בלתי־מוגבלת מעוגן בהשקפה המקובלת, כי האמנה, שהמחויבות לה מבוססת בעיקר על רצון טוב מצד הממשלות החתומות, נזקקת לאישור מחודש ברוב מוחץ, שלא ישאיר כיסים של תסכול ומורת רוח העלולים ליצור ולהזין פיתויים להפרתה.

האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני (NPT) אושרה בשנת '68 ונכנסה לתוקף במארס '75. בגין האפליה הטבועה מלכתחילה בעצם תוכן האמנה ואופיה, הבאים לשמור על מסגרתו הב־לעדית של מועדון חמש המדינות הגרעיניות, הוחלט כי כעבור 25 שנים ישובו המדינות החתו־מות וידונו מחדש בהארכת תוקפה. ארה"ב ובע־לות בריתה טוענות כי הוועידה המתקיימת עתה היא הזדמנות, שהן מגדירות כהיסטורית, למסד את האמנה באופן סופי ומוחלט ולקבוע משטר עולמי של אי־הפצת נשק גרעיני ומכוונים למני־עת מלחמה גרעינית.

רבים מנציגי גוש המדינות הבלתי־מזדהות, המונה באופן רשמי 111 ארצות, באו לוועידה בניו יורק הדורים רוח להתמודדות: הם שוללים בת־כלית את היוזמה האמריקאית הנתמכת על ידי עמיתותיה, ארבע המדינות הגרעיניות שהן גם החברות הקבועות במועצת הביטחון.

עמדת המדינות הבלתי־מזדהות היא שהארכה לאי־מוגבלת של האמנה תנציח את האפליה לעול־מים, וחומר מזה, מיסודה בלי תנאים נלווים ישחר־רו את ארה"ב ובעלות בריתה הגרעיניות ממחויבותן ליישם פירוק נשק כללי.

"המדינות הגרעיניות דורשות הארכה בלתי־מוגבלת של תוקף האמנה, אבל אינן מציעות שום צעד מכריע או יוזמה שיצדיקו דרישה כזאת", אמר וויליאם אפשטיין, מומחה לפירוק נשק המייצג את מזכ"ל האו"ם במשא ומתן לאיסור ניסויים גרעיניים. אפשטיין קובל על ש"המדינות הגרעי־ניות לא הציעו שום תוכנית ושום אמצעים לאכי־פה יעילה של האמנה לאחר שתוארך על פי תביעתן בלי הגבלת זמן". הוא מפריך את הטיעון כי הארכה לאי־מוגבלת תמסד ותחזק את האמנה. לטענתו, היא רק תעניק לגיטימציה סופית לשלי־טתן על נשק גרעיני ובה בעת תנציח את חלוקת העולם למדינות שיש להן נשק גרעיני ולאלה שאין להן.

התנהגותן של המדינות הגרעיניות ב־25 הש־נים שחלפו מאז נכנסה האמנה לתוקפה, טוען אפשטיין בנייר עבודה שהכין לקראת הוועידה, לא הניבה שום אינדיקציה אמינה לכוונתן לממש את המחויבות לצמצום ניכר במספרם של כלי נשק גרעיניים.

גם בקרב מומחים ופרשנים התומכים בעמדה האמריקאית יש הגורסים כי אותם טיעוני המד־ינות הבלתי־מזדהות הם תקפים וכי יהיה זה עוול להתעלם מהם. כך, למשל, מוצדקת לדעתם התרעומת כי הערבויות נגד התקפה גרעינית על מדינות לא־גרעיניות, ערבויות שאושרו ביוזמת ארה"ב ובעלות בריתה ב־11 באפריל במועצת הביטחון, הן חסרות ערך ואינן אלא ניסיון שקוף להרגיע בהחלטה חסרת שיניים את המדינות הלא־גרעיניות. אחד משמונה הסעיפים האופר־טיביים של החלטת הערבויות (984) קובע כי "במקרה שמדינה תעמוד תחת איום גרעיני, מדי־נות המערב יפנו למועצת הביטחון ויבקשו כינוסה לדיון". דיפלומט אפריקאי בכיר הגיב: "מי שקורא את נוסח הערבויות ומתמצא בניסוחי האו"ם, מבין מיד שמדובר בתרגיל המעורר גיחוך".

נציגי המדינות הבלתי־מזדהות גם קובלים על שארה"ב ובעלות בריתה הגרעיניות אינן נחפזות להשלים את ניסוח האמנה לאיסור מוחלט וכללי של ניסויים גרעיניים (סי־טי־בי). ארה"ב אמנם נסוגה מתביעתה לכלול באמנה זו "סעיף מילוט", שהיה מאפשר לה לנטוש אותה, אך קלושים הסי־כויים שהיא ועמיתותיה הגרעיניות מוכנות לאמץ איסור מיידי וכולל של ניסויים גרעיניים.

התנאים שהמדינות הבלתי־מזדהות מציגות להסכמתן להארכה בלתי־מוגבלת של האמנה הם החשת קצב פירוק הנשק הגרעיני של המעצמות והפסקת ייצור של נשק גרעיני כנדרש בסעיף 6 של האמנה. כמו כן הן דורשות ערבויות ביטחון ממשיות ורישמיות, בהן מחויבות לחוש לעזרתן של מדינות לא־גרעיניות אם יותקפו על ידי מדי־נה גרעינית, ולא לאיים ולא להשתמש בנשק גר־עיני נגד מדינות לא־גרעיניות.

דרישות אלה נדחו על ידי ארה"ב ובעלות ברי־תה בנימוק שמחלקן הגדול אינן קבילות. כך, למשל, טען השבוע נציג מערבי בכיר בוועידה כי "הדרישה לקביעת תאריך יעד לפירוק נשק מוח־לט והתביעה לאיסור מיידי ומוחלט של ייצור חו־מרים גרעיניים אינן מציאותיות". נדחתה על הסף גם הדרישה לערבויות מחייבות ורישמיות נגד הת־קפה גרעינית על מדינה לא־גרעינית, בנימוק כי היא נושאת אופי של ברית מחייבת, שלא ארה"ב ולא בעלות בריתה המערביות אינן מוכנות אף לשקול.

כחלופה ליוזמה האמריקאית העלו נציגי הבלתי־מזדהות את "האופציה הוונצואלית", כפי שהיא מכונה במסדרונות הוועידה, המציעה "האר־כה מתגלגלת": על פיה, יוארך תוקף האמנה ב־25 שנים עם אפשרות להאריכו עוד ב־25 שנים בכל פעם.

חלופה אחרת, שהציעה דרום אפריקה, משכה תשומת לב, אולי משום שעד ביטולו של משטר האפרטהייד ובחירתו של נשיא שחור התעלמה דרום אפריקה כליל מן האמנה ועל פי פרסומים ייצרה, בשיתוף פעולה עם ישראל, נשק גרעיני. נשיאה הקודם, פרדריק דה־קלרק, אף הודה כי מדינתו מיישמת תוכנית גרעינית.

בנאומו בוועידה הציג שר החוץ של דרום אפ־ריקה, אלפרד נזו, הצעה שעל פיה יוארך תוקף האמנה לתקופה בלתי־מוגבלת – אך בצירוף שני נספחים. האחד, הצהרת עקרונות מיוחדת, שיתו־מו עליה חמש המדינות הגרעיניות, אשר תבטא את הכרתן ומודעותן לחששות של רבות מהמד־ינות הלא־גרעיניות. בנספח השני תהיה תוכנית מפורטת בדבר התהליך התקופתי של בחי־נת האמנה. אמנם באמנה הנוכחית כבר ישנו סעיף שעל פיו מתכנסת בכל חמש שנים ועדה של נציגי המדינות החתומות ובוחנת את התקד־מות ביישום מניעתה של הפצת נשק גרעיני, אך עד היום נשאו כינוסים אלה אופי סמלי.

נציגים אמריקאים ומערביים גילו עניין בהצע־תה של דרום אפריקה, בהנחה שנוכח מעמדו של נלסון מנדלה והמוניטין שלו בגוש המדינות הבל־תי־מזדהות תוכל יוזמה זו לשמש גשר בין תבי־עותיהן של אלה לבין היוזמה האמריקאית.

ואכן, להערכת פרשנים היה סיכוי סביר לאי־מוץ היוזמה הדרום אפריקאית, אלא שבמשך הדיונים והמו"מ על ניסוח המסמך הסופי בדבר הארכת תוקפה של האמנה נבעו בקיעים בחזית של הבלתי־מזדהות ונחשפו אינטרסים מנוגדים בין אחדות מהמדינות המרכזיות בגוש.

חילוקי הדעות בסוגיה של הארכת האמנה באו לביטוי פומבי בכנס שרי החוץ של המדינות הבל־תי־מזדהות שהתקיים בשבוע שעבר בבנדונג שבאינדונזיה. תוכן ההחלטות שאושרו בכנס אינו מתיישב עם הרוח האופוזיציונית ליוזמה האמרי־קאית שאפיינה את עמדת הבלתי־מזדהות בתחילת הוועידה בניו יורק. על פי "ניו יורק טיימס", הד־כיתוי החלטות הכנס כי "החזית של הבלתי־מזדהות התפוגגה". להערכת משקיפים במרכז האו"ם, אחדות מהמדינות הגדו־לות בגוש זה הגיעו למסקנה כי התנגדות עיקשת ליוזמה האמ־ריקאית עלולה לשבש ולעכב תוכניות פיתוח כלכלי המבו־ססות על גישות לסיוע טכנו־לוגי אמריקאי. הממשל האמריקאי כפוף לתיקון המונה רשימה ארוכה של מוצרים טכ־נולוגיים שמכירתם אסורה למ־דינות שאינן חתומות על האמנה.

עדיין נותר גרעין קשה, המו־נה על פי הערכות בין 18 ל־20 מדינות, שארה"ב נואשה מן התי־קוה לשנות את דעתן ולהשיג את תמיכתן בהארכה בלתי־מוג־בלת של האמנה. עם מדינות אלה נמנות מלזיה, אינדונזיה, מיאנמר (בורמה לשעבר), טנזניה וזימבבואה.

מקסיקו, שבראשית דיוני הוו־עידה נקטה מדיניות תקיפה נגד היוזמה האמריקאית, ריככה בי־מים האחרונים את עמדתה. מק־סיקו ניסחה הצעה עצמאית המציגה גישה דו־משמעית בנו־גע להארכה בלתי־מוגבלת ומלווה בתנאים שו־נים, אך להערכת משקיפים בסופו של דבר היא תצטרף לתומכות בהצעה האמריקאית.

טרם ברורה לגמרי עמדתן של המדינות הער־ביות החברות באו"ם. שרי החוץ הערבים בלטו בהתייחסותם הביקורתית והבוטה כלפי ישראל נו־כח סירובה לחתום על האמנה. שר החוץ המצרי, עמר מוסא, נקט בנאומו התבטאויות קשות כלפי ישראל ועורר מורת רוח במשלחת האמריקאית. תוכן נאומו של שר החוץ הסורי סווג כתוקפני ביותר. פרשנים במרכז האו"ם אמרו כי הערבים קלקלו את האווירה העניינית שאפיינה חלק גדול מדיוני הוועידה.

הד"ר אבי בקר, החוקר סוגיות של פירוק נשק גרעיני, סבור כי התנהגות המצרית ביטאה צבי־עות וניצול ציני של הדיון בהארכת האמנה לשם ניגוח ישראל. לדבריו, ניסו המצרים ליצור זיקה בין הדיון לבין תהליך השלום, בנימוק שסירובה המתמשך של ישראל להצטרף לאמנה מהווה איום על השלום והביטחון באזור. מצרים, הוא אומר, ניסתה להפוך את העניין הישראלי למכשול העו־מד בפני חידוש האמנה.

דיפלומטים ישראלים במרכז האו"ם הביעו סי־פוק מכך שפרט לעמדתם של שרי החוץ הערבים, זכתה מדיניות העמימות של ישראל בסוגיית הג־רעין להבנה ואפילו לגילויי אהדה בקרב הרוב המכריע של המדינות המשתתפות בוועידה. בשי־חות שניהל שגריר ישראל, גד יעקבי, עם חברי משלחות בוועידה התקבל הטיעון כי ישראל מנו־עה להצטרף לאמנה בגין הסיכונים שקיבלה עליה ביישום של מדיניות השלום.

"אני יכול להבטיחכם שבסוף היום הצעצועים המסוכנים (כלי הנשק הגרעיניים) יישארו רק בידי הברנשים החזקים בשכונה ולתקופה בלתי־מוגבלת"

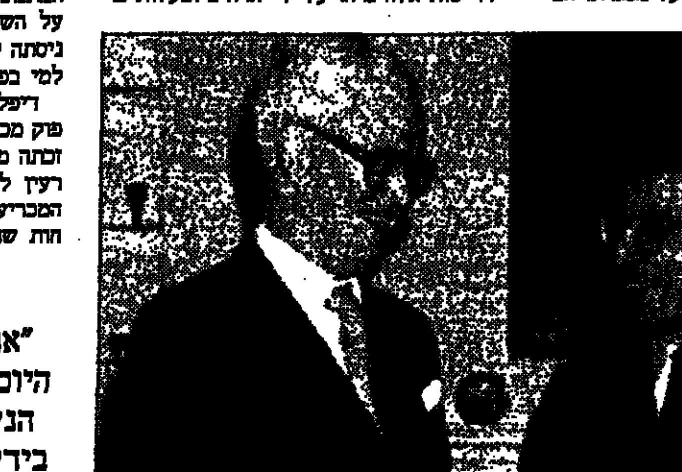

בוטרוס גאלי ודאגלס הרד בוועידה בניו יורק. גודלו של המיעוט

המסמך הסופי שיאושר בהצבעה יכלול כנראה המלצות בדבר הגדלת המשאבים הפיננסיים שיו־עמדו לרשותה של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית במטרה לאפשר לה הידוק והגברת יעילו־תם של אמצעי הפיקוח על יישום האמנה. הפרשה של חשיפת התוכנית הגרעינית של עיראק נחש־בת כישלון צורב, אף שנציגים אחדים, בהם הד"ר מיכאל רוזנטל מארה"ב, שיבחו את עבודת הסוכ־נות בגילוי ההפרות של האמנה מצד עיראק וצפון קוריאה. "אל נשכח שההחלטה לצאת למלחמה נגד עיראק באה כתגובה לפלישתה לכוויית ולא במטרה להשמיד את תוכנית הגרעין שלה", אמר דיפלומט.

בד בבד מודים הכל כי האמנה שימשה גורם חיובי לא מבוטל בהנהגת הסדר העולמי החדש. במחקר על השפעת האמנה והשלכותיה בזירה העולמית מציין הד"ר אבי בקר שעם קץ המלחמה הקרה גדל מספר המדינות שצירפו חתימתן על האמנה: מ־143 בשנת '91 ל־172 בתחילת '95.

לזכותה של האמנה יש לזקוף את העובדה שק־ריסתה של ברית המועצות לא יצרה מדינות גר־עיניות חדשות. שלוש מהמדינות שהיו בעבר חלק מברה"מ – ארמניה, אסטוניה וליטא – שבתחו־מיהן פועלים כורים אטומיים ומתקנים לחקר גר־עיני, הצטרפו מיד לאמנה. ואילו בלארוס, קזחסטאן ואוקראינה, שבשטחן מוצבים כלי נשק גרעיניים, מנהלות מו"מ על הצטרפות לאמנה. אוקראינה צירפה חתימתה לאחר שקיבלה ערבו־יות מארה"ב וסיוע כלכלי.

על השאלה, אם האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני אכן הופכת את העולם למקום בטוח יותר, משיבים מומחים כי בלי האמנה יהיה העו־לם מקום פחות בטוח. ואולם מנכ"ל הסוכנות לאנ־רגיה אטומית, הדיפלומט השוודי האנס בליקס, הצהיר: "אם מדינה רוצה לשקר, שום אמצעי פי־קוח לא יוכל לגלות את כוונותיה האמיתיות".

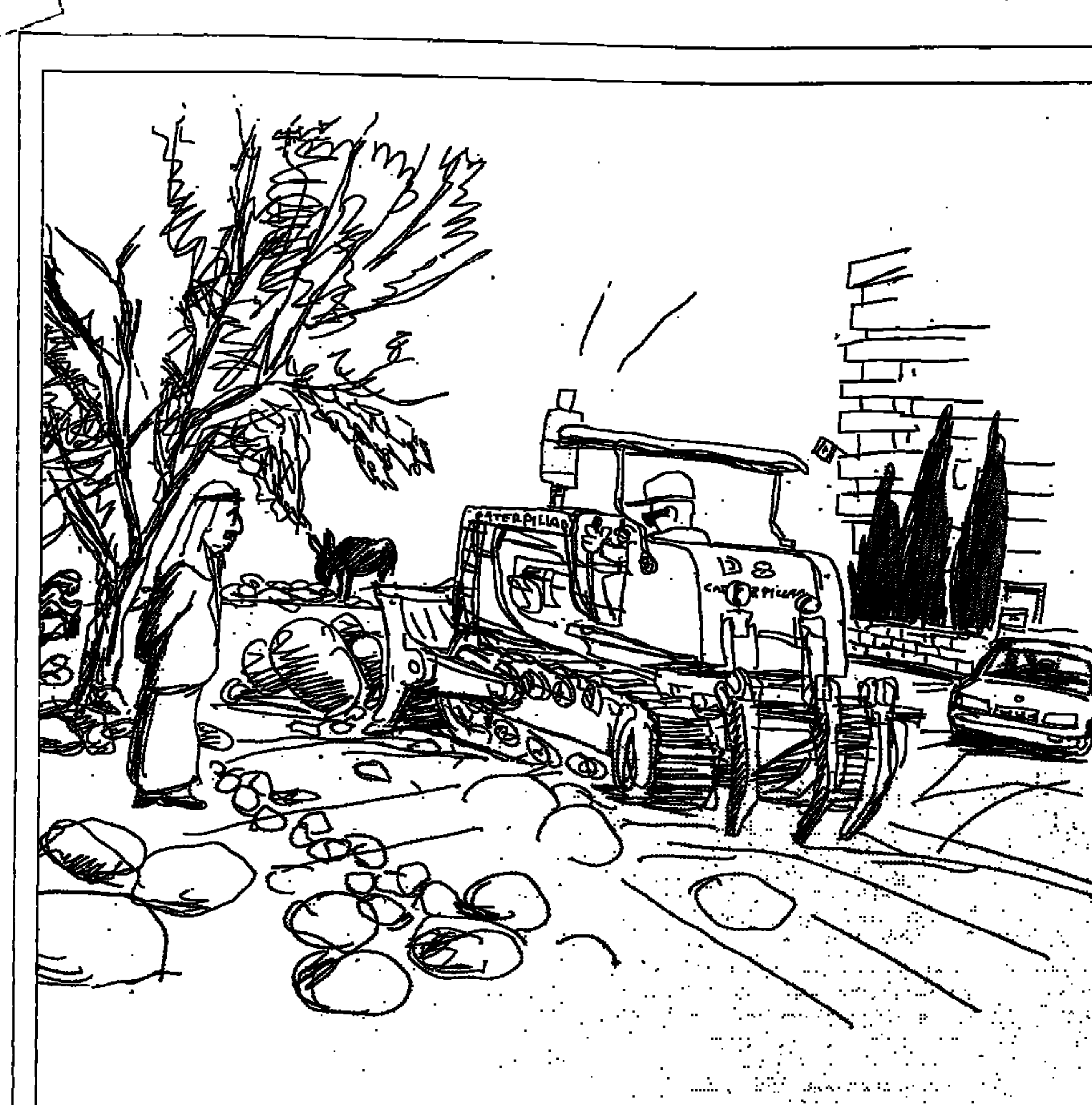

שבוע / עוזי בנזימן

1. סיפור צוהל

ההפקעה הראשונה של נכס במזרח ירושלים נעשתה ב־8 ביוני '67, כשוך הקרבות. בעצם, זה היה ניסיון השתלטות ולא הפקעה של ממש. הוא נכשל. הלך הרוח ששרר אז – מניעי ההפקעה, תחושת הבהילות, החשש מפני תגובת העולם – קיים גם היום, עובדה המצדיקה הרהור על מידת ההיגיון העומד ביסוד המאמץ לקבוע עובדות פי־סיות בירושלים ועל מידת הצלחתו.

את ניסיון ההשתלטות הראשון על נדל"ן במז־רח ירושלים עשה עוזי נרקיס, אלוף פיקוד המרכז באותם ימים, שמילא אחר הוראתו של שר הביט־חון, משה דיין. דיין פקד על נרקיס לתפוס את ארמון הנציב, לסלק מתוכו כל רהיט ואבזר המעיד כי שהבניין היה מטה משקיפי האו"ם, ולהפוך אותו בדרך זו לישראלי לכל דבר. בכך נענה דיין למעשה ליוזמתו של נרקיס שהציע להפוך את הארמון למטה פיקוד המרכז. אלא שמשהו בביצוע התוכנית השתבש: חייליו של נרקיס סיירו בבניין אחוזי עליצות ובדקו את תכולתו במורא ובקו־ריאות שמחה.

אחד ממשקיפי האו"ם, שפונו יומיים קודם לכן לבית מלון במערב ירושלים, הוזמן לקרבת מקום: המולה שבקעה מתוך הארמון עוררה את סקרנו־תו. כאשר נוכח בסיפוח הצוהל, מיהר לדווח לאוד בול, ראש המשקיפים, שמצא לו אכסניה זמנית בבית ימק"א, מול מלון "המלך דוד". בול לא השתהה ומיהר להזעיק את אותאנט, מזכ"ל האו"ם. זו היתה ההתערבות הראשונה של האו"ם שנועדה למנוע מישראל לתפוס חזקה על שטח במזרח העיר. במקרה זה, הפעילות הבינלאומית אכן סיכלה את התוכנית הישראלית: אותאנט פנה לממשל האמריקאי וזה חיווה דעתו באוזני ההנהגה הישראלית בשפה כזאת שעוזי נרקיס נאלץ לסור לחדרו של אוד בול ולהתנצל לפניו. צה"ל נסוג מארמון הנציב וכך נכשלה היוזמה הראשונה ליישב יהודים מעבר לקו שביתת הנשק בירושלים. כעבור כמה חודשים קיבלה ממשלת אשכול החלטה רשמית להשיב לידי האו"ם את ארמון הנציב בלי שתכריע אם הנכס שייך למדי־נת ישראל או לאו"ם. לפחות אחד מנשיאי ישראל שלאחר '67 היה רוצה להעתיק את מושבו לארמון הנציב.

התוכנית להפקיע מידי האו"ם את השליטה על ארמון הנציב משקפת את כל מרכיביה של הגישה הישראלית להלביש את מזרח ירושלים בשלמת בטון ומלט, כפי שהיא באה לידי ביטוי גם בימים אלה, בהחלטה על הפקעת 535 דונם. כאן, לפני 28 שנים, כן היום נתפשת ההשתלטות על נדל"ן כאמצעי היעיל ביותר להבטחת האחיזה הישרא־לית במזרח העיר: כאן, מתקבלת ההחלטה מתוך תחושה של בהילות: כאן, הפעולה נעשית מתוך מודעות חריפה לתגובת העולם: כאן, היא מייצגת שיקולים מעשיים וסמליים כאחד; כאן, היא משאירה אחריה שאלה: האם הציפיות הגלומות בה מתממשות?

2. תיקו דמוגרפי

כאשר אוחדה ירושלים ב־'67, היה היחס המס־פרי בין יהודים ללא־יהודים שלושה רבעים לעו־מת רבע לטובת היהודים. המאמץ האדיר ליישב את מזרח העיר ביהודים, שהתבטא בשורה של הפקעות קרקע (24 אלף דונם, בסך הכל) ובהפ־נית רבבות יהודים לבתים שהוקמו עליהן (כ־150 אלף איש), לא הצליח לשנות את המאזן הדמוגרפי: הערבים מוסיפים להיות כרבע מאוכ־לוסיית העיר והמגמה היא לטובתם. על פי נתונים ותחזיות מעודכנים, שיעור הלא־יהודים בעיר בש־נת 2010 יגיע ל־31%. כאשר מתבוננים במרחב המטרופוליטני כולו, היחס בין יהודים לערבים הוא חצי־חצי.

התחרות על כיבוש אדמותיה של ירושלים הת־נהלה בתנאים לא־שווים ואף על פי כן ספק אם מדינת ישראל רשאית לטעון לניצחון. בידי רשו־יות המדינה היו כל הכלים: צווי הפקעה, כוחות אכיפה, משאבים; לרשות הצד הפלשתיני עמדו רק עורמה ואילוצי המציאות. מול יוזמות פיתוח ותוכניות מתאר בצד הישראלי, העמידו הפלשתי־נאים תושיה מעשית וכושר אלתור. מול המתק־פה החזיתית של ישראל הפעילו הערבים התגנבות יחידים. הישראלים הפקיעו שטחים רחי־בים, הקימו עליהם שכונות שלמות ואיכלסו אותן בצפיפות יחסית: הערבים פעלו בשיטה של דונם פה, דונם שם, והציפו את מזרח העיר ואת סביב־תיה באלפי מבנים, חלקם לא־חוקיים, בסגנון בנייה כפרי ומפוזר. התוצאה הדמוגרפית היא תי־קו.

המאבק על הגברת הנוכחות הישראלית במזרח ירושלים היה מלווה בפרפורי בטן שהתבטאו, לפ־עמים, בהחלטות מצחיקות. כך, למשל, עמדה הה־פקעה הראשונה, בינואר '68, להתפרסם בעת שראש הממשלה, לוי אשכול, יצא לביקור אצל הנשיא ג'ונסון בוואשינגטון. יהודה תמיר, שעמד אז בראש היחידה לאכלוס ירושלים שהוקמה במשרד ראש הממשלה, פנה אל עדי יפה, מנהל לשכתו של אשכול, והביע את חששו שבעת היעד־רו של ראש הממשלה מן הארץ יגברו הלחצים לעכב את פרסום הצו. אשכול הפקיד בידי תמיר פתק בכתב ידו ובו נאמר: "על דעתי אני עומד שצריך לפרסם את ההפקעה גם אם אהיה באמצע השיחה עם ג'ונסון. אי־אפשר לשנות החלטה זו בלעדיי".

לקראת פרסום הצו התקיימה אצל השר ישראל גלילי התייעצות, כיצד להסביר את המהלך. הוח־לט שם על שורה של צעדים: להצניע את הידי־עות על ההחלטה, למנוע את פרסומן ברדיו (טלוויזיה עדיין לא היתה), לבקש מעורכי העיתו־נים לא להבליט, לקבוע את עיתוי ההפקעה ליום חמישי כדי לדחות את דבר פרסומה בעיתוני העולם עד ליום שני שלאחר מכן, לנמק את הצעד בצורכי ציבור ולטעון שהוא נועד להקים בתים גם לאוכלוסייה הערבית ושחלק מהאדמות המופ־קעות הן בבעלות יהודית.

לאחר ההפקעה הראשונה החל דיון ציבורי על איכותן הארכיטקטונית ועל תבניתן האורבנית של תוכניות הבנייה בשכונות החדשות (רמת אש־כול והגבעה הצרפתית): משרד החוץ ניסה לרחק את הוויכוח מדפי העיתונים בטענה שהוא מלבה שוב את התעניינות העולם במעשי ישראל במזרח העיר, ולשם כך הפעילה הצנזורה. במגמה זו נמנע פרסום פרטים על תנאי הרכישה של מגרשים באזור גבעת המבתר. במקרה אחר, ניסה השלטון לטשטש את העובדה שהחל מבצע האכלוס של שתי השכונות שנבנו על הקרקעות המופק־עות, ובחר בנוסח שבישר כי "הוחל בבניית דירות מגורים בכל חלקי ירושלים".

מאז '67 פורסמו שבעה צווי הפקעה, האחרון שבהם בחודש שעבר, החל על שטח של 535 דונם. במערכת הממשל הישראלי מנומק המהלך האח־רון באותם טעמים שבהם הוסברה, לפני 27 שנים, ההפקעה הראשונה: מחסור בשטח, הצורך להיע־נות לצורכי הדיור של התושבים היהודים המתר־בים והולכים, הרצון לסגור את העיר מכל עבריה בחומה של שיכונים יהודיים וכדומה. מסמך פנימי של מינהל מקרקעי ישראל מפברואר השנה מציג נתון מפתיע: צפיפות האוכלוסייה הערבית נמו־כה מצפיפות האוכלוסייה היהודית: 11.4 נפשות לדונם לעומת 18.96 נפש: גם צפיפות הבנייה במגזר הערבי של ירושלים נמוכה מזו של הציבור היהו־די: 1.9 יחידות דיור לדונם לעומת 5.9 אצל היהודים.

הנתונים האלה מספקים את המצע האידיאולו־גי להחלטה על ההפקעות האחרונות: אין בירוש־לים עתודות קרקע פנויות ואין מנוס מהחרמה כדי להלום את קצב הגידול הטבעי. ירושלים היהודית צפופה פי כמה מירושלים הערבית ומכאן משתמ־עת התרסה נגד הזעקות שמשמיע העולם הערבי על תוכניות הבינוי הישראליות. עם זאת, יש להביא בחשבון שנתוני הצפיפות מטעים במשהו: אמנם הם משקפים את המצב בדרך כלל אבל אינם מביאים בחשבון שני ריכוזי מגורים ערביים שבהם הצפיפות עצומה: מחנה הפליטים שועפט והעיר העתיקה. כאשר כוללים את האתרים האלה במצע העירוני, משתנה היחס: 22.43 נפשות לדונם אצל הערבים לעומת 18.96 לדונם אצל היהודים: 3.4 יחידות לדונם במגזר הערבי לעומת 5.9 במגזר היהודי. מצד שני, נכונה הטענה שברוב השטח הערבי של ירושלים צפיפות המגורים והב־נייה נמוכה כמעט פי־שלושה לעומת האזורים היהודיים.

3. צווים בצנרת

המהומה הבינלאומית שחוללה החלטת ההפק־עה האחרונה מביאה לידי סתירות את כל הנפשות הפועלות במערכת הממשל הישראלית. השמאל למשל יישאל על מה נזעק: מדובר בהפקעות בתוך התחום המוניציפלי של ירושלים והרי גם מרצ אינה דוגלת בחלוקת העיר מחדש. זאת ועוד, מי שמצדד בפינוי יישובים מהרצועה והגדה אינו יכול לכאורה להתנגד ליוזמת בנייה בתוך גבו־לות ישראל: ככל שהשטח מתכווץ, יש צורך לב־נות בו בצפיפות גדולה. בירושלים הצפיפות הממוצעת (לכלל האוכלוסייה) היא 20 תושבים לדונם לעומת 33 בחולון ובת־ים ולעומת 100 בכרכי העולם המערבי.

הימין, כולל ראש העירייה, חשוף לטענה, מה עשה הוא להקל את מצוקת הדיור של האוכלו־סייה הערבית בעיר. מאז נמסרה ירושלים המזר־חית לידיים ישראליות, הוקמו בה רק כמה מאות יחידות דיור, בבנייה ציבורית, בשביל האוכלו־סייה הערבית. איזה תוקף מוסרי יש לטענת הימין בדבר זכותה של ישראל לבצר את נוכחותה בכל חלקי העיר כשהוא נותן ידו להנצחת רמת שירו־תים נחותה במגזר הערבי? גם הנתונים על תוכ־ניות מתאר מוכנות לציבור הערבי, שאינן מנוצלות כאילו בגלל העדר יוזמה פרטית, אינם משכנעים: מה עשו ממשלות הליכוד, ומה עושה העירייה הנוכחית, כדי להניח תשתית במזרח העיר שתאפשר ותעודד הקמת שכונות ערביות.

גם יצחק רבין אינו פטור מהשגות: כיצד מתיישב האישור שנתן להפקעות האחרונות עם הסכם אוסלו ורוחו? מדוע הוא נותן ידו ליוזמה המחוללת מהומה מדינית גדולה, שפוגעת בער־פאת במקום הרגיש ביותר בעיני קהלו ומפגינה חוסר תום לב מצד ישראל?

בקרב המתכננים, הפקידים והשרים שתוכנית ההפקעה האחרונה עברה תחת ידם, רווחת ברי־בר טענה שמוטב היה להכריז על החרמת אדמות גדולה בהרבה (יש תוכניות הפקעה נוספות בצנ־רת): לפי גרסה זו, הקשיים המדיניים שהיתה מעוררת הפקעה של אלפי דונמים כמוהם כמהומה שחוללה ההחרמה של 535 דונם מצפון לשכונת רמות וליד בית־צפאפה.

4. הוועדה למען החייל

ב־י"ז באייר ייוולד חג לאומי חדש: חג החייל. צה"ל פנה לוועדת השרים לענייני טקסים וסמלים וטען שמאז ביטול המצעד הצבאי בימי העצמאות, הוא נדחק מאירועי החג ויש לפצותו. י"ז באייר נבחר משום שביום זה פורסמה ב־'48 הפקודה על הקמת צה"ל. השנה יצוין החג כמה שבועות לאחר מכן, משום שההחלטה על קיומו התקבלה רק לפני שבוע וצה"ל עדיין אינו יודע איזה תוכן לצקת בו, אבל מהשנה הבאה ועד סוף כל הדורות מזומן לנו חג לאומי חדש במועד קבוע.

השר שמעון שטרית, הנמנה עם ועדת השרים שהחליטה על בריאת החג, אמר לי שהמטרה היא להעמיד את צה"ל, יום אחד בשנה, במרכז התוד־עה הלאומית. צה"ל דורש שימת לב, אהדה וסי־פוק, וראוי להיענות לו, מסביר שטרית. השר סבור שצה"ל אינו רק כורח בל יגונה, כלי הגנה ואמצעי להבטחת הקיום, אלא גם ערך לאומי ממדרגה ראשונה, שיש לדשנו ולהפיץ את בשורתו לנוער, והחג החדש נועד לתרום להשגת מטרה זו.

יוסי שריד, שישב ראש בישיבה שהתקבלה בה ההחלטה הסופית (קדמה לה החלטה עקרונית לפ־ני כחודש), אומר שכבודו של החג הוא פנימה, כלומר, היום יצוין, בעיקר, בפעילות בתוך צה"ל. זה יהיה משהו מסוג "יום הסטודנט", מין יום כיף לחיילים. אם זו הכוונה, מדוע היה צורך בהחלטה מיוחדת של ועדת השרים? כדי לתת "אפטר" של יממה לכל צה"ל די בהוראת מטכ"ל.

מעבר לשאלות הערכיות הגלומות בהחלטה, לא בטוח שהשרים הנכבדים קלעו לטעמו של הצעיר הישראלי בן הדור הזה (ועל חומר בן הדו־רות הבאים).

שפה זרה, צורמת

מבקריו של בן־גוריון מרבים להזכיר את דבריו על היידיש, שאמר בעקבות עדותה של פליטת שואה בתחילת 1945. האומנם ביטא בדבריו שנאה לשפה זו, וזלזול בניצולים ושלילת הגולה?

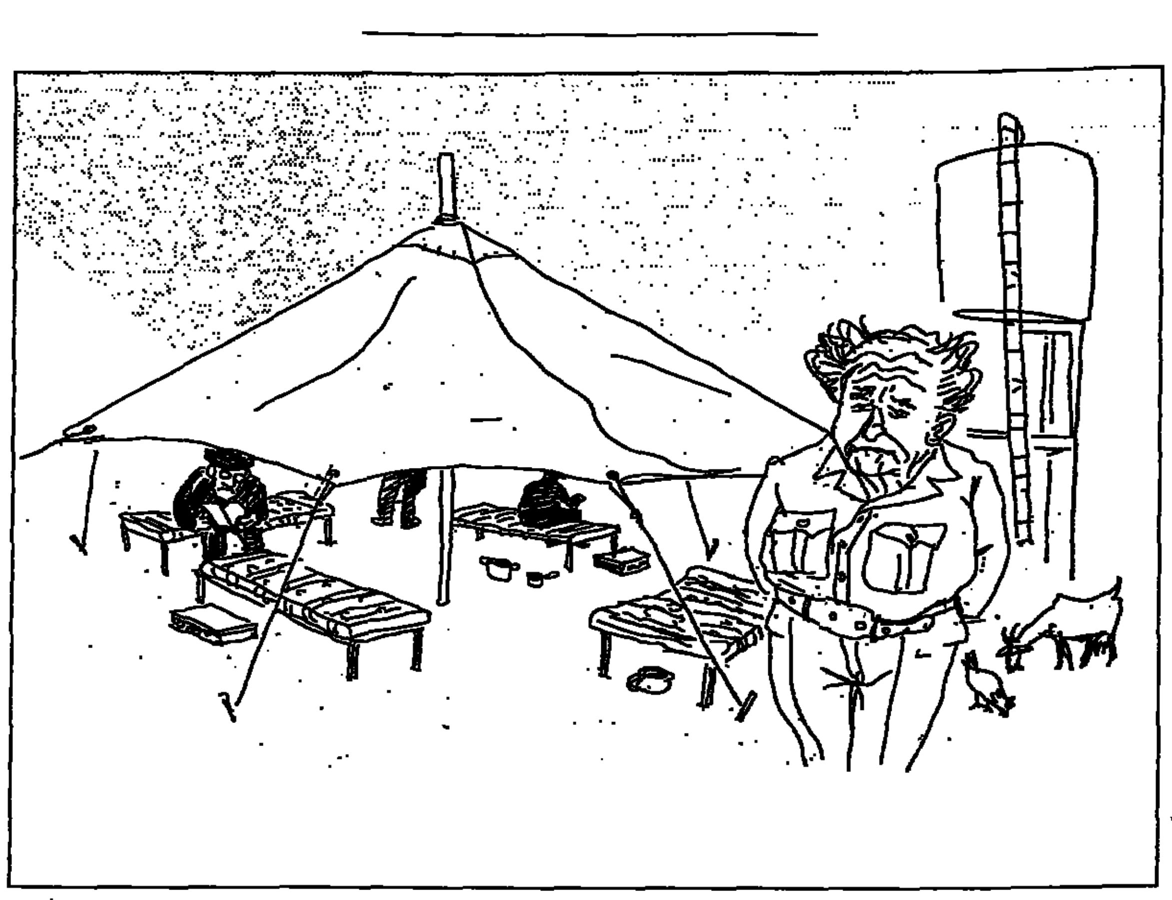

מאת שבתי טבת

בכנס השני של הוועידה השישית של ההסתדרות, ב־1 בפברואר 1945, הוקדשה ישיבת אחר הצהריים לנושא "הגלות וארץ ישראל". בין אלה שהוזמנו לשאת דברים היתה גם חברת השומר הצעיר רוז'קה קורצ'ק, מגיבורי גטו וילנה והפרטיזנים, שעלתה לארץ ב־12 בדצמבר 1944, שישה שבועות קודם לכן. לדבריה, חבריה בקיבוץ הארצי הפצירו בה לספר את קורותיה, והיא ניאותה בלי להעלות על דעתה "שמאחורי הקלעים מתנהל ויכוח על חשבון מי אני אדבר, של המועצה (צ"ל הוועידה) או המפלגה שלי". היא עלתה לדוכן הנואמים וגוללה את סיפורה – "מהלב, לא מהכתוב" – ביידיש. בעבור שנים סיפרה ואף כתבה כי כשסיימה את דבריה, עלה דוד בן־גוריון ופתח במלים אלה: "למרות שהחברה שלפני דיברה בשפה זרה וצורמת"... ולא המשיך, כי לא נתנו לו להמשיך. באולם פרצה סערה, צעקות קריאות ביניים, מהומה שהקיפה את כולם".

לדברים אלה כלפי היידיש נעשה פרסום רב והם שימשו את מבקרי בן־גוריון כהוכחה שהוא נגוע ב"שלילת הגולה", קהה רגש ביחס לשואה, הוגה בוז וזלזול לניצוליה.

האומנם כינה בן־גוריון את היידיש "זרה" ו"צורמת"?

הפרוטוקול הרשמי של הוועידה, שיצא לאור בחוברות, ביולי 1945, הוא בעיקרו מאסף של הדיווחים היומיים ב"דבר", בטאונה הרשמי של ההסתדרות (והבלתי רשמי של מפא"י). לפי פרוטוקול זה (שלהדפסתו נעשה שימוש בסדר הדפוס שנשמר לצורך זה מהדיווחים ב"דבר" על אותה ועידה), העלה בן־גוריון בדבריו על נס את היוהרה של אחוות התנועה. וכך אמר: "הנה רק עכשיו הקשבתם בדריכות ובדבקות לדברי חברה פליטה, הגם שלרבים היתה שפתה זרה..." ואז – ככתוב בפרוטוקול – החלו "קריאות ביניים והפרעות מצד פועלי ציון שמאל (הדגש שלי – ש"ט).

היו"ר – אהרן ציזלינג – מראשי התנועה לאחדות העבודה שפרשה ממפא"י ובראשונה הופיעה בבחירות לאותה ועידה ברשימה נפרדת, יריב חריף לבן־גוריון – חש להרגיע את המפריעים. לפי הפרוטוקול, הוא פנה אל צירי פועלי ציון שמאל ואמר:

"מתוך התרגשות אתם מקימים סערה שאין לה מקום. רק לפני רגעים אחדים הסברתי לחברים שפנו אלי בבקשה לתרגם (את) דברי המרצה (קורצ'ק) ועניתי שאין להעלות על הדעת תרגום. כאשר בדבריה חילחלה גם עבריותם, כי נתמזגו שפות והשלימו תרבויות על התהום שבין החיים והמוות".

מכאן שבין באי הוועידה היו כאלה שהיידיש לא היתה שגורה בפיהם והם דרשו תרגום. מיום יסודה החליטה ההסתדרות שהעברית היא שפתה היחידה. לולא החלטה זו, היו דיוניה מתנהלים באריכות מופלגת, כי היה צורך להתחשב בבליל השפות שהביאו עמם מן הגולה ולתרגם כל נאום מעברית ולעברית. וציזלינג סיים:

"הקשבתי לדברי בן־גוריון, ולולא היתה התפרצות, לא היה איש מקבל את דבריו כפגיעה. כיושב ראש אני מוסמך לפרש דברים ולהעמידם על אמיתותם".

ההמולה שככה ובן־גוריון המשיך בנאומו ללא הפרעה. בתוך כך הבהיר את כוונתו כשם שדורשים "אורך רוח וסבלנות כלפי גילוי־העבר", כך גם דרושה "התמדה עקשנית ומלחמה קנאית להשרשת הערכים החדשים" שנוצרו בארץ. גם את הלשון העברית יש איפוא להנחיל לכל "ללא שום רתיעה מפני הקשיים" אולם גם "ללא התנכרות וזלזול כלפי מורשת הגולה, הרגליה ולשונותיה". כלומר, הוא עצמו הטיף ליחס של כבוד כלפי היידיש ודובריה.

"דבר" מ־2 בפברואר ציין אף הוא, כמו הפרוטוקול הרשמי, שהמוחים היו מצירי פועלי ציון שמאל, שטענו כי "יידיש לא שפה זרה", ושהיו"ר ציזלינג אמר כי "לפני זמן קצר, כשביקשו לתרגם לעברית את דברי החברה (קורצ'ק) הודיע הוא שאין להעלות על הדעת תרגום".

לפי "דבר" והפרוטוקול, לא כל הוועידה התקוממה על בן־גוריון, ולא "שלילת הגולה", או "הבוז לניצוליה", שבוטאו כאילו בהערתו, גרמו את סערת הרוחות, אלא ההזדמנות שנקרתה לפועלי ציון שמאל, הדוגלים ביידיש, לגנות את בן־גוריון (על כך שהם לבדם חוללו את מהומת המחאה הסכימו הכל, כפי שניווכח בהמשך).

אולם רק לפי "דבר" והפרוטוקול, לא אמר בן־גוריון שהיידיש "זרה וצורמת". עיתונים אחרים פירסמו גרסה שונה. "משמר", הביטאון הרשמי של מפלגת השומר הצעיר והליגה הסוציאליסטית – עיתונה של קורצ'ק – דיווח שבן־גוריון אמר כי היא דיברה ב"שפה זרה וצורמת", (ואז) נשמעו משורות פועלי ציון (שמאל) קריאות "חזור בך". לאחר שהיו"ר ציזלינג פירש את הדברים, שכנראה לא היתה לנואם כוונה לפגוע ביידיש, אלא רק לציין שיש חלקים בקהל ששפה זו זרה להם – נרגעו הרוחות.

גם "הארץ", "הבלתי תלוי", קבע, תחת

"הערתו של בן־גוריון נסבה כלפי השפה – ולא היה לה קשר לעצם הנושא ולא ל'דוברת... אישית לא נפגעתי'...עם זאת – בסיטואציה... ובאווירה ששררה באולם לאחר דברי, היה זה חוסר רגישות למופת וחוסר התחשבות, אפילו בטעם הטוב"

הכותרת "אינצידנט לשוני", שבן־גוריון אמר "שפה זרה וצורמת". אולם גם "הארץ" ייחס את המהומה לסיעה יחידה: "סערה ממש נתחוללה מצד אנשי פועלי ציון שמאל... לאחר שיו"ר הישיבה, הח' ציזלינג, הסביר שלפועל העברי אין כל מלחמת לשונות, שככה הסערה".

"נייוועלט", השבועון של פועלי ציון שמאל, הכתיר את התקרית "סערה נגד בן גוריון על שהעליב את היידיש", ולפי דיווחו, המזכיר מאוד את גרסת קורצ'ק, "בן־גוריון קיבל את רשות הדיבור מיד אחריה ותוך כדי נאומו ו"לגמרי כבדרך אגב", הוא "עלב בצורה גסה בשפה היידית". הוא נקט כלפיה ביטוי שהיה "לא מוצדק, לא אנושי ולא תרבותי", ביטוי ש"ממש חישמל את האולם כולו", ופועלי ציון שמאל לא נתנו לו להמשיך בדבריו עד שהתנצל וחזר בו מהביטוי "שפה זרה וצורמת". רק אחרי שהיו"ר עשה "מאמץ מכובד" ופירש את "כוונת" בן־גוריון, ומאחר שבן־גוריון "בלע זאת" ללא תגובה, "שככה הסערה". על דברי ציזלינג חזר השבועון ככתיבתם בפרוטוקול, וציין שהתקרית היתה לשיחת היום בקרב הצירים, שהסכימו פה אחד כי התנהגותם של פועלי ציון הוסיפה כבוד לוועידה. אפילו "נייוועלט" כותב שרק הם תבעו מבן־גוריון התנצלות ושהיו"ר עמד לצדו (המובאות מ"נייוועלט" תורגמו מיידיש).

השאלה תלויה ועומדת: האם כינה בן־גוריון את היידיש "שפה זרה וצורמת", ומי דיווח נכונה, "דבר" הפרוטוקול הרשמי, או "משמר", "הארץ" ו"נייוועלט"?

בוועידה נרשם פרוטוקול סטנוגרפי – לצורך זה כמדומה גייסה ההסתדרות את כל הקצרנים והקצרניות שהיו אז בארץ, והם התחלפו מדי כרבע שעה. את הרישום הקצרני פיענחו מיד והכתיבו אותו לכתבניות שהדפיסוהו במכונת כתיבה. תודות למשמעת הארכיונית שהנהיג בן־גוריון ישנו כיום בהסתדרות תדפיס הסטנוגרמה שרשם בן ציון מיימון – בנו של יעקב מיימון, מייסד תורת הקצרנות העברית – מפי בן־גוריון באותו אחר בפברואר 1945, אחר הצהריים. לפי סטנוגרמה זו פתח בן־גוריון ודיבר על הצורך באחדות נוכח המאבק הצפוי, התנבע "להתאזר לקראת המחר", וגינה את ריב הסיעות והמפלגות בהסתדרות, הזורע פלגנות ומדון ומחליש את התנועה. "נתערערה (בתנועת העבודה – ש"ט) האמונה בכלל והזיקה לכלל; ורק המפלגות נאמנות על אנשי שלומה". כך אמר והוסיף:

"אנחנו עדיין מתחבטים במה שהתחבטנו לפני 20–25 שנה. ודרוש מאמץ מתמיד, ודרוש אורך רוח ודרושה סבלנות רבה. הנה עכשיו כולכם הקשבתם בציפאון ובדבקות כשדיברו אליכם בשפה שהיא צורמת, זרה, (הדגשים שלי – ש"ט) אבל היא שפה של אלה שמתו (קריאות ביניים והפרעות מצד פועלי ציון שמאל)".

מיימון רשם גם את דברי ציזלינג. ציטוט המדויק כאן יבהיר עד כמה חיונית היתה עריכת דבריהם של משתתפי הוועידה לשם הבאתם לדפוס: "חברים, אני יודע שברגע של התרגשות אנחנו יכולים להראות סערה שאיננה ואשר איננה יכולה להיות. לפני רגעים אחדים הייתי צריך להסביר לחברים שפנו אלי וביקשו שאדאג לתרגם את דברי רוז'קה. למישהו עניתי בפתק ואחר כך עניתי גם בעל פה. בפתק עניתי כי אין להעלות על הדעת תרגום, ובעל־פה הסברתי, כי אין לתרגם את הדברים באשר חילחלה בהם גם עבריותם, כי נתמזגו שפות והשלמה תרבות על התהום שבין החיים והמוות. אין איש מאתנו כאן זקוק לתוקף יתר כדי לבוא ולהגן על שפת האידיש. הקשבתי לדברי בן־גוריון, ולולא הייתם מתפרצים לא היה איש מקבל את הדבר בצורה כזאת. אני מצטער מאוד שחבר בן־גוריון הגיב בהתפרצות (נראה שכאן חסרים פסיק או נקודה) בתוכנו אין שפת אידיש, אשר מישהו מאתנו אינו מרגיש את קשריו אתה, את השורשים שלה, קשרים ושורשים אשר במשך שנים, במשך דורות, יצר בה העם היהודים ונאבק בה, אהב אותה והעלה אותה. לא היה צריך עכשיו ככה, כדיינו היום, לגרום להתפרצות הזאת. ויש לי הביטחון שזו היתה רק פליטת פה של החבר בן־גוריון. אין לנו מלחמת שפות כאן בארץ (הפרעות מצד פועלי ציון שמאל נמשכות) היו"ר מוסמך לפרש דברים ולהעמיד אותם על אמיתותם".

ההפרעות פסקו ובן־גוריון המשיך בדבריו ללא הפרעה.

אין איפוא ספק: בן־גוריון אמר שהיידיש "שפה זרה וצורמת" ולא התנצל על דבריו אלה. ואפשר לשאול: מדוע לא הגיבו על דברי בן־גוריון חברים מסיעת מפא"י, הרוב בוועידה, ומדוע לא תבע איש מהם שיתנצל? הרי על ספסלי מפא"י ישבו חסידי יידיש רבים ומובהקים, ביניהם יוסף שפרינצק, דוד רמז, זלמן שזר ואברהם הרצפלד. תשובה ברורה על כך אין. קרוב לודאי שרובם סברו כציזלינג שהיתה זו פליטת פה שמוטב לעבור עליה לסדר היום. גישה זו נשקפת גם מעריכת דברי בן־גוריון לפרסום ב"דבר", וממילא גם בפרוטוקול הרשמי.

האם שיפץ בן־גוריון את דבריו?

בניגוד להאשמה חמורת הביטוי שבן־גוריון נהג כאילו ל"שפץ" מסמכים (בני מוריס, "כך שופצו המסמכים הציוניים", "הארץ", 4.2.94), אפשר לקבוע כאן בלשון חד־משמעית: בן־גוריון לא שיפץ לא את יומניו ולא מסמכים הכוללים את דבריו וגם לא שיפץ את נאומו בוועידה לצורך הפרסום ב"דבר". אדרבה, דפי הקצרנות של בן־ציון מיימון, מפוענחים ומודפסים במכונת כתיבה, נמצאים בארכיון בן־גוריון, ללא תיקוני עריכה כלשהם. אילו רצה בן־גוריון לחזור בו מדבריו או להתאימם לפי הנוסח של "דבר" והפרוטוקול, היה עליו "לשפץ" אותם בראש ובראשונה בדפי הקצרנות שבארכיונו – המקור הראשוני המוסמך לדבריו.

בן־גוריון לא נענה לדרישת פועלי ציון שמאל ולא התנצל. אין זאת כי היה תקיף בדעתו שדבריו לא פגעו לא ביידיש ולא בקורצ'ק. אדרבה, סביר שלא הוא יזם את השמטת המלים שיידיש "היא שפה של אלה שמתו", ככתוב בסטנוגרמה של מיימון. שהרי בכך התכוון לחלוק כבוד לשפה, הן לדובריה שנספו במחנות המוות. כלומר, אף על פי שהיידיש "זרה" לעברית ו"צורמת" לאוזניה, הוא הוגה לה כבוד כלשפתו של רוב העם בגלות אירופה הנשמדת. דומה שכך הבינו את כוונת דבריו גם היו"ר ציזלינג וגם חסידי יידיש בקרב צירי הוועידה שלא נמנו עם פועלי ציון שמאל.

הכוונות לכך יש קודם כל בדברי קורצ'ק עצמה. במכתבה אלי מיום 19.11.80 – שהתפרסם גם בספר "רוז'קה", בהוצאת מורשת (בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ') וספריית פועלים – היא כותבת כי לאחר שהפכה בדבר מצאה גם היא כי "הערתו של בן־גוריון נסבה כלפי השפה – ולא היה לה קשר (לפי דעתי) לעצם הנושא ולא לדוברת... אישית לא נפגעתי". אולם היתה בדבריה גם הסתייגות: "עם זאת – בסיטואציה... ובאווירה ששררה באולם (הוועידה) לאחר דברי, היה זה חוסר רגישות למופת וחוסר התחשבות, אפילו בטעם הטוב". הכוונה נוספת יש בדבריהם של שני ידידים פוליטיים של בן־גוריון, ציזלינג, שראה בדבריו המשך "מלחמת הלשונות", ו"הארץ", שציינם כ"אינצידנט לשוני". הן היו"ר, הן היומון, התכוונו למלחמת הלשונות שפרצה בימי העלייה השנייה, ובלטו בה פועלי ציון, חסידי ה"יק לאסען קאמפף", כמגיני היידיש, לשון הפרולטריון היהודי. בן־גוריון השתתף במלחמה זו כבר בימיו הראשונים בארץ, כאחד הלוחמים למען העברית בשורות פועלי ציון. ב־1907 אף סירב להשתתף ב"דער אנפאנג", הביטאון הראשון של פועלי ציון בארץ, בעריכת יצחק בן צבי.

היידיש התקדשה כלשון קורבנות השואה, וגם בן־גוריון נתן לכך ביטוי באותה ועידה, כשתיאר אותה כ"שפה של אלה שמתו". אך הוא התנגד לאלה שרצו לראות בה גם את שפת החיים בארץ ישראל.

ספק אם נדע אי־פעם לבטח מה הביאו לידי הסתייגות תקיפה כל כך מהיידיש, שראשיתה כבר בנעוריו המוקדמים בעיירת מולדתו פלונסק, ולהערצתו המדבקת והלוהטת את העברית. הוא ראה את עצמו כציוני מלידה, ונהג לספר שסבו הנחיל לו בינקותו אהבה משולשת – לעברית, לתנ"ך ולארץ ישראל. בן 14 ייסד, עם שני חבריו,

באוקטובר 1945 ביקר בן־גוריון במחנות העקורים בגרמניה. גם שם דיבר יידיש. כשביקר במוסד ליתומים יהודים, שהוקם בכנסייה בסנט אוטילין, וקם לדבר, "עלו דמעות בעיניו", דיווח עיתון העקורים, וכששמע את היתומים שרים במקהלה, הוא פרץ בבכי

שמואל פוכס ושלמה צמח, את אגודת "עזרא", שחבריה נשבעו לדבר אך ורק עברית, בינם וגם עם הוריהם וקרוביהם. אהבתו לעברית ודבקותו בה הן מן המפורסמות. מלחמתו הממושכת להנהגת העברית בארץ ולהפצתה בתפוצות לא מנעה מבן־גוריון להשתמש ביידיש בחו"ל ובארץ. את רוב מערכותיו, הציוניות והמפלגתיות, באירופה ובאמריקה, עד קום המדינה וגם לאחר מכן, ניהל ביידיש. את כל מערכות התעמולה שלו בפולין, ב־1932 וב־1933, במאמציו הגדולים להשיג רוב בבחירות לקונגרס הציוני ב־1933, ניהל ביידיש, ובמאי אף נשא בשפה זו את שידורו ליהודי פולין, ברדיו הממלכתי הפולני. לא פעם תיבל ביידיש את נאומיו במוסדות מפא"י. בינואר 1949, במערכת הבחירות הראשונה לכנסת, נאם בן־גוריון ביפו ביידיש. גם בדצמבר 1964 נאם ביידיש ב"אסיפת עם עם עולי רומניה" בבאר שבע.

חרף רצונו העז להמשיך ולכתוב אל רעייתו פולה בעברית, התחשב בקשייה. בספטמבר 1930 כתב לה מברלין: "הנני נענה לבקשתך וכותב בלשון יידיש, אשר זה זמן רב... לא כתבתי בה." רק בשלהי 1933 חזר לכתוב אליה בעברית, פרט למכתבו אליה מספטמבר 1934, שכלל בו הוראות למסעה, שגם אותו כתב ביידיש. את הרצאתו המדינית בקונגרס הציוני בלוצרן, ב־1935, נשא ביידיש. כך עשה גם בישיבה סגורה של הקונגרס הציוני בציריך ב־1937, ובישיבת סיעת מפא"י בקונגרס בז'נבה ב־1939. גם עם מארק יארבלום ידידו הוותיק, מימיה הראשונים של פועלי־ציון, התכתב ביידיש. בדצמבר 1946 פתח בן־גוריון את ישיבת הוועד הפועל הציוני בבזל ביידיש.

ביידיש תיזוקר ניצולי שואה שעלו לארץ, ובולטת מכולן פגישתו הארוכה עם "הלינקה" (היום הפרופ' יהודית סיני), שגם עמה דיבר יידיש. לידידתו מרים כהן בניו יורק כתב בן־גוריון ב־15 בפברואר 1943: "אין אני יכול להשתחרר מהסיוט שהובא אלינו שוב, בשבוע שעבר, על־ידי חמישה עשר אנשים שהגיעו מפולין. בין הבאים יש נערה צעירה, חברת החלוץ בסוסנוביץ'... שלשום נסעתי לחיפה לראותה, ובמשך שלוש שעות שמעתי סיפור זוועה ותלאות, ששום דנטה אף פו לא היה מסוגל להעלות בדמיונו, ואתה חש עצמך חסר אונים לגמרי, ואפילו אינך יכול לצאת מדעתך – השמש זורחת בכל גבורתה, וגם אתה חייב להמשיך בעבודתך הרגילה ... ואין זה קל, האמיני נא לי".

לימים סיפרה "הלינקה" על פגישתה עם ראשי הסוכנות היהודית. "ליצחק גרינבוים היו שאלות מאוד מטופשות: מדוע לא התגוננו, מדוע לא נלחמנו. ניסיתי להסביר לו שבשבילנו אפילו לשלוח מכתב היתה פעולה מסוכנת מאוד. היתה לי הרגשה שאין לי קונטאקט אתו ... כל הזמן התקיף אותי".

לעומת זאת, בך זכרה את הפגישה עם בן־גוריון (שלפי זיכרונה הביא עמו את רעייתו פולה): "סיפרתי לו הכל... את כל הפרטים. היה לו זיכרון מצוין... בן־גוריון שאל לפרטים: איך היתה העבודה? איך היתה התנועה? הוא שאל מאוד בפרטרוט ונכנס לפרטים הקטנים ... קשה לשפוט עד כמה היה מעודכן ... כשגמרתי, ראיתי דמעות בעיניו ... בן־גוריון ישב ובכה".

ביולי 1945 נפגש בן־גוריון עם סופרי יידיש בניו יורק, כנראה בעקבות התבטאותו כלפי היידיש בוועידת ההסתדרות בפברואר. השתתפו בפגישה ליאו הלפרין (ה' לייוויק), אברהם רייזין, מנחם בוריישו, קדיה מולודובסקי, בנימין ביילוסטוצקי ואחרים. השיחה קלחה כמובן ביידיש. לפי יומנו, הסביר להם בן־גוריון "מדוע היידיש שלנו היא עברית, ומדוע אין מסתפקים בדיבור יהודי אלא בחיים יהודים. רייזין התנהג כפרא אדם, מנחם דיבר יקרות – אם כי לא הסכמתי לו. נפרדנו בידידות, מתוך חילוק, כמו בן".

באוקטובר 1945 ביקר בן־גוריון במחנות העקורים בגרמניה. הוא היה המנהיג היהודי הציוני הראשון שיצא אליהם. גם שם דיבר יידיש. כשביקר במוסד ליתומים יהודים, שהוקם בכנסייה בסנט אוטילין, וקם לדבר, "עלו דמעות בעיניו", כך דיווח "אונזער וועג", עיתון העקורים. וכששמע את היתומים שרים במקהלה, הוא פרץ בבכי. בברגן בלזן העתיק ליומנו "מזה קלמן משדליץ" שני שירים ביידיש: את "שיר הפרטיזנים", של "צבי גליק מווילנה", ואת "העיירה בוערת" של "מרדכי גבירטיק מקרקא", שניהם נספו בשואה.

חייל הבריגדה, מרדכי סורקיס, זכר שראה את בן־גוריון בוכה פעמיים: "פעם זה היה בסדר (פסח)... במלון מטרופול (בפריס) ב־1946, ופעם שנייה, בביקורו השני, אותה שנה, בברגן־בלזן. אהוד אבריאל שפגש אותו בשובו לפריס מביקורו זה במחנות, סיפר שראה "אדם שבור, ועשה רושם כאילו הוא הורקן... כולו אפור, כאילו איבד את יכולת החיים. הוא לא יכול לנגוע באוכל".

אכן, בן־גוריון אמר בוועידת ההסתדרות, בפברואר 1945, שהיידיש היא שפה "צורמת, זרה". אולם הטוענים שזו הוכחה להיותו נגוע ב"שלילת הגולה" ולבוז ולזלזול שהגה ליהודים וליידיש שבפיהם, וממילא קהה רגש ביחס לשואה וניצוליה, אין להם על מה לסמוך.

בין ביר־זית לעטארה

על גבעה גבוהה מצפון לרמאללה ניצב זה כמה מאות שנים קברו של השייח קטרוואני. האתר עצמו והמראה הנשקף ממנו יחידים במינם. אולי יש גם משהו טוב בכך שהנפה הכפרית של השומרון נותרה נחשלת כשהיתה

מאת דני רובינשטיין

עוד לפני הקמת המדינה הוכנס למערכת הלימודים של היישוב העברי בארץ ספר לימוד לערבית מדוברת, שכתב המורה הוותיק הד"ר ישראל בן־זאב. "הכנסתי בספר גם סיפורים שיש בהם כדי לעמוד על הלך המחשבה ותכונות הנפש הערבית בארץ ישראל", כתב בן־זאב בהקדמה לספרו, והיו אז נערים רבים שידעו לדקלם על פה את סיפוריו. אחד הסיפורים מתאר קבר של שייח קדוש ומפורסם בדרום השומרון, בין ביר־זית לעטארה. מסופר בו כי בימים קדומים מצאו הפלחים של כפרי הסביבה זקן זר יושב על הקרקע. שאלו אותו: מהיכן אתה? מאזור עזה, השיב. ואיך הגעת הנה? "בלילה נשאו אותי מלאכים מכפרי, כדי שאמות כאן", אמר הזקן.

כפרו המרוחק הוא כנראה קטרה, שהיה סמוך לפנים למושבה גדרה, ולכן נקרא מקום קבורתו "שייח קטרוואני". הקבר הוקם על אחת הפסגות הנישאות מצפון לרמאללה, בין כרמי זיתים המקיפים כפרים ערביים קטנים. יש שם מבנה ישן וגבוה בעל שתי כיפות ושרידים של אבני בניין ועמודי כנסייה ביזנטית, ובור מים קדום, מלונת שדה חרבה, מערה, גדרות אבן, שיחי זעטר ועצי שקמה ואלון בני מאות שנים.

המראה הנשקף ממנו יחיד במינו. ממערב נשקפת כל שפלת גוש דן ומעבר לה, מאשדוד עד נתניה. עיר אחת גדולה, עם מגדלים לכל אורכה וביניהם כתמים ירוקים בצהוב המסמנים מה שנותר מנוף הטבע. ממזרח רואים את שקע הירדן עד לים המלח, ובדרום הערב רואים מצד אחד את קווי הפנסים של הכבישים המהירים סביב תל אביב ומצד שני את האורות הרחוקים של הרי מזרח הירדן ופרוורי עמאן.

אפשר לעמוד שם שעות ולהרהר, אולי יש גם משהו טוב בכך שהנפה הכפרית של השומרון נותרה נחשלת כשהיתה. אין בה שיכונים ובתי מידות, לא כבישים רחבים, לא עמודי חשמל, לא חוטי טלפון ולא צינורות מים וביוב.

אמנם גם פה, בין ביר־זית לעטארה, כבר נוצב בהר כביש עוקף אינתיפאדה, המוביל להתנחלויות עטרת וחלמיש, אבל באזור הקרוב נשארה הגיאוגרפיה כתמול שלשום. כל פרט שמר על משמעותו משכבר הימים, מדרון, קפל הקרקע, ערוצי הוואדיות, נקיקי הסלעים, המעיין. הרי כל ההוויה ההיסטורית של הארץ מימי המקרא ועד ימינו נשענה על נתונים גיאוגרפיים שבחלק גדול מהם הארץ נעלמו זה כבר ועוד מעט יקשה למצוא גם בדרך לירושלים, בגליל ובנגב.

כאן בשייח קטרוואני עוד אפשר להבין את משמעותן של מערכות הביצורים מימי קדם, את תווי דרכי המעבר, את בחירתם של מקומות המסתור במערות ובמדבריות, את שיטת הדלקת המשואות בראשי ההרים ואת ארוחות הזיים שיצרו את תרבות הארץ. בנוף שממערב הכל כבר אחרת.

למטה, במרחק משתנה המרחב הישראלי במהירות. רואים את ערי הלוויין סביב פתח תקוה, את השכונות החדשות של ראש העין, את שוהם, מכבים, מודיעין. מדרום מתרחבת בית שמש לעבר עמק האלה וממזרח לה מתבצעת הבנייה המואצת והתנופה ההיקף בכל אזור ירושלים. עורקי נחלים משנים את מסלולם, העקוב נהיה למישור, הרים נעתקים ממקומם. ים של מחלפים וגשרים, כבישים מהירים וכבישי טבעת, עד שנדמה שהכל עומדים להתגורר על איי תנועה.

עם המרחב המשתנה, המערות והנקיקים הנעלמים, מסולקים גם רוב אתרי העבר. חלק גדול מתוכם נהרסו עוד בשנות ה־50 וה־60, ולאו דווקא בשל הזנחה או בעטיין של עבודות בניין ופיתוח. כל מי שהיה חייל באותן שנים זוכר איך אתרים עתיקים, שעמדו בתוך הכפרים הערביים הנטושים ובצדם, נהפכו לשטחי אימונים. יחד כתם ופוצצו אותם. אחר כך באה מלחמת ששת הימים והמוני פליטים ערבים מהגדה ומעזה ומעבר לגבול באו לראות מה שהיה פעם ביתם, והתופעה הטרידה ישראלים רבים. בתוך שנתיים־שלוש עלו הדחפורים לשטח לסלק מה שנותר מהחורבות הערביות, ובתוך כך הוסלו מצודות עתיקות, קברים, חומות, תחנות מסחר, חוות, הכל. נהרסו אתרים היסטוריים מכל התקופות – הכנענית, העברית, הרומית־הביזנטית והצלבנית, הכל מתוך צורך לאומי מיידי שלא להותיר שרידים ערביים. על הריסות הכפרים והאתרים העתיקים ניטעו חורשות ולפעמים הוקמו עליהן פארקים שרק מעט גלי אבנים ומשוכות צבר מעידים על עברם.

הרשויות הישראליות ששתקו באותם ימים, או אף נתנו יד להרס, מנהלות עכשיו מאבקים להציל את המעט שנותר. רודפים את הנערים הערבים בגזרה המוכרים בקברים העתיקים, כדוגמת הנער בשייח קטרוואני, שהציע לי לסלק מצבור של אבנים ליד המערה כדי לגלות בה כדים עתיקים עם זהב הטמון שם, לדעתו. מתמקחים עם משרד השיכון ועם חברות הבנייה הקבלנים על כל שריד שלא־פעם מוחזק מפוקפקת. ליד בית שמש, למשל, הצליחו להציל מחורבן מצבור של סלעים עם חורים שאיש לא יודע מה הם המציאו להם שם, ספלולים (מלשון ספל), כמו שנהוג בתעלומות ארכיאולוגיות אחרות, אומרים גם כאן שהספלולים שימשו כנראה לצורך פולחני לא ברור.

האתר היפה של קבר השייח בין ביר־זית לעטארה נשמר בינתיים ועומד כמו שהוא, אולי מאות שנים. איש לא הזיז את עמודי הכנסייה הביזנטית הצמודים למבנה המוסלמי ולא עקר את השקמים העתיקות. וגם אם אלה לא יהיו, המראה הנדיר מהים התיכון עד הרי מואב יישאר שם תמיד.

קבר השייח קטרוואני. המלאכים נשאוהו מכפרו כדי שימות כאן

תצלום: אלכס ליבק

ילדי האקדחים של הלח"י

ב-11 בנובמבר, 1947, טבחו האנגלים בנערי לח"י, שעסקו באימוני נשק בבית מבודד ליד רעננה. מותה של יהודית כהן, בת 14 וחצי, הסעיר את היישוב: באיזו זכות רוצחים הם את נשמות ילדינו ועושים אותם מכשיר ומטרה לרצח? הקשתה רובה של העיתונות. לא אנשים "מיושבים" עושים מלחמת חירות, השיבה המחתרת

מאת עדה אושפיז

"צעירים היו, להוטים באש האמונה ויקוד הנעורים, בוערים באש האהבה ויוקדים באש השנאה: יוקדים ולוהטים היו. כך, באש זו ובלהט זה, יצאו ללמוד ידם מלחמה. והיד רכה היתה, רכה וצעירה, חיה ותוססת, וכאילו זה באקדח הקר היא נפחה בו נשמה, הציתה בו האש. ולא היה זה עוד ברזל קפוא ומת. עתה היתה בו נשמה, נשמה לוחמת, רוח חיים... ולא כדורי עופרת למרה או היד לטעון, כדורי שנאה היו אלה, תמצית דם השנאה שבנשמה הצעירה והבוערת. הם למדו לטעון האקדח ושמחים היו הצעירים, וגאים היו, כה גאים: הם ידעו להחזיק בנשק הם הצעירים, גם הם ימו באויב עוד מעט... אך הקדימם הפעם האויב...

"ומדפדף אתה בלוח, מחזיר אחורנית עלה אחרי עלה, מגיע אתה לאותם ימים, שבהם לא היו כל אלה, לא טנקים ולא תותחים, לא אוירונים ולא אוניות מלחמה. היו רק 'כלים קטנים' ונשק קל... וקומץ צעירים 'מטורפים' מכריז האומה: את השליט הזר נגרש מכאן... לבו של מי הלך אחרי סיסמאות אלה? מיושבים בדעתם 'הבינו', כי אך חלום 'עודפים' הוא. בכלים הלודים נגד עוצמתה של האימפריה? היו אלה נערות ונערים, ילדים כמעט, אשר לא למדו עדיין לעשות חשבונות קטנים. הם האמינו והיו מוכנים. הם חיפשו דרכים אל המחתרת הלוחמת, כדי להקדיש לה את שנות חייהם הצעירים ובעת הצורך – החיים כולם, עד הסוף".

דברים אלה לא נכתבו, חלילה, על ידי מסנגריהם של מתאבדי החמאס או "ילדי האבנים" של האינתיפאדה. הם הופיעו בבטאוני לח"י, בשנים 1947 ו-1949, בתגובה על הטבח שעשו האנגלים בנערים מגויסי לח"י, בני 14.5-17, שנתפסו באימוני נשק, בבית קטן מבודד בפרדס ליד רעננה, ב-11 בנובמבר 1947.

בפרדסים שהקיפו את הבית ארבו כמאה צנחנים בריטים לנערים היהודים המכותרים. כשניסו להימלט דרך החלון, נורו אחד-אחד: נערים, "כמעט ילדים", כלשון הכרוז של לח"י, שיצאו אז להילחם בלהט האופייני למלחמות חירות, והיום לא חשים שולחיהם ואלה המתיימרים להיות יורשיהם הפוליטיים אפילו אי נוחות קלה, כשהם משתלחים בצדקנות נגד "הפיכת ילדים לפגזים חיים", או לחילופין אוטמים לבם להרג ילדים בשטחים ("אלה לא ילדים, אלה מחבלים") ותולים את האשם באמהות הפלשתינאיות ("האם ילדים במגזר הערבי פועלים על דעת עצמם – הבל הבלים").

הימים ימי הפרפור האחרונים של המנדט בארץ, שבועיים לפני כ"ט בנובמבר, יום הכרזת האו"ם על החלוקה. לח"י, שממילא לא ראה בפינוי הבריטים ובהקמת מדינה יהודית "שסועה ומבותרת" את סוף המאבק, התריף את הטרור. ריח העימות הבלתי נמנע עם הערבים והחשש ממלחמת אחים בין ההגנה למחתרות הפורשות כבר היה באוויר. בקריאותיו "לנוער העברי" קרא אז "המעש", ביטאון לח"י, לא להסתפק "במדינה ובהצלת פליטים", פרי מאמציהם של "זקנים עייפים, שתדלנים, בוגדים בעמם, הנושאים עמם את נסל הגלות", ולא לוותר על הגבולות "האלוהיים, הטבעיים, ההיסטוריים", מנהר פרת ועד גבול מצרים.

עלון הלח"י, "חזית הנוער", מנובמבר

שלומית כהן: "מה אספר, מה אגיד, עד היום יש בתוכי הרבה כעס, שגייסו אותה כל כך קטנה, בת 14, עוד לא היתה בת 15 כשמתה. בטח, פיתו אותה. לצעירים יש עיניים גדולות, רוצים לעשות דברים גדולים, אז פיתו אותה והלכה"

1947, שלושה ימים לאחר מות ילדי רעננה, פנה בעיקר לדור החדש של נערים ונערות, שהכירו בצדקת דרכו של לח"י, אך נהגו להשיב למגייסיהם: "למה איחרתם לבוא? עכשיו כשאנחנו עומדים לקבל 'מדינה', למה לי עוד להצטרף אליכם?" והתשובה, בין השאר: "לו היה לנו עודף כוח, לא היינו מסתפקים ביציאתו ובהודעותיו (של השלטון הבריטי – ע"א), אלא היינו בועטים בו כבפגר מובס, היינו הופכים את יציאתו לבריחה... כדי שינוקם בו את אשר עולל לנו, וכדי שישמעו ויראו כל האחרים הזרים הזוממים לשלוט במולדת העברית... אנו רק פתחנו במלחמה. אנו רק הוכחנו מה יכול לעשות מיעוט קנאי ועקשן, יודע לסבול ויודע למות ויודע גם להמית אויב... נוער עברי, היה עם החזקים באופי, היה עם העקביים במחשבה, היה עם הלוחמים לחירות".

בלח"י לא היו מעולם הגבלות על גיל גיוס. איש לא ביקש מהמתגייסים תעודות זהות. היו שהסתירו את גילם האמיתי. הם גם לא נשאלו שאלות מיותרות. "מי שבא – אמרנו לו ברוך הבא", אומר דוד שומרון, האחראי על מחלקת ההדרכה בלח"י, שבעצמו התגייס לאצ"ל בגיל 14 וחצי, "בימי המנדט ילדים בני 14-15 כבר היו בוגרים בנפשם, לא כמו היום". הקטנים הועסקו בתרגילי סדר, בתצפיות על האויב, בהדבקת כרוזים ולפעמים בהעברות נשק, בלי להתחשב בחוק המנדטורי, המתיר פסק דין מוות על נשיאת נשק לא חוקי. כמה חודשים לאחר גיוסם זכו להגשים את שאיפתם: להתאמן בנשק חם.

גם מדביקי הכרוזים הקטנים נשלחו למעשה לסכנות מאסר ומוות. לאחר כמה מקרי ירי במדביקי כרוזים בחיפה, הצטרפו אליהם חוליות של שניים-שלושה נושאי נשק בגברים יותר. באמצע 1947 התגייסו הבריטים בעצבנות מוגברת, ככל שלטון דיכוי בסוף דרכו, לעקור את "הנגע" מיסודו. שוטרים בלבוש אזרחי (מין מסתערבים בסגנון בריטי), חטפו מדביקי כרוזים וגררו אותם ל"חקירות בלתי רשמיות", כלומר, לעינויים. אף הם לא התעניינו בגיל קורבנותיהם.

המקרה המפורסם ביותר היה חטיפתו של אלכסנדר רובוביץ, בן 16 וחצי, בדרכו להדביק כרוזים בשכונת רחביה בירושלים. נער בן 14; שעמד לצדו, ניסה להתנפל על החוטף, שהזדהה כ"משטרה" ודחף אותו הצדה. רובוביץ הוכנס בכוח למכונית ונעלם. כובע הלבד האפור של החוטף ומכתב מאלמוני, יפה נפש אנגלי מן הסתם, הסגירו את רוי פאראן, קצין בריטי, פקודו של ראש הבולשת הצבאית הבריטית, שבא להילחם בטרור היהודי בדרכים של טרור". רובוביץ עונה, כנראה, עד מוות.

חמשת הרוגי רעננה – המפקד, יצחק מוסקוביץ (שכינויו המחתרתי היה "יגאל"), בן 19; לאה גינצלר ("רחל"), בת 15; יהודית כהן ("אורה"), בת 14 וחצי; שלום מהרובסקי ("אריאל"), בן 16; ושרה בלסקי ("חמדה"), בת 18 – היו ילדים מבתים טובים, כלשון הקלישאה, שעשו דרכם ללח"י במסלולות אידיאולוגיות שונות, מתוך אמונה שרק בדרך המאבק האלים אפשר לגרש מהארץ שלטון זר. לא כולם היו בני המחנה הלאומי הדתי. שרה בלסקי, למשל, היתה חניכת השומר הצעיר. רבקה אליאב ("נמרודה"), בת 16, היחידה שיצאה מהאש ללא פגע (שלושה נערים אחרים ניצלו, מפני שלא קפצו לשדה האש: אחד נפצע והחלים), היתה ממשפחה אוהדת מפא"י, אחיה היה ב"הגנה".

אבל ספק אם האוריינטציות הפוליטיות המנוגדות בלח"י חישלו באותם ימים את המגויסים הצעירים – שדמיונם הילדותי עדיין פגיע וקל להם יותר להיחשף לאידיאליזציות למיניהן – מהמוטיב האובססיווי של "תפארת המוות", השזור בכתבים הרשמיים של הלח"י. עלעול בכתבים, במרחק של כחמישים שנה, מותיר טעם מר של התענגות על מוטיב המוות, הרווי פאתוס סנטימנטלי, פסוודו-משיחי, פאשיסטי בקישוריו בין דם ואש ואדמת מולדת. הם לא היו מתאבדים, אך כולם התחנכו על שירי המחתרת וסיסמאותיה: "משורה משורר רק המוות; חלומנו למות בעד עמנו. יהי דמנו מרבד אדום בדהובות ועל מרבד זה מחותינו – כששנים הלבנות: אי דם עברי ולא יתרונן לשירת מלחמות ה'... הם עולים להתגעל בארץ כנען, מהמדבר – בואכה הים הגדול; פתא המוות – לחיי הנצח", ועוד דוגמאות לאין ספור.

קשה להבין עד תום את סיפורם של ילדי רעננה ללא התוודעות ללהלוחית המיוחדת של הווי חיים יום-יומי, שציוויו-העל שלו, המודע והבלתי מודע, היה: "בקבר אחים ישכיבוך ואתך בקרב גם אפול".

באותו בוקר של 11 בנובמבר הגיעו עשרה נערים ונערות מתאים שונים של המחתרת, זוגות זוגות, לתחנה המרכזית ברעננה. הם לא הכירו איש את רעהו אלא בכינוייהם המחתרתיים. הם נפגשו בתחנה המרכזית, והמקשרת, "תמר" הג'ינג'ית, הובילה אותם לבית העזוב שנשכר מבן משק עזרא, בעקבות מודעה בעיתון, לצורכי מחלקת ההדרכה של לח"י. השוכר היה דוד שומרון, שהתחזה לנשוי. הבית כלל שלושה חדרים ומטבח. סליק הנשק היה בחדר האחורי, שפנה לפרדסים. שם גם היה חלון מסורג שאי-אפשר לפתוח בעת סכנה.

"להשתמש בנשק היה חלום. זה היה אידיאל, וכשהודיעו לי ולאחרים שאנחנו מועמדים לקורס נשק, היינו ברקיע השביעי", סיפרה רבקה אליאב, היום ציירת, המגדירה עצמה "מבולבלת", עייפה מפוליטיקה, לא נצמדת לעבר, בורחת מתוויות מפלגתיות, מאמינה בשלום ובמתנחלים ("אנשים נפלאים"). היא התגייסה ללח"י בת 15 וחצי, תלמידת כיתה י' בבית הספר "יבנה" בתל אביב.

המגייסת שלה היתה לאה פריגנט ("אריאלה"), מבוגרת ממנה, מעין "ז'אן דארק, מיד הרגשתי את הקסם, הופעה נערית, אבל מאוד מושכת, גוף נוקשה, זקיפות קומה, מין עוצמה שקטה, לא מופגנת, לא בטוח שהיו מסתכלים עליה ברחוב, אבל היה בה ניקיון פנימי וחיצוני. פשטות לבוש, שום זיוף, שום נחמדות. מלה היתה מלה, חיוך היה חיוך. מבט ישר". סטריאוטיפ של תקופה על "לוחמת אמיתית".

אליאב לא השתכנעה מיד. במשפחתה הפורשים היו מוקצים מחמת מיאוס ("זה כמו שתגלי היום שהחברה הכי טובה שלך מביאה פצצות לאש"ף"), אבל הדיבורים הישירים על "מיגור השלטון הזר האימפריאליסטי" דיברו ללבה. בלח"י באותה תקופה הקפידו להדגיש שהמאבק הוא בבריטים בלבד, לא בערבים.

"היינו במקום יום ולילה", המשיכה אליאב בנימה רגשנית, קצת פיוטית. את חבריה לסיוט של אותו יום היא עדיין זוכרת רק בכינוייהם המחתרתיים. "עד היום טבועה בי החוויה מהלילה שקדם ללכידתנו. לא הכרנו זה את זה. היתה הרגשה אינטימית נהדרת, כמו תמיד שאתה ישן עם קבוצה במקום זר. ישנים בשקי שינה, צוחקים קצת, רומנטיקה של מחתרת, ריח פרדסים. כל הלילה הקשבתי למשאבה בפרדס, שפעמה כמו לב ענק בתוך היקום. אסוציאציה שכזאת. לא הספקנו לדבר על כלום, אבל ידענו שיש בינינו מכנה משותף. בוודאי.

"ואז למחרת, ביום אביב בהיר, אנחנו לומדים על סטן בחדר האמצעי, 'חמדה' במטבח, קולפת תפוחי אדמה לארוחת צהריים, פתאום צועק הצופה, שהסתכל כל הזמן מהחלון: 'גויים, כלניות' ואז ראינו שאנחנו מוקפים. שנייה של הלם. המדריך, 'יגאל', אומר לנו ללכת לחדר האחורי ובאותו רגע דופקים בדלת. הכל קורה כהרף עין. בלגאן בראש. המפקד אומר ל'חמדה' לפתוח את הדלת...

"אנחנו עומדים בעיגול ליד הסליק של הנשק. לא ידענו אם להטמין אותו או לא. בלבול. רק הספקנו לעבור מחדר לחדר ו'חמדה' כבר הלכה לפתוח את הדלת, האקדח

ב-20 בנובמבר, בארבע וחצי לפנות בוקר, פרצו כעשרה יהודים חמושים, חלקם לבושים מדים בריטיים, לבית משפחת שוואבכי, וקראו בשמותיהם של חמישה מבני המשפחה. הם הובילום לפרדס, העמידום בשורה וירו בהם למוות

בידה. גם אם נשליך את הנשק לסליק, יגלו אותו בסוף. אין טעם, עדיף לעמוד גאים עם נשק. זו היתה החלטה אינטואיטיבית, אף אחד לא הספיק לתת לנו הוראות איך לנהוג במצב כזה, אבל הגאווה, אני חושבת, לא היתה נותנת לנו לזרוק את הנשק. לא הספקנו לחשוב, הכל היה עניין של שניות. ממש סרטיה היתה שם.

"'חמדה' פתחה את הדלת, אקדח בידה, ואני ראיתי במרווח הדלת הפתוחה סמל אנגלי, פניו מזוויעות, ומיד נשמעו יריות. היא לא נפגעה. החייל נבהל, ראה עומדים מולו אנשים עם נשק, וברח. התחילו יריות מכל הכיוונים, בחוץ כבר הקיפו אותנו מאות חיילים, שתפסו עמדות בפרדסים מסביב. 'יגאל' פקד לקפוץ מהחלון. הוא קפץ ראשון ואנחנו אחריו, אחוזים בנשקנו. נפלנו למלכודת אש. כל מי שקפץ נורה.

"ראיתי את 'יגאל' קופץ, רץ ונשכב. אחריו 'אריאל' רץ ונשכב, 'חמדה' רצה ונשכבת. מכל צד שמעתי יריות, יריות, יריות, אבל לא קלטתי שהם מתים. ראיתי אותם שוכבים וחשבתי שזו הפקודה, לשכב. רצתי גם אני כחמישה מטרים ונשכבתי. למזלי, לא נפגעתי. הכדורים שרקו בין שערותי, לא היה לאן לברוח. שני מטרים ממני שכבו 'אורה', 'רחל' ואברהם חמילבסקי, שותתים דם. אני שומעת גניחות: 'מים, כואב, אמא'ל'ה, הבטן'. אם אני מושיטה יד לעזור, פונה צרור יריות לעברי. אני מבינה שאסור לי לזוז. אני מחליטה להעמיד פני מתה. יום אביב משגע, סביונים ודם. אבסורד.

"כעבור כמה דקות נפסק הירי והתחילו לפנות אותנו. תופסים ידיים ורגליים וזורקים למשאית. מגיעים אליי, תופסים את רגליי וידיי, ואני מתנערת ונעמדת. החייל הכה אותי על הראש בקת הרובה. הזדעזעתי, אבל נשארתי עומדת, לא נפלתי. על פרק ידי היה השעון של 'חמדה'. היא נתנה לי להחזיק בו, כשהלכה לקלף תפוחי אדמה, ועכשיו הוא על ידי. הפצועים עדיין שוכבים על האדמה, נאנקים. הבריטים עומדים סביבי, מסתכלים עלי בתדהמה. על מתניי היו קשורים רימונים. יכלו להתפוצץ עלי כמו כלום. האנגלים הסתכלו עלי, הייתי ילדה נמוכה, לבושה חולצה שחורה עם רקמה אוקראינית ומכנסי חאקי. הם הסתכלו עלי, גם הם היו ילדים, בני 18-19.

"לבסוף העלו אותי על משוריין ולקחו אותי למשטרת רעננה. החוקר דיבר עברית. לא ידעתי שם דבר, אבל אמרתי לעצמי שגם אם יענו אותי, לא אפתח את הפה. זה היה משונה, לא הרגשתי כלום. המוות לא נראה אמיתי. רק כשהראו לי בבולשת תמונות ותעודות ושאלו לשמות בעליהן, רק אז קלטתי אולי בפעם הראשונה שכל מה שנשאר מהם זה תמונת פספורט. לא לימדו אותנו איך לנהוג בשבי, אבל חינכו אותנו לפטריוטיות ואידיאלים בלי מרכאות, וזה נותן כוח. הקרבה עצמית זה דבר נהדר, אנשים נראו גדולים בעיני עצמם. בטח שאני מבינה את המתאבדים של החמאס, ואני אומרת להם: כל הכבוד לכם וכל הכדורים".

אליאב לא עונתה, לא מנעו ממנה שינה או אוכל. במודעות האבל של הלח"י למחרת היום הופיע גם שמה בין "הקדושים" שנרצחו. אביה הוזעק לזהותה, והתעלף.

הכוחות הגדולים שגויסו לפעולה והירי המטורף בנערים שנסו על נפשם, אמנם חמושים, העידו על פשיטת הרגל של השלטון הבריטי בארץ. קשה להניח שעשרות שוטרים לא יכלו ללכוד עשרה נערים נמלטים, המוקפים מכל צד. אבל במרחק הזמן נשאלת גם השאלה: מה היה קורה אילו הניחו הנערים את נשקם ונכנעו?

אחרי ככלות הכל, רבקה אליאב, אברהם חמילבסקי, הפצוע היחיד שנותר בחיים, ירספי ז'לוצ'בסקי, שהצליח לחמוק על אופניו לפרדס סמוך ונתפס (נפל בסופו של דבר במלחמת העצמאות), ויוסף שלם, שקפץ מהחלון ונצמד לקיר מרוב בהלה – לא נורו. הם הועמדו למשפט ונידונו למאסר עולם, ארבעה חודשים לפני צאת הבריטים. הנער העשירי, חיים ריקלין בן ה-17, העמיד פני משוגע וחמק ממאסר, לפי עדותה של אליאב.

האם אותם "הדם הקדוש, הגאווה והאדנות", שממנו נגזרה חרפת הכניעה, לא תבעו במקרה זה ליטרת בשר יקרה מדי מהנערים המבוהלים, שצייתו אוטומטית לקוד התנועתי יותר משהודרכו להיות יעילים וקשובים לצורכי מאבקם? "לח"י היתה המחתרת הרודפת הנרדפת ביותר", הגיב יעקב בנאי, מפקד החטיבה הלוחמת של לח"י. "מאז מרתו של יאיר שטרן, ההנחיה היתה שלא ייתפס איש או מחסן של לח"י. לחסל את בתי הסוהר, זו היתה הסיסמה. מאז צוידנו כולנו בשני כלי נשק, אחד להתקפה ואחד להגנה". הוא לא ידע שאחת מנערות רעננה פתחה את הדלת לשוטר בריטי, ואקדח בידה. "במקומה הייתי יורה, זה מה שלמדנו", אמר.

העיתונות הארצישראלית, על כל זרמיה, גינתה את קלות הלחיצה של הבריטים על ההדק. הגרסה הרשמית, שהנערים פתחו באש, התקבלה בספק אך עוררה מבוכה. בעיקר נסער היישוב מכך שעם הנופלים נמנתה ילדה כבת 14, יהודית כהן, כפי שפורסם אז. מותה היה כשמן על מדורת ההתנגדות הגוברת לארגוני הפורשים ולדרכם, התנגדות שלא היתה חפה ממאבקי כוח מפלגתיים על השלטון במדינה שבדרך. "לאיזה צורך מאמנים ארגוני הטרור צעירים וצעירות לאמנו בנשק? באיזו זכות רוצחים הם את נשמותיהם לפני שהם עושים אותם מכשיר ומטרה לרצח?" הקשה "על המשמר", בנימה שהיתה משותפת גם לעיתונים "הארץ", "דבר" ו"הצופה".

"רצח הנשמות" הזה מקורו במדיניות ממשלתית פושעת ומחטיאה, אך גם בהדנשאות אנשים חסרי מצפון, המשימים עצמם חורצי גורל לעמם ולילדיו", כתב "דבר". הטור השביעי של אלתרמן ב"דבר", ב-14 בנובמבר, שכותרתו "הילדה השלישית", תבע את דמה מהבריטים ומלח"י, אך לא ניקה את היישוב כולו: "מה יכלה לעשות/ מול מתערת רוחה/ שטותה סביבה רשתות במחשך/ ואקדח טרוריסטים תקעה בידה.../ מה יכלה לעשות/ מול יישוב רב רעות,/ מול כולנו, מול כל הקהל הרגיל/ שקרא לה פורשת, בוגדת, ועוד/ אך העיר: שמא אף על פי כן היא תועיל?"

"מה אספר, מה אגיד, עד היום יש בתוכי הרבה כעס, שגייסו אותה כל כך קטנה, בת 14, עוד לא היתה בת 15 כשמתה. פיתו אותה. לצעירים יש עיניים גדולות, רוצים לעשות דברים גדולים, אז פיתו אותה והלכה", קובעת אמה של יהודית כהן, שולמית, בת 84, כבדת שמיעה, שעונה על מקלה.

שולמית מגורי-כהן היא ילידת זכרון יעקב ממוצא תימני. משפחתה עלתה לפני מלחמת העולם הראשונה. בעלה, שנפטר בינתיים, בא בעלייה הרגלית מתימן בשנות העשרים. "שם היו ממש יהודים, לא כמו באירופה. היו קוראים בתנ"ך על ארץ ישראל וירושלים הנשמה פרחה", פסקה. אוהדת ליכוד מושבעת. קירות ביתה מקושטים בתעודות הוקרה רבות על "פועלך ותרומתך למען החייל בישראל". את המפא"יניקים "האדומים" היא שונאת תכלית השנאה. "הם היו אויבים שלנו, הלשינו לבריטים. הם ככה, מתנהגים כמו גויים, כמו הערבים, הם רצו להביא את רוסיה לכאן", הביעה את דעתה הנחרצת.

כשנודע לה במקרה שבתה התגייסה ללח"י, כאב לה מאוד, אמרה. לאנשי לח"י היו מוניטין של "יותר מדי רוצים להילחם". זה היה קשה, "אני חושבת שאפילו גירשתי אותה מהבית. פעם גיליתי כרוזי לח"י מתחת למיטה שלה והרבצתי לה", היא מאמצת את זיכרונה, "מה אגיד לך, הפצע היה סתום, נפתח עכשיו מחדש. אני זוכרת, לאחיה היה חבר והוא היה מסתודד אתה כל הזמן בפינה, והייתי מתפלאה, מה יש להם לדבר שם? אחר כך הבנתי שפיתה אותה. הוא בחור טוב, בחור נחמד, אבל שנאתי אותו, מכאב שנאתי אותו. בבית"ר לא גייסו אז כאלה צעירים. זהו זה, בעוונותינו הגדולים", נאנחה.

ביום שנסעה לקורס לרעננה, סיפרה יהודית לאמה שהיא יוצאת להתנדב לעבודה בקיבוץ אשדות יעקב. כעבור יומיים התייצב איש לח"י בבית האם והודיע לה שבתה נפצעה וכלואה במשטרת יפו. עברו עוד כמה ימים והיא נקראה לזהות את גופת בתה, שכנראה עונתה. "אי-אפשר היה לזהות כלום", נאנחה, "הפנים שלה היו שחורים, הפה שלה פתוח. זיהיתי אותה לפי השיניים הקדמיות והנעליים החומות שקניתי לה לפני שנסעה לרעננה". היא חששה לזהותה בגלוי, מפני שאחד מבניה השתייך לאצ"ל.

כרוב ילדי הקבוצה, גם יהודית כהן נקברה אלמונית. אמה הלכה אחרי ארונה בהסתר. הקברים נחפרו זה ליד זה ושתי נערות הניחו עליהם פרחים. החברה קדישא דיווחה לעיתונות שרוב הנרצחים נורו בבטנם ובלבם. כולם נעלו נעלי ספורט חומות.

חלקו השני של סיפור ילדי רעננה מסתבך הרבה יותר. למחרת הרצח, שלחה לח"י כמה מחבריה לרסס ביריות את בית הקפה "אסטוריה" בחיפה, שהיה גדוש חיילים ושוטרים בריטים ("דבר" הטיל ספק אם אכן היתה זו פעולת נקם, בגלל הזמן הקצר שבין האירועים). למחרת השליכו רימונים לקפה "ריץ" בירושלים. באותו יום נורו בחיפה ארבעה פקידים של חברת הנפט ("אין אזרחים ופקידים בריטים חפים מפשע היושבים בארצנו", טען "המעש", "אנחנו בתמימותנו לא ידענו שאין כל שייכות בין פקידות הנפט לפקידות המשטרה", הוסיף בציניות). ב-15 בנובמבר נהרגו בירושלים שני שוטרים ונפצעו שני סמלים. השוטרים נורו אגב שוטטות בסמטה המובילה לרחוב יפו. אחד מהם הספיק לשלוף אקדח ולירות, וכדורו התועה פגע בילדה בת ארבע וחצי ובנער שיצא מחנות השרברבים הסמוכה, שניהם יהודים. הבריטים הגיבו על הפיגועים בהשתוללות חסרת מעצורים בכמה משכונות ירושלים. מכוניות משוריינות שוטטו ברחובות וירו לכל עבר.

אבל גולת הכותרת היתה פעולת התגמול נגד חמישה ערבים ממשפחת שוואבכי, מהשבט אבו-קישק, שהתגוררו בסמוך לבית ברעננה ונחשדו בהלשנה לבריטים על תנועה חשודה בבית. ב-20 בנובמבר, בארבע וחצי לפנות בוקר, על פי דיווחי העיתונות של אז, פרצו כעשרה יהודים חמושים, חלקם לבושים מדים בריטיים, אחרים מחופשים לערבים, לבית משפחת שוואבכי, וקראו בשמותיהם של חמישה מבני המשפחה – אבי המשפחה, בן 50, וארבעת בניו, שהצעיר בהם היה בן 20. הם הובילום לפרדס, העמידום בשורה וירו בהם למוות. עם בוקר מצאו בני אבו-קישק את חמש הגופות בפרדס.

עיתון "המעש" מאותו שבוע הבהיר שפעולת הנקם נגד "המלשינים השפלים" הערבים, ש"לא שירתו בזה לא את טובת הארץ ולא את טובת הערבים, כי אם את טובת השלטון הזר המשעבד את כולנו", היתה ממוקדת וקולעת. "האחים המלשינים נמצאו, זוהו ונענשו", כתב העיתון. הוא לא פירט את טיב הפעולה. מאז בולטת מעין מסכת שתיקה, מכוונת יותר או פחות: כותבי הזיכרונות, מקרב חברי לח"י, דילגו על סיפור שולי זה, מבחינתם, גם כשעסקו בהרחבה ברצח ילדי רעננה. נתן ילין מור, היחיד המתייחס לאירוע בזיכרונותיו, נמנע אף הוא מלהרחיב בפרטים. חלק מאלה שהשתתפו ברצח הערבים כבר הלכו לעולמם. אנשי לח"י בתפקידים בכירים, כמו דוד שומרון ויעקב בנאי, אינם זוכרים כמעט כלום על הפעולה. איש לח"י יעקב רוטה, ששמו נקשר לפעולה על ידי כמה וכמה חברי לח"י, הגיב: "מצטער, כבר שכחתי מזה".

עדות יוצאת דופן של איש לח"י, שהשתתף בפעולה, אך העדיף להיחבא בכינויו המחתרתי "זאב", מחשש לנקמת דם, מופיעה בספרו של דוד דיין, "עושים מדינה", שיצא לאור ב-1991: "עברנו בשבילים החוצים את הפרדסים הגענו אל שכונת החושות, בתים קטנים עשויים טיט וקש. דפקנו על הדלתות וקראנו: משטרה! הם יצאו, מופתעים, לא ידעו מה מצפה להם. הרחקנו את הנשים והילדים. זיהינו את הגברים שבחבורה, אחדים מהם, על פי המידע שהיה ברשותנו, נצטוו לעמוד בשורה. המפקד אמר להם, בערבית, מי אנחנו ולשם מה באנו. הוא סיים באומרו: דם יהודי לא יהיה הפקר והשופך דם – דמו יישפך.

"הוא נתן לנו פקודת אש וירינו בהם. עם מטח היריות התחילו הצעקות. גם אנחנו שידענו על מה ולמה עשינו זאת, נחרדנו. זה לא קל ולא פשוט. לא היה זמן אפילו לחשוב על הורי הילדים שנהרגו... היה ברור לנו אז, כפי שברור לנו היום, שאי-אפשר היה לעבור על כך לסדר היום. עזבנו את המקום, תוך פיזור פלפל חריף לטשטוש הריח, ושבנו לבתינו. לא, איני מספר זאת לילדי. הם לא צריכים סיפורי זוועה".

לימים נודע, כנראה, לאנשי לח"י שהמידע על ההלשנה היה מוטעה, אך הדבר מעולם לא פורסם. "חשבנו שהם הלשינו", הפטיר דוד שומרון, "במשך השנים היו כל מיני שמועות, שנפלה טעות, שמישהו אחר הלשין, אולי יהודי". גם יצחק חסון, המגדיר עצמו היום כאיש שמאל לא-ציוני, אז אחראי על מחלקה ר' (המודיעין), שהיתה אמורה לקבל את המידע על ההלשנה ממשטרת כפר סבא – אינו זוכר שהתקבל מידע כזה.

"השוואבכי לא הלשינו", קבע נחרצות טלאל אבו-קישק, המתגורר היום עם חלק מהחמולה שלו בפרדס שניר, ליד לוד. טלאל הוא בן אחיו של תאופיק אבו-קישק, השייח' של אותן משפחות שהתגוררו ב-1947 בסמוך לבית ההדרכה של הלח"י. באותם ימים היה בן 14. הוא זוכר היטב את המקרה. "באו בלילה לשוואבכי, נכנסו, אמרו 'משטרה', לקחו אותם בחוץ לפרדס והרגו אותם", אמר. תמיד חשבו אצלו במשפחה שאנשי ה"הגנה" ביצעו את הרצח, לא ידעו. השמועה אמרה ש"יהודים באו והרגו, אפילו הזקנים שלנו לא ידעו בדיוק מי אלה היו". היהודים חשדו בשוואבכי שגנבו נשק, הוא נזכר. "היה בית בפרדס עם נשק. אמרו שראו מישהו מהשוואבכי עובר ואחר כך נגנב הנשק. אולי הם לקחו ומכרו ואמרו אחר כך, לא לקחנו, יכול להיות, אבל לא הלשינו לאנגלים, לא יכול להיות. השוואבכי עבדו אצל יהודים, דיברו עברית".

"אנחנו עומדים בעיגול ליד הסליק של הנשק. לא ידענו אם להטמין אותו. בלבול. רק הספקנו לעבור מחדר לחדר ו'חמדה' כבר הלכה לפתוח את הדלת, האקדח בידה. גם אם נשליך את הנשק לסליק, יגלו אותו. עדיף לעמוד גאים עם נשק"

הרצח הזה של משפחה ש"לא עשתה כלום והרגו אותה" הפיל אימה על הבדווים בסביבה, הרגיש אבו-קישק. אחרי המקרה העמידו בני השוואבכי שנותרו משמרות שמירה. לילה אחד שבו היהודים וירו. איש לא נפגע, אבל "אז התחיל פחד גדול". משפחות בדוויות רבות מכפרי הסביבה נהרו לחפש חסות אצל אבו-קישק. הבדווים החלו לברוח בהמוניהם. הם לא שעו להבטחותיהם של אברהם שפירא ויוסף ספיר, ממגיני פתח תקוה במאורעות 1921, כי לא יאונה להם כל רע. הרצח של לח"י הבריח רבים מבני אבו-קישק לירדן. טלאל ומשפחתו עברו לשכם ואחר כך לג'לג'וליה.

בש"י (שירות הידיעות של ההגנה) הצטברו כמה ידיעות סותרות. בידיעה מ-14 בנובמבר 1947, שלושה ימים לאחר הרצח של ילדי רעננה, נרשמה עדותו של עובד בריטי בבולשת: "לפני כחודש פנה יהודי מעולי צפון אפריקה לבולשת, כדי לסדר לו דרכיה (דרכון), לאחר שהגיע ארצה כבלתי ליגאלי. הואיל ולאיש עבר פלילי, סירבה הבולשת למלא את בקשתו. יעצו ליהודי, שימציא להם ידיעות על הארגונים הפורשים תמורת דרכיה. האיש הסכים ולאחר חודש הביא את תוכנית הבית ברעננה". ידיעה אחרת בש"י, ממקורות "ערבים בסביבת רעננה", מדווחת שערבי בשם יונס, שעבד כרועה אצל משפחות שוואבכי, הוא שהלשין. אחד מהשייחים של אבו-קישק, אומרת עוד ידיעה, האשים את ג'עג'ע שוואבכי בהלשנה, אך לא את משפחתו שנרצחה.

סוף דבר מקופל בהודעה של הש"י מ-1947: שתי ההתנקשויות באוטובוסים של "אגד" ליד וילהלמה, שפתחו למחרת החלטת החלוקה של האו"ם את השלב המקדים של מלחמת השחרור, "בוצעו בידי כנופיית שודדים... רובם בדווים מעב סווארות הם פועלים בחסות השייחים לבית אבו-קישק. אומרים שאליהם הצטרפו כמה מבני שוואבכי, וזאת מתוך נקמה על הריגת בני משפחתם על ידי הלח"י".

בתמונה העליונה: הבית המבודד ליד רעננה שעה קלה לאחר הטבח, 1947. מימין לשמאל, חמשת הנרצחים: יצחק מוסקוביץ, יהודית כהן, לאה גינצלר, שורה בלסקי ושלום מהרובסקי

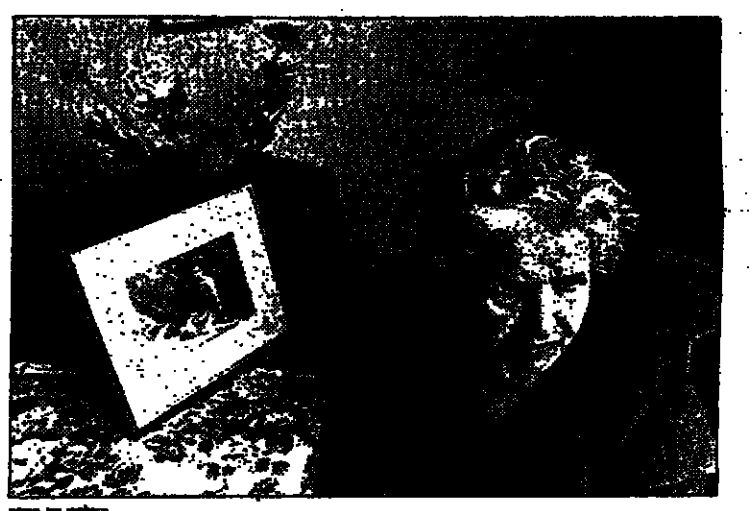

תצלום: דן פייר

שולמית כהן. "הפצע הסתום נפתח מחדש"

תצלום: שדי קרו

טלאל אבו-קישק. "לא הלשינו, אולי גנבו נשק"

תצלום: אלכס ליבק

רבקה אליאב. "המוות לא נראה לי אמיתי"

קריקטורה מ"המעש", 1947. הגבולות המבוקשים מנהר הפרת עד גבול מצרים

هكذا من الأصل

هكذا في الأصل

הצד היהודי של הניצחון

אהרן קמחי נפצע במארב של הצבא הגרמני באיטליה וחילץ את חבריו, דניאל נודל פירק מוקשים ופילס את הדרך לכוחות אמריקאיים בצרפת, לב אובסישצ'ר הפציץ מטרות גרמניות בשירות חיל האוויר של הצבא האדום. ב–8 במאי ימלאו 50 שנה לניצחון על גרמניה שבו השתתפו שלושתם, כמו יהודים אחרים ששירתו בצבאות בעלות הברית

מאת אינה שפירו

"אני המפקד"

אווירת ההתנדבות והרצון להילחם בנאצים, ששררה בארץ בימי מלחמת העולם השנייה, השפיעה גם על אהרן קמחי. קמחי, היום תושב כפר שמריהו, עלה עם הוריו ב–1934 מפינסק (אז בפולין, היום בבלארוס) וגדל בתל אביב. על אנשי היישוב אמנם לא חלה חובת גיוס, אבל לאחר שסיים את לימודיו בבית הספר התיכון, בהיותו בן 17, התייצב בלשכת הגיוס של הצבא הבריטי; הוא נשלח הביתה מפאת גילו ואולץ לחכות עוד שנה. קמחי שאף להתגייס לחיל הרגלים, ליחידה קרבית, כדי להגיע לחזית ולהילחם בגרמנים. מטרה נוספת, חשובה לא פחות, היתה לבנות גרעין להקמת צבא עברי. אף שהוריו חששו מאוד, אמר לו אביו: "לך ותילחם בנאצים". "פחדתי גם אני, בגיל 18 ידענו לפחד אבל התגברנו על הפחד", אומר היום קמחי בחיוך.

בין השנים 42'–46' שירת קמחי בשורות הבריגדה היהודית בצבא הבריטי. הוא גויס לפלוגה 2 (מספרים זוגיים ניתנו לפלוגות של יהודים מפלשתינה ואי־זוגיים לפלוגות המעטות של הערבים). מתוך פלוגות היהודים רוכזו שלושה גדודים שהיו בסיס לבריגדה – החטיבה היהודית הלוחמת.

במשך תשעה חודשים נשארה פלוגתו בארץ, עבדה סידורית ועסקה בשמירה. לאחר מכן הועברה למצרים, ושם שוב מילאה תפקידי שמירה ואימונים. רבים התייאשו ועברו ליחידות אחרות. הציפייה להגיע לחזית ולהילחם היתה לחלק הקשה ביותר של השירות הצבאי.

בתחילת 45' הועבר הגדוד לאיטליה, לאזור קרבות מדרום לבולוניה. בפסח אותה שנה ספגה הפלוגה של קמחי מכה קשה. בליל הסדר, כאשר הסבו החיילים לשולחן, נפל פגז ויחידה אחת איבדה לוחמים רבים. כעבור יומיים, בלילה שבין 31 באפריל ל–1 במאי, השתתף קמחי בפעולה שבה נפצע ובעקבותיה קיבל עיטור גבורה.

באותו לילה יצאו עשרה חיילים ומפקדם לפטרול. קו החזית עבר בנהר סניו. בגדה הצפונית התבצרו צנחנים גרמנים, האנגלים אחזו בגדה הדרומית וביניהם שטח הפקר זרוע מוקשים. בכל לילה יצאו פטרולים משני הצדדים כדי לעשות תצפיות אל שטח האויב ולאסוף חומר מודיעיני על היערכות כוחותיו. לא כולם חזרו. בלילה ההוא היתה המשימה לתפוס חווה נטושה. קמחי היה אחראי למכשיר הקשר.

כאשר הגיעו לחווה נכנסו לתוכה המפקד, קמחי וחייל נוסף. המקום היה ריק. אחרי שיצאו כדי להצטרף לשאר הכוח, נפתחה לעברם אש מטווח קצר.

נודל. האומץ שלו, הדם שלנו

אובסישצ'ר. הטייס היהודי קשה

קמחי. עיטור גבורה

הגרמנים הגיעו לעמדה לפניהם וארבו להם. המפקד נהרג במקום. קמחי נפצע. אחרי מכת האש הראשונה נותר הכוח בלי מפקד, עם פצועים רבים ומכשיר קשר שיצא מכלל תפקוד. במקום שררה מבוכה רבה. "הבנתי שמה שצריך לעשות הוא לתפוס פיקוד. אף אחד לא הסמיך אותי, הייתי טוראי, ולמרות הפציעה התרוממתי ובאופן תיאטרלי במקצת, כפי שאני רואה זאת היום, צעקתי: 'אני המפקד'", מספר קמחי. הוא התחיל לתת פקודות אש. "לא ידעתי כמה גרמנים הרגנו בכלל. ידעתי שהיינו במצב לא טוב והיה חשוב לחלץ את הכוח על פצועיו. אנשים חיפשו באותו רגע מפקד, וברגע שהכרזתי, הייתי המפקד".

הכוח הצליח לסגת ולהתארגן מחדש, אבל אז התעוררה בעיה חדשה. איש מהחיילים שנותרו חיים לא ידע את הדרך חזרה. קמחי ניצל את ירי המרגמות של הגרמנים כדי לאתר את הכיוון – היה ברור שהם ירו לעבר שטח שבידי האנגלים. כאשר הגיעה שארית הכוח לבסיס, התמוטט קמחי הפצוע. הוא לא הספיק למסור דיווח ואחרים עשו זאת במקומו. קמחי אושפז בבית חולים ועל התושייה שגילה בעת הקרב קיבל עיטור גבורה. כאשר שב ליחידתו כעבור כמה שבועות, כבר נגמרה המלחמה.

את יום הניצחון קמחי זוכר בבירור. היתה שמחה גדולה. הוא היה מאושר שנותר בחיים. בזכות עיטור הגבורה שקיבל היה אמור להשתתף עם משלחת הבריגדה במפגן הניצחון באנגליה, אבל בגלל פציעתו לא הגיע למפגן.

דווקא לאחר סיום המלחמה החלה הפעילות החשובה במיוחד של אנשי הבריגדה: ריכוז ניצולים ופליטים יהודים והעלאתם לארץ. אנשי הבריגדה ניצלו את המדים הבריטיים כדי לחצות גבולות של מדינות אירופה ועסקו למעשה בפעילות לא חוקית מבחינת הצבא הבריטי, למען המדינה שבדרך. קמחי פעל בצרפת, שם היה לו מפגש מרגש עם בן דוד מפינסק, שהיה לקצין בצבא הרוסי ואחרי המלחמה חיפש את קרובי המשפחה בארץ במטרה לעלות.

כאשר שבו אנשי הבריגדה הביתה, בספטמבר 46', לא קידמו את פניהם תהלוכות ומצעדי ניצחון. הם פשטו מיד את המדים והצטרפו למאבק על עצמאות המדינה נגד הבריטים. לאחר מכן לקחו חלק במלחמת השחרור. בשביל אהרן קמחי ההשתתפות במלחמה נגד הנאצים היתה הפרק הראשון במסכת המלחמות שעברו בני דורו, מבוא והכנה למלחמת העצמאות שבה איבד את אחיו הבכור וחברים רבים.

כלפי גרמנים בני גילו קמחי חש גם כיום רתיעה, שאינו חש כלפי הצעירים. הוא שומר על קשר עם חברים מהבריגדה, אף שלא נותרו רבים: חלקם נפלו באיטליה, חלקם במלחמות ישראל ואחרים מתו מחוץ לשדה הקרב – 50 שנה כבר עברו מאז.

לוטננט אף

דניאל נודל, היום תושב ירושלים, עלה לישראל מארצות הברית ב–77'. במלחמת העולם השנייה שירת בצבא האמריקאי. בן 21 התגייס לצבא כדי להילחם בהיטלר. ארצות אירופה נפלו לידי הנאצים בזו אחר זו, והיה ברור שחייבים לעצור אותם. בקרב הקהילה היהודית היתה תחושה זו חזקה במיוחד.

בתחילה שירת נודל ביחידה של חיל התותחנים שהגנה על ספינות המלחמה האמריקאיות מפני צוללות גרמניות ליד החוף האטלנטי. הוא וחבריו הטביעו צוללת גרמנית. אחרי שגמר קורס קצינים ביקש לשרת באירופה. הוא שובץ בחיל ההנדסה הקרבית והשתייך ליחידה שפירקה מוקשים ופילסה דרך לשאר הכוחות האמריקאיים. בסוף 44' הצטרפה המחלקה שפיקד עליה, ובה 55 חיילים, לארמייה השלישית בפיקודו של הגנרל פאטון בנורמנדיה.

נודל נזכר בהתקדמות המהירה של הארמייה בשטח צרפת. כאשר הגיעו לעיר אנז'ה נותר רק גשר אחד שלם, וגם אותו עמדו הגרמנים הנסוגים לפוצץ. כוח בפיקודו של נודל הצליח להגיע בסירה לצד השני של הנהר ולהשתלט על חיילי האויב. אחד מפקודיו הוריד לתוך הנהר, באמצעות בולדוזר, שלושה מטענים גדולים של חומר נפץ שהכינו הגרמנים. כך ניצל הגשר, שאיפשר של מעבר הכוחות האמריקאיים לתוך העיר, ומחלקתו של נודל צוינה לשבח.

זאת היתה אחת מ–21 פעמים שהמחלקה חצתה נהר תחת אש תופת. עד ששיחררו האמריקאים את פריס כבר איבד נודל פעמיים את מחצית מחלקתו. מ–55 החיילים שהחלו את הלחימה בנורמנדיה נותרו חיים בתום המלחמה 12 בלבד. פעמים רבות ניצל הוא עצמו ממוות.

אחד המקרים הזכורים לו במיוחד אירע בקרב על פורט דיאנט. באזור ניצב מבצר מהיים בתוקף שקירותיו בטון ופלדה. הגרמנים התבצרו בו ויחידה של מהנדסי קרב בפיקודו של נודל יצאה לפוצץ קירות ולפלס דרך לכניסה למבצר. היה אתם קצין צרפתי, מהנדס, שהשתתף בבניית המבצר והכירו היטב. על כל פקודה שהעביר מפקד הכוח, הגנרל וודנאק, ליחידתו של נודל, הגיב הצרפתי בביטחון: "בלתי־אפשרי, בלתי־אפשרי". המפציצים מהאוויר הצליחו רק לשרוט את הקירות. השטח סביב המבצר היה מוגן במוקשים רבים.

"המטוס יצא בכל לילה לכיוון הגרמנים המכותרים בסטלינגרד והטייס קרא ברמקול: "אכטונג, אכטונג, היכנעו..." הגרמנים שתקו ומיד אחרי הקריאה פתחו באש לעבר המטוס"

במאמצים רבים הצליח נודל לפתוח פתח קטן בקיר החיצוני – אך מאחוריו התגלו קירות נוספים. היה ברור שאין שום סיכוי לפרוץ בילוטה, ואז פקד הגנרל וודנאק לעלות על המבצר ולנסות לפרוץ לתוכו מלמעלה. המפקד נודל אירגן את הציוד הדרוש וכמות גדולה של חומר נפץ ופנה לחייליו: "בחורים, זו התאבדות, אין שום סיכוי לצאת משם חיים. מי מתנדב לבוא איתי?" למזלם, דקות ספורות טרם יציאתם למשימה שונתה הפקודה, משום שהגרמנים בשטח שלחו כוחות רגלים להגן על המבצר מבחוץ והתפתח קרב. הגרמנים נסוגו והאמריקאים המשיכו להתקדם לתוך שטח האויב. הוחלט לכתר את המבצר ולא להשתלט עליו בינתיים. רק חודשיים אחרי כניעת גרמניה נכנעו הגרמנים שישבו במבצר, ונמצא שם מלאי מזון וציוד שהיה מספיק להם למשך שנתיים.

מחלקתו של לוטננט דניאל נודל לקחה חלק חשוב גם בקרב על הסרו, ההתקפה הגרמנית הגדולה והאחרונה של הגרמנים במערב אירופה. זה היה קרב עקוב מדם. היה חורף קר, והכוחות האמריקאיים התכוננו לחציית נהר. נודל וכמה מחייליו יצאו לבדוק את השטח. הנהר געש והיו בו גושי קרח שזרמו במהירות ובעוצמה. הירידה אליו היתה תלולה וקשה. בגדה שמנגד הם שמעו את הגרמנים, מפטרלים אף הם. בתנאים כאלו, טען נודל, אי־אפשר להקים גשר והדרך היחידה היא לעבור בסירות ולהפתיע את הגרמנים. אך דרישת הפיקוד היתה חד־משמעית: להקים גשר למעבר רגלי.

במאמצים רבים העבירו נודל ואנשיו כבלים לצד השני והחלו בבניית גשר. הם הספיקו להגיע לחצי הדרך עד שגילו אותם הגרמנים ופתחו באש צולבת. האבדות היו קשות. עתה היה ברור שהסיכוי היחיד שנותר הוא מעבר בסירות. לכל סירה צורפו שני מהנדסים עם ציוד, הם חתרו תחת אש לעבר הגדה השנייה של הנהר, הורידו חיילים וציוד וחזרו לאסוף את הקבוצה הבאה. "אנשים נהרגו כמו זבובים", נזכר נודל. עד היום עומדת מול עיניו תמונת הגופות הקפואות של החללים, שהעמידום בצורת האוהל כדי להקל את האיסוף.

"זה מה שקורה במלחמה: הגנרלים נותנים פקודות. את הגנרל פאטון נהגו לכנות 'גנרל של אומץ ודם'; האומץ היה שלו והדם שלנו", אומר נודל.

הוא נזכר עוד בלילה אחד בדרום צרפת, אחרי ההשתלטות על שמפ, מרכז לייצור שמפניה. בהפסקות שבין ההפגזות נשמעו בתעלות פיצוצים קטנים של בקבוקי שמפניה נפתחים מכל עבר. הוא עצמו שמר בקבוק אחד כדי לשתות עם בת זוגו כאשר ישוב הביתה ויתחתנו. בירח הדבש אכן שתו השניים שמפניה מן הבקבוק שהביא עמו מהמלחמה.

בתחילת מאי 45' כבר היה ברור שסיום המלחמה קרב. גרמניה היתה הרוסה. חיילים גרמנים נהרו בהמוניהם לעבר הכוחות האמריקאיים כדי שלא ליפול בשבי הרוסי, אך הפקודה היתה להחזירם לרוסים.

הניצחון בא ימים אחדים לאחר יום הולדתו של נודל, וזאת היתה המתנה היפה ביותר, הוא אומר. "במלחמה אין שום תהילה, זה דבר נורא. לחיילים שמתו בידי וביקשו שאציל אותם נהגתי לומר שהם בני מזל – עוד דקה והמלחמה תיגמר בשבילם ואילו אנחנו נמשיך לחיות בתופת. פעמים רבות קיוויתי שהכדור הבא יפגע בי. לא יכולתי לסבול עוד. זה היה גיהנום. אש, פגזים כל הזמן, אתה לא יודע אם תחיה או תמות, היינו רטובים בקור, אומללים".

את השתתפותו במלחמה אינו מעריך כמעשה גבורה. הוא עשה מה שהוטל עליו, ולא נהנה להרוג. היו כאלה שנהנו. פעמים רבות, כאשר הורה נודל להעביר שבויים גרמנים שלקחה מחלקתו לתחקיר במטה הפיקוד, לא הגיעו לשם הגרמנים אלא נורו במקום. בתנאים אלו היה קל לאבד צלם אנוש.

נודל היה היהודי היחיד במחלקתו, רוב חייליו באו ממרכז ארה"ב. הם לחמו יחד, תמכו זה בזה. לפעמים כינו אותו בצחוק Lieutenant Nose, בגלל אפו הגדול והבולט. הוא זוכר רק מקרה אחד שהוא מחשיבו לגילוי אנטישמיות בצבא – כאשר לא קודם לדרגת קפטן אף שמילא תפקיד מתאים לדרגה זו.

למרות הזיכרונות הקשים מתקופת המלחמה, נודל אינו שונא את הגרמנים. עם סיום המלחמה נפגש בגרמניה עם גרמנים רבים, בהם אנשים טובים, כדבריו. במשך כמה חודשים אף פיקד מטעם הצבא האמריקאי על העיירה איידנבך בבוואריה. בעיירה נותרו רק נשים. כל הגברים נהרגו בקרבות או נפלו בשבי. גם כעבור שנים, במסגרת עבודתו, נפגש רבות עם גרמנים. הם דיברו על מקומות שבהם לחם נודל בצד האמריקאי והם בצד הגרמני, והחליפו חוויות מהתקופה ההיא. "הם היו חייבים להילחם ואני הייתי חייב להילחם".

"אובסישצ'ר, מתי תהיה חכם?"

לב אובסישצ'ר עלה לארץ מברית המועצות ב–87', אחרי 15 שנות סירוב. במלחמת העולם השנייה לחם בשורות הצבא האדום, מן היום שפלשו הגרמנים לרוסיה ועד לניצחון בברלין. הוא היה קצין בחיל האוויר ושירת בגדוד שהטיס מטוסי קרב קטנים למטרות מודיעין, הפצצה לילית והעברת ציוד ופצצים.

טבילת האש הראשונה שלו היתה ב–1941, בקרב ההגנה על מוסקווה. ביום שהגיע לחזית, לשדה תעופה קטן בקרבת מוסקווה, הגיחו פתאום מטוסים גרמניים והתחילו להפציץ. הכל נשכבו על הקרקע. אובסישצ'ר, "קצין צעיר וחם מזג" כהגדרתו, חשב שחייבים לעשות משהו, להתגונן. בנצלו הפוגה קצרה רץ אל המטוסים שהוסתרו ביער הסמוך, נכנס לאחד מהם והתחיל לירות בתת־מקלע לעבר המטוסים הגרמניים. הם השיבו אש לכיוון הירי ורק במקרה החטיאו ושום מטוס רוסי לא נפגע. אף על פי שננזף, היה אובסישצ'ר מרוצה מעצמו.

באותה תקופה יצר הגדוד שבו שירת רכבת אווירית אל כוח הפריצה הרוסי הגדול שהתקדם בשורות לתוך שטח האויב שסביב מוסקווה וכותר. הם הביאו אספקה, תרופות ותחמושת והוציאו פצועים. זכורה לו טיסה שבה יצא להק של שישה מטוסים למשימה וקיבל הוראה לנחות במגרש שהוכשר עם סימני זיהוי ברורים. כאשר התקרבו המטוסים לשטח, ראו פתאום צוותיהם שני מסלולי נחיתה זהים לחלוטין. היה ברור שאחד מהם נבנה על ידי הגרמנים בשטחם כדי להטעות טייסים רוסים. ששת המטוסים חגו באוויר, ואז פנה אחד מהם לנחיתה והחל בירידה. הטייסים האחרים הבינו שצוות זה החליט לקבל עליו את הסיכון: אם ינחת בשלום ילכו כולם בעקבותיו, ואם לא – יידעו היכן שטח האויב. מיד עם הנחיתה נשמעו יריות, גרמנים מלווים בכלבים רצו לכיוון המטוס. שני אנשי צוות נפלו בקרב. שמו של הטייס נחרת בזיכרונו של לב אובסישצ'ר – קפטן שוקלין – יהודי אף הוא.

בעקבות הביצוע המוצלח של משימות אלו הוגשו שמותיהם של שבעת טייסי הגדוד, בהם אובסישצ'ר, לקבלת עיטור גבורה. כולם קיבלו את העיטור ורק על אובסישצ'ר פסחו. חברים בגדוד תהו, חשבו שנפלה טעות, אך בדיעבד, משיחות עם לוחמים אחרים, הבין אובסישצ'ר שלא היתה טעות: ליהודי בצבא האדום, הוא אומר, היה קשה הרבה יותר לזכות בעיטור גבורה מאשר ליתר החיילים.

ב–42' הועבר הגדוד של אובסישצ'ר לסטלינגרד, ששם ביצע משימה מיוחדת. באחד המטוסים הותקן רמקול ענקי. המטוס יצא בכל לילה לכיוון הגרמנים המכותרים והטייס קרא ברמקול קריאות להיכנע ותנאי כניעה. אובסישצ'ר ביצע 24 מתוך 70 טיסות אלו, שבהן היה על המטוס להאט ולרדת לגובה של אלף מטר בלבד. הוא קרא בגרמנית: "Achtung achtung, די להילחם, היכנעו..." בזמן הקריאה שתקו הגרמנים ומיד אחר כך פתחו באש לעבר המטוס. לאחר הכניעה נפגש אובסישצ'ר עם קצינים גרמנים שבויים שסיפרו לו כיצד הקשיבו בתשומת לב להודעות ששידר. כל הטייסים שהשתתפו במשימה זו צוינו לשבח, פרט לאובסישצ'ר.

"במלחמה אין שום תהילה. לחיילים שמתו בידי וביקשו שאציל אותם נהגתי לומר שהם בני מזל – עוד דקה והמלחמה תיגמר בשבילם ואילו אנחנו נמשיך לחיות בתופת"

אחת המשימות המסוכנות בוצעה מיד אחרי סטלינגרד, בקרב על קורסק־אורל. התקבל מידע כי לאחת מתחנות הרכבת בעיירה קטנה באזור יגיע בלילה כוח גרמני גדול, ואובסישצ'ר, ששימש כנווט זו, יצא עם חברו הטייס להפציץ את תחנת הרכבת. ההוראה היתה לקיים הדרה חזקה. הם הצליחו להגיע ליעד, אבל אחרי ההפצצה התקשה הנווט למצוא את שדה התעופה שממנו יצאו, והם נחתו בשורה שהיה להערכתם בשטח הרוסי. כמה דקות לאחר מכן נדלקו פנסי ענק והם הבינו שנחתו בשטח אויב ואותרו. התפתח מרדף שנמשך כל הלילה. לקראת הבוקר היה ברור שאין מוצא. היה זה אזור שדות בלי מקום מסתור. הגרמנים היו קרובים. אובסישצ'ר וחברו התכוננו להתגונן עד הסוף. את הכדור האחרון שמר אובסישצ'ר לעצמו. במשך כל המלחמה היה נחוש בדעתו שלא ליפול בשבי הגרמנים; הוא יהודי והגרמנים יענו, ישפילו ויהרגו אותו בכל מקרה. חברו ניקולאי העדיף שבי על ההתאבדות. אבל עם דמדומי השחר הראשונים, כשהגרמנים כבר היו במרחק של מטרים ספורים, הם ראו את מטוסם ממש לידם. הגרמנים ירו לעברם אך הם הצליחו להגיע למטוס ולהמריא.

לצד עלילות הסכנה מגולל אובסישצ'ר גם סיפור אהבה מימי המלחמה. ב–44' נשלח למשימות של איסוף מודיעיני בבסיס ליד וארשה. באחד מערבי הריקודים בבסיס פגש בחורה נאה, אך היא דחתה את כל ניסיונות החיזור שלו. מאוחר יותר שמע מחיילים בבסיס שהבחורה – ולוה שמה – מביאה מזל רע: כל חבריה ומחזריה נהרגו. הוא התפלא: בחורות רבות איבדו את אהוביהן ולא דבקה בהן תדמית כזאת. באותו יום ארכה המשימה זמן רב מהמשוער והוא שב לבסיס באיחור של שעתיים. ולוה היתה חיוורת ורועדה בכל גופה, משוכנעת שנהרג. היא עצמה התחילה להאמין שהיא גורמת את מות חבריה. באותו שבוע, מספר אובסישצ'ר, זיהה בעצב בעיניה משהו טוב וקרוב ושאל אותה מה הלאום שלה. התברר שהיתה יהודייה. לאובסישצ'ר לא היה ספק שהתדמית הרעה דבקה אליה רק בגלל "חשדות כלפי העם שלנו", כדבריו. בהמשך התפתח ביניהם רומן שנמשך עד שעזב את הבסיס. ולוה ביקשה רק שיכתוב לה כדי שתדע שהוא לא נהרג.

למרות החוויות הקשות של המלחמה, מעולם לא רחש אובסישצ'ר שנאה לגרמנים. פעם, ליד סטלינגרד, נתפסה היחידה שלו מטוס גרמני ובו שישה אנשי צוות. כאשר הביאו את השבויים התבקש אובסישצ'ר, שידע גרמנית, לתרגם. קודם כל הורה לשחרר את ידיהם, להאכילם ולהשקותם. כאשר הגיע מפקד הגדוד לחקור את השבויים, אמר לאובסישצ'ר: "אני רואה שעשית להם כאן קבלת פנים של ממש. אם היית נופל בשבי שלהם, היו מטפלים בך אחרת. אובסישצ'ר, מתי כבר תהיה חכם יותר?"

ארבע שנות המלחמה, אומר אובסישצ'ר, היו כחלום שנים של מאבק הרואי, שהוא גאה בו עד היום. שתי תקופות היו המשמעותיות ביותר בחייו: המלחמה נגד הנאצים והמאבק נגד הק.ג.ב למען זכותו לעלות לארץ.

היום, כעבור 50 שנה, הוא מרגיש שהניצחון על גרמניה היה הישג אדיר של האנושות וכי תרומת העם היהודי לניצחון לא היתה פחותה מזו של האומות בעלות הברית: יהודים בצבא האדום מילאו תפקידי פיקוד ועשו מעשי גבורה. לכן, לדעתו, ישראל כמדינתו של העם היהודי זכאית וחייבת לעמוד בשורה אחת עם המדינות המנצחות בכל הטקסים לציון היובל לניצחון. הוא קורא לממשלת ישראל, המגלה לדבריו אדישות משונה כלפי ותיקי המלחמה בנאצים, להפגין יוזמה רבה יותר בתחום זה. לטענתו, גם "יד ושם" כמוזיאון לשואה ולגבורה צריך לשים דגש רב יותר על גבורת הלוחמים היהודים בכל צבאות בעלות הברית. העם היהודי צריך להיות מיוצג במקום של כבוד בין המנצחים בשל קורבנותיו ובזכות גבורתו.

"פרי דמיונו של פסיכיאטר"

פרשת מיה קוך, שבה מעד לפני שש שנים, לא הניעה את הד"ר משה אבנון, כך מתברר, ממתן חוות דעת פסיכיאטריות פרטיות שנויות במחלוקת. על עדותו במשפטו של רופא כללי, שנאשם במעשה מגונה בחולה, אמר השופט: "מוטב היה לה שלא נשמעה משנשמעה"

מאת צבי הראל

אבנון. "הצעת פשרה"

גלין. חולה שלא היה ולא נברא

לפני שש שנים פורסם ב"הארץ" סיפור שצריך היה להדיר שינה מעיניו של כל אחד: הפסיכיאטר הד"ר משה אבנון, מנהל בית החולים שער מנשה הסמוך לחדרה, קבע בחוות דעת כי מיה קוך, שחשפה מעשי שחיתות ב"תנובה", זקוקה לטיפול וכנראה לאשפוז – וזאת בלי שבדק או אף ראה אותה מעולם.

הד"ר אבנון הוא גם סגן הפסיכיאטר המחוזי של חיפה. לפני שש שנים סיפר, כי בצד עבודתו הציבורית כמנהל בית החולים הוא חיבר קרוב ל-300 חוות דעת פרטיות, בתשלום, לשימושם של דורשים מגוונים. חוות הדעת על מיה קוך, שהוזמנה על ידי תנובה, היתה אחת מהן.

אחרי חשיפת מעידתו של אבנון בפרשת קוך הוגשה נגדו קובלנה והיא התבררה בוועדת המשמעת במשרד הבריאות, שדיוניה אינם פומביים. חברי הוועדה נהגו בו בסלחנות מופלגת והסתפקו בעונש של נזיפה. הם מתחו ביקורת על אבנון בקובעם כי "לא ניתן להצדיק את מתן חוות הדעת ללא ניסיון לבדוק את המתלוננת (קוך), ולפחות ניסיון לבוא עמה בדברים".

"דיבורו של הד"ר אבנון על אל־אס־די ועל פטריות ההזיה מנותק מכל קשר עובדתי לעניין הנדון, ואחת היא לי אם קיבל מפי הנאשם את המידע נטול היסוד או שבדה אותו בלבו"

והנה, לפני שבועיים, בבית משפט השלום בנתניה, שוב ספג הד"ר אבנון ביקורת: הפעם ניסה הפסיכיאטר לסייע לרופא כללי שהואשם בשתי עבירות: מעשה מגונה בנבדקת והדחה בחקירה.

באחד מימי אוקטובר 1993 באה צעירה בת 22 למרפאת קופת החולים באחד מיישובי השרון ובפיה תלונה על כאבי בטן שמהם סבלה לסירוגין שנים רבות. בהעדרו של רופא המשפחה הקבוע הופנתה הצעירה אל הד"ר גריגורי קירלניק, שהחליפו. משהגיעה לבית הוריה, לאחר שנבדקה בידי הד"ר קירלניק, טילפנה הצעירה לחברה, ששמו רני, ותוך כדי בכי עז הזעיקה אותו אל ביתה. החבר, שידע על פנייתה למרפאה, חשש תחילה שמא בכיה נובע מבשורה רפואית מרה כלשהי, אך בהמשך השיחה הבין מפיה "שהרופא התעסק אתה ונגע לה באבר המין", כלשונו של רני.

עוד באותו יום הגישה הצעירה תלונה במשטרת נתניה. לפני כן סיפרה על כך למזכירת הסניף של קופת החולים. בין השאר סיפרה הצעירה בתלונתה במשטרה: "נשארתי רק עם התחתונים. הוא שם יד אחת על אזור הבטן שלי ובדק – ויד שנייה שלו שם על אבר המין שלי, על התחתונים שלי. בתחילה חשבתי שהוא רק שם את היד בתמימות ולא חשדתי. פתאום הוא שאל אותי אם אני נשואה. עניתי שלא. לאט לאט הוא המשיך ביד אחת לבדוק לי את הבטן וביד השנייה ירד כלפי מטה, ממש בתוך אבר המין, אבל מעל התחתון, ממש בפתח, בכניסה לנרתיק, ואחרי כך התחיל גם לשפשף עם האצבעות שלו באזור הדגדגן. במקביל, כל הזמן הרגשתי את אבר המין שלו על יד ימין שלי. אני הייתי כמו משותקת וניסיתי כל הזמן להצמיד את היד שלי לגוף".

יום אחרי הגשת התלונה במשטרה התקשרה אליה האחות מקופת החולים ושאלה אותה אם היא מוכנה לבוא ולהיפגש עם הרופא. המתלוננת השיבה לאחות, כי אינה מסוגלת להיפגש אתו. דקות אחדות אחרי שיחה זו התקשר אליה הרופא, בכה ואמר לה כי יש לו אשה ושני ילדים והוא מבקש שתרחם עליו.

ניסיונו הצליח: רחמיה של המתלוננת נכמרו על הרופא. למרות זאת, הוא הועמד לדין. בעדותה בבית המשפט הסבירה הצעירה מדוע היתה מוכנה לבטל את התלונה: "ריחמתי עליו, וגם אמי היתה מעורבת. ואז הגעתי לתחנת המשטרה והסברתי לחוקרת שאני לא חוזרת בי משום דבר ממה שאמרתי בעדות הראשונה, אבל אני מבקשת לבטל את התלונה מתוך רחמים. אני מרחמת מאוד על משפחתו, ופיטוריו מהעבודה הם בשבילי עונש מספיק ומרתיע בשבילו".

משפטו של הד"ר קירלניק התברר לפני השופט יורם גלין, סגן נשיא בית משפט השלום בנתניה. כדי לנסות לקעקע את אמינותה של המתלוננת פנה סניגורו של קירלניק, עו"ד אבי לוי, לד"ר אבנון. זה בדק את הנאשם וכתב חוות דעת פסיכיאטרית עליו. גלין, המשמש שופט שלום 15 שנה בקירוב ונחשב שופט מוכשר וחריף, פירק את חוות דעתו של הפסיכיאטר לרכיביה ומצא בה פגמים למכביר.

בפרק המסקנות קבע השופט גלין, כי עדותה של הצעירה הצטיינה בעקביות. על מהימנותה של המתלוננת כתב: "ההתרשמות הבלתי־אמצעית ממנה הרחיקה מן הלב והדעת הסבירה כל חשד של היותה לוקה בפגם מנטלי או נפשי כלשהו, בהציגה תמונה של צעירה אינטליגנטית, המיטיבה לשלוט בלשונה ובתגובותיה גם יחד. השכל הישר שולל תכלית שלילה כל מניע בלבה להעליל עלילת זדון על הנאשם".

סניגורו של הנאשם, עו"ד אבי לוי, הסתייע בחוות דעתו של הד"ר אבנון כדי להפריך את גרסתה של המתלוננת. בין השאר טען הסניגור כי היא הוזתה, למעשה, את המעשה שבגינו הגישה את התלונה, ככל שמדובר במשמעויות ובהיבטים המיניים. להלן קטעים מחוות דעתו של הד"ר אבנון: "...לא נמצאה הפרעה נפשית אצל הד"ר קירלניק, דבר שמחזק את התרשמותי הקלינית שהרופא לא ביצע את המעשה. לא מצאתי שהנבדק סובל מהפרעה או מחלת נפש כלשהי, או הפרעת אופי, דברים השוללים את הטענה נגדו. מאידך, נטילת סמים על ידי המתלוננת בתאילנד (בעיקר אל־אס־די) יכולה לגרום להופעת פנטזיות הנקראות 'פלשבק' כאשר קיים גירוי מתאים. לא מן הנמנע שהמתלוננת לקחה אחד הסמים הנ"ל בעת יחסים אינטימיים בחופשתה, וכאשר הגיעה לבדיקה רפואית, בדיקת בטן ורטנית, ייתכן שחוותה 'פלשבק', ואז המתלוננת היתה חושבת שהרופא ביצע בה מעשה מגונה".

בהתייחסותו לשימוש של המתלוננת בסמים כתב השופט, כי הראיה היחידה לכך באה מפיה ומפי חברה רני, והיא מסתכמת בהודאה בעישון בצוותא של שתי סיגריות מריחואנה בשלבים האחרונים של טיולם במזרח הרחוק. "דיבורו של הד"ר אבנון על אל־אס־די ועל פטריות ההזיה מנותק איפוא מכל קשר עובדתי לעניין הנדון, ואחת היא לי אם אבנון קיבל מפי הנאשם את המידע נטול היסוד על שימוש המתלוננת באלה כטענתו, או שבדה אותו בלבו, כפי שנוטה אני להאמין, כדי לאשש את חוות הדעת".

התובע, עו"ד דוד וינר, הגדיר את עדותו של אבנון "שערורייה". השופט לא הסתייג מביטוי זה והוסיף כי בקריירה של אבנון כפסיכיאטר היו לו שני כישלונות חרוצים קודמים, "אם לא בתחום הרפואי הטהור, אז במישור היושר האינטלקטואלי, אם לא מעבר למסגרתו".

ועוד מקביעותיו של השופט: "הד"ר אבנון אומר נחרצות כי 'יכולה להיות תופעה של פלשבק אחרי שימוש חד־פעמי במריחואנה'. אך עד מהרה מתברר, שאין בכוחו לתמוך בוודאות בקביעה זו בספרות מקצועית כלשהי, ושאין היא נובעת אלא מחולה אחד שבו טיפל, אשר התלונן על פלשבקים אחרי שימוש חד־פעמי במריחואנה. חולה יחיד זה לא היה ולא נברא, להערכתי, אלא פרי דמיונו של הד"ר אבנון הוא, לתרץ בו, בעת מצוקה, דברים נעדרי בסיס שכתב (...) אחרית דבר, אין בעדותו של הד"ר אבנון כדי לשמש תשתית כלשהי לאפשרות של הבזקים לעבר בעקבות שימוש במריחואנה, ומשום כך מוטב היה לה שלא נשמעה משנשמעה".

בהכרעת הדין, שניתנה לפני שבועיים, הורשע הנאשם בשתי עבירות – מעשה מגונה והדחה בחקירה. עונשו עדיין לא נגזר.

תשתית בדויה

אחד הפרקים הביקורתיים הנוגעים לחוות הדעת של הד"ר משה אבנון עוסק במשך זמן הבדיקה של הנאשם על ידו. בעדותו אמר הנאשם, כי הפסיכיאטר בדק אותו פעמיים: פעם אחת 30 דקות ופעם נוספת כ-15 דקות בלבד. השופט כתב על כך, כי גם הדיוט גמור יתקשה להשתכנע כי די בפרקי זמן אלה לקביעת ממצא פסיכיאטרי ראוי לשמו.

לעומת הנבדק העריך הד"ר אבנון את הזמן המצטבר של שתי הבדיקות ב-150 דקות. השופט כתב, כי הפסיכיאטר, בדרכו לרצות את הכל, הסכים בתחילה לגרסת הנאשם, הגם שהערכת הזמן שלו היתה פי שלושה מהערכת הנאשם. אחר כך, בחקירתו הנגדית, הציג אבנון "הצעת פשרה" תמוהה, שעל פיה ארכה הבדיקה 90 דקות במצטבר, "כשאת הסכמתו הקודמת להערכת הנאשם מתרץ הוא במידת הנימוס והאדיבות. אמנם, התרשמתי מד"ר אבנון כאיש נעים הליכות ובעל נימוסים למופת, אך עודני סבור שהערכתו משך הבדיקה שהועלתה בעדותו לא היתה אלא ניסיון מגמתי להקנות לחוות דעתו תשתית מקצועית בדויה", לשון השופט.

התהום הקיברנטית

מאת צבי בראל

החיים הקודמים נשכחים. הם חיוניים רק לעניין אחד: לשלם בעד הבילויים שלך בחיים החדשים. אתה חוזר אליהם רק כדי שהחומרה שלך, גופך, תמשיך להתקיים, כי בלעדיה לא תוכל לחיות באינטרנט

שבת בשעה שש בבוקר אינה זמן שמתקשרים בו אל מישהו. גם לא אל חברים טובים, אלא אם רוצים לאבד אותם. בשבת בשש בבוקר אפשר רק להוציא את הכלב לטיול. בעצם, כבר מוכרחים להוציא אותו לטיול. המסכן לא היה 16 שעות בחוץ. לפני שש שעות הוא אף הפסיק להביט בי בעיניים מתחננות וכבר אינו מאמין להבטחותי שעוד חמש דקות אנחנו יוצאים. עכשיו הוא מחליף תנוחת ישיבה כל רבע שעה, כנוסע שנקלע לנסיעה ארוכה באוטובוס בלי תחנות ביניים. אם השעה לא היתה שש בבוקר, אלא נאמר, משהו תרבותי, כמו תשע, ודאי שכבר היינו יוצאים, כי הייתי יכול להתקשר אל אלי ולשאול אותו איך מורידים את התמונה. אחר כך הייתי מנסה לראות אם זה פועל, רק עוד פעם אחת, ואז יוצאים.

אבל השעה היא כן שש בבוקר ובחיים אני לא אתקשר אליו לפני תשע גם אם לא אדע איך להוריד את התמונה הזאת. שש עשרה שעות אני מחובר לדבר הזה ורק להוריד את התמונה אני לא יודע. עניין קטן. הקול כבר עובר בסדר, אני שומע את כל מגוון הצלילים ויכול להרכיב בעצמי את סולם הטונים הנחוצים לי כדי לשמוע את פס הקול של רדיו מנסוטה. הצלחתי אפילו לקבל את שיגור התוכנית הרדיופונית בסרט, ממש בסרט נע ומדבר, קולו של קריין נשמע הרבה יותר צעיר בזכות התכנות הגאוני של המכשיר, אבל איך לעזאזל מורידים את התמונה.

לו הייתי יום אחד אחרי זה, כבר הייתי בועט לעצמי ברגל. רק את התמונה אתה לא יודע איך להוריד? ולדבר פנים אל פנים עם מטורף מהוואי אתה כן יודע? ולהשתמש בפרוטוקול WTT אתה כן יודע? ולמצוא את הערך סדאם חוסיין ב־gopher של אוניברסיטת מינסוטה כבר מצאת? ומה על שאר 6,000 ה־gophers? אבל למה לחשוב מה היה קורה למחרת היום?

שלושה ימים לפני כן עוד היתה השפה העברית שגורה בפי. ארוחותי סדירות, עבודתי מעניינת, ספר טוב היה פתוח ליד המיטה, סרט פעם בשבוע וטיולים קבועים עם הכלב. בארוחות הערב שיחות רעים בנעימה עם זוגתי, חברים קפצו לבקר, הכל היה באמת כל כך בסדר. איך הגורל מתעלל לפעמים. שלושה דיסקטים קטנים, מכשיר טלפון ומודם, והרגע אחד, בלי הבנה, כאילו נורית מהבהבת, אתה והמחשב נעשים ישות אחת המשוטטת ומרחפת במרחבים הקיברנטיים. אינך לבדך, מיליונים משוטטים אתך ולידך, עוטפים אותך כמו הדמויות המשונות הבאות ונעלמות במסע בין כוכבים, שפתך משתנה, שמך אחר, וכתובתך אינה עוד עיר, רחוב ושכונה, אלא סימנים ונקודות שבלעדיהם אינך מקבל את תעודת הזהות הקיברנטית שלך.

עד עכשיו חיית על פלנטה אחת, ובלחיצה כפולה על עכבר המחשב אתה נשאב אל הפלנטה השנייה. אתה עובר מחיים לחיים. מתחיל להתפתח בך פיצול אישיות שאין לו מרפא. בעולם הארצי אתה יודע פחות או יותר כיצד לתכנן את היום. אתה כבר מכיר את הדברים האהובים עליך, את הסרטים שתרצה לראות, הסופרים שקראת ועוד תרצה לקרוא, הכרת את הרגלי השינה שלך ואת מועדי הארוחות וכיבן. עולם בטוח של טעמים וריחות מוכרים, של פנים ידועות ושל מקומך בין הקואורדינטות של החברה שבה אתה חי.

בעולם השני, העניין הוא לא לדעת. מה שאתה כבר יודע נעשה למאגר בלתי שמיש, בלה, משעמם, כמו בגד שאינך רוצה עוד ללבוש, כמו פירה עם אפונה. אבל אל חשש. בכל שנייה נתונה אתה יכול לעבור ממקום למקום, מאתר לאתר, ממאגר למאגר. אתה יכול להיכנס למשל לאוניברסיטה של אלבמה ולבקש את מאגר המכון הביוכימי שלהם, ובתוכו לבדוק את המאגר הגנטי. אפשר להיכנס אל השבועון "טיים", לבדוק את מדורי הספורט ובתוכם את ענף הגולף, הפוטבול או הטניס. אפשר להצטרף לקבוצת דיון, למפגש חברתי, לשיחה בזמן אמיתי על כל נושא ועניין בעולם החל ביחסים ההומוסקסואליים בדרום אפריקה וכלה בשינוי דמותו של הדגל הבריטי. יש לפחות 6,000 קבוצות דיון, ואם אין זה מספיק לך אתה יכול לפתוח קבוצת דיון משלך ולהזמין אליה חברים. אלה חיי חברה עשירים ונקיים. אינך צריך לחשוש מריח הפה של פלוני או לסבול את להגה המטופש של אשתו. אין זה חוסר נימוס לעבור מיד לקבוצת דיון אחרת ולהצטרף אל מי שבאמת מעניין אותך.

החיים הקודמים הולכים ונשכחים. הם חיוניים רק לעניין אחד: לשלם בעד הבילויים שלך בחיים החדשים. אתה חוזר אליהם רק כדי שהחומרה שלך, גופך, תמשיך להתקיים, כי בלעדיה לא תוכל לחיות באינטרנט. תמורת חמישים דולר לחודש אתה מקבל שלושים שעות גלישה, בשני דולרים אתה קונה שעת חיים נוספת עד אין סוף ועוד קצת הוצאות לאוכל ושתייה – המינימום ההכרחי כדי לשרוד. שולחן העבודה נהפך לגבבה של צלחות עם שיירי אוכל, כוס משקה בלתי גמורה, שקדים ובוטנים שאינם מחייבים בישול או קילוף, ירק בלתי מבושל שאינו מצריך מזלג, פירות חתוכים לפרוסות. אבל כל זה זמני. עוד מעט יגלו את גלולת האינטרנט שתהפוך את המזון הקשה למיושן. הוא יישמר במוזיאונים לתולדות האדם ובשמורות שיקימו לזכר ההולך ונכחד של בני חברת האנשים.

את קטנוצי האוכל מכסות עשרות פתקאות עם כתובות אלקטרוניות שאל חלקן אולי בחיים לא תגיע. לא תגיע, כי בינתיים נוספו עוד אלף כתובות חדשות וכל אחת מובילה עוד אל חמש מאות כתובות, וכל אחת מהם מוליכה אל מאגר נתונים, או מרכז מוסיקלי, ספורטיבי או מדיני, שבתוכו רשימת כתובות חדשה המסודרת על פי תת־נושאים המאפשרים לך לקבל אלפי מלים, תמונות, סרטים, הערות, שיעורים, על כל מה שתעלה בדעתך.

את מיתרי הקול מחליפים קצות האצבעות המקישות על המקלדת או העכבר. במשך ימים יכול להישמע רק קול כחכוח מתוך חדר העבודה, כמו להזכיר שהמיתרים עדיין פעילים אבל לא לאורך זמן. בקרוב נעבור כנראה לנהמות. שיחות הטלפון נחלקות לשני סוגים: קצרות ועצבניות עם אנשים חיים; ארוכות ומנומסות עם מרכז התקשורת שלך המנסה להדריך אותך בנתיב התהום. כל הדרכה כזאת פורשה צניחה עמוקה יותר אל אפשרויות נוספות, אל עוד lcations, servers, gophers, HTTP, HMTL, ואין טעם אפילו להתחיל ולהסביר במה מדובר. הרי כהונה לא ניתנה לכל אחד.

השעה כבר שמונה בבוקר. עוד שעת אנוש ואוכל להתקשר אל אלי. מה כבר ההבדל בין שמונה לתשע. מי שקם בתשע כבר בשלבי סיום השינה בשמונה. אולי עוד רבע שעה. לעזאזל, רבע שעה לפה או לשם, אין הבדל. אתקשר. אבחין בקולו אם העירותי אותו. אם ישן, אנתק מיד והוא לא ידע מי התקשר. אם הוא ער, חיי הקיברנטיים ישתכללו מיד.

תפוס כמה שעות הוא כבר יונק מהאינטרנט? למה לא התקשרתי בשש בבוקר? מניין הנימוס המעורבן הזה? הוא הרי שייך לחיים אחרים. ביום העצמאות הוא הזמין אותנו אליו. ההיסוס שלי היה מובן. "זה לא יהיה על חשבון זמן אינטרנט", הוא הבטיח, "נשב ונתקשר אל קומפיוסרוו".

רון ארד לחופש נולד. השבוע בדיוק.

רון ארד בן 37. "חוגג" לבדו יום הולדת תשיעי בשבי. בלי עוגה. בלי נרות. בלי המשפחה מסביב. מייחל בכל ליבו למתנה אחת בלבד- לחזור הביתה. הוא בטח חושב שאנחנו לא זוכרים, אבל אנו לעולם לא נשכח.

בואו בהמוניכם לעצרת הזדהות שתתקיים ביום א' 7.5.95 בשעה 19:00, ברחבת אוניברסיטת ת"א (כיכר אנטין). בואו לציין את יום הולדתו ולקרוא לשחרורו הקרוב.

בהשתתפות: אישי ציבור, מקהלת רעות, יו"ר אגודת הסטודנטים החדשה, נציג העמותה למען רון ארד.

הציבור מוזמן

אגודת הסטודנטים החדשה של אוניברסיטת ת"א

העמותה למען רון ארד

صورة عن الأصل

طبق الأصل

תרבות וספרות

עורך בני ציפר

שבוע של ספרים / יוחנן רשת

לגלות מחדש את בנימין תמוז / ש. שלום, שירה ומגלומניה / השלמות הפגומה בספר איוב / יהודי איטליה: מיתוס הסימביוזה / תלאות הסוחר מוונציה

מונוגרפיה

חלומות הזהב ושברונם, ספרות ואידיאולוגיה ביצירת בנימין תמוז, מאת מנוחה גלבוע, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 123 עמודים

כל שמחור הדבר, ספרה של הד"ר מנוחה גלבוע הוא הספר המונוגרפי הראשון המוקדש כולו ליצירתו של בנימין תמוז, אחד הסופרים הבולטים בספרות הישראלית, לפחות מאז ראשית שנות החמישים (ספר־ביכוריו ראה אור בשנת 1950 ובעצם עוד קודם לכן, עם פרסום הטור "עוזי ושות'" בעיתון "הארץ").

בשנותיו האחרונות של תמוז החלו להופיע כתביו המקובצים, ופרסומם נמשך גם אחרי מותו בשנת 1989, אך ספרי תמוז עצמם כמו נשכחו בינתיים, והאמת היא שהגיעה העת לגלותו מחדש. נראה שיימצא בכתביו הרבים ממד של אקטואליות לא צפויה כמעט. "חלומות הזהב ושברונם" תורם לרצון הזה לגלות מחדש את ספרי תמוז, ובכך זכותו הגדולה.

התיזה של המחברת היא שביצירת תמוז נאבקת האידיאולוגיה עם האמנות, וספריו וסיפוריו הרבים הם תולדת המאבק הזה, בלי שהוא יוכרע. אפשר שכמובלע, ואולי בלי משים, כוללת התיזה הזאת מציאת ליקוי באמנותו של תמוז. על כל פנים, האידיאולוגיה של תמוז, הכנענית ביסודה והפוסט־כנענית ואף "הגלותית" בהמשכה, היא המעסיקה בעיקר את מנוחה גלבוע, הן בניתוח כל ספר לחוד, והן בפרק מיוחד החותם את המונוגרפיה: "ממזרח לפאתי מערב חוזרת – למהלך האידיאולוגי ביצירת תמוז".

גלבוע עוקבת אחרי ההתפתחות האידיאולוגית של תמוז מאז ספר־הביכורים "חולות הזהב", שהופיע "ערב התפכחותו מן האידיאולוגיה הכנענית" ועד הספר האחרון, "הגלותי", "הדיוקן הזמיר". בנספחים המעניינים מובא טקסט של הרצאה שנשא תמוז בלונדון בשנת 1972 וכן שלושה מכתבים שכתב תמוז לחבריו, האולי מתוכם דווקא יוכלו ידידיו ומוקיריו משכבר לשמוע את קולו היהודי כל כך, ההומוריסטי והספקני, של הסופר המנוח. יש לקוות, כאמור, שספרה של גלבוע יורה את שיבת הקורא לספרי תמוז, ואולי אף יגרה את החוקרים להעלות היבטים נוספים של אמנותו.

מן העיזבון

אחרית יונה, סיפור ושירים מן העיזבון, מאת ש. שלום, הוצאת קרן העיזבון ע"ש ש. שלום, ירושלים תשנ"ד, הפצה מוסד ביאליק, עורך ראובן בן־יוסף, 108 עמודים

"אין אלמנויות כאלמנותו של משורר עברי באחרית ימיו", כתב המשורר ש. שלום בסיפור אוטוביוגרפי שבכתיבתו עסק בשנותיו האחרונות, לא זכה כמדומה להשלימו, ופרקיו הקיימים מתפרסמים לראשונה בספר זה, השלישי המאסף כתבים מעיזבונו.

נושא זה של הבדידות ואי־ההכרה בגדולת המשורר מצד הסביבה הקרובה והרחוקה משתלט על הסיפור האוטוביוגרפי, מגיע, בקול תלונה מרה, מכל נתיב שבוחר הסופר ללכת בו בסיפור הקרוי "אחרית יונה", ומתאר את גלגולו האחרון של יונה הנביא (בדמות המשורר המדבר). נושא זה, המודה־כמעט באינטנסיביות שלו, עושה את היצירה הפרוזאית־פיוטית הזאת, יפת־הלשון, לתעודה פסיכולוגית מעניינת, אם גם מביכה.

אכן, ש. שלום (1904–1990) היה בשעתו משורר בציון וידוע למדי, ואף ידיד לראשי היישוב ולגדולי הספרות העברית שהוא היה רשאי לראות את עצמו כאחד מהם – עגנון עשה את אחת מסנונות האהבה הראשוניות־מאוד שלו למעין מוטו ופזמון חוזר של הרומאן "שירה" – אלא שהשנים לא היטיבו עמו, והוא נשתכח בבדידה רבה, ומצד אחר התמסר לטיפוח מגלומאניה שלא היתה יכולה אלא להעלות חיוך על פני הקוראים. בישיריה יימצאו לרוב גם בכתבי־עיזבון אלה, שההדרו באהבה בידי אחד מנאמניו המעטים של ש. שלום באחרית ימיו, המשורר ראובן בן־יוסף.

הרי ש. שלום היה באמת משורר בעל יכולת רבה, ואף סופר שראוי לחזור לכתביו ("סופה בגליל"). גם השירים הקצרים הכנוסים כאן הם עדות, או הד של עדות, לכוח הזה שהגיע לשיאו בשנות הארבעים והחמישים. בשיר הראשון המתפרסם כאן מצטט ש. שלום את אחד הבתים היפים המצויים בשירו המוקדם: "עוד אוציא נפשי בסקט / ללא רע וללא עד / עם סיפת כללים מבוהקת / על גבעול רועד". והוא מוסיף הערה מאוחרת לשורות אלה: "בראשית דרכי בפלא / כתבתי את השורות האלה / כי קימו בי אות באות / התמתי הערות הזאת".

מקרא

שלמות פגומה / ספר איוב ורקעו, מאת יאיר הופמן, ספריית האנציקלופדיה המקראית, מוסד ביאליק בשיתוף בית הספר למדעי היהדות ע"ש רוזנברג, אוניברסיטת תל־אביב, 363 עמודים

ספרו של יאיר הופמן הוא מחקר מעמיק ומקיף באסתטיקה של ספר איוב, שאותו מגדיר המחבר כ"יצירה ...האמנותית ביותר במקרא" (עמ' 292), בלי שתהיה הגדרה כזאת קביעה ערכית – כלומר הטענה שזו היצירה הטובה ביותר – אלא כאפיון ספרותי צרוף. במלים אחרות: ספר איוב נראה כיצירה המכוונת ביותר, שמחברה מודע ביותר לבעיות היאנבר, או למה שהופמן מכנה אילוצי הצורה הספרותית.

האמנם הוא בוחן את האילוצים הללו, את ההיבטים האסתטיים הרבים של הספר, בשורה של פרקים המבקשים להבין את סודותיו מתוך הקשר הספרותי הרחב של ספרות המזרח הקדום – הופמן מביא תרגומים ראשונים בעברית ליצירות של הספרות הבבלית דוגמת היצירה הקרויה במחקר "התיאודיציה הבבלית" – בעלת הזיקה הברורה ביותר לספר איוב – או היצירה ה"קטלוגית" המובהקת "אהללה לאדון החוכמה", הנדונה בכלל הדיון בזיקת ספר איוב לספרות הקטלוגית האופיינית למזרח התיכון הקדום.

גם את לשונו המיוחדת, "הקשה", של ספר איוב רואה הופמן כאמצעי ספרותי מובהק שבאמצעותו מבקש המחבר להעצים את רושם המסר של הספר. אמצעים מימטיים שונים – אמצעים של חיקוי המציאות באמצעות המלים – נדונים בפרק ארוך ומרתק. בפרקים המוקדמים מצוי עיון המבקש למצוא הקבלה בין הסוגה המיוחדת של ספר איוב – סוגה לעצמה, ללא אח ורע – לבין הטרגדיה הקלאסית, בייחוד זו של אייסכילוס, ועומד על היותו דרמה. הופמן מזכיר את הגדרתו של הבישוף לאות, מאבות חוקרי המקרא כספרות, את ספר איוב כ"דרמה לא מושלמת". כאן ודאי נמצאה לו זיקה להגדרתו המותרנית את ה"ספר החתום" (בהגדרת טור סיני שמצטט הופמן) והמופלא שהוא ספר איוב כ"שלמות פגומה".

יהדות

במראה כפופה, חיי היהודים באיטליה בימי־הרנסנס, מאת ראובן בונפיל, תירגמה מן האיטלקית מרים שוסטרמן־פאדובאנו, ערכו המחבר ואביגדור שנאן, מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל בשיתוף עם חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית, 274 עמודים

באיטליה של הרנסנס הוקמו הגיטאות הראשונים (הראשון – בוונציה – בשנת 1516), אך לאיטליה הרנסנסית יצאו גם מוניטין של מעין גן־עדן ארצי של יהודים, מקום שבו השיגה סימביוזה מרתקת בין עם הארץ לבין יהודיה. איך ליישב את הסתירה הזאת?

ראובן בונפיל אינו מנסה ליישב אותה אלא להראות, בתיאור מקיף ומרגש, שהיא מבוססת על הנחות חד־צדדיות ולא בדוקות דיין. הוא מראה, למשל, שהקמת הגיטאות, הזיל בגיטו הוונציאני – אגב, המלה גטו עצמה מקורה, ככל הידוע לי, בדיאלקט הוונציאני – לא היתה בהכרח ביטוי של עוינות ליהודים. ונהפוך הוא: "בטווח ארוך לא ביטאה תופעת הגיטאות הדרדרות גוברת במצבם של היהודים" (עמ' 66). הגיטאות, ובוודאי הגטו הוונציאני, ביטאו דווקא השלמה של שלטונות הערים עם ישיבת היהודים בתוכן.

בונפיל, שהתפרסם במחקריו על מוסד הרבנות באיטליה, מאיר באור חדש ומפתח גם את טענות הסימביוזה המפורסמת, שהפיץ ססיל רות בספרו על תרבות יהודי־איטליה ברנסנס. הוא כותב בהרחבה על מבנה הקהילה היהודית, על זיקת היהדות לתרבות הרוב, על תפקיד הקבלה בקרב היהודים ועל תופעת הקבלה הנוצרית. הוא דן בבעיות בתחום ההיסטוריה של המנטליות, ועוד. הספר מנסה לשאול מחדש שאלות ישנות, לא תמיד עונה עליהן, אך חושף את מורכבותן.

כתב־עת

במה, רבעון לדרמה, עורכות רות בלומרט ודבורה גילולה, גיליון 138, תשנ"ה, 1994, ברך בי"ת, הוצאת הארכיון והמוזיאון לתיאטרון ע"ש ישראל גור, 127 עמודים

עיון בדמותו של "הדתי" בתיאטרון הישראלי פותח את הגיליון הזה של הרבעון הוותיק לאמנות־הבמה. מחברו, דן אוריין, מתחיל את עיונו בראשית התיאטרון הלאומי, שזיהה את עצמו עם התנועה הציונית, וממילא נטה לשלילת הגלות ולהצגה סרקסטית של היהודי הדתי, והוא מסתיים בעיון בהצגת "פליישר" מאת יגאל אבן־אור. בין זה לזה מתעכב אוריין על תרגומים ועיבודים של "מרסיפ" לבמה העברית ולמציאות הישראלית בפרט.

באותו חוג תימטי נע המאמר הבא בחוברת, מאת מיכאל אייזנשטדט, על "תלאותיו של הסוחר מוונציה" בפסטיבאלי שייקספיר בצפון־אמריקה, במקומות שיש בהם קהילות יהודיות רבות־כוח, המתנגדות להצגת המחזה האנטישמי, עם או בלי מרכאות, של שייקספיר. שני מאמרים עוסקים במחזה אחר של שייקספיר, "המלך ליר": דוד פולארד כותב על "ליר אחרי השואה" ומתעכב על עיבודו של אדוארד בונד למחזה השייקספירי, ואילו אהרן קומם חוזר אל המקור ומוצא בו – הכל. "הכל כאן", הוא כותב, "גן עדן וגיהנום, ייסורים תם, הכאה על חטא ובקשת מחילה. ושייקספיר המציב את קו הגבול לביטוי האנושי".

עניין רב מצאתי גם במאמרו של גד קינר על השואה כמטאפורה במחזאות הישראלית: עמידתו של הצבר מול השואה, על נפתוליה שבינתיים אין להם פתרון, או "אין קתרזיס" בלשונו של קינר. ועוד בחוברת הגדושה מאוד: אנתולוגיה קטנה ומאלפת של סיפורים, לקוחים בעיקר מתוך כתבי פלוטארכוס, על אודות שחקנים בספרות היוונית־רומית. בחרה ותירגמה אותם אחת משתי העורכות, דבורה גילולה.

אריאל הירשפלד

בטלף לא תוכל לאחוז זרעון ובמפתח שוודי לפקוח עפעף

שוב לפני כך של כתב העת "עכשיו". בעצם יש לומר זאת בהרבה אשכבות, כבאותו בית מרושע של ביאליק:

שוב לפני וקצה בלה,
אורנה, סורנה פזמקאות,
פיה מלא אלה, קללה,
ושפתיה תמיד נעות.

("בתשובתי")

כי רק בנגינה הזאת נשמעת הבהילה העולה ברוגז, ורק בה מחושים הניזון, הריק הרדע שפשו בזקנה שלפניו ששפתיה ממשיכות לקלל עוד ועוד – לא משום רצון או כוונה, אלא משום עווית הזיקנה המפעילה את שפתיה הנעות תמיד.

כתב העת "עכשיו" נושא על עצמו שם קשה, כמו הנשים הנקראות "יפה". כמה זמן הוא יכול להיות "עכשיו" באמת? "עכשיו" ו"סימן קריאה" נושאים שמות אופייניים למודרניזם העברי האחרון – שפרץ בשנות החמישים. אבל בעוד "סימן קריאה" הוא סימן מופשט ודו־משמעי (מצד אחד – סימן המבטא הרמה והדגשה של דיבור תקיף הנאמר ברמה ומצד שני – סימנייה, סימן של קריאה), הרי ש"עכשיו" מכריז על עצמו בפאתוס תקיף: "עכשיו" ולא קודם; "עכשיו" ולא "אודלוגיך" או "טורים" או "כתובים" – השמות אופייניים למודרניזם העברי הראשון, על הארכאיזם הנופגן שלו (את "טורים" ו"כתובים" ביטאו קוראיהם תמיד בהברה אשכנזית).

"עכשיו" ראה עצמו כבדרו המודרניזם ומרחו הביקורות שלו היה בסוף שנות השישים אימת הסופרים המשוררים, כי מי שהיו לצדיו של ה"מודרניזם", והרגו במשהו מן ה"אקזיסטנציאליזם" ושאר האיזמים שלו, מוגרו אל תוך ביצת המכור שנהפך מיד לבלה מישן. מדור "דג הדיר" שלו ייחס לעצמו עוצמה שכנית ממש בפסודונים המפורסם של אחד מכותביו (עינן הנטש). מדור "חדר הקריאה" של "עכשיו" היה בשנים ההן (סוף השישים עד אמצע השבעים) מדור הביקורת המרשים ביותר שפעל כאן בדור הזה. זה היה "מודרניזם אקזיסטנציאלי" פנאטי, אבל תקף וחיוני. הוא קבע נוסח, עמדה ומתחים אופייניים, שחדרו אל הביקורת העברית כולה.

ל"עכשיו" של עכשיו אין עכשיו. הוא ממשיך לדבר כאן, בלי להרגיש שהשולחן, הכיסא, המיקרופון, הקהל, הרוקד – כולם ניטלו ממנו. המלים, הסיקונים, המניפולציות, הנקמות בכוונים, הנ'סטות הרטוריות – כולם כאן, כאן, אלא שהקול, כמו מאוב, מגיב לשאיפות, מתחים ופחדים של שנות השישים, בתל־אביב אחרת מאוד, והוא חלול וזיוף, תלוי באוויר – בלי החיים והרגש המתגללים אותו ובלי החיים והרגש של השומעים אותו. קוראיו הספורים של "חדר קריאה" של "עכשיו", פוגשים בו את הבורות שוליותיו של גבריאל מוקד, ומוהים בעצב את התנועות התקיפות, המתנשאות, הבוטחות, המוכרות מאז, בחיזיון הדומה לראיינע בהילוך איטי.

מה הטעם לעוט על מאמר מתוך "חדר הקריאה" של "עכשיו" ב־1995, שקוראיו הבודדים, הלאים זה מכבר מגידוייה הברוטליים של הביקורת, מיואשים מן הסיכוי למצוא בה ולו שמץ של כוונת ובינה, אר־שים במילא מה הטעם להאיר מאמר מחפיר של רפי וייכרט שניכר בו שנכתב בתוך חלל ריק, שבו אין "מחפיר" משום שאין "חרפה"; אין מי שייבוש, מי שיזעק על פגיעה, מי שיעז לדבר על עלבון, ואין מי שיתבע עוד למבוא הגינות של טענה, או פתיחות של אופקים – ועוד במאמר ביקורת. שני טעמים לכך: האחד – שיכול היה להיות אחרת. וייכרט הוא משורר מכשר, חוקר ומתרגם שירודד והביא את מלאכת הביקורת שלו, תחת כנפיו של מוקד, לתמציתה הקריקטורית ממש. והשני – המאמר, ה"חיסול" הגדול שלו, נעשה על גבה של משוררת.

איך צורך לתלות מיד הילת אור קדושה סביב המלה "משוררת". רק מעטים מצליחים לשמור על המלה הזאת ועל היקפה המאיר לא פגום ולא נבוב. אבל יש. והמשוררת הזאת היא משוררת אמת ועל כך אין מי שיש לו עניין בספרות ובאמתיות עבריות רשאי לעבור לסדר היום.

וייכרט, ברשימה על אודות "האחר", קובץ שירה האחרון של חדוה הרכבי, רואה בספרה "דוגמה לאחת התופעות המעניינות בשירה העברית של שני העשורים האחרונים, דהיינו צעידתן של עשרות משוררות (! א.ה.) בשבילים הפואטיים שפרצה וסללה יונה וולך". וצעידתה של הרכבי בשביליה הפואטיים הסלולים של וולך היא לדעת וייכרט שאילה, גניבה והעתקה פשוטה. הוא מונה את נקודות הגניבה הללו ומקשר ביניהן בהכרזות נוסח "זאם המשוררת משובצת שכבר שכתוב את שיר־הסירוף המצוין של וולך שנפתח בדיוק כך" (היכן תמצאו היום עוד צירוף כמו "שיר הסירוף המצוין"?).

הדוגמה לגניבה זו למשל היא "והיינו מבלות את לילותינו / והיינו מוסרות דברי התגרות / והיינו מנענעות את קרדותינו / והיינו נשפכות על קצות אצבעותינו..." ("האחר" עמ' 17); מול שורה של וולך: "והיינו במטורפים כל הלילה שאנו בנו אריות / והיינו פוחדים מפני עצמנו והיינו על ארונות מפנינו / והיינו כקליפת אגוז על פני מים ורועשים מפנינו / ואיש לא קרב אלינו כי היינו כחדרות // והיו מתהפכות בנו הזלטות וחוורות ומלבינות עינינו". והוא מונה כזוכל כל מיני ציטטות כמו "לא לא לא / לא, אני לא / אני לעולם לא" של הרכבי או, "לא, לא, אני לא / הו, כן, כן, כן / או כן" שלה, מול "והרי אני כן אני כולי כן / אני כן כן אני מלא בכן..." של וולך, כדי לבסס את טענת הגניבה הספרותית שלו, שאותה הוא מעטר באבחנה גינאולוגית מרשימה עוד יותר: "לא רק שהרכבי נוהלת מוולך רכיבים שירים בכמויות מסחריות אלא שהיא גם עושה זאת, בחלק מן המקרים, בתיווכן של משוררות אחרות (למשל, מאיה בז'ראנו)" ובכן הלאה. והכל כמובן בלשון "אנתגר" מטלכתית.

לא אתעכב כאן כלל על דוגמאות ה"גניבה" הללו, הנוגעות כולן במבנים התחביריים האופייניים, האנאפוריות וכו', שהם במקרים האלה תבנית חיצונית, כפייתית באופיה, המעידה יותר מכל על הדיספוזיציה הפסיכולוגית והמנטאלית שהשירות האלה (של וולך והרכבי, לא של בז'ראנו) נובעות ממנה, מפני שמי שטוען על גניבה של רכיבים כאלה הוא כמי שמאשים מישהו על שגנב צימוש או פיהוק משכנו. "אני לא / הו כן, כן את כך" נפול מולך? ומה עם סיומו של "יוליסס"? האם גם הוא מולך מולך? או שמא וולך השפעה העתיקה, גבוה, מגדים, כשכתבה "והרי אני כן אני כולי כן..."?

לא אתעכב על טענות אלה מפני שהן חלק מעמדה ביקורתית מקיפה יותר, מפורסמת ומושרשת מאוד, שהיא העושה כאן שמות, גם בכתוב ובעיקר במושאי כתיבתו, ולא רק באלה הנידונים על ידו לכף הזבה. העמדה הביקורתית הזאת מופיעה כאן בצורה כה גסה, עד שהיא מסתירה את המקום שבו יש באמת זיקה עמוקה בין שירת וולך לשירת הרכבי ושירות אחרות (לאו דווקא של נשים); זיקה שהיא רק בחלקה הקטן, אם בכלל, השפעה ישירה, ורק אם אתה מבין את המלה השפעה באורח מורכב יותר, הקשר בחוויות של ריבוד חוויה. מפני שבחור שכל המעמיק בשירתן של הרכבי, בז'ראנו ואיילון, הוא שלמעט הדימיון החיצוני לגמרי, ברמה הקודמת אפילו לתחביר, הן רחוקות מאוד מוולך וכי הן אפילו בלתי רגישות לשירתה של וולך, ולפחות הרכבי ואיילון – ברור שלא קראו את וולך כלל בשלב העיצובי של הפואטיקה שלהן.

העמדה הביקורתית שוייכרט נוקט בה בנויה במעט במיוחד כדי להחמיץ כל מה שמרתק וחי בהתרחשות אמנותית אותנטית. מפני שהאת, תמיד, בנויה על המשך, פיתוח, השפעה, שאילה, גניבה (ועוד איך), וקודם לכל הזיקי. הדינאמיקה של הזיקי, המובילה לעתים אל הפארודיה ומבנה אל ההינתקות, ולעתים אל המשך וגיבוש שאינו פארודי כלל, אלא הוא "מציאת האני" בתוך העורך הקיים, היא הדינאמיקה החיונית ביותר בבנֻבה של דור, בתוכו ובינו לבין הבאים אחריו (והדוגמאות של יחידים לשתי דינמיקות אלה למשל – הם אבידן מול אלתרמן ולאור מול ויולסקי). מהי העמדה של וייכרט? זו אידיאת ה"מקוריות" או ה"מהפיכה" של המודרניזם. אלא שזהו המודרניזם כמצבו המאובן, הסקלרוטי לגמרי.

אידיאת ה"מקוריות" או המהפיכה בשירה העברית החדשה שותה זה ארבעים שנה ממקור אחד – מנתן זך מול אלתרמן – גם כאן, היתה זו טעות אופטית שנבעה מכיסופים לאיזו מהפיכה, שלא היתה אמנם, אבל היתה לפחות פשוטה ומובנת מספיק לדור שלם של מבקרים. זך עצמו הרחיק עצמו מכל טענה של מהפיכה, ובאחריות גדולה העמיד את דרכו החדשה כחלופה ולא כמתירה של דרך קודמת. ברור הרי לכל המכיר את מקורותיו הפואטיים של זך, שזך לא המציא דבר. אבל יונה וולך של וייכרט "פרצה וסללה שבילים פואטיים" שבהם "צועדות" משוררות, ואפילו "עשרות משוררות". מעבר לשאלה – אם וולך "פרצה" שבילים (כלומר אם היא יצרה שבילים חדשים או פרצה גדרות והרסה שבילים קיימים, כלומר, אם היא יצרה באמת דבר העומד בפני עצמו כדרך פואטית, שאינו מובן רק כשלילה של משהו), או סיגלה לעצמה דרך קיימת שקולה המיוחד ועוצמת חוויותיה נתנו לה צביון מובהק – שהיא שאלה שוייכרט אינו נותן דעתו עליה כלל, וייכרט שופט את מעשיהן של "עשרות המשוררות" (כמעט שלוש, בערך) כעומדים או נכשלים במבחן המקוריות וה"חידוש". זה היה כידוע מבחנים של המודרניזם, הדבר שהודרדר על־ידי המודרניזם עד לרמה המגוחכת ביותר.

וייכרט שם עצמו שופט מתמיד של רמת החידוש. מתמיד, אך מטושטש. הוא מחלק ציונים: היו "כאלה שמתרשות את הנוסח בדרכים שונות ומפתיעות בתוכם, בין אם ברמה סבירה ובין אם לאו, כיוונים עצמאיים" והיו שלא. קשה שלא לשמוע כאן את הטון החמרץ של מוקד, באותו רגע מנוף, שבו הוא פייר כוח, סובלני ונוסה־חסד. במיוחד ה"בין אם ברמה סבירה ובין אם לאו"... הו, הרמה הסבירה. רמה סבירה של חידוש הנוסח. רמה סבירה של כיוון עצמאי. אוי להן למאיה בז'ראנו, רחל חלפי, סיגליה דוידוביץ ולאה איילון ו"אחרות" הבאות כאן ברשימה של מי שפיתחו "ברמה סבירה או לאו" כיוון עצמאי בשבילים של יונה וולך.

סיומה של הפיסקה הוא: "מכל מקום, בז'ראנו ודוידוביץ הן שתי משוררות בכירות ועצמאיות מאוד, גם כשהן מושפעות לעתים מיונה וולך. לא כן חדוה הרכבי". האטימות כאן היא כבר לא רק למוולכים יצירתיים, דינאמיקה של קשר וצמיחה – כלומר אטימות אינטלקטואלית לנושאי המאמר, אלא היא אטימותו המוחלטת ממש, של המיעון הביקורתי; הדבקות המבאגית בהיירכיה והבדיקה המכנית של "רמת" החידוש הבונה היירכיה והסידור המכני על הסקאלה ההיירכית. ("בכירות" מול... זוטרות). כל המניפולציה הביקורתית, מבני הטיעון, מבחר המלים וטופי המשפטים – כולם נודפים אותו טון דשן, בוטח, הנשען על מבנה ריק אחד של חשיבה – אותו "מקור" שהוא "חידוש", והמובנו השטוח ביותר.

הרי אפילו היתה כאן העתקה, עדיין לא הוכחת דבר. והנה כאן וייכרט מרגים שוב ושוב שורים הדומים לכאורה שלא זו בלבד שאינם דומים, אלא שהם נובעים ממצבי נפש שונים בתכלית, ויוצרים סיטואציות לשוניות שונות לגמרי. ייתכן שלהווכב הבלתי מאומן הדברים נראים דומים, אבל לאיש מקצוע, האבחון הזה הוא מבחנו היסודי. וייכרט מביא "התפרצתי / פתאום התפרצתי / חיה, אמרו / חיה, אמרו / חיה, חיה" משל חדוה הרכבי, וכאן הוא מראה כי היא "מהדהדת את וולך האומרת 'התרוקנתי, התרוקנתי כמו ברכה / אמרתי לך דבר שאשה לא אומרת לעצמה'" – חדוה הרכבי לוקחת מוולך ומכניסה לשירה ביד רחבה לא רק ניסוחים ספציפיים, אלא כמעט כל טכניקה פואטית אפשרית שפיתחה המשוררת המנוחה" (וכאן גם עוברת מותה של וולך מצטרפת לג'סטה הצדקנית).

שורותיה של הרכבי אינן דומות ואינן "מהדהדות" את וולך. וייכרט אינו מבחין בין פורמולות, מנגנונים, מחוות, הקודמים לתיבנות ולבניין של השיר; שיר מודרניסטי, שאינו כבול לתחביר התקני הטור הפורמאלי, נוטל מאמות אחרות של דיבור, מלים, ריתמוס. הרי לא תטען שהקווים המקבילים בציוריו של קופרמן נטולים מציוריו של שטרייכמן. הקווים הללו נטולים מן הקודים. החזרות האופייניות של וולך הן חזרות מסוג אחר בתכלית מן החזרות בשירה של הרכבי. במונחים של ריתמוס אפשר לומר שהחזרות של וולך הינן מסורות ונרטות להישנות דיגיטאלית, הרוצה לרפוק או לתנועה אוטומאטית, ואילו חזרותיה של הרכבי נעות בין טקסים קיצוניים של חזרה תכופה ומדויקת על מלה, שלוש, חמש, או שבע פעמים, לבין חזרות בלתי מסודרות כלל, המפריעות ומטרידות כל ניסיון להן בחוץ בהישנות וסדר. במונחים של דראמה אפשר לומר שחזרותיה של וולך דומות למעשה השבעה הסיטואציה שהן בונות היא סקסית, קרובה לטראנס, ואילו חזרותיה של הרכבי דומות להסתה, הפצרה, תחינה, הסיטואציה שהן בונות היא דיאלוגית ונרגשת.

במונחים של מצבי נפש אפשר לומר שחזרותיה של וולך קרובות למצבים קטאטוניים או טאנטרום וחזרותיה של הרכבי דומות להתייפחות. דיבורה של הרכבי הוא מודע, מפוכח, ער לגמרי, נשען על רטוריקה של דיבור ריאלי המכיל חזרות רבות גם ב"חיים". דיבורה של וולך מתרחש בספירה אחרת, הנובעת בריתמוס שאינו מודע, פיסיולוגי במעט, ראשוני. וייכרט, כמובן, אינו יכול אלא לחזור על הקלישאה העיוורת: תבניות החזרה של הרכבי "אמורות להפנט את הקורא ברטוריקה שלהן". כי זה מה־שנוהג לומר על חזרותיה של וולך.

הרכבי היא אחד הקולות הבולטים בייחודם בשירת הדור הזה, והיא פיתחה קשב מיוחד לקולות הדיבור העברי הזה. היא בונה את סודי שירה כקטעי מלותיה השאובים מן המוסיקה של הלשון הדוך־שירית. קולות הקריאה, הנסיגה, האנחה, הזהרה, הנסיקה, הקצב – כולם נטולים מן המוסיקה החיה של הדיבור, אלא שהם בנוים בשירה קומפוזיציות מדויקות להפליא, שהן צורה מוסיקאלית ודראמה אנושית בעת ובעונה אחת.

בשונה משירה של וולך, הקומפוזיציות של הרכבי הן מגורות בתבניות של סונאטה, ובנויות – כמעט כולן – על צורה של א', ב', א'. לא כאן המקום להדגים קומפוזיציה שלמה משלה, הדורשת דיון מפורט לעצמה. אביא רק בית מתוך "שיר מזמור ליחיד, ליחיד במינו, האחר", השיר הגדול החותם את הספר.

השיר כולו הוא מבט על סיכוייו של האדם השבור, המאושפז במוסד כלשהו (האשפוז והטיפול הם סיטואציית היסוד של רוב השירים) לבנות מחדש את גבולותיו ואת ערכו. אחד הדברים המרתקים לאורך השיר הוא הדיבור על המטפלים. כל מטפל זוכה למעין אודה, שיר הלל לטובו המעניק, התומך, אלא שלאורך כל "אודה" מתפרק המבט המעריץ השר "שיר מזמור" לזולת המטפל הזה, ומגלה סלידה מפניו. סיומו של השיר, המלה "האחר", היא תפנית מרגשת: הידיאית ממש – שבירה של הרצף הקושר, הכולא, בין האני לבין הזולת: הרצף המטשטש את ההבדל והגבול בין האני לזולתו. השאיפה ל"אחר", ליכולת להבחין באחרות ומתוך כך – בעצמיות, היא השאיפה האמת, הגדולה והנרגשת, האוחזת את השיר הזה ואת הספר הזה כולו. שבו העולם כולו, נרמז, שרוי בבלא ה"אני" – "אני" שאין לו "אחר", שאין לו "אתה".

שיר מזמור ליחיד
ליחיד במינו
שהוא ההוא המרפא
ההוא האריב
הגריב, הפתאומי הזה
ההוא המאפק הזה מצד אחד, מצד אחר,
המשלהב, החושני
הגמיש הזה
ההוא הבאר הזה, וגם מתוך נסיון מקצועי, הותיק הזה
המנסה, המקצועי, ההוא השנון הזה
ההוא הצודק הזה, האנושי הזה
המפרסם הזה
המלטש המהדר
החלקלק המסכן
הערמומי הזה, מבהיל
זה מבהיל, אותי זה מבהיל
הרציני הזה
ההוא החושב הזה

אין כל קושי לשמוע גם בדוגמה זו את הדיבוריות האותנטית לגמרי של הטור השירי ואת הבניה המוקפדת של הטון והמלודיה – בהתאמה עם העלייה ברגש – עד השיא (במלה "מבהיל") שהוא גם הפתעה והיפוך.

שירתה של הרכבי נובעת ממקור אחר לגמרי מאשר שירתה של וולך. שירתה המוקדמת היתה שירת התפעמות בעלת כוח דתי מיוחד ותמים באמת. שיריה הראשונים זכו לעידוד רב מצדה של לאה גולדברג, והמתבונן ברצף ההתפתחות של שירת הרכבי רואה היטב כי הזיקה לגולדברג לא היתה מקרית. גם כשהרכבי נטשה את הבית הסגור והשקול ואת האימאז' השלם האוחז בית או שיר שלם, היא נשארה נאמנה למרכז מנטאלי המזכיר מאוד את דמות הדוברת של לאה גולדברג: האשה, החדר, הבית השמים, המחוזים יחד ציר ומרכז של העולם הלירי כולו, ובעת ובעונה אחת כמוסה בתוכו, מפלט מפניו וגם גלות ממנו. הבית המקדים את הבית שצוטט לעיל מסתיים בטורים:

ועלי המהגרת שלי פתוחים לגמרי
ואיך שהחדר הזה הוא המקום הזה היחיד

האשה המצויה בחדר ובו הולך אל השמים, אינו רק "תיאור מקום", אלא זהו מקומה המנטאלי של האשה בשירת גולדברג וזהו מקומה של האשה בשירת הרכבי. המקום הרומנטי הזה, המסורתי והצאיור, שימש את שתי המשוררות הללו כדימוי יעיל מאוד לגילום בדידותן ונשיותן. החדר הזה הפך פניו מחדר של אשה ונוהה או מצפה לאהבה – כבשירה הרומנטית – לחדר של מין פאוסט נשי – מעבדה מסתורית שכל העולם, לרבות השאול והרקיע, יכול להיכנס בו.

העולם הזה שונה מאוד מעולמה של יונה וולך והבדל הזה אינו דק, וממנו נמשך עולם שלם, אחר ויהודי. חיים שלמים, שירה שלמה. וראשו הזהות של וייכרט, על סיווגיה גסי הרוח, מאיינת תאומים יצירות, משוררות שלמות בהבל פה. לא רק שירתה של הרכבי נדרסת כאן, אלא גם שירתן של הלפי דוידוביץ, בז'ראנו, הנדחסות אל תוך משפטים שאינם אלא דמגוגיה ביקורתית. ויותר מן השירה, שהתנער מדברים במהרה, נדרס כאן הדיבור על אודות השירה והספרות, שוייכרט דירדרו עוד מן המקס העגום והמשעמם שהיה בו אל מקום שהוא בזיון גסות הרוח, בכל גסות, היא כבאו של העטה אל הדל אבל בטלף לא תוכל לאחוז זרעון ובמפתח שוודי לפקוח עפעף.

1. עכשיו – שירה, גיליונות 61–62 חורף 5–1994, תשנ"ה, העורכים: גבריאל מוקד וברוך חפץ
2. האחר, שירים, מאת חדוה הרכבי, הוצאת הליקון, 1994

אלחנדרה פיסארניק

בגידה מיסטית

(מתוך טקסטים של צל ושירים אחרונים)

תירגמה מספרדית טל ניצן־קרן

"הנהו האידיוט שקיבל מכתבים מגברי" פול אלואר

אני מדברת על בגידה, אני מדברת על הנאה מיסטית, על התשוקה לאי־ממשות ועל ממשותם של מכתבי מוות, גופות בתכריכים ותצלומי כלולות.

אין שום הכוונה שלא נעוץ מוטים בדיוקני, ואף תמונה שלא שלחתי לו תצלום שלי עם מוטים והזכרת הוראות. איך התחיל הסיפור הזה? את זה אני רוצה לזכור, אבל בקולי שלי בלבד ובלי כל מגמה פיוטית. לא שירה כי אם משטרה.

כמו אם שאינה רוצה להניח לתינוקה שכבר נולד להינתק ממנה, כך הוא שואב בדממה. אני משליכה את עצמי אל תוך דממתו; אני, שיכורה מתחושות מאגיות שמנבאות התמזגות עם השתיקה.

אני זוכרת. ליל צעקות. עליתי ולא היתה לי אפשרות להתחרט: עליתי בלי לדעת אם אגיע למפגש של התמזגות או אם יישאר ראשי נעוץ על כלונס כל חיי. זה היה כמו לבלוע גלי שתיקה, שפתי נעו כמו מתחת למים, טבעתי, זה היה כאילו בלעתי שתיקה. בתוכי היינו אני והשתיקה. בלילה ההוא קפצתי מהמגדל הכי גבוה. וכשהיינו על שיאו של הגל, ידעתי שזה שייך לי, וגם מה שחיפשתי בשירים, בציורים, במוסיקה, היה להינשא אל שיא הגל. אינני יודעת איך נסשתי את עצמי, אבל זה היה כמו שיר גאוני: שיר שאי־אפשר לכתוב. ולמה לא נשארתי שם ולא למות? זה היה החלום על המוות הכי גבוה, חלמתי שאני מתה תוך כדי עשיית השיר בחלל טקסי שבו מלים כמו אהבה, שירה וחרות הן הופעה חיה. לזה מכוונת שתיקתו.

הוא יוצר שתיקה שאוכל להכיר בה את מקום מנוחתי והרי כהוכחה ניצחת לאהבתו היה עליו להרחיק אותי מהשתיקה, לחסום בפני את הגישה לתחום השתיקה ההרמונית.

אני מבינה, אין כל תועלת בהבנה, ההבנה לא הועילה לאיש מעולם, ואני יודעת שעכשיו עלי להתעלות אל שורש הקסם הרומם, אל שורש הדיקנות הזאת הנפערת כדי שאכנס אני, אני הקורבן לעולה, אני הכפרה. דמותו פותחה מרוחדפאים, משם, מחלל ריק. מהגרה האחרת מישהו שותה אותי, מישהו יונק אותי, וזנח אותי באפיסת כוחות. אני גוססת כי מישהו יצר שתיקה למעני.

זאת היתה מלאכה מופלאה, חלחול רטורי, פלישה איטית (שבט מלים טהורות, אספסוף אמירות מכונפות). אנסה להיזהר, אבל לא בשתיקה, כי התשוקה היא המקום המסתכן. עלי לכתוב הרבה, לעצב ביטויים כדי ששתיקתו תשתתק לאטלאט ואז תימחק דמותו שאינני רוצה לאהוב, ואפילו לא מדובר באהבה כי אם בקסם שאין לו משקל ולכן גם אין לבטאו במלים (להתקרב אל הערפל הקשה, הרך, של דמותו הרחוקה, אבל הוא נועץ סכין, משסע, חולל עגול העשוי משתיקת השיר שלך, השיר שתכתבי אחר־כך, במקום הסבה). אין זו אלא שתיקה, אבל כיצד הבין מתוך מכתבי את הצורך הזה באויבים אמיתיים ובאהבות דמיוניות? משחק מופלא.

עכשיו, צעדי, צעדי זאבה תאבה, סביב מעגל האור שלתוכו משליכים את הדואר. מכתביו יוצרים שתיקה שנייה, סמיכה אף יותר מעיניו שבזולון ביתו מול הנמל. השתיקה השנייה של מכתבה מפנה מקום לשתיקה שלישית שנוצרת מהעדר מכתביו. וישנה גם השתיקה המתעוררת בין השנייה לשלישית: מכתבי־צופן שבהם הוא אומר כדי שלא לומר. כל סולם השתיקות וביניתיים שותים מן העבר ההוא את הדם שאני חשה שאני מאבדת בצד הזה.

ואף־על־פי־כן, אלמלא התקיימה ההתכתבות הערפלית הזאת, הייתי מתה מחוסר התכתבות שכזאת. מישהו שאהבתי בחיים אחרים, בשום חיים, בכל החיים כולם. מישהו לאהוב במקומי, מקום זיכרונות, מישהו להינתן לו, מישהו להקריב את עצמי למענו, כאילו בכך אני מחזירה רכוש לבעליו, או מאזנת את שיווי־המשקל הקוסמי.

שתיקתו היא רחם, היא המוות. לילה אחד חלמתי מכתב מכוסה דם וצואה: זה היה כמדבר שומם והמכתב ייבב כמו חתול. לא. אני אשבור את הכישוף. אכתוב כמו שילד בוכה, כלומר: הוא לא בוכה מעצב, הוא בוכה כדי להדיע, בשלווה.

1966

תרבות וספרות

אבי כץ

האם לא נקלענו בטעות ל"יומן הגימנזיסטית"?

למאמים יש את השמש בבטן, מאת יהודית קציר, הספרייה החדשה, הוצאת הקיבוץ המאוחד / ספרי סימן קריאה, 1995, 216 עמודים

אילו "הספרייה החדשה" היתה מוציאה השנה רק את "אלה תולדות" המופלא של אלזה מורנטה – דיינו; ובכל זאת, לאחר "השם" המנופח באה נחיתה רכה אל גבולותיו הוורדרדים של "הרומאן הרומנטי", ולא יעזור כאן ניסיון ההנשמה המלאכותית שעושה העורך ברוב מאמץ ורצון טוב על הרש האחורי, וגם לא ניצוצות מרשימים שבספר עצמו (כבר סיפורי "סוגרים את הים", או לפחות חלקים מהם, לא השאירו מקום לספק בדבר כישרונה התיאורי של קציר). דומה כי הדיק על "עצמי" לספר "ידעתי" שבמובנו המוגבל מספיק בקושי לשיר או לסיפור הלירי הקצר, עשוי לקרקע את הפרוזה הרומאניסטית של קציר. ואולי אין לה, באמת, הרבה "מה לומר"?

מנקודת זמן מאוחרת, לא מוגדרת, מנסה ריבי הגיבורה לשחזר כחמש שנות קשר אהבה מסעיר עם יגאל (גם כשאין בפועל מעבר לגוף ראשון, המיקוד על זווית ראייתה של הגיבורה הוא בלעדי ומגביל): היא בת עשרים ושתיים, סטודנטית בדירה שכורה בתל־אביב, הוא גבר נשוי, מרצה למתימטיקה בטכניון, ששנותיו כפולות משלה. "בתחילה אינה אוהבת אותו, אחר כך היא אוהבת אותו יותר מדי". הם נוסעים, הם חוזרים, הם נפרדים, היא אינה יכולה לשכוח אותו". מה שהיה בשבילו אהבה של "הצד האחורי" ואולי גם "שירת הברבור", היווה בשבילה מנוף להעזה, לגילוי עצמי, לכינונה של סובייקטיביות נשית בוגרת (גוף ונפש), השלמה עם היותה בת (על רקע גסיסתה ומותה של אמה וההתוודעות הבוגרת לאביה הרודקרקס) ולהגשמה עצמית כיוצרת.

הבעיה הראשונית היא איך לרקום עוד וגידים על השלד הבסיסי, הלעוס, של "אשה צעירה פוגשת גבר נשוי שגילו כפול מגילה"; איך בד בבד להיות מודעת לשלדיותו הסכימטית, כמהלל שחוק, כמו קלנועי, קלישאה מפרנסות (הספר נפתח בסצינת סיום קלנועית), אך גם לשחזר "הקרה פרטי", עם כל רעננותו וראשוניותו, החייב, בהכרח, גם לסטות מן הדגם ולקבל עיבוי וגיבוי פסיכולוגי או הגותי.

ושאלה נוספת שהרומאן מנסה להשיב עליה (לרוב, בלי שיינצל מהנפילה למלכודת ההכללות הבנאליות, מסוג: "האהבה איננה התכלית, היא רק איזה תמר־נפש, שהכמיהה אליו חזקה לפעמים ממנו עצמו") האם וכיצד אפשר להפוך קשר אהבה קצר, יוסית, ואינטנסיבי ל"אהבת חיים", כיצד להפוך את הארעי לנצח, וכיצד לפרוט את ה"נצח" הזה לפרוטות של זמן ומקום, שהן גם כרוח הכתיבה הריאליסטית. כל זה, בלי לפגוע בשלמותו העל־זמנית, כמעין אידיאה אפלטונית, גם לאחר הניתוק הפיסי ממושא האהבה, בלי הבריחה הקלה אל הנוסטלגיה או ההשתקעות במסע "בעקבות הזמן האבוד".

מקור החיוניות הבסיסית בכתיבתה של קציר כשהיא במיטבה – עם כל נימות הלוואי האלגיות ("מה עוד נשאר לי כשהכל מתפורר" במשפט הסיום הבנאלי מדי) והנטייה התנופות לעבר ולעולם הילדות, הוא בשימור התחושה של הווה מתמיד, מעין "הנני ויגאלי", הדברים קרו וקורים תוך אקט הכתיבה הממשי, שהוא גם כולא ומקפיא וגם משחרר ומחיה.

במאמר "הערות לפסיכולוגיה של הגבר המעניין" מעיד ההוגה הספרדי אורטגה אי גאסט שהאהבה דומה במהותה לז'אנר ספרותי, אהבה ל"יצירה" המופיעה בתצורות מסוימות של התרבות האנושית. "סיפור האהבה" שלפנינו מציית כרבים מחלקיו ל"שיח האהבה" הז'אנרי, מה עוד שהוא מתרחש בין שניים שהם נוטפי "תרבות" ו"אמנות" (יגאל המתימטיקאי הוא גם מעין איש אשכולות רנסאנסי מלא כריזמה, שנותר כדמות ספרותית אנמית למדי), והרומאן כולו מציע "סלט תרבות" גדוש (אך גם שירותי ושטחי, יש להדגיש), מעין דקורציה אופנתית, עמוס ברמיזות וציטוטים, מתומס מאן עד וודי אלן, מוויקטור הוגו עד אגאתה כריסטי, שלונסקי, הפן, סריפו ואלן גינזברג, רשימה חלקית.

כך, למשל, המפגש הראשון עם יגאל מתואר כמעט כפנטסיה של ריבי, שקודם נתבשרנו על תחושתה שכל מה שקרה לה "מכוון אותה למטרה הזאת שהיא לא ממש יודעת מהי... אפילו אם יסתבר בסוף שהיתה רק לבנות את חייה כמו רומאן עשיר ומרתק, פרק אחר פרק". לאחר שהסרט "ז'יל וז'ים" עודד בה "חשק לחבק את כל העולם, או לפחות אדם אחד", עוצרת לידה אלפא־רומאו לבנה ומבעד לחלון מושט לה "ורד גדול כהה" מידו של יגאל, "זקן בגוונים של פלפל־ומלח, שיער ארוך פרוע, עיני ימאי כחולות", וריח של סיגריות ושל זיעה חריפה". האם לא נקלענו, בטעות, ל"יומן הגימנזיסטית"?

ומכאן ואילך שם המשחק הוא "היקסמות", תמונות תמונות ברקע כמו קלנועי האילוסטרציות של "אושר", סינדרלה, או שמא עליסה, בהרפתקאות רומנטיים, איטליה, ובאוטובוס לסן־ג'ימיניאנו שוקולד ואנסים "שטעמם עובר על ברותיו ורוזי שמש טוסקאנה", ורגע ההתאהבות, ושיכרון החושים וה"העפלות" אל גופו הקם אלי, אל עיניך הנפקחות כשני חיוכים כחולים", המאסטרפיס בפירנצה, ופאריס: וה"רציתי שהאושר הזה לא ייגמר" (מול מאטיס במרכז פומפידו), הגשם "מיליוני מיתרי בדולח שנמכו בעלים הכבדים" ("הוא תחב את אפו בשערה הלח ואמר "איזה ריח מי האפל של יער"), ומוצרט (מ"אלווירה מדיגן", אלא מה), וסיימון וגרפינקל.

השאלה היא, כמובן, האם פרט לקורא המתופש הנמקות נוספות לאותו קיטש־הגלויות הצבעוניות הזה, מרמז הרומאן גם על קיומו של איזה "מחבר מובלע" המציב עין נוספת שתצדיק באמת קריאה כפולה, למשל – תובנות מעניינות על "המבט התיירותי", מעבר לאיור האכזרי ל"התאהבנו" או לדבריה של דודה אגוסטה הזכורה לטוב בדבר מסעות המאיטים את מהלך הזמן ומאריכים את החיים. המספרת עצמה איננה מציעה ריבוד משמעותי של זווית הראייה, מלבד זו המוצהרת, הבנאלית, של "איך אני זוכרת אחרי שנים רבות כל כך", או המשחק בין "אמת" לבדיון ספרותי והערעור על תקפותן של העובדות כשהן מובאות מבעד לתעתועי הזיכרון, מסוג "מאוחר יותר באותו ערב ואולי בערב אחר היא תתקשה לזכור", או "ואני שתמיד מוכרחה להגדיל כל סיפור פי אלף ממה שהיה באמת וחייבת לדמיין את הפרטים הכי קטנים".

הדברים, אמנם, נאמרים, אך כמעט כמס שפתיים, ואנו כבר מנוסים ביצירות ספרות שעשו זאת באופן עמוק ומעניין פי כמה, וישנו גם באמת־הסבר קטן של יגאל ה"מורה־המאהב" על תורת הקוואנטים שריבי מבינה ממנו "שהמציאות עצמה אינה מכריעה לכאן ולכאן... כי העולם וכי בני האדם בתוכו, מתקיימים בכוחנו הצופים בהם, הבחירה היא בידינו, איזה חלק אנו בוחרים לראות" וכו'. אך אין בכוחן של האמירות השיריות השטחיות הללו להעניק לרומאן נפח אמיתי, בלא גיבוי עלילתי ותיאורי מספק. בסופו של דבר, המרחק בין התהום להוויה איננו מעבר איזה מתח של ניגודים או של רבקוליות.

שני המסעות האחרונים למצרים ולספרד מעניינים יותר, הם אולי היפים שבפרקי הספר, כשלצד "עדבסקות של עונג" ו"רגעים שהתגעגע אליהם עד כאב" מתגלה צל קטן של "הרומאן הרומנטי", שיבושים, גיבורי הפרידה, וכשריבי "דבקה בניסיון למצוא להם את התאורה הכי נכונה הזמן כי המאמץ, ממית את הקסם", וישנה עייפות והתחושה ש"אהבה כמו שלנו, שאין לה לאן ללכת, מוכרחה להסתובב במעגלים". האדרים ומראות מן הרקע מקבלים פתאום הארה סימלית או מסתורית, ראייה מתערבבת בעיוורון, וישנו בביקור במצרים (בפרק "מוות על הנילוס") גם אחד הסיפורים המרתקים ברימונת, שכה חסרים ברומאן, כשריבי עוקבת אחרי "הגרנטים", בני זוג מסתוריים המציעים אפשרות אחרת של זוגיות, וישנו הניסיון לברות מסע אחר, ובמישור העלילתי הישיר – התמקה הכמעט מלודרמטית לניתוק הקשר, כבליל המשפחתיים של יגאל, נאמנותו הבסיסית לאשתו ודאגתו לבנו.

ובמקביל לעלילת ההתאהבות והמסעות ומה שביניהם, נרקם "רומאן משפחה" ישראלי, בתוך לה כנסינות היזכרות אל עולם הילדות, ובהמשך כחלק מן ההווה הסיפורי המגיע בחלק האחרון של הרומאן מן הרקע אל מרכז הבמה, באופן פתאומי מדי, כשדמות האם שבקושי נוכחת בתחילת הרומאן ומתוארת באופן חסוך, הופכת לדמות המרכזית בעולמה של ריבי הצופה מתוך מעורבות הולכת וגוברת בגסיסתה ממחלת הסרטן (ואגב, ברקע גסיסה נוספת, זו של חנות הספרים הוותיקה). וזהי גם שעתה של "שעת האמת" המאולצת, פתרון חידות מן העבר, ומגע מחודש עם האב שנטש את הבית בעודה של הגיבורה. חלק אחרון זה אמור להאיר את "סיפור האהבה" ולתת כמה מפתחות פסיכולוגיים, אלא שהוא עושה זאת בצורה מגושמת: תדרת הנטישה של ריבי, משיכתה לגברים מבוגרים ממנה כתחליפי אב (החל מהמורה לספרות ועד ליגאל), צל האפשרות של גילוי עריות ביחסיה עם אביה כילדה, בעיית הזהות שלה כאשה בצל יופיה המסנוור של אמה, וריאציות על נישואין, בגידה ונטישה, הדיון מחוץ לנישואין, ייצוגים שונים של גבריות ונשיות, תלות ועצמאות וכיו"ב. עם כל סמנטיותם של חלק ניכר מהתיאורים, דומה כי חלקם אינו מקושר ואינו ממשמע דיו את ציר העלילה המרכזי, ולעתים נוצר הרושם כי הרבק העיקרי נמצא במישורים אוטוביוגרפיים או הדין ספרותיים כלשהם. ושמא חורם הכל לסכימה של "סיפור התבגרות" מאוחרת בדרך ל"דיוקן האשה כספר רות" ואפילו ל"זהר משלי"?

ועוד לא נגענו ב"למאמים יש את השמש בבטן", המוטיב שבחינתו עשויה להוסיף לרומאן את אחד ממימדי העומק שלו, זה של "השמש" ולצדה הראייה והעיוורון. עיני האם והפלאות, בצבעי הטוס, שמולת הסרטן, המלנומה (שבאה מאותה "עין הזמה"), מכלה אותן (העין המלאכותית), מול קוצר הראייה של הבת, ופתיחת הרומאן בבהלה מן החושך ובזיכרון ילדות ("והיא ידעה שהתעוררה לכל החיים"), גם העיוורון האחר בקריאת המציאות, הלך קלך כגיבורות ילדות, עיוורונה של סבתא־אמה ועוד. השמש היא כפולת פנים – מקור חיים, מילדות של אור־צבע הבורא את עולם הנגלה (רבים מתיאורי הספר הנוגים את "ההראות" שטופים באור זה במלוא עושרו), ומצד אחר, "שמש רקובה", ממיתה, תובעת את קורבנה, שהופכת נראות לעיוורון (מאטיס מול ואן גוך), שמש בבטן המנופחת שהיא גם שמש מסרטנת, ושילובים נוסח התיאור הבא: "והשמש מגששת סביב בקרניים קרות וחודרות כמקלות של עיוורים", ואפילו בקטע תמים מספר היזכרויות של האם העורכת, כביכול, תחרות יופי עם השמש, "שההחזירה את עין החמה" ו"שקילקלה את עיני" (ואגב, הבעל־האב בורח מן הבית לבית שמש).

דומה כי יש ברומאן הזה הרבה מדי קלישאות, גודש מליצותי־אורי, כמה כיוונים לא ממוצים, ומעט מדי עומק של תפישה, ריבוד ואולי גם העזה ספרותית. ובכל זאת, הציפייה הסקרנית למה לך הבא ביצירתה של קציר עדיין נותרת בעינה.

> אילו היתה "הספרייה החדשה" מוציאה השנה רק את "אלה תולדות" המופלא של אלזה מורנטה – דיינו; ובכל זאת באה נחיתה רכה אל גבולותיו הוורדרדים של "הרומאן הרומנטי", ולא יעזור כאן ניסיון ההנשמה המלאכותית שעושה העורך ברוב מאמץ ורצון טוב על הרש האחורי, וגם לא ניצוצות מרשימים שבספר עצמו. ואולי אין ליהודית קציר, באמת, הרבה "מה לומר"?

רמי סער

חלום קפריסאי

בחצר המנזר ע"ש דוד הקדוש
יסדתי במאה השביעית בית מרחץ.
אשתקר מביתי לבלן הראשי,
וידי מלאות עבודה.
אני סך בשרים בשמן,
ובשרי הדדים חדודים.
אלמלא כתבתי כדברים האלה,
אלמלא הייתי ראש הבלנים,
הייתי תלוי על חומת העיר
ונחיל דבורים בראשי.

אורי ש' כהן

מיטב הלילה כזבו

כזבי הלילה, מאת ג'זואלדו בופאלינו, תירגם מאיטלקית גאיו שילוני, זמורה ביתן, 1995, 165 עמודים

המקום: תא בבית האסורים על אי בדרום איטליה. הזמן: המאה התשע־עשרה, בתקופה שבה התנועה לאיחוד איטליה מתחילה לצבור תאוצה. הנפשות הפועלות: חייל, בארון, משורר וסטודנט, כולם נידונים למוות. מבעד לסורגים חודרים הדי הסערה וקול גלי הים המתנפצים על האי שבו יוצאו הארבעה להורג עם שחר. מושל בית האסורים, הנחוש בדעתו לחלץ מהם את זהותו של מנהיג המהפכנים, המכונה "האב הקדוש", מציע תחילה חנינה לאדם שיחשוף אותו. אחר כך, בתוך פושע שחדר צמא דם אך ירא שמים הנידון למוות, הוא מנסה לדובב אותם בתחבולת "דקאמרון" של בוקאצ'ו: כל אחד מספר על מקרה אחד שבו ידע אושר. אלא שלבארון יש הצעה אחרת, המתקבלת על דעת האחרים: "לקבל מחילה על עוונות זה כבר יותר מדי...אולם, יספר כל אחד מאתנו מה שיבחר לספר, כדי להעניק לאחרים מידע או כזב על עצמו. הבחירה אינה רבה, בנסיבות כאלה. לכן הבה נספר – או אולי נמציא – על השעה שנחרתה בזיכרוננו. אולם מעל לכל הייתי רוצה שמן הסיפור נוכל להסיר איזה מובן שיש לגורלנו, ונבין מדוע אנו מתים, ונסכם, לפחות על פי השערה, משהו על הסוד הטמון במראה הדברים שסביבנו; וגם נמצא איזו הצדקה למעשי האלוהים ולמעשינו, בטרם יעלה עמוד השחר. כי אם לבסוף מובן זה לא ייחשף, וגם לא נבין מה טעם יש למותנו, אז בדרך הסתירה אני אומר לך", ופנה אל הנער, "שאנחנו היינו רוצים בכל זאת למות, אבל לך היתה הזכות המלאה לכטא אותו, אם השם הוא, ולהיבצל".

הספר, המביא את אירועי אותו לילה דרך מכתב לא גמור של המושל, מגלה לקורא את העוצמה הטבויה בסיפורי חיים המתנדנדים על הגבול העדין שבין בדיון למציאות, ואת הקושי והסכנה שבמעבר בין שניהם. כל אחד מארבעת הנידונים מספר סיפור ועל כל אחד מהסיפורים, כמובן, מרחפת רוחו של אותו "אב קדוש". המושל המתופש מגיב על הסיפורים, מנסה להפריד את האמת שבהם מן השקר, ולמראית עין מצליח, בדיאלוג נהדר עם הסטודנט, לגלות את זהותו של מנהיג המהפכנים. אלא שסוף המכתב מוצא את המושל רגע לפני התאבדות, לאחר שמתברר לו כי נפל קורבן למזימה של המהפכנים להפליל את אחי המלך, שעליו הצביעו כ"אב הקדוש". הגבול בין אמת לבדיה, בין מציאות לדמיון, הופך בעקבות הסיפורים לדבר מה מוחשי – ומסוכן – יותר ויותר. הוודאות היחידה היא נוכחותו הבוטה של המוות. "כזבי הלילה" הוא, בקצרה, דיון חכם במלאכת החיים, המוות ואמנות הסיפור.

ספרו של בופאלינו, האגדתי בצורתו, המותר תות עצמו בהתמדה, מקיים קשר דו־משמעי עם מסורות ספרותיות איטלקיות שונות, ומעורר בקורא תחושה מתמדת שכל סיפור בפני עצמו הוא דו־משמעי, וכי יש לפחות עוד דרך נוספת לראות אותו. בסופו של דבר נשבה הקורא בספק הטוטאלי שמטיל בופאלינו באפשרות לגלות את האמת, ומכיר בחוסר התוחלת של הניסיון להגיע להבנה של דבר מה, כולל הדבר המתקרא אמנות.

ספרו הראשון של בופאלינו, מורה בגימלאות מסיציליה, ראה אור כשהיה בן שישים. לשונו נקייה לגמרי מהשפעותיה של שפת הגולין, והיא ספרותית במפגיע, כדי להימנע, כהגדרתו, מה"זוהמה של הלשון היום־יומית". מבנה הסיפור מזכיר אמנם את "דקאמרון" של בוקאצ'ו, שאותו, ככל הנראה, קרא גם המושל המתופש לשווא, אם כי היחסים כאן בין סיפור המסגרת לסיפורים הפנימיים דרמטיים בהרבה.

המתרגם, גאיו שילוני, שמת לפני חודשים אחדים, אשר אין כמדומה צורך להזכיר את פועלו החשוב בתרגום הספרות האיטלקית לעברית, התמודד להפליא עם השפה המורכבת, והתרגום שוטף וקריא, אם כי הנוהג להוסיף משפטים בגוף הסיפור כדי להסביר שמות איטלקיים של גיבורים (סאראפר צילה שפירושו רובה יורה וכדומה) פוגם בו במקצת. כמו שקרה לא פעם בהוצאת "זמורה, ביתן", מתברך "כזבי הלילה" במנה גדושה של טעויות הגהה. למרות זאת, יש לברך את ההוצאה על החלטתה האמיצה לתרגם ספר מורכב ומרתק זה, שמחברו היה עד עתה אלמוני לקורא הישראלי.

לשון / עוזי אורנן

אינטונציה של גננות ושירת ימי הביניים

מי אינו מכיר את נוסח "סיפורי הגננות" בעברית? סיפור לילדים רכים יש בו תמיד נעימה אופיינית, אינטונציה מיוחדת: כשמגיע המספר לקראת סיום של המשפט – הוא מחלק את המלה המבדעת לשניים, את הברתה הראשונה הוא מביע באר־תו טון ההולך ועולה של המשפט מתחילתו, ואילו את המשך המלה הוא מבטא, לאחר הפסקה כלשהי, בהנמכת קול ניכרת, המסתיימת בנימת קריאה, נימת ניצחון. הדרכים לתאר בכתב את נעימת הדיבור דלות הן, אך אולי דוגמה תיטיב להבהיר את כוונתי. בסיפור "כיפה אדומה" ניתן לנסח את המשפט הבא, ינסה נא הקורא לתאר בדמיונו גננת, היא מספרת את הדברים הבאים:

"הלכת לה כיפה אדומה ביער, והנה הז־אֵב לקראתה" (בהשפלת טון ניכרת בהברה "אֵב" של המלה "הזאב").

מעיד אני עלי ת'שמים שמאז ימי גן הילדים שלי ידעתי ש"כך מספרים סיפור לתינוקות"... עד שלפני שנים מספר הזדמן לי לשמוע ברדיו את הרמטכ"ל הסובייטי עונה לשאלות כתבים באיזו מסיבת עיתונאים שבה סיפר ברוסית צחה את פרשת הפלתו של מטוס הביון האמריקאי הנודע. והנה מה שומעות אוזני – הרמטכ"ל מספר על המאורע הנכבד הזה כאילו היה זה... סיפור לתינוקות! כי מה אמר? (בתרגום לעברית, כמובן):

"אז כשנודע לנו שמטוס האויב חדר לשמי ארצנו, הז־פלנו אותו" וגם הוא, שומו שמים, הרים את הטון עד ההברה הראשונה של "הז־פלנו", הפסיק הפסקה קצרה אחרי "הז", והשמיע את המשך המלה ("פלנו") בטון נמוך בהרבה, וסיים בנימת ניצחון: כאילו הוא מספר סיפור לתינוקות...

דומה שאין צורך להכביר מלים על תולדות "נעימת הסיפור לתינוקות" המצויה בעברית. הגננות הראשונות סיפרו את הסיפורים כמו שמספרים סיפורים ברוסית – לגדולים כמו לקטנים, ודורי העברית הצעירים למדו לדעת ש"כך מספרים לקטנים", שהרי לא כל אדם בישראל ידע רוסית, ומפי המורים שלהם לא שמעו נעימה כזאת.

זהו פרט משעשע, וגם מבוגרים מתייחסים לרוב בחיבה לדרך סיפור זו. אולם בתולדות הלשון כבר היו דברים מעולם, וראוי לצרף לכאן עיון בדבר שלכאורה רחוק הוא מזה מרחק רב: המדובר בשירת ימי הביניים.

שירת ימי הביניים בעברית היא בעיקרה "שירת ספרד": הרי אוצרות גדולים של שירה עברית נכתבו בימי הביניים, במיוחד בארץ ספרד. והנה המאפיין שירה זו הוא בלי ספק החשיבות העילאית של המשקל בשיר, והעיקרון שלפיו נקבעו המשקלים המיוחדים והמגוונים של השירה הזאת. כמה נחלי דיו נשפכו כדי לתאר ולפרש את "משקלי השיר" שהשתמשו בהם משוררי ספרד.

והנה ראוי לנו לדעת כי משקלי השיר הספרדי אינם אלא חיקוי מובהק של משקלי השירה הערבית הקלאסית, שהיתה מפותחת ביותר בימים ההם. מה בכך, תאמרו, האין זה ראוי ללמוד מכל אדם? האם לא נכון יהיה להכניס מיפייפותו של יפת אל אהלי שם? מה גם שהשירה הערבית כלל אינה משל "יפת" אלא משל "שם", עצמנו ובשרנו.

אך השפה הערבית הקלאסית שונה בפרט מרכזי מן השפה שלנו. בערבית החלוקה של התנועות ל"קצרות" ו"ארוכות" היא אכן חלוקה אמיתית: תנועה ארוכה בערבית היא תמיד ארוכה, ונהגית במשך זמן הרבה יותר גדול מאשר תנועה קצרה, אולי פי שלושה או יותר. לעומת זאת בעברית משך התנועה כלל אינו תלוי בשאלה אם התנועה "גדולה" או "קטנה", אלא רק במקומה של ההטעמה במלה. תמיד ההברה המוטעמת נהגית ביתר אריכות מן ההברות שאינן מוטעמות. וגם פרט זה הוא הפוך מאשר בערבית קלאסית. בה אין כלל הטעמה במלה, ורק אורך התנועה הקבוע הוא הנשמע כמעין הטעמה.

אין פלא שהמשוררים העבריים ניצלו סגולה זו של הערבית הקלאסית, ומשקלי שיריהם מיוסדים על משחק הברות ערב לאוזן של תנועות ארוכות וקצרות. המשוררים הקפידו לחבר את שיריהם על פי מתכונות מגוונות, אך בכולן נקבעת המתכונת על פי אורך התנועות או קוצרן – משוררי ימי הביניים שביקשו לכתוב שיריהם בעברית היו כולם משכילי הערבית, והלכו שבי, כמו רבים אחרים, אחרי קסמי המשקל הנפלא, הערב לאוזן. אך איך יכתבו בעברית, שבה אין שום הקבלה למשחק באורך והקוצר? עמדו והמציאו "תנועה ארוכה" גם בעברית. המציאות לא איפשרה להם להוליד כי מה שנחשב לתנועה "גדולה" ייהגה ביתר אריכות מתנועה "קטנה", ולכן המציאו המצאה מלאכותית זרה לאוזן העברית: הברה שבראשה יש שני עיצורים (הנקראת "יתד") תיחשב ל"ארוכה" ותיהגה במשך זמן ארוך הרבה יותר מאשר הברה רגילה.

המצאה זו יצרה אמנם שירים שהם עבריים לפי מלותיהם, אלא שאם אתה קורא אותם בקול אתה חייב לעוות את הטעמתם עד לבלי הכר. אכן אם זאת תעשה – תעלה באוזניך נעימת שיר ערבי קלאסי יפהפה. קשה למסור בכתב רגיל את הנשמע לאוזן. ננסה לרשום שיר קטן, מוכר מאוד, בדרך הבאה: ההברות הארוכות ייכתבו שני מקפים בתוכן. נסו נא לקרוא כשאתם מאריכים פי שלושה את משך הזמן שלהן, ומקצרים ככל האפשר בהברות האחרות (המשקל: ארוכה קצרה, ארוכה קצרה קצרה).

אד־־ון עולם אש־־ר מלך
בט־־רם כל יצ־־יר נברא
לע־־ית נעשה בח־־פצו כל
אז־־י מלך שמ־־ו נקרא

בקריאה כזאת ניכר בבירור עד כמה מתעוותת ההטעמה של העברית.

בתיה גור

האגו של משורר הוא גם, לרוב, אוטונומי במיוחד

מראה אפלה, מסות ומאמרים, מאת מרדכי גלדמן, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1995, 144 עמודים

"מראה אפלה" הוא שמה של המסה הפותחת את הקובץ; זו הארוכה והמורכבת מבין שבע־עשרה מסות ומאמרים המתבוננים מזוויות שונות ומגוונות במעשה האמנות. עיסוקו של מרדכי גלדמן, משורר ופסיכותרפיסט, בקיאותו בתורת פרויד ובפרשנויות של מארי בונאפרטה, תלמידתו והביבה של אבי הפסיכואנליזה, שליטתו של גלדמן במסתרי משנתו של לאקאן והשגותיו של דרידה על לאקאן, מביעים אותו במסה הזאת לבחינה מורכבת (ולעומרי לא קלה לעיכול) של האינטרפרטציות הפסיכואנליטיות ל"המכתב הגנוב". סיפורו הבלשי הקלאסי של אדגר אלן פו כבר היה על שולחן הניתוחים של מארי בונאפרטה ושל ז'אק לאקאן.

אכן קשה להעלות על הדעת, במיוחד לאחר קריאת תמצית העלילה של הסיפור הרומנטי, עתיר ההרפתקאות שכתב פו (מייסדו של ה"ז'אנר הבלשי", והממציא הראשון של דמות הבלש הגאון) את העומקים שאפשר לגלות בו. לא פעם, במיוחד למקרא סיכום בהיר של הפירוש הפסיכואנליטי שפירשה מארי בונאפרטה (גלדמן מביא מתוך המונוגרפיה שכתבה על פו), נתקף קורא הדיוט בספקנות (מבורכת כשלעצמה) כלפי הרצינות שבה ראוי להתייחס לכלים שסיפקה הפסיכואנליזה הקלאסית למפרשי הספרות. "פירושה של בונאפרטה ויחסה לפו אופייניים לפסיכואנליזה של זמנה", מעיד גלדמן באפולוגטיקה מעודנת, ומסביר שפרשנות זו "שנוצרה בעיקרה מתוך מגמה רפואית ריפויית. מתוך כך נתפש הטקסט הספרותי על ידה (של מארי בונאפרטה, ב.ג.) כסימפטום לחולי סמוי מהעין או כחלום הרווי במשאלות. לדידה אין לטקסט שום איכות טקסטואלית ייחודית המאפיינת טקסט ספרותי". כך הניח אצבע על מקור אי האמינות (לפעמים כמעט גיחוך) שמעוררת האינטרפרטציה המגויסת של מארי בונאפרטה את יצירת הספרות.

אחד ההישגים של המסה הזאת הוא סיכום קוהרנטי ומובן גם להדיוטות אפופי התנגדות לאסכולת לאקאן (מין אוקסימורון שכזה) את פירושו לטקסט של פו. גלדמן עצמו רואה ב"המכתב הגנוב" סיפור אינטליגנטי על אינטליגנציה, על ראייה ועיוורון, על מלכות ועבריינות, שירה ומתימטיקה, פוליטיקה ואהבה, נאמנות ובגידה. אמנם נימת הדיבור האירונית של מחבר המסה נעלמת כמעט לחלוטין כשהוא עצמו מפרש את היצירה פירוש פסיכואנליטי, שעטנז בין התורות השונות ותוספות משל עצמו: מניה וביה מתנהל כאן דיון גם ב"מעבר לעיקרון העונג" של פרויד. וכך הופך גלדמן עצמו מבלי משים באבחון משמעות ה"פות" של המלכה וכיוצא באלה עניינים ושוכח לגמרי את הטקסט כיצירת אמנות.

חסרונה העיקרי של המסה הארוכה הוא העדרו של הטקסט המקורי; דיון כזה אינו יכול להתבסס על תקציר עלילת הסיפור של פו.

"שירה, שיגעון ושפיות" הוא שמה של הרצאה שהותקנה לדפוס אחרי שנישאה בכנס שנתי של פסיכולוגים קליניים. המאמר פותח בנטייה לקשר בין שירה, או בין יצירה בכלל, לבין שיגעון או פתולוגיה נפשית. בפשטות רבה מנסח כאן גלדמן אמת מהותית וחשובה במיוחד לנוכח הסטריאוטיפים הרומנטיים המהלכים בציבור, אלה שלא רהו גם בעידן המפוכח, הדקונסטרוקטיוויסטי: "מבחינתי, כתיבת שירה היא תמיד אירוע כמעט תגיגי של שפיות רבה... הצדדים הנוירוטיים שלי תמיד נתפשו על ידי כגורמים המעכבים אותה יכולת טובה מלהתבטא במלוא היקפה ובקביעות".

במאמר זה מובא גם הסבר (אמנם חלקי מאוד) לזיקה בין שיגעון ויצירה. גלדמן מנסח את האמת ההפוכה, בדבר על גמישות וחוזק שהכרחיים ל"אגו" של משורר: "משורר מסוגל, לרוב, לעמוד במצבים רגשיים קשים ולתעל אותם אל מעשה היצירה; הוא מסוגל לעמוד מול דיוקני הפנים של עצמו ושל המציאות; סובלנותו גבוהה לעמימות ולערפול מושגיים; הוא מסוגל לראייה בלתי נרקיסית של עצמו והעולם... האגו של משורר הוא גם, לרוב, אוטונומי במיוחד".

במסה בשם "אמנותן של הנשים והפסיכואנליזה", שנכתב בעקבות תערוכה בשם "הנוכחות הנשית באמנות הישראלית" (שאצרה אלן גינתון במוזיאון תל אביב ב־1990), מתדיין גלדמן עם זיקה של נשים אמניות בנות זמננו לתורתו של פרויד: בקטלוג התערוכה מצא חמישה מאמרים בעלי זיקה ישירה לפסיכואנליזה. את האובססיה הזאת של אמניות עכשווית הוא תולה בשגיאה הגסה של פרויד ביחס לנשים. התערוכה הזאת עוררה בו געגועים אל היסוד הנשי שהאמניות סירסו הרחיקו מיצירותיהן: "אל הזווית הובא דווקא היסוד הגברי שהנשים מבקשות להשתתף בו כעת מתוך הרחקתו של היסוד הנשי וזאת היא, דומני, כניעה מגונה לתפישת הנשיות הנחותה". את הקטלוג אמנם לא ראינו, ואף צילום של אחת מיצירות האמנות אין כאן.

במאמר יומרני מאוד, בן שישה פרקים, על רוח הזמן האמנות נוגע גלדמן בעקרות האופפת את יצירות האמנות של ימינו. הוא חותם בתקווה ש"תוצאת הדיון המערבי הגדול ב'אני' תהיה הפצעתו של מושג 'אני' חדש שיבקיע מתוך הקליפות המתות של דימוייו הקודמים ויחזיר לעולם הנוצר ממנו את המשמעות שאבדה". למשאלה האופטימית הזאת מצטרפת גם השאלה "איך אפשר לצייר היום?" העומדת בכותרת אחת המסות על אמנות פלסטית: שוב דן גלדמן בנרקיסיזם העקר המאפיין את יצירות האמנות בימינו: "אויביו הראשיים של הציור הם אמנים שהפונקציה שחושנית רגשית תנועתית המאפשרת את ביטוי העצמי בציור לקויה אצלם." הוא גם מזכיר ש"המודרניזם שעשה את המקוריות לערך עליון במעשה האמנות יצר סוף כפייתי של חדשנות".

במאמר בעל הכותרת "השיפוט האמנותי" מתייחס גלדמן באומץ לב לז'אק דרידה, "נושא דגלו של הרלטיוויזם בתחום הבנת הטקסט". אחרי שהזכיר הבהיר את "הדיפראנס", המושג המרכזי בשיטתו של דרידה, כלומר אחרי שתיאר את הרלטיוויזם הקנאי בהערכת האמנות (זה שבזכותו אומרים על שיפוט מוחלט – נניח, על קביעה ש"המשפט" הוא הטוב ביצירותיו של קפקא – שהוא יומרני וכוזב), מסתבך גלדמן ומסיים את המסה בטענה הנראית פרימיטיווית ומיושנת כביכול: "כאשר הקורא מניח מראש 'דיפראנס' אינסופי בין המסמנים ומסומנים – אין הוא מחפש עוד אחרי האמת הגלומה בטקסט, האמת של הטקסט, ונפתח הפתח לשרלטנות שחצנית מאוד. במרחב שבין המסמנים למסומנים שהוגדר כשטח הפקר נובטים זרעי האהבה העצמית, והפרשן מפגין להטוטי פרשנות במקום להתאמץ ולבקש אחרי דבר מה שיהיה מעוגן ככל האפשר בשיטת פירוש אשר הקריטריונים שלה מודעים ומבוררים ככל האפשר... ההכרזה האפריורית כי בטקסט אין אמת הניתנת לחשיפה בגלל עצם טבעה של הטקסטואליות, פותחת פתח לפרשנויות שטחיות ובעיקר סנסציוניות, המבליטות את הפרשן ומצניעות את הטקסט המפורש". אמנם המשפט האחרון הזה הוא משפט נבון, אבל הלאה ממנו לא הגיע גלדמן. הוא עצמו לא העז לדון בטיבם של קריטריונים "אובייקטיוויים" וכך נותר השיפוט האמנותי שלו מושג מעורפל לא פחות מהרלטיוויזם של דרידה.

מעולם הספרות והאמנות / רות אלמוג

מי כתב את "רומאן עם קוקאין"?

ב־1985, כשהופיע בעברית הספר "רומאן עם קוקאין" (זמורה, ביתן), נכתב במדור זה על ההשערות השונות בדבר זהותו של מחבר הספר שהפסודונים שלו היה אגייב. נאמר, שהוא ככל הנראה אדם בשם מרק לוי, יהודי רוסי שברח מרוסיה לאחר שהרג קצין בגדוד הצבא האדום שבו שירת, ואשר נמצא מאושפז בבית חולים לחולי נפש באיסטנבול. על זיהוי זה חלקו רבים, ועורכו של סולז'ניצין, ניקיטה סטרוב, פירסם מאמר וקבע, על פי ניתוח סגנוני, כי מחבר הספר הוא ולדימיר נאבוקוב ולא אחר.

הסיפור מתחיל בשנות השלושים כאשר אלמוני שלח חבילה מאיסטנבול לפאריס וכאשר ב־1934 הופיעו בבטאון עת רוסים בפאריס קטעים מרומאן שנקרא "סיפור עם קוקאין" מאת אלמוני בשם אגייב, שגם פירסם סיפור בשם "עם נגוע". כשראה הספר אור ב־1936 שיבחוהו המבקרים הרוסים ומיקמו אותו בין בונין לסירין (נאבוקוב). אבל כשיצא הספר בתרגום צרפתי ב־1983, נתעוררה שוב השאלה מיהו אגייב. המתרגמת טענה כי אין ספק שמדובר באדם ממוצא יהודי. המשוררת לידיה צ'וקובסקיה סיפרה בראיון ל"ליברסיון" ב־1985, כי האיש המסתתר מאחורי השם אגייב הוא איש ושמו מרק לוי וכי פגשה אותו באיסטנבול שאליה הגיע מברלין בברחו מרוסיה הסובייטית לאחר שהרג קצין של הנ.ק.וו.ד. וכי הוא עומד לשוב לברית המועצות. היא רמזה שהיו נאהבים.

אבל סטרוב לעג לכל הסיפור ובסיוע ניתוח לקסיקוגרפי הוכיח, כי מחבר הרומאן הוא בכל זאת נאבוקוב. אך ורה נאבוקוב טענה שבעלה מעולם לא היה במוסקווה שבה מתרחש הסיפור, שמעולם לא נגע בקוקאין או בכל סם אחר וכי הרוסית של בעלה היתה טובה לאין ערוך מזו של אגייב.

שש שנים אחר כך נתפרסם בכתב העת "לה פאנסה רוס" (1991) הרואה אור בפאריס, כי שני חוקרים רוסים גילו בארכיונים של גימנסיה פרטית במוסקווה כרטיס של מרק לאורביץ' לוי ושל רוב הדמויות ברומאן. זהות מחברו של "רומאן עם קוקאין" בוססה איפוא.

צריך היה לחכות עד סוף 1994 כדי להגיע אל האמת. שני החוקרים הרוסים פירסמו בפטרבורג מאמר ארוך ובו קבעו כי "סופר בשם אגייב אכן היה קיים". אכן, באותה גימנסיה פרטית נמצא כרטיסו של מרק לוי. מכאן ואילך, הלכו החוקרים ופישפשו בארכיבי האוניברסיטאות ובאלה של משרד החוץ. הם הצליבו מידע שמצאו בארכיונים אלה עם תכתובת שמצאו בריגה בין אגייב ויורגי איוואנוב, ולבסוף עם מידע שמצאו בארכיוני אוניברסיטת ירוואן בארמניה הגיעו למסקנה כי מרק לוי ואגייב חד הם.

מרק לוי נולד במוסקווה ב־1898 למשפחת סוחרים. ב־1912 החל ללמוד בגימנסיה במוסקווה. ב־1916 המיר את דתו לפרוטסטנטיות. בתקופת המדיניות הכלכלית החדשה ברוסיה עבד מרק לוי בחברת "ארקוס" שהיתה קשורה למשטרה החשאית. בין השנים 1924–1925 למד בגרמניה ייצור צבעים כימיים. בתחילת שנות השלושים מוצאים אותו בטורקיה וקודם שהתקבל לעבודה בספריית "האשט" באיסטנבול, התפרנס משיעורים פרטיים. בספרייה עסק ביבוא ספרים סובייטיים. למן 1939 ניסה שוב ושוב לקבל נתינות סובייטית. הדו"ח של הקונסול הרוסי באיסטנבול מן ה־22 באפריל 1939 אומר: "מרק ליאזרביץ' (לאזארביץ') לוי, המחזיק בדרכון פאראגוואי... מאשר כי בספרו 'סיפור עם קוקאין', שראה אור בבית הוצאה פריסאי של המהגרים, 'דום קניגי' אין ולו מלה אחת נגד ברית המועצות וכי ספר זה לא נכתב אלא כדי להרוויח כסף".

ב־1942, לאחר התנקשות בפרנץ פון פאפן, שגריר הרייך בטורקיה, התנקשות שבה האשמו הסובייטים, גורש מרק לוי לרוסיה. הוא התיישב בירוואן שבארמניה וכאן לימד גרמנית באוניברסיטה.

החוקרים מסכמים כי לא סיימו את מחקרם, שכן למרות שביססו ללא צל של ספק את זהות מחבר הרומאן, אישיותו עדיין לוטה בערפל ("[illegible]").

דוד בן־עמי אנודס מכירות פומביות
י.ל. גורדון 17 א' ת"א־טל: 03־5220113

מכירה פומבית מס' 22

של פריטים מאוסף מיוחד

למכירה: דברי נוי ופורצלן, כלי כסף, יודאיקה, ציור ואמנות אירופאיים, אוסף מיניאטורות, רהיטים וספרים עתיקים.
המכירה תיערך ביום שלישי, ה־9.5.95 בשעה 20:00

התצוגה:	יום ראשון	ה־7.5.95	בין השעות:	14:00-22:00
	יום שני	ה־8.5.95	בין השעות:	14:00-22:00
	יום שלישי	ה־9.5.95	בין השעות:	10:00-17:00

התצוגה והמכירה יתקיימו
ברח' מקדונלד 10, רמת־גן טל: 03-7511887

هكذا امنه الأصل

לחברת הייטק איכותית

*** מנהל/ת מחלקת גרפיקה**
מיזמה במקינטוש, יכולת תמיכה בצוות
ידע בביצוע גרפי והכרת דפוס

*** כתב/ת טכני/ת**
מהנדס/ת - הנדסאי/ת אלקטי או חשמל
אנגלית מצוינת, יוצאי ח"א - יתרון

*** מזכיר/ת מנכ"ל ע/א**
כושר ארגון, יחסי אנוש, מחשב, איכותי/ת (תמלילנות)
האבחון ייעשה ע"י "גולדמן - מיון והשמה"
תיאום פגישה ייעשה עם איילת 02-252561
א. גולדמן בע"מ - קינג גורג 16 (ג)

לקרוא נכון את המפה ולהצטרף להצלחה!
לסוכנות אנגלו - סכסון ירושלים דרושים/ות:
סוכנים/ות שנדל"ן הוא עולמם
השכלה, שפות, רכב, הופעה,
כושר ביטוי ונסיון יגדילו את
הסיכויים להצטרף לסוכנות
הנדל"ן המובילה בישראל
ANGLO-SAXON אנגלו-סכסון
טל. 02-251161 פקס. 02-259207

Candyland קנדילנד
לרשת חנויות קנדילנד
דרושה
מנהל/ת למחסן
המרכזי בבית-שמש
דרישות התפקיד:
• נסיון מוכח בניהול מחסן.
• יכולת שיווקית.
• ניהול מו"מ עם ספקים.
• הפעלת צוות עובדים.
מקומך איתנו
קורות חיים בכתב יד לת.ד. 2728 י-ם 91027
קנדילנד - כל הסוכריות שבעולם

לחברת תד.ל. בע"מ
דרושים/ות
טכנאי/ת מיזוג אויר
לעבודות ביצוע, נסיון מוכח
חשמלאי/ת מוסמך/ת
בעל ידע ונסיון במיזוג אויר
+ רשיונות
מגורים בתל-אביב והסביבה
02-388811/5

לעתון הארץ
דרוש/ה
דיילי/ות מכירות
לשעות הערב לארועי פסטיבל ישראל
מעל גיל 21, נמרץ/ת, בעל/ת כושר שכנוע
מוטיבציה גבוהה והצלחה במכירות
טל' 02-254245
מיום א' בשעה 11.00

מינהל קהילתי רמות-אלון
דרוש/ה
מזכיר/ה מנוסה
לקבלת קהל
ולחצי שנה עם אפשרות להארכה)
היקף משרה 75%
3 ימים משמרת יום, 3 ימים אחה"צ וערב
נסיון במעבד תמלילים
לפנות לטל. 861803

לשיווק פרוייקט מגורים באזור ירושלים
דרוש/ה
איש/אשת מכירות
עדיפות תינתן לבעלי התכונות הבאות:
• נסיון קודם במכירות
• נסיון בחברת בניה
• רמה אישית גבוהה
• תקשורת בינאישית ברמה גבוהה
לפרטים נא לפנות טלפונית
לשרון - 02-611611

מנהל קהילתי נחלאות רחביה שערי חסד
אגף לגיל הרך
לשנת הלימודים תשנ"ו (1995/6)
דרושים/ות
מטפלים/ות מוסמכים/ות
לעבודה עם ילדים
בגילאים: שנה וחודשיים עד שנתיים
ושנתיים עד שלוש
לעבודה בשעות הבוקר והצהריים
לפרטים נא לפנות לטלפונים 02-263988, 02-244651
רח' אוסישקין 38 ירושלים, בין השעות 9:00-14:00

מנהל/ת חשבונות מקצועי/ת
סוג 2, סוג 3
למשרה מלאה.
חברה גדולה
טל. 02-384777
פקס 02-387762

מגיע לך כסף!
אם את/ה
מוכן/ה להשקיע מאמץ
בעל/ת תקשורת בין-אישית מעולה
בעל/ת רכב
מחכה לך עבודה מרתקת
עם תנאי שכר מעולים
+ דרושים/ות
טלפנים/ות לשעות אחה"צ
177-022-2466

לסוכנות למכירת רכב דרושים/ות
*** אנשי/ות מכירות**
*** איש/ת חלפים**
02-717555

דאפי בע"מ
אגריפס 8, טל: 02-240435
דרושים/ות
אנשי פרסום
לפרוייקט פרסומי כלל ארצי
ומנהל
פרוייקט

אורטל
מזכיר/ה
ידע בעי"ת
טל' 02-259393

קידומים פרסונל
לחברת סחר
בינלאומית
מנהח"ש
סוג 3
• נסיון בייצוא
• שליטה באנגלית
תנאים מעולים למתאימים
טל: 02-259277

למנהל קהילתי
תלפיות מזרח
עולי הגרדום 13
דרוש/ה
גננת
לשנת תשנ"ו
דרישות:
השכלה פורמלית
נסיון בגילאי 0-3
טל: 732877

דרוש בלדר רציני
לעבודה קבועה ביבוא שיש
אפשרויות קידום
תושב פ"ת
03-9225060

דרוש/ה
פקיד/ה לניהול משרד
• אחרי צבא.
• רינמי/ת.
• ידע באנגלית.
• רצוי ידע בסיסי בהליכי יבוא והנהלת חשבונות.
• למשרה מלאה.
נא לשלוח קורות חיים
ת.ד. 5175 ראשל"צ 75150

ל"גולדמן"
מבקר/ת איכות
נסיון בתעשיה הבטחונית, מחשב, מעגלים, סטטיסטיקה, אלקטי - יתרון
רב קווי 02-252561

Biometrix Ltd.
למפעלינו המפתח ומייצר ציוד רפואי מתוחכם
דרושים/ות:
*** מנהל(ת) יצוא**
נסיון מוכח בניהול יצוא, אנגלית שפת אם
*** מנהל/ת רכש**
נסיון מסחרי מוכח, רקע בתפ"י יתרון
*** מזכיר/ה למחלקת יצוא**
נסיון מסחרי, שפת אם אנגלית
*** Graphic Artist**
• נסיון מוכח בגרפיקה ממוחשבת
לפנות בצירוף קורות חיים/המלצות
לת.ד. 45057 ירושלים

לשחק אבטחה
מאבטחים
למוסדות חינוך
מאבטחים
למתקנים ממשלתיים
למתאימים תנאים מעולים
לפרטים לפנות לציון 02-793777

בית הספר לתקשורת ולאמנויות
הטלויזיה והקולנוע מעלה ירושלים
דרוש/ה **מזכיר/ה**
עבוד תמלילים (ע/א)
וידע בסיסי בהנהח"ש חובה. משרה מלאה.
ביה"ס הוא מוסד על-תיכוני דתי
ללימודי קולנוע וטלוויזיה
נא לשלוח קורות חיים לפקס' 02-277355

כפר הנוער קרית יערים
לשנת הלימודים תשנ"ו
דרושים/ות
מחנך/ת כיתה
מורה לאנגלית
מדריך/ה חינוכי/ת
(מגורים במקום חובה)
נא לפנות בכתב לכפר הנוער קרית יערים ד.נ. הרי יהודה 90840 או בטל. 02-342476

עובדים עם רקע טכני
בוגרי בי"ס מקצועי + בגרות
ימי עבודה א-ה: 8:00 עד 17:00
תנאים טובים מאוד למתאימים
טל. 02-384777
פקס 02-387762
מפעל תעשייתי

אי וי אקס ישראל
חברה עתירת ידע מקבוצת קיוסרה יפן ואי וי אקס ארה"ב אנו עוסקים בפתוח ייצור ושיווק רכיבי אלקטרוניקה בטכנולוגיה מתקדמת של מיקרואלקטרוניקה ושכבות דקות. מוצרינו משווקים לחברות מובילות בארה"ב, יפן, אירופה ואסיה. רכיבינו משולבים בדור חדש של מוצרי תקשורת אלחוטית, מחשבים ומוצרים מתקדמים אחרים. אנו מצויים בגידול מואץ ומציעים לך תנאי העסקה בעלי אתגר מקצועי ולטווח ארוך.

מזכיר/ה למחלקת מו"פ
דרישות התפקיד:
– הדפסה בעברית ובאנגלית Word, Qtext
– עדיפות לבעלי נסיון בתוכנת גליונות אלקטרוניים
– משרה מלאה בלבד

מועמדים בעלי שליטה מלאה בעברית ובאנגלית מתבקשים לשלוח קורות חיים לת.ד. 45008 ירושלים 91450.
AVX

ל"מודיעין אזרחי בע"מ"
דרושים/ות
פקיד/ה קלדנ/ית
בעל/ת נסיון מוכח - לחצי משרה
נהג/ת
בעל/ת רשיון למכונית טרנזיט
מאבטחים
למוסדות חינוך בירושלים,
מעלה אדומים גוש עציון, קרית מלסטון.
• יוצאי צבא • בעלי בריאות תקינה - עבר נקי • עד גיל 45
• תנאי שכר מצוינים, שעות עבודה מרובות ואפשרות להשתלב בפרויקטים נוספים
לפנות למשרדי החברה רח' הסורג 2 י-ם בימים א-ה
בין השעות 09.00 - 16.00 בצירוף פנקס מלואים ותעודת שחרור
טל' 02-258755, 02-233703

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
מודיעה על משרה פנויה לתפקיד
פקיד/ת קבלה
עוזר/ת למזכירות האקדמית
היקף משרה: מלאה, 40 ש"ש
שכר: דרגות 5-7 בדרוג המינהלי
(מקביל לי"ז-י"טו בדרוג האחיד).
השכלה: בגרות מלאה, רצוי על-תיכונית.
כשירויות נדרשות: ידיעת השפה העברית והאנגלית על בורין (קריאה/כתיבה) נסיון בעבודה על מחשב.
על המועמדים להגיש בקשה בכתב עד ליום 10.5.95 לפי הכתובת: בצלאל, ת.ד. 24046, ירושלים 91240 לידי אחראית כח-אדם

סער בטחון בע"מ
אבטחה שמירה ושרותים
סניף ירושלים
דרושים/ות
מפקח שמירה
☑ קורס פיקודי ☑ עד גיל 35
☑ רשיון נהיגה
מתאים גם לסטודנטים
שומרים/מאבטחים
טל. 02-389994
יפו 217 (בנין רשות הדואר)

המרכז הרפואי שערי צדק
למכון הלב
דרוש/ה
טכנאי/ת
למעבדת אקו ומאמץ
בעל/ת נסיון של 3 שנים בביצוע בדיקות אקו ומאמץ
פרטים נוספים אפשר לקבל אצל
ד"ר רוזנמן דוד, טל' 6555119, 02-6555969
מועמדים יפנו בצירוף קורות חיים
לאגף כ"א, ת"ד 3235, ירושלים 91031

לפרסום זמיר
דרוש/ה
עובד/ת לשכת שירות
ידע בפריהנד, פוטו שופ, סריקה והרצות
רצוי נסיון בלשכת שירות
משרה מלאה, 5 ימים בשבוע
צ'וק - 02-389662

לגבעון החדשה
ישוב קהילתי ליד גבעת זאב
דרוש/ה
מזכיר/ה
גזבר/ית
פניות בכתב וקורות חיים למזכירות הישוב
9090 עד 10.5.95

למפגש האש דרושים/ות
* עוזרי/ות מטבח
* מלצרים/יות
* גרילמן מקצועי
02-388888-9

ירושלים
עיריית ירושלים
האגף למשאבי אנוש
דרושים/ות

סגן/ית מנהל האגף לחינוך חרדי
(מכרז מס' 15/95)
באגף לחינוך חרדי
הדרגה: 42-44 בדרוג אקדמאים או בדרוג הוראה + גמול פיקוח מפקח.
הדרישות:
השכלה אקדמאית או תורנית מקבילה.
נסיון קודם של לפחות ארבע שנים בניהול ובביצוע פעולות מינהליות וארגוניות במערכות ציבוריות.
הכרה מעמיקה של המגזר החרדי של בני עדות המזרח בירושלים ודרישותיו הייחודיות.
ידיעת השפה העברית על בוריה.
הערה:
דרושה אישיות שתהיה מוכרת ומקובלת באוכלוסיה החרדית של בני עדות המזרח.

רכז/ת תפעול במה"ד
(מכרז מס' 176/95)
במינהלה לחינוך במרכז הדרכה למורים
הדרגה: 36-38 בדרוג המהנדסים או 36-38 בדרוג אקדמאים.
הדרישות:
בוגר בי"ס להנדסאים וטכנאים במגמת מחשבים או אלקטרוניקה (רישום בפנקס ההנדסאים והטכנאים).
רצויה השכלה אקדמאית רצוי במדעי המחשב.
קורסים מוכרים בנושא המרה ותקשורת מחשבים - יתרון.
2 שנות נסיון ומיומנות בתחומי המחשוב האישי וכלי תוכנה סטנדרטים.
ידיעת השפה העברית על בוריה.

מנהל/ת לשכת מנכ"ל
(מכרז מס' 46/95)
במינהל הכללי
הדרגה: 7-9 בדרוג האחיד (37-39 בדרוג אקדמאים)
הדרישות:
השכלה תיכונית מלאה רצויה השכלה אקדמאית.
נסיון בעבודה דומה.
ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת השפה האנגלית.
הערה:
העבודה מתבצעת מעבר לשעות העבודה המקובלות.

עוזר/ת למשנה למנכ"ל
(מכרז מס' 45/95)
במינהל הכללי
הדרגה: 5-8 בדרוג האחיד (35-38 בדרוג אקדמאים)
הדרישות:
השכלה תיכונית מושלמת (תעודת בגרות).
נסיון בעבודה בתחומי ארגון ומינהל.
ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת שפות נוספות.
הערה:
העבודה מתבצעת מעבר לשעות העבודה המקובלות לעיתים גם בימי שישי.

"כל מקום בו מפורטים תאורי תפקידים בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה"; הזדמנות שווה ניתנת לאישה ולגבר בעלי כישורים מתאימים להתמודדות על אותה משרה.

פרטים נוספים אודות המשרה והכישורים הדרושים וכן טפסים להגשת מועמדות ניתן לקבל אצל רכזת המכרזים באגף למשאבי אנוש, קריית העירייה, כיכר ספרא 3 קומה 4 עמדה מס' 244, טלפון: 02-297867
מועד אחרון להגשת מועמדות: יום חמישי, י"א אייר תשנ"ה (11.5.95) בשעה 15:00
מרדכי מרדכי
המשנה למנהל הכללי
המחלקה להסברה

ירושלים
עיריית ירושלים
האגף לחברה ונוער
המחלקה לקידום נוער וצעירים
דרושים/ות
עובדים/ות טיפוליים/ות לעבודה עם נוער וצעירים
דרישות המשרה:
בעלי תואר ראשון במדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית או חינוך.
בעלי נסיון בעבודה עם אוכלוסיה מנותקת ונסיון בעבודה קבוצתית.
נכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות.
שכר: דירוג עובדי הוראה ותוספות
בדבר פרטים:
להתקשר לטלפונים 246954, 02-268556,
02-258933 לרחל הילאי
בין השעות: 08:00-15:30. רח' המלך ג'ורג' 21
המחלקה להסברה

מרכז קהילתי (מתנ"ס) מעלה אדומים
טלפון: 02-352607 פקס. 02-353673
דרוש/ה
מדריך/ת נוער
100% משרה
הגדרת התפקיד:
- עבודה עם בני נוער בשעות הבוקר והערב
- העבודה עם מגמה טיפולית לקידום עניני הנוער באופן פרטני וקבוצתי
- התפקיד דורש יזום קשר עם בני נוער וגיבוש תוכניות יחודיים
דרישות התפקיד:
- בוגר/ת בי"ס לחינוך עבודה סוציאלית או הסמכה בהדרכת נוער
- נסיון בעבודה טיפולית עם מתבגרים
• תינתן הדרכה שוטפת במהלך העבודה.
• על המעוניינים/ות לפנות למתנ"ס מעלה אדומים ולמלא טופס בקשר למשרה.
• יש לצרף קורות חיים ותעודות.
• יש להגיש מועמדות עד 20.5.95
• כפיפות לרכז נוער.

מזכיר/ה
לשעות אחה"צ
התפקיד כולל:
הדפסות ◆ קבלת קהל ◆ כספים
אפשרות לחצי משרה או למשרה מלאה
טל' 02-768886

ירושלים
עיריית ירושלים
האגף למשאבי אנוש
דרושים/ות

מתאם/ת פעולות קרן ירושלים
(מכרז מס' 55/95)
במינהל הכללי- לשכת ראש העיר
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד/ת.
הדרישות:
השכלה תיכונית מלאה. רצויה השכלה אקדמאית.
נסיון בעבודה ובעבודה במוסדות ציבור וארגונים.
כושר ניהול מו"מ.
יכולת ייצוג הרשות בפני גורמים חיצוניים.
ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת שפות נוספות.
הערה:
1. העבודה מתבצעת מעבר לשעות העבודה המקובלות.
2. המשרה אינה צמיתה והעובד יועסק עפ"י חוזה עבודה.

מזכיר/ה בלשכת ראש העיר
(מכרז מס' 52/95)
במינהל הכללי
הדרגה: 5-8 בדרוג האחיד (35-38 בדרוג אקדמאים)
הדרישות:
השכלה תיכונית מלאה.
קורסים בנושא מזכירות.
נסיון בעבודה דומה.
שליטה בהדפסה במעבד תמלילים.
בעל/ת כושר ארגוני, יוזמה ויכולת ליצירת תקשורת בין אישית.
ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת שפה נוספת.
הערה:
1. העבודה מתבצעת מעבר לשעות העבודה המקובלות, כולל ימי שישי.
2. המשרה אינה צמיתה והעובד יועסק עפ"י חוזה עבודה.

עוזר/ת לראש לשכה
(מכרז מס' 51/95)
במינהל הכללי- לשכת ראש העיר
הדרגה: 8-9 בדרוג האחיד (36-39 בדרוג אקדמאים)
הדרישות:
השכלה תיכונית מלאה.
קורסים בנושא מזכירות.
נסיון בעבודה דומה.
שליטה בהדפסה במעבד תמלילים.
כושר הפעלת צוות עובדים.
בעל/ת כושר ארגוני, יוזמה ויכולת ליצירת תקשורת בין אישית.
ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת שפה נוספת.
הערה:
1. העבודה מתבצעת מעבר לשעות העבודה המקובלות, כולל ימי שישי.
2. המשרה אינה צמיתה והעובד יועסק עפ"י חוזה עבודה.

רכז/ת מידע וייעוץ - מזרח ירושלים
(מכרז מס' 60/95)
באגף הרווחה
הדרגה: ח' - ר' עו"ס או 6-9 אקדמאים.
הדרישות:
השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית או במדעי החברה.
נסיון של שנתיים בתחום המקצועי בעבודת ריכוז ו/או עבודה-קהילתית.
ידיעת השפות העברית והערבית על בורין.

"כל מקום בו מפורטים תאורי תפקידים בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה"; הזדמנות שווה ניתנת לאישה ולגבר בעלי כישורים מתאימים להתמודדות על אותה משרה.

פרטים נוספים אודות המשרה והכישורים הדרושים וכן טפסים להגשת מועמדות ניתן לקבל אצל רכזת המכרזים באגף למשאבי אנוש, קריית העירייה, כיכר ספרא 3 קומה 4 עמדה מס' 244, טלפון: 02-297867
מועד אחרון להגשת מועמדות: יום חמישי, י"א אייר תשנ"ה (11.5.95) בשעה 15:00
מרדכי מרדכי
המשנה למנהל הכללי
המחלקה להסברה

דרושים/ות
באיזור המרכז וירושלים
• מנהלי פרוייקטים
• מנהלי עבודה מוסמכים
• מפעילי עגורן צריח
• מפעילי ציוד הנדסי (מיניטור)
• מזכירות מכניות
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 28055 ירושלים, בפקס 02-251499

JCS
לאולפני הבירה ירושלים בע"מ
דרוש/ה למשרה מלאה
מתאם אמצעי הפקה/מבצעים
דרישות התפקיד:
* נסיון בעבודת צוות, בתנאי לחץ ועבודה עם קהל
* נסיון בהפקת טלויזיה - יתרון
* אנגלית טובה. שפות נוספות - יתרון
* תואר אקדמאי - יתרון
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד
ת.ד. 13172 ירושלים, עבור דלית

דרושים/ות
1. מחלקי/ות עתונים למנויים
(לידיעות אחרונות) לשעות הבוקר 4.00-7.00 רכב ח
2. מחלקים/ות לשעות הערב
19.00-21.00 (גלובס) רכב / קטנוע חובה
3. פקיד/ה למחלקת מנויים
(משרה מלאה)
טל' 02-248152

בבתי הקולנוע

תל אביב

גורדון המחודש – כיתת המאפיה הורוקה. מוצ"ש-ה' 18.00, 20.00. האורח קרין. מוצ"ש-ה' 22.00

גן העיר – פרסילה – מלכת המדבר. ר' 22.00, 25.15. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ג', ה' 14.30, 17.00, 19.30, 21.45. ד' 14.30, 17.00, 19.30

גת – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.20. שבת 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

דיזנגוף 1 – שמש בוגדנית. ר' 11.00, 13.30, 21.45. מוצ"ש 19.00, 21.50. א'-ה' 11.00, 13.40, 16.20, 19.00, 21.50. רומן על אמת. ר' 24.15

דיזנגוף 2 – אל המערב הקסום. ר' 11.00, 13.30, 22.00. מוצ"ש 19.30. א'-ה' 21.50. כלבי אשמורת. ר' 24.15. מוצ"ש-ה' 21.50

דיזנגוף 3 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 11.00, 13.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50

הוד 1 – לא פראייר של אף אחד. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. ענקים קטנים. שבת 11.30, 14.00, 17.00

הוד 2 – נל. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. שבת 11.30, 14.00, 17.00. א'-ה' 13.30, 17.00

הוד 3 – בשם האהבה. ר' 22.00, 24.30. שבת 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.30, 22.00

הוד 4 – פורסט גאמפ. ר' 21.30, 24.15. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. שבת 11.30, 14.00, 17.00

הקולנוע – הפיתוי האחרון. ר' 22.00, 24.00. א' 17.00, 19.30, 21.45

חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. שבת 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

חן 2 – העורב. ר' 22.00, 24.20. שבת 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. גבוהה על הקף. שבת 11.00

חן 3 – רוחות של תשוקה. ר' 21.55, 24.25. שבת 14.15, 16.45, 19.20, 21.55. א'-ה' 16.45, 19.20, 21.55. המסע המופלא. שבת 11.00

חן 4 – ספרות זולה. ר' 21.55, 24.30. שבת 16.15, 19.05, 21.55. א'-ה' 11.30, 16.15, 19.05, 21.55. מלך האריות. שבת 11.00

חן 5 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. שבת-ה' 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50

חן 6 – סטריט פייטר. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50

סיילת 1 – התפרצות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

סיילת 2 – רוצחים מלידה. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

סיילת 3 – מסע בין כוכבים – דורות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

לב 1 – ליאון. ר' 12.00, 14.05, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00, 24.20. א'-ה' 12.00, 14.15, 16.50, 19.30, 22.00

לב 2 – חומות של תקווה. ר' 11.30, 14.00, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.20, 21.50, 24.20. א'-ה' 11.30, 14.00, 16.30, 19.20, 21.50

לב 3 – תופר החלומות. ר' 12.05 14.10, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.40, 22.00, 24.20. א'-ה' 11.50, 14.10, 17.15, 19.35, 22.00

לב 4 – סיפור חיים. ר' 12.10, 14.05, 22.00. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 11.45, 16.40, 19.20, 21.45. עירום. ר' 24.30. מוצ"ש 24.20. א'-ה' 15.05

מוזיאון – ממזר קטן. ר' 22.00. מוצ"ש 20.00, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.45, 22.00

סינמטק – שתיקת הארמון. ר' 14.00, 22.00. שבת 13.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

צפון – אהובתי הנצחית. ר' 22.10. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב-אור 1 – משהו ללבוש. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.20, 21.55

רב-אור 2 – לפני הזריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55

רב-אור 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55

רב-אור 4 – נערות רעות. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב-אור 5 – ספרות זולה. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 21.55. נשים קטנות. מוצ"ש 19.20. א'-ה' 17.00, 19.20

שחף 1 – העלמה והמוות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

שחף 2 – פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

תל-אביב 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

תל-אביב 2 – התפרצות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

תל-אביב 3 – צניחה חופשית. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1 – סיבה מוצדקת. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – התפרצות. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 3 – ליאון. ר' 19.45, 22.00. מוצ"ש-ה' 17.00, 19.30, 21.50

גיל 4 – חומות של תקווה. מוצ"ש 19.30, 22.15. א'-ה' 19.15, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. א'-ה' 17.00

גיל 5 – פורסט גאמפ. מוצ"ש 19.30, 22.15. א'-ה' 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 17.00

גיל 6 – בשם האהבה. ר' 20.00, 22.00. ב'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. א' 17.00, 19.30

גיל 7 – לא פראייר של אף אחד. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 8 – העלמה והמוות. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. סטריט פייטר. שבת 11.00

חן 2 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

חן 3 – רוחות של תשוקה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש-ה' 19.20, 21.55. מלאכים בחופשה. שבת 11.00. סטריט פייטר. א'-ה' 17.00

חן 4 – העורב. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. מלך האריות. שבת 11.00

חן 5 – ספרות זולה. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.05, 21.55. על כלבים וגנבים. א'-ה' 17.00

חן 6 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.25, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.50

חן 7 – לפני הזריחה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. תחושה בחותלים. שבת 11.00

סמדר –

תיאטרון ים – אהובתי הנצחית. ר' 14.00. מוצ"ש-ב' 21.30. ג' 19.00. שתיקות הארמון. ר' 14.00. מוצ"ש 21.30. א'-ב' 19.00. ג' 21.30

חיפה

אורלי – חומות של תקווה. ר' 22.00. מוצ"ש 18.50, 21.30. א'-ה' 18.40, 21.20

סינמה קפה מוריה – ליאון. ר' 22.15, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.30

סינמה קפה עמפי 1 – סיפור חיים. ר' 22.15. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.15. 2 – גירסת בראונינג. ר' 22.15. מוצ"ש-ה' 21.15. סיפור של אהבה. מוצ"ש-ה' 19.15

סינמטק –

עצמון 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.20

עצמון 2 – התפרצות. ר' 21.50, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.15, 18.50, 21.20

עצמון 3 – פרדי קרוגר הסיוט החדש. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00. א'-ה' 16.30, 19.00. חשיפה. ר' 24.15. מוצ"ש 21.30. א'-ה' 21.20

עצמון 4 – העלמה והמוות. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.20

עצמון 5 – לא פראייר של אף אחד. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.20

פנורמה 1 – פורסט גאמפ. ר' 21.40, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.15, 18.45, 21.30. ענקים קטנים. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.00

פנורמה 2 – נל. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30. מסע בין כוכבים – דורות. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.00. א'-ה' 16.30

פנורמה 3 – אהובתי הנצחית. ר' 21.50, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.00. א'-ה' 16.30

רב אור 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.20. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

רב אור 2 – לפני הזריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.10, 21.20. נשים קטנות. שבת 11.00

רב אור 3 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.20. על כלבים וגנבים. א'-ה' 17.00

רב נת 1 – ספרות זולה. ר' 22.00. מוצ"ש 18.45, 21.30. א'-ה' 18.30, 21.15

רב נת 2 – חומות של תקווה. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 18.45, 21.20

רב מור 1 – לפני הזריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30. צק פתנות. שבת 11.00

רב מור 2 – חומות של תקווה. ר' 21.55, 24.30. שבת 18.50, 21.30. א'-ה' 18.45, 21.20. על כלבים וגנבים. א'-ה' 16.45. גבוהה על הקף. שבת 11.00

רב מור 3 – ספרות זולה. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 18.45, 21.30. תחושה בחותלים. שבת 11.00

רב מור 4 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

רב מור 5 – העורב. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20. מישושים בלי הפסקה. שבת 11.00

רב מור 6 – רוחות של תשוקה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

רב מור 7 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30. מלאכים בחופשה. שבת 11.00

אור-יהודה

גיל 1 – מישושים ללא הפסקה. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 3 – ליאון. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

גיל 4 – רוחות של תשוקה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

אשדוד

גיל 1 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – ליאון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 גיל 3 – נשים קטנות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 גיל 4 – פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

גיל 5 – רוחות של תשוקה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

אשקלון

גיל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – התפרצות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 3 – ליאון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 4 – פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 17.00

גיל 5 – לא פראייר של אף אחד. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22

חן 1 – לפני הזריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – רוחות של תשוקה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.20, 21.55

חן 3 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 4 – קליעים מעל ברודווי. מוצ"ש-ה' 21.50. סטריט פייטר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30. א'-ה' 17.00, 19.30

חן 5 – חומות של תקווה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש-ה' 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. א'-ה' 17.00

באר-שבע

גיל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 17.00

גיל 3 – ליאון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00. ג' 17.00

גיל 4 – התפרצות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

רב נגב 1 – חומות של תקווה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש-ה' 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. שבת 11.00. א'-ה' 17.00

רב נגב 2 – משהו ללבוש. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש-ה' 19.25, 21.55. סטריט פייטר. שבת 11.00. א'-ה' 17.00

רב נגב 3 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב נגב 4 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. צק פתנות. שבת 11.00

בת-ים

חן 1 – מישושים בלי הפסקה. ר' 20.00, 22.10, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55

חן 2 – ר' 22.00, 24.25. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55. סטריט פייטר. שבת 11.00

חן 3 – חומות של תקווה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש-ה' 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. שבת 11.00. א'-ה' 17.00

חן 4 – התפרצות. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55

חן 5 – פורסט גאמפ. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.05, 21.55

חן 6 – סטריט פייטר. ר' 19.45, 22.05, 24.25. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55

חן 7 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 20.00, 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

הרצליה

אודיטוריום דניאל – ליאון. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.50

סמאר 1 – התפרצות. ר' 19.30, 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 21.50. על כלבים וגנבים. שבת 11.00, 17.30

סמאר 2 – סיבה מוצדקת. ר', מוצ"ש 21.30. סטריט פייטר. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.30. א'-ה' 19.30. נל. ר' 24.00. א'-ה' 21.50. ריצ'י ריץ'. מוצ"ש 19.30

סמאר 3 – סיבה מוצדקת. ר' 22.30, 24.25. מוצ"ש 19.30, 22.30. א'-ה' 21.50. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.30

חדרה

לב 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

לב 2 – חומות של תקווה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.40, 19.15, 22.00

לב 3 – ליאון. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

לב 4 – נל. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

חולון

גל 1 – חומות של תקווה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.15, 22.00. על כלבים וגנבים. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00. א'-ה' 17.00

גל 2 – לא פראייר של אף אחד. ר' 19.30, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גל 3 – פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. שבת 11.30, 16.30, 19.15, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

גל 4 – מישושים בלי הפסקה. ר' 19.30, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גל 5 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 19.30, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. על כלבים וגנבים. שבת 11.30, 17.00

גיל 2 – העלמה והמוות. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 3 – מישושים בלי הפסקה. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00. פורסט גאמפ. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.10, 22.00. א'-ה' 16.30, 19.10, 22.00

גיל 4 – התפרצות. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. שבת 11.30, 17.00

גיל 5 – ליאון. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. ב'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. א' 17.00, 19.30

גיל 6 – לא פראייר של אף אחד. ר' 19.30, 22.00, 24.30. שבת 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 7 – חומות של תקווה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.10, 22.00. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00. א'-ה' 17.00

כרמיאל

סינמה 1 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30

סינמה 2 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30

סינמה 3 – נל. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1 – מישושים בלי הפסקה. ר' 19.30, 22.00. שבת 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.15, 21.45

סמאר 2 – ריצ'י ריץ'. ר', שבת 19.30. א'-ה' 19.15. מסע בין כוכבים – דורות. ר' 22.00. שבת 17.00, 21.45. א'-ה' 21.45

סמאר 3 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 19.30, 22.00. שבת 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.15, 21.45

נהריה

היכל התרבות – פורסט גאמפ. מוצ"ש 18.45, 21.30. א'-ה' 20.30

נס-ציונה

גיל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. שבת 11.30, 17.00

גיל 2 – ליאון. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00. א'-ה' 17.00

גיל 3 – התפרצות. ר' 19.30, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 4 – העלמה והמוות. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. ענקים קטנים. שבת 11.30, 17.00

נצרת-עילית

גיל 1 – ספרות זולה. ר' 21.30, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.00, 22.00. על כלבים וגנבים. א'-ה' 16.30

גיל 2 – רוחות של תשוקה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 16.30

גיל 3 – סיבה מוצדקת. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

גיל 4 – ליאון. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

גיל 5 – מישושים בלי הפסקה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

גיל 6 – התפרצות. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

גיל 7 – נשים קטנות. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – ליאון. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. ב'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. א' 17.00, 19.30

גיל 3 – לא פראייר של אף אחד. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 4 – התפרצות. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 5 – חומות של תקווה. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 16.45

חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

חן 2 – רוחות של תשוקה. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.20, 21.55. אייס ונטורה – בלש בצרות. שבת 11.00

חן 3 – העורב. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. מישושים בלי הפסקה. שבת 11.00

חן 4 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. נשים קטנות. שבת 11.00

ערד

סמאר 1 – סטריט פייטר. ר' 19.30, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.15, 21.45

סמאר 2 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 22.00. א'-ה' 21.45. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.00, 17.00, 19.30. א'-ה' 19.15

סמאר 3 – מישושים בלי הפסקה. ר' 19.30, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30. א'-ה' 19.00. ספרות זולה. ר', מוצ"ש-ה' 21.30

פתח-תקוה

היכל 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א', ב', ג', ה' 17.00, 19.30, 22.00. ד' 19.30, 22.00

היכל 2 – התפרצות. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00. על כלבים וגנבים. א'-ה' 17.00

היכל 3 – ספרות זולה. ר' 24.30. מוצ"ש 19.15. 22.00 א'-ה' 19.00, 22.00. ריצ'י ריץ'. א'-ה' 17.00

רם 1 – ליאון. מוצ"ש 20.00, 24.15. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

רם 2 – פורסט גאמפ. מוצ"ש 19.30, 22.15. א'-ה' 16.30, 19.15, 22.00

רם 3 – בשם האהבה. מוצ"ש 20.00, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

קרית-מלאכי

הקריה –

היכל התרבות – מסע בין כוכבים – דורות. שבת 19.30, 21.45. א'-ה' 19.15, 21.30

קריות

קריון 1 – סיבה מוצדקת. ר' 19.00, 21.30, 24.00. מוצ"ש 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30. מישושים בלי הפסקה. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30

קריון 2 – ספרות זולה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30. פרדי קרוגר – הסיוט החדש. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45. קריון 3 – פורסט גאמפ. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30. ענקים קטנים. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45

קריון 4 – התפרצות. ר' 19.00, 21.30, 24.00. מוצ"ש 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30

קריון 5 – רוחות של תשוקה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.15, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30

קריון 6 – ליאון. ר' 19.00, 21.20, 24.00. מוצ"ש 18.45, 21.20, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30

קריון 7 – ריצ'י ריץ'. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45

קריון 8 – נל. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.15, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30. אצבעונית. שבת 11.00

קריון 9 – חומות של תקווה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00. סטריט פייטר. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45

קרית-אונו

מתנ"ס – משהו ללבוש. ר' 22.00. מוצ"ש, ב', ה' 21.15. ה' 20.00. מישושים בלי הפסקה. מוצ"ש-ד' 19.00. ג' 20.00. על כלבים וגנבים. שבת 11. ד' 17.00.

ראשון-לציון

הזהב 1 – התפרצות. ר' 19.15, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. שבת 11.30, 17.00

הזהב 2 – ליאון. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. ב'-ה' 19.30, 22.00. א' 19.30. ריצ'י ריץ'. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00. א'-ה' 17.00

הזהב 3 – סיבה מוצדקת. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. ענקים קטנים. שבת 11.30, 17.00

חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.55. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

חן 2 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.60. אייס ונטורה – בלש בצרות. שבת 11.00

חן 3 – העורב. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. צק פתנות. שבת 11.00

חן 4 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

שמן –

סמאר 1 – העלמה והמוות. ר' 19.30, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 22.00

סמאר 2 – נל. ר' 19.30, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 22.00

סמאר 3 – רוחות של תשוקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 19.15, 22.00. נשים קטנות. ר' 19.30. שבת 11.30, 17.00

סמאר 4 – סטריט פייטר. ר' 19.30, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 22.00

רחובות

חן 1 – חומות של תקווה. ר' 21.20, 24.15. שבת 11.15, 19.00, 21.45. א'-ה' 19.00, 21.45

חן 2 – נשים קטנות. ר' 24.15. שבת 11.15, 19.25, 21.45. א'-ה' 19.25, 21.45

חן 3 – ליאון. ר' 21.50, 24.15. מוצ"ש-ה' 21.50. נל. ר' 21.50. שבת 11.15, 19.30. א'-ה' 19.30

חן 4 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.10. שבת 11.15, 1930, 21.45. א'-ה' 19.30, 21.45

רמת-השרון

כוכב – חיזיון האשליות. ר' 19.00, 22.00. שבת 16.45, 19.10, 21.40. א'-ה' 19.10, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – סיבה מוצדקת. ר' 22.00, 24.25. מוצ"ש 19.25, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55

אואזיס 2 – התפרצות. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.20, 21.55

אואזיס 3 – מישושים בלי הפסקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב-גן 1 – נישואין נוסח מיאמי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. על כלבים וגנבים. שבת 11.00

רב-גן 2 – לא פראייר של אף אחד. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.55. נשים קטנות. שבת 11.00. א'-ה' 17.00

רב-גן 3 – קליעים מעל ברודווי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55. גבוהה על הקף. שבת 11.00

רב-גן 4 – נל. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.15, 21.55. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55. על כלבים וגנבים. א'-ה' 17.00. צק פתנות. שבת 11.00

שבים –

רעננה

מופ"ת – ספרות זולה. מוצ"ש-ב' 19.15, 21.50

פארק 1 – התפרצות. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. אצבעונית. שבת 11.00, 17.00

פארק 2 – סיבה מוצדקת. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00. על כלבים וגנבים. שבת 11.00, 17.00

פארק 3 – רוחות של תשוקה. ר' 22.00, 24.30. שבת 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 22.00. סטריט פייטר. ר' 19.45. שבת 11.00, 17.00. א'-ה' 17.00

פארק 4 – העורב. ר' 19.45, 22.00, 24.00. מוצ"ש-ה' 17.00, 19.30, 22.00. מישושים בלי הפסקה. שבת 11.00

פארק 5 – חומות של תקווה. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00. נשים קטנות. ר' 19.45. שבת 11.00, 17.00. א'-ה' 17.00

תגיד איפה הארוע שלך,
אנחנו נפתח שם סניף של הוויט הול.

וויט הול קייטרינג

צוות הוויט הול שמח להודיע לך על פתיחתו של שירות חדש: "וויט הול קייטרינג". בכל ארוע - משפחתי, חברתי או עסקי תוכל להזמין לגינת ביתך או לכל מקום פתוח שתבחר, את שרות הקייטרינג של "הוויט הול". יחד עם ההתמחות שלנו בבשר תקבל גם מגוון של מנות ראשונות ואחרונות, את המלצרים שלנו וכל מה שארוע דורש.

steak house
WHITE HALL
קייטרינג
טל': 03-5222562

סיאבוק פרים

هكذا اصنع الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא רק באמריקה

תגובה על "זה אוקלהומה" מאת עוזי בנזימן ("הארץ", 23.4)

עוזי בנזימן נותן רשות בכל מי שביקש לחבר בין הפשע באוקלהומה לבין ארגונים איסלאמיים. הגוד הו היא למהר בפזיזות ובהרגל לייחס מעשים כאלה לאותן קבוצות. ואולם כל הסימנים מראים כי כאן שיטה מתוכננת היטב. מי דאג להפיץ את הגרסה על "שני בעלי הזהות המזרחית שנראו נמל־ טים מן המקום", על הקבוצה האיסלאמית שהתקש־ רה וקיבלה עליה את האחריות, ועוד כהנה וכהנה "סימנים ברורים"?

גם ימים אחדים אחרי הפיגוע, כאשר התגלה מי אחראי לו, עדיין סבורים רבים שמוסלמים הם שעשו את המעשה. לכותרת הראשית של "ידיעות אחרו־ נות" בערב חג הפסח היה חלק לארמבטל בכך וגם לדיווחים בקול ישראל באותו זמן.

הקהילה המוסלמית באוקלהומה ובמקומות אח־ רים ראשית בהלם לראות בבעצר המקרי של החשוד העיקרי עקב עבירת תנועה – נס של ממש.

בקול ישראל שודר שאחר הממצאים החשובים הקשורים את מבצעי המעשה לקבוצות איסלאמית הוא העובדה שהמשאית, שבאמצעותה בוצע הפי־ צוץ, נשכרה באותה חברה שבה נשכר מבצעי הפי־ צוץ במרכז הסחר בניו יורק את רכבם.

אכן, ייתכן שההבדל הגדול בין שני המקרים אינו נעוץ בזהותם האידיאולוגית של המבצעים, אלא בעובדה כאלה שעשו את המעשה בניו יורק לא עברו עבירת תנועה אחרי שנמלטו. הרי אילולא המקריות הזאת היתה "הגרסה האיסלאמית" הולכת ומתבררת תאוצה ומתבטאת במעצרים ואולי אף בהד־ גשת כתבי אישום, שלא לדבר על הפנים והחברתיים והפוליטיים המפליגים של העניין. במקרה כזה, גם אילו היה האף־בי־איי מצליח בסופו של דבר לעלות על עקבותיהם של האשמים, ספק אם הנסיבות הפו־ ליטיות והתקשורתיות שהיו נוצרות היו מאפשרות להחזיר את הגלגל לאחור. והרי כבר היו דברים מעולם, ולא רק באמריקה.

שלמה יעקבסון
כרמיאל

סבבה של ביקורת

תגובה על "סבבה של היתקלות" ("הארץ", הטלוויזיה של השבוע, 28.4)

בתדהמה קראתי את רשימתה של אורית שוחט המהווה לכאורה ביקורת על סרטו המצוין, בעיני, של חיים יבין השמו "גולני". בהיותי דודו של אביקם הופמן ז"ל, התרגשתי מאוד מן האופן שבו הציג יבין גם את הגבורה הפשוטה של חיילי גולני וגם את כאבם של הורי החיילים שבניהם נספו בתאונות או בפעולות, האפשרות ליישובי הצפון לנסות לחיות בשגרה.

גם אני שייך לאותו חלק מכריע מהעם היושב בציון המהווה את הקונסנסוס ורוצה מאוד לחיות בארצו בשקט סוף סוף. בעולם המערבי מגדירים כיום את הקונסנסוס, או את המכנה המשותף, כאחד מסימני הקדמה. לא על כל דבר חייבים להתווכח, ויש הרואים בהמשכיות ברכה.

מה, למשל, כוונת האמירה "אי־אפשר לצפות מיבין לעשות סרט פציפיסטי על גולני"? משמע, אם היה כזה, היה "כשר"?

אם רצתה הכותבת להתחכם אתנו, חבל שבחרה לעשות זאת בימים האלה. בישבה בכיסא הרם של חבר מלוכת האמת האבסולוטית אולי שכחה כי יש אנשים שאינם מקבלים את ביקורתה ה"סבבית" ואשר רוצים, לפחות בימים כאלה, לבכות בשקט ובלי לעסוק בוויכוחים הרגילים.

משה גוברין
כפר סבא

עולם הגבר

תגובה על "תרבילאות יהודית בקוקר" מאת ראלי סער ("הארץ", 20.4)

בכתבה תיאר איתן בנצור, המשנה למנכ"ל משרד החוץ, את המועמד האידיאלי להיל השלום היהו־ די: "הישראלי הערכי, יוצא היחידה הקרבית..." בביטוי הזה טמונות שתי בעיות האחת, יש בחורים "ערכיים" רבים שבגלל בעיה זו או אחרת אינם משרתים ביחידות קרביות. והשנייה: מה על הבנות? האם לא תיתכן בחורה "ערכית" שתוכל לתרום לעם היהודי בתפוצותיו כידוע, השירות ביחידות קרביות בנבע מהותית האוכלוסייה. מתי נפסיק להתייחס למציאות כאילו כל העולם היה גברי?

באותה מידה אני שוללת את הביטוי "דור הכי־ פות הסרוגות", המשתמש בסמל גברי כדי לתאר דור שלם של גברים ונשים.

דבורה וייכמן
ירושלים

הזיכרון הסלקטיווי של מרקוס וולף

תגובה על "האיש שלנו בברלין" מאת תום שגב ("הארץ", 20.4)

אירידיק מעיב על רשימתו גדושת הפרטים של תום שגב העוסקת בפגישותיו עם מרקוס וולף, שהיה ראש שירותי הריגול המזרח גרמני. וולף סי־ פר שאת נעוריו בילה במוסקווה, בבוטרות שהיו מיועדים לבניהם של מהגרים קומוניסטים. חבורת הנערים שנמנה עמה, כתב שגב, העריצה את הומ־ רים שחוזי העוד הדי בלפונכה ובירים מקבה.

הרי מדובר בסוף שנות ה־30. בלפונכה היה אז ילד, מקבה נולדה ב־1940. אירידיק קטן בזיכרונו הסלקטיווי של וולף, העשוי להצביע על עוד כמה זיכרונות מפוברקים השמורים עמו.

משה גולדשטיין
תל־אביב

כדי לנסות לשפר את ה-PC המצליח ביותר בעולם אתה חייב להיות קוקו, או .COMPAQ

עתה ניתן להשיג בישראל את מחשב ה- Prolinea השולחני החדש של Compaq. הדגם שקדם לו הוביל במשך שנים את שוק ה- PC בעולם, ושום מתחרה לא נראה לו באופק. לכן, כדי לשמור אותנו במתח ולבנות מחשב טוב אף יותר, התמודדנו מול המתחרה הקשוח ביותר שלנו: אנו עצמנו.

לא רק שביצועי ה- Prolinea החדש טובים יותר, הוא גם חסכוני באופן משמעותי בעלויות הרכישה והתפעול,

שלא לדבר על 3 שנות אחריות אחריות ותמיכת Compaq Care המקיפה.

ה- Compaq Prolinea החדש מגיע מצוייד עם ארכיטקטורת PCI BUS ומעבדי 586 המתקדמים ביותר, והוא מותאם ל-Windows 95.

תבחין מייד שהוא מוכן היטב לעידן הבא של ה- PC ומציע את כל התכונות הדרושות לך במחיר סביר! אתה עלול לחשוב כי מי שמציע לך תמורה גבוהה כל כך עבור השקעתך והגנה עליה לאורך זמן, חייב להיות מטורף. ובכן, זהו הסטנדרט ב- Compaq.

סקרן לדעת יותר? התקשר לאחד ממפיצי Compaq המורשים בישראל.

COMPAQ

משוב מחשבים שיווק בע"מ (וורשת משווקיה המורשים בישראל): רח' הפלדה 3 אזור התעשיה אור-יהודה טל. 03-5389400, פקס. 03-5389482

קומפיוטרלנד - דורקום מחשבים בע"מ: רח' נחל אילון 37 ת"א 67771, טל. 03-5373986, פקס. 03-5375087 סניף ירושלים: רח' הלל 24 ירושלים 94581, טל. 02-259472, פקס 02-256970

תים מחשבים ומערכות בע"מ: מרכז מסחרי רמת אילן, גבעת שמואל 51905, טל. 03-5304444, פקס. 03-5325917 סניף חיפה: טל. 04-338205

הטלוויזיה של השבוע

רפי. יעקב פרי מלך וראש ממשלה

מהם התחביבים של ראש השב"כ

מאת אורית שוחט

ראש השב"כ לשעבר, יעקב פרי, היה גיבור חגי־ גת יום העצמאות ה־47 של הערוץ הראשון, והעוב־ דה שפצה את פיו לראשונה דווקא בתוכנית סכולה שכזה חבה, עונד ציפורן אדומה על דש בגדו, תייחס לבניתו של הערוץ הראשון.

יש הרבה שאלות שאפשר וצריך להציג לראש השב"כ היוצא, וחיבן אינן כצחיקות כלל ואי־אפשר לשאול אותן בתוכנית שהיא חגיגה. דן מרגלית הוא עיתונאי מיומן היודע לשאול, והוא היה יכול לבחור לראיין את פרי ב"פופוליטיקה" או ב"ערב חדש". אולי זה לא קרה אולי מפני שגם הוא וגם פרי חשבו על החגיגה. אולי מפני שמרגלית היה טרוד כדי במיומנו להביס את דן שילון ותופס הרכב מנצח, ואולי פרי הוא זה שלא רצה שיקשו עליו בשאלות בעלות אופי עיתונאי והעדיף שיעל אנקסיס תגיד כמה היא הניך ותשאל אותו מהם התחביבים שלו.

מי שרצה לדעת באיזה חומר קורצו אנשים שמוק־ דשים להקדיש חייהם לשב"כ, יכול היה להבין מהמעט שאמר פרי כי הוא הכריע בין מוסיקה לבין יהדות בבורתפים אחרי שגילה שמוסיקאים רבים מתגוררים בנכסיהם. ההכרעה המוסרית של פרי עברה בלי תגובה הולכת. כולם המשיכו לשבת בחיוכים ברוחים על הפנים. ככה זה במסיבה. נזהרים לא לעשות בדיחות ומתרכזים בסמול־טוק. רמי הריכ־ ינר בהתכיפייה הקאמרית העיד בצדק כי בתוכנית בזאת אי־אפשר לשחק את המשחק "אמת או חובה", כי אף אחד לא אומר אמת.

חגיגת העצמאות בתעודית דן מרגלית היתה מכבדת, במוטרה, באוזנת ובטעמת. נדמה כי העוסק עם בהכבה רבה בשאלה את מי להביא (יעקב פרי ואהוד ברק, דוד לוי וחיים רמון) ובחשבה מעטה בנייה התנוהל עם כל האנשים הללו. התוכנית היתה דלה בציפורים, ולא התפתחה שום שיחה מעניינת בין היושבים באולפן. נדמה כי כל מי שהתארח בתוכנית, חוץ מיעקב פרי ויצחק רבין, התחרט על כך שהגיע. לרגעים נדמה היה שאפי־ לו דן מרגלית רוצה לחזור ל"פופוליטיקה". חיים רמון, אהוד ברק, הזמרת רוחית רבינאן, עגת יקד־ מן, דוד לוי, ולמעשה כל אחד מהמשתתפים חוץ מראש הממשלה, לא הצליחו לומר יותר משניים־ שלושה משפטים. נוכחותן של הנשים במעגל היתה מעליבה במיוחד, כי הן שימשו בעיקר קהל אוהד לגיבורים.

תשואות רבות מגיעות לחלק הבידורי של התוכ־ נית, שהיה בו אוסף נאה של אמנים מוכשרים כמו חיה סמיר, רנה ברנר ושי וורגיצר, שלומי שבת, טיפקס, אבטיפוס והחמישייה הקאמרית.

זו הפעם השנייה שיצחק רבין נושא על כתפיו הקשישות טוק־שואו שלם של יותר משלוש שעות (הפעם הקודמת היתה אצל דן שילון), ונדמה כי הוא מצליח לעשות בתחום הזה קסמים. להבדיל מכל האחרים הוא נראה בבית, שומר על הומור, על סקרנות, על פרגון, על עליצות מכובדת, על ישירות מחממת לב, ואולי צריך להציע לסמנן סבב לבר כור אותו בבחירות הבאות בשידורי תעמולה במבנה טוק־שואו, ובכל פעם להושיב מולו הרכב מונה של קהל בוחרים מתלבט. אף על פי שרבין הוא כוכב, יש לשאול מדוע הפך יום העצמאות להגו של ראש הממשלה, ולמה העם לא יכול לחגוג את החג באופן פתוח ממסדי ויותר עממי.

את הביקורת המדויקת ביותר על תוכנית יום העצמאות של הערוץ הראשון השמיע יורם הצבר הירדני באוזני דן מרגלית שראיין אותו בעקבה. "ראיתי הרבה בידור רשמי בטלוויזיה הממלכתית", אמר חסן, והתייחס לכך שהציבור רואה את המלך ואת ראש הממשלה שוב ושוב, אבל שני העמים כמעט שאינם רואים זה את זה. בחג הזה היה בהחלט יותר מדי בידור רשמי ממלכתי, כאילו חזרנו מרצון שלושים שנה אחורה, דווקא בעידן שבו אין בטלוויזיה כפייה פוליטית.

שילון, פרס ונתניהו. גוהר מעל שני בניו הצייתנים

קצת משעמם, אבל הזמן עובר

מאת אורי קליין

בערב יום העצמאות היטשטשו אחרוני הגבולות שעוד הבדילו אצלנו בין המציאות הפוליטית לעו־ לם הבידור: הפוליטיקה היתה לבידור – והבידור לפוליטיקה. התחרות בין הערוץ הראשון והשני, שהגיעה לשיאה באותו ערב, הפכה לחלק ממציאות מבוטשטשת זאת, ולגורם המרכזי המעצב אותה.

כמו בשתי תוכניות הבידור, ששודרו בשני הערו־ צים במקביל, הדקף בפה פוליטית ובידורית סימ־ בולית להפליא: יצחק רבין התארח בתוכנית האחת, שמעון פרס באחרת: ביבי נתניהו באחת, דוד לוי באחרת; החמישייה הקאמרית הופיעה אצל דן מרג־ לית, הקיבוצי סמוך אגיל דן שילון; התוכנית של שילון הסתיימה (כמעט) בשירת "הלוהאי", זו של מרגלית (כמעט) עם "אמן" – ורק יהורם גאון, סמל הקבלה של הקונסנזוס, הופיע בשתיהן.

בפתח התוכנית שלו קרא שילון לפרס ולנתניהו, בשני אבות אך תקיף, להתנהג יפה – והשניים צייתו. במשך התוכנית כולה ישבו סוחלדי פרס וסוחלדים נתניהו זה בצד זה חייכנים, מנומסים, מפרגנים, האחד נוגע כפעם לפעם יד על ברכו של האחר או טופח בכתפו, מעבירים את המסר ששילון תימרן אותם בריכובנות כה חלקלקה להעביר לנו במשך התוכנית – "שכולנו עם אחד" למרות היריבות הפוליטית, חילוקי הדעות ושאר בלה, בלה, בלה. בתוך לסוף התוכנית הוא אפילו הביא את השניים להצטרף אליו ואל עפרה חזה לשירת "אני ואתה נשנה את העולם", וצירף אל האירוע הביזארי את ההכרה שכל אחד מהצופים יחליט בעצמו עם מי מהשניים הוא מעדיף לבצע את השינוי.

בעוד שהתוכנית של מרגלית שאפה להיות המה־ דור "המלך ואני", זו של שילון דמתה לפעמים ל"שלמה המלך ושלמי הסנדלר". לגבי נתניהו זו היתה הזדמנות פז לעשות לעצמו יחסי ציבור חגי־ גיים, והוא ניצל אותה בשלמות: כמו מהדהד של זיכרון נוגה עלה על פניו כשהקשיב לגאון המבצע את שיר הנושא מתוך הסרט "מבצע יהונתן" (שבו גילם גאון את דמות אחיו). יוניג הוא הוריע ב"תופים" הוא השיר העברי האהוב עליו ("זו שיחזי הכרת"), וכך הוכיח שפרס אינו המדינאי היחיד שיש לו גושפנקה על עולם הספרות והשירה המקומיג הוא נידנד את בנו הקטן על ברכיו וסיפר על אהבתו של הילד לסימבה, גיבור הסרט "מלך האריות" (והוא קרא לסרט בטעות "מלך החיות", ולרגע קשה היה לדעת מי מהטעויות, האב או הבן, מודהה יותר עם סיפור עלייתו של גור האריות לשלטון). לפרקים עברה המצלמה אל אשתו, שרה, שישבה בקהל, והתראיינה אף היא, והמרתק ביותר היה לראות כיצד עיניו נדלקות בכל פעם שאחד ממשפטיו זוכה לתגובה אוהדת וכיצד אוזניו כרויות לכל פרץ של מחיאות כפיים אולפניות המלווה את דבריו.

פרס, לעומתו, ניסה להשיג הרבה פחות, והיה לפיכך נינוח יותר ומבריק הרבה יותר: כמה מהשלי־ פות ההומוריסטיות המוצלחות ביותר בתוכנית הזו שמורות לו.

לזכותו של שילון ייאמר שהוא שיכלל את הפור־ מט הטלוויזיוני שהוא כנראה הנכון לנו ביותר. תוכניתו היא כמו אותם מפגשים של יום שישי שבהם נאספים כדי לפטפט מעט על פוליטיקה, לרכל קצת, וטתם לראות מה קורה בין האנשים שנאספו באותו ערב. זה קצת משעמם, שום דבר לא נאמר בעצם – אבל הזמן עובר, ומרגישים חלק ממשהו. הפורמט הזה היה שמור לרוב לתוכניות שהוקדשו לדיון בנושא מסוים, ושילון העתיק אותו אל ההוויה הישראלית המוכרת והטיפוסית ביותר, שבה הכינוס הוא העיקר – ולא מה שמתרחש או נאמר בו.

בערב החג הגיע הדבר לשיאו. התוכנית של שי־ לון היא הגרסה הציבורית, השבטית, הקולקטיווית – והעצמת יותר, כמובן – של האירוע הזה, וכמוהו היא ארוכה, משעממת וחולפת סביב בלי לדרוש אלא תגובה מיידית ואוטומטית – אבל מרגישים שייכים, מתוך הגיגה, חלק מאותו קולקטיב שהטל־ וויזיה נעשתה בבואתו הנאמנה והמדויקת ביותר.

סמוך לסוף התוכנית, בעודו גוהר מעל פרס ונת־ ניהו, שני בניו הצייתנים, הקפיד שילון, אבשר טלוויזיה, להזכיר לנו (ולערוץ הראשון, כמובן) שי־ צחק רבין התארח בתוכנית שלו ביום העצמאות הקודם. זה היה, במידה מסוימת, הרגע האותנטי והאותנטי ביותר בתוכנית. השאלה המסקרנת, כמו־ בן, היא מה יקרה ביום העצמאות הבא, כשנהיה עוד יותר קרובים לבחירות.

לוח העיר

הלוח של אזור המרכז

העיר | הארץ | צומת השרון | שתי ערים | ערים | מלאבס

סדר המדורים בלוח:
1 נדל"ן
2 עסקים.
3 מכוניות.
4 מכירות ושרותים.
5 ה. עבודה.

נדל"ן

דירות למכירה

צמרת–השרון
מוסמים לוילות ובתי יוקרה
הבנים 50 רמת–השרון
טל: 03-5496749 פקס:
03-5497140

"יזדיס בדקי"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה סוף דמה"ש
רח' ויצמן 6 03-5400004
חבר מל"ן
● ברמת השרון ... $195,000
859731781

חי נכסים
בניין מסודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6487319/21
פקס: 03-6487323
● ... $1200
● ... $488,000
● ... $580,000
851331649

"סלעים"
שיווק נכסים קיפמן 1
תל-אביב (הרולפינריום)
03-5160433/4
850731596

סוכנות לעם
סוכנות לנכסים מל"ן רחוב קהילת סלוניקי 7
תל-אביב
03-6481829, 03-6481387
● ... $1,650,000
● ... $680,000
859831782

"יזדיס בדקי"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה, שיכון–דן רח' בניין מסודלה 32 שיכון דן
חבר מל"ן 03-6472275
● ... $520,000
858831764

תיווך שינקין
שינקין 13 ת"א
פתוח מ– 9:00–19:00
טל/פקס 03-5281379
● ... $265,000
● ... $3,000
● ... $299,000
858631538

פרידה נכסים
רח' האלה 3 (פינת לסרחוב) רמת–השרון
חבר מל"ן 03-5490537
● ... $1400
● ... $500,000
● ... $670,000
● ... $350,000
799830577

"לידור נכסים"
הרצליה 09-583511
מל"ן

רמת–תיווך
סוכנות ויצמן 9
רמת–השרון 03-5496463
● ... $480,000
● ... $620,000
675128574

"יזדיס בדקי"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה סוף דמה"ש
רח' ויצמן 1 03-5400004
חבר מל"ן
● ... $188,000
774030325

בעל נכסים
נמכור/נשכיר דירתך ביעילות. "אורלי נכסים"
03-5246577
753130004

תיווך בר–שן
רח' הסלבים 1 נוה–מגן
רמת – השרון
03-5492712,
03-5492654
710729009

חי נכסים
בניין מסודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6487319/21
פקס: 03-6487323
● ... $2500
● ... $200,000
660628299

צמרת–השרון
מוסמים לוילות ובתי יוקרה
הבנים 50 רמת–השרון
טל: 03-5496749 פקס:
03-5497140
626527735

א.פ.י. ים
אבן גבירול 150 ת"א טל:
03-5462734 03-5462735
● ... $205,000
● ... $1,000,000
● ... $300,000
618227667

חי נכסים
בניין מסודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6487319/21
פקס: 03-6487323
● ... $320,000
● ... $320,000
● ... $1000
773830382

סוכנות לעם
סוכנות לנכסים מל"ן רחוב קהילת סלוניקי 7
תל-אביב
3-6481829, 03-6481387
● ... $600,000
● ... $450,000
● ... $500,000
● ... $800
● ... $600,000

"ממשרד" סוכנות לנכסים
טל 03-6480545 רב קוק
פקס 03-6476373
614327416

"בדק בית"
חזה בדוק
סוקולוב 41 רעננה
03-5491146
590927027

מודיעין

● ... 03-5565842
727729620

בתי כפר ומשקים

770630272
714829088

וילות ובתים

752630000
612827396

וילות ובתים למכירה

858831751

אגמי – סכטון
רעננה אחוזה 141
09-454133
● ... $329,000
● ... $340,000
● ... $390,000
● ... $380,000
● ... $525,000
850331589

אגמי – סכטון
לב השרון
09-962420
● ... $95,000
● ... $276,000
● ... $235,000
● ... $145,000
● ... $280,000
851231647

ברמות–השבים:
קוטג' מהמם בבניה, 750
"יניב נכסים" 09-7741188
09-7712828
850831644

ברעננה:
קוטג' מקסים 6 + מרתף מידי רק $460,000 "יניב נכסים" 09-7741188
09-7712828
850731643

ברעננה:
בשחר: קוטג' מפואר 6 + מרתף, $660,000 "יניב נכסים" 09-7741188
09-7712828
850531641

ברעננה:
קוטג' בבניה 6 + מרתף, 300 מגרש, $545,000 "יניב נכסים" 09-7741188
09-7712828
850331639

בכיס:
קוטג'ים יוקרתיים, 6 + גלריה, $359,000 "יניב נכסים" 09-7741188
09-7712828
850231638

בהוד–השרון:
קוטג' בודד 6 + מרתף
$342,000 "יניב נכסים"
09-7712828 09-7741188
850031636

בהרצליה – נוה–עמל,
בית + מגרש מיקום שקט
מיידי 09-589595
840331360

מידן נכסים
ההצעות הכי טובות
בלב השרון
09-967067
● ... $230,000
828330929

"מעביר"
גבן יבנה וילה חדשה במיקום מעולה 500
אדמה 08-557057
837531332
836831015

"סביונים"
סבין קרית אונו והסביבה
וילה קרית אתרוג 27, נוה
מונסון 03-5339703
03-5334678
● ... $520,000 – $950,000
● ... $350,000
$650,000
834230985

בהרצליה–פיתוח:
בהזדמנות! 480 מגרש, בנוי 150, אופציה להרחבה
03-5228932
824330889

בצהלה
במקום הטוב ביותר! למבוגרים, חדש בשוק!
בלעדי "צמרת השרון"
03-5496749

משה שנידר בע"מ חברה מציעים למכירה
בזכרון יעקב
נותרו 2 וילות אחרונות
בפסגת גבעת עדן בנוף מרהיב.
לפרטים: יעקב 050-268641, 09-334352

מבצע! קוטג'ים
באבן–יהודה, 6, 375 קרקע, מוזלים
09-919311 052-646928
817630813

בית פרטי
+ גינה + מחסן, אזור שקט.
03-9243868
050-286319
763430144

בהרצליה הירוקה
הצעירה, מבחר קוטג'ים בבניה, יד–שניה החל מ–
09-507258 $340,000
791830517
757630087

בקיסריה וילות
נוף לים, מ– $500,000
בלעדי: 050-406609
"י.ג.נכסים"
695528859

פנטהאוז PENTHOUSE
ברעננה!
ביהודה הלוי היוקרתי
קוטג' מפואר ביותר+מרתף מואר
לכניסה מיידית
$680,000
09-7718599

681228684
681028661
679328644

ישראל האוס
בפרוייקט חדש
קוטג'ים דו משפחתיים
6 חד'+חניה
לקיץ 96
רק $390,000
הקודם זוכה!!!
09-901901

ברמת השרון
בנוה מגן, בודד, 150/650,
שקט! א.ג.א.ג. 03-5496767
672928477
672128469
670628454

בהתיישבות האקולוגית
קוטג'ים בתוך פארק ונוף פסטורלי, בשיפולי הרי ירושלים, מ– $170,000!
מיידי 02-415010
668828451
672928430

ישראל האוס
ברעננה
קוטג' 6 + מרתף
ביגאל אלון, לקיץ 96.
רק $412,000
קוטג' 6 ח' 320/180
פינתי שקט.
באזור התסיבות.
רק $420,000
09-901901

180 מבצע!!
טוייה
למודעת 8 מילים
(4 ימי ו'+יום ג' אחד)
638-20-20
לוח העיר

568826635
568526633
568326630
452023963

"ישראוזי"
תיווך נכסים והשקעות
אחוזה 73 רעננה
מל"ן 09-901901
● ... $475,000
● ... $407,000
● ... $368,000
● ... $570,000
● ... $525,000
619827679
619727692
576026755
618527794

וילות ובתים להשכרה

849731633
849631453
818630823
809030686
886930667
774830337
774130308

ברעננה!
קוטג' ישהפה 6 מיידי,
$900 "תיווך רעננה"
09-904042
797830578

761230123
752630037
750829982
726529211
674928577
665728355
664228340
635227981
634727976
621627709
618927491

הזמנה להציע הצעות
לרכישת קרקע חקלאית בזכרון יעקב

1. מתבקשות הצעות לרכישת קרקע חקלאית בזכרון יעקב. החלקה ששטחה 14,475 מ"ר. רשומה בבעלות פרטית. הידועה כחלקה 33 בגוש 10213, בשלמות.
2. הצעות לרכישת החלקה בשלמות או רכישת חלקים בחלקה יש להגיש בכתב למשרד הח"מ עד ליום 5.5.95 בשעה 10.00 בבוקר, בצירוף המחאה בנקאית בגובה 5% מהמחיר המוצע, שתחולט לטובת הבעלים במידה והמציע יחזור בו מהצעתו לאחר שהתקבלה.
3. בהצעות יפורטו החלקים המוצעים לרכישה, המחיר ותנאי התשלום.
4. הבעלים והח"מ אינם אחראים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא וכן יהיו רשאים שלא למכור את החלקה. לנהל מו"מ עם המציעים או חלקם, לקבוע תחרות בין המציעים. לפרסם הזמנות להצעות נוספות, לדחות את המועד להגשת הצעות או לבטל כליל את המכירה.
5. לא ישלמו דמי תיווך.
6. פרטים מספים במשרד הח"מ, ברח' שורץ 1, רעננה. 09-918865 פקס, 09-427565, 09-454386 .70

עדי קריגל, עו"ד
ב"כ בעל הנכס

פרוייקט "תאומי השדרה" בת-ים
רח' הרצל 47 בת-ים
עוד הצלחה של קבוצת מזרחי ובניו

החלה מכירת דירות
4 חד' החל מ– $185,000
5 חד' החל מ– $220,000
כולל מע"מ ופיתוח

בכל דירה: חזית הבניין ציפוי פסיפס
✓מרפסת שמש גדולה ✓אמבט ג'קוזי
✓הכנה למזגן מרכזי ✓ריצוף 30 x 30 קרמיקה איכותית
✓מטבח אמריקאי– 6 מ"ר ✓שיש גרניט במטבח

משרד מכירות "מגורים":
מזרחי ובניו. הרצל 47 בת-ים 03-5073322

ברעננה למהירי החלטה !!!
הזדמנות נדירה
קוטג' במיקום פסטורלי וגבוה
רק $ 368,000
בלעדי ל"אבנרון" 09-7740692

ברעננה!
קוטג' ישהפה 6 + מרתף
$420,000 "תיווך רעננה"
09-904042
797630575

דני דירות
"בני הרצליה" !!!
על גבול רמה"ש
במיקום מעולה !!!
קוטג' 6 חד' +עליית גג
פינתי ומושקע
$ 519,000
טל 09-917958

בהרצליה הצעירה
+5 מרתף מיקום מעולה
09-589595
672228423

נכסי הברון זכרון יעקב
* נכס ייחודי על ההר
תצפית מרהיבה לים.
* וילה בודדת, על חצי דונם באזור יוקרתי – בהזדמנות!!
06-397207

בהרצליה ב'
דופלקס בבניה + מעלית
+ מרפסת פתוחה.
09-589595
672128422

"אליביה חלמי"
השקעות נדל"ן הרצליה
פיתוח טל: 09-583815
פקס: 09-583744
● ... $860,000
● ... $920,000
● ... $2650
660928301
635427983
627327897
623227854

מעוז הנדל"ן
למכירה!
וילה יפהפיה באיזור שקט
ויפה בהרצליה פיתוח
09-566737/8

ברעננה!
ברח' הסייפים – קוטג', 7
חדרים, 500 מגרש, חזית,
בודד, מרתף גדול, רק
09-441088 $540,000
594227100
578126890
577226881

דירות גן בשיכון–דן
360 מ"ר בנוי + מעלית,
פרטית, שיש. 050-249851
581926834
580426819
575526758

מיידי!
בית ואפשרות הרחבה
שיכון ותיקים כפ"ס
09-987747 $220,000
574726737
574226731

בנתניה!
רמת–פולג: קוטג' 4 + חצר
+ הרחבה, $297,000
09-541057
738229848

בהזדמנות!
קוטג' 6, בקרית–מטלון
מפואר! 03-9300041
050-298012
734129805
733729801
730129748
718629132
718529131
714729087
713529068
713629055
706128966
699428899

רעפים החלפה בתשלומים
03-9313269

בית 240/510
משקע במיקום מעולה
בשוק "י.א" נכסים
03-9791133
773430299
694428848
690428794
695328858
752229996
751729991
749629970

מרכז המרכזיות לוילות ולמשרדים
פנסוניק רק 3,090 ש"ח
מרכזית אלקטיס רק 1,850 ש"ח
GMX משומשות
+ מכשירים 2800 ש"ח
אמורלד כוכב-העתקות ותוספת שלוחות.
א.מ. טלכום אינטרקום
03-5101260

להשכרה, דירות נופש
לתקופה קצרה בת"א,
03-5244993 "תיווך–גל"
681528666
641628083
627027763
620127695
594327061

דירות נופש

850531604
850431603
851531551
816930806
759330105
685427262
743929913
725229198

מחשבה,
3 + מרפסת, בטנסטה
אילת, נוף לים.
03-5336449 09-902497
מאיר
580026800

דירות בחו"ל

730029247

אל תוותרו על הטוב ביותר!

"גני פולג"
שכונת קוטגים חדשה ויוקרתית הנבנית באיזור היפה ביותר של
רמת פולג נתניה!
סטנדרט בניה גבוה ופיתוח סביבתי עד הפרט האחרון!
לבחירתכם מספר דגמי קוטג'ים מפוארים
החל מ– 300,000 $ כולל מע"מ ופיתוח
וערבות בנקאית לכל התשלומים
משרד מכירות באתר
תשלוז
09-850069
אגף השיווק 09-613935

זה בטלפון!

פנטהאוז
ודירות גג למכירה

לרציניים בפתח!
בבבלי 4+1 מושקעת
הבורסה 03-9306021

בהרצליה, בירוק!!!
פנטהאוז חדש 5 + מ"ד.
יחיד בקומה + נוף, 200
מ"ר, $345,000
09-585175

בית השרון
3.5 + גג + חדר במיקום
מעולה "אביבה נכסים"
09-562332

ברעננה!!!
פנטהאוז מפואר+מיזוג
מרכזי, בוידם, נוף, רק
$345,000, בלעדי
"לישראור" 09-901901

בבבלי דופלקס
4 + 1 + גג בבניה מפוארת
052-450154

בית אנגלו סכסון
בלעדי בהזדמנות!
פנטהאוז ברעננה
עם בריכת שחיה,
6 חדרים, מיזוג מרכזי
$445,000

בית דירות גג!!
בצל הגבעה 3.5, 110 מ"ר
+ חדר + חניה בלעדיים
איגוד הנדל"ן 03-5442231
(מלד"ן)

פנטהאוז
ודירות גג להשכרה

נווה-צדק
ניתנה דירות גג דופלקס
תכנון לפי הלקוח
03-5228932

קבלנים מציעים

רמת החייל
דירה גג + 3 + אפשרות
הרחבה חדרית "בריזאן"
03-6054141

רשום קבלנים

תל אביב

לבעלי דירות!!!
פרסום ושרות ללא עמלה!!!
03-5252147

בכרם התימנים!!!
בית + זכויות בניה
"בריזאן" $275,000
03-6054141

"מלדיר"
דירות בלעדיות ברחוב הרצל
43 (בבסר) רמת-אביב
טל: 03-6421588 פקס:
03-6429527

דיור 2000
אבן גבירול 140 ת"א
טל: 03-5442231
פקס: 03-5466969

חדשה בבבלי
קד 3 + מעלית + חניה
מקורה $280,000 "כלל
נכסים" 03-290107

מציאה
3.5 ק"ב, שקטה, מרכזי, 110
מ"ר $260,000 "כלל
נכסים" 03-290107

חדשה בבבלי
3 + מרפסת בלב ת"א ק"ב +
מעלית - $255,000 "כלל
נכסים" 03-290107

4 חדרים ויותר

מעלה טבעון
פרוייקט של חברת רסקו.
החל שלב ב'
לכל קוטג' 360 מ"ר קרקע בבעלות פרטית,
מפרט טכני עשיר, הכניסה בדצמבר 95.
הקוטג' לדוגמא פתוח:
בימי שישי 11.00-13.00, שבת 11.00-14.00.
במשך השבוע לפי תיאום מראש.
"מעלה טבעון", אלכסנדר זייד 7 (קולנוע אורן),
קרית טבעון טל. 04-9831380, 04-9837284
(ללא דמי תיווך), ת"א 03-5603346

בהזדמנות!!!
למשקיעים 90 מ', מרכזי,
$190,000 "כלל נכסים"
דיזנגוף מרכז. 03-290107

בבן-יהודה/מרכז
4 גדולים + מרפסת
"אחוזת בית" $285,00
03-5468946

בשמנמן התרסיו!!!
4 + גג + בקוד + שיש,
מפוארת ביותר
03-5278112/3

3-3.5 חדרים

2-2.5 חדרים

אל תיפול עם הבית
בדיקות ליקויי בניה
עריכת חוות דעת מומחים
ע"י מהנדסים מוסמכים
24 שעות ביממה
177-022-4313

בפרויקט במונטקי
דירות 3 + מרפסות שיווק
בלעדיים 03-5492163

משופצת בבבלי
3 ק"ב, שקטה,
$220,000
"כלל נכסים" 03-290107

לוח העיר
כללי פרסום
* קבלת מודעות בימים א', ג', ד'
בין השעות 22.00-8.00
* ביום ב' קבלת מודעות 19:00-8:00
* ביום ה' קבלת מודעות 18.15-8.00
* יום ו' קבלת מודעות 17.00 -8:00
(מינימום 8 מילים למודעה)
תנאי הפרסום בלוח העיר
* תיקונים למודעות יתקבלו עד השעה 16:00 בלבד
הזמנת המודעה כמוה כהסכמה לתנאי פרסום שלהלן ולהתחייבות המזמין לשלם תמורת הפרסום כמפורט במחירון בעת הזמנת הפרסום. אי פרסום מודעה במקום שנקבע, או "הארץ" אחראי, אינו מהווה עילה לאי-תשלום ואין בכך לפטור את המזמין מהתחייבותו כלפי "הארץ".
אין אחריות לטעות את תוכן המודעה לאחר תחילת הפרסום.
"הארץ" יפרסם את המודעה במועד או במקום אחר אם לא יהיה סיבה או גורם שימנע זאת.
תוכן הפרסום אחראי באופן בלעדי ומוחלט לתוכן הפרסום.
ל"הארץ" הזכות לסרב לפרסם מודעה או חלק ממנה.

1.5 משופצת
סמוך ק"א בדיזנגוף
"אחוזת בית" $169,000
03-5468946

שכונות צפוניות

4 חדרים ויותר

"צמרת לוינשטיין"
• דירות מפוארות 5, 4.5, 4 חדרים
תכנון גמיש ומפרט עשיר
מנהל המכירות: 03-6966466, 050-219729
משרד ראשי: 03-6952166
אתר: 052-514322

"מלדיר"
דירות בלעדיות ברחוב הרצל
43 (בבסר) רמת-אביב
טל: 03-6421588 פקס:
03-6429527
• ברמת-אביב 4 ק"ב + מעלית חניה, שקטה $385,000
• ברמת-אביב דירות דופלקס 3.5 חד' $215,000 בלבד
• ברמת-אביב ג' 4 חד' ק-6 + מעלית 95 מ"ר $380,000

בזמן הטוקיו השקט!!!
3 משופצת כחדשה קדי,
$199,000, בלי
מלד"ן 03-5241677

2-2.5 חדרים

3-3.5 חדרים

"מלדיר"
דירות בלעדיות ברחוב הרצל
43 (בבסר) רמת-אביב
טל: 03-6421588 פקס:
03-6429527

2 בצמרת שב
עקית ק"ב, משופצת
"אב דיור" $180,000
03-5244102

בהזדמנות בבבלי
3, מעלית + חניה
מצויינת $260,000
03-5235228

2-2.5 חדרים

שכונות דרומיות

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

בבעקיים בבבלי
ק"ב עורפית 3.5 בהזדמנות
"תוך הבורסה"
03-5730336

תיווך דובנוב
(83), למכירה/השכרה,
מבחר דירות. 037520536
(מלד"ן) 03-7512787

"אוזה נכסים"
פלורנטין טל: 03-6821952
• בפלורנטין 2 חדרים + מרפסת, מחירה $110,000
• הצירות בפלורנטין, לכל מטרה, 45 מ"ר $680
• להשכרה, לוסטים, לאמנים, אדריכלים

2-2.5 חדרים

בנוה אביבים בלוונטן!!!
בקומה תשיעית עקית
פנה לים ולבריזה
03-6054141 $500,000

גוש דן

4 חדרים ויותר

בבבעקיים בדובנוב
5 ק"ב חדישה ומפוארת
$365,000 מלד"ן
03-5718005 "תל-גנים"

מגדל בורוכוב
יוקרה בכל קומה
• דירות מרווחות במיוחד • דופלקסים ופנטהאוזים מפוארים
• 4 חדרים • תכנון גמיש ומפרט עשיר
מנהל המכירות: 03-6966466, 050-219729
משרד ראשי: 03-6952166
אתר: 03-5755502

רמת-גן
4, ע"ע + חניה + מעלית
ש"ב, עמידר 03-7513702

בבבעקיים,
4, ק"ב, מעלית + חניה,
שקטה, תיווך הבורסה"
03-5730336

רמת-גן
5 חדשה יוקרתית ליד
בורסת היהלומים
תאודור 03-5752542-3
03-6476638

"סביונט"
סביון קרית אונו והסביבה
גילה קרית אתרון 27, נוה
מונסון 03-5339703
03-5334678

3-3.5 חדרים

בהזדמנות!!! בפרדס-כץ
2.5 משקעת, ק"ד (בלי)
09-503649 03-6190684

1-1.5 חדרים

פתח תקוה
והסביבה

העיר
רחוב חיים עוזר 13 פ"ת טל:
03-9343114-5-6 פקס:
03-9344421
• בעין גנים ברחוב שקט 4 + מעלית, מסודרת מיני אריך - $200,000
• בנוה עוז מגרש 320 מ"ר לבניה מיידית כל התשלומים המסים שולמו
• בגורזת מגרשים של: 300 מ"ר אחזה פרטית $49,000 כולל מע"מ ותיווך
• בכפר גנים 6 חד' + גג דירה בקומה, מפואר ומושקע $480,000
• ברוטשילד 4 חד' מקלט $187,000

דן - שיר
נכסים
ההסתדרות 18 פתח תקוה
03-9347761
• באזור - הגם 5 מושקעת + מעלית + חניה בנין בן 7
• במרכז 2.5 100 מ"ר + מרפסות, מתאימה למשרד $155,000
• במרכז 4 חדרים 140 מ"ר + מעלית פינוי מיידי

חן נכסים
תווך נכסים ההסתדרות 17
פתח-תקוה 03-9319777
• במרכז העיר 4, מפוארים, לקליניקה/משרד בלבד $225
• בכפר-אברהם, 6.5 + 625 מגרש + 2 חדרים נפרדים $478,000
• בגדים-הבנין 4 חדרים מושקעת, מפוארת + 2 חניות $225,000

2-2.5 חדרים

השרון

אגן - סכסון
הוד-השרון דרך-השרון
09-406450 55
• בלעדי: בנוי-השרון דירות 4 - 5 + מרפסת הול מ $185,000
• קוטג' 5 חד' + מרתף מגרש 480 מ"ר $310,000
• 4 חד', מעלית, מחסן + מרפסת שמש $178,000 בלעדי

תיק בית
דירות 03-9233789
בלעדיות
• בוויזר יוקרתי, 5, מושקעת + גג, מעלית חניה מקורה
• במרכז 4 + גג + 1, מעלית חניה מקורה
• ביוסף, 5, חניה, מעלית, מיידי ק"א + ק"ד

תיק בית
דירות 03-9233789
בלעדיות
• 4 במרכז, קומה גבוהה 133 מ"ר גמור
• בכפר-גנים, שקט, 5 + גג, 180 מ"ר, דירה בקומה
• להשכרה 4, 5 בכפר-גנים חדשות 15 ליחיד

מעוז הנדל"ן
בהרצליה
* מגרשים בגוש עמל
הרצליה,
לבניה ריידית.
* מגרשים חקלאיים
בגוש הדר,
הוד השרון
050-300872

הוד השרון

עם פרום-פרום הראל
במגדיאל הירוקה
בבניה, שר מתקבלן
דירות 4 חדרים
פנטהאוזים 8 חדרים
דו-קומתיים
למגורה למשרדים
רח' ויצמן 182 כפ"ס
09-973737

4 חדרים ויותר

באזור מקוהל!!!
חדשה + מרפסת + כוונים -
בהזדמנות
03-9316616
03-9333791

3-3.5 חדרים

רמת-השרון

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

2-2.5 חדרים

הרצליה

4 חדרים ויותר

מרום הראל בונה
פסגת הרצליה
מגדל הקרוה לעיר הים
רח' לוין מס' 28 בבניה
בנין יוקרתי עם
מרפסות שמש דירות 4.5
חדרים ופנטהאוזים
רח' ויצמן 182 כפ"ס
09-973737

בפרויקט "פסגות",
בגבול רמת-השרון
הרצליה, 6 חדרים, 3
שירותים, קומה גבוהה, נוף
מרהיב
09-507258

בפרויקט "שער-העיר",
הרצליה, בבניה מתקדמת,
5 ק"ב 09-507258

5 + מעלית + נוף
פנוי לגן פינוי
12/95
09-587887

ברוקה!!!
באזור אשר ברש, בבניה 5 +
מרפסת שמש + מעלית,
09-507258/9

"מגדלי אלמוג"
4 - 5 שקט ומרכזי נוף
לים 09-540186

3-3.5 חדרים

2-2.5 חדרים

רעננה

דיור 2000
אחוזה 81 רעננה
09-449526 09-425959
• בבניה 5 במגדלים גבוהה 4 דיירים + מעלית $300,000
• בבניה 4 מיוחדת 7 דיירים + מעלית $245,000
• בבניה 3 עקית + גינה באזור מעולה $245,000
• בהזדמנות דירה 5 ק"א מסודרת ביותר $220,000 בלבד
• בבלעדיות 3 + 1/2, ק"ב מרווחת שקטה $164,000 בלבד

בנין ודיור
אחוזה 198 רעננה מרכז
ענין מל-09-7718892
• בלעדי: 4 חדרים 130 מ"ר + חניה + מעלית, במרכז $207,000
• בבניה 3.5 + מרפסת שמש 30 מ"ר + חניה יפיפיה $218,800
• בבניה במיקום נדיר ושקט 5, 135 מ"ר גג, מפרט עשיר $299,000

בית אנגלו סכסון
רעננה 09-454153
$157,000
בבלעדיות באיזור שברץ
3 חדרים עקית,
עורפית ושקטה
למהיר החלטה!

בנין ודיור
אחוזה 198 רעננה מרכז
ענין מל-09-7718892
• בלעדי, מחירים לחדרים, באזור הגם 5 + פינת משפחה, משקע ומגוון $399,800
• דירת 4 במיקום מושקע מן שה בוטה לקוטג'ים $258,000
• במרכז העיר, 5, 140 מ"ר, מעלית חניה המחסן, מיידי $245,000

פנטהאוז
PENTHOUSE
ברעננה
בפרויקט פסגת הצפון
דירות 4-6 חדרים
החל מ- $230,000
09-771-8599

גבוה מעל כולם
פנטהאוז
PENTHOUSE
נכסים והשקעות בע"מ
מגיש בפרויקט היוקרה
פסגת הרצליה
דירות 5, 4 חדרים, דירות גן ודופלקסים בבניינים
של 8 דירות בלעדי ל"פנטהאוז" אחוזה 179 רעננה
09-7718599

ישראל האחד
בבנין חדש
בתחילת בניה
3,4,5+5,4,3+מרפסות שמש
+גינות
מחירים מיוחדים
לקונים זוכים!!!
09-901901

אגן - סכסון
רעננה אחוזה 141
09-454133
• בשר-עממן המבוקש, 4 חדרים + פינת סלוריה כסדר $269,000
• 4 חדרים בבנין מפואר, מטבח אמריקאי + חניה + מעלית $245,800
• 3.5 חדרים פונה לגינה, ק"ב, מעלית חניה מקורה $189,000

לאנשים המיוחדים
איכות ויוקרה 4 חדרים,
חדישה בעיר ק"ב + מעלית
חניה $260,000 "פנטהאוז
נכסים" 09-7744766 /
09-7718599

חברת רעוה הנדסה
נותרו 8 קוטגים מפוארים
רחוב הולנדי,
במקום שקט ביותר
סטנדרט בניה גבוה
שיווק בלעדי: נכסים הייר
ללא דמי תיווך
ברוכב 2 רעננה
09-910886, 09-258342
(איציק) 050-258342

בנין ודיור
ברמות השבים
מגרשים החל מ- 800 מ"ר
לקניה מיידית
באזורים, שקטים ומעולים
09-7718892

בנין ודיור
בלעדי בהזדמנות!
באזור השחר, קוטג' 6+פינת
משפחה+מרתף, חדש!
מפרט מפואר
כניסה מיידית
רק $545,000
09-7718892

יזיב נכסים
בן גוריון 4 רעננה
09-7741188809-7712828
(מלד"ן)
• 4 חדשה + מרפסת שמש ל 1/96 ק"ב + מעלית $239,000
• במיקום מרכזי 5.5 חדרים מושקעת, ק"ב + מעלית $240,000
• קוטג' חדש משגע 6 + מרתף, מושקע, תוספות $475,000

ת.י נכסים
והשקעות
קלאוזנר 2 רעננה
09-983659 פקס
09-902560
• 3 מרכזית, פינתית, בניין לפני הרחבה $120,000 בלבד
• בבניין חדש, דירות גן, מרווחות - 4 - 5, מיקום מעולה
• באזור הנשיאים, קוטגים מפוארים 6, 308/220 $520,000

בנין ודיור
ביהודה הלוי היוקרתי
קוטג' חדש 6+פינת משפחה
ומרתף
מושקע ומפואר במיקום שקט
$630,000
09-7718892

4 חדרים ויותר

חדשה!
במיקום יוקרתי
4+ מרפסת שמש
$240,000
יזיב נכסים
09-7712828
09-7741188

פנטהאוז/דופלקס חדש
6 חדרים+ נוף פנורמי,
בבנין איכות, גן 3 דירים,
$490,000
יזיב נכסים
09-7712828
09-7741188

חדשה!
5 חדרים, יפהפיה
+ מרפסת שמש
$293,000
יזיב נכסים
09-7712828
09-7741188

יוקרתי!
+ 320 מ"ר
בית חד-משפחתי
$350,000
יזיב נכסים
09-7712828
09-7741188

"ישראור"
תיווך נכסים והשקעות
אחוזה 73 רעננה
מלד"ן 09-901901
• בבניה יוקרתית 4, בבית קטן ק"ב חניה $172,000
• 4 - ק"ב + מעלית גדולה ומסודרת בלעדי רק $205,000
• בבבלי - 5 חד' מסודרת דירה כולל רק $225,000
• 5, בשר עממן + מעלית, חניה + מזגנים מסודרת $245,000
• 4 + מרפסת שמש חדשה ק"ב + מעלית + מחסן + חניה מקורה למיידי $268,000
• 3 - מרווחת לקיין, 80 מ"ר, ק"ב $140,000

דני דירות
בקבוצת רכישה
דרושות 4 משפחות
לבניית בניין ייחודי
במיקום יוקרתי:
2 דירות גן + מרתף
2 דירות פנטהאוז
רק 179,000 $ ליחידה

בלעדי!
קוטג' סופי, 6 חדרים
יחידה נפרדת
$359,000
יזיב נכסים
09-7712828
09-7741188

הכצ'ו אסנ'ה אלאצל

כפר סבא

"נוה מרום"
בונה במרכז,
ברח' ארבל 10
דירות 4, 5 ודופלקס
לפנות למשרדנו
רח' ויצמן 182 כפ"ס
09-973737

בכפר-סבא
קוטג'ים דו משפחתיים:
* מפרט טכני וסטנדרט בניה גבוה במיוחד
* פיתוח סביבתי מיוחד
* 200 מ"ר בנוי
* 300 מ"ר קרקע
שיווק בלעדי:
דיור 2000
09-425959
09-449526
אחוזה 81 רעננה

טל דירות
ויצמן 62 כפר סבא
09-974922
09-974833

"להבה"
סוכנות לנכסי מקרקעין
בהנהלת אלה שמואלי
ומשה פריים ויצמן 134
כ"ס בפסאג' 09-974250
09-978237

חיים יעקב
09-951072

בפרוייקט ממגורות העמקים
דירות 5 - 4 חדרים,
דופלקסים ודירות גן החל
מ- $235,000 "פנטהאוז"
09-7718599

3 - 3.5 חדרים

2 - 2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

חולון

בת - ים

[illegible]

3, משוקעת
+ מעלית + חניה, ק"ג
03-6730004 03-595918

ראשל"צ נס ציונה רחובות

נתניה חדרה

דירות בשכ"ח

שכ"ח תל-אביב

א.שותף נכסים
מציעים להשכרה:
03-5273626-7

בפרישמן, 3
ק"ג + מעלית, $650
"תבליין פיקסלר"
02-634353 050-206353

פסל
תווך נכסים פנקס 28 ת"א
טל: 03-5442395

2,5, סלון ענק
ב"הנביאים" שקטה
מיידית "א. שותף"
03-5273626

לבעלי דירות!!!
פרסום ושרות ללא עמלה
(מלר"ן) 03-5252147

"יקין - נכסים"
יהושע בן-נון 2 ת"א
03-5233535 03-5242192

א.מ.י. ים
אבן גבירול 150 ת"א טל:
03-5462734 03-5462735

דירות סמדר
חדשות $480 "כלל נכסים"
דיזנגוף סנטר
03-5253596

שכ"ח גוש דן

רמת גן, במתמיד
3 מרוהטת, הלקי מיידי!
איגוד הבורסה
(מלר"ן) 03-6771940

חדשה נפרסם, נשכיר
ונמכור בת"א "כלל-נכסים"
דיזנגוף סנטר 03-5253596

בת-ים וחולון שכונת חולון!!
3 ק"ק, התלפיות דירות,
03-6951873 חדרי

שכ"ח שכונות צפוניות-ת"א

שכ"ח בתח תקוה

"ידי-דירות"
רח' מבבי 2 רעננה
(מלר"ן) 09-917958

שכ"ח השרון

שכ"ח שכונות דרומיות-ת"א

ברעננה
4 ממוגנת + מעלית $590
5 + מעלית פינוי יוני $680
"תיווך רעננה" 09-904042

פנטהאוז
תיווך נכסים והשקעות רנד
אחוזה 179 רעננה רב קוו
09-771-8599

בפתח-תקוה
5 בדו-משפחתי (חדשה) +
עליית גג + גינה וחניה
$750 למסירה מיידי
"דיזהולי-סיאל"
02-666571

ברעננה, 4 + מרפסת שמש,
באזור מבוקש, $750
"אנגלו-סכסון"
09-454133

יזב נכסים
בן גוריון 4 רעננה
(מלר"ן) 09-7712828

שכ"ח חולון ובת-ים

שכ"ח ראשון לציון רחובות ונס-ציונה

4, במרכז השקט בראשל"צ,
חדשה מרוהטת, מצויידת
וממוגנת. לא בשבת:
03-9667243

שכ"ח נתניה חדרה

דירות מרוהטות

מרוהטות תל-אביב

מרוהטות גוש-דן

מרוהטות השרון

מרוהטות חולון בת-ים

בהרצליה/ ים!!
למשרדים/ עסק/ 90 מ"ר +
חניות 03-5103454

דירות בדמ"פ

פנטהאוז
ברעננה תיווך נכסים
והשקעות רחוב באליק 3
פינת אחוזה תבר מלר"ן
09-901901

חדרים מרוהטים

שותף/ה

ביקוש דירות

עסקים

עסקים כללי

מ. מ. ש.
יעוץ ורישום
"קבלן רשום"
ברשם הקבלנים
(ע"י מהנדס אזר' 1 בישראל)
רישום חברה
ברשם החברות
(תוך 3 שעות!!)
הוזל במאות וחות ובמהירות!!
03-5661063
מקוה ישראל 24 ת"א

שותף/ה פעיל/ה
להקמת מחלקת מצלמות וידאו
מקצועיות ממוסה בעתיד
השקעה נספח הכנה
לחנן טל. 03-5106106

פיתרון
לכל נפגעי הבורסה
פריסת חובות עם כל הבנקים
תשלומים מינימליים אם כל
אופציות שהן
עזרה בכל שאר חובות
ועיקולים מכל הגורמים
בדרך המהירה והנוחה
ביטול עיקוב יציאה מהארץ
מגדל התאומים 2 ר"ג
קומה 7 ח' 709
טל. 03-6134779
פקס. 03-6134681

למסירה מוסך
באת. חלון, פעיל +
מוניטין + ציוד.
03-9624649

ליבואנים
03-5172226
חברה להשקעות
מציעה:
פתיחת אשראים
דוקומנטריים (LC)
עד $100,000
בתנאים מסחריים
מקובלים

עסקים מכירה

למכירה
מפעל לעוגיות יחודיות
+ מערך שיווק ומוניטין
06-541593
06-540692

למכירה מסגריה
בשטח 600 מ"ר,
מהם 250 מ"ר - מקורה
כלי חיתוך, כיפוף וערגול לפחים
מכשירי ריתוך, אוצן מנוסים
למסגרות כללית ועיבודה
המבנה בשכ"ח לטווח ארוך
ובמחיר זול
03-5597093

עסקים השכרה

מיניסופרמרקט ריוחי!!!
ללא מתחרים! חובה
לראות!!! 03-300203
03-6314437

מחסנים

מחסנים השכרה

אולמות

מלין
טל: 03-5252147
03-297971
* ללקוחותינו דרושים אולמות, משרדים מבנים וחניות באזור תל-אביב
* להשכרה מתקנים תעשיה גבוהה, 190 מ"ר במרכז תל-אביב
* משרדים 20ב - 20 מ"ר, במרכז תל-אביב אפשרות חלוקה

אולמות מכירה

אולמות השכרה

בית מישורים
אשדוד 09-988776
* להשכרה בבית מישורים החדש והמבוצע באשדוד להשכרה מיידית אולמות לתעשיה קלה להמבה. ולמשרדים 1500 - 80 מ"ר. 6.5$ למ"ר בשרב יחסית. לנרשמים הראשונים - חודשים שכירות חינם.

בקרית מטלון!!!
משרדים/אולמות להייטק,
חדש ומפואר!! 9220840,
050-338183,
050-266779

גידון 2000
אתה ראשל"צ - נתיבי איילון
טל. 03-9624240
טלפקס. 03-9615377
להשכרה !!!
אולמות
בבנין חדש למטרות:
* אחסנה
* שיווק
* תעשיות קלות
החל מ-60 עד 600 מ"ר

חנויות

אנגלו-סכסון
רעננה 09-454133
למהירי החלטה!
במרכז מסחרי אקסלוסיבי
נותרו 2 חנויות אחרונות
למכירה

למכירה/השכרה

חנות בשטח של
כ-50 מ"ר
בבית תעשיינים,
רחוב המרד 29
תל-אביב
לפרטים נא לפנות
03-5271333
050-339280

חנויות מכירה

בראשל"צ
2 חנויות צמודות 35 מ"ר
כ"א. 050-300678
08-492442

חנויות השכרה

במרכז תל-אביב!!
חזית פינתית, 75 מ"ר
03-5173287 03-5171206

חנות ברמוטה!
20 מ"ר, $850 מיידי,
"אחוזת בית" 03-5468946

במרכז רעננה!!
חנויות להשכרה בגדלים
שונים. "פנטהאוז"
09-7718599

משרדים כללי

משרדים מכירה

משרדים השכרה

לוח העיר
הלוח של אזור המרכז

[illegible]

هكذا من الأصل

זה בטלפון!

• להשכרה סה"כ 60 מ"ר, שירות, ... 845331482

• אולם 130 מ"ר, מתאים למשרד לכל מטרה. 843131388

• ברחוב ת"א – משרדים + מטבח + שירותים + טלפון – ממוזג 838831345 052-457424

• בתל-אביב בניין ק"ק ושמורה + מכוניות + שירותים 837431021 03-5249557

להשכרה במגדל השלום

3 משרדים צמודים

ביחד או לחוד

18, 25, 35 מ"ר

לבעלים 03-956-6663

מבני תעשיה השכרה

להשכרה א.ת. רחובות

מבנה תעשיה, ק"ק

08-318053 08-462014

851831623

בראשל"צ א.ת. ישן

260 מ"ר, ק"ק, אפשרי למוזן + 500 לתעשיה + 50 למשרדים + 136 לתצוגה, ק"ק, חזית לכביש בית-דגן.

03-9661731

608927297

מגרשים

במיוחד!!!

לרציניים בלבד!! ב"כפר-גנים" מגרש לבניה מסחרית, 03-9319891 03-9222384

861131797

בגן יבנה

מגרשים אחרונים לבניה מיידית בשכונות נווה לימור היוקרתית

פרטים באתר הבניה

08-573330 08-573334

משרד מסודר

100 מ"ר + חניה, ברחוב הצפירה ת"א, ללא תיווך

03-6960569

662828327

בחוף רעננה

להשכרה משרדים בגדלים שונים, "פנטהאוז"

09-7718599

627427767

ברעננה,

במרכז אזור, משרדים מפוארים בגדלים שונים, במחירים ותנאים נוחים. "ישראאוסר" 09-901901

593727095

חקלאות

מבני תעשיה כללי

אניק-נכסים

נדל"ן תעשייתי ומסחרי

בגוש-דן מל:

03-9387141 פקס: 03-9387911

828430930

בלעדי!

לקניה מיידית בגבעת חן בית ישן מגרש 890 מ"ר ק"ק פרטית. $585,000. "פנטהאוז" 09-7718599

575828586

בהרצליה נוה-עמל

450 + בית, 3, $210,000

09-507258-9

672328471

להשקעה!

לקניה מיידית במכרון יעקב מגרשים חקלאיים פרטיים החל מ- 500 מ"ר. "פנטהאוז" 09-7718599

616927773

דונם חקלאי בכפר-אהרון, $59,000, גובל בוילות. 06-398562 בחול

425023299

במרכז רעננה

מגרש 540 מ"ר לדו-משפחתי, לקניה מיידית, "פנטהאוז" 09-7718599

627227765

לקוחותינו

דרושים מגרשים מכל סוג בכל הארץ "טריצא" 03-6054141

835230999

בתל-השרון

מגרש לדו משפחתי 500 מ"ר בלעדי "ל'אבנרוך" 09-7740692

818330701

באזור תעשיה

בכפר סבא, לבניה מיידית 2600 מ"ר בלעדי "ל'אבנרוך" 09-7740692

810030698

באבן - יהודה

מגרשים לבניה "תיווך עדן" 09-699068

809430692

ברעננה, לדו-משפחתי

520 + בית, $240,000 ליחידה. 050-353350 09-454989

778530374

מרון נכסים

ההצעות הכי טובות בלב השרון

09-967067

742229885

הצעה לזמן מוגבל!!

בתל מונד מגרשים פרטיים 340 מ"ר $95,000 "אגנלד סכנון" 09-962420 09-441521

677828628

חדש מגרש

לתעשיה מסגלה/ נתניה 750 מ"ר עד 2 דונם

09-434416 09-555714 לא בשבת

580126999

הכנרת המפוכחת בתנועה!!

לבניה מיידית מ-640 – 320 מ"ר החל מ- $49,000

09-7710357

612027388

"מור" משכנתאות

03-5609128 050-297688

אתה בצרה? אנחנו לצידך!!!

משכנתאות בריבית בנקאית עד 95% ללא ערבים+מגבלים שרות מהיר ואמין!!

יעוץ חינם

לא שוק אפור

מכוניות

אאודי

הלוואות

חמית-בדר

ישירות מהשכרה

מבחר מכוניות פרטיות ומסחריות במחירים מעולים!

תנאי אשראי גמישים!

מימון עד 85%

100 ליטר דלק חינם!

09-904266 050-255205

אמרקאיות

ב.מ.וו

ג'יפים

דייהו

הונדה

וולוו

דייהטסו

אלפא רומאו

אוטוביאנקי

אופל

אוסטין

מוסך אחים רינגל

OPEL

SUBARU, FORD

בהזדמנות!!!

קארט סטיישן 78, אוטומטית 1200, מכני טוב, מחיר למחירון 03-5524770 מאחה"צ, לא בשבת

727729619

סטייד אין UMI

דרך פ"ת 74 ת"א (קומה 5)

03-5626002

מייד I

וולוו GLE 940 2000, כל התוספות

וולוו GLE 945 2300 סטיישן

שבירד

1987, 1000, אוטומט, במצב מעולה

050-209095, 03-5045780, 03-9621672

693928837

בהזדמנות

שברלט 1991, ראשונה במצב מצוין 03-322437 03-6954272

682728702

מס' 1 בישראל

אלדן ELDAN

RENT-A-CAR השכרת רכב

החודש במבצע

פורד טרנזיט 92

GMC ונדורה 93

עד 90% אשראי בתשלומים

ללא ריבית וללא הצמדה

מבחר מכוניות דגמי 93/94

הכי גדול בארץ החל מ-5,000 ק"מ!

טויוטה

במחתת תקוה

במסגלה נפתחה "סוכנות-טויוטה" מכירת רכב חדש, ומוסך שרותים

03-9312914, 03-9312898

472028421

טלבוט

יונדאי

לאדה

רנו

מזדה

מרצדס

מיצובישי

E-280

1994, ראשונה, אפשרות להחלפה 050-334256

676328613

ניסאן

סובארו

מיצובישי בת-ים

טל. 03-5511552

סוכנות מוסך ראשי לשירות

דגמי 95 עכשיו במבצע!!!

• טרייד אין
• מסירת הרכב במקום
• סוכן המכירות מגיע אליך הביתה
• מחלקה מיוחדת לנכים
• מסחריות + טנדרים
• קולט אוטו 93 ראשונה

ג'יפים

סאן יאנג

דיוק 150 – 93

4500 ק"מ יד ראשונה

– באחריות –

כולל חשבונית

לחובבי מוזיקה

מיני דיסק מקליט SONY MZ1

050-278952

סובארו פ"ת

עמל 2, (ק. אריה) פ"ת

טל. 03-9234978 03-9241308

ממשיכים במבצע

* טיפול 5000 44 ש"ח
* טיפול 10,000 155 ש"ח
* צריכה משופצת 185 ש"ח
* קלאץ' יפני קומפלט 475 ש"ח
* טיפול מיצובישי 220 ש"ח
* צריכה מיצובישי 165 ש"ח

לא כולל מע"מ

בדיקות רכב

לפני קנייה ומכירה

• בדיקת מנוע ושילדה ממוחשבת
• אחריות לנזקי שנה
• בוחנים מקצועיים ומוסמכים
• גישה נוחה

רח' תל גיבורים 46

03-6511027 - 5152380

עד 1800 סמ"ק

רק מחשב

יכול להגיד לך את האמת על הרכב. קומפיוטסט מחשב לך את הקניה!

אחריות-חודשים

ראשל"צ 03-9641247 03-9661958

ת"א 03-5376418

יפו 03-6819261

מוסך אדיר

פחחות וצבע

תיקון רכב לאחר תאונה

מבצע

על כל צבע כללי כיסויים במתנה

טלפון: 09-434758

פלאפון: 050-353613

פרס! 200 ש"ח

למוצא מכונית גנובה

חב' גלגלים

מוקד ארצי

03-6390111

מבצע

גלגלי המזל

הגדל את מכוניתך

אחד מ-100 הקונים הראשונים יקבל את כספו בחזרה!!

RELIABLE INTERNATIONAL השכרת רכב בארץ ובחו"ל

אחריות לשנה ללא הגבלת ק"מ

10 הקונים הראשונים יקבלו מתנה רדיו טייפ SANSUI

אשראי עד 90% ללא ערבים ללא הצמדה

מבחר מכוניות משומשות

ההגרלה תתקיים במשרדי החברה, במועד שיפורסם ע"י החברה.

המשתתפים בהגרלה יוזמנו להיות נוכחים בזמן ההגרלה!!

03-6394474 מרכז מכירות ארצי ת"א רח' יגאל אלון 59

חיפה: דרך העצמאות 118 04-516504

טבריה: אלחדיף 9 06-724112

ירושלים: המלך דוד 14 02-248204

באר שבע: העצמאות 1 07-227123

סיטרואן

סיטרואן, 2X, 1600, אוטומט, 93, ראשונה, תוספות, כחדשה, 8,000 ק"מ. 07-732120

729729715

רון מימון רכב בע"מ

למכירה במחיר או בהלוואה

מגדר סקודה 92/93/94

מיצובישי L-200 92/94

פולגס קוסטיקה 95

דייהטסו אפלאוז אוטומטית 93

פיאט אונו 45 93

פיאט טיפו 94

מזדה 2000-B 95

מגדר טולדו 93

סוזוקי

סיאט

סקודה

פולקסוואגן

ג'גואר

סיטרואן

זה בטלפון!

טיסנים

טלפונים ומכשירי קשר

טלויזיות

וידאו

וידאו אקספרס

השכרת מצלמות וידאו לארץ ולחו"ל במחירי מבצע כולל הדרכה בבית הלקוח חינם

לפרטים: 03-5230764 050-278952

מוסיקה וכלי נגינה

אמנות עתיקות

הציור בשילוח חדיש של פריטי אספנות פורצלנים ואפנות איכותיים "פינת האספן"

אמנם ציפה והתרגעות

מרחב שקט וחשוך זבו תחושת ציפה ריחוף ורוגע טריפ של מדיטציה וסתם כיף

אסטרולוגיה

בריאות

6826325 אידיס

המרכז לרפואה משלימה

עתיקות

1800, סמרים קבריולט, 77, בדיקה + תוספות, 052-512850

בתי-ספר לנהיגה

כלי זמר

מהיבואן לצרכן. המבחר הגדול ביותר בארץ!

פסנתרים אורגנים גיטרות, כלי נשיפה תופים ציוד הגברה

סניף ראשי: תל אביב, דיזנגוף סנטר 03-298251
רמת גן: קניון איילון. טל' 03-5707643
פ"ת: קרית אריה, ניסין 64. טל' 03-9220528

"מוסיקה בלי נגינה"

קניה, מכירה, כיוון ותיקון, "קניון הזהב". 03-9623642.

באורגניה, קניה מכירה והחלפת כלי-נגינה, הזולים בארץ. 03-5701568

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

חיות בית

למכירה 500 כסאות נוח מעץ באיכות גבוהה תוצרת איטליה ובצבעים שונים

מתאים למועדוני ספורט, לים, למתקני בילוי, לגנים וגינות.

לפרטים נא לפנות לאודי בפלאפון: 050-336233

בית הפסנתר אלנבי 99 ת"א 03-5663023

לדעת לקנות זה לקנות

מקלדת Panasonic KZ 250

הקלדה ב-4 ערוצים, 128 צלילים

פלאפונים

ויזלינג פלאפונים!!! קווים מיידיים!!!

סולן תקשורת פלא-פון

השכרה, מכירה, החלפה

דגמים חדשים כולל אביזרים

פתוח 24 שעות

ת"א: פרישמן 13 03-522-9424

ירושלים: לונץ 2 מדרחוב 02-258-908

ניר צבי: צאלון 5 08-231-302

למכירה אימג'סטר חדיש 5300B + $25,000 כתרשה, 02-389662 מע"מ

"מתקן שעשוע" לחופי הים ולכל מקום בילוי אתר "ג'ירו-סקופ" (GYROSCOPE) פוטנציאל כספי 050-304698

ציוד תאורה: מכירה / השכרה ציוד ברמה מקצועית 03-6151333

Budget

מבצע לכל רוכש רכב פלאפון מוטורולה עם קו חינם מיידי

אפשרות לתשלומים נוחים ללא הצמדה

אשראי עד 90% מערך הרכב

אחריות לשנה או 20,000 ק"מ

פתוח גם במוצ"ש בשעות 22:00 - 19:00

זינוק בעליה

מבצעים והנחות קניה מכירה וטרייד אין

93 CBR - 600
86 650
86 GSX - 550
89 GN - 250

טוסטוסים וקטנועים

סוכנות הרלי דוידסון P.G.O

הסוללה 58 ת"א טל. 03-6825072 03-5180770

טרייד אין ב- מוטורד 03-6817857 03-6825684

במוסך! בדיקות מדויקות ביותר לפני קניה 03-6810485

FZR/1000 מהמלאי חדש, אחריות מחיר מפתה 050-304334

250 סמ"ק ומעלה

מרכז מכרזים ארצי לוינסקי 61 ת"א 03-372160

טלויזיות צבעוניות מ- 550 ש"ח
וידאו טייפ ומדיחי כלים מ- 750 ש"ח
מיקרוגל ושואבי אבק מ- 300 ש"ח
מערכות סטריאו (כולל קומפקט) מ- 850 ש"ח
סלון 3+2+1 מ- 650 ש"ח

לקנות אוהל במצב טוב, 2-3 חדרים לטיולים 050-203969

"סוזוקי", "פיאג'ו" "קוואסאקי" מבחר אופנועים חדשים ומשומשים מבחר אביזרים גדול!

עד 250 סמ"ק

עד 50 סמ"ק

AutoRent

050-298981, 03-370777 דרך פ"ת 62, ת"א

מתנה על כל קניה!!

טרייד אין UMI דרך פ"ת 74 ת"א (קומה 5) 03-5626003

ג'ימי GMC 95
סונומה GMC 94

טרייד אין UMI מסחריות ISRAEL

קובי - דרך פ"ת 83 03-5626767/5628898

החלף ישן בחדש בחוברה

אוטובוסים

טרקטורים

קרוואנים וגגרים

EURODOLLAR RENT A CAR

מבצע מכירות ענק

פיאט אונו פייר+מזגן '94 34000 ש"ח
פיאט אונו 60+מזגן '94 35500 ש"ח
פיאט טיפו 1600 '94 43500 ש"ח
פיאט טמפרה 2000 אוטו' '94 56000 ש"ח
סובארו ג'סטי לאונה אוטו' '94 64000 ש"ח
מזדה 121 1300 אוטו' '94 49000 ש"ח

רנו אקספרס קומבי '94 48900 ש"ח
פיאט פיורינו פנורמה '93 31600 ש"ח
פיאט פיורינו סוגים '93 29500 ש"ח
פיאט דוקאטו גג מוגבה '94 61500 ש"ח

פיאט טמפרה 94' - כדאי להתקשר

03-5781616

טרקטורונים

POLARIS מרכז מכירות ושחת במל תל-אביב

דגמי 1995 חדשים ומשומשים

אופנועים וקטנועים

עיר האופנועים

משאיות

אוטובוסים

מסחריות

גבריאל גיר מומחים לגירים אוטומטים

רנו אקספרס, 1990, שניה, 89,000, פרטית, מצויינת. 03-6311070

סקניה-וולבו למכירה, 1984 - 1988 + מקום עבודה 050-334256

ד י ה ו

פיג'ו 104
פיג'ו 106
פיג'ו 205
פיג'ו 405
פיג'ו 505
פיג'ו 305
פיג'ו 306
פיג'ו 309
פיג'ו 405

זה בטלפון!

פיאט אונו
פיאט טיפו
פיאט טמפרה
פיאט רגאטה
פיאט ריטמו
פיאט 127
פיאט פנדה
הונדה
פורד
טנדרים

לרגל נסיעה, S16 - 306 - 94, מיחזה, 03-302799, 052-535190

מחשבים

שי מחשבים
486-DX-66
4 מגה זיכרון + כונן 1.44 + כרטיס + מסך S.V.G.A
דיסק קשיח 420 מגה
מקלדת + עכבר
3,280 ש"ח כולל מע"מ
5247252 בן-יהודה 192 ת"א
9665395 ראשל"צ הרצל 35

אופיר מחשבים
מחשבים, מדפסות
S.VGA 486 DX2 66
דיסק 530MB
רח' מנחם 14 רמת גן 03-6761225
03-32131

100-Mhz מחשב החל מ- 3950 ש"ח

03-6382020

HI-BIT
מתמחים בהשבחות
טל' 03-6392564 פקס 03-5377319

קומפיוטרס
מחשב INTEL 486- DX 2 - 66
4 מגה זיכרון
כונן 1.44+בקר
דיסק קשיח 420 מגה
מסך 0.28 קרינה נמוכה
מקלדת+עכבר+משטח
C-D ROM מהירות כפולה
כרטיס קול 16 BIT
3,990
4,200

אייבורי מחשבים בע"מ
03-6131111
מבצע מ(ח)ים!
486-DX2-66
2+428 MB-4MB סוגים
מסך SVGA+מקלדת ועכבר
+כרטיס קול+רמקולים
סה"כ 3,580 ש"ח
+תוספות כולל מע"מ
חנייה חופשית

גרנד-אדוונס
מחשב "DEAL" 486
מעבד 486 DX2-66
זיכרון 4MB, כונן 1.44
כרטיס ומסך 0.28 S.VGA
דיסק 420 MB, עכבר
מקלדת, PC DOS 6.3
3,791 ש"ח כולל מע"מ
חיי-אדם 9 ת"א
03-6962105

GREEN-486DX2-66MHZ INTEL
כונן 1.2 4 MB דיסק קשיח 420 MB מסך 0.28 SVGA
מחיר 3650 ש"ח- מבצע לפסח
CD ROM D/S מקודי 16 SOUND BLASTER רמקולים+מגבר+מיקרופון 1050 ש"ח
כרטיס קול פרו+ CD-ROM +רמקולים+מיקרופון 850 ש"ח
מדפסות, ציוד הקפי, השבחת מחשבים! מודם 14.400 450 ש"ח
שבתאי מחשבים כל המחירים כוללים מע"מ, יבוא ושיווק ישירות מהיבואן.
רח' נווה שאנן 12 ת"א טל: 03-379181 פקס: 03-371813

SOUND TECH The Art of Sound
רמקולים מס' 1 בצרפת!
FOCAL JMlab
במחירי היכרות
חדר האזנה מקצועי
מונטיפיורי 24
03-5601418

ציפוי אמבטיות
אמבטיות זאב בע"מ
חידוש • ציפוי • תיקון אמבטיות
ללא פירוק ושבירת הרסינות
31 שנות נסיון
תצוגה במרכז הבניה
09-584862

גיטרות
לימודי גיטרה קלאסיות ופלאמנקו מהטובות בעולם
להשיג נמצא למסה ספרדית
★ עד 18 תשלומים
★ אפשרות להחלפה
★ שיעורי גיטרה ניתנים במקום
רח' דיזנגוף 93 ת"א
טל: 03-5272422

צילום

מחשבים

ציוד למסעדות ובתי אבות

ריפוי והרזיה

מוצרי חשמל

מקררים

מכונות כביסה

ניקוי ופוליש

רהיטים

כושר וקיט

עודף משקל?
PHLD לפי שיטת שלמה קינג
הפחתת משקל מהירה! בטיפול אחד עד 10 ק"ג
03-5782943

Family Holiday Club
ניתן להזמין מראש חבילת נופש שבועי בארץ ובכל העולם
יחידות מחודשות לשיטת השכרת רכבן
יוזמן לרכוש יחידות נופש במלון קלאב-הוטל
יד שנה במחירים נוחים.
03-9648055

סירות ואלשונים ואופנועים

מערכות סטריאו

רוצים לקנות

עבודות קבלניות

שיעור

ציוד והאזנה

צעצועים
הובלת מקררים מ-80 + קיה. פלאפון 052-592148

קונים במחירים גבוהים במטבחי הובלה ותיקונים + מכירה. 03-5372588

קונה במחירים גבוהים + מכירה + צביעה + תיקונים. 03-383717 03-384569

סטריאו
BRYSTON AMC
VANDERSTEEN
DEFINITIVE TEC
ADCOM, AVANCE
AUDIO ALCHEMY
PIONEER PRO LOGIC רסיברים
VSX-D-902S 5900
VSX-9900S 4200
VSX-502 3300
VSX-D-503S 2900
משכית 15 א.ת.הרצליה
פיוניר 09-558004

עודדים בביתך
בלשון, מתמטיקה, אנגלית ועוד...
03-5227956

אסטרל
תחזית אסטרולוגית
מדהימה
יעוץ אסטרולוגי מיוחד
דניאלה יעקבי מייעצת
טל. 09-427967

שרותי ליווי

ליליתי
רק אם אתה יכול להרשות לעצמך
03-5273731

למבזה 03-5468810

שידוכי יהודית

לידיה 09-344813

שרותי אקוודיום

חרסים

שידוכים

שיפוצים

אומגה
שיפוץ בניינים, מבנים משרדים ודירות מגורים, פנים וחוץ
רשומים באיגוד הקבלנים
עבודות בניה, טיח, קירות גבס, תקרות אקוסטיות, צבע, ריצוף, שיש וקרמיקה
עבודות אינסטלציה
איתור ונזילות ע"י מכשיר אלקטרוני
חשמל, מסגרות, חלונות ותריסים
טל. 03-5269079 08-236735 פקסימיליה 08-259961
פלאפון 050-209557 ביפר 6106666 מנוי 26181

לי-אורה שידוכים
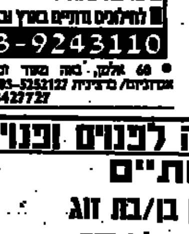
לפנויים ופנויות
03-9243110

הודעה חשובה לפנויים ופנויות איכותיים
את/ה חושב שאין בן/בת זוג המתאים עבורך? זה לא נכון
ישנם המוני פנויים ופנויות נהדרים ומקסימים שחושבים בדיוק כמוכם.
אתם פשוט לא נמצאים באותם המקומות.
אנחנו מכירים רבים מהם אישית...
הצטרפו אליהם
כלל פורום חברים איכותי לפנוים ופנויות
צלצלו עכשיו 03-5252108 24 שעות

מהפיכה!!!
האזן/י עכשיו למידע...
השיטה השוויצרית
הכרויות לפנויים/ות, איכותיים
בהתאמה עצמית מהטלפון בביתך... גם לדתיים
177-022-7585
24 שעות
"קשר"

מאות פנויים ופנויות איכותים ממתינים לכם לקשר אישי ורציני להכרות!
ואתם לא כאן?
צלצלו אלינו עוד עכשיו
כלל פורום חברים איכותי לפנוים ופנויות
03-5252127 24 שעות

"חיים רוטר" (מ- 1985)
03-6966222-3
הכרויות לנישואין
חבר/ה לחיים בארץ ובחו"ל!!
חילוניים ודתיים
בלי הגבלת זמן!!
סניפים: 09-563747 04-773035 02-868994 08-456838 06-326188

בן-זוג

בת-זוג

הכרויות

אינסטלטורים

אחיות

עובדי ביטוח

גזירה ותפירה

עובדי גינון

הנהלת חשבונות

רוקדים

חוגים וקורסים

שיטת סילבה
קורס להגברת ריכוז וזיכרון
+ הדרכת מתחים
+ שיפור היחסים הבין-אישיים
קורס בת"א: 8.5.95
03-201240
03-202787

הצעות עבודה

BURGER KING
לברגר קינג יש תפקיד עם בשר לצעירים ונמרצים!
דרושים/דרושות
■ עובדי/ות מטבח
■ קופאים/ות
■ אחראי/ות מטבח
■ שליח/ה + רשיון לאופנוע ורכב
לעבודה במשמרות באזור המרכז
לפרטים וקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון: 03-6393087
(החל מיום א' בין השעות 10:00-16:00 בלבד)

קורס מצילי בריכה
בקאנטרי השרון בית-גיל
בפיקוח משרד העבודה והרווחה
לפרטים, צחיק: 03-6700382/3

לחברת תקשורת
בוגרים/ות אחרי צבא + בגרות מלאה, לשיווק טלפוני, במשרה מלאה, תנאים טובים למתאימים.
03-295706/7
03-9663917 03-9347480
03-5036885/6

למאפיית שעשועים באזור פתח-תקוה, מפעילים + מצילים, מיידי.
03-9386444

נגבים נמרצים לעבודה על פיגומים, שכר גבוה. 03-5193503

לחברת קוסמטיקה בתנופה, נשים בעלות כושר שכנוע ויוזמה, לעבודה רווחית ומהנה.
03-5462868

להשכה בת.ד.
רכב חובה, שכר הכי מצויין: 03-371942

מגויש וזן השחרון!!!
לחלוקת עיתונים בשעות הבוקר המוקדמות רכב/קטנוע חובה.
03-5632189

לשבט צופי אורגית
דרוש/ה רכז/ת הדרכה.
(אורית) 03-581920

קורן יהב
בלתי מקצועיים
לעבודות רבות
-שכר גבוה למתאימים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

לחברה ציבורית מובילה
יוצאי/ות צבא + פרופיל גבוה
* רקע טכני, עד גיל 30
- שכר ותנאים טובים -
03-204711 לפנות לרז

פנויה אחה"צ
בואי להרויח כסף בסופר הקרוב לביתך
בקידום המוצרים של החברות המובילות
התקשרי עכשיו,
03-5652112

לחברת יבוא
דרושות אחיות/ים מעשיות/מוסמכות, לטיפול השגחה רפואית
03-5229910

לסטייקאוס בהרצליה
דרושים/ות מלצרים/ות, ברמנים/ות + הסעות.
לפנות א'-ה' מ- 18:00.
09-566888

Nando's
לרשת מסעדות עוף על האש בינלאומית
דרושים:
לסניף: הרצליה 09-585337
ת"א 03-5628496
שליחים:
בעלי רישיון 50 סמ"ק
(האופנועים יינתנו ע"י נדוס)
גרילמנים:
הכשרה תינתן במקום
(תנאים טובים)
עובדי דלפק/מטבח

שילב למשפחת
רשת החנויות המובילה למוצרי תינוקות
דרושים/ות
יועצות מכירה
יכולת מכירה מעולה
תקשורת בין אישית ברמה גבוהה
יכולת עבודה בצוות
עד גיל 35 (עדיפות לאמהות, עבודה בשעות גמישות)
קופאיות
בעלות תעודת בגרות
יכולת עבודה בשעות גמישות
נהג / מחסנאי
בחור צעיר ונמרץ
בעל מוטיבציה לעבודה קשה למשרה מלאה.
לפרטים לגבי יועצות וקופאיות:
גן העיר (אורנית) טל. 03-5279064
קניון רייג (אהוד / יעקוב) טל. 03-5780430
לפרטים לגבי נהג / מחסנאי:
גן העיר: (אורנית) 03-5279064

מתקין עצמאי
לפרגולות אלומיניום מודולריות. רכב חובה.
09-563544

לעיתון גדול
1. מנהל/ת מחלקת טלמרקטינג
עם נסיון למשרה מלאה
2. אנשי טלמרקטינג
לאחה"צ
03-6133555

מאבטחים
03-5375626

ל-דנאל
דרושים/ות
משגיחים/ות
לבחינות בגרות
בכל הארץ
דנאל סניף ראשי תל-אביב 03-5222266

דניאלה קלפקה
לדניאלה קלפקה שירות קיטרינג ואפיה בסגנון צרפתי דרושים/ות
– שוטפי כלים ונקיון
– עוזר/ת קונדיטוריות- מתאים גם לאוהבי אפיה
– עוזר/ת טבח
– שף- רצוי עם השתלמות בחו"ל
– מלצרים/ות
בעלי רצון להצליח, מוטיבציה גבוהה ונכונות לעבודה מאומצת, תגמול למתאימים
לפנות לדניאלה/סימה 09-500804/6 בערב 09-405278

למעון לנערות במצוקה בנס"א
מדריכים/ות תושבים
קורות חיים לת.ד. 520 חולון 58105 (הדרכה)

לחברה גדולה במרכז
"מיבזה דרך הקפה"
דרושים:
● קלדנית מהירה.
● מחסנאים.
● שליח - רשיון מעל 150 סמ"ק.
● טלמרקטינג - אפשרי לסטודנטים.
תנאים טובים למתאימים/ות
לטלפון: 03-5754821

כצעון
מדריכים/ות לטיולים
• בעלי/ות רקע בטבע וידיעת הארץ
• נסיון בעבודה עם ילדים ונוער
• בעלי/ות כושר ויכולת ארגון
מזכירה
• מניסה + ידע בהדפסה, שעות גמישות
לקבלת פרטים וקביעת מועד לראיון
נא לפנות בטל: 03-6919350, 6953284

ל"קפות לסלונאיי מורדיון"
מה שיציעו לך במקום אחר אצלנו תקבל יותר!!
דרושים: צעירים/ות וילים/ות משוחררים/ות, סטודנטים/ות, שמיניסטים/ות לעבודה בבתי מלון, 03-5272983
03-5235042

שקן מנוסה
למלאה/חלקית, למעבדה ברמת-גן. 03-5408514
052-530596

עובדים בלילים
הכשרה במקום, 12 ש"ח, ומעלה 03-5611012

מיידי
להפצת עלונים, 180 ש"ח ליום + בונוסים, רכב חובה.
03-6888106

לחברה צעירה ודינמית
דרושים:
1. איש שטח דובר רוסית + רשיון נהיגה.
2. נערה, רצינית, לניהול משרד, ידע בקיצוץ.
03-5373063

למרכז יום לקשישים בת"א
דרושים: פיזיותרפיסט/ית מרפא/ה בעיסוק מפעיל/ה תרבות
03-9227761/3

קלינים בגל גדול
+ זיתים, מ- הובלה ושתילה. 06-709228
050-263315

לטלמרקטינג
מועמדים/ות כישורים מתאימים שכר גבוה לערב
03-5160441

3,000 ש"ח בסיס + בונוסים, למשרה מלאה בטלמרקטינג. 09-593838

צעירים/ות
לפרוייקטים מגוונים, בשעות הבוקר.
03-6888106

דחוף!!!
למוסד ציבורי בתל-אביב עובדים/ות (עד גיל 45), אחרי צבא, לחלוקת דואר, בשעות הבוקר, שכר הולם
03-295706/7
03-5036885/6
03-9305147

לשלומים לב-אור
איש מכירות + רכב תנאים טובים. 03-6198969

דרושים/ות מחלקים/ות עיתונים לשעות הבוקר המוקדמות בבת-ים.
03-588259

לחברת שווק
טלפנים/ות + מפקחים/ות בסיס גבוה + בונוסים
03-9245559

לבניה בעץ
ולעבודות בניה מיוחדות, דרושים עובדים רציניים בעלי מוטיבציה וכישורים טכניים. 050-353522

קורן יהב
לחברת הייטק
משוחררי צה"ל
● רקע טכני לוחמים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

Kwik Kopy PRINTING
ל-עבודה עם קהל
למשרה מלאה
חרוצ/ה, יחסי אנוש טובים
הופעה נאה, ידע בעניני הדפוס/גרפיקה יתרון
בא לפנות לרוניק
בטלפון: 03-6955267

לאלמוני ירושלים-למעון הדיור
דרוש/ה מיידית
לעבודה בהרצליה
רכז/ת פרויקט
בחצי-משרה
לעבודה שיקומית מגוונת
(גמר עו"ס/פסיכולוגיה/ת.מ.)
לפנות למיקי 02-411212 02-415675 02-411546 או לשרה

קורן יהב
חשמלאי
מכונאי
מסגר
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל. 03-9662219

קורן יהב
לחברה גדולה
קניין
● נסיון ברכש ציוד בתחומים רבים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

דרושים
לשוטרס
מגדל האופרה
מלצרים
ברמנים
טבחים
קופאים
אנשי שטח
03-5174539

"מיבזה דרך הקפה"
דרושים לחברה
מנהל/ת חשבונות
נהגי הליקה
עובדי/ות ייצור
03-5754821

קורן יהב
לחברת הייטק
מכשירן
+ רישיון לנהיגת טנק
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

לחברה בענף יבוא ושיווק חלפים לרכב
דרושים
מפיצים
עובדי מחסן
נהגים
שליחים
לפנות עם קורות חיים לת"א

מנהל/ת תפעול
בעל מוטיבציה גבוהה וידע מקצועי למעדניה בצפון ת"א
קורות חיים+המלצות לס. 6049270-לראיון
אורית

למשרד שידוכים
עובדת משכילה
16:00-20:00
מידי יום
03-5237685

איכותיות/ים
להכרויות + מסיבות לפנויים/ות
לבחורותסימליות
03-5464560
03-5463622
04-625107/8

לישרה
דרושים עובדי נקיון ושומרים בגוש-דן
050-316324 03-5564258

טלמרקטינג לביטוח
בעלת ניסיון, מגורים באיזור השרון. 09-582687

עובדים לתיפעול
חניון באזור תחנה מרכזית.
050-322276
052-455959

למוגנים,
בעלי רקע טכני, שכר גבוה למתאימים. 050-358423

לחברה גדולה
בתחומה-מנהלי משמרות בתחום הטלמרקטינג, ניסיון חובה, תנאים מצויינים.
03-7519162

50 ש"ח לשעה,
למשרדי מפעל קיבוצי גדול דרושים ברחיפות בתחום הטלמרקטינג-ניסיון חובה.
03-7519161

בתנ"א הרצליה!!!
לחלוקת עתונים למנויים בשעות הבוקר המוקדמות, רכב/קטנוע חובה.
03-5632189

איכותיות/ים
להכרויות בשפע + מסיבות לפנויים/ות
03-5464560
03-5463622
04-625107-8

תחובה אקרמאית
חשובים, לאקדמאים אקדמאים בלבד
לשירה 03-5441861

הכתנבין ולפשל

כנרת "נשמת"

לשנת הלימודים תשנ"ו
דרושים/ות

מורים/ות

*ספרות – 1 משרה
*אזרחות – 1 משרה
*אנגלית – 1 משרה
*חנ"ג בנים – 1/2 משרה
*לשון – 1/2 משרה
*חנ"ג בנות – 1 משרה
*הבעה – 1/2 משרה
*מתמטיקה – 3/4 משרה
*תנ"ך – 1 משרה
*מחשבים – 1 משרה
*ייעוץ חינוכי – 1/2 משרה

ספרנ/ית

מורים/ות
למינהל ופקידות
*חשבונאות – 1/3 משרה
*פקידות ומנהל – 1 משרה
*כלכלה – 1/3 משרה

מדריך לספרות(מספרה)

לפרטים נא לפנות לטל. 08-574294, 08-574933

חברה ארצית לשירותי כ"א

מחלקה משרדית
* מנהל/ת חשבונות בכיר סוג 3 מנוסה, עצמאי עד להגשת דוחות לרואה חשבון
* מזכירה בכירה אנגלית ברמת שפת אם, הדפסה שוטפת ע/א, למועמדות בעלי נסיון ביבוא-יצוא עדיפות. יכולת ניהול משרד.

מחלקה טכנית
* מסגרים / רתכים מנוסים, בסוגי הריתוך השונים לפרוייקט ייחודי ארוך טווח
* מכונאי אחזקה נסיון באחזקה, פנאומטיקה, הידראוליקה, ריתוך, מסגרות רקע בחשמל תעשייה, למועמדים בעלי נסיון באחזקת כרסמות ומחרטות יתרון.
* חרט קונבנציונאלי נסיון של שנתים לפחות
* מכשירן נסיון של שנתיים לפחות, רצוי נסיון במערכות SIMENS
* מחסנאי בעלי נסיון בהפעלת מחסן ממוחשב, יכולת ניהול צוות עובדים
* מלגזן בעל רשיון להפעלת מלגזה
* מפעילי מכונה רצוי בעלי נסיון, בהפעלת מכונות ו/או בעלי רקע טכני
* נהג סמיטריילר נסיון של שנה לפחות
* מנהל עבודה בעל רקע טכני, יכולת ניהול צוות עובדים

מחלקת הנדסאים / טכנאים
* טכנאי / הנדסאי מכונות בעל נסיון באחזקת מכונות, יכולת ניהול צוות עובדים, אנגלית ברמה גבוהה.
* טכנאי / הנדסאי כימיה אפשרי ללא נסיון

להתקשר לטלפונים: 07-750233 07-751049
לקהל עובדינו לקוחותינו חג עצמאות שמח!
מצוות שמגד

דרושים/ות
מחלקים/ות עיתונים
לשעות הבוקר המוקדמות באזור קרית-אונו והסביבה.
רציניים בלבד יפנו לטל: 03-5347640, 050-286523 לרמי

לחברה בתחום התקשורת דרושות
מוקדניות
עבודה במשמרות
לפחות 4 ימי עבודה בשבוע
שליטה באנגלית-שפה נוספת יתרון
עדיפות לסטודנטיות
לפרטים נוספים נא לפנות החל מיום א' לטל. 03-5173562, 03-5173373

מאגרי אנוש
שרותי כח אדם
ללקוחותינו דרושים:
★ מהנדסי/ות אלקטרוניקה / חשמל
ידע במעגלי VLSI / מערכות אינטגרציה.
★ מהנדסי/ות תוכנה למגוון משרות
בחברות היי-טק.
★ תשקל מועמדות של סטודנטים מצטיינים למקצועות הנ"ל.
טלפקס: 04-674789
שמריהו לוין 10 חיפה, מיקוד 33102

דרושים/ות לעבודה קבועה
1. חוקר/ת פרטי/ת מורשה
2. מתאמן/ת בחקירות פרטיות
דרישות המשרה:
* השכלה תיכונית לפחות, ידיעת שפות יתרון
* לאחר שרות בטחוני/צבאי מלא
* בעל/ת רכב פרטי + מגורים וטלפון בירושלים
* ללא עבר פלילי
לקביעת ראיון להתקשר: 02-811997, 02-810888
א. יום שישי בשעות: (1) 09.00-12.00 (2) 14.00-16.00
ב. יום א' בשעות: (1) 07.00-10.00 (2) 16.00-19.00
ג. יום ב' בשעות: (1) 07.00-10.00 (2) 16.00-19.00
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
- סודיות מובטחת -

עבודת קיץ
משתלמת מכל הבחינות!
בואו להשגיח על נבחני הבגרות בחודשים מאי, יוני, יולי, ותהנו משכר של 15 ש"ח לשעה.
דרישות
● גילאי 23 ומעלה
● שליטה מלאה בעברית
● 12 שנות לימוד
נא לפנות לסניף מנפאואר מיום א':
סניף ת"א צפון
רח' ברזיל 15, רמת אביב טל: 03-6415111
סניף ת"א דרום
רח' קויפמן 4, טל' 03-5105545
MANPOWER מנפאואר
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

דרושים
מורים לאנגלית
להכנה לבגרות
בעלי נסיון בלבד
לשעות הבוקר באזור ראשל"צ
טל. 03-6955654

לחברת "עמל" לסיעוד
דרושים/ות
מטפלים/ות
אחים/יות
חובשים/ות
לעבודה סיעודית מלאה או חלקית, כולל מטפלות ילדים ומשק בית.
תנאים סוציאלים מלאים, שכר הולם
טלפון: 08-493534
פלאפון: 050-396639

לחברה בתחום התקשורת הכתובה
דרוש/ה
פקידה למשרה חלקית
דרישות התפקיד:
השכלה תיכונית מלאה
אחרי שירות צבאי
שליטה על מעבד תמלילים איינשטיין
תודעת שירות גבוהה
עד גיל 30
לפנות החל מיום א' אל שרית
03-5634660

לעבודה מיידית באפריקה
מנהל/ת אדמיניסטרטיבי/ת
בקיאות מלאה באנגלית
ידע בהנהח"ש
עד 55
ללא ילדים
בחור/ה עד 35
ללא ילדים
בקיאות מלאה באנגלית
ידע מלאי בסחר והחזקת מחסן
לקביעת ראיון 03-5752683

OPTIFILE אופטיפייל
להברת תוכנה מתפתחת בתחום של מערכות ניהול מסמכים, WORKFLOW + IMAGING
דרושים/ות
מתכנתים/ות מנוסים/ות
■ לסביבת WINDOWS.
■ נסיון ב ACCESS ו VISUL BASIC.
■ עבודה עם DDE.
■ נכונות לעבודה קשה ומאומצת.
מנהלי/ות פרוייקטים
■ נסיון בהגדרת מאפייני מערכות.
■ ניהול צוות עובדים.
■ יכולת תקשורת והבעה בכתב ובע"פ ברמה גבוהה.
■ עבודה מול מנהלים בכירים.
אנשי/ות תמיכה והדרכה
■ הכרה טובה של סביבת WINDOWS ואפליקציות משרדיות של MICROSOFT.
נא לשלוח דף קורות חיים מפורט+דרישות שכר לת.ד. 37512 ת"א 61374 או לפקס: 03-5602354

למרכז הנוער
על שם לואיז ווטרמן וייז בירושלים
דרושים
1. מדריכים למחנה קיץ לנוער חובב אומנות בירושלים (בוגרי כיתות ט'-י'), בתחומי ציור, פיסול, רישום, הדפס, מוסיקה, דרמה וצילום אמנותי.
כישורים: בוגרי מכללה לאמנות ונסיון בהוראה ובהדרכה.
2. חשב - מנהל חשבונות ראשי למשרה מלאה
כישורים: רואה חשבון (מתחיל), או מנהל חשבונות מוסמך, נסיון ויכולת פיקוח ומעקב על הנהלת חשבונות, ידע בהכנת משכורות במחשב ובמערכות ממוחשבות (כולל "חשבשבת"), מעקב אחר חשבונות לקוחות וספקים, ויכולת הפעלת צוות עובדים.
מועמדים למשרות בסעיף 1 יפנו לאכסניה בטלפונים: 423361, 02-420990
(רחוב המפסגה 8, בית וגן) ולמשרה בסעיף 2, יפנו בכתב עד יום 10.5.95, בצרוף תעודות וקורות חיים, לת"ד 16350 ירושלים.

רוברט הלף ROBERT HALF
עבור חברה בתחום מוצרי בניה
דרושים/ות
1. איש/ת רכש
(משרה 2640)
✓ נסיון מוכח ברכש חו"ל ומקומי
✓ ידיעת שפה אנגלית-חובה; אטלקית-יתרון
2. איש/ת מכירות
(משרה 2740)
✓ ניהול מערך סוכנים
✓ בעל נסיון מוכח במכירות
✓ יחסי אנוש טובים
- שמירת סודיות מובטחת -
נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033 בציון משרה ע"ג המעטפה.

דרוש ביצועיסט/ית
על MAC, הכרה של תוכנות FREEHAND ו-PHOTOSHOP
תנאים טובים למתאימים.
קורות חיים בפקס 03-9241789 לדפי

נהגי ב'
לעבודה במשמרת בת"א
• עד גיל 35
• שרות צבאי מלא
• 11 שנות לימוד
03-5375626

לנוף מוקים
דרוש/ה בגיג/ה מכירות, צעיר/ה ותמריץ/ת שמטכ/ה להתאמן כדי להדריה הרבה. מגבות עבודה מעניינת בהפקת פרוצט לפרסום, תערוכות ושילוט.
קורות חיים בפקס 03-9241789 לחוי

רציניים!! להלוקה
רישיון ג', שכר טוב + תנאים 03-5377174

לחברה רצינית
מוסכאים/מכיני המצנת, תנאים מצויינים
03-5377174

מחסנאי
ידע ונסיון בניהול מחסן, מלאי
טיפול בהמסמת ניסיון בעבודה
מול סוכנים והנעיה+רשיון
לחנן טל. 03-5106106

למפעל ברקט א.נ. ברקן
דרוש
מחסנאי ראשי
ידע נדרש ניהול מלאי
הכנת משלוחים
+ רשיון מלגזה
נא לפנות לאלי
03-9364155/6

זה כח טלפון!

ל- C.N.C בע"מ
דרושה
עוזרת למנהח"ש ראשי
סוג 3-2 + נסיון
עבודה על חשבשבת
ליום עבודה מלא
לפנות בכתב עם קורות חיים לת.ד. 857 גבעתיים 53108
טל. 03-5714011

הנדסאי/ת / מכונאי/ת אלקטרוניקה
ידע בדוס ומיקרופרוססורים להתקנה אשירות
ת.ד. 53278, תל-אביב 61532

שרותי כח אדם
מוכר/ת
באזור הרצליה ורעננה
שעות עבודה גמישות
תנאים טובים למתאימים/ה
אפשרי ללא נסיון

שרותי כח אדם
דרושים/ות
מנהלי/ות חשבונות
מנוסים/ות ועצמאיים/ות
*סוג 2
לעבודה עצמאית ומעניינת
*סוג 3
למשרה בכירה
תנאים מעולים למתאימים
רח' אבן גבירול 52 ת"א
03-6919991 03-6964998

למכון אופטיקה בר"ג
מוכרת
לשעות הבוקר ואחה"צ
03-7520362
052-521527 לענת

קורן יהב
לחברת הייטק
הנדסאי אלקטרוניקה/מכונות
רצוי נסיון צבאי כמכשירן
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

דניאל
הנדסאי/ת פלסטיקה
בעל/ת ניסיון
מפעיל/ת מכונה
למפעל מסודר
מלגזן/ית
בעל/ת ניסיון
יוצאי/ות צבא
12 שנות לימוד
ידע באנגלית
מנה"ח סוג 2, 3
ניסיון של שנתיים לפחות
עוברים/ות בעלי/ות
רקע טכני/בלוף מקצועיים
רח' רוגוזין 8 אשדוד
טל. 08-563078/9
עציצל דניאל זה עובד

מנהל/ת חשבונות
סוג 3
לחברת ספנות בתל-אביב
טל. 03-5228110
לפנות החל מיום א'

מורות בדענה
לחברת בעליים, מנוסות, למלאה/חלקית.
09-918222

בהרצליה פיתוח בתחום הצליל
מנהח"ש
*סוג 3 + שליטה בחשבשבת למשרה חלקית, עדיפות לאחה"צ
לפרטים טלפון: 09-585406
או קריה לפקס: 09-585403

מנה/ת חשבונות
עצמאית בצוות למשרד רו"ח
03-5252583

ללקוחותינו בשרון ובתל-אביב
■ שליטה טובה בהתכתבות באנגלית
■ עיבוד תמלילים – חובה
■ חרוצה, למשרה אחראית
■ עיבוד תמלילים – חובה
■ אפשרי לאחה"צ
■ עברית
■ עברית-אנגלית
מזכיר/ה בכיר/ה
מזכיר/ה פקיד/ה
כתבנ/ית
תנאים טובים
ניו פרסונל: 09-585223 לרונית

מזכירה
אם את אינטליגנטית ובעלת יוזמה
נסיון בעבודה מזכירותית
עם אישור (רצוי)
רקע בשכר-יתרון
אפשרות קידום למתאימה
03-5254680

נציג מכירות
בעל יכולת שכנוע,
תנאים מצויינים
03-5498305

נערים מוכשרים בתחום הרכבה
אחזקה לפרויקט באילת
לתקופה של חודשים תנאים
מעולים!!! משכורת מעולה!!!
03-6820112 אורן/דני

לטלמור
דרושים
טכנאי שירות
למכונות צילום ומחשבים
אנשי מכירות
בתחום המחשבים מדפסות ומכונות צילום
סודיות מובטחת
03-5170886-8

מזכיר/ה
לניהול משרד בפ"ת
• מעבד תמלילים - אב
• אנגלית ברמה גבוהה
• חשבשבת - רצוי
טל. 03-9321119

לחברת הייטק
גדולה ומתפתחת
דרושה
מזכירה ע/א
+ הדפסה באנגלית
+ יכולת ניסוח
למשרה מלאה
טל. 03-7510130

למהנדסים ואדריכלים
אדריכלים, אדריכל/ית, הנדסאי/ת, נסיון באוטוקד
03-5252516

אדריכל נוף צעיר
+ אדריכל/הנדסאי נוף מנוסה. תנאים מצויינים + רכב. שליטה באוטוקאד.
03-497786

למפעל באזור בת-ים
מפעיל/אורז לקוי יצור, רקע טכני, 2 משמרות.
03-5519447

למפעל מזון
בחוד-השרון, צעירים ואחראים בעלי משפחה + רשיון, לעבודה קבועה. עדיפות למקומיים.
09-429978 09-434160

למחלקת טלמרקטינג
איש/ת מכירות
עם נסיון במכירה דרך הטלפון
ידע במחשב
לרונן טל: 03-5106106

עסקים טובים עם "נכסי רזים"
03 - 5601194/5
דרוש/ה
מתווך/ת
סוכן/ת
מנוסה
לטלפן לרפי ברודמן

לחברה קבלנית
גדולה, מפעילים לקאנד שרשרת, מנופאי, נסיון חובה. 050-371970 ש', 050-303154 אייל

לסטודיו לעיצוב גרפי
מקינטושיסט/ית
פרי-לנסר, פוטושופ, קווארק
פקס 03-5284731

"אחד-לאחד"
ביה"ס למקינטוש, ת"א: 03-5251253
ירושלים: 02-233188-9

גרפיקאי מנוסה
על מקינטוש, פריהנד, פוטושופ, 03-5252583

מורים
בקבצם הפרטי להסעת רופאים בשעות 19:00 בערב עד שבע בבוקר
09-422121-2

מיידית! מזכירה
ע/א + הדפסה, משרה קבועה, מלאה
03-6044014

פקידה/ מזכירה
עברית שפת-אם, אנגלית טובה, למשרה מלאה, לתקופה ארוכה
177-022-9089

שגיא מפסודים
U.M.I. פקידה לשוטר, ידע תיליטון, 03-9222331, 050-309477

למשרד עורך
דרושה מזכירה מנוסה
בתחום 03-5286222
03-5256827

אישת מכירות
ברמה גבוהה לחברת שיווק דינמית במושב-בצרה, תנאים מיוחדים
09-916894

לשיווק מכירות
מנוסה בכיתן בהוד-יוסף, לידיה 09-956323

GARBO
עולם ההזמנות בישראל
03-5282127/8
חיפה: 04-627713/5
לזוגמנות מסלול וצילום
+ תשדירי-שרות פנים חוצה בכל הגילאים

דניאל
דרושים/ות
נהגים/ות
רשיון ג' מעל 15 טון
עוזרי/ות נהגים
מלגזנים/ות
מחסנאים/ות
עובדים/ות כלליים/ות
ויצמן 87 כפ"ס טל': 09-979104
צלצל דניאל זה עובד

דניאל
מסגרים/ות
בכל הרמות
רתכים/ות
בכל הרמות
צנרים/ות
עובדים/ות
בלתי מקצועיים
לעבודה פיזית
בעלי/ות רקע טכני
יוצאי/ות צבא
עולים/ות חדשים/ות
מעל שנה בארץ
רח' רוגוזין 8 אשדוד
טל. 08-563078/9
צלצל דניאל זה עובד

מזכירות | עובדי סעד | רוקחים לבודגנים | רפואת שיניים | מורות וגננות | ספרים | עובדי מתכת | עובדי ייצור | עובדי בניין | נגרים | מחסנאים | סוכנים/ות | מוכירות | מהנדסים אדריכלים | רואה חשבון | חרטים מסגרים | עובדי מוסך | דוגמניות צילום | שרטטים וגרפיקאים | בנאים | נהגים | חשמל אלקטרוניקה | עובדי מחשב | טכנאים הנדסאים | מוכרים/ות קופאים/ות

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
היחידה לחסידי ומהגר
המנהל המרכזי לשליחות

שליחות ציונית-חמ"ע

אתגר ציוני · אתגר אישי · אתגר מקצועי

לעבודה אירגונית קהילתית ברפובליקות של בריה"מ לשעבר

דרושים/ות

- בעלי/ות מוטיבציה גבוהה לשליחות ציונית
- בעלי/ות נסיון מוכח בניהול וארגון
- בעלי/ות יוזמה ויכולת פעולה עצמאית
- בעלי/ות השכלה אקדמאית
- מעל 10 שנים בישראל
- מעורים היטב בחיי הארץ
- עדיפות לדוברי רוסית או בעלי/ות נכונות ללמוד את השפה

משך השליחות: שנה אחת. מועד יציאה: קיץ 1995

לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד, ליחידה לחמ"ע, ת.ד. 92 ירושלים ולציין על המעטפה "דובר רוסית".

לארגון ארצי בתחום הסיעוד
דרוש/ה לסניפי ירושלים, נתניה, חדרה

עובד/ת סוציאלי/ת

בעל/ת נסיון, רכב, למשרה חלקית/מלאה
ת.ד. 7555/2 ירושלים, 91074

לחברה למשאבות בטון
דרוש/ה **פקיד/ה**
בעל/ת נסיון במחשב, שעות גמישות
טל' 413635, 02-431286

"ליטולמן"
עובדי/ות ייצור
נסיון בצורפות - יתרון
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
קלדנ/ית נקבנ/ית
מנוסה, מהירה שעות גמישות
לתקופה ממושכת
רב קווי 02-252561

לחברה מובילה
דרושים/ות

פקידי/ות טלמרקטינג

לעבודה עם אתגר
הכישורים הדרושים:
■ ראש פתוח ■ עמידה בלחצים ■ כושר ביטוי ושכנוע ברמה גבוהה ■ כושר למידה ■ תודעת שירות ■ נסיון בעבודה עם מערכות ממוכנות - יתרון
מועמדים/ות מתאימים/ות בגילאי 45-25 יפנו בצירוף קורות חיים
לת.ד. 20367 ת"א 61202
בציון המילה "טלמרקטינג".
ניתן גם לפנות בפקס 03-5637319.
למתאימים ינתנו תנאים טובים.

מנהל/ת שיווק

יחסי אנוש מעולים חובה!
נסיון קודם בשיווק ומכירות
* מגזר ייצוגית גילאים 21–30
* ...
* עבודה עם אתגר עצמאי/ת
* אפשרות לקידום

03-5254680

למוצרי קוסמטיקה ונוער
עד 50% רווח למעלה מ-
למשרה קבועה למתאימים
03-5060868

באר לקוח את מכירות הממסד
שכר גבוה
הובטח "ייצוגית נדרשת"
18-25 גילאי
03-5553976

דרוש/ה קלדנ/ית

רצוי נסיון במקינטוש
פריהנד
03-5634648
ימים א'-ד' עבור שרית

עובדי נקיון

הראל
שירותי-נקיון ואחזקה, מבנים משרדים, חדרי מדרגות 050-323451

שמאי/ת רכב

לחברת ביטוח מובילה
דרוש/ה

לאיזורי הצפון, המרכז והדרום
■ בעל/ת נסיון של 3 שנים
■ בעל/ת כושר הבעה וניהול מו"מ

מועמדים/ות מתאימים/ות בגילאי 30-40 ישלחו קורות חיים בכתב יד לת.ד. 20367 ת"א 61202 בציון המילים "שמאי רכב"

מגדל חברה לביטוח בע"מ

המהירות מהשטן!!!

אבל לא במקרה הזה
מחפשים בנרות
גרפיקאי/ת
מהיר מאד במקינטוש, לסטודיו לגרפיקה
סודיות מובטחת 02-630269

מנהל מכירות/גובה

(איזור המרכז)

דרישות התפקיד:

מתאימים יפנו בכתב יד עבור מנהל מכירות גובה לת.ד. 4 כפר דרום ד.נ. חוף עזה 79720

עבור לקוחותינו לשרון ולתל-אביב
איש/ת מכירות

לתחומי:
כימיה — חשמל/אלקטרוניקה
ציוד רפואי — מחשבים/תוכנה
פיסיקאית לציוד אלקטרוני למערכת החינוך
תנאים טובים+רכב
גין פרסונל: 09-585223

לחברה ציבורית בענף הנדל"ן
דרוש/ה למחי המשפטית

עורך/ת דין

בעל/ת נסיון מוכח של 3 שנים בתחום המקרקעין בפרט, והמשפט המסחרי בכלל
בעל/ת יכולת עבודה עצמאית כולל הופעה בבתי משפט
סודיות מובטחת!
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 53313 ת"א.

דרוש/ה

איש/אשת מכירות

הכישורים הנדרשים:
* חובה נסיון קודם במכירות (עדיפות לענף התכשיטנות או מוצרי נייר)
* שעות עבודה מרובות
* חובה רכב
למתאימים - שכר גבוה + תנאים טובים
פקס' 02-233111 טל' 02-232132

לחברת השמה ארצית
לסניפנו בירושלים דרוש/דרושה
רכז/ת כח אדם
לתפקיד רב אתגר ומעניין
כישורים נדרשים: דינאמי/ת, אחראי/ת ובעל/ת יוזמה, נכונות להשקיע
תנאים טובים למתאים/ה
02-245075

לחברה לאלקטרוניקה (הייטק)
העוסקת בייצוא בקידמת הטכנולוגיה
דרושים/ות

- **מהנדס/ת אלקטרוניקה** ידע בתקשורת ספרתית - נסיון ב R.F.
- **מהנדסים/ות ייצור** ליישום תהליכי ייצור מתקדמים ממוחשבים
- **מנה"ח 3** אחרי בגרות, רצוי נסיון
- **טכנאי/ת-הנדסאי/ת אלקטרוניקה** רצוי נסיון ב-R.F
- **הנדסאי/ת ייצור – תפ"י -** נסיון בניהול צוות עובדים
- **סטודנט/ית הנדסת מכונות** שנה רביעית או מהנדס/ת ללא נסיון בכוון מכטרוניקה-רובוטיקה-תיב"מ
- **סטודנט/ית הנדסת ייצור** שנה רביעית לתואר B.A
- **הנדסאים/יות** במגמות: מכשור ובקרה - אופטיקה - יוצאי יחידות קשר וחיל אויר
- **מהנדס/ת-הנדסאי/ת** נסיון בתיכונות והפעלת CNC + כרסום קונבנציונלי ידע בתכנון ובניית מנגנונים מיכניים
- **מהנדס/ת** ידע ונסיון ב-C, AUTOCAD או AUTOLISP
- **שרטט/ת** AUTOCAD רצוי ידע בשרטוט מכונות

נא לפנות לת.ד. 1215, א.ת. ק. ביאליק 27000, או טלפון 04-761114

נסיך
לאולפנא לבנות בעפולה
דרושים/ות לשנה"ל תשנ"ו
מורה להסטוריה
י', יא', יב', (תוכנית יחידות)
פרטים: טל' 02-9973789

לאולפנת דולב
בניה מקצועית לבנות
דרוש/ה
מנהל/ת אדמיניסטרטיבי/ת
רקע בתחום הבניה-יתרון
עדיפות לבעלי נסיון
02-9973472/155

מיקוד

אבטחה שמירה שירותים ונסיון בע"מ

עובדי/ות נקיון
✓ לעבודה במשמר מקצועי
✓ במשרה מלאה בשעות הבוקר
✓ חצי משרה-אחרי הצהריים
✓ 5 ימים בשבוע

איש/ת אחזקה
✓ בעל/ת תעודת חשמלאי מוסמך
✓ ידע באחזקה כללית
✓ נסיון של 3 שנים לפחות
✓ בוגר/ת צבא

לפרטים-לפנות להדר טל': 02-617555

דרושות
דיילות מכירה
לרשתות שיווק
מירושלים, רעננה וחיפה
03-9336079
08-564599

דרושים/ות לחברת שיווק
סדרנים/סדרניות
לסידור סחורה ברשתות ב"ם
עדיפות לבעלי/ות רכב
נא לפנות ללורד - 02-357412

"ליטולמן"
איש/ת מכירות
לאולם תצוגה איכותי
נסיון הכרחי, יצוגי/ת, פלפל
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
מזכיר/ה בכיר/ה
מנוסה, איכותי/ת, יצוגי/ת, אנגלית, מחשב, יחסי אנוש
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
דיילות/ים קוסמטיקה
אדיבה/ת, יצוגי/ת יחסי אנוש משרה חלקית, שעות גמישות
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
נהג/ת ג' לחלוקה
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
מזכיר/ת חברה
אנגלית שפת אם, תמלילנות מנוסה, רציני/ת, מחשב
רב קווי 02-252561

"ליטולמן"
חשמלאי/ת אחזקה (מוסמך)
בעל/ת, מכשור/ת, רציני/ת, הנדסאי יתרון, לשמש משמרות
רב קווי 02-252561

לפארק המים בצפון ים המלח
אטרקציה
דרושים/ות לעבודה מיידית

מנהל/ת שירותי מזון עם נסיון בהפעלת צוות גדול ומערך מזון מורכב
קופאי/ת עם נסיון
עובדי/ות מזנון עם נסיון
חובש/ת מוסמך/ת

נא להתקשר בשעות העבודה לטל. 02-9942391 אל הרבי או שרה.

לפרויקט "עבודה 95" בקרית...

הנדסאים/ות

בעלי/ות ותק, למשרה מלאה, ידע באוטוקד 12 חובה
תנאים טובים למתאימים
לקביעת ראיון לפנות לדנה 03-5283134
סודיות מובטחת

חבר כח-אדם

לחברת ביטוח גדולה
פקידי/ות ביטוח
למגוון משרות:
1. **פקיד/ת תביעות** - נסיון בביטוח אלמנטרי-הכרחי.
2. **פקיד/ת גביה** - נסיון בענף הביטוח - רצוי.
3. **פקיד/ת ביטוח חיים** - נסיון בענף הביטוח-הכרחי, עדיפות לביטוח חיים.

טל. 677433, פקס. 04-677439

לתיכון שליד האוניברסיטה העברית ירושלים
דרוש/ה
אחראי רשת ומערכות PC

תאור התפקיד: אחראי לתפקוד והתפעול שוטף של מחשבי PC, ציוד מולטימדיה ורשת תקשורת נובל, הנחיית תלמידים ועזרה בהדרכה.
דרישות התפקיד: • הכרת PC - תוכנה וחומרה. נסיון ב- Microsoft Office, Windows ונובל. • הכרת מקינטוש - יתרון.
נא לפנות בכתב למזכירות עבור אורנה, רח' רופין ירושלים 95435 או לפקס 02-611048

מזכיר/ה

אורטל
ידע בעית
טל' 02-259393

סלע
לחברה ציבורית
מנהל/ת לשכה
נסיון מוכח, אנגלית ברמת שפת אם + עיבוד תמלילים
03-5256258

מעבדי/ות תמלילים

מעולים/ות למשרות זמניות
שכר 12-18 ש"ח לשעה
עפ"י כישורים
02-256511

ש.א.ח.ב הנדסה (1979) בע"מ
פתח תקווה א.ת. ק.אריה
דרושים
רתכים עד 15 שנה/עובדים מקצועיים
טל: 03-9224443
לפנות לבר' אנדי

לחברת פיננסית מובילה
דרושים/ות

מנהח"ש בכיר/ה

■ סוג 3 בהחהש
■ בעל/ת נסיון בהנהח"ש במערכות ממוחשבות
■ עדיפות לבעל/ת ידע בעבודה עצמאית בלוטוס
■ מוכנות לעבודה מאומצת
מועמדים/ות מתאימים/ות עד גיל 35 יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 20310 ת"א 61202 בציון המילים "מנהח"ש בכיר".

לאגודה ציבורית בת"א
למסגרת לבני נוער מחוסרי קורת גג לשהייה קצרת טווח
דרוש/ה
עובד/ת סוציאלי/ת
בהיקף של 3/4 משרה
נסיון בעבודה עם אוכלוסיית מתבגרים במצבי סיכון ומשבר.
העבודה בשעות הבוקר ואחה"צ
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לששי, רח' יהודה הלוי 8 ת"א 65135

לתיגבור
דייל/ת
אפשרי לפני גיוס
לאחה"צ + יום ו'
02-240438

לקבלן בניין דרושים/ות
■ מנהל/ת עבודה
■ פועלים/ות
■ צבעים/יות
טל: 02-788220
פקס: 02-793405

לשבועון דיכמי דרושים/ות
אנשי מכירות
מנוסים/ות וחרוצים/ות למכירת פרסום ומודעות בעיתון
לרציניים/ות - קידום וקביעות
לפרטים 02-373919 מנחם

שלוב
מנהל/ת לבית הארחה
נסיון מוכח במלון ומשקאות, מו"מ, הפעלת צוות, תנאים טובים למתאימ/ת
02-255002

לרשת סטודיו "C"
דרושה
אחראית סניף
באזור חיפה למשרה קבועה לשעות הבוקר אחה"צ ושבת
נא לשלוח קורות חיים לפקס: 04-375063 לגלית
ניסיון בשיווק, מכירות ומחשב יתרון

למכון מחקר
מזכיר/ת עברית-אנגלית
■ אינטלגנט/ית, אחראי/ת וייצוגי/ת
■ בעל/ת יכולת ארגונית
■ הדפסה ע/א
טל. 235959 פקס 259933

למלון מגדל ירושלים
מנהל/ת הזמנות
RESERVATION MANAGER
למשרה מלאה
עדיפות לבעלי/ות נסיון
פרטים בטלפון 02-252161 למיכאל

דרושים/ות
עורך/ת דין ומתמחה
למשרד עו"ד בתחום אזרחי
נא לשלוח קורות חיים לפקס: 02-258453

מגמה יועצים
דרוש/ה
כלכלן/ית
* מיומנות כדאיות כלכלית
* רקע בפיננסה ארגונית
* רקע במינהל ציבורי
פקס. 02-724655

לחברה תעשייתית דרושים/ות
טכנאי/ת שירות שיווק
לענף המוסכים
☐ אזור מגורים גוש דן
☐ רשיון ג' בתוקף-חובה
☐ נסיון בתחום המכירות-יתרון
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 4620 סגולה, פתח-תקוה
סודיות מובטחת

למוסד ציבורי בירושלים דרוש/ה
עורכ/ת דין
בעל/ת נסיון בדיני תאגידים ויחידות עוד
תינתן עדיפות לבעלי תואר בכלכלה או במינהל עסקים
המעוניינים/ות מתבקשים/ות לפנות בצירוף קורות חיים ופרטי נסיון מקצועי לת.ד. 13195 בירושלים, עבור עו"ד יוסי עבאדי

עיריית רחובות
כח אדם - מכרז פומבי 3/95
מהנדס רישוי ופיקוח על בניה
דרישות תפקיד:
☐ אדריכל/ית או מהנדס/ת
☐ נסיון של 5 שנים לפחות בהליכי רישוי ופיקוח על הבניה ברשות המקומית.
☐ ידע והבנה בתכנון בנין ערים.
☐ ידיעת השפה העברית על בוריה.
לפרטים נוספים ולקבלת טופסי מועמדות יש לפנות לאגף משאבי אנוש, עיריית רחובות, רחוב בלוסקין 5 רחובות. טל. 446118-08, 446194-08
המועד האחרון להגשת טפסי מועמדות 15.5.95

למפעל תעשייתי גדול בירושלים
טכנולוג/ית מזון
מנוסה במו"פ ובפיקוח על תהליכי ייצור ובקורת איכות.
נדרשת השכלה מתאימה והסמכה.
האבחון יעשה ע"י "גולדמן-מיון והשמה"
תאום מועד פגישה יעשה עם לימור, רב קווי 02-252561
א. גולדמן בע"מ קינג ג'ורג' 16 (ו)

לטיפול במתמכרים לסמים
בחדרה ובת"א
ל-50% משרה
אח/ות - חובש/ת
טלפונים: 03-6816360 / 06-346125

ציגיו/ת שיווק
ברשת מוסדי מכירות לשיווק בלבדי ויחודי
✓ מעל גיל 24, השכלה תיכונית
✓ כושר ביטוי מעולה
✓ בטוח, שכלות, תוצרתיות
✓ הודעה מקצועית בשיווק ומכירות
✓ הוראות בסודה
03-5256827, 03-5286222

לעגיל בע"מ
יבוא ומשווק
בחורה רצינית אחראית ומסודרת בעלת כושר ביטוי ותקשורת עם אנשים רמה אישית גבוהה ידיים טובות ויכולת בחשבון למשרה מלאה בחנות המפעל אנגלית ונסיון בתחום - יתרון.

"ליעוגן קרמיקה" רעננה
אנשי מכירות
עם נסיון
09-901501

בחורות נאות בכל הארץ
בעלות יכולת שכנוע, מעל 17 לקידום מכירות של מוצרי מזון/משקאות ברשתות השיווק
די-הי - אחה"צ, ו' - בוקר
11.5 ש"ח לשעה
טל. 03-7522474

טראק
"טראק" מגאזין רכב גדול
מחפש אנשי מכירות בדם
למחלקת פרסום ומנויים
לפנות לאורי או אילן 03-6133477

לחברה העוסקת במולטימדיה
דרושה מזכירה
עם הרבה מרץ
נא לפקסס פרטים ל: 03-7515116 או ת.ד. 21709 ת"א

פקידה

לעבודה קבועה בת"א
★ שרות צבאי מלא
★ עד גיל 35
★ תנאים מעולים
★ אפשרויות קידום
03-5375626

חברה שמירה וכח אדם בת"א
מקדם/ת מכירות
הופעה נאה מאוד
מוטיבציה לעבודת שטח
יכולת התבטאות ושכנוע
ישיון נהיגה
תנאים מצויינים
5375626

לנציגות צרפתית
פקידה כללית
ידע ב- WINDOWS
צרפתית + עברית + אנגלית + רצון
טל. 03-6836463
פקס. 03-6811072

א.כ.א הספקת כח אדם
דרוש מורה
קלדנית מקצועית באנגלית, דחוף
שכר גבוה למתאימה
ש 03-5606111

למסעדה יוקרתית בעיר
ת"א-נתניה דרושים/ות
1. מלצריות-אפשרות למשרה חלקית
2. עובדי/ות דלפק/מטבח
03-5107985
09-627576

דנאל
קלדנים/ות
12 שנות לימוד
ידע בהדפסה מהירה ובעיבוד תמלילים
תפיסה מהירה ונכונות למאמץ לעבודה מעניינת ואחראית בבית המשפט
רח' רוטשילד 8 אשדוד טל. 08-563078/9
רח' קופ"ח 1 אשקלון טל. 07-750097

נשא
בע"מ
שרותי סעד לקשישים ונכים
מטפלות/ים אזרחים ישראלים בבית ובבית חולים
המטפלת משרותית עם ל-24 שעות
למטפלים חוגות נשהות לאנשי
מטפלים וקופת
רח' הירדן 15 ת"א
טל' 03-5103898, 03-5161169

דנאל
דרושים/ות
מטפלים/ות לטיפול בקשישים בבתיהם
עובדים/ות לעבודות משק בית קלות
... 09-979104

פליפינים/ות
ל - 24 שעות
כפוף לאישורים באחריות "יעוד"
09-972658
03-5102549

א.כ.א הספקות כ"א
נותנת שירות אופר פולניות - למשפחות עם לינה במקום, לטיפול בילדים ו/או בקשישים/ות בודדים
ש' 03-5606111

למטב חולון
מטפלות/ים עוזרות בית לקשישים

"ליד ולב"
אחיות מעשיות ומטפלות
הכשרה למתאימות.
09-501069

שמירה ואבטחה

סייר לילה
לאחר צבא, מגורים במרכז + רכב, שעות גמישות.
03-6391244

למיקור 99
סיירים - תל-אביב, חולון, בת-ים, כפר-סבא, רעננה, הוד-השרון. 03-9374568

ביקוש עבודה

מטפלת פיליפינית
מוסמכת, נמצאת בארץ מחפשת עבודה בטיפול סיעודי בקשיש/ה (+ויזה)
03-5467063
04-642784

מקבצי, אחראי עם/בלי משכורת 5000.
03-5566223 03-9626949

מקדם/ת מכירות
לחברת כ"א בעל/ת גישה שיווקית ויכולת ניהול משא-ומתן
03-6393285/6

שליחים

ב-6000 ש"ח ויותר למקצועים, בעלי נסיון מהשרון 09-588020

שכר גבוה
אחזים + בונוסים עם/בלי קטנוע. 03-6726560

מבוגר/ת מכירות
לשיווק תרופות וקוסמטיקה לבתי-מרקחת.
ת.ד. 23203 ירושלים 91231

רצינית
+ מחשב + תנאים אפשרות לשעות גמישות
03-5377174 לשרון

לאמרוש
בסיילת בבגדל האופנה, מלצרים/יות, ברמנים/יות, מארחות, 03-5105243

לאמרוש
בפארק הלאומי ר"ג, מלצרים/יות, ברמנים/יות, מארחות, 03-6313477

פקידים ות קלדניות

מקדמי מכירות ודיילות

לחברת קוסמטיקה,
דייל/ת יופי בעל/ת הופעה נאה, בגיל 30+, 03-5614323

מיטיתו רכות
מולקת דיילות, ניסיון בתחום הבדור
03-6049084

למטעל משקאות
סופר-דרינק, דיילות ומקצועי מכירות בשעות הפנאי, עם רכב מגוש דן, 02-834189

מטפל/ת לקשישים
- בבוקר, אפשרות 24 שעות 03-491043, 03-6476060

עוזרות ומטפלות

עובדי מטבח

טבחים וקונדיטורים

מלצרים ות

יוצא צבא,
למסעדת סושי בירושלים.
02-235464

אזור ירושלים

דירות למכירה

אבי קורן בע"מ
שיווק נדל"ן עסקי
פרוייקטים ודירות
רח' יד חרוצים 19
ירושלים טל' 02-6797730

● בבית הכרם, 4 + יחידת הורים, סוכה מרהיבה, נוף, כניסה וחניה פרטיים. בבלעדיות

● בבית הכרם, 3 + מרפסת, קומת קרקע, משופצת בטוב טעם, שקטה, מיידית. $215,000

● ברמות־שרת, 3.5 + סוכה מרוצפת גג (30 מ"ר), ק"א, מטופחת ומשופצת בבלעדיות.

● חייבת למכור: בימה־נוף, נוף חופשי 5 + מרפסת, כ"ב, בבלעדיות.

● בימה־נוף, 4, מאווררת ומרווחת + סוכה משפצת לדיור (30 מ"ר), מחסן וחניה פרטיים בבלעדיות.

● בקרית משה, 4, יפה ומסודרת, בבניין אבן, חניה מקורה, הסקה, ק"ב בבלעדיות.

● ברמות־שרת, חייבת למכור, 5, מרווחת, קומת כניסה, מחסן, הסקה פרטית, רק $283,000 בבלעדיות.

● ברמות־דניה קוטג' חדש (גג קטן) גינה יפהפיה, חניה, רק $361,000

● בגילה, 4.5 + מחסן + מרפסת (השלם), ק"א, מיקום מעולה, מרווחת ומיוחדת, בלעדי

חוף "הבית"
טל' 611222
פקס 611176
קניונית וולפסון
רחוב דיסקין

● בקרית שמואל, חרב ברלין, 2.5, 50 מ"ר, קומה נוחה, שקטה, טעונה עבודה, פינוי גמיש. $210,000

● בשלביה (גינתמר בן אביב), 2.5, 60 מ"ר, קומה נמוכה, במצב מצויין, מרפסות מוארה, השקעה מצויינת.

● בסן סימון, 3, 75 מ"ר, מרווחת, מוארת, שקטה, מעלית, מחסן, מיקום טוב, מיידית. $220,000

● בגבעת אורנים, 3, 90 מ"ר, מוארת, נוף, מרפסות, חימום עצמאי, מעלית, כחדשה, חניה. $380,000

● בטלביה, 4, 132 מ"ר, פרויקט חדש, יחידת הורים, מושקעת ומשופצת, חניה, מחסן. $670,000

● בגבעת אורנים, 6, דירת גג, 300 מ"ר על מפלס אחד, נוף, מעלית, חניה, מחסן (מלד"ן)

● להשקעה, בבניין מפואר בהבנייה, דירות 1.5, 2, 2.5, 376532

● בבקעה 1.5 קרב, משופצת, גינה, חניה, רק $96,000. 02-6561919, 050-363774

"תיווך יעלים" בבלעדיות
(מלד"ן)
732126, 322598
פקס: 323132

● ברחביה, סנטוראו יוקרתי המפואר. 6 חדרים + מרפסות, מעלית פרטית, נוף, לרציניים בלבד.

● ברחביה הקלאסית, בבניין איכותי, 4 + חניה מקורה, שיפוץ בטעם הקונה, ממתינות ב"יעלים".

● במושבה הגרמנית, בבית ערבי, קומה שלמה (כ־200 מ"ר) משופצת להפליא, גינה גדולה, חניה מקורה.

● בקטמון הישנה, בבית ערבי לשימור, קומה שלמה + סוכה (50 מ"ר) + אישורי בנייה.

● בטלביה (אחד העם), 3 מרווחת ושקופות שמש, סוכה לנוף, משופצת להפליא, ממתינות ב"יעלים".

קבלנים מציעים

● קבלן מציע דירות חדשות לבנייה בירושלים. 058-344847, 02-834354

● קבלן מציע דירות לילות חדשות. 058-325491, 02-762706

וילות ובתים

● במבשרת ציון וילה חד משפחתית בשלבי תכנון, חדרים + נוף. 02-688012

● במושבה הגרמנית חצי דו־משפחתי + גינה + דירת גג + חניה, כמושב "אמבסדור" 618101

● בטלביה (גלגולו) 4, קומה שלמה, מרפסות גדולות, סוכה, ק"א. אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● במושבה הגרמנית ירושלים, 2.5 חדרים + חניות המשופצות ל־220 מ"ר, נוף מהמם, $330,000, בלעדי לאנגלו־סכסון מכשרת. 334088

● בבקעה קטמון, חצי דו־משפחתי, 5 + 5 ריחות נפרדות, גינה, $550,000 "תיווך בוזגלו" 732095

● מציאה, עסק לבעל בייה עצמאית מרוחת ברמת שרת, לסכת לדנית נכסים 258612 (ל־ימין)

בגילה
(מצפה אורות), 5 רחפלקס
פנטהאוז נוסח שויץ +
מרפסת גג 60 מ"ר +
מעלית וחניה מקורה,
הלוואות עד $150,000 ללא
ערבים (ללא דמי תיווך),
סיטה 732798, 720201

בית שמש,
מציאה, וילה פרטית בבני
ביתך, 5 עם אופציות,
בלעדי ל"תיווך אופקים"
611161

במבשרת,
בנה משפחתי, חדש, 5, גינה,
חניה ונוף, "תיווך מבשרת"
543724, 330285

● ברמות כנה ביתך דו־משפחתי, גדולה, נוף, מסודרת, יחידת הורים, חניה מקורה, אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בבקעה בדרך חברון, דירת גג בבית ערבי, כ־80 מ"ר + אישור לתוספת בנייה, מרפסת גג עקבית, נוף, $380,000 "סטרטגית נכסים" 631695, 660262

● בבקעה בדרך חברון, יציאה לגינה, כ־60 מ"ר + מרתף, $228,000 "סטרטגית נכסים" 631695, 660262

ברמות 06,
5 בנה משפחתי + גינה +
אפשרויות, חניה מקורה,
לכניסה מיידית, $475,000,
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"לגור ברמות" 866847
(מלד"ן)

במבשרת,
ברח' השלום, 2 מפלסים +
יחידה נפרדת למגורים/
משרד + נוף + תוספות,
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"צימוקי" 638221 (מלד"ן)

● ברמות, בין גינון המכר – משפחתי, 6 + ביימסבם + עליית גג לה מסודרת (כל הגוונו מחיר מעיר עיגולים "גולן ומסגר" 866864

● בעין כרם וילה משמשת 10 חדרים, שטח אדמה גדול, נוף מקסים, "צימוקי מגורי יוקרה" 638221 (מלד"ן)

בנווה שאנן
דו־משפחתי, 6 + 2 נפרדת,
גינה מקסימה פוטנציאל
$685,000, בלעדי ל"זיו
סוכנות נכסים" (מלד"ן),
733332

● במושבה הגרמנית 8 חדרים 248 מ"ר מסודרת גבוה + גינה 300 מ"ר "צימוקי מגורי יוקרה" 638221 (מלד"ן)

קוטג'ים

● בארנונה קוטג' מפואר, 200 מ"ר, גינה גדולה, חניה, מקורה, בניה פרטית, נוף מהמם, 793485

● בהרצוג ברמת שרת, קוטג' מפואר ויחידת הורים, גדולה, מרפסת + גינה, חניה מקורה, "שער נכסים" 588082 (מלד"ן)

במלחה,
קוטג'ים, 5, 200 מ"ר, הסקה,
ביימסבם, חניה, מחסן, גינה,
$445,000, "בוק נכסים" 5/
373333/4

בגילה,
קוטג' 5.5, דו־קומתי, נוף,
מרפסות, מחסן, מקלט,
מיידי, בלעדי ב"תיווך אתי"
(מלד"ן) 418869

באפרת
קוטג'ים 4.5 חד' + גינה,
כניסה נפרדת, אפשרות
הרחבה. מבירות: "דינסטוק"
666943

● ברמות (במשעלים), 6 + דירת חורף, מרפסת, נוף, מסודרת, $450,000. אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● במעלה אדומים 220 מ"ר, מרפסת, גינה, משקעת, $355,678, $279,000, 824885

● בגבעת זאב, קוטג', 5 + גינה + מרפסת, אפשרות בניה, מקום שקט, בלעדי "תיווך ד"ם" 258918

קוטג'
6 חדרים בגבעת מרדכי,
כניסה נפרדת, מחסן וחניה
מקורה, $405,000 787134
בתול

● בארנונה, 8, תכנון נוחה, מיקום מצוין, 619229, $70,000

● ברמות (עלית־הגיבורים), קוטג' מיוחד, 4 + גינה + פוטנציאל, מיידי. $260,000, 853669 (בתול)

● במעלה אדומים, קוטג' 200 מ"ר, 7 חדרים + גינה. 352994

● ברמות ב' בבית בישראל 6 חדרים משקעת ומשופצת + 2 מרפסות גדולות + מחסן. בלעדי לצימוקי. 638221 (מלד"ן)

● בגבעת זאב, 5 + מרפסת, גינה, נוף, $195,000, 361931 בתול

פנטהאוז

במושבה הגרמנית,
פנטהאוז דופלקס, 6, סוכה,
נוף, מעלית שבת,
$890,000, בלעדי
ל"אמבסדור" 618101

בנווה־שאנן
4.5, ק"ב, משקעת, רדומית,
נוף פנסטורלי, מחסן,
$295,000, בלעדי בשיר"ן
באמצעות "אנגלו סכסון"
(מלד"ן) 251161

● בבקעה הצרפתית, 4, 118 מ"ר + מחסן, ללא מתווכים, $270,000 819847

אלכס לוסקי
נכסים
רח' קינג־דוד 19
טל' 02-235595
מלד"ן

● בקטמון הישנה, 3.5 כ־4 מוארת, מרפסת פיק עם חרבה חן.

● מיוחדת ברמות, 4 + מרפסת + גינה גדולה, רק $218,000.

● פנטקוטג' במשכנות זאב מזרח, 4 גדולים + סוכה + מחסן, סטנדרט גבוה.

● פנטהאוז 3 חדרים חדש, במשכנות זאב מזרח, נוף, פינוי מיידי.

● במשכנות זאב מזרח, 3 חדרים + עליית + אישור בנייה, בהזדמנות

בארנונה,
(כפר עציון), פנטהאוז עם
נוף מרהיב, 7 חדרים + 2
מרפסות, סטנדרט גבוה,
מחסן, חניה ומעלית, "אלכס
לוסקי נכסים" 235595
(מלד"ן)

● במשכנות זאב מזרח, פנטהאוז דו־מפלס, 4.5 חדרים + גג 45 מ"ר, $195,000 "תיווך מליק"

● בקריית־היובל, בבניין, מרווח ומוארת, גינה, נוף מהמם, אפשרות להרחבה, $450,000, אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

פנטהאוז
בפניה־מבשרת, 5 חדרים,
כ־130 מ"ר, כגג 180 מ"ר,
סוכה היקפית, נוף מרהיב
של ירושלים, לכניסה
מיידית, מחסן וחניה מקורה.
283987

● ברחביה פנטהאוז 7 חדרים נוף מקסים, מעלית פרטית, מיקום מעולה. "צימוקי מגורי יוקרה" 638221 (מלד"ן)

4 חדרים ויותר

● במרכזאמא ברמת שרונה 4 מאווררת 112 מ"ר, ללא מרפסת + נוף חניה מקורה, 270,000 "שער נכסים" 588082 (מלד"ן)

● בתלפיות הישנה 4 + ש"א, ק"ב + מרפסת, בבניין מטופח ושקט + מחסן גדול. "רונן נכסים" 634077

ברמת אשכול,
(ים סוף), 4 + מרפסת סוכה,
ק"ב, מסודרת קומפלט,
הסקה, בלעדי לאריאב נדל"ן
794594

בקרית משה,
(שושנה), 4, ק"ב, מרפסות,
אבן, הסקה, 3 פאות, מיזוג
אויר, אריאב נדל"ן 794594

● בתלפיות הישנה, לגור בדירה לתדרים בגבה 4, גינה עבודה, פרטי ועד. 731306 $300,000

● בלב קטמון הישנה, 4, ק"ב, הסקה, מחסן ועוד לסוכה, $296,000, בלעדי ל"בלב" 731306

● במבנה מטמון 6 חדרים, ק"ב, אבן + נוף, בלעדי לדיר דירות 251304

במלון,
שמורה ומטופחת במלחה, 4
גדולים, 117 מ"ר, ארונות
כסכסה ומודרים, ש"כ + 2
מרפסות, מחסן גדול עם
חלון, מעלית, 812620,
811155

ברסקו (התקופה)
5, אדריכלית ומרווחת,
כניסה פרטית, הסקה
פרטית, בלעדי בשיר"ן
באמצעות "יעלים" 259288
(מלד"ן)

"הבית" 611222
ברמת־נוף, 5 חדרים, קומה
ראשונה, כניסה פרטית,
יחידת הורים, חצר/גינה,
$345,000 בלעדית בשיר"ן
(מלד"ן)

"הבית" 611222
ברמת־שרת, 5, 116 מ"ר,
מטופחת, חימום עצמאי,
ארונות, שטיחים, מעלית,
מחסן, $330,000 בלעדי
בשיר"ן

בהזדמנות
בפייר קניג, 4.5 חדרים (115
מ"ר), מוארת, סוכה, גג,
הסקה פרטית, $170,000
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"תיווך ת.ג.פ" 234215
(מלד"ן)

בבקעה
במשפחה קטמה בבניין קטן 5
+ עליית גג + פוטנציאל.
"אמבסדור" 618101

בגבעת־אורנים
4, בבניין חדיש, ללא
מדרגות + חצר + 2
אמבטיות + חניה ומחסן.
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"ברצבי נכסים" 631664,
630066

בגוש־הגזרת,
5, מטופחת, ארונות, נוף
מרהיב לגן הבוטני,
$320,000 בלעדי בשיר"ן
באמצעות "אנגלו־סכסון"
(מלד"ן) 251161

● בגבעת, 4, מרווחת + מרפסת גדולה, פינוי גמיש. 788416

● בבמבשרת א', בבניין מפואר, 4 (כמעט 5) + ביימסבם, כניסה נפרדת, מחסן, נוף, משקעת. בלעדי לאנגלו־סכסון מבשרת. 334088

ברחוב ביתו השקסון
(בנבנה אחד)

"הומס"
ישראל אמריקה
תיווך וניהול
נכסים בע"מ
הפלמ"ח 34 ירושלים
טל' 638333

● בפרוייקט נווה גן, בגמורדות בית הכרם, דירות 3־4 חדרים, פנטהאוז 5 חדרים, קוטג' 5 חדרים, גינות, מחסנים, חניה פרטית, מעלית, סטנדרט גבוה בבניה, גבוה, נוף מהמם לכל הרוחות, אכלוס קיץ 1996. משרד מכירות בלעדי "הומס ישראל אמריקה בע"מ" 638333

● להשקעה ק"א, באמריקה + מעלית מחסן + הסקה + שירותים כפולים. 419616, 416546

● חייבת למכור בהזדמנות במושבה הגרמנית, 4, מרפסת, נוף, מיידי, $240,000, בלעדי לאנגלו־סכסון מכשרת. 334088

● בבקעה, 5 + גג, בניין שקט, עליונה, מוארת, כיווניים, לשיפוץ, $190,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● ברחביה, 4, ק"ב, כניסה פרטית, אפשרות הרחבה, שקטה, $390,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בקרית־שמואל 4, 120 מ"ר, מרפסת, נוף לכנסת, $260,000 בלעדי לאנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בגמעלה־דורות 4.5, 125 מ"ר + מרפסת + הסקה, ממחר 234940 "ציון תווך דורות"

● ברחביה, קרוב לתלמוד, עם מוד, ק"ב, מרפסת, בלעדי "אלכס לוסקי נכסים" 235595 (מלד"ן)

● בקטמון הישנה, 4, ק"א, שקטה, מרווחת + מרפסת + חניה, "לפאיים" 666218 (מלד"ן)

בקרית שמואל,
(האר"י), 3 במקור 4, ק"ב +
מעלית, בנין איכותי,
מרפסות, חניה, מחסן,
$350,000, בלעדי בשיר"ן
באמצעות "לפאיים"
666218 (מלד"ן)

בבקעה,
לשיפוץ, חצי מבית ערבי
ישן + גינה ואופציה
לרכישת חצי השני, בלעדי
ל"עידן" 734834–5 (מלד"ן)

● בבקעה, 4 גדולים, ק"ב, מרפסת, מטופחת, נוף, מחסן, $285,000 "ברהבי, נוף גדולה", בלעדי 661595 (מלד"ן)

● בלב רחביה 5 חדרים + מעלית + מרפסת לסוכה, "ברצבי נכסים" 630066, 631664

● ברמת אשכול, 4, ק"ה, מרפסת, 827359 – 250261 עבודה

● ע"י בית־הכרם, 4, ק"ב, מוארת, נוף, 661654

● לנהדרי תלמוד בבית הבית, 4 גדולים + מרפסת עקומה, בלעדי "תיווך ד"ם" 258918

● בפיסגת, 4.5 מסגה לנוף, בימסבם בזוח, 4 כיוונים 666742 בתול

● ברמת אשכול, 4 חדרים, סגר מוצל, חניה, $198,000 "עט־מר" 816833

● 4 במקום + גינה, אפשרות להרחבה, כ"ס. 02-619178, 08-264461

● בתלפיות, 4 חד', 128 מ"ר, מרפסת, מחסן, חניה מקורה, סטנדרט גבוה, נוף, הסקה פרטית, בלעדי צימוקי 638221 (מלד"ן)

● ברחוב חברון 4 חדרים, קומה ב', שקטה, מרווחת, מרפסת, חניה, הסקה פרטית, כיוונים, שיחות בשר, צימוקי, 638221 (מלד"ן)

● בתלמוד, 4, אפשרות בנייה חד־כיווני, 760784, $204,000 מלד"ן

בקרית יובל
4 + ביימסבם + גינה וכניסה
פרטית, מטופחת ומשופצת.
בלעדי לתקו"ם (מלד"ן)
6528041 רב קוי

● בקטמון הישנה, 4, מרווחת, ש"ב, הסקה, מטבח, 666892, במכח – 638089

● בקרית מנחם, ברחוב, 4 + $163,000 בתול 411084

● בבית הכרם, 4.5 מיד + מעלית, מיידי, $350,000 660621

● בבקעה מרוחה, הלל, 4.5 + מוחן, רדומית, מוארת, 669525, 787159

● בקרית־מנחם, דירת 4.5 חדרים, ק"ב, רחב שקט, 416090

● ברמת שרת, 4, ויחידת, נוף, ש"ב, ק"ב, מרכזת, מחסן, $290,000, 610998, 422938

● בקריית מנחם – פינוי מיידי + הסקה + מחסן, בתול 481263

● ברמת אשכול, 4 + ש"א, מאוד מודל להוליך + נוף, 650־325536, 02-820262

● בקטמון הישנה, 4 + מרפסת מרווחת מאוד, ק"א, $300,000 בתול 665275

● 4 + ממדי במקום שקט ברחוב הזורף, $350,000 286835

● בארנונה, 4 גדולה + מרפסת וגינה, מוארת ומרווחת, נוף, בלעדי ל"בתנון יוני" 384581 (מלד"ן)

● ברמות־היובל, 4, ק"ב, כניסה פרטית, אפשרות גדולה, שקטה, $290,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בבית הכרם, 4, 90 מ"ר + 5 לחי, גג, $270,000 "בוק נכסים" 373333/4

● בבית הכרם, 4.5 משופצת + גינה + נוף, בלעדי ל"תיווך מעוף" 415180, 418774/5 (מלד"ן)

● ברמת שרת, 4.5, מרפסת, נוף, בלעדי ל"תיווך מעוף" 415180, 418774/5 (מלד"ן)

● בגמלונים קרובים, 4, ק"א, מרפסת, נוף, מסודרת, בלעדי ל"תיווך מעוף" 415180, 418774/5

ארמון הנציב

● בארמון הנציב קוטג' יפה, 6 + גינה, 5 מפלסים, חניה מקורה, $350,000 "שער נכסים" 588082

באלוני שור
במדרגים, 5.5 + פ"א,
משקפת מאוד + גינה
ומרפסות יפהפיות לנוף
משגע, מחיר אטרקטיבי,
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"תיווך מוריה" 717998
(מלד"ן)

בלעדיות במעלות־אלרום,
4, קומה נוחה, מוארת ויפה
+ מחסן, $189,000 בלעדי
"תיווך מוריה", 717998
(מלד"ן) 713038

בית שמש

לרציניים,
קוטג' 5 חד', גינה 600 מ"ר,
נוף, "תווך אופקים" 611161

גילה

בגילה
(שכונת הנביא) 4, ק"א,
כניסה פרטית, נוף מרהיב,
משופצת, 2 מרפסות, חניה,
$215,000 בלעדי בשיר"ן
באמצעות "לפאיים" 9
666218 (מלד"ן)

בית הכרם
4.5 חדרים כולל חדר הורים
+ מחסן וחניה מקורה, קומה
נוחה, בלעדי לתקו"ם בשיר"ן
(מלד"ן), 6528041 רב קוי

בית הכרם
השקטה, 5 חדרים +
מרפסות, מוארת ומטופחת,
קומה עליונה. בלעדי
לתק"ם $320,000 (מלד"ן)
6528041 רב קוי

בתלפיות
(אפרתה) 4.5 + מרפסת +
חניה, מטופחת ומסודרת.
בלעדי לתק"ם. באמצעות
שיר"ן. (מלד"ן) 6528041 רב
קוי

בהזדמנות
(גבול רסקו) 4 + מרפסת +
אופציה למחסן, מטופחת
ומסודרת, $205,000. בלעדי
לתק"ם. בשיר"ן (מלד"ן).
6528041 רב קוי

בבית הכרם
5, קומה ג', משופצת
קומפלט + חדר נוסף למטה
+ מרפסת + מחסן. תקו"ם
(מלד"ן), 6528041 רב קוי

בארנונה
4 גדולים + דירה נפרדת,
נוף נפלא וכיוונים מצויינים.
בלעדי ל"עידן" 734834־5
(מלד"ן)

בגילה ב',
ליד המרכז, 4.5 עקיים,
מרפסת, ק"ב, נוף מטמטם,
המפתחות באריאב נדל"ן
794594

בהזדמנות,
4 + מרפסת, באיזור טוב
בגילה א', מסודרת קומפלט,
בלעדי לאריאב נדל"ן
794594

בגילה ה',
(ליד הפארק), 4 יפהפיה +
פ"א + מחסן פרטי + מטבח
אמריקאי (יחידת הורים
נפרדת) + תוספות, ק"ג, רק
$215,000, בלעדי ל"תיווך
דניאל" 867222 מלד"ן

בגילה
(רח' יוסטמן), 5 יפהפיה +
פ"א + מטבח אמריקאי
חדיש + מחסן פרטי, ק"ג
(לא אחרונה), רק $198,000
בלעדי ל"תיווך דניאל"
867222 מלד"ן

בגילה ב',
(הגרגלית), 4, ק"ב, מרווחת
ומסודרת, הסקה, $153,000
בלבד, בלעדי לאריאב נדל"ן
794594

בהרוזה,
4 חדרים, ק"ג, יחידת הורים,
נוף מרהיב, בלעדי ל"תווך
אופקים" 611161

בגילה הוותיקה,
בבנין יפה, 4 (1 קטן),
יפהפיה + מרפסת + מחסן,
$169,000, בלעדי בשיר"ן
734834־5 "עידן" באמצעות
(מלד"ן)

דירה יפהפיה,
בגילה, 4, במדרגים, באזור
מעולה (שכונת הנביא),
מרפסת לנוף פנורמי,
מטופחת, $215,000, בלעדי
בשיר"ן באמצעות "דוס
אנגליה" 766650 (מלד"ן)

כדאי מאד לראות!!
בגילה ב', 4, במיקום מרכזי
מאוד, פינוי בקיץ,
$162,000 בלעדי בשיר"ן
באמצעות "דוס אנגליה",
766650 (מלד"ן)

● בגילה, 4, ק"ב, מחסן ומרפסות, ארונות, ש"ב, 08-9692284, 02-820262

● בגילה 4 חד' + מרפסת, שיד הים כפלים, קונטרסים, מקום שקט, בלעדי "תיווך רמ"ה" 258918

מבשרת

● מבשרת הוותיקה 5 + סוכה ונוף, רדומית, כניסה פרטית, חניה, תיווך מל 790566

● ב־5, נוף, רשת, מרפסת + 2 כיוונה מרווחת, חניה פרטית, משקעת, מל 346777 $340,000

● במבשרת, 5 מרווחת + גינה + אזור שיחת בנייה, 544081 $225,000

מעלה אדומים

● במעלה אדומים, קוטג'ים דו־משפחתיים משקעים ומשופצים, גינה חקלאית במקום מעורר, בלעדי ל"תווך שלי" 258363

● 4 בקעמר + גינה + נוף, מסודרת, מוארת, מקסימה 352798

● בגזולים, 4 + מרפסת מוארת, כיוונים ללא תיווך. 832264

● מטרונות, 5, יחידת־הורים, כ"ש, מרפסת, מסגר, מזכות. 358441

● במעלה־אדומים (מבנה) 4, ק"ב + מרפסת. בלעדי ל"תיווך מ. וקר" 415180, 418774/5 (מלד"ן)

נווה יעקב

● בנווה יעקב 4, מרווחת ויפהפיה, בבין 601. 851317

פסגת זאב

● בפסגת, 4, משופצת, מרפסת גדולה, כ. פרטית, ק"א, נוף, גג, ריש. 249884 "גב לדיור" $160,000

● בפסגת, מטופחת 6 חדרים, ק"ב, אבן + נוף, בלעדי לדיור דירות 251384

מוכרים או קונים,
פנו לתווך פסגת זאב,
משרד המתמחה, ובעל
מוניטין בפסגת זאב, רונן
830601 (מלד"ן)

במצרת,
4 + פ"א, 110 מ"ר +
מרפסות, כניסה פרטית, נוף,
מפתחות ל"רונן נכסים"
6562444 (מלד"ן)

מוכרים או קונים,
פנו לתווך פסגת זאב,
משרד המתמחה ובעל
מוניטין בפסגת זאב, רונן
830601 (מלד"ן)

● במעלה פסגת זאב 4 + גינה + מרפסת, יחידת הורים. 354851

● בפרנקו 4 + פ"א, רדומית שקטה, כניסה פרטית, ק"ב, נוף מהמם. 234526

● 4, בגבעת שרת בבית שמש, ק"ב + סלון לגינה, השחייה. 07-553255

רמות

ברמות ב'
(ליד אבן שמואל), קוטג'
מהמם, 5 + מרפסת + גינה
עקית (יחידת הורים
נפרדת), ממש כדאי לראות,
$388,000, בלעדי ל"תיווך
דניאל" 867222 מלד"ן

● מסודרת קומפלט, נוף מרהיב + כיוונים, איזור שקט. 865151

ברמות ג',
4 גדולה, יפהפיה + גינה +
חצר + מחסן + כיוונים,
אפשרות לתוספות, "תווך
אהרון" 814413

● ברמות ב', 4 + פ"א + מחסן פרטי, מסודרת והקיר, מוארת, כיוונים מרכזים, בלעדי ל"אלי־ון נכסים" 866864

● בצומר ברמות 4 גדולה ומרווחת + מרפסת + גינה, ק"ע, מיקום מצויין, "שרפר" 860492

● ברמות ב' 4 יפה ורחומות + מרפסת + מחסן – נוף מרהיב – "שרפר" 860492 $190,000

● במורדגבולר במורדים, כניסה פרטית, מחסן, מרפסות, מיידי. 862518

● בגורנה, 4, $225,000, ק"ב, ללא תיווך 866295 (בתול)

4 חד',
כיוונים מעולים + מרפסת +
גינה, יחידת הורים, בלעדי
ב"נטי נכסים" 850110

● במורדות, 6 חדרים, מרווחת + מרפסת + מחסן, קונטרסים, בלעדי ל"הומס ישראל אמריקה בע"מ". 638333

● במשכנות זאב מזרח 5 דו־משפחתי + מרפסת 45 מ"ר, 3 שירותים, $200,000 "תיווך קונטרסים" 050-373008

● בפרנקל, 4, מרווח ומוארת, מרפסת, מזגן, משקעת. 836127 בתול

● 5 חד' מרווחת, מחסן, גינה, חניה מקורה. 836886

● ברמות, 5 + גינה + מחסן + חניה מקורה, משקעת. 858861

● במשכנות זאב, מטקוטג', 7 חדרים, מלולת, כ"ע, חניה פרטית, $245,000 "בוק נכסים" 373333/4/5

3־3.5 חדרים

● בתלפיות הישנה, ברחוב שקט, 3 גדולה ומשופצת מהמפעלה כ"א ק"א, בלעדי ל"תיווך אבן מרכז" 795485 (מלד"ן)

● בבקעה, ברחוב ימה ושקט, 3, ק"ב, 669681 $245,000

● בקריית יובל 3 + פ"א, ק"ב, לסגרה 759942, 431899 אור"ב

● ברחביה של קרית היובל 3 חד' מרווחת, ק"א, 68 מ"ר + אופציה להרחבה. בלעדי ל"צוקר נכסים" 458429

בפסגת זאב מזרח,
3 + מרפסת, ק"א, משופצת
ומוארת. בלעדי ל"אמבסדור
בסף" 815122

בקטמון הישנה,
(כ"ט בנובמבר), 3 מרווחת
ומשופצת + כ"פ ויציאה
לחצר מרוצפת, $285,000
"אמבסדור" 618101

בבקעה,
בבנין חדיש, 3 מפוארת,
קומה נוחה, מרפסת, חניה,
כיוונים טובים, $270,000
"אמבסדור" 618101

● בבית־הכרם, ללא תיווך 3.5, ק"א, רדומית + ארונות. 03-5485845

● ברמת־שרת, 3, רדומית + נוף, כ"א, מוארת ומשקעת. 424638

● בטלביה, 3, ק"ע, משופצת כחד־שה, יציאה לגינה גדולה, פינוי מיידי "רונן נכסים" 634077

בבית הכרם,
(יפהנוף), 3, ק"א, חצר, אבן,
שקטה, מסודרת, בלעדי
לאריאב נדל"ן 794594

בגבעה הצרפתית,
3 מסודרת ומושקעת,
מוארת, נוף, הסקה, במחיר
הזדמנותי, בלעדי לאריאב
נדל"ן 794594

בהזדמנות,
בקרית היובל (גואטמלה),
3.5 מרווחת, ק"א + כיוונים
ונוף מקסים, רק $155,000,
בלעדי ל"תיווך דניאל"
867222 מלד"ן

● בקטמון־הישנה, 3, (עריבי) ק"א, מיוחדת ומטופחת, מרפסת, סוכה גדולה, בלעדי ל"אמיר" 638875 (מלד"ן)

● בבקעה, בעשורה, 3 מרווחת, מגבלת ביוק כיוונים, להשקעה מבנה פרטי, בלעדי ל"אם נכסים" 718144

● בארנונה, תלפיות הישנה, 3 מרווחת ומסודרת, ק"א 150 מ"ר, $197,000 בלעדי ב"בלב" 731306

חייבת להמכר,
בבקעה, (צפורה), 3, ק"ד,
$130,000, כיוונים טובים,
בלעדי ב"נטי נכסים"
850110

למבינים,
ברחביה, 3.5, שקטה,
משופצת, ק"ב, נוף ירוק,
מקום מעולה, בלעדי
"הגיליה פיקסלר" 634353
(מלד"ן)

בנווה שאנן
בבית ערבי חדש, 3 חדרים,
כיסא שורה, חניה

● בפסגת־זאב, 3 חד', לא 1, שקטה, 73 מ"ר, פינוי מיידי 436640

ארמון הנציב

● בארמון הנציב 3, בארמון הנציב מציב ברחוב, מיידית, מרפסת "שער נכסים" 588082, $125,000

● 3 + מרפסת, גדולה + הסקה, $143,000, בלעדי ל"נטי נכסים" 850110

● בתלפיות מזרח 3.5 מרווחת + כניסה נפרדת, בלעדי ל"צימוקי" 638221

● בארזים 3, מסודרת, נוף, כיוונים טובים, ק"ב 716529

● 3, ברחוב ברזנר, מרווחת, מיידי, חדש, גינה, אפשרות בניה 714184

● בארמון הנציב (שלמה בן־יוסף) 3 + פ"א, אפשרות יציאה לגינה, $138,000 בלעדי ל"רונן יוני" 384581

בית שמש

● בגבעת שרת החדשה, 3, מרווחת + מרפסת גדולה, ק"ב + גג. 9916830

גבעת זאב

● בגבעת־זאב קוטג' 3 + פ"א + גינה, מושקעת, דרומי, אפשרות בניה, בלעדי ל"לגור ברמות" 866847 (מלד"ן)

גילה

כדאי מאד לראות!!
בגילה ב', במיקום מרכזי
(הצבי), קומה נוחה,
$145,000, בלעדי ל"דוס
אנגליה" (מלד"ן), 766650

● לזוגות בגילה ה' (מבחרים), 5 + אפשרות להרחבה, $155,000 בתול 761966

● בגורה, 3, משקעת + כיוונים, ללא תיווך, 02-766076, 050-852217

מבשרת

● במבשרת, 3, מחסן וחניה, ק"א, נוף, מרפסת. 553621

מעלה אדומים

● 3 + פ"א, ק"ק + גינה, מרפסת, שרת מוארת. 552414

פסגת זאב

● בפסגתמון גב, סוף 3, ק"א, כיוונים טובים, כ. מיידית, "נטי נכסים" 850110

● בפסגת, 3 חדרים + פ"א + גינה, משקעת, בלעדי ל"הומס ישראל אמריקה בע"מ" 638333

● בפסגה, 3, ק"ב, שקטה, מוארת, משקעת. 851784

● בפסגת, 3, משקעת, מוארת, מעלית, חניה, מיידי. 834641

● בפסגת־זאב 3, ק"ב + רשומה לבנית 2 חד' המרפסת, מיקום מצויין, $140,000 בלעדי ל"רונן יוני" 384581

● בפסגה, 3, ק"ב, פ"א + מרפסת, 345790 – 052-670211 בערב

● בפסגה, 3, מרפסת, הסקה + מחסן, 04-9847462

רמות

● בצומר אשכולי, 3.5 + מרפסת, נוף, כיוונים טובים, מוארת. 866922 בתול

בשמעוני,
3, בית שמעון, קומת
כניסה, אפשרות להרחבה,
פינוי גמיש, "גולן פלוס"
6540101

● במגשמבירוויה, 3 חדרים + מרפסת בבניין, מסודרת מאוד ומכונאלית, בלעדי ל"הומס ישראל אמריקה בע"מ". 638333

● בבקעה 3 חדרים, ק"א, משופצת, 731220 בערב

● בקטמון 3, ק"ב, משופצת ומושקעת, רדומית + מרפסת. 789732 בערב (בתול)

● מציאה בבקעה־הצרפתית, (מבוא העשרה), 3, מרווחת, ק"ב, שקטה, רק $160,000 בלעדי לאנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בבקעה, 3.5, ק"א, מרווחת, מושקעת, חדשה, חניה, מחסן, $275,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● ברמות א', 3.5, יפהפיה, מסודרת, מרפסת, נוף מרהיב, מיידית, $160,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● ברמת אשכול, 3, ק"א, מטופחת, שקטה, מוארת, ארונות, $192,000 בלעדי לאנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בבקעה, 3.5, עליה, משופצת, חצר, כניסה נפרדת, $285,000 בלעדי לאנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בקרית־הגבעה, 3.5 בבניין שקט, מסודרת, מוארת, נוף, הסקה, רק $139,000 אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● בגבעה הצרפתית (ברחובות) 3, מסודרת, נוף, רדומית, שקטה, $155,000 "לפאיים" 666218 (מלד"ן)

● ברמת אשכול 3 חדרים ק"א יפהפיה, שקטה, מטופחת להפליא, $190,000 "לפאיים בנכסים" 666218 (מלד"ן)

בבולאות,
להשקעה/למגורים, 3 כ־100
מ"ר + בור, ק"ע, 2 כניסות,
בלעדי ל"תיווך יעלים"
259288 (מלד"ן)

● בקטמון הישנה לבניינים, בבנין יוקרתי, 3 + פ"א, ק"א + מרפסת, ברצבי (מלד"ן), 630066, 631664

● במרכז בבית הכרם, ימה, 3, ק"ב, ללא תיווך, בערב 6514692 לא בשבת

● בקרית יובל, ברח' קליינגר, 3.5, הסקה, מסודרת, $165,000, 416877, 387465

● בבית הכרם, 3, בשלום, ק"ב, ללא תיווך, $285,000, 09-570852

בארנונה
3 מרווחת + סוכה לנוף
בבנין מטופח + מעלית,
מחסן וחניה. בלעדי ל"זיו
סוכנות נכסים" (מלד"ן)
733332

ברחביה
3 גדולה + סוכה לנוף ירוק,
פוטנציאל $308,000 בלעדי
ל"זיו סוכנות לנכסים"
733332 (מלד"ן)

תלפיות
(עין צורים) 3 חד' + פ"א
מרווחת, קומה וכיוונים
טובים, בלעדי לתק"ם.
בשיר"ן 6528041 (מלד"ן)

● בגאולה, 3 חדרים, ק"ב, מעלית, נוף, מוארת. 786451 בתול

● בבמש"ש 3.5 + מרפסת, שירותים כפולים, 73 מ"ר, בערב 257651

בגבעה הצרפתית!!
3, משופצת + כיוונים +
נוף, פינוי גמיש, בלעדי
ל"כרמל נכסים" 247999+

בהזדמנות
בבקעה השקטה, 3 חדרים,
ק"א, נוף, מוארת, משקעת,
מטבח חדיש, להשקעה,
$137,000, בלעדי בשיר"ן
באמצעות "תיווך ת.ג.פ"
(מלד"ן) 234215

בבקעה
(בן־עזאי), שקט וירוק, 3,
משופצת, ק"א + מרפסת,
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"ברצבי" 630066, 631664

בקרית שמואל
3.5 (כארבעה) + פ"א +
מרפסת + מחסן, בניין אבן,
$219,000, בלעדי בשיר"ן
באמצעות "ברצבי נכסים"
630066, 631664

הבית 611222
בבית הכרם, 3 חדרים
מרווחים, ק"ג, כיוונים
טובים, בית מטופח,
$205,000 (מלד"ן)

● ברחביה 3 קוטג' + מרפסת, ק"א, $265,000 636967

● בטלביה השקטה 3.5 (כארבעה) מוארת, רדומית, מרפסת, נוף לכל כת ולבית הנשיא, $375,000, בלעדי לאנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● ברמת־אשכול, 3 חד', ק"ד, משופצת, 95 מ"ר, 815258 (בשבת לא)

● בקרית־משה, 3, ק"ג, מרפסת, מחסן, חניה, מוארת. 818982

● בקרית שמואל, 3, יפה, חדר מיוחד, קומה נוחה, גינה פרטית, נוף, $235,000 "גולד" 631764

● בקרית יובל, 3.5, מטופחת, גדולה ומסודרת, מיקום מרכזי, גבוהה + מעלית, נוף, "תווך אבי רזון" 612235 (מלד"ן)

● בקרית־יובל (גבנגבל) ק"א, 3.5, מסודרת. בלעדי ל"תיווך מ. וקר" 415180, 418774/5 (מלד"ן)

● 3, בתלפיות, מסודרת, ק"א, נוף, 80 מ"ר, 2 מרפסות. 557388 בערב 852

● בבקעה 3 חד' + אופציה, במקום שקט, מסודרת, $120,000 "קונטרסים" 02-534964, 050-375308

● בקטמון (מריוזו) 3, חדר מסודרת, לבנות לשנה – 525634 בתול

● בקטמון הישנה (בשיפוץ) 2.5 כ־3 ק"ב + מרפסת, שמשת שלום, מיידי, $145,000 "גבע נכסים" 432292 (מלד"ן)

● במושבה הגרמנית, 3, ק"ב, דומה, יפהפיה ומוארת, $179,000 639056

● בשטמון, 3 חדרים, מסודרת + נוף, רק $180,000 בלעדי ל"צימוקי" 638221 (מלד"ן)

● 3, בבקעה, שקט, מטפחת, ק"ק + גינה, 731890 $188,000

● בבקעה, 3 + אפשרות בניה, 248722, 734279 $178,000 אחר

● בקריית מנחם, 3, ק"א, חד"ש, משופצת, שקטה 6522515, 347712

2־2.5 חדרים

בהזדמנות
בבקעה השקטה, 2 חדרים,
ק"ג, נוף, מוארת ויפה,
השקעה בטוחה, $113,000
בלעדי בשיר"ן באמצעות
"תיווך ת.ג.פ" 234215
(מלד"ן)

● בקטמון הישנה 2.5 חדרים, ק"א, מרפסת רדומית, שקטה, מוארת 619896 (לא בשבת)

● בקרית שמואל 2.5, איכותית בבית ממק, השקעה מצוינת, ק"ב, $210,000, נוף, "אורגנל נכסים" 236252

● במושבה־מרכזי (בשקט) 2.5 (כ־3) ק"א + מרפסת, $160,000, "דינסטוק" 666943

● ברחביה א' (פינוי) 2, ק"ב, 50 מ"ר, $105,000 "דינסטוק" 666943

● בקרית־מבשרת 2 חדרים + מרפסת, ק"ב, זקוקה לשיפוץ קל, כיוונים, "אלס נכסים" 433454, 420248

● לנחירי השלמה בקרוב המרכז ללא סיכונים, 2 + פ"א, ק"ד, מסודרת, בלעדית ל"קשיות" 737877

● בקרית־היובל מרכזי 2.5, ק"ב, כולל מעמודי לתוספת בנייה וגינה + כלניתן והלולים, 731316, 638201 – שלה, בתול 610924

● מציאה בטלוב, 2 חד', 60 מ"ר כולל מטבח, כניסה, מצוין כרשת, מאוד, גם הכבנה, $175,000, בלעדי לאנגלו סכסון (מלד"ן) 251161

● מקום־בודד, דירת חדר עקית + מרפסת + חצר, סעם שיפוץ, בלעדי ל"תיווך אילל" 245977, 234484 (מלד"ן)

● בפרכזו 2 + פ"א, ק"ב, מתאימה למגורים ומשרד, יפהפיה, מיידי, $135,000, מפתחות ב"בתנון יוני" 384581 מלד"ן

● בבולוארס, 2, 50 מ"ר, ק"ב, חדר מסודרת, מושקעת, $118,000 "בוק נכסים" 373333/4/5

● בגבעה יהודה 2 חד', ק"א, 54 מ"ר, מרפסת, $96,000 "בוק נכסים" 373333/4/5

ארמון הנציב

● 2.5, ק"א + מחסן, נוף, כניסה פרטית, 732171, $155,000 הסקה

גילה

● בגילה, באיזור מעולה 2 חדרים, מרווחת, קומה קרקע + כיוונים, בלעדי ל"צימוקי" 638221

"אריאב נדל"ן"
דירות בלעדיות!!
הניון ירושלים
מלחה
טל' 02-794594
פקס 794595

דירות בשכ"ח

חוף "הבית"
טל' 611222
פקס 611176
קניונית וולפסון
רחוב דיסקין

● משרד במרכז העיר, 2.5 חדרים, קומה א', מושקעת, מיידית, לתקופה ארוכה. $600.

● בבית הכרם (המשודרת רחוב) 4.5 מרווחת, נוף, שקט, מעלית, גישה נוחה, מרוהטת חלקית. $850

● בולפסון, 5 חדרים, 176 מ"ר, נוף מרהיב לכנסת, 2.5 אמבטיות, לתקופה ארוכה. $1,300.

● בולפסון, וילה, 5 חדרים, מרפסות עקעית לסוכה, נוף מקסים, מרוהטת/ריקה. $1,500.

● בולפסון, וילה, 5, גינה, כניסות נפרדות, 2 מפלסים, מאווטטים, לתקופה ארוכה. $1,500

● חנות בתלפיות, 150 מ"ר, מיקום מצויין;, במפלס אחד, חניה מקורה, מיידית. $3,000

● לקבלנים ולחברות כ"א!! התמחות מיוחדת באיתור דירות, לעובדים זרים בכל חלקי הארץ.

● ברסקו 5.5 עקעית: סוכה, מרפסות, ריהוט שיש, אזעקה, חניה, שירותים כפולים, מיידית!!

● ברמת שרת, 4.5 מוארת וריקרית!!, מחסן, חניה, נוף, שירותים כפולים. $750. מיידית!!

● בגרוכוב קוטג' 6 דו־מפלסי, מפואר + גינה גדולה, כ"ס, ריהוט אקסקלוסיבי!! במחיר הזדמנותי!!

● בגילה 4, ברחביה 5, במרכז העיר 2 ו־3 ועוד הצעות רבות בכל חלקי העיר!!

במבשרת,
דירת גג, 5, מפוארת חדשה
+ מעלית, לזוגי השינה
שירותים מלאים וצמודים +
ארונות + הסקה, מיולי
332232

● באמצע מעודה, אטרקטיבית בעיזוז, כ"ע, שירותים כפולים, מרפסת ונוף מהמם, מפתחות ב"עידן" 734834־5

● בקטמון, 1.5, ק"ע + גינה, כניסה נפרדת, $300, 338998

● בקטמון הישנה, 3, ללא ריהוט, לתקופה ארוכה, מיידית, "תיווך מ.י.ל" 661595 (מלד"ן)

● בקרית יובל, 3, ק"א, אפשרות לתקופה ארוכה. 862289, 867418

● בארמון הנציב, עלי הכרמל, 4, ק"ב, הסקה, מיידי, חניה, 02-633558, 06-373807

● בגילה (השמשן), 5 חדרים, ק"ב, הסקה, כניסה מיידית, מרוחת, מוארת, 6360005, 763508

● ארמון הנציב, 3, מחסן, חד"ש, סלוש, כניסה מיידית, 716750

● במבשרת, 3, דהאל, קומה ב', מיידי, 610213

● רחביה, אלורה, 4 גדולים, קומה ראשונה, כניסה מידית, שקט, מ־1.7.95. "ארם וביתו" 639295 (מלד"ן)

● בימה־נוף, 4 חדרים מאוד מפוארת מהחדר + סלון, ארוכה, מיידית, $750 "ארם וביתו" 639295 (מלד"ן)

● ברמות דירת 4 חדרים, יפהפיה + סלון. 864254

● בולפו"ה, 3, ק"ב, לטווח ארוך, מיידי. 665966, 840827

● בתלפיות (בארמון) 4 מרווחת, ק"ב + ארונות, נוף, $800 מיידי "לילי לוי" 689839 (מלד"ן)

● קרית שמואל, 2, ק"ק + גינה, גם למשרד וקליניקה 665546

● בקרית שמואל 2.5 איכותית בבית ממק, ק"ב, שקט, להשקעה, נוף, "אורגנל נכסים" $210,000, 236252

● ללא מתווכים בבקעה 2.5 בבית עבר לשיפוץ, 8521608012

● ללא מתווכים, קוטג' ממשאל 2 + גינה + אפשרות הרחבה 8521608012

● בבקעה/בשיכון לנצות צעירים / להשקעה 2 מסודרת, רדומית, נוף, מיידית, "אם נכסים" 718144

בפרישמן,
3, ק"ג + מעלית, $650
"הגיליה פיקסלר"
050-206353, 02-634353

בארנונה
(כפר עציון), 4, מחסן, חניה,
גינה, נוף מדהים, טווח ארוך,
בלעדי "הגיליה פיקסלר",
(מלד"ן) 634353

● ברמות דניה, 4 חדרים, כניסה מיידית, 414920, 348735

● בבולאורוס 2 + חצר, הרשה נוף, כניסה־פרטית, מיידי. 790866

● בגם הדיים, 4, כניסה נפרדת נוף, $800, 348740 בערב

● 3 במרכז + מרפסת נוף, $575, 050-217187, 02-253862

● ברמות א', במכללים, 3.5 משופצת + חד"ש + סלון, מיידי, 03-9685119

● ברמות ב', 3 + פ"א + ארונות, נוף, פינוי 1.6. 363127

● בגילה (מבונסתן) 2, ק"ד, מגור־רת, אחר שקט, מיידית, מפתחות ב"תיווך אילל" 245977, 234484 (מלד"ן)

● אברוישר, 3 חדרים, ק"ג, שיר חים כפולים, נוף, מיידי. מפתחות ב"תיווך אילל" 245977, 234484 (מלד"ן)

● בבית הכרם, 3, ק"א, $800, איזורית למסרבים משורשי והמכסף, 5 עקיצות, $750 "סלע" 731386

● בגילה/לכר מטופחת 4 + סוכה לנוף, $800, 5 + סוכה לנוף, $900 "סלע" 731386

● בבית הכרם, קטמ', 5, כניסה פרטית, גינה, משופצת, כרשה, הסקה, $900, אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

● מיידית, באברוישר, 4 מוקפת יע"ק, המורת, כניסה פרטית וגינה, מפתחות "מארבים נכסים" 660266, 631693 (מלד"ן)

● ברמות דניה, 4, מטופחת ויפה, נוף, ארונות, מיידית, $800, המפתחות בלפאיים נכסים 666218 (מלד"ן)

דירה איכותית!!
בהרצוג, 5, חצי מרוהטת,
מרפסת, מרוחה מאוד,
מיידי, $900 בלעדי ל"דוס
אנגליה" (מלד"ן), 766650

● בשמואל הנביא, 3, מסודרת + טלפון, מיידי, עבודה – 785625, 050-568943

● בתלפיות, דוד בית־לחם, 2 + מרפסת + נוף, מיזגי מיידי, $450, בלעדי "תיווך ר"ב". 258918

● בבית הכרם, 3 + גינה, $600 לתקופה ארוכה. 869053

● להשכרה/למכירה בקריאל, 3 + מרפסת + ש"ב, 6512837 – בתול

● בבקעת הבהירה, 3 + מחסן, מרוהט/לא מרוהט, מיולי. 818544

● בגילה, יפהפה, 5 + מרפסת, ק"א, הסקה, $660 050-365033

● בימה־נוף, 3, ק"א, שמוה, ארונות, מעלית, הסקה. 451242

● ברסקו, 5 + חד"ש + השמל, חצי מרוהט, מפוארת. 437799

● בבית הכרם, ברחוב שקט, קוטג' 6 + גינה, מגויר המרטפרגה, בלעדי ל"סעדוד נכסים" 618350

● בגילה, 2 גדולים + מרפסת, ק"ד, מיידי. 762052, 786506

● בפסגת־זאב, 3 חדרים, כניסה פרטית, מיידי. 234806, 6562659 בתול

● 3, בשער הגיא, ק"ס + מעלית, מיידית, $650. 794347 בעבודה

● ברסקו, 3, מגוזה, חד"ש, חלקי, תקופה מסוימת. 350463

● בארמון־הנציב 2 יפהפיה + חד"ש + סלון, מיידי. 717846 בערב

● בבקעה הצרפתית, 3, ק"ב + מעלית, מיידית, לא מרוהטת. 346078

● 4 מיוחדים במושבה הגרמנית + מרפסת חניה, ק"א, לבוטכה, ללא תווך, $980, 635640

● חדר ביחוללם 3, + סלשן, לאריב לוס מ־17.5.95, $520 767797 בתול

● בבקעה, 3, חד"ש, ארונות, מרוחת ויפה, ק"ג. 715469

● ברמת שרת 4 קטגה, משופצת כתרשה, ריהוט חלקי. 424961

● חדר גדול ומסודר, חיות, מחסה לבנית־יהודי, שירותים המשכתם. 666978

● ברמות מזרים דירת חדר + חד"ש חלקי + סלון + כניסה פרטית, מפתחות ב"צימוקי" 638221 (מלד"ן)

● ברח' לינקולן ליד ימק"א 2 חדרים ק"ב ריקה + סלון + מרפסת, מפתחות ב"צימוקי" 638221 (מלד"ן)

● במעלות דפנה, 4, גדולה, 2 מרפסות + ארונות לתקופה ארוכה. 251431

● 3.5 מרוהטת בבית הכרם, רשי חדה לטווח ארוך, $750, לא לסטודנטים. 434588, 333550

● במרכז עסקים, 3, ק"ע, מיידית, ריחה, 431987

● בפסגת זאב מערב דירת חדר, לא בשבת, $540038, 050-235489

ברמת־שרת,
5 מרווחים + מרפסות,
יחידת הורים, נוף, מיידי,
06-527682

דירות מרוהטות

● משרד־בבקט (עסקי) 2 + הל, ק"א + מרפסת, והבגיה, מיידי, מיידי, "רונן נכסים" 634077

● בגבעת מרדכי (פולל) 2 בהחזקה קונפלטו, ק"ב, מעלית, מיידית, $550 "לילי לוי" 639339 (מלד"ן)

● בהרוקיה, 3.5 + מרפסת, ק"ב, חד"ש, 786524 בערב

● דירת חדר + כניסת פרטית + סלוי, לא בשבת 819040

● בקטמון הישנה, 3.5, ק"ב, מרפסת, משופצת, לסימפה הורים, לארבע, $1,080, אנגלו־סכסון (מלד"ן) 251161

למחפשי איכות ויופי!!
בגבעת־קנדה, 4, מרוהטת,
גינה גדולה, נוף מקסים,
$780 בלעדי בשיר"ן
באמצעות "דוס־אנגליה"
(מלד"ן) 766650

● בקרית משה, 4, ק"ע, הסקה, חד"ש, מ־1.6.95, $980 663011

● קוטגלס + ציוד השמל, 2 גדולים באילסלבר, 819186, 434503

בתי חולים

תל אביב – רמב"ם־איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימיה, כירורגיה).
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (כירורגיה, אורתופדיה, עיניים: הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים: ביקור חולים, טל' 701111 (א.א.ג.: הדסה הר הצופים, טל' 844111 (פנימית, נשים).
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

שבת
תל אביב – כמו ביום ששי
ירושלים – שערי צדק (כירורגית, אורתופדית, נשים, ילדים: ביקור חולים (פנימית, א.א.ג.: הדסה עין כרם (עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה

בתי מרקחת

תל אביב – בכר, דיזנגוף 174, 5222386; סופר־פארם, יהודה הימית 61, יפו, 6822973
ירושלים – שטראוס א', אבינדוב 3, 706668
חיפה – הנשיא רבינו, אבא חושי 99, 341113
באר שבע – קופ"ח כללית, שיכון ב', 237712
רמת גן – עליה, קריניצי 2, 6722840
חולון – מור, חביבה רייך 20, בת ים, 583368
נתניה – כלל פארם, שד' בנימין 60, 338091
פתח תקוה – קופ"ח הכללית, ההסתדרות 21, 9345395
רחובות – כללית, רמז 8, 445111
כפר סבא – מדיקסטר, טשרניחובסקי 24, 457034

שבת
תל אביב – בריאות, המלך ג'ורג' 28, 5283731; בן יהודה, בן יהודה 142, 5225535
ירושלים – הרצל, יפו 36, 255059; טבור שארם, הר הצופים, 869744 (מצ"ס)
חיפה – כללית, מטוח 1, 622289

באר שבע – סופר פארם המשוחררים, המשוחררים 70, 424313; סופר פארם הקריה, קרין הנגב, 281373; ירושלים, הרצל 34, 277034 הנגב, קקל 94, 277816; הבשר, מרכז במסחרי ה', 422274
רמת גן – פיננר, היכל ציון 43, 6182821
חולון – מור, חביבה רייך 20, בת ים, 583368
נתניה – קניון השרון, הרצל, 617766
פתח תקוה – קופ"ח הכללית, ההסתדרות 21, 9345395
רחובות – כללית, רמז 8, 445111
כפר סבא – כנרת, ויצמן 119, 973228
רעננה – (מצ"ס) שאול, אחוזה 78, 981066

עזרה ראשונה

קריין – עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה, ירושלים 610303 תל אביב 5461111 ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 281128 מיסואל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 333453
אבריט – העמותה הישראלית לבריאות הנפש 5400474, 03-5400672
קו אליי – האגודה להגנת הילד עזרה בהבני אליטות, טל' 177-022-3966
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות, 724128
קו עזרה השאלה ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 ביום ו' מ־09.00־11.00
אגודה יד ביד – ארגן קשבת – לילדים ולהורים נוער תל־אביב 5226027 גם בחיפה, ירושלים 6919765 עזר בקסיב לנוער ירושלים, 243158; חיפה 229488 גם בחיפה
אימה־הוסבון ארצי לילדים ולנוער – תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. הצעצה לשלום הילד, טל' 02-256099
מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה, תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגר 1991

קו פתוח למבצעת אלימות בבית, נוסעית תבעשית במרכז לסיוע לנשים וגבר, טל' 07-74907
ארגון קשבת לילדים ולבני נוער במצב ארגון נפגעים הארצי, טל' 03-621515
ויצו 24 שעות קו ארגם לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550506, 07-376310, 02-514111
מרכז סיוע למשבר לשים במוקם "מעגלים" טל' 5228031
ולת מרפאה במרכז בזיע ריעוץ לצעירים תל אביב, 5101511, 2; חיפה 04-381520
האגודה למרפאת גאוהה 03-5279739
אלכוהוליסטים אנונימים 02-630524
המוקד ליולדי הנשימה 02-664824, 02-664910

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י הגולה לטיפולי בית, בית"ח איכילוב ת"א, טל' 6974628, 6974627
שהיל – 03-5625555

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה, תל אביב: דיזנגוף בפור 294869, 03-285822 איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6, בימי ששי מ־15.00 עד 24.00 בשבת מ־08.00 עד 24.00 6973670 6973696: ירושלים הדסה עין כרם 16.00־22.00 השירותיה להזמנת שיניים בישראל, טל' 177-022-3773

24 שעות

מד"א השמל, ירושלים: 515188; תל אביב: 5633777; חיפה 647647
מוריע"ן אור 03-5375555, 03-5045555, 04-5495555
מגדיסיק"ה, 03-6394444
במשרה נדחות, עבריה, 039731111, אנגליה 039731122
התחנות כנען האויר 03-9668855

בגבעה הצרפתית (צמרת הבירה) 4 + פרטר, עליונה, נוף, בתנופייה, קומפלט $1000 "אורי ניימן" (מלו"ן) 810214

דירות בדמ"פ

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

עסקים

למסירה/שותפות מסעדה פעילה ויוקרתית ברחוב אגריפס "יד לעסקים" 050-295187, 02-736746

[illegible]

אולמות

[illegible]

חנויות

במדרחוב בן הלל, להשכרה, במיקום מעולה, חנות כ-30 מ"ר + גלריה לכל מטרה, "אמבסדור" 618101

[illegible]

מחסנים

[illegible]

להשכרה בבית הכרם קוטג', 20 מ"ר במקום מצוין, מיידי, בלעדי "הבילין פיקסלר" 634353 מלו"ן

[illegible]

ב"מ"פ חנות/בית מלאכה 35 מ"ר ע"י בניין העירייה הגרש. 632245

ביפו ע"י הדואר המרכזי, להשכרה לתקופה ארוכה, כ-200 מ"ר. 632245

למסירה חנות ברמ"פ במבשרת-יהודה, 15 מ"ר, 241811, 422031, $200,000

משרדים

[illegible]

במושבה הגרמנית, להשכרה, 2 חדרים, כניסה מיידית, מיזוג, חנות "אמבסדור" 618101

למכירה, במרכז העיר (מאנה), 7 חדרים, ק"א למשרדים/מרפאות וכו', בלעדי לאריאב נדל"ן 794594

[illegible]

במרכז כלל 2 משרדים צמודים בקומה 7 כ-30 מ"ר נטו, 2 קווי טלפון, מיידי 244564 ובבית 6512214

[illegible]

בנק לאומי לישראל בע"מ. מציע להשכרה את הנכס כמפורט להלן:

שטח פנוי בקומת קרקע ובקומת המרתף ברחוב יפו 72, ירושלים, גוש 30050, חלקה 92/1. גודל השטח: כ-130 מ"ר בקומת קרקע וכ- 260 מ"ר בקומת המרתף. קבלת פרטים באמצעות טלפונים: 03-9352028, 03-9352281, פקס: 03-9352564.

בנק לאומי

[illegible]

במרכז העיר להשכרה מיידית 160 מ"ר, בבניין משרדים מסודר וממוזג, בלעדי ל"זיו סוכנות לנכסים" (מלו"ן) 733332

להשכרה בבית ארגיל משרד חדר $400, 2 חדרים $600 בתיל 634537

להשכרה מיידית בבית ארגיל למשרד או לקליניקה 3 חדרים, $950 בתיל 634537

במרכז גבעת שאול להשכרה מיידית משרד 7 חדרים + מחסנים. בלעדי לת.ק.מ. 6528041 רב קווי (מלו"ן)

[illegible]

מבני תעשייה

[illegible]

מגרשים

בלשת דניה מגרש יפהפה לוילה, אפשרות בנייה 200 מ"ר. אבי קורן בע"מ 719740

מגרש 4.5 דונם מאושר לבית אבות, 125 יח"ד (250 חדר), בלעדי לאריאב נדל"ן 794594

דרושים מגרשים לבנייה, חד ודו-משפחתי בירושלים, מעלה-אדומים, גבעת-זאב, מבשרת-ציון והסביבה. פרסים איתן 720575

[illegible]

בגבעת שאול להשכרה מגרש מסודר סגור + משרדים. 6512088 בן-ציון

[illegible]

במבשרת ציון 1 דונם ללא פרצלציה, להשקעה, $72,000 811252

אאודי

[illegible]

אוטוביאנקי

[illegible]

אופל

[illegible]

אמריקאיות

[illegible]

דייהטסו

[illegible]

וולוו

[illegible]

הונדה

[illegible]

מזדה

[illegible]

טויוטה

[illegible]

מיצובישי

[illegible]

מרצדס

[illegible]

ניסאן

[illegible]

סובארו

[illegible]

סוזוקי

[illegible]

סיאט

[illegible]

סיטרואן

[illegible]

פולקסוואגן

[illegible]

פיאט

[illegible]

פורד

[illegible]

רנו

[illegible]

טנדרים

[illegible]

מסחריות

[illegible]

משאיות

[illegible]

טרקטורים

[illegible]

אופנועים

[illegible]

הצעות עבודה

לעבודה קבועה בחברת היי-טק
בחורים/ות
* לאחר שירות צבאי
* בעלי/ות תעודת בגרות (4 יח"ל באנגלית)
* הכרות עם מחשב - יתרון
* התחייבות עבודה לשנה לפחות
נא לפנות הול מיום א' בצירוף קורות חיים לסניף ירושלים צמוד רח' בר-אילן 6 טל' 02-812333
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

קריירה
בלתי מקצועיים לעבודת
מיון דואר
לשעות הערב והלילה 17.00-22.00 או 23.00-7.00
יכולת קריאה בעברית ובאנגלית
תנאים מעולים
02-250250

לתיאטרון החאן דרושים
אנשי טלמרקטינג
בסיס+עמלות
02-251878

דרוש/ה עובד/ת (עבודה במשרה מלאה)
במעקב אחר מחקר קליני של תרופה חדשה (Clinical trial monitoring)
העבודה מחייבת:
*שליטה טובה מאד בעברית, אנגלית ותמלילת
*יכולת טובה של עבודה בצוות
*קומוניקטיביות
*נסיעות רבות ברחבי הארץ
*שעות עבודה גמישות
*רצוי ידע במדעי החיים /ביולוגיה/סיעוד
*בעל/ת רכב
למנות לטל: 02-736219

דרוש/ה
עוזר/ת אדמיניסטרטיבי/ת
*אנגלית ברמת ניסוח
*הדפסה באנגלית ועברית
*ידע בתוכנות עת מתקדמות
- משרה מלאה -
02-243835

דיילות
* גיל 18-25
* הופעה ייצוגית
* עבודה מיידית
03-5221726

למשרד ממשלתי דרוש/ה
מתרגם/ת עברית/אנגלית
מנוסה למשרה מלאה, 08:00 - 16:00
02-256511

לתיגבור
תמלילן/ית וורדמיל - 5
לשעות גמישות
02-240438

קריירה
לפרוייקט יוקרתי דרושים/ות
דיילות/ים מטופחות/ים
בעלי/ות הופעה מרשימה
02-250250

לתיגבור
קלדן/ית מיקצועי/ת
מ. ממשלתי אחה"צ
02-240438

לתיגבור
מזכיר/ה א-ב
למשרד ממשלתי
שכר הולם
02-240438

קריירה
מזכיר/ה
02-250250

קריירה
לחברה צעירה ודינאמית
מנהל/ת חשבונות סוג 3
02-250250

לתיגבור
מחסנאי/ת
ממוחשב
למפעל, קבוע
02-240438

דיילת קוסמטיקה
4,000 ויותר!
מלאה, חלקית, כעבודה נוספת
02-790701 יהודית

[illegible]

לחברת רשף ארי
דרושים/ות
סדרנים/ות דיילים/ות
לעבודה מיידית
טל' 02-256853, 256925

פרסום ת.ד.
חלוקת עלונים בתיבות דואר
02-713965 - יוסי
דרושים מחלקים!

לתיגבור
מזכיר/ה
עב-אנ ל HI-TEC
02-240438

לתיגבור
רתך/ית
למשרה מלאה
מיידי!
02-240438

לתיגבור
חייל/ת משוחרר/ת - פקיד/ה
מאזור בית שמש
למשרה מלאה
02-240438

הנהלת חשבונות

[illegible]

למפעל תעשייתי
מנה"ש עצמאי/ת
★ מחשב ★ אנגלית
- משרה מלאה -
02-243835

לחברת רשף ארי
דרושים/ות
מנהלי/ות חשבונות סוג 2
לעבודה מיידית
טל' 02-256853, 256925

[illegible]

רואי חשבון

[illegible]

חשמל אלקטרוניקה

רוצה להכנס לעולם ההיטק? אינטל מציעה לך תפקיד מעניין בתפעול ותחזוקת מערכות ייצור מתקדמות בצוותי משמרות. שלח/י קורות חיים לאינטל אלקטרוניקה בע"מ, ת.ד 3173 ירושלים 91031

[illegible]

לפיצה של אגאל, שליחים + רישיון נהיגה 50 סמ"ק, עבודה אחה"צ וערב, 233105 יוסי

מנהל מכירות + ניסיון לחנות הדשים יוקרתית, שכר גבוה, 724319

[illegible]

לפיצריה עובדים/ות + משלוחים לבוקר/ערב, תנאים טובים, 420527

לחברת בניה דרוש מנהל עבודה לעבודות גמר בירושלים. 050-268479, 02-634663

למטבח דניה עובד/ת, משרה מלאה/חלקית, אחזקה, תנאים טובים, 6513835

[illegible]

לחברה קבלנית דרושים/ות: מהנדס/ת ביצוע, מנהל/ת חשבונות, 323322

[illegible]

ל"אביגיל" דרושים/ות עובדים/ות לנקיון לשעות הבוקר אחה"צ, 722543

ביאנכי/ת עיתונות/ת נסיון בכתיבה ועריכה עצמאית, 242176

למפעל דפוס בעל/ת רקע טכני. מתאימים/ות יקבל הכשרה מקצועית, 248504, 245515

מזכיר/ה עברית אנגלית, אנגלית ברמה טובה למשרד משרות, 248504, 245515

להומל, מתקין מקלחונים תנאים טובים, לעבודה במבשרת, 330366

להומל, סוג ג' + נסיון לעבודה במחסן במבשרת, 330366

דיילות לקוסמטיקה מים המלח, מלחים ובוץ, רווחים טובים, 767525

[illegible]

לסניף אגאל בבית וגן, טבחים + קופאים, משרה מלאה, 413412 ישראל

למלון אריאל, מרכזנ/ית, פקיד/ת קבלה, חדרנ/ית, מלצר/ית, 719222

מוכרים ות

[illegible]

לסניף אגאל בבית וגן, טבחים + קופאים, משרה מלאה, 413412 ישראל

[illegible]

גזירה ותפירה

[illegible]

דפוס

למכירה אימג'סטר 5300B כחדשה, $25,000 + מע"מ, 389662

[illegible]

טכנאים הנדסאים

[illegible]

רוצה להכנס לעולם ההיטק? אינטל מציעה לך תפקיד מעניין בתפעול ותחזוקת מערכות ייצור מתקדמות בצוותי משמרות. שלח/י קורות חיים לאינטל אלקטרוניקה בע"מ, ת.ד 3173 ירושלים 91031

מהנדסים אדריכלים

[illegible]

לאדריכלים אדריכל/אדריכל נוף/ טכנאי, נסיון בתוכניות עבודה אוטוקאד 12, 665441, 617120

עובדי מוסך

[illegible]

מזכירות

[illegible]

מזכיר/ה
מנה"ש
רצוי ידע ב- EXCELL
עברית ואנגלית על בורין, תמלילנות.
02-6586605/4

באוניברסיטה
כתבנית
מעולה, למשרה חלקית או מלאה. עבודה נעימה
02-824212 (מ-10:00)

דרושים/ות
★ פקיד/ת תפ"י
★ רל"שית
★ פקיד/ת כח אדם
רצוי רקע טכני ו/או מחשב
02-259595

[illegible]

מזכירה ידע במחשב + עיבוד תמלילים, למשרה מלאה, 6511451

למשרה מלאה ומיידית, מזכירה מנוסה תמרצת + עיבוד תמלילים + אנגלית ברמת שיחה, 232092

[illegible]

סוכנים ות

[illegible]

למשרד תיווך סוכן רציני + רכב, רווחים גבוהים, בסיס + עמלות, 737877 לאבי

[illegible]

דרוש/ה מתווך נכנסים מנוסה, שאפתני + אנגלית, "הבינית", 611222

[illegible]

מחסנאים

[illegible]

נגרים

[illegible]

נהגים

[illegible]

עובדי בניין

[illegible]

עובדי ניקיון

[illegible]

מורים ות גננות

דרושים/ות מורים/ות כלליים/ות לחינוך היסודי (א'-ד'), מ"מ / מנ"ד. 297698, 297806

פקידים ות וקלדניות

[illegible]

לעבודה מעניינת ורבגונית בתחום המשפטי - בירושלים
כתבנית
*אינטלגנטית
*מהירות הדפסה גבוהה
*ידע באנגלית
*רצוי נסיון בתחום המשפטי
שכר הולם למתאימות
177-022-3347 סיגל/גדי

[illegible]

דרושה פקידה לעבודה עם קהל לשעות 14:00-20:00; נסיון רב במחשבים, ידיעת אנגלית, 245622

[illegible]

לחברת ביטוח "המגן", פקיד/ת ביטוח חיים מנוסה, לפנות ל- 250808

מקדמי מכירות

[illegible]

איש מכירות בענף הקרמיקה, צעיר דינמי ומקורי. 717788

[illegible]

עוזרות ומטפלות

מטפל/ת לזקנים, נסיון, שעות גמישות, תנאים, 333804, 322841

[illegible]

ספרים ות

[illegible]

שרטטים

[illegible]

לחברה קבלנית לבנין דרוש/ה
שרטט/ת
+ נסיון באוטוקד
לפנות לטומי
050-294509

[illegible]

רפואת שיניים

[illegible]

שליחים ות

[illegible]

מחלקים למודריכי "דפי הבירה", שעות עבודה גמישות, 377311

BURGER KING
לברגר קינג יש תפקיד עם בשר לצעירים ונמרצים!
דרושים/דרושות
■ עובדי/ות מטבח
■ קופאים/ות
■ אחראי/ות מטבח
לעבודה במשמרות במסעדה בירושלים
לפרסים וקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון: 02-794553, 02-794560

[illegible]

שמירה ואבטחה

[illegible]

עובדי מטבח

[illegible]

לחברת רשף ארי
דרושים/ות
טבחים/ות סוג 3
לעבודה מיידית
טל' 02-256853, 256925

[illegible]

למסעדת פפס טבח בעל נסיון באוכל איטלקי, 050-209849

אורטל
עובדים/ות
ב.מ.
טל' 02-259393

[illegible]

לקפה עטרה דרושים עובד/ת אספרסו, מלצר/ית, תנאים טובים

לשאטו עין-כרם, מלצרים/ות, נסיון ואינטליגנציה חובה, 415939, 417430

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

גרפיקאים

[illegible]

דיילות מכירה

[illegible]

עובדי גינה

[illegible]

מציעים למכירה

[illegible]

2 מסורי עץ יער גדולים, אחד העובד על בנזין, השני חשמלי, כחדשים, בהזדמנות, בחול 818840

[illegible]

לפליינג-קרגו אקספרס
סניף ירושלים
דרושים
■ משרה מלאה
■ תנאים טובים
■ וספה צמודה לאחר שעות העבודה
וספאים
■ משרה מלאה
נהג ג'
לפנות למייק בטל: 02-6512693

ציוד לעסקים

ציוד צילום

● כנות צילום מיפה C311, עם אוטומט, 2800, כחדשה, 244533

מקררים

רהיטים

כלי נגינה

מחשבים

● מחשב XT הול מ-650 ש"ח AT הול מ-650 ש"ח. 253545

חיות בית

וידאו

מצלמת וידאו "פנסוניק", חדשה ומשוכללת + כל האביזרים + תיק, במחיר הזדמנותי! 818840 בחול

טלפונים ומכשירי קשר

פלאפונים

מבצע ברקודיפון קווים חיים מכירה השכרה. 050-286686

קוסמטיקאיות

קוסמטיקאית מקצועית אחראית וחרוצה, להקים סניף בת"א, 254511

בריאות

נופש וקייט

שירותי ליווי

"AMOR" הגדול בירושלים! שים לב מבחר גדול של יפהפיות. 234512

"VIP" עסקי הליווי, מלוות חושות מהארץ ומחו"ל. 258219

"שיא" בחורים חתיכים, צעירים איכותיים מענגים ומספקים גברים ונשים בדיסקרטיות + חשפנים. 236292

שיעורים פרטיים

אסטרולוגיה

שדוכים

הכרויות

● "CONTACT" הכרויות 050-291460

מכרז: מושב שדה-עוזיה ד.נ. אבטח מיקוד 79260

להשכרת 2 מיתקנים במושב כל אחד על שטח 2 דונם לניהול עסק

ועד המושב מבקש לקבל הצעות בכתב מבעלי עסקים את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום למזכירות המושב לא יאוחר מ- 30.5.95

אין המושב מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

![KFC]

KFC

קנטאקי פרייד צ'יקן

לקנטאקי פרייד צ'יקן דרושים/ות לסניף כפר-סבא

מנהלי/ות משמרת

/בעלי ראש גדול /לעבודה במשמרות / חרוצים

שליחים /רשיון על אופנוע חובה!

לפרטים נא לפנות לדנה (החל מיום א')

09-978103

פרומרקט

מנחות חוגי בית
למוצרי קוסמטיקה (ללא מכירות)
רכב חובה. גילאי 25-40
03-5653922

מנהלי פרוייקט
לפרוייקט פרסום למשך חודשיים
רשיון נהיגה חובה, גילאי 24-30
03-5653922

דיילים/ות
לרשתות השיווק והסופר מרכזים
מתאים לסטודנטים, שכר טוב
03-5652112

רשות הנמלים והרכבות
משרד ראשי

דרוש/ה

עוזר א' למשכורת
מכרז חיצוני מס' 7/95

היחידה: אגף הכספים.
מקום העבודה: המשרד הראשי - תל-אביב.
דרגה: יד' - יט' בדירוג המינהלי של רשות הנמלים.

דרישות המשרה:

1. השכלה תיכונית מושלמת, רצוי בוגר/ת קורס יועצי מס או קורס שווה ערך.
2. נסיון מעשי של 5 שנים לפחות בהכנת משכורת.
3. בקיא/ה בחישובי שכר על מרכיביו השונים כולל הפרשות ותשלומים.
4. בקיא/ה בחוקי הגימלאות, תקנות קרנות הגמל, בחוקי מס הכנסה, ביטוח לאומי וכל חוק אחר שיש לו השלכות על השכר ועל הגימלאות.
5. נסיון מעשי בבדיקת וביצוע משכורת באמצעות שירותי מיחשוב של יחידות גדולות ומבוזרות.
6. ידיעת עקרונות הנהלת חשבונות.
7. כושר ניהול ופיקוח על צוות עובדים.
8. בעל/ת יכולת ביקורת והדרכת עובדים בכל הנושאים הנ"ל.
9. ידיעת השפה העברית על בוריה ויכולת ביטוי בכתב ובע"פ.
10. כושר למגע נאות עם עובדים, גימלאים וגורמי חוץ.

המעוניינים בתיאור התפקיד, קבלה ומילוי ספסי בקשה (מועמדות) למשרה הנ"ל, מתבקשים לפנות בלווית תעודת זהות, צילומי תעודות לימודים ל"רשות הנמלים והרכבות" דרך פ"ת 74 קומה 6 אגף כ"א, תל-אביב.

הבקשות צריכות להגיע לא יאוחר מיום 11.5.95

דיונון

מנהלי דוכנים
בשבוע הספר במקומות הבאים:

✓ירושלים	✓נתניה
✓רעננה	✓חולון
✓פתח-תקוה	✓בת-ים

מנהלי הדוכנים יהיו אחראים למכירת ספרי הוצאת הספרים בשבוע הספר ולהעסקת מוכרים בדוכן.

פרטים בטל': 03-5610130, אפרת

לחברה פרטית גדולה בירושלים
דרושים/ות
עובד/ת למחלקת הנהח"ש
- ידע בהנהלת חשבונות - יתרון.
- חריצות ומוטיבציה - חובה.
- נסיון קודם לא הכרחי.
תנאים טובים למתאימים/ות.
קורות חיים יש לשלוח לת.ד. 6001 בנייני האומה ירושלים 91060 ולציין עלון - מנ.ע.ת.ח.

דרוש/ה

מרכז/ת לפרוייקט ארצי לטיפול בנערות

הכישורים:
✓עבודת סוציאלית.
✓נסיון בטיפול והדרכה במתבגרים (רצוי נערות)
טל. 03-5125712 לנחמה

לחברת כח-אדם סניף ירושלים
רכזת כח אדם צעיר/ה
רצ'נית אחראי/ת לתפקיד מעניין ומלא אתגר
שרון 177-022-3347

דאפי בע"מ
אגריפס, 8 טל: 02-240435
דרושים/ות
אנשי פרסום
לפרוייקט פרסומי כלל ארצי
ומנהל פרוייקט

עבודת קיץ
משתלמת מכל הבחינות!

בואו להשגיח על נבחני הבגרות בחודשים מאי, יוני, יולי,

ותהנו משכר של 15 ש"ח לשעה.

- ● אין צורך בידע בחומר הבחינות
- ● העבודה בשעות ובמקומות הנוחים לכם
- ● אתם קובעים כמה תעבדו וכמה תרוויחו

דרישות

● גילאי 25 ומעלה ● שליטה מלאה בעברית ● 12 שנות לימוד

נא לפנות מיום א'
לסניף ירושלים, רח' יפו 33 (בית-יואל) טל' 02-254440

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

בנק גדול
מחפש אנשים
להשקיע בהם.

**אם את/ה רוצה לעבוד בסביבה יוקרתית,
ואם את/ה אוהב/ת לעבוד עם אנשים -
זו ההזדמנות שלך להכנס לעולם הבנקאות.**

חברת מנפאואר מחפשת עובדים מוכשרים בעלי/ות תעודת בגרות מלאה, עברית רהוטה ונכונות לעבודה בשעות מפוצלות. העבודה המוצעת, בשסח הבנקאות, למשרה מלאה או חלקית לתקופה ממושכת.

למתאימים הכשרה בת שבועיים בשכר במלון במרכז הארץ.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
פנו לסניף מנפאואר החל מיום א':
סניף ירושלים: טל' 02-254440

מ.ש.ה.ר
שרותי רפואה ליליים
לחברה ארצית המובילה בתחומה
לסניף השרון

אנשי/ות מכירות
למסלול ניהולי

דרישות התפקיד:
- כושר ביטוי מעולה • חריצות צבמות לעבודה קשה • תקשורת בינאישית ברמה גבוהה
- עד גיל 35 • רכב חובה

למתאימים:
- משכורת בסיס 2,000 ש"ח • עמלות ובונוסים גבוהים • ליווי מקצועי במכירות ושיווק
- עבודה בחברה גדולה • ביטוח מנהלים
- למצטיינים מובטח מסלול קידום והתפתחות בתפקידי ניהול

רופאי/ות ילדים/משפחה
- העובדים בבתי חולים או בקופ"ח.
- שעות עבודה מ-7 בערב עד 7 בבוקר.

טלפניות טלמרקטינג
- השות מכירה בטלפון - טלמרקטינג
- כושר התמדה בעבודה
- תקשורת בינאישית טובה
- אוריינטציה לשירות ומכירות
- ימי עבודה א'-ה' אחה"צ 16.00-21.00
- שכר בסיסי גבוה
- בונוסים גבוהים
- נסיעות

לאחר מיון תוכשרנה במכירות ושיווק בטלפון

תושבי רעננה, כפר סבא, תל אביב, הרצליה והשרון
לפרטים: טל. 09-428494
סניף חיפה 04-373990/1 סניף קריות 04-715111/2 סניף נתניה 09-841155/6

פרסום גדול

נופש משולם חובק עולם
קלאב הוטל
את/ה מוזמן להשתלב בהצלחתינו
דרושים/ות:
* **מנהל צוות מכירות**
* **נציגי שיווק עם/בלי נסיון**
* **דיילי/דיילות טלמרקטינג**

מתקבלים צעירים/ות מעל גיל 21 בעלי השכלה תיכונית,
למועמדים המתאימים שיתקבלו לאחר מיון אנו מציעים:
* הכנסה גבוהה במיוחד
* הכשרה מקצועית מקיפה
* קריירה בתחום השיווק

לקביעת ראיון נא להתקשר:
אזור חיפה 04-675146 · אזור עפולה 06-420610
אזור טבריה 06-725703 · אזור נצרת 06-567666
אזור חדרה 06-344860

לחברת קוסמטיקה יוקרתית
דרושים/ות בכל אזורי הארץ:
יועצי/ות יופי למבצעים
למבצעי מכירה ייחודיים
בדוכני מכירה יוקרתיים
התפקיד כולל נייחות גבוהה ושעות רבות.
רכב פרטי - יתרון.
נסיון בייעוץ ומכירת מוצרי קוסמטיקה - יתרון.
נדרשת הופעה ייצוגית ומטופחת.

יועצי/ות יופי
לייעוץ ומכירת מוצרי קוסמטיקה
יוקרתיים בחנויות קוסמטיקה יוקרתיות
העבודה במשרה חלקית בוקר/אחה"צ לסירוגין.
אפשרות להכשרה בחברה.
נדרשת הופעה ייצוגית ומטופחת.

נא לפנות לטל. 03-5611726
אזור חדרה וצפונה: לטל. 04-574708
או 04-573776, לסמדר או מירה

לימלמד
מנהל/ת חשבונות (2-3)
מנוסה ורצינית/ת, עבוד בית תכנה מוביל, אנגלית מצוינת
רב קווי 02-252561

קופת חולים לאומית.
דרושים/ות
למרפאה בקרית-אונו
אח/ות מוסמך/ת
עם נסיון של 3 שנים

לתחנה לבריאות המשפחה בגני-תקוה
אח/ות אחראי/ת
עם קורס על בסיסי בבריאות הציבור

לפנות לאחות הראשית 03-6970359 03-6970360
- תנאים טובים למתאימים -

למגוון משרות בחברות היי-טק
דרושים/ות
מעבדי/ות תמלילים עברית
מעבדי/ות תמלילים עברית-אנגלית
מעבדי/ות תמלילים אנגלית
תנאים טובים למתאימים/ות
לסניף ירושלים צפון
רח' בר-אילן 6
טל' 02-812333

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

און LINE
לחברת מיזוג אויר מובילה
דרושים/ות
אנשי/נשות מכירות
כישורים נדרשים:
■ נסיון במכירות לפחות 3 שנים ■ 25 ומעלה
■ רכב חובה ■ עבודה בעיקר בגוש דן
פקיד/ת שיווק
כישורים נדרשים:
■ שליטה במחשב - הקלדה ■ אנגלית יתרון
■ עבודה בגוש דן
נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 4287, רמת אליהו 75142, לידי רמי או בפקס 09-9615130

לעיריית תל-אביב-יפו דרושים:

מינהל החינוך והתרבות
לבתי הספר היסודיים

מורים/ות
להוראת השפה הערבית המדוברת
- בעלי/ות תעודת הוראה לשפה ערבית ו/או לשון עברית דוברי/ות ערבית.
- דוברי/ות ערבית בעלי/ות תעודת בגרות.
- בוגרי/ות המגמה למזרחנות.

השתלבות בעבודה מחייבת השתלמות מיוחדת להוראת השפה ערבית המדוברת והתרבות הערבית בפיקוח משרד החינוך.

לפרטים נא לפנות ללימור/חני בימים א' - ה' בשעות 08:30 - 14:00 טל': 5218890.

לפנימית ילדים בתל-אביב

מנהל/ת מטבח
75% משרה.
לפרטים נא לפנות לריקה כוכבי, פרופ' שור 10, ת"א 62961 טל' 6055946, טל' 6042848.

עוזר/ת מטבח
עבודה בשעות הבוקר 6 ימים בשבוע.
לפרטים נא לפנות לריקה כוכבי, פרופ' שור 10, ת"א 62961 טל' 6055946, טל' 6042848.

מדריכים/ות חינוכיים/ות
- נסיון בהדרכה, בחינוך מיוחד.
- העבודה אחה"צ, כולל שבתות ותורניות לילה.
- התחלת העבודה בחודש אוגוסט.
נא לשלוח קורות חיים בכתב, טלפון וכתובת מלאה.
לפרטים נא לפנות לריקה כוכבי, פרופ' שור 10, ת"א 62961 טל' 6055946, טל' 6042848.

מטפלות/ים
לפרטים נא לפנות לריקה כוכבי, פרופ' שור 10, ת"א 62961 טל' 6055946, טל' 6042848.

איש/ת אחזקה
משרה מלאה
- יכולת לביצוע תיקונים ותחזוקה שוטפת של מבנים, אינסטלציה, נגרות, עבודות גינון וחצר.
- נסיון של 3 שנים לפחות + המלצות.

מדריך/כה גינון
משרה חלקית
- לעבודה עם ילדים לשעות אחה"צ.
- רצוי נסיון קודם.
לפנות לריקי פלורנטין טל': 03-6479853, 6476783.

פנימיית נערות בהוד-השרון

מדריכים/ות חינוכיים/ות
לשנת הלימודים תשנ"ו
- עבודה בשעות אחה"צ/ערב.
- אפשרות מגורים במקום.
לפרטים נא לפנות טל': 09-904799, 09-429142.

למינהל ההנדסה

גיאוגרפים/ות
בוגרי/ות תואר ראשון לפחות לעבודות דיגיטציה וקליטת נתוני תוכניות בבניין עיר במערכות ממוחשבות.
לקביעת ראיון נא להתקשר בימי א' - ה' בין השעות 08:00-15:00 לטלפון 5217082.

לאגף לרפואה ציבורית

אורטודונט/ית מומחה/ית
מרפאת שיניים תלמידים
לפרטים נא לפנות לד"ר ש. רייזפלד טל': 5643457 בין השעות 08:00-14:00, בית שטראוס, רח' בלפור 14, תל-אביב.

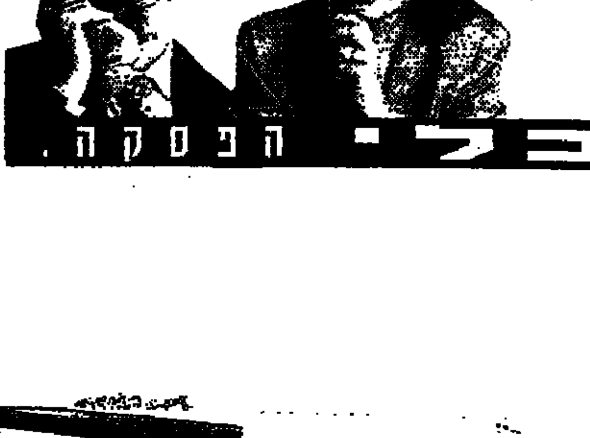

אתגר בלי הפסקה.

עיריית רעננה
דרושים/ות
איש/ת תמיכה
למשתמשים במערכות ממוחשבות
- נסיון בעבודה במערכות ממוחשבות
- הכרת PC ומערכות הפעלה DOS, WINDOWS ו- NOVELL
- הכרת מערכת VMS / VAX - יתרון
- ידע מוכח ונסיון בתפעול יישומים וגליונות אלקטרוניים
- הכרת מוצרי מיקרוסופט (WORD, POWERPOINT, EXCELL)
- תקשורת בינאישית טובה
- ידע ונסיון בהדרכה - יתרון
- משרה מלאה

פקחים/ות עירוניים
תאור התפקיד:
פיקוח עירוני לאכיפת דיני איכות הסביבה וחוקי עזר עירוניים לשמירת הסדר והנקיון ולרבות חוק העזר להעמדת רכב וחנייתו.
הכישורים הנדרשים:
א. לאחר שירות צבאי מלא ו/או שירות לאומי (לגבי נשים).
ב. מצב בריאותי תקין.
ג. בוגרי/ות 12 שנות לימוד.
ד. בעלי רשיון נהיגה מסוג ב' - בוותק של 3 שנים לפחות. ובעלי רשיון נוסף לקטנוע ו/או הסכמה להוצאת רשיון לקטנוע.
ה. ידיעה טובה של השפה העברית. רצויה ידיעה בדיבור בשפה האנגלית.
ו. נכונות לעבודה מאומצת לרבות בשעות כלתי שגרתיות.
ז. אזור מגורים - מרחב השרון.
ח. תינתן עדיפות לבעלי נסיון קודם בעבודות פיקוח, אבטחה, שיטור וכיוצא בזה.

שאלון להגשת מועמדות ניתן לקבל בעיריית רעננה, מחלקת משאבי אנוש, רח' אחוזה 103, טל' 09-903194, לא יאוחר מיום 16 במאי 95, בצירוף כל התעודות והמסמכים הרלוונטיים.

קופת חולים מכבי הטובה בישראל
למחוז ירושלים
דרוש/ה
אח/ות מוסמך/ת
■ רצוי נסיון קודם במחלקה גניקולוגית או כירורגית בבית לחולים.
העבודה במשרה חלקית
לפרטים נא לפנות אל ד"ר רמבאו טל: 02-706171
או אל גב' דינה קיסלסי טל: 02-700227.
- רק פניות מתאימות תיענה -

קופת חולים מכבי הטובה בישראל
למחוז הצפון
דרושים/ות
למרפאות בעתלית ובטירת הכרמל
אחים/ות מוסמכים/ות
למכון השמיעה בחיפה
קלינאי/ת תקשורת
דרישות התפקיד:
■ נסיון של שנתיים לפחות
העבודה במשרות חלקיות
קורות חיים נא לשלוח לקופ"ח מכבי, מינהלת מחוז הצפון, ת.ד. 5199 חיפה 31051 בציון שם המשרה.
- רק פניות מתאימות תיענה -

שיק ארועים ומזון בע"מ
שטרק - קורץ
דרושים/ות
מלצרים/יות
לעבודה באירועים בשעות אחה"צ והערב
מלצר/ית אחראי/ת לארועים
במשרה מלאה, נסיון קודם במלונאות וארועים
איש/ת אחזקה
בעל/ת נסיון וידע בתחזוקת מטבחים + רשיון נהיגה
לתאום ראיון נא להתקשר 02-611009, 02-630058 שי/בתיה

לחברה מסחרית בתחום הרכב
דרושים/ות
אנשי/ות טלמרקטינג
- נסיון קודם רצוי אך לא הכרחי
- תנאים טובים למתאימים
- מקום עבודה ת"א
לפנות מיום ראשון לשי 02-714244

רוברט הלף ROBERT HALF
לחברת תובלה גדולה בחיפה
דרוש/ה
סדרן/ית עבודה
✓ יכולת תקשורת בינאישית טובה
✓ צעיר/ה נמרץ/ת ודינמי/ת
✓ יועדף בעל/ת נסיון בנושא לוגיסטיקה
- שמירת סודיות מובטחת -
נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033, טלפון: 04-673095 לשלמה.

לבית ספר ממ"ד נסויי אפרתה
מחנכי/ות כיתה
מורים/ות מקצועיים/ות
מורים/ות למחשבים
מורים/ות לאומנויות ויהדות
02-722843, 02-717893

לתיגבור
מפעיל/ת מערכות מחשב
לתפעלת פלוטרים
• תמיכה
02-240438

מתכנת/ת מנוסה
עדיפות לנסיון בפיתוח מוצר מדף, שליטה בשפה ++C, אנגלית חובה.
02-256511

פקיד/ה כתב/נית
שליטה בעברית ואנגלית.
ידע במעבד תמלילים ומחשב
חברה גדולה
טל. 02-384777
פקס 02-387762

هكذا من الأصل

לעבודה מיידית בענף המלונאות בעיר אילת !!!

דרושים/ות

- בוגרים/ות צעירים/ות משוחררים/ות בלתי מקצועיים.
 ובעלי מקצוע עם נסיון במלונאות - לתפקידי:
* מלצרות
* קבלה (ידיעת שפות זרות-חובה)
* קבטיים (בעלי רקע פיקודי ביחידות שדה)
* חדרנות
* אחזקה (ניקיון צ'יקים, חשמלאים, צבעים, שרברבים וכד')
* עובדי מטבח ושבחים
 תנאים משופרים למתאימים (כולל לינה וכלכלה)
* מענק מיוחד למשוחררי צבא בתום 6 חודשי עבודה

לפרטים ולקביעת ראיון - 09-979260

אמבין

החברה המובילה בתחומה אחסון קבוצ

דרושים/ות

נציג/ת מכירות

*לניהול מכירות בתחום פרופילים מפלסטיק
*לניהול מכירות לרשתות שיווק ולסיטונאים
*לניהול מכירות בתחום המוסדי

אם את/ה בעל יוזמה ומשימה עצמאית,
ויש לך יכולת מכירה מוכחת ואת/ה גר/ה באיזור המרכז.
נא להפנות קורות חיים בכתב לאשקלון ת.ד. 10 מיקוד 78100
לידי מר כוכבי אליצור סמנכ"ל ולציין את מס' משרה

לחברת סרטים

דרושה

מוכירה עברית/אנגלית

משרה מלאה

נא לפנות לטל. 09-562111
או לת.ד. 12597 הרצליה פיתוח/לתמר

לחברה המובילה בתחומה

גפסי

דרוש/ה

פקיד/ת רכש וייבוא

- צעיר/ה ודינמי/ת
- נסיון מוכח ברכש/יבוא-חובה
- הדפסת עברית/אנגלית
- יחסי אנוש מעולים

נא להפנות קורות חיים לבחון ת.ד. 43159 ת"א 61430

לחברת השקעות

דרושים/ות

פקידי משכנתאות

- שעות העבודה א'-ה' 9:00-18:00
- מועמדים/ות בעלי ניסיון יפנו בכתב יד,
 תוך פירוט קורות חיים,

לת.ד. 52070 תל אביב

רוצים אותך בפרסום יוזמה

גרפיקאי/ת

שליטה מלאה בפריהנד ופוטושופ
נסיון של שנה לפחות במשרד פרסום
לפנות לדובצקי 03-5713331
סודיות מובטחת

פרומרקט

לרגל התרחבות נוספת דרושים/ות:

תקציבאי/ת קידום מכירות
לניהול פרוייקטים
עם ניסיון בשיווק, רקע בהפקות ויכולת ארגונית גבוהה

תקציבאי/ת שיווק ישיר
עם רקע בשיווק ובדיוור ישיר. ידע בפרסום הכרחי

מפיק/ת ארועים
רקע באירועים ובהפקה. טשה הכרחי. נכונות לעבוד בשעות חריגות.
שליטה באנגלית רצויה
קורות חיים לפקס: 03-6393150
ולת.ד. 66023 .61283 סודיות מובטחת

טריומף Triumph ליטוף על הגוף.

למפעל טריומף אינטרנשיונל

דרוש/ה

עובד אחזקה

* בוגר ביה"ס תיכון מקצועי במכניקה עדינה
* רצוי נסיון בתעשיה באחזקת מכונות מכניות
 * רצוי ידע בחשמל
העבודה במשרה מלאה 5 ימים בשבוע
שעות עבודה 07:00 - 16:00
פרטים במחלקת משאבי אנוש,
טל' 02-753305 בימים א'-ה' 07:00 עד 16:00

לעמותת "לב־זהב" דרושים/ות

מטפלות/ים

לטיפול בקשישים בבתי־אבות ובקהילה.
שעות גמישות. תנאים טובים.
ברמת־אביב - טל' 6992036 - 03,
רמת־אפעל וגבעתיים - טל' 5351073 - 03

דרושים/ות

מחלקים/ות

עיתונים

לשעות הבוקר המוקדמות
באזור קרית-אונו והסביבה.
רציניים בלבד יפנו לטל:
03-5347640, 050-286523 לרמי

דרושים

מעצב/ת מוצר
מעצב/ת פנים

בוגרי בצלאל או מכללה מקבילה.

נא לפנות לטל. 03-5627445 לאסתר

תנאים טובים למתאימים

לחברת שיווק יוקרתית בתחום מוצרי הצריכה

דרושים:

סדרנים/יות

יוצאי צבא
לעבודה ברשתות שיווק וחנויות פרטיות
באזור הרצליה - תל-אביב

רכב פרטי או קטנוע - חובה.

נא לפנות לאבישי טל. 03-5616275

למרכז הנוער
על שם לואיז ווטרמן וייז בירושלים

דרושים

1. **מדריכים למחנה קיץ לנוער חובב אומנות** בירושלים (בוגרי כיתות טי-יי), בתחומי ציור, פיסול, רישום, הדפס, מוסיקה, דרמה וצילום אמנותי.
כישורים: בוגרי מכללה לאמנות ונסיון בהוראה ובהדרכה.

2. **חשב - מנהל חשבונות ראשי למשרה מלאה**
כישורים: רואה חשבון (מתחיל), או מנהל חשבונות מוסמך, נסיון ויכולת פיקוח ומעקב על הנהלת חשבונות. ידע בהכנת משכורות במחשב ובמערכות ממוחשבות (כולל "חשבשבת"), מעקב אחר חשבונות לקוחות וספקים, ויכולת הפעלת צוות עובדים.

מועמדים למשרות בסעיף 1 יפנו לאכסניה בטלפונים: 423361, 02-420990
(רחוב המפסגה 8, בית וגן) ולמשרה בסעיף 2, יפנו בכתב יד עד ליום 10.5.95, בצרוף תעודות וקורות חיים, לת"ד 16350 ירושלים.

לחברת יבוא בתל אביב

דרוש/ה

מזכיר/ת סמנכ"ל

דרישות התפקיד:
הדפסה וניסוח עברית/ אנגלית - חובה!
ניסיון הכרחי

נא לשלוח קורות חיים בכתב יד
לת.ד. 128 רעננה 43100.

גלידת בן&ג'ריס

לסניפנו בכל רחבי
הארץ דרושים:
- עובדי דלפק
- מנהלי סניפים
- אחראי משמרת
- דיילות לנקודת מכירה

לפרטים נא להתקשר
02-242767

חלופה

חברה לשרותי כח אדם בע"מ

דרושים/ות

- בוגרי/ות בי"ס מקצועי/רקע טכני
- עובדי/ות ייצור
- מבקרי/ות איכות
- נהגים/ות מעל 15 טון לחלוקה
- מלגזנים/ות + הסמכה
- סדרנים/ות/דיילות לאזור השרון

03-9311069 09-333644
03-6393265/6 03-9699155

לחב' מובילה בתחום עיצוב ריהוט מודולרי

איש/ת מכירות בכיר/ה

- יכולת מוכחת בגיוס והפעלת אנשי מכירות
- יכולת אישית מוכחת במכירות שטח
- שכר גבוה, ענין ואתגר רב מובטחים למתאימים

לפנות למצוינים: בכתב יד בצרוף קורות חיים
ונסיון קודם דרך חיל השריון 92 ת"א 67761

סודיות מובטחת

- 3 שנות נסיון
- עיצוב והכנה לדפוס
- תנאים של חברת היי-סק

בע"מ

קרית עתידים, בנין 7,
טל: 03-6479222, פקס: 03-6479223

לאגודת "יד - שרה" דרושים/ות

מתנדבים/ות

למספר משרות רציניות
*בעלי/ות יוזמה ואחריות

נא לפנות לנעמי טל: 02-244242

דרוש/ה

עובד/ת אקדמאי/ת
למוסד ציבורי גדול

פרטי המשרה: 3/4 משרה

פרטי התפקיד:
1. טיפול בהפקת דוחות אופרטיביים וסטטיסטיים שוטפים, ודוחות מיוחדים (באמצעות מחולל) בתחום הכספי והדמוגרפי, ובהפצתם, איפיון דוחות חדשים.
2. מעקב ובקרה על נתונים המוזרמים ע"י משתמשים, הדרכת משתמשים.

הכישורים:
השכלה אקדמאית במדעי החברה, רצוי בסטטיסטיקה.
ידע בתחום המיחשוב, מעבר לירמת משתמש.
נסיון של שנתיים בעבודה דומה.

מכתבים יש להפנות למנהל אגף הכספים
ת.ד. 16296 תל-אביב
* המתאימים יוזמנו לראיון *

לקבוצת עלית

דרושים/ות:

לסניף המכירות בירושלים

סדרנים/יות

עבודה במשרה חלקית, 5 ימי עבודה בשבוע.
נא לפנות טלפונית לסניף: 02-783950

אנשי/נשות מכירה
בשיטת הונסל
משרה 37

דרישות התפקיד:
- 12 שנות לימוד.
- מוטיבציה לעבודת שטח מאומצת.
- נסיון קודם במכירות - יתרון.

נא להפנות קורות חיים מפורטים ל:
מחלקת כ"א מכירות, ת.ד. 19, רמת-גן 52100
ולציין על המעטפה את מספר המשרה
או לפקס מס' 03-9211037
נא להמנע מפניות טלפוניות
רק פניות מתאימות תענינה
- סודיות מובטחת -

טוב לי עם **עלית**

בית ירח

ביה"ס תיכון מקיף בעמק הירדן
לשנה"ל תשנ"ו

דרושים/ות

מורים/מורות

בהקף משרה מלאה למקצועות:
*הסטוריה-טלפון בערב-06-758546
*ביולוגיה
*ערבית-טלפון בערב-08-758560
*כמיה-בהקף חצי משרה
*תנ"ך
*גיאוגרפיה
*חשמל ואלקטרוניקה

הוראה בכיתות ט'-יב' והכנה לבחינות בגרות
ביה"ס נכלל באזור עדיפות א' לנושא תמריצים

לפנות טלפונית-משך היום 06-750803-5

לחברת סודה קלאב בע"מ

דרוש/ה

מזכיר/ה למנהל כספים

למשרה מלאה (5 ימים)

- שליטה מלאה באנגלית ובעברית
- נסיון בעבודה עם מחשב
- נסיון בטיפול ביבוא - יתרון!

לפנות בכתב לת.ד. 65 פ"ת 49100
או בפקס: 03-9313241
(לתפקיד מזכירה למנהל כספים)

זהבי

שיש מרצפות וקרמיקה

אנשי/ות מכירות

לאולם התצוגה בירושלים

★ למשרה מלאה ולמשרה חלקית
★ נסיון בענף הקרמיקה - יתרון

קו"ח בכתב יד יש להפנות לת.ד. 16080 ת"א

לעיתון שתי ערים

דרושים/ות

יועצי/ות פרסום

מוטיבציה גבוהה
הופעה נאה
רכב חובה

להתקשר 03-951001/2
לבקש את רפי

עבודה שכדאי ללכת עליה...

מלון ה"רויאל ביץ" מלון הפאר של ישרוטל באילת קולט עובדים
אם אתם חיילים משוחררים (או לקראת שחרור),
בעלי מוטיבציה, הופעה נאה, שולטים באנגלית ברמה טובה,
אנו מציעים עבודה בתחומים:

- **מלצרים/מלצריות**
- **ברמנים**
- **קציני בטחון**
- **עובדי משק ואחזקה**

אנו מציעים עבודה מועדפת בתנאים עדיפים
- תנאי שכר הולמים
- אפשרויות קידום מגוונות
- מגורים נוחים ומרווחים
- חיי חברה תוססים בעיר אטרקטיבית.

ימי ראיונות למתעניינים:
בחיפה - במלון "דביר" (יפה נוף 124)
ביום ב' 8.5.95 בין השעות 10:00-14:00
בת"א - במלון "שרתון" (הירקון 115)
ביום ג' 9.5.95 בין השעות 10:00-14:00
נא להצטייד בתמונה
לפרטים מח' משאבי אנוש במלון
טל. 07-368855/6 פקס. 07-368858

ישרוטל רויאל ביץ'

לקבוצת עלית

דרושים/ות:

לתושבי שדרות והסביבה

מחסנאי/ת טכני / קניין/ת

דרישות התפקיד:
- רקע טכני.
- עדיפות לבעלי נסיון.

נא לפנות טלפונית לאביבה:
07-890190

טוב לי עם **עלית**

לאשר אורטופדיה

דרושים/ות

1. **פקידה**
2. **מפ"ס/ית**
3. **בוגרי ביה"ס מקצועי**

מועמדים לאחר שרות צבאי יפנו טלפונית לבתיה
03-5744051

מ.מ.ל.א

מרכז מידע למשאבי אנוש
מפעלים איזוריים "גרנות"

ברשותנו מאגר כוח אדם איכותי בתחומים מגוונים, חברות וחברים מקיבוצי אזור "גרנות". 45 קיבוצים מחיפה ועד תל-אביב לאורך רצועת החוף מהים ועד הקו הירוק.

המעוניינים מתבקשים לפנות
למחלקת כוח אדם גרנות
אל:פיני , חני, מלי
טלפונים: 06-321213,06-321222
פקס: 06-321244

לחברת מזון מובילה בתחומה לסניפה בראשון לציון דרוש/ה

קופאי/ת

- השכלה תיכונית ונסיון בהפעלת מסוף.
- ידע בהנהלת חשבונות - יתרון.
- נכונות לעבודה בשעות לא שגרתיות.

מועמדים/ות יפנו לטל 03-9615949 לסימה לקביעת מועד לראיון

מחלקי/ות דואר

אתם מכתיבים את הקצב

שכר חודשי גלובלי
עד **2,600** ש"ח

* כושר גופני טוב
* יכולת קריאת כתובות בעברית ואנגלית
* עבודה עצמאית * משרה מלאה
* תחילת עבודה 07:00
* סיום עבודה גמיש מותנה בקצב אישי
* אפשרות לעבודה לטווח קצר או ארוך

סניף ירושלים
רח' יפו 33
טל' 02-235323

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

קח חלק ביצירת עידן התקשורת החדש בישראל.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

לאגף העסקי

לחנות הרשת העתידה להפתח בבאר-שבע

דרושים/ות

מנהלי/ות חנות סלקום

ניהול הפעילות השוטפת של החנות המוכרת ציוד ושרותי סלקום; ניהול מקצועי של נציגי המכירות בחנות; אחריות על ניהול החשבונות של החנות; אחריות על תחזוקת מלאי החנות.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית. על תיכונית - יתרון.
- הכשרה בתחום שווק ומכירות.
- 3-5 שנות נסיון לפחות בניהול חנות. בסביבת הייטק/תקשורת - יתרון.
- יכולת ונסיון בניהול עובדים והקניית תודעת שרות.
- הבנה עסקית, כושר שכנוע וניהול מו"מ.
- ידיעת אנגלית - יתרון.
- מגורים בבאר-שבע - חובה.

(משרה מספר 1032)

אנשי/נשות מכירות בחנויות סלקום

מכירת ציוד ושרותים ללקוחות ברשת חנויות סלקום.
למתאימים/ות הטבות ותנאים אטרקטיביים.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית מלאה.
- הכשרה ונסיון מוכח במכירות בסביבת היי-טק/תקשורת - יתרון
- הכרת תהליך המכירה בחנויות - יתרון.
- תודעת שירות מעולה.
- כושר שכנוע וניהול מו"מ.
- מגורים בבאר-שבע והסביבה - חובה.

(משרה מספר 1031)

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בצרוף קורות חיים אל סלקום ישראל בע"מ, מחלקת גיוס וקליטה לת.ד. 12653 הרצליה 46733. בצרוף שם ומספר המשרה על גבי קורות החיים והמעטפה.
סודיות מובטחת

סלקום Cellcom

BELLSOUTH

למפעל תעשייתי גדול במרכז הארץ דרושים/ות

חשמלאי/ת
- הנדסאי/ת חשמל.
- נסיון 3-5 שנים בתעשיה ובבקרת מתכנתים.
- העבודה מתנהלת במשמרות.

מכונאי/ות אחזקה
- בוגרי/ות בי"ס מקצועי (עדיפות לטכנאי מכונות).
- נסיון 3-5 שנים בתעשיה.
- העבודה מתנהלת במשמרות.

מסגרים/ות
- מסגרות כללית.
- נסיון בריתוך רגיל וארגון.
- נסיון בעבודות צנרת נירוסטה.

מועמדים/ות יפנו בכתב לת.ד. 669 גני ברק 51104 ויציינו ע"ג המעטפה המשרה המבוקשת.
מסגרים/ות יכלו לפנות גם בטלפון 03-6712242 לארמון לקביעת מועד לראיון בימי א'-ה' בשעות 08:30-14:00

דרושים/ות

למוסד ממלכתי

צעירים/ות משוחררי צה"ל

לעבודת שטח מעניינת בשעות בלתי שגרתיות

בעלי הכישורים הבאים:
- 12 שנות לימוד
- יוצאי יחידות קרביות
- בוגרי קורס פיקודי בצה"ל
- רשיון נהיגה הכרחי
- בריאות תקינה
- עד גיל 25

מקום השירות: ת"א והדרום

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לאחת מת"ד הבאות (בהתאם לאזור המגורים): תל-אביב 20306, רחובות - 1099, אזור המרכז 25071 - ת"א, מיקוד 61250, דרום 6701, מיקוד 77166
לציין כתובת מדויקת וטלפון.
רק המתאימים יענו, סודיות מובטחת

כתר טלר

לחנות בירושלים

דרוש/ה

מנהל/ת חנות

דרישות התפקיד:
- השכלה אקדמאית – יתרון
- עדיפות לניסיון בתחום המכירות והטכסטיל
- כושר ארגוני כולל פיקוח על צוות עובדים
- גיל עד 35

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, לת.ד. 2147 תל אביב 61020 לידי מוכירות רשת חנויות כיתן.
סודיות מובטחת.

גטר מיכון משרדי (2000) בע"מ

דרושים/ות

טכנאי מכונות צילום

לאזור אשדוד
תושב אשדוד ◄ רקע טכני

לאזור הדרום
◄ תושב האזור
◄ עדיפות לבעלי נסיון ורקע באלקטרוניקה

מועמדים מתאימים יפנו לישראל לטל' 03-5761528

לפיצה האט בקניון ירושלים

Pizza Hut

דרושים/ות

1. מלצרים/ות
2. שליחים/ות
3. טופדי/ות פנים

ראיונות יתקיימו כל יום בין השעות 12:00-18:00
פרטים נוספים בטל': 02-793281 - אלדד

פיצה האט הפיצה האהובה בעולם

לפיצה האט בית האופרה בתל-אביב

Pizza Hut

דרושים/ות

- מלצרים/ות
- טופדי/ות דלפק
- טופדי/ות מטבח
- קופאים/ות
- מארחים/ות

ראיונות יתקיימו ביום א' בין השעות 09:00-19:00
פרטים נוספים בטל': 03-5104262 - שי

פיצה האט הפיצה האהובה בעולם

לחברת הייטק

אח/ות מוסמך/ת

★אקדמאית ★נסיון בהדרכה-יתרון ★נסיון בטיפול נמרץ/חדר מיון ★משרה מלאה, תנאים מצוינים ★אנגלית
לפנות לטלפון: 243835, 02-259596

עבודה בגרות

בואו להשיג על נבחני הבגרות בחודשים מאי, יוני, יולי

● גילאי 23 ומעלה ● 12 שנות לימוד ● שליטה מלאה בשפה העברית ● שעות עבודה גמישות ● העבודה בכל הארץ

סניף ראשי תל-אביב רח' דיזנגוף 98 ת"א 03-5271938/42 ב"ש: 07-275411 שדרות: 07-890410 אשקלון: 07-750097 אשדוד: 08-563078/9 ק. מלאכי: 08-502490 רחובות: 08-466581/3
רמלה: 08-252724 חולון: 03-5038494 ראשל"צ: 03-9645160 רמת גן: 03-6700603 פ"ת: 03-9347260 כפ"ס: 09-979104 נתניה: 09-622380 חיפה: 04-679944 י-ם: 02-252177 עפולה: 06-421319

דנאל

צלצל דנאל זה עובד - למידע (24 שעות) 177-022-6288

חדור היי-טק. לוח העיר

John Bryce (Systems) 1984 Ltd.

ORACLE

חברת ג'ון בריס נציגת ORACLE בישראל, המובילה בתחום בסיסי נתונים, עוסקת בהקמת מערכות CLIENT/SERVER חדשניות שמשלבות עיבוד נתונים, GROUPWARE ומולטימדיה.
ג'ון בריס מציעה אתגרים טכנולוגיים וסביבת עבודה צעירה ותגמול

לפרוייקטים אסטרטגיים בירושלים דרושים:

SENIOR PROJECT MANAGERS (משרה 1104)
לניהול פרוייקטים לפיתוח מערכות מבוזרות בסביבת CLIENT/SERVER ולהדרכה ממשתמשים
בעלי נסיון בניהול פרוייקטים (ניתוח, פיתוח, הטמעה והדרכה)
רצוי נסיון ב-ORACLE או בסיסי נתונים אחרים ובכלי CASE
ידע בניהול אתרים מבוססי UNIX, PC-WINDOWS, VMS

SENIOR SYSTEM ANALYSTS (משרה 1105)
לעיצוב ופיתוח מערכות CLIENT/SERVER חדשניות
בעלי נסיון מוכח בניתוח מערכות הנדסיות ובניהול פרוייקטים במיחשוב
ידע ב-CASE, נסיון בעבודה ב-4GL ובמסדי נתונים טבלאיים
השכלה אקדמאית, יכולת לתחקר, ידע בשפות עברית ואנגלית - חובה

המעוניינים מוזמנים להעביר קורות חיים בציון מספר משרה למנהלת משאבי אנוש בפקס 02-822466
או לשלוח לפי הכתובת: ג'ון בריס (מערכות) 1984 בע"מ, ת.ד. 23838 ירושלים 91237

אורעד

לחברה המובילה בתחום עיבוד תמונות וידאו בזמן אמת לשוקי **הספורט והטלויזיה**
נדרשים/ות עובדים למשרות הבאות:

משרה 1001
מאמן קבוצת ספורט
דובר אנגלית לתפקיד שיווקי, מחייב שהיה בחו"ל לתקופות קצרות.

משרה 1002
מהנדס/ות תוכנה
עם נסיון קודם ב-UNIX
ובפיתוח ממשקי אדם-מכונה על תחנות סיליקון גרפיקס.

משרה 1003
מהנדסי/ות מחשבים
בעלי נסיון של שנתיים בתיכנות מערכות זמן אמת ו/או מהנדסים מסיימים מצטיינים.

משרה 1004
מהנדסי מערכות וידאו
רצוי עם נסיון קודם במערכות וידאו לאולפנים.

משרה 1005
מהנדסי פיתוח חומרה
עם נסיון של שנתיים לפחות בתכנון מעגלי DSP
המועמדים המתאימים מתבקשים לשלוח קורות חיים תוך ציון מספר המשרה המבוקשת
אורעד מערכות הייטק בע"מ
ת.ד. 695, רעננה 43106
טלפון: 09-985801, פקס: 09-427215

בשן מערכות ✳ פתרונות מחשוב בעידן של תמורות

באזור המרכז וירושלים דרושים/ות

מנהלי פרוייקטים/מנתחי מערכות יתרון לבעלי רקע במערכות לספיות ✳ DBA באחת מהסביבות הבאות: ADABAS RDB ✳ SYSTEM MANAGER ב- UNIX יתרון לבעלי רקע גם ב- VMS	תכניתנים בעלי נסיון בתחומים הבאים: ORACLE, MAGIC, ADABAS/NATURAL, POWER BUILDER, COBOL ✳ מומחים בתחום EDI ו- ISO-9000 ✳ מטמיעים/מפעילים ✳ מומחה INTERNET

להצטרף לבשן ולהרגיש בבית.

בשן מערכות הינו בית תוכנה העוסק בפיתוח פתרונות מתקדמים בתחום התקשוב. החברה נמצאת בהתפתחות מתמדת, אולם שומרת על אופי של חברה קטנה מבחינת גמישות, יחס אישי, קידום ושאיפה למצויינות. אם את/ה מתאים לאחת המשרות המפורטות, שלח/י אליו קורות חיים לכתובת: ת.ד. 16507 ירושלים 96183 או לפקס: 02-436606.

EYRON — Microsoft SOLUTION PROVIDER

דרוש/ה

איש/אשת פיתוח מערכות

לסביבת

Microsoft Windows

- יכולת אישית גבוהה ללימוד מהיר ועבודה עצמאית.
- ידע וניסיון בפיתוח אפליקציות ל- Windows.
- הכרת התוכנות V.B./MS-Access, יתרון.

נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 3522 רמת גן

AT&T Global Information Solutions (formerly NCR)

י.א. מיסוך ובניו בע"מ

לסניפנו בירושלים

דרושים/ות

טכנאי/ות אלקטרוניקה

לאחזקת מחשבים

הכישורים הדרושים:
- נסיון באחזקת מערכות מחשבים וציוד היקפי
- נסיון בציוד תקשורת
- ידע בסיסי בתוכנה
- ידיעת השפה האנגלית

המעוניינים/ות לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים לי.א. מיסוך ובניו בע"מ, ת.ד. 11027 תל-אביב 61110
- סודיות מובטחת -

OPTIFILE אופטיפייל

לחברה הזנקה מתמחה בתחום של מערכות ניהול WORKFLOW ו- IMAGING מסמכים

דרושים/ות

מתכנתים/ות מנוסים/ות

- לסביבת WINDOWS.
- נסיון ב ACCESS ו VISUL BASIC.
- עבודה עם DDE.
- נכונות לעבודה קשה ומאומצת.

מנהלי/ות פרוייקטים

- נסיון בהגדרת מאפייני מערכות.
- ניהול צוות עובדים.
- יכולת תקשורת והבעה בכתב ובע"פ ברמה גבוהה.
- עבודה מול מנהלים בכירים.

אנשי/ות תמיכה והדרכה

- הכרה טובה של סביבת WINDOWS ואפליקציות מסדיות של MICROSOFT.

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 37512 ת"א 61375 או לפקס: 03-5602354

ShellCASE

שלקייס בע"מ, חברה עתירת ידע בתחום המיקרואלקטרוניקה מחפשת:

מפעיל/ה בכיר/ה

- הנדסאי/ת מכונות, מכשור ובקרה, כימיה, אלקטרואופטיקה
- נכונות לעבודה במשמרות.
- מגורים בירושלים וסביבתה.

לפרטים נוספים נא לפנות ל- 02-866552 לאורית

Experienced Database Technologist

2-year contract in Washington D.C.
Object Oriented
Performance Analysis
Three-Tiered Applications
Storng presentation skills and technology transfer experience highly desirable. Reply in writing:
OG, PO Box 9046, Tel Aviv 61090

ORACLE® GOVERNMENT

דרוש/ה

איש/ת מכירות בכיר/ה

לשיווק מחשבים

- נסיון של 3 שנים לפחות,
- ידע והכרות מעמיקה עם השוק המוסדי / ממשלתי
- יכולת לימוד גבוהה

olivetti

נא לפנות בכתב לת.ד. 3299, רמת גן 52130
- סודיות מובטחת -

מהנדס אלקטרוניקה

המובילה בפיתוח מוצרים חדשים בתחום התקשורת והמיקרו מחשבים

03-9606105

"ליעולדמן"
הנדסאי/ת טכנאי/ת אלקטרוניקה
לבדיקות, לפריסה ולבקורת איכות
רב קווי 02-252561

לרגו LARGO

LARGO HAREL LTD. לרגו - הראל בע"מ
מחשבים תקשורת וציוד הקפי

דרוש/ה

איש/ת מכירות בכיר/ה

למחלקת מחשבים

נסיון במכירות הכרחי, רצוי רקע במחשבים
נא לפנות לאוסנת 02-6556666

אל-קסון

לחברה המובילה בתחום המסופונים, לפיתוח והובלה של תחום חדש,
מסופון נייד בע"מ (מקבוצת אל-קסון)
דרוש/ה

בוגר/ת מדעי המחשב / הנדסת אלקטרוניקה

בעל/ת נסיון של שנתיים בשפת C/C++

נא לשלוח קורות חיים ל"אל-קסון" הרחוב המלכות 7 ת"א 69714

לחברת מולטימדיה

דרושים/ות

גרפיקאי/ת - מעצב/ת P.C

- ידע ונסיון ב- Ani pro, Photoshop
- נסיון בניהול והובלת פרויקטים

טכנאי/ת P.C

- נסיון ונכונות לעבודה בתנאי לחץ
- רשיון נהיגה

נא לשלוח קורות חיים לפקס. 03-5732145
או לגינצה 31, גבעתיים 53455 "פתרונות"

חברת ... דרושים:
מדריכי תוכנה באזור חיפה ות"א.
דרישות התפקיד: הכרה טובה של Windows Word Exc...
הדרכה, ניידות, זמינות מיידית.
תאום פגישה 03-6135620 (רונית)

דנאל בע"מ

כח אדם וסיעוד

לחברת הי-טק דרושים/ות

מהנדסי/ות הנדסאי/ות מכונות
לתכנון וזיוד מכני

הנדסאי/ות אלקטרוניקה
לעבודה בתחום תקשורת המחשבים
ניתן ללא ניסיון

כתב/ת טכני/ת
בעל/ת רקע טכני ואנגלית ברמת שפת אם
טל. 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
היחידה לתנו"ע ומוא"ד
המנהל המרכזי לשליחות

שליחות ציונית-בחבר העמים

לעבודה אירגונית קהילתית ברפובליקות של בריה"מ לשעבר

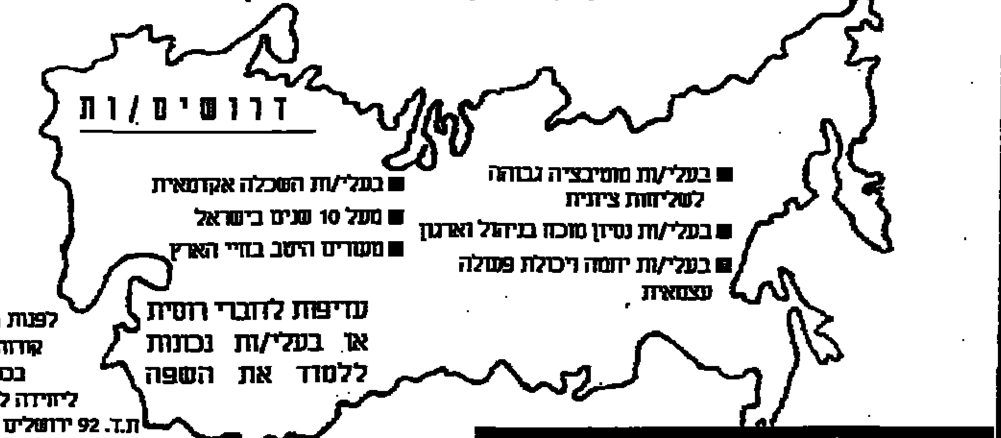

דרושים/ות

- בעלי/ות השכלה אקדמאית
- מעל 10 שנים בישראל
- משרתים השבים בוויי הארץ
- בעלי/ות מוטיבציה גבוהה לשליחות ציונית
- בעלי/ות נסיון מוכח בניהול וארגון
- בעלי/ות יוזמה ויכולת פעולה עצמאית

עדיפות לדוברי רוסית או בעלי/ות נכונות ללמוד את השפה

לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד, ליהודה לוזמיש, ת.ד. 92 ירושלים ולציין על המעטפה "דובר רוסית".

משך השליחות שנה אחת לפחות

למועצה המקומית מבשרת ציון

דרושים/ות

מורים/ות

לשנת הלימודים תשנ"ו לבתי הספר היסודיים ממלכתיים במבשרת ציון
בדבר פרטים נא לפנות למחלקה לחינוך
טל': 02-348514-5

"ליעולדמן"
בוגרי/ות מגמות מקצועיות
אלקטרוניקה/ות עבודה וחרוטים/ות
יתרון לחיילים משוחררים
רב קווי 02-252561

"ליעולדמן"
מהנדס/ת תעשיה וניהול
רב קווי 02-252561

"ליעולדמן"
מטפל/ת סיעודי/ת
מנוסה, איכפתי/ת, אכפתי/ת
מתאים גם לסטודנטים
רב קווי 02-252561

עבור חברה מובילה בתחום ההיי-סק

ספרן/ית - לספרית קטלוגים

צעיר/ה
- עברית שפת אם
- אנגלית ברמת קריאה והבנה
- רשיון נהיגה

ניו פרסונל: 09-585223

קופת חולים מכבי
הטובה בישראל

דרושים/ות
למחוז תל-אביב

מזכירים/ות רפואיים/ות

עדיפות לבעל/ת נסיון קודם בעבודה בסביבה ממוחשבת.
העבודה במשרות חלקיות ו/או מפוצלות.
קורות חיים נא לשלוח לת.ד. 4788 תל-אביב, בציון שם המשרה

מכון להתפתחות הילד בתל-אביב

פיזיותרפיסט/ית מנוסה

בוגר/ת קורס בובט בסיסי, מתקדמים ותינוקות.
העבודה במשרה חלקית
לפנות אל גב' חוה גרין טל. 03-5122109

מרפאה תעסוקתית

אח/ות מוסמך/ת

עדיפות לבעל/ת נסיון קודם.
העבודה במשרה מלאה
לפרטים נא לפנות לגבי שרית בן-שחק
טל: 03-5630325

- רק פניות מתאימות תיענינה -

לאגף השרות דרושים/ות

טכנאי/ת שרות ל-PC

נסיון מעשי של שנתיים לפחות ידע מעמיק ב:
WINDOWS 3.11 ו- DOS
יחסי אנוש טובים

העונים לדרישות נא להתקשר לטל. 04-418803

olivetti

לעמותה ציבורית בירושלים

דרושים/ות

☼ **מדריכים לעבודה עם מוגבלים**
במסגרות דתיות לדיור קהילתי למוגבלים.

☼ **רכז/ת לדירה מוגנת**
לאוכלוסיה בעלת פגור שכלי.
דרישות התפקידים:
1. רקע בחינוך מיוחד.
2. נסיון בעבודה עם אוכלוסיה זו.
קורות חיים לת.ד. 53355 ירושלים 91533
רק תשובות חיוביות תענינה

יויר

דרושים/ות

באיזור המרכז וירושלים

- מנהלי פרוייקטים
- מנהלי עבודה מוסמכים
- מפעילי עגורן צריח
- מפעילי ציוד הנדסי (מניטור)
- מזכירות מכניות

לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 28055 ירושלים, בפקס 02-251499

פילת pilat

לחברת תקשורת מובילה בתחומה אנו מחפשים

עובדים/ות
למוקד שרות טלפוני

- שעות גמישות סביב השעון.
- סביבת עבודה ממוחשבת ומתקדמת.
- עבודה בצוות צעיר ודינמי.
- שכר ותנאים טובים.

דרישות התפקיד:
- סובלנות ותודעת שרות מפותחת.
- כושר ביטוי בע"פ ברמה גבוהה.
- נכונות לעבודה מאומצת.
- התחייבות לטווח של שנה לפחות.

הפניות תועברנה ללקוח ותשמורנה על ידו:
נא להפנות קו"ח ל"פילת" דרך פ"ת 114 ת"א 37012 ולציין ע"ג המעטפה עבור משרה 6570
- רק פניות מתאימות תענינה -

שדולת הנשים בישראל

רכז/ת מרכז מידע

- נסיון וידע בניהול ספריה ו/או ארכיב ממוחשבים
- ידע ונסיון בעבודה ממוחשבת בתוכנות מגוונות
- ידיעה טובה של השפות עברית ואנגלית

רכז/ת צוות פוליטי

(3/4 משרה)
- יכולת אדמיניסטרטיבית וכושר ארגוני
- הכרות עם המערכת הפוליטית ציבורית
- יכולת עבודה בשעות ובתנאים בלתי שגרתיים

לכל התפקידים: מגורים בירושלים
נא לשלוח קורות חיים לת"ד 3171, ירושלים 91031 עד 17.5.95

לרשות העתיקות

דרוש/ה

מזכיר/ה (50% משרה)

למשרדי הרשות בעכו

דרישות התפקיד
- 12 שנות לימוד לפחות
- נסיון בניהול משרד
- נסיון בעבודה עם מחשב
- אחריות על מחסני הרשות בעכו
- יכולת עבודה בצוות
- מגורים בעכו או בסביבתה הקרובה

המעוניינים יפנו בכתב אל רשות העתיקות
ת.ד. 1025 עבור מרכז ... 18550 עד ה- 11.5.95

וקד הגליל בע"מ

דרושים/ות

יוצאי/ות

יחידות שדה

לעבודת שטח בטחונית ואחראית
אפשרות לחוזה לתקופה ממושכת
שכר גבוה למתאימים.
טל. 02-259921

סידב מעגלים מודפסים בע"מ

לעבודה בחברה צעירה, בסביבה אנושית נעימה, בייצור תעשייתי מתוחכם ללקוחות היי-טק בסטנדרטים הגבוהים בעולם ולנוכל הורחבות פעילות החברה דרוש/ה:

איש שיווק/ מכירות בכיר

העונה לדרישות הבאות:
- לפחות חמש שנות נסיון מוכח במכירות לתעשיה.
- השכלה/ רקע קודם באלקטרוניקה או מעגלים מודפסים.
- נכונות לעבודה מאומצת הכרוכה בנסיעות רבות.

תנאים מצוינים למועמד המתאים
לפנות בכתב יד: סידב בע"מ ת.ד. 10022 חיפה 26110.

לגן חדש לגיל הרך במבשרת ציון
בחסות התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

אנשי צוות יצירתיים אכפתיים ומסורים

1. **גננת מוסמכת** - נסיון + המלצות
2. **מסייעות** רצוי עם נסיון

קורות חיים להפנות לתנועה ליהדות מתקדמת
רח' המלך 13 י-ם או בפקס 02-203446 לידי ...

לחברת הד.ל. בע"מ

דרושים/ות

טכנאי/ת מיזוג אויר

לעבודות ביצוע, נסיון מוכח

חשמלאי/ת מוסמך/ת

בעל ידע ונסיון במיזוג אויר
+ רשיונות

מגורים בתל-אביב והסביבה

02-388811/5

"ליעולדמן"
חייל/ת משוחרר/ת
לעבודה ממושכת ואטרקטיבית בתחום ההייטק
רב קווי 02-252561

"ליעולדמן"
טכנאי/ת מפעיל/ה הייטק
למפעל מוביל תנאים מצוינים
רב קווי 02-252561

ERIC COHEN BOOKS
seeks

ASSISTANT TO THE HEAD OF ADMINISTRATION
for dynamic, full-time position, English-Hebrew, computer skills

PAGE LAYOUT PERSON
mother tongue English, preferably Macintosh, QuarkXPress experience

Tel: (09) 441645 Fax: (09) 441497

לחברת בניה

דרוש/ה

מזכיר/ה אחראי/ת ורציני/ת

לשעות אחה"צ 11.00 - 19.00
★ שליטה מלאה וטובה באיינשטיין
★ בעל/ת נסיון רב בארגון משרדי
★ בעל/ת מוסר עבודה גבוה והמלצות
פרטים בטלפון: 02-240016 ; 233358
טלפקס: 233358 לאילנה

לחברת אחזקה

דרוש ה

מנהל/ת אחזקה
עוזר/ת למנהל אחזקה

כישורים נדרשים: ידע בניהול עובדים.
הכרת מערכות מידע ממוחשבות.
חשמלאי/ת מוסמך/ת.

לקביעת ראיון 02-283105 283098

الأصل

מדור בכירים. לוח העיר

לעיריית תל-אביב-יפו דרושים:

מכרז מס': מח'/ 72/95

מנהל/ת היחידה לטראומה

הדרגה: 7 - 8 בדירוג הרופאים

דרישות המשרה:
- רשיון ישראלי לעיסוק ברפואה.
- תואר מומחה/ית בכירורגיה כללית.
- 3 שנות נסיון לפחות לאחר הכרת המומחיות בארץ.
- 6 שנות ניסיון לפחות בתחום הטראומה.
- נסיון קודם בניהול יחידת טראומה.
- מינוי אקדמי בדרגת מרצה לפחות.

הערות :
- המשרה מאויישת

מועמד/ת שיי/תמצא מתאים/ה למלא המשרה המוכרזת יי/תדרש לעבור מבחן התאמה. בקשות למכרז בצרוף תיאור תולדות החיים והתעודות, המעידות על כישורי המועמד/ת והמלצות יש להגיש במעטפה סגורה בשישה עותקים, למשרדי העירייה באגף כח-אדם, על גבי "שאלון" בקשה למשרה פנויה", טופס מס' 2024, ולציין על המעטפה את מספר המיכרז.

טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל באגף כח-אדם באופן אישי או על-ידי הדואר. טל. 5218599, 5218118 חדר 740 או 741. בקשות, שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

תאריך אחרון להגשת הצעות 13 ביוני 1995.

מכרז מס': מח'/ 106/95

רופא/ה מומחה/ית בכירורגיה כללית

הדרגה: 4 - 6 של דירוג הרופאים

דרישות המשרה:
- רשיון ישראלי לעסוק ברפואה.
- תואר מומחה/ית בכירורגיה כללית.
- נסיון עבודה בביה"ח.

הערות :
- המשרה מאויישת.

מועמד/ת שיי/תמצא מתאים/ה למלא המשרה המוכרזת יי/תדרש לעבור מבחן התאמה. בקשות למכרז בצרוף תיאור תולדות החיים והתעודות, המעידות על כישורי המועמד/ת והמלצות יש להגיש במעטפה סגורה בשישה עותקים, למשרדי העירייה באגף כח-אדם, על גבי "שאלון/בקשה למשרה פנויה", טופס מס' 2024, ולציין על המעטפה את מספר המיכרז.

טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל באגף כח-אדם באופן אישי או על-ידי הדואר. טל. 5218599, 5218118 חדר 740 או 741. בקשות, שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

תאריך אחרון להגשת הצעות 13 ביוני 1995.

מכרז מס': מח'/ 105/95

מנהל/ת היחידה לרדיולוגיה פולשנית

הדרגה: 7 - 8 בדירוג הרופאים

דרישות המשרה:
- רשיון ישראלי לעיסוק ברפואה.
- תואר מומחה/ית ברדיולוגיה אבחנתית
- 14 שנות נסיון לפחות כרופא/ה.
- 6 שנות נסיון לפחות לאחר הכרת המומחיות בארץ.
- נסיון קודם בניהול יחידה.
- מינוי אקדמי רצוי.

הערות :
- המשרה מאויישת באופן זמני.

מועמד/ת שיי/תמצא מתאים/ה למלא המשרה המוכרזת יי/תדרש לעבור מבחן התאמה. בקשות למכרז בצרוף תיאור תולדות החיים והתעודות, המעידות על כישורי המועמד/ת והמלצות יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים, למשרדי העירייה באגף כח-אדם, על גבי "שאלון/בקשה למשרה פנויה", טופס מס' 2024, ולציין על המעטפה את מספר המיכרז.

טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל באגף כח-אדם באופן אישי או על-ידי הדואר. טל. 5218599, 5218118 חדר 740 או 741. בקשות, שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

תאריך אחרון להגשת הצעות 13 ביוני 1995.

אתגר בלי הפסקה.

לחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות

דרוש/ה

מנהל מחלקת אוצר החברה

תאור כללי של התפקיד: ניהול והפעלת המחסן הראשי ופיקוח על פעילות המחלקה. אחראי על מלאי פריטי החברה, לרבות מתכות יקרות; קבלה, ניפוק, בקרת איכות, ביצוע הזמנות וכו'. אחראי על אבטחת הכספות ובקרת תקינות ציוד האבטחה.
כישורים, השכלה ונסיון הנדרשים: השכלה תיכונית מלאה, הכרת התחום המקצועי של ניהול מחסן מוצרים פעיל. נסיון מוכח של עשר שנים בתחום זה ולפחות חמש שנים בתפקיד ניהול ישיר של מערכת דומה. ידע טכני והכרת הליכי ייצור מוצרים. ידיעת השפה העברית על בורייה והשפה האנגלית. ידע ונסיון בהפעלת מערכות ממוחשבות בניהול מחסן מוצרים.
מקום מגורים: ירושלים והסביבה.
תנאי העסקה ושכר: המועמד שייבחר יועסק עפ"י חוזה אישי ברמת שכר עפ"י הכישורים.

מועמדות ומועמדים העונים על דרישות המשרה יגישו מועמדותם בכתב, בצרוף קורות חיים, בציון שמות שלושה ממליצים לפחות, עד לתאריך 9.5.95 לפי הכתובת: החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ ת"ד 2270 ירושלים 91022
נא לציין ע"ג המעטפה: "הגשת מועמדות"

למחלבת טרה דרוש/ה

מנהל/ת סניף באר-שבע

דרישות התפקיד:
- נסיון ניהולי מוכר-יתרון בענף המזון
- יכולת ארגונית
- כושר שיווקי
- ידע חשבונאי וניהול מלא
- הכרת צנורות ההפצה הקמעונאיים ורשתות שיווק

תחילת העבודה-מיידית
מגורים באזור הדרום-חובה

מועמדים מתאימים/ות יפנו בכתב יד
לפקס 03-6954384, או לת.ד. 317 גבעתיים

האוניברסיטה הפתוחה

דרושים/ות

1. מפתח/ת הדרכה ומנחה סדנאות

במחלקה להערכה ולהדרכה

הדגשי עבודה:
★ פיתוח תוכניות ואמצעים לשיפור הלמידה וההוראה.
★ ארגון והנחיה של סדנאות בנושאי פיתוח ארגוני, תקשורת בינאישית, למידה והוראה בשיטות חדשניות, מדידה והערכת הישגים.
★ מתן הדרכה אינדיבידואלית בנושאים הנ"ל.
★ קיום מעקב ומתן משוב למשתתפי הסדנאות על יישום הנלמד.

כישורים נדרשים:
★ תואר M.A (לפחות) בהתנהגות ארגונית, פסיכולוגיה.
★ נסיון מוכח בפיתוח תוכניות, הכנת חומרים והנחית קבוצות בנושאים הנדרשים.
★ ידע נרחב בשיטות הנחיה והוראה חדשניות.
★ יחסי אנוש מעולים ויכולת לעבודת צוות.

2. מפתח/ת משאבי הדרכה

למחלקת השתלמויות

התפקיד כולל:
★ פיתוח תוכניות הדרכה למורים.
★ פיתוח תוכניות לימוד במדידה והערכה.
★ הכשרת צוותי מנחים והדרכתם.
★ גיוס מרצים ופיקוח על עבודתם.

הכישורים הדרושים:
★ תואר M.A לפחות במדידה והערכה בחינוך / פסיכולוגיה / שיטות הוראה.
★ ידע רחב בשיטות מחקר והערכה.
★ נסיון מוכח בבניית סדנאות לפיתוח כישורי הוראה.
★ נסיון מוכח בהנחית קבוצות.
★ התנסות קודמת בעבודה בצוות.

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים עם פירוט נסיון קודם והמלצות למחלקת כח אדם ת.ד. 39328 תל-אביב 61392. נא לציין בפניה את מספר המשרה. סודיות מובטחת.

רשת דחף

למוסד בנקאי

דרוש/ה

כלכלן/ית למח' אשראי בניה

- רצוי ניסיון קודם באשראי
- עדיפות תינתן לבעלי ידע במחשבים
- המעוניינים יפנו בכתב יד תוך פירוט קורות חיים לת.ד. 52070 תל אביב

לבנק ישראל

למחלקת הפיקוח על הבנקים בתל-אביב

דרוש/ה

מבקר/ת

תאור התפקיד:
1. עריכה ביקורות במוסדות בנקאיים במגוון רחב של נושאי גילוי ומדידה חשבונאיים.
2. סיוע מקצועי שוטף בתהליכים הנוגעים להסדרת הוראות המפקח על הבנקים בתחומי הדיווח הכספי לציבור של תאגידים בנקאיים.

הכישורים הדרושים:
1. רואה/ת חשבון עם נסיון בעבודות ביקורת ובעל/ת הישגים אקדמאיים גבוהים.
או מתמחה בגר/ת חשבונאות – כלכלה בעל/ת הישגים אקדמאיים גבוהים במיוחד.
2. שליטה מוכחת בנושאי חשבונאות פיננסית ויכולת גיבוש עמדות מקצועיות עצמאיות בתחומים אלה.

העסקה תהיה על פי חוזה מיוחד.

המעוניינים/ות יפנו בצירוף קורות חיים בכתב אל היחידה לניהול כוח אדם בבנק ישראל בירושלים, קרית בן - גוריון, ת"ד 780, מיקוד: 91007, עד ליום 11.5.95

המכון להתפתחות הילד
מתנ"ס יוספטל דדו

דרושים/ות

מומחים/ות בתחומים:
1. פסיכולוג/ית קליני/ת חינוכי/ת התפתחותי
2. קלינאי/ת תקשורת 3. מרפא/ה בעיסוק

על המומחים להיות בעלי/ות נסיון לפחות של 5 שנים

המרכז יפעל בשעות הבוקר אחה"צ בתנאי קבלנות

על המעוניינים לפנות למרכז הקהילתי יוספטל דדו בטלפונים: 03-9346812, 9311573

למשרד עורכי דין בתל-אביב

דרוש/ה

עורך/ת דין
(אפשרי מתחיל/ה)
בתחום האזרחי-מסחרי בגר/ת אוניברסיטה בישראל

קורות חיים המתאימים יש לשלוח לת.ד. 3337 ר"ג 52132

לעיריית תל-אביב-יפו דרושים:

מכרז מס': מח'/ 96/95
למרכז הרפואי תל-אביב - יפו

מנהל/ת אגף לבינוי תשתית ואחזקה

הדרגה: 43 - 45 בדירוג המהנדסים
כפיפות: למשנה למנכ"ל ומנהל אדמיניסטרטיבי

תיאור המשרה:
- ניהול, ארגון והפעלה של האגף על יחידותיו.
- ניהול, תאום, פקוח ומעקב על בצוע מטלות האגף הן ע"י עובדי האגף והן ע"י קבלנים.
- אחריות להכנת תכניות עבודה שנתיות ורב-שנתיות הקשורות לבינוי תשתית ואחזקה המרכז הרפואי.
- יעוץ להנהלת ביהייח בכל הקשור לשרותי הנדסה ואחזקה.
- הכנת מכרזים בתחומי עיסוקו.
- ניהול מו"מ, קיום קשר ותאום עם גורמים פנים וחוץ בנושאים שבתחום אחריותו.

דרישות המשרה:
- השכלה אקדמאית מלאה בהנדסה אזרחית
- ורשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים.
- נסיון של 5 שנים לפחות בניהול, תיאום ופיקוח על פרויקטים וארגונים עתירי מערכות.
- יכולת ניהול מו"מ עם רשויות תכנון, קבלנים חיצונים וספקים.
- יכולת ניהול צוות לוגיסטי.
- ידיעת השפות העברית והאנגלית על בורין.

הערות :
- קיימת אפשרות להעסקה עפ"י חוזה.

מועמד/ת שיי/תמצא מתאים/ה למלא המשרה המוכרזת יי/תדרש לעבור מבחן התאמה. בקשות למכרז בצרוף תיאור תולדות החיים והתעודות, המעידות על כישורי המועמד/ת והמלצות יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים, לעיריית תל-אביב-יפו, ככר מלכי ישראל, לאגף כח-אדם, על גבי "שאלון/בקשה למשרה פנויה", טופס מס' 2024, ולציין על המעטפה את מספר המיכרז.

טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל באגף כח-אדם באופן אישי או על-ידי הדואר. טל. 5218599, 5218118 חדר 740 או 741. בקשות, שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

תאריך אחרון להגשת הצעות 9 במאי 1995.

אתגר בלי הפסקה.

לארגון ארצי בתחום הסיעוד
דרוש/ה לסניפי ירושלים, נתניה, חדרה

עובד/ת סוציאלי/ת

בעל/ת נסיון, רכב, למשרה חלקית/מלאה
ת.ד. 7555/2 ירושלים, 91074

לחברה גדולה לייבוא רכב במרכז תל-אביב
דרוש

חשב/מנהל כספים
רואה חשבון

- עם נסיון רב בעסקי ייבוא
- בוגר כלכלה ומנהל עסקים
- ידע ונסיון בהנה"ח ממוחשבת
- בקיא במסחר בינלאומי
- בעל יכולת החלטה וביצוע
- ניהול תקציבי וכלכלי

המשרה מיועדת לגברים ונשים כאחד

לפנות בכתב יד לת.ד. 160 קרית אונו 55101
עבור "חשב" – סודיות מובטחת

למשרד אדריכלות ברמת השרון

אדריכל/ית הנדסאי/ת
בעל/ת נסיון+ידע בתיב"מ

טלפון- 03-5401885, פקס- 03-5490462

תמה קורן
מכון לגרפולוגיה
מחלקת ההשמה

ללקוחנו - חברת הייטק דרוש(ה)

הנדסאי/ת/מהנדס/ת אלקטרוניקה

לתפקיד שווק והתקנת מערכות בקרת הנע (MOTION CONTROL)

- שליטה מלאה באנגלית
- נסיון בתחום בקרה הנע-יתרון

תנאים מצויינים

נא להפנות קורות חיים בכתב-יד למכון לגרפולוגיה - תמה קורן לת.ד. 6365, ת"א 61063, לציין משרה 900.

צמי סלון סבוטחים מרוצים

קופת חולים לאומית.
לסניף הרצליה

דרוש/ה

רוקח/ת אחראי/ת

לפנות למנהל הסניף 09-502595 09-508080
או לרוקח הראשי 03-9222026 03-9231747

- תנאים טובים למתאימים -

לחברה גדולה בתחום המזון

לסניף באר-שבע

דרוש/ה

מנהל/ת סניף

דרישות:
- בעל/ת נסיון ניהולי - בעל/ת אוריינטציה שיווקית
- עד גיל 35 - תושב/ת האזור - השכלה על תיכונית

נא להעביר קורות חיים לת.ד. 1232 גבעתיים

להחברה קבלנית גדולה

דרושים:

1. **מנהל כספים**
2. **מהנדס ביצוע**– בשטח הבניה בעל נסיון מוכח עם המלצות וקורות חיים בכתב.
3. **איש לוגיסטיקה**– בעל רקע בבניין ומסחר.
4. **פקידה כללית**– חצי משרה.

טלפון: 03-5253588
בין השעות: 9:00-11:00/15:00-16:00

בי"ה לבי"ס על יסודי דתי בירושלים
דרוש לשנת הלימודים תשנ"ו

מנהל

התכונות הדרושות:
- השכלה אקדמית מושלמת.
- נסיון מוכח בניהול.
- התמצאות במערכת החינוך הבלתי פורמלית.
- יכולת שליטה בצוות חינוכי ויכולת ליזום פרוייקטים חינוכיים.

יועדף מועמד בעל רקע תורני

על המועמדים לפנות בציון קורות חיים ופרוט נסיונם הקודם אל ת.ד. 1334 תל-אביב, עבור "613987"

מועצה מקומית גני תקווה

דרוש/ה

תאור המשרה:

מנהל/ת
לחטיבת ביניים ממלכתית "ראשונים"

11 כתות ז'-ט', כתה אחת חינוך מיוחד.
המשרה פנויה לשנה עם אפשרות הארכה.

כישורים אישיים:
- נסיון במינהל חינוכי של 5 שנים לפחות.
- יוזמה ויצירתיות.

המעוניינים יפנו לקבלת טפסים מתאימים בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות.

אבישי לוין
ראש המועצה המקומית

למוסד ציבורי בתחום החינוך דרוש/ה

אחראי/ת על גיוס תרומות בארץ ובחו"ל

כשורים:
- ✓ שפת אם- אנגלית
- ✓ שליטה מלאה בעברית
- ✓ נסיון עבודה מוכח בתחום
- ✓ כושר ניהול
- ✓ B.A [לפחות]

נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים אל: ת.ד. 50047, תל-אביב 61500

רו"ח (צעיר) או מנהח"ש מנוסה

דרוש

לחברה גדולה בתל-אביב
לתפקיד מנהח"ש ראשי / סגן חשב, יועדף בעל נסיון בהתאמות ובחברה ציבורית.

קורות חיים: פקס 03-5602493

סיגמה ישראל SIGMA ISRAEL

סיגמה ישראל לכימיקלים בע"מ
Sigma Israel Chemicals Ltd

מנהל/ת קווי מוצרים

לתפקיד שיווק ומכירות בתחומי אימונולוגיה, ביולוגיה מולקולרית ותרביות רקמה

- בעל/ת תואר Ph.D במדעי החיים
- נסיון מוכח בשיווק ומכירות

פנות בכתב בצרוף קורות חיים:
סיגמה ישראל לכימיקלים בע"מ ת.ד. 369 חולון 58100

תזמורת קשתניות קמרטה רמת - השרון

מנהל מוסיקלי: טומס אלפנט
(תזמורת נשים)

אודיציות-כניסה לתזמורת בכלים הבאים:

כנור	I	(מן השורה)
כנור	II	(מובילה)
קונטרבס		(מובילה)

האודיציות יתקיימו במשך חודש מאי 1995

לפנות: משרד התזמורת
טל. 5497106 או בפקס. 03-5496829 / 03-5224765

למפעל היי-טק בירושלים

- **מהנדס/ת אלקט'** (בכיר)
להובלת צוות פיתוח
- **מהנדס/ת מכירות** (חשמל)
נסיון מוכח, חוש עסקי, אנגלית
- **הנדסאי/ת אלקט'** (לבד"ס)
קפדן/ית, נסיון מוכח הכרחי

האבחון יעשה ע"י "גולדמן" מיון והשמה
האום פגישה יעשה עם טלי 02-252561
המלך גורג 16 (נ')

למשרד תכנון חשמל
דרוש/ה

מהנדס/ת חשמל

בעל/ת נסיון בתכנון, עריכת מכרזים וכתבי כמויות
03-6052170

הנדסאי/ת בנין
לביצוע חישובי כמויות + עבודה משרדית

ימי עבודה א-ה, שעות גמישות
תנאים טובים למתאימ/ה

חברה גדולה טלפקס 02-387762

למוסד ציבורי גדול בירושלים

דרושים/ות

1. **תוכניתן/ית COBOL/VMS**
עם נסיון של שנתיים לפחות.
2. **רוקחים/ות**
לעבודות מגוונות.

קורות חיים יש להפנות
לת.ד. 2391 ירושלים, מיקוד 94221
עבור עליות.
מועמדים מתאימים בלבד יענו.

לחברת קדר-מערכות מיזוג אויר (1989)
דרוש/ה

מהנדס ביצוע
לעבודות מיזוג אויר
נסיון 3-1 שנים

קורות חיים לרח' ויצמן 6 רמת השרון 47211

דרושים/ות

מדריכים/ות ומפתחים/ות

חומרי הדרכה במתמטיקה לבית-הספר היסודי

הכישורים הדרושים:
- ★ תואר ראשון במתמטיקה (או השכלה מקבילה).
- ★ תעודת הוראה.
- ★ נסיון בהוראה (רצוי).

המועמדים המתאימים יעברו הכשרה.

מקום העבודה: באזור המגורים של העובד/ת.
לפרטים נוספים נא לפנות: 02-238002, 238003

קרן קימת לישראל

דרוש/ה

מנהל/ת לשכת קק"ל בשוויץ משרד ראשי בציריך - 2/95

דרישות התפקיד:

השכלה אקדמאית מתאימה, רצויה השכלה כלכלית משפטית;
ניסיון רב בעבודה ארגונית ברמה גבוהה, בהסברה, בעריכת מגביות ובעבודה ציבורית;
ידיעת השפות עברית, גרמנית וצרפתית על בוריין וכושר הבעה בכתב ובע"פ בשפות הנ"ל.
ידיעה יסודית ורחבה בהיסטוריה, במסורת ובתרבות של עם ישראל. רצוי הכרת הקהילה היהודית בשוויץ.
כושר וניסיון בקיום בית פתוח ומגע עם אנשים.
הצעות של מתמודדים/ות אשר לא גרו בישראל שלוש שנים ברציפות לפני מועד הודעה זו לא תובאנה לדיון.

מועמדים/ות מתאימים/ות הממלאים/ות אחר הדרישות הנ"ל מתבקשים/ות לפנות בכתב עד 20 במאי 1995, בצירוף תולדות חיים מפורט הכולל השכלה וניסיון, לקרן קימת לישראל, החטיבה לגיוס משאבים, ת"ד 283, ירושלים 91002.
נא לציין על-גבי המעטפה "מכרז מס' 2/95".

היער שלך ובשבילך - שמור עליו

קרן קימת לישראל

דרוש/ה

כלכלן/תקציבן/ית - 29/94

תאור התפקיד:
ניהול ומעקב תקציבי באמצעות מערכת ממוחשבת. מעקב אחר ביצוע תוכנית עבודה שנתית, כספית ופיזית. בנית מערכת תמחיר לביצוע הפעילויות השונות והשוואתן לביצוע בפועל. ריכוז הפעולות החשבונאיות בחבל.

דרישות המשרה:
השכלה אקדמאית מתאימה בתחום כלכלה, רקע חקלאי, ידע בהפעלת מחשב, כושר ביטוי בכתב ובע"פ.

הדרגה: 8 - 9 בדירוג המח"ר

מקום העבודה: חבל יער - אשתאול

מקום מגורים: ירושלים והסביבה או אזור המרכז

המעוניינים והממלאים אחר דרישות המשרה יגישו מועמדותם בכתב יד בצירוף תולדות חיים, השכלה ונסיון, לא יאוחר מיום 14.5.95 לחטיבת משאבי אנוש ומינהל ת.ד. 283 ירושלים 91002 ולציין ע"ג המעטפה עבור משרת כלכלן/תקציבן

היער שלך ובשבילך - שמור עליו

לחברת כ"א
דרוש/ה

מהנדס/ת או הנדסאי/ת בנין

דובר/ת אנגלית ו/או טורקית

נא לפנות ל- ב.ע.מ. ת.ד. 26004 ת"א 61260

דרוש/ה בצאוקא

מהנדס/ת תעשיה וניהול
הנדסאי/ת טכנאי/ת
תעשיה וניהול

טלפון: 09-589333
פקס: 09-585263

טוקה בשותף של סופר-פארם

דרוש/ה

רוקח/ת

לעבודה בגוש דן, למשרה מלאה או חלקית
נא לפנות למשכית,
טל. 03-9391796, 052-521447

שופר-סל | הכל תחת הגג

לפריאן-טיברין בע"מ
ברמת השרון

דרוש/ה

אדריכל/ית הנדסאי/ת
נוסף

רצוי ידע בתיב"ם
(לאחר שירות צבאי)
03-5493657
03-5492829
03-5051914-ערב

לעוז-רם באשקלון
דרוש/ה

מהנדס/ת אלקטרוניקה
הנדסאי/ת אלקטרוניקה

ידע בספקי כח

לפנים לאמנון בגל
07-753271